Kommunstyrelsen

KALLELSE

Kallelse till sammanträde - reviderad

Organ Kommunstyrelsen

Plats Gustaf Adolfssalen

Tid Onsdagen den 12 november 2025 kl. 09.00

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista	2025/4	
3	Redovisning från social- och arbetsmarknadsnämnden och äldre- och omsorgsnämnden av arbetsinsatser avseende hanteringen av kostnadsutveckling och kostnadskontroll *Föredragning av social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors och vård- och omsorgschef Anneli L Sundin samt ordförande Elisabet Pettersson (C) och Camilla Runerås (S) kl. 09.00 – 09.50*	2025/4	
4	Åtgärdsplan Budget i balans, Sala kommun *Föredragning av social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors och ordförande Elisabet Pettersson (C) kl. 09.50 – 10.15*	2025/985	3 - 22
5	Redovisning och granskning av utbetalda lokala partistöd inom Sala kommun för 2024 samt beslut om utbetalning av partistöd 2026 *Föredragning av kanslichef Sandra Ahlbin kl. 10.30 – 10.45*	2025/10	23 - 50
6	Underskriftsbemyndigande för kommunstyrelsen *Föredragning av kommunjurist Josefin Gardeblad kl. 10.45 – 10.55*	2025/1033	51 - 64
7	Överklagande av kommunstyrelsen i Sala kommuns beslut § 172, 2025-10-15 *Föredragning av kommunjurist Josefin Gardeblad kl. 10.55 – 11.15*	2025/1078	65 - 80
8	Näringslivsstrategiskt program	2023/1253	81 - 122
9	Avtal Stockholm Business Alliance	2025/842	123 - 133

10	Indexering av måltidspris 2026	2025/453	134 - 144
11	Kostnadseffektivisering Måltid	2025/974	145 - 160
12	Handlingsplan för nödvattenförsörjning	2025/1044	161 - 198
13	Information om Trafikverkets projekt i Sala kommun *Föredragning av projektsamordnare Andreas Gärdqvist och planchef Victor Zakrisson kl. 13.00 - 13.30*	2025/1062	199 - 225
14	Miljöåtgärder vid Sala Silvergruva och Prånån *Föredragning av teknisk chef Roger Lindström kl. 13.30 – 14.00*	2025/1082	226 - 230
15	Budget i balans *Föredragning av kommundirektör Daniel Holmvin kl. 14.00*	2025/311	231 - 244
16	Månadsuppföljning Kommunstyrelsen, september 2025	2025/480	245 - 251
17	Månadsuppföljning Sala kommun, september 2025	2025/32	252 - 270
18	Verksamhetsplan 2026-2029, kommunstyrelsen som nämnd	2025/1061	271 - 378
19	Policy vid hot och hat mot förtroendevalda i Sala kommun	2025/1070	379 - 403
20	Riktlinje för användande av artificiell intelligens AI	2025/1049	404 - 421
21	Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun; Revidering	2025/615	422 - 521
22	Detaljplan för utvidgning Salberga Kriminalvårdsanstalt, del av Kristina 4:245 och Kristina 4:4 – Godkännande av köp- och genomförandeavtal	2025/1038	522 - 587
23	Utvidgad delegation för ersättningsstödsansökan Boverket – Stöd till kommuner för ökat småhusbyggande och omvandlingsåtgärder	2025/1035	588 - 591
24	Svar på nämndinitiativ från Erik Hamrin (M); Utred möjligheterna att använda överbliven mat som beredskapsresurs!	2025/1064	592 - 594
25	Förslag till sammanträdesdagar 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott	2025/1041	595 - 599
26	Övriga frågor	2025/4	

Dnr 2025/80

SAN § 142 Åtgärdsplan budget i balans med bilaga

INLEDNING
Åtgärdsplaner har upprättats av kommunstyrelse och de nämnder som inte har en budget i balans 2025, enligt det beslut som fattats av fullmäktige 2025-04-28. De berörda nämnderna har under året arbetat aktivt med ett omställningsarbete och ett flertal åtgärder har vidtagits för att verksamheten ska kunna bedrivas inom den tilldelade ramen. Social- och arbetsmarknadsnämnden ska återkomma till kommunfullmäktige i november med en åtgärdsplan för budget i balans.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet kommer att gynna Kontorets arbete med att uppnå en budget i balans.

Beslutsunderlag
Bilaga SAN 2025.420 SAN Missiv – Åtgärdsplan budget i balans med bilaga
Bilaga SAN 2025.421 Handlingsplan budget i balans
Bilaga SAN 2025.422 Budget i balans 2025 – SAN
Bilaga SAN 2025.423 Budget i balans 2025 – Beslutspunkter SAN
Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors

Yrkanden
Ordförande Elisabet Pettersson (C) yrkar tillägg,
att Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att Åtgärdsplanen för en budget i balans återkommer till varje nämndsammanträde som information.

att uppdra till Social- och arbetsmarknadschefen att fortsätta med arbetet för en budget i balans

att hemställa hos Kommunfullmäktige att godkänna redovisad åtgärdsplan för Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Hanna Westman (SBä) yrkar
att Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar

att uppdra till Social- och arbetsmarknadschefen att utreda hur Arbetsmarknadsenheten (AME) kan öka sina intäkter.

Ingela Kilholm Lindström (MP), Elisabet Pettersson (C), Magnus Holm (KD), Kristina Nyberg (S), Fassika Gustavsson (S), Anette Vestlin (SD), yrkar bifall till Hanna Westmans (SBä) tilläggsyrkande.

fortsättning § 142

Beslutsgång
Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.
Ordförande ställer Hanna Westmans (SBä) tilläggsyrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar,

att Åtgärdsplanen för en budget i balans återkommer till varje nämndsammanträde som information.

att uppdra till Social- och arbetsmarknadschefen att fortsätta med arbetet för en budget i balans

att hemställa hos Kommunfullmäktige att godkänna redovisad åtgärdsplan för Social- och arbetsmarknadsnämnden.

att uppdra till Social- och arbetsmarknadschefen att utreda hur Arbetsmarknadsenheten (AME) kan öka sina intäkter.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr
Att tillsätta placeringssamordnare på 100 % inom befintlig ram som arbetar övergripande med placeringar inom IFO. **Att** inom befintlig ram utveckla öppenvården för vuxna med hemmaplanslösningar	SAN § 35 Redovisning nämnduppdrag - översyn öppenvård samt placeringssamordnare 2023-12-14	Pågår		**5**
Att till september sammanträdet få en förteckning över konkreta åtgärder som kan förväntas få ett positivt utfall på ekonomin**.** **Att** till september redovisa kostnadseffektiviseringen med hemmaplanslösningar och resurshandläggarfunktionen.	SAN § 86 Månadsuppföljning samt resultat- och aktivitetsuppföljning, 2024-06-13	Pågår	Åtgärder är presenterade och arbetas vidare med. Försiktighet med att justera prognosen då nya placeringar inte helt kan undvikas.	1
Att fastställa revidering av SAN Delegationsordning enligt förslag i bilaga. Revidering; enhetschef är lägsta delgat vid placeringar ej teamledare.	SAN 49 Delegatonsordning revidering	Pågår		2
Att alla nya placeringar som överstiger en dygnskostnad av 6 000 kr ska prövas eller beslutas av SANU	SAN § 110 Ekonomirapport t o m augusti 2025	Pågår		2
Att angiven insats enligt bilaga 1 får ges, av den för insatsen angiven utförare, utan indivuduell prövning	SAN § 82 Insatser utan individuell behovsprövning	Pågår		#
Att fastställa Riktlinje för Barn- och ungdomsenheten samt enheten för Sociala insatser	SAN § 16 Riktlinje för Barn- och ungdomsenheten samt enheten för Sociala insatser	Pågår		3
Att uppdra till socialchef Ingrid Strandman att lämplig lokal inom Sala kommuns fastigheter för familjecentral tas fram	SAN § 51 Nämnduppdrag familjecentral	Pågår		7
Att fortsätta arbetet med att ta fram förslag på konstnadsminskningar samt intäktsökningar fö ratt uppnå en budget i balans.	SAN§ 64 Månadsuppföljning t o m april 2025	Pågår		12, 13

Åtgärder

	Välj bland förval	Fri text	Fri text	Fri text	Välj bland	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr			
Nr	**Kontor**	**Verksamhet /enhet**	**Åtgärdsnamn**	**Kommentar, beskrivning, konsekvens**	**Krävs politiskt beslut?**	**Plan ekonomisk, effekt 2025**	**Plan ekonomisk effekt 2026**	**Plan ekonomisk effekt 2027**	**Plan ekonomisk effekt 2028**	**Plan ekonomisk effekt 2029**	**Plan summa ekonomisk effekt totalt**	**Med i prognos i uppföljning**	**Tidigaste återrapportering**	**Status**
1	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Erbjuda stöd på hemmaplan för att kunna avsluta pågående placeringar.	Ja	1 338	1 800	1 800	1 800	1 800		Nej	Oktobernämnd	Pågår
2	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Reviderat delegationsordning, beslutsfattare för placering barn och unga ligger numera på enhetschef istället för teamledare. Beslut om placeringar som överstiger 6000 kr/dygn fattas av nämnd	Ja		500	500	500	500		Nej	Oktobernämnd	Pågår
3	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Ny riktlinje IFO	Ja		1 200	1 200	1 200	1 200		Nej	Oktobernämnd	Pågår
4	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Skapat nya rutiner och arbetsprocesser på Barn och unga samt öppenvården	Nej		1 200	1 200	1 200	1 200		Nej	Oktobernämnd	Pågår
5	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Omfördelat tjänst till placeringssamordnare. Förhandlar nya avtal som ger lägre kostnader.	Ja		1 200	1 200	1 200	1 200		Nej	Oktobernämnd	Pågår
6	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Statsbidrag, subventionering av placeringskostnader BoU	Nej		1 300	1 300	1 300	1 300		Nej	Oktobernämnd	Pågår
7	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Familjecentral	Förebyggande och tidiga insatser för att undvika placeringar	Ja		3 300	3 300	3 300	3 300		Nej	Oktobernämnd	Pågår
8	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Statsbidrag	Statsbidrag, förebyggande arbete på hemmaplan, projektanställningar på barn och unga	Nej		2 500	2 500	2 500	2 500		Nej	Oktobernämnd	Pågår
9	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Avsluta konsulentstödd familjehemsvård	Överta familjehem i egen regi. Ytterligare familjehem tas över 2027. Kommande aktiviteter är att från oktober erbjuda våra egna familjehem handledning och från nästa år erbjuda våra egna familjehem utbildning (socialstyrelsens material)	Nej	300	7 020	9 120	9 120	9 120		Nej	Oktobernämnd	Pågår
11	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sommarvikarier anhörigstöd	Ingen vikarietillsättning under anhörigstöds sommarsemester	Nej		60	60	60	60		Nej	Oktobernämnd	Pågår
12	Social och arbetsmarknadskontoret	Bistånd	LSS verksamhet, externa placeringar	Avsluta möjliga externa placeringar och istället verkställa på hemmaplan, samverka med skolan för att förhindra externa placeringar, revidera delegationsordningen nämnd fattar beslut ej enhetschef	Ja	-	1 493	1 493	1 493	1 493		Nej	Oktobernämnd	Pågår
13	Social och arbetsmarknadskontoret	Bistånd	LSS verksamhet, extern personlig ass	Höja kvalitén på arbetsprocesser för att bättre följa prognos och omfattning av ärenden	Ja	-	2 425	2 425	2 425	2 425		Nej	Oktobernämnd	Pågår
14	Social och arbetsmarknadskontoret	Kontoret	Förhindra välfärdsbrott	Strukturerat arbete för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar	Nej		1 000	1 000	1 000	1 000		Nej	Oktobernämnd	Pågår
15	Social och arbetsmarknadskontoret	Kontoret	Implementering nya SoL	Förebyggande arbete och tidiga insatser. Erbjuda insatser utan behovsbedömning. Skapa riktlinje.	Ja		1 800	1 800	1 800	1 800		Nej	Oktobernämnd	Pågår
16	Social och arbetsmarknadskontoret	Adm/ÄON	Minskning av interna kostnader	Adm och IT	Nej	250	375	375	375	375		Nej	Oktobernämnd	Pågår
						1 888	**27 173**	**29 273**	**29 273**	**29 273**	**-**			

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
Tf Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Handlingsplan budget i balans

Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga

- Erbjuda stöd på hemmaplan för att kunna avsluta pågående placeringar**.**
  Status och tidsplan: Ett arbete med att utveckla och förbättra pågående arbetsprocesser mellan enheterna i syfte att inventera och kunna erbjuda vård på hemmaplan har skett under året. Effekten av ovanstående arbete sker med stöd av en vårdfil som följs upp veckovis så att trenden på daglig basis går att följa. Det finns ett fortsatt behov av analysera och ytterligare förbättra samverkan för en kostnadseffektivisering. Enhetschefer har nu i uppdrag att förbättra samverkan och säkerställa att den kompetens som finns i öppenvården nyttjas fullt ut.

- Reviderat delegationsordning.
  Status och tidsplan: Beslutsfattare vid placering är numera enhetschef i stället för teamledare. Beslut om placeringar som överstiger 6000 kr/dygn fattas av utskott. Ytterligare revideringar görs vid behov.

- Ny riktlinje avseende barn och unga och öppenvården är skapad.
  Status och tidsplan: Under året har en ny riktlinje skapats och har vid ett par tillfällen reviderats i syfte att kostnadseffektivisera verksamheten. De nya utredningar som lett till placeringar under året ska i november granskas för att se om riktlinjen efterlevs. Ytterligare revideringar görs vid behov.

- Skapat en tjänst placeringssamordnare.
  Status och tidsplan: Placeringssamordnaren fortsätter sitt arbete kring avtal med leverantörer i syfte att sänka kostnaderna för verksamheten. Placeringssamordnaren granskar och kvalitetssäkrar pågående avtal så att fakturor stämmer överens med avtalet. Placeringssamordnarens uppdrag fortgår och utvecklas i den riktning som behövs för att verksamheten ska gynnas på bästa sätt.

- Statsbidrag, subventionering av placeringskostnader.
  Statsbidrag har sökts och beviljats för 2025.

Avsluta konsulentstödd familjehemsvård och utöka våra egna familjehem

- Överta familjehem i egen regi.

SALA KOMMUN

Status och tidsplan: Flertalet konsulentstödda familjehem har övertagits i egen regi. Arbetet fortgår med att förhandla med flera familjehem så att de blir våra egna. Vilket leder till en kostnadsminskning. Målet är att till årsskiftet ha ca fem konsulentstödda familjehem. Kommande aktiviteter är att från november erbjuda våra egna familjehem handledning och från nästa år erbjuda dem utbildning (Socialstyrelsens material).

Sommarvikarier anhörigstöd

- Ingen vikarietillsättning under anhörigstöds sommarsemestrar.
  Status och tidsplan: Framledes kommer inga sommarvikarier att tas in.

LSS verksamhet, externa placeringar

- Avsluta möjliga externa placeringar.

  Status och tidsplan: Verksamheten ser över vilka möjligheter som finns för att verkställa på hemmaplan och avsluta externa placeringar. En samverkan med skolan pågår för att förhindra nya externa placeringar. I samverkan har en rutin skapats. Till kommande nämnd revidera delegationsordningen så att utskottet fattar beslut och inte enhetschef som idag.

Förhindra välfärdsbrott

- Strukturerat arbete för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar.

  Status och tidsplan: verksamheten behöver höja kompetensen kring detta område och därefter utforma metoder och processer för att förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar. Verksamheten ska göra en tydlig struktur för vart i verksamheten detta arbeta skall hanteras, idag saknas det ett systematiskt arbete kring välfärdsbrott.

Implementering nya SoL

- Förebyggande arbete och tidiga insatser.

  Status och tidsplan: En ny riktlinje gällande insatser utan behovsbedömning är skapad och ger stöd i att arbeta förebyggande och erbjuda tidiga insatser. Statsbidrag skall kommande år sökas för att kunna fortsätta med de projektanställningar som idag pågår. Skolsociala team kommer att påbörja sitt arbete början av året.

SALA KOMMUN

LSS verksamhet, extern personlig assistans

- Höja kvalitén på arbetsprocesser för att bättre följa prognos och omfattning av ärenden.
  Status och tidsplan: Kompetensutveckling har skett och den kommer nu implementeras i det dagliga arbetet. Uppdrag att aktivt arbeta med och se över pågående ärenden har givits arbetsgruppen som kommer att uppdatera och arbeta med utredningsprocessen kopplat till ärenden. Enheten kommer att skapa kontrollfunktioner för att undvika felaktiga beslut. Revidering av vårdfil/ärendefil, utefter den standard som finns på Barn- och ungdomsenheten, kommer att göras för att följa struktur och tydlighet.

SALA KOMMUN

TJÄNSTESKRIVELSE

Handlingsplan budget i balans

HUSHÅLLSEL 2025

Ekonomiskt bistånd beviljas till faktiska skäliga kostnader för hushållsel. Beloppets skälighet bedöms utifrån hushållets storlek. Till grund för bedömningen ligger Konsumentverkets beräkning för hushållskostnader för 2025.

1 person: 380 kr
2 personer: 510 kr
3 personer: 670 kr
4 personer: 830 kr
5 personer: 960 kr
6 personer: 1 090 kr
7 personer: 1 220 kr

Beloppen gäller per månad och för boende i lägenhet. För bedömning av kostnad för hushållsel i andra typer av bostad görs en individuell prövning. Vid inneboende delas elkostnaden med antalet boende i bostaden såvida inte elkostnaden ingår i hyreskontraktet.

HÖGSTA GODTAGBARA HYRESKOSTNAD 2025

Beloppen är beräknade utifrån det allmännyttiga bostadsföretaget Salabostäders målhyror per januari 2025. Ett medelvärde är framtaget utifrån dessa siffror där hyreskostnad och storlek på lägenhet har tagits i beaktning.
Bedömningen av högsta godtagbara hyreskostnad utgår även från vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att kosta på sig.

1-2 vuxna	6 000 kr
1-2 vuxna + 1 barn	7 200 kr
1-2 vuxna + 2 barn	8 000 kr
1-2 vuxna + 3 barn	9 800 kr
1-2 vuxna + 4 barn eller fler	10 700 kr

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktions-nedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Åtgärdsplan budget i balans med bilaga

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Åtgärdsplaner har upprättats av kommunstyrelse och de nämnder som inte har en budget i balans 2025, enligt det beslut som fattats av fullmäktige 2025-04-28. De berörda nämnderna har under året arbetat aktivt med ett omställningsarbete och ett flertal åtgärder har vidtagits för att verksamheten ska kunna bedrivas inom den tilldelade ramen. Social- och arbetsmarknadsnämnden ska återkomma till kommunfullmäktige i november med en åtgärdsplan för budget i balans.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att uppdra Social- och arbetsmarknadschefen att fortsätta med arbetet för en budget i balans.

att hemställa hos kommunfullmäktige att godkänna redovisad åtgärdsplan för social- och arbetsmarknadsnämnden.

Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Bilagor:

1 Åtgärdsplan

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktions-nedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
Tf Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Handlingsplan budget i balans

Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga

- Erbjuda stöd på hemmaplan för att kunna avsluta pågående placeringar**.**
  Status och tidsplan: Ett arbete med att utveckla och förbättra pågående arbetsprocesser mellan enheterna i syfte att inventera och kunna erbjuda vård på hemmaplan har skett under året. Effekten av ovanstående arbete sker med stöd av en vårdfil som följs upp veckovis så att trenden på daglig basis går att följa. Det finns ett fortsatt behov av analysera och ytterligare förbättra samverkan för en kostnadseffektivisering. Enhetschefer har nu i uppdrag att förbättra samverkan och säkerställa att den kompetens som finns i öppenvården nyttjas fullt ut.

- Reviderat delegationsordning.
  Status och tidsplan: Beslutsfattare vid placering är numera enhetschef i stället för teamledare. Beslut om placeringar som överstiger 6000 kr/dygn fattas av utskott. Ytterligare revideringar görs vid behov.

- Ny riktlinje avseende barn och unga och öppenvården är skapad.
  Status och tidsplan: Under året har en ny riktlinje skapats och har vid ett par tillfällen reviderats i syfte att kostnadseffektivisera verksamheten. De nya utredningar som lett till placeringar under året ska i november granskas för att se om riktlinjen efterlevs. Ytterligare revideringar görs vid behov.

- Skapat en tjänst placeringssamordnare.
  Status och tidsplan: Placeringssamordnaren fortsätter sitt arbete kring avtal med leverantörer i syfte att sänka kostnaderna för verksamheten. Placeringssamordnaren granskar och kvalitetssäkrar pågående avtal så att fakturor stämmer överens med avtalet. Placeringssamordnarens uppdrag fortgår och utvecklas i den riktning som behövs för att verksamheten ska gynnas på bästa sätt.

- Statsbidrag, subventionering av placeringskostnader.
  Statsbidrag har sökts och beviljats för 2025.

Avsluta konsulentstödd familjehemsvård och utöka våra egna familjehem

- Överta familjehem i egen regi.

Status och tidsplan: Flertalet konsulentstödda familjehem har övertagits i egen regi. Arbetet fortgår med att förhandla med flera familjehem så att de blir våra egna. Vilket leder till en kostnadsminskning. Målet är att till årsskiftet ha ca fem konsulentstödda familjehem. Kommande aktiviteter är att från november erbjuda våra egna familjehem handledning och från nästa år erbjuda dem utbildning (Socialstyrelsens material).

Sommarvikarier anhörigstöd

- Ingen vikarietillsättning under anhörigstöds sommarsemestrar.
  Status och tidsplan: Framledes kommer inga sommarvikarier att tas in.

LSS verksamhet, externa placeringar

- Avsluta möjliga externa placeringar.

  Status och tidsplan: Verksamheten ser över vilka möjligheter som finns för att verkställa på hemmaplan och avsluta externa placeringar. En samverkan med skolan pågår för att förhindra nya externa placeringar. I samverkan har en rutin skapats. Till kommande nämnd revidera delegationsordningen så att utskottet fattar beslut och inte enhetschef som idag.

Förhindra välfärdsbrott

- Strukturerat arbete för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar.

  Status och tidsplan: verksamheten behöver höja kompetensen kring detta område och därefter utforma metoder och processer för att förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar. Verksamheten ska göra en tydlig struktur för vart i verksamheten detta arbeta skall hanteras, idag saknas det ett systematiskt arbete kring välfärdsbrott.

Implementering nya SoL

- Förebyggande arbete och tidiga insatser.

  Status och tidsplan: En ny riktlinje gällande insatser utan behovsbedömning är skapad och ger stöd i att arbeta förebyggande och erbjuda tidiga insatser. Statsbidrag skall kommande år sökas för att kunna fortsätta med de projektanställningar som idag pågår. Skolsociala team kommer att påbörja sitt arbete början av året.

SALA KOMMUN

LSS verksamhet, extern personlig assistans

- Höja kvalitén på arbetsprocesser för att bättre följa prognos och omfattning av ärenden.
  Status och tidsplan: Kompetensutveckling har skett och den kommer nu implementeras i det dagliga arbetet. Uppdrag att aktivt arbeta med och se över pågående ärenden har givits arbetsgruppen som kommer att uppdatera och arbeta med utredningsprocessen kopplat till ärenden. Enheten kommer att skapa kontrollfunktioner för att undvika felaktiga beslut. Revidering av vårdfil/ärendefil, utefter den standard som finns på Barn- och ungdomsenheten, kommer att göras för att följa struktur och tydlighet.

Dnr 2025/985

KF § 97 Åtgärdsplan Budget i balans, Sala kommun

INLEDNING
Åtgärdsplaner har upprättats av kommunstyrelse och de nämnder som inte har en budget i balans 2025, enligt det beslut som fattats av fullmäktige den 28 april 2025, § 35.

De berörda nämnderna har under året arbetat aktivt med ett omställningsarbete och ett flertal åtgärder har vidtagits för att verksamheten ska kunna bedrivas inom den tilldelade ramen. Översyn och förändringar har gjorts bland annat av riktlinjer, personaltäthet, verksamhet i egen regi, kollektivtrafik, användande av moduler och fordon samt tomställda lokaler. Utifrån det omställningsarbete som pågår bedöms kommunstyrelsen samt äldre- och omsorgsnämnden att ha en budget i balans med den av fullmäktige tilldelade budgeten 2026. Social och arbetsmarknadsnämndens redovisade åtgärder räcker dock inte till att få en budget i balans 2026 eller framåt under rådande förutsättningar.

Ekonomiska konsekvenser
Enligt de upprättade åtgärdsplaner kommer inte budget i balans att uppnås under 2025. Utifrån det omställningsarbete som pågår bedöms kommunstyrelsen samt äldre- och omsorgsnämnden att ha en budget i balans med den av fullmäktige tilldelade budgeten 2026. Social och arbetsmarknadsnämndens redovisade åtgärder räcker dock inte till att få en budget i balans 2026 eller framåt under rådande förutsättningar.

Beslutsunderlag
KS 2025.4807 – Missiv
KS 2025.4808 – Beslut och åtgärder för budget i balans 2025 - Kommunstyrelsen
KS 2025.4809 - Beslut och åtgärder för budget i balans 2025 - SAN
KS 2025.4810 - Beslut och åtgärder för budget i balans 2025 – ÄON

Ledningsutskottets beslut § 142, 2025-10-01
Kommunstyrelsens beslut § 171, 2025-10-15

Yrkanden
Amanda Lindblad (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Erik Hamrin (M) motyrkar till kommunstyrelsens förslag i att-sats 1,
att åtgärdsplanerna för kommunstyrelsen samt äldre- och omsorgsnämnden läggs till handlingarna, samt
att kommunstyrelsen samt äldre- och omsorgsnämnden uppdras att till fullmäktiges sammanträde i december inkomma med en sammanställning av samtliga åtgärder som kommer att vidtas under 2025 och 2026 för att säkerställa att verksamheterna klarar av att hålla fullmäktiges budgetram för 2026.

KF § 97 fortsättning

Erik Hamrin (M) yrkar tillägg
att kommunfullmäktige beslutar
att uppdra till kommunstyrelsen att till fullmäktiges sammanträde i december 2025, som anmälningsärende, inkomma med sammanställning per nämnd över föreslagna besparingsåtgärder som nämnderna sagt nej till att genomföra.

Henric Eriksson (SD) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) yrkanden.

Beslutsgång
Ordförande ställer kommunstyrelsens förslag i att-sats 1 mot Erik Hamrins (M) motyrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.
Ordförande ställer kommunstyrelsens förslag i att-sats 2 mot avslag och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.
Ordförande ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner tilläggsyrkande avslaget.

BESLUT
Kommunfullmäktige beslutar,
1.att godkänna redovisad åtgärdsplan för kommunstyrelsen och äldre-och omsorgsnämnden,
2.att inte godkänna redovisad åtgärdsplan för social- och arbetsmarknadsnämnden och att social- och arbetsmarknadsnämnden ska återkomma till kommunfullmäktige i november med en åtgärdsplan för budget i balans.

Reservation
Erik Hamrin (M), Tomas Bergling (M), Viveca Molin (M), Victoria Kihlström (M), Jörgen Lagberg (M), Eva Bergling (M), Mårten Hemström (L), Magnus Holm (KD), Magnus Edman (SD), Marcus Söderlund (SD), Anette Vestlin (SD), Andreas Andersson (SD), Sirkka-Liisa Juthberg (SD), Henric Eriksson (SD), Cecilia Viman (SD), Sverre Lindqvist (SD), Ingvar Jonsson (SD), Hanna Westman (SBä), Ralf Träskman (SBä), Dan Eriksson (SBä) och Ulf Westman (SBä) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkande och inkommer med skriftlig reservation:

”Det finns en fara i dröjsmål, men också i att krångla till processerna. Hanteringen av kommunens ekonomiska problem under 2025 har präglats av sena beslut, omtag och otydlighet. Det har gjort att skattemedel fortsatt att rinna iväg medan förtroendet för styrningen urholkats.

Vi ser med oro på att kommunstyrelsen återigen föreslår att fullmäktige ska fatta beslut av principiell karaktär, snarare än att agera på redan fattade beslut. Budgeten är beslutad. Ramdisciplin och uppföljning ska ske inom ramen för gällande uppdrag – inte genom nya symboliska beslut i fullmäktige.

Kommunens verksamheter, särskilt inom äldreomsorgen och socialtjänsten, står under stor press. Då behövs stöd, inte tomma ”påminnelser” om att hålla budget.

KF § 97 fortsättning

Enhetschefen, han eller hon, som ser att pengarna inte räcker, men som inte får de politiska beslut som behövs att göra de förändringar som krävs för att nå dit, han eller hon vet att de måste hålla budget. Undersköterskorna i hemtjänsten som snart tvingas bli lokalvårdare när de äldre Salabornas valfrihet minskas, de vet att de måste hålla budget. De vet alla att ekonomin inte går ihop, men de har inte mandatet att agera.

Mot den bakgrunden är det svårt att förstå varför kommunstyrelsens majoritet motsatt sig vårt yrkande om att fullmäktige skulle få en redovisning av de kostnadsminskande åtgärder som förvaltningarna föreslagit men som politiken valt att inte genomföra.

En sådan sammanställning hade haft två viktiga syften:

- att tydliggöra vilka beslut som faktiskt påverkat årets resultat, och
- att ge insyn i hur det politiska ansvaret för underskotten bör fördelas.

Det hade varit enkelt att ta fram, värdefullt för transparensen och rättvist gentemot den personal som varje dag försöker lösa sina uppdrag inom givna ramar. När styret väljer att säga nej till ett sådant förslag, väcker det frågor om öppenheten i processen. Vi ställer oss frågande till varför styret inte kan se behovet av bättre data.”

Skickas till
Kommunstyrelsen
Äldre- och omsorgsnämnden
Social- och arbetsmarknadsnämnden

Kommunledningskontoret, Kanslienheten
Sandra Ahlbin
Kanslichef

MISSIV

Redovisning och granskning av utbetalda lokala partistöd inom Sala kommun för 2024 samt beslut om utbetalning av partistöd 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd den 26 maj 2014, § 81. Av beslutet framgår bland annat att partistödet utbetalas årligen i förskott under januari månad efter beslut av kommunfullmäktige. För att underlätta och förenkla redovisning av granskning av partistöd har en särskild blankett för detta ändamål tagits fram.

Rätten till partistöd är enligt kommunallagen, 4 kap, 29-32 §, kopplad till om ett parti är representerat i kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige måste fatta beslut om att de partier som får stöd ska redovisa att det lokala partistödet använts för sitt ändamål. Redovisningen ska avse perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Redovisningen av hur partistödet använts ska dessutom granskas. Partiet utser själva granskare. Granskaren ska årligen lämna ett intyg om att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet använts.

Kommunfullmäktige ska också årligen, i enlighet med 4 kap. 32 § kommunallagen, fatta beslut om utbetalning av lokalt partistöd. Av Sala kommuns regler för kommunalt partistöd 5 § framgår att partistöd inte ska betalas ut om redovisning och granskningsintyg inte inkommit inom föreskriven tid.

Redovisning och granskning för 2024 års utbetalda lokala partistöd inom Sala kommun har inkommit till kanslienheten från Liberalerna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna, Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Salas Bästa och Vänsterpartiet. Kommunens e-tjänsts för detta ändamål har använts. Redovisning och granskning har dock inte inkommit från Kristdemokraterna.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet innebär inga negativa ekonomiska konsekvenser, finansieras inom ram.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsens ledningsutskott föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna bifogade inkomna redovisningar och granskningsintyg, samt

att utbetala 2026 års lokala partistöd till de i kommunfullmäktige representerade politiska partierna, med undantag för Kristdemokraterna, under januari månad 2026, eller så snart riksdagsmannaarvodet är fastställt för innevarande beräkningsperiod.

Bilagor:

1 Inkomna redovisningar ”Partistöd – redovisning för 2024” inklusive granskningsintyg.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Partistöd - redovisning för 2024

1. Uppgifter om parti

Information om redovisning av partistöd

Grundreglerna för partistöd regleras i kommunallagen, 4 kap. 29 - 32 §§. Där anges att partistöd får ges *för att stärka politiska partiers ställning i den kommunala demokratin*.
Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd 2014-05-26, § 81. Mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet föregående år har använts för det ändamål som anges i 4 kap 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och lämnas in senast 30 juni året efter utbetalning. Vid behov kan kostnader redovisas i separat bilaga.
Nedan redovisas hur föregående års partistöd har använts. Redovisningen görs i följande steg, där varje signering innebär att personen intygar att redovisningen är med verkligheten överensstämmande:

1. Behörig företrädare för partiet initierar ärendet för att lämna redovisning, anger särskild granskare och signerar redovisningen med e-legitimation.
2. Särskild granskare får ärendet via e-post och/eller sms. När granskaren gått igenom redovisningen signerar granskaren redovisningen med e-legitimation och skickar in den till Sala kommun, kanslienheten.

Vilket parti gäller redovisningen?

Liberalerna

Organisationsnummer

802533-8198

Kontouppgifter för utbetalning

Kontonummer

Ange kontouppgifter

Bankens namn

Sala Sparbank

Clearingnummer

82842

Kontonummer

47024245

2. Redovisning

Partistöd från föregående år

Summa partistöd som partiet har fått utbetalt av kommunen under det gånga året.

Ange summa

39260

Redovisning
Redovisningen avser föregående års partistöd

	Summa (kr)
Lokalkostnader	0
Deltagande i utbildningar, konferenser m.m.	0
Ersättning till föreläsare	0
Material	0
Utskick	0
Resor	0
Delar av partistöd som överförts till andra delar av partiorganisationen	7395
Köpta tjänster från andra delar av partiorganisationen	350
Övriga utgifter som inte går att hänföra till något av ovanstående	6108
Summering	13853

Partistöd som överförs till nästa års redovisning
25407

Belopp som sparats från tidigare år
Ange det belopp som sparats från tidigare år
93747.61

Fonderade medel inför nästa år
Fonderade medel inför nästa år
119155 kronor

3. Kontaktuppgifter

Behörig företrädare för partiet

Förnamn
JAN GUNNAR

Efternamn
ERIKSSON

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post
SMS

Intyg
Jag intygar att redovisningen är korrekt och att jag har behörighet att i egenskap av behörig företrädare för partiet lämna redovisning av partistöd.

Granskare av redovisning

Förnamn
Mona

Efternamn
Johansson

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Behandling av personuppgifter

De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt på Mina sidor 1,5 år efter att ditt ärende har avslutats. Sedan raderas ärendet från Mina sidor till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.
Namn: JAN GUNNAR ERIKSSON
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-30 20:19
Signerad checksumma: SHA-1 080CD93F49E238722C117860ECD14518050952FC

Namn: Mona Catharina Johansson
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-30 20:20
Signerad checksumma: SHA-1 080CD93F49E238722C117860ECD14518050952FC

Partistöd - redovisning för 2024

1. Uppgifter om parti

Information om redovisning av partistöd

Grundreglerna för partistöd regleras i kommunallagen, 4 kap. 29 - 32 §§. Där anges att partistöd får ges *för att stärka politiska partiers ställning i den kommunala demokratin*.
Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd 2014-05-26, § 81. Mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet föregående år har använts för det ändamål som anges i 4 kap 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och lämnas in senast 30 juni året efter utbetalning. Vid behov kan kostnader redovisas i separat bilaga.
Nedan redovisas hur föregående års partistöd har använts. Redovisningen görs i följande steg, där varje signering innebär att personen intygar att redovisningen är med verkligheten överensstämmande:

1. Behörig företrädare för partiet initierar ärendet för att lämna redovisning, anger särskild granskare och signerar redovisningen med e-legitimation.
2. Särskild granskare får ärendet via e-post och/eller sms. När granskaren gått igenom redovisningen signerar granskaren redovisningen med e-legitimation och skickar in den till Sala kommun, kanslienheten.

Vilket parti gäller redovisningen?

Sverigedemokraterna

Organisationsnummer

802469-4443

Kontouppgifter för utbetalning

Kontonummer

Ange kontouppgifter

Bankens namn

Sala Sparbank

Clearingnummer

82842

Kontonummer

4 685 831-2

2. Redovisning

Partistöd från föregående år

Summa partistöd som partiet har fått utbetalt av kommunen under det gånga året.

Ange summa

206115

Redovisning
Redovisningen avser föregående års partistöd

	Summa (kr)
Lokalkostnader	33117
Deltagande i utbildningar, konferenser m.m.	12400
Ersättning till föreläsare	0
Material	3650
Utskick	0
Resor	11156
Delar av partistöd som överförts till andra delar av partiorganisationen	56079
Köpta tjänster från andra delar av partiorganisationen	0
Övriga utgifter som inte går att hänföra till något av ovanstående	89713
Summering	206115

Partistöd som överförs till nästa års redovisning
0

Belopp som sparats från tidigare år
Ange det belopp som sparats från tidigare år
42468

Fonderade medel inför nästa år
Fonderade medel inför nästa år
42468 kronor

3. Kontaktuppgifter

Behörig företrädare för partiet

Förnamn
Marcus Kenneth

Efternamn
Söderlund

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post
SMS

Intyg
Jag intygar att redovisningen är korrekt och att jag har behörighet att i egenskap av behörig företrädare för partiet lämna redovisning av partistöd.

Granskare av redovisning

Förnamn
Magnus

Efternamn
Edman

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Behandling av personuppgifter

De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt på Mina sidor 1,5 år efter att ditt ärende har avslutats. Sedan raderas ärendet från Mina sidor till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.
Namn: Marcus Kenneth Söderlund
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-24 12:00
Signerad checksumma: SHA-1 3EE368ADE7A4FF8052F93972434A20BA670BCE04

Namn: KARL MAGNUS EDMAN
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-24 12:13
Signerad checksumma: SHA-1 3EE368ADE7A4FF8052F93972434A20BA670BCE04

Partistöd - redovisning för 2024

1. Uppgifter om parti

Information om redovisning av partistöd

Grundreglerna för partistöd regleras i kommunallagen, 4 kap. 29 - 32 §§. Där anges att partistöd får ges *för att stärka politiska partiers ställning i den kommunala demokratin*.
Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd 2014-05-26, § 81. Mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet föregående år har använts för det ändamål som anges i 4 kap 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och lämnas in senast 30 juni året efter utbetalning. Vid behov kan kostnader redovisas i separat bilaga.
Nedan redovisas hur föregående års partistöd har använts. Redovisningen görs i följande steg, där varje signering innebär att personen intygar att redovisningen är med verkligheten överensstämmande:

1. Behörig företrädare för partiet initierar ärendet för att lämna redovisning, anger särskild granskare och signerar redovisningen med e-legitimation.
2. Särskild granskare får ärendet via e-post och/eller sms. När granskaren gått igenom redovisningen signerar granskaren redovisningen med e-legitimation och skickar in den till Sala kommun, kanslienheten.

Vilket parti gäller redovisningen?

Centerpartiet

Organisationsnummer

879500-3816

Kontouppgifter för utbetalning

Bankgiro / postgiro

Ange bankgiro / postgiro

342-9305

2. Redovisning

Partistöd från föregående år

Summa partistöd som partiet har fått utbetalt av kommunen under det gånga året.

Ange summa

127595

Redovisning
Redovisningen avser föregående års partistöd

	Summa (kr)
Lokalkostnader	8170
Deltagande i utbildningar, konferenser m.m.	600
Ersättning till föreläsare	0
Material	0
Utskick	13213
Resor	0
Delar av partistöd som överförts till andra delar av partiorganisationen	15639
Köpta tjänster från andra delar av partiorganisationen	5200
Övriga utgifter som inte går att hänföra till något av ovanstående	36192
Summering	79014

Partistöd som överförs till nästa års redovisning
48581

Belopp som sparats från tidigare år
Ange det belopp som sparats från tidigare år
177138

Fonderade medel inför nästa år
Fonderade medel inför nästa år
225719 kronor

3. Kontaktuppgifter

Behörig företrädare för partiet

Förnamn
KERSTIN ELISABETH

Efternamn
NILSSON

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post

Intyg
Jag intygar att redovisningen är korrekt och att jag har behörighet att i egenskap av behörig företrädare för partiet lämna redovisning av partistöd.

Granskare av redovisning

Förnamn
Ulrika

Efternamn
Olsson

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Behandling av personuppgifter

De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt på Mina sidor 1,5 år efter att ditt ärende har avslutats. Sedan raderas ärendet från Mina sidor till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.
Namn: KERSTIN ELISABETH NILSSON
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-11 14:05
Signerad checksumma: SHA-1 B3361ACB2FCBA2B251E20445BF391046F808E850

Namn: ULRIKA MARGARETA OLSSON
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-11 15:11
Signerad checksumma: SHA-1 B3361ACB2FCBA2B251E20445BF391046F808E850

Partistöd - redovisning för 2024

1. Uppgifter om parti

Information om redovisning av partistöd

Grundreglerna för partistöd regleras i kommunallagen, 4 kap. 29 - 32 §§. Där anges att partistöd får ges *för att stärka politiska partiers ställning i den kommunala demokratin*.
Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd 2014-05-26, § 81. Mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet föregående år har använts för det ändamål som anges i 4 kap 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och lämnas in senast 30 juni året efter utbetalning. Vid behov kan kostnader redovisas i separat bilaga.
Nedan redovisas hur föregående års partistöd har använts. Redovisningen görs i följande steg, där varje signering innebär att personen intygar att redovisningen är med verkligheten överensstämmande:

1. Behörig företrädare för partiet initierar ärendet för att lämna redovisning, anger särskild granskare och signerar redovisningen med e-legitimation.
2. Särskild granskare får ärendet via e-post och/eller sms. När granskaren gått igenom redovisningen signerar granskaren redovisningen med e-legitimation och skickar in den till Sala kommun, kanslienheten.

Vilket parti gäller redovisningen?

Moderata samlingspartiet

Organisationsnummer

879500-0820

Kontouppgifter för utbetalning

Kontonummer

Ange kontouppgifter

Bankens namn

Sala Sparbank

Clearingnummer

8284-2

Kontonummer

46359750

2. Redovisning

Partistöd från föregående år

Summa partistöd som partiet har fått utbetalt av kommunen under det gånga året.

Ange summa

147225

Redovisning
Redovisningen avser föregående års partistöd

	Summa (kr)
Lokalkostnader	6624
Deltagande i utbildningar, konferenser m.m.	1325
Ersättning till föreläsare	0
Material	4170
Utskick	0
Resor	400
Delar av partistöd som överförts till andra delar av partiorganisationen	51528
Köpta tjänster från andra delar av partiorganisationen	0
Övriga utgifter som inte går att hänföra till något av ovanstående	31119
Summering	95166

Partistöd som överförs till nästa års redovisning
52059

Belopp som sparats från tidigare år
Ange det belopp som sparats från tidigare år
100784

Fonderade medel inför nästa år
Fonderade medel inför nästa år
152843 kronor

Eventuella bilagor
Revisionsberättelse.pdf (234 KB)
Samtliga filer ovan finns bifogade i detta dokument, se bifogade filer.

3. Kontaktuppgifter

Behörig företrädare för partiet
Förnamn
TOMAS

Efternamn
BERGLING

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post

Intyg
Jag intygar att redovisningen är korrekt och att jag har behörighet att i egenskap av behörig företrädare för partiet lämna redovisning av partistöd.

Granskare av redovisning

Förnamn
Victoria

Efternamn
Kihlström

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Behandling av personuppgifter
De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende
Ditt ärende finns tillgängligt på Mina sidor 1,5 år efter att ditt ärende har avslutats. Sedan raderas ärendet från Mina sidor till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Signering
Följande parter har signerat detta ärende.
Namn: TOMAS BERGLING
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-06 17:54
Signerad checksumma: SHA-1 72862764C3A67C1B094B0846EB8938E8E3D5D627

Namn: EWA CHARLOTTA VICTORIA KIHLSTRÖM
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-17 09:55
Signerad checksumma: SHA-1 72862764C3A67C1B094B0846EB8938E8E3D5D627

Partistöd - redovisning för 2024

1. Uppgifter om parti

Information om redovisning av partistöd

Grundreglerna för partistöd regleras i kommunallagen, 4 kap. 29 - 32 §§. Där anges att partistöd får ges *för att stärka politiska partiers ställning i den kommunala demokratin*.
Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd 2014-05-26, § 81. Mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet föregående år har använts för det ändamål som anges i 4 kap 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och lämnas in senast 30 juni året efter utbetalning. Vid behov kan kostnader redovisas i separat bilaga.
Nedan redovisas hur föregående års partistöd har använts. Redovisningen görs i följande steg, där varje signering innebär att personen intygar att redovisningen är med verkligheten överensstämmande:

1. Behörig företrädare för partiet initierar ärendet för att lämna redovisning, anger särskild granskare och signerar redovisningen med e-legitimation.
2. Särskild granskare får ärendet via e-post och/eller sms. När granskaren gått igenom redovisningen signerar granskaren redovisningen med e-legitimation och skickar in den till Sala kommun, kanslienheten.

Vilket parti gäller redovisningen?

Socialdemokraterna

Organisationsnummer

879500-2396

Kontouppgifter för utbetalning

Bankgiro / postgiro

Ange bankgiro / postgiro

5476-1747

2. Redovisning

Partistöd från föregående år

Summa partistöd som partiet har fått utbetalt av kommunen under det gånga året.

Ange summa

304265

Redovisning
Redovisningen avser föregående års partistöd

	Summa (kr)
Lokalkostnader	78678
Deltagande i utbildningar, konferenser m.m.	0
Ersättning till föreläsare	0
Material	12700
Utskick	2333
Resor	950
Delar av partistöd som överförts till andra delar av partiorganisationen	0
Köpta tjänster från andra delar av partiorganisationen	0
Övriga utgifter som inte går att hänföra till något av ovanstående	124877
Summering	219538

Partistöd som överförs till nästa års redovisning
84727

Belopp som sparats från tidigare år
Ange det belopp som sparats från tidigare år
19306

Fonderade medel inför nästa år
Fonderade medel inför nästa år
104033 kronor

3. Kontaktuppgifter

Behörig företrädare för partiet
Förnamn
KARIN ANNIKA

Efternamn
PALMQVIST

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post

Intyg
Jag intygar att redovisningen är korrekt och att jag har behörighet att i egenskap av behörig företrädare för partiet lämna redovisning av partistöd.

Granskare av redovisning

Förnamn
Karin

Efternamn
Karlsson

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Behandling av personuppgifter

De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt på Mina sidor 1,5 år efter att ditt ärende har avslutats. Sedan raderas ärendet från Mina sidor till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.
Namn: KARIN ANNIKA PALMQVIST
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-05 12:12
Signerad checksumma: SHA-1 04F453277C6FC51F9455868B52D531BA1E8CB8C8

Namn: Karin Elisabet Karlsson
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-06-05 12:16
Signerad checksumma: SHA-1 04F453277C6FC51F9455868B52D531BA1E8CB8C8

Partistöd - redovisning för 2024

1. Uppgifter om parti

Information om redovisning av partistöd

Grundreglerna för partistöd regleras i kommunallagen, 4 kap. 29 - 32 §§. Där anges att partistöd får ges *för att stärka politiska partiers ställning i den kommunala demokratin*.
Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd 2014-05-26, § 81. Mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet föregående år har använts för det ändamål som anges i 4 kap 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och lämnas in senast 30 juni året efter utbetalning. Vid behov kan kostnader redovisas i separat bilaga.
Nedan redovisas hur föregående års partistöd har använts. Redovisningen görs i följande steg, där varje signering innebär att personen intygar att redovisningen är med verkligheten överensstämmande:

1. Behörig företrädare för partiet initierar ärendet för att lämna redovisning, anger särskild granskare och signerar redovisningen med e-legitimation.
2. Särskild granskare får ärendet via e-post och/eller sms. När granskaren gått igenom redovisningen signerar granskaren redovisningen med e-legitimation och skickar in den till Sala kommun, kanslienheten.

Vilket parti gäller redovisningen?

Miljöpartiet de gröna

Organisationsnummer

802513-8754

Kontouppgifter för utbetalning

Kontonummer

Ange kontouppgifter

Bankens namn

Sala Sparbank

Clearingnummer

82842

Kontonummer

046875282

2. Redovisning

Partistöd från föregående år

Summa partistöd som partiet har fått utbetalt av kommunen under det gånga året.

Ange summa

39260

Redovisning
Redovisningen avser föregående års partistöd

	Summa (kr)
Lokalkostnader	
Deltagande i utbildningar, konferenser m.m.	6200
Ersättning till föreläsare	
Material	20057
Utskick	
Resor	
Delar av partistöd som överförts till andra delar av partiorganisationen	
Köpta tjänster från andra delar av partiorganisationen	1859
Övriga utgifter som inte går att hänföra till något av ovanstående	990
Summering	29106

Partistöd som överförs till nästa års redovisning
10154

Belopp som sparats från tidigare år
Ange det belopp som sparats från tidigare år
31534

Fonderade medel inför nästa år
Fonderade medel inför nästa år
41688 kronor

3. Kontaktuppgifter

Behörig företrädare för partiet

Förnamn
JAN PETER

Efternamn
KRAFT

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post

Intyg
Jag intygar att redovisningen är korrekt och att jag har behörighet att i egenskap av behörig företrädare för partiet lämna redovisning av partistöd.

Granskare av redovisning

Förnamn
Beatrice

Efternamn
Woldert

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Behandling av personuppgifter

De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt på Mina sidor 1,5 år efter att ditt ärende har avslutats. Sedan raderas ärendet från Mina sidor till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.
Namn: JAN PETER KRAFT
Person [redacted]
Datum: 2025-05-02 15:50
Signerad checksumma: SHA-1 26343585EEA47DE1D169A1BCE458171AA3D17F16

Namn: ANNA CHARLOTT BEATRICE WOLDERT
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-05-03 18:48
Signerad checksumma: SHA-1 26343585EEA47DE1D169A1BCE458171AA3D17F16

Partistöd - redovisning för 2024

1. Uppgifter om parti

Information om redovisning av partistöd

Grundreglerna för partistöd regleras i kommunallagen, 4 kap. 29 - 32 §§. Där anges att partistöd får ges *för att stärka politiska partiers ställning i den kommunala demokratin*.
Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd 2014-05-26, § 81. Mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet föregående år har använts för det ändamål som anges i 4 kap 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och lämnas in senast 30 juni året efter utbetalning. Vid behov kan kostnader redovisas i separat bilaga.
Nedan redovisas hur föregående års partistöd har använts. Redovisningen görs i följande steg, där varje signering innebär att personen intygar att redovisningen är med verkligheten överensstämmande:

1. Behörig företrädare för partiet initierar ärendet för att lämna redovisning, anger särskild granskare och signerar redovisningen med e-legitimation.
2. Särskild granskare får ärendet via e-post och/eller sms. När granskaren gått igenom redovisningen signerar granskaren redovisningen med e-legitimation och skickar in den till Sala kommun, kanslienheten.

Vilket parti gäller redovisningen?

Salas bästa

Organisationsnummer

802452-7262

Kontouppgifter för utbetalning

Bankgiro / postgiro

Ange bankgiro / postgiro

615-9487

2. Redovisning

Partistöd från föregående år

Summa partistöd som partiet har fått utbetalt av kommunen under det gånga året.

Ange summa

107965

Redovisning
Redovisningen avser föregående års partistöd

	Summa (kr)
Lokalkostnader	0
Deltagande i utbildningar, konferenser m.m.	72132
Ersättning till föreläsare	0
Material	0
Utskick	0
Resor	0
Delar av partistöd som överförts till andra delar av partiorganisationen	0
Köpta tjänster från andra delar av partiorganisationen	0
Övriga utgifter som inte går att hänföra till något av ovanstående	52877
Summering	125009

Partistöd som överförs till nästa års redovisning
-17044

Belopp som sparats från tidigare år
Ange det belopp som sparats från tidigare år
225739

Fonderade medel inför nästa år
Fonderade medel inför nästa år
208695 kronor

3. Kontaktuppgifter

Behörig företrädare för partiet
Förnamn
DANIEL

Efternamn
AHLIN

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post
SMS

Intyg
Jag intygar att redovisningen är korrekt och att jag har behörighet att i egenskap av behörig företrädare för partiet lämna redovisning av partistöd.

Granskare av redovisning

Förnamn
David

Efternamn
Karlsson

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Behandling av personuppgifter

De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt på Mina sidor 1,5 år efter att ditt ärende har avslutats. Sedan raderas ärendet från Mina sidor till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.
Namn: DANIEL AHLIN
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-04-21 10:43
Signerad checksumma: SHA-1 81D3892CA05FF896C9658175D898C7ED2630EDE2

Namn: DAVID KARLSSON
Person ID: [redacted]
Datum: 2025-04-21 11:23
Signerad checksumma: SHA-1 81D3892CA05FF896C9658175D898C7ED2630EDE2

Partistöd - redovisning för 2024

1. Uppgifter om parti

Information om redovisning av partistöd
Grundreglerna för partistöd regleras i kommunallagen, 4 kap. 29 - 32 §§. Där anges att partistöd får ges *för att stärka politiska partiers ställning i den kommunala demokratin*.
Kommunfullmäktige i Sala kommun har beslutat att lokalt partistöd ges till politiska partier som är representerade i fullmäktige. Kommunfullmäktige fattade beslut om regler för kommunalt partistöd 2014-05-26, § 81. Mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet föregående år har använts för det ändamål som anges i 4 kap 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och lämnas in senast 30 juni året efter utbetalning. Vid behov kan kostnader redovisas i separat bilaga.
Nedan redovisas hur föregående års partistöd har använts. Redovisningen görs i följande steg, där varje signering innebär att personen intygar att redovisningen är med verkligheten överensstämmande:

1. Behörig företrädare för partiet initierar ärendet för att lämna redovisning, anger särskild granskare och signerar redovisningen med e-legitimation.
2. Särskild granskare får ärendet via e-post och/eller sms. När granskaren gått igenom redovisningen signerar granskaren redovisningen med e-legitimation och skickar in den till Sala kommun, kanslienheten.

Vilket parti gäller redovisningen?
Vänsterpartiet

Organisationsnummer
802505-1940

Kontouppgifter för utbetalning
Bankgiro / postgiro

Ange bankgiro / postgiro
5165-5223

2. Redovisning

Partistöd från föregående år
Summa partistöd som partiet har fått utbetalt av kommunen under det gånga året.

Ange summa
88335

Redovisning
Redovisningen avser föregående års partistöd

	Summa (kr)
Lokalkostnader	20384
Deltagande i utbildningar, konferenser m.m.	0
Ersättning till föreläsare	0
Material	4834
Utskick	13605
Resor	0
Delar av partistöd som överförts till andra delar av partiorganisationen	3000
Köpta tjänster från andra delar av partiorganisationen	0
Övriga utgifter som inte går att hänföra till något av ovanstående	26100
Summering	67923

Partistöd som överförs till nästa års redovisning
20412

Belopp som sparats från tidigare år
Ange det belopp som sparats från tidigare år
1706

Fonderade medel inför nästa år
Fonderade medel inför nästa år
22118 kronor

3. Kontaktuppgifter

Behörig företrädare för partiet
Förnamn
RASMUS

Efternamn
LÖFLING

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post

Intyg
Jag intygar att redovisningen är korrekt och att jag har behörighet att i egenskap av behörig företrädare för partiet lämna redovisning av partistöd.

Granskare av redovisning

Förnamn
Albin

Efternamn
Heleander

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Behandling av personuppgifter

De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt på Mina sidor 1,5 år efter att ditt ärende har avslutats. Sedan raderas ärendet från Mina sidor till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: RASMUS LÖFLING
[redacted]
Datum: 2025-02-27 09:56
Signerad checksumma: SHA-1 7D4A1F42DEA6B7464AC3843CE7040A005D62B590

Namn: Albin Johan Arvid Heleander
[redacted]
Datum: 2025-02-27 15:33
Signerad checksumma: SHA-1 7D4A1F42DEA6B7464AC3843CE7040A005D62B590

Kommunledningskontoret, Hållbar utvecklingsenheten
Josefin Gardeblad
Kommunjurist

MISSIV

Revidering av underskriftsbemyndigande för kommunstyrelsen

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Firmatecknare är en civilrättslig term som används beträffande personer som utsetts av styrelsen för till exempel ett aktiebolag eller en ekonomisk förening för att företräda bolaget eller föreningen och teckna dess firma. Begreppet firmatecknare finns inte i kommunallagen. Vem som företräder en kommun i avtalsrättsliga eller andra sammanhang avgörs av beslutanderättens fördelning i form av reglementen eller delegationsordningar. Kommunstyrelsen kan även i beslut ange vilka som får underteckna handlingar. I kommunens Underskriftsbemyndigande framgår vilka politiker samt tjänstepersoner som har bemyndigats av kommunstyrelsen att teckna rättshandlingar å kommunens vägnar.

Detta dokument har behövt uppdateras med namn på tjänstepersoner och yrkestitel. Under punkt 4 ”Förlikningsavtal/förlikningsförslag” har en revidering genomförts. Anledningen till ändringen är behovet av att inleda arbetet med våra försäkringsärenden med särskilt fokus på förlikningar i regresskrav.

Ekonomiska konsekvenser
Ej relevant i detta ärende.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att anta reviderat underskriftsbemyndigande i enlighet med bilaga.

Bilagor:

1 Förslag till reviderat underskriftsbemyndigande för kommunstyrelsen

2

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☒
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☒
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☒
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☒

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☒
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☒

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

UNDERSKRIFTSBEMYNDIGANDE FÖR KOMMUNSTYRELSEN GÄLLANDE FR O M 2025-XX-XX

Firmatecknare är en civilrättslig term som används beträffande personer som utsetts av styrelsen för till exempel ett aktiebolag eller en ekonomisk förening för att företräda bolaget eller föreningen och teckna dess firma. Begreppet firmatecknare finns inte i kommunallagen. Vem som företräder en kommun i avtalsrättsliga eller andra sammanhang avgörs av beslutanderättens fördelning i form av reglementen eller delegationsordningar. Kommunstyrelsen kan även i beslut ange vilka som får underteckna handlingar. I kommunens Underskriftsbemyndigande framgår vilka politiker samt tjänstepersoner som har bemyndigats av kommunstyrelsen att teckna rättshandlingar å kommunens vägnar.

Kommunstyrelsen beslutar,

att bemyndiga nedan nämnda personer att för kommunens räkning underskriva följande dokument:

1. **Avtal, överenskommelser, förpliktelser, åtaganden eller ansvarstaganden, som är kommunövergripande och för vilka kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen ansvarar, krediter å bankräkning, förbindelser på grund av uppburna stats- eller arvfondsbidrag, uttagande, dödning och omplacering i förmånsrättshänseende av inteckningar**

   Kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad, **eller vid förfall för denne i tur och ordning**, av kommunstyrelsens förste vice ordförande Anders Wigelsbo, styrelsens andre vice ordförande Erik Hamrin var för sig i förening med antingen kommundirektör Daniel Holmvin, ekonomichef Inger Lindström eller ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson.

   - skuldebrev och borgensåtaganden ska undertecknas av kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad, **eller vid förfall för denne i tur och ordning**, av kommunstyrelsens förste vice ordförande Anders Wigelsbo, styrelsens andre vice ordförande Erik Hamrin och ekonomichef Inger Lindström, eller vid förfall för denne, av kommundirektör Daniel Holmvin
   - uppta, omplacera och lösa lån som beslutats av kommunfullmäktige, ekonomichef Inger Lindström eller ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson efter samråd med kommunstyrelsens ordförande
   - placering av kommunens likvida medel, ekonomichef Inger Lindström eller ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson efter samråd med kommunstyrelsens ordförande
   - placering av donationsmedel, ekonomichef Inger Lindström eller ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson efter samråd med kommunstyrelsens ordförande

- teckna och säga upp leasingavtal, förutom i punkt Kontorsspecifika leasingavtal samt punkt Övriga avtal gällande kommunens fordon, kommundirektör Daniel Holmvin eller ekonomichef Inger Lindström var för sig
- underteckna rapporter till tillsynsmyndighet samt andra rättshandlingar avseende kommunens dammar, kommundirektör Daniel Holmvin

2. Avtal, överenskommelser, förpliktelser, åtaganden eller ansvarstaganden, som är kommunövergripande och för vilka kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen ansvarar, för vilka kommunstyrelsen eller dess utskott och kommunfullmäktige beslutat om

Kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad, eller vid förfall för denne, av kommunstyrelsens förste vice ordförande Anders Wigelsbo, styrelsens andre vice ordförande Erik Hamrin, kommundirektör Daniel Holmvin var för sig. Gäller också i sak under punkterna 3 – 14 nedan för så vitt hinder för underskrift av närmast ansvarig föreligger.

3. Brådskande beslut enligt 6 kap 39§ Kommunallagen (2017:725)

Kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad.

4. Förlikningsavtal upp till och med två prisbasbelopp

Upp till två prisbasbelopp: Kommundirektör Daniel Holmvin, Stf kommundirektör/Stabschef Arminé Kanakanian, Kanslichef Sandra Ahlbin, Kommunjurist Josefin Gardeblad var för sig.

Obegränsat belopp: Kommundirektör Daniel Holmvin, Stf kommundirektör/Stabschef Arminé Kanakanian var för sig efter information till kommunstyrelsens ordförande.

5. Tilldelade avtal efter upphandling, förlängning/uppsägning/hävning av upphandlade avtal

Ekonomichef Inger Lindström, personalchef ~~Stefan Jacobsen~~ Isak Holstensson, teknisk chef ~~Marie Truedsson~~ Roger Lindström, räddningschef Andreas Fernros, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, stabschef Arminé Kanakanian.

6. Beställning av upphandling (Initiera en upphandling genom en undertecknad beställning)

Ekonomichef Inger Lindström, personalchef ~~Stefan Jacobsen~~ Isak Holstensson, teknisk chef ~~Marie Truedsson~~ Roger Lindström, räddningschef Andreas Fernros, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, stabschef Arminé Kanakanian.

6.1 För högst 50 PBB

Stabschef Arminé Kanakanian, Verksamhetschef fastighet Åsa Agemalm, enhetschef gata och park ~~Mikaela Assarsson~~ Jessica Ingelsson, ~~enhetschef samhällstekniska enheten Mikaela Assarsson~~, enhetschef måltidsenheten Susanne Pettersson.

7. **Övriga avtal gällande IT och växel samt tilläggsavtal till avtal avseende "gemensamma system/tjänster".**

   Stabschef Arminé Kanakanian, IT-chef Marie Johansson, kommunikationschef Christofer Berg var för sig.

8. **Övriga avtal avseende ledningsrätt för opto- och fiberkabel och/eller kanalisaton**

   Stabschef Arminé Kanakanian, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin.

9. **Kontorsspecifika leasingavtal**

   Ekonomichef Inger Lindström, ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson, personalchef ~~Stefan Jacobsen~~ Isak Holstensson, teknisk chef ~~Marie Truedsson~~ Roger Lindström, räddningschef Andreas Fernros, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, stabschef Arminé Kanakanian.

10. **Övriga avtal gällande kommunens fordon**

    Teknisk chef ~~Marie Truedsson~~ Roger Lindström.

11. **Överenskommelse om medverkan i ”Frivilliga resursgrupp”**

    Räddningschef Andreas Fernros, säkerhetsskyddschef David Lugnet, kommundirektör Daniel Holmvin var för sig.

12. **Beslutade planavtal**

    Samhällsbyggnadschef Lars Wedlin och planchef Victor Zakrisson var för sig.

13. **Avtal i mark- och exploateringsfrågor**

    Samhällsbyggnadschef Lars Wedlin och planchef Victor Zakrisson var för sig.

14. **Ansökningar och överenskommelser i samband med förrättningar hos lantmäterimyndigheten:**

    Kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad, Samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, planchef Victor Zakrisson, mark- och exploateringsingenjör Anders Viking, markingenjör Mikael Bergvall var för sig.

15. **Enhetsspecifika avtal av mindre betydelse och som ryms inom enhetens budget (till exempel avtal om direktupphandling under beloppsgränsen) får undertecknas av nedanstående personer**

    Kommundirektör Daniel Holmvin, ekonomichef Inger Lindström, ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson, näringslivschef Cissi Lööv, kommunikationschef Christofer Berg, personalchef ~~Stefan Jacobsen~~ Isak Holstensson, stabschef Arminé Kanakanian, IT-chef Marie Johansson~~,~~ ~~lönechef Isak Holstensson~~, teknisk chef ~~Marie Truedsson~~ Roger Lindström, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, planchef Victor Zakrisson, Verksamhetschef fastighet Åsa Agemalm, enhetschef för gata och park ~~Mikaela Assarsson~~ Jessica Ingelsson, enhetschef måltidsenheten Susanne Pettersson, mätningschef Linda Svensson, enhetschef för samhällstekniska enheten Linda Svensson, enhetschef för byggenheten Gabriel Lidström, enhetschef för miljöenheten Gabriel Winter var för sig inom sin respektive enhet.

16. **Indrivningsärenden, ansökan och bevakning i samband därmed så långt i processen tills motpart bestrider kommunens krav:**
Ekonomihandläggare Ulrika Österberg, ekonom Malin Boman, ekonom Anna-Sofie Oveland, redovisningsansvarig Anna Eklund, verksamhetscontroller Sofia Högerberg, ekonomichef Inger Lindström, ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson.

17. **Uthyrning och förhyrning av bostäder och av lokaler samt uppsägning av hyresavtal**
Verksamhetschef fastighet Åsa Agemalm, teknisk chef ~~Marie Truedsson~~ Roger Lindström var för sig.

18. **Avtal om försäljning samt köp av fastighet enligt delegationsordning för kommunstyrelsen**
Samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, planchef Victor Zakrisson, mark- och exploateringsingenjör Anders Viking, markingenjör Mikael Bergvall.

19. **Anvisningar å kommunens bankräkningar och bank- och plusgirokonton:** Kommunens och av kommunen förvaltade fonders/stiftelsers bank-, plusgiro-, och depåkonton. Vid kontantuttag ska teckning ske av två i förening.

Ekonomichef Inger Lindström, ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson, controller Anna Cedervång, ekonomihandläggare Ulrika Österberg, ekonom Malin Boman, ekonom Anna-Sofie Oveland, redovisningsansvarig Anna Eklund, verksamhetscontroller Sofia Högerberg, verksamhetscontroller ~~Jesper Dahlberg~~ Katarina Pettersson, verksamhetscontroller Johanna Johansson, verksamhetscontroller Fredrik Miklaheim, verksamhetscontroller Emma Moen, verksamhetscontroller Thorbjörn Lentz, stabschef Arminé Kanakanian.

20. **Skattedeklaration avseende mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter och avdragen skatt:**
Malin Boman deklarationsombud, Linda Boström deklarationsombud, Anna Cedervång deklarationsombud, Anna
Eklund deklarationsombud och ombud elstöd företag, Camilla Hagblad deklarationsombud, Isak Holstensson deklarationsombud, Sofia Högerberg deklarationsombud, Inger Lindström deklarationsombud, Inga-Lill Ottosson deklarationsombud, Anna-Sofie Oveland deklarationsombud, Emy ~~Berglund~~ Grytöyr deklarationsombud, Evelina Armstrong deklarationsombud, Linda Svensson deklarationsombud och återbetalning av punktskatt, Ulrica Österberg deklarationsombud, Cecilia Jareholm återbetalning av punktskatt, Magnus Eriksson återbetalning av punktskatt, Margareta Furenmo fastighetsdeklaration och ombud, Henrik Rosenlund personalliggare~~, ombud och Nicke Holmgren personalliggare, ombud, Stig Pettersson ombud elstöd företag,~~ Peter Ågren ombud elstöd företag.

21. **Mottagande å kommunstyrelsens vägnar av delgivning enligt lag härom:**
Kommundirektör Daniel Holmvin, huvudregistrator Anna Rydstedt, kommunarkivarie Tomas Alriksson, administratör Carina Nilsson, var för sig (kommunövergripande).

Kanslichef Sandra Ahlbin, kommunjurist Josefin Gardeblad, planchef Victor Zakrisson, mark- och exploateringsingenjör Anders Viking, markingenjör Mikael Bergvall, Verksamhetschef fastighet Åsa Agemalm, stabschef Arminé Kanakanian var för sig inom sin verksamhet.

22. Utfärdande av pensionsbrev i enlighet med gällande pensionsavtal m m:

~~Lönechef~~ Personalchef Isak Holstensson~~, personalchef Stefan Jacobsen, var för sig.~~

23. Rekommenderade försändelser samt mottagningsbevis

Administratör Marcus Hedberg, Carina Nilsson och Michael PB Johansson enligt fullmakt.

UNDERSKRIFTSBEMYNDIGANDE FÖR KOMMUNSTYRELSEN GÄLLANDE FR O M 2025-XX-XX

Firmatecknare är en civilrättslig term som används beträffande personer som utsetts av styrelsen för till exempel ett aktiebolag eller en ekonomisk förening för att företräda bolaget eller föreningen och teckna dess firma. Begreppet firmatecknare finns inte i kommunallagen. Vem som företräder en kommun i avtalsrättsliga eller andra sammanhang avgörs av beslutanderättens fördelning i form av reglementen eller delegationsordningar. Kommunstyrelsen kan även i beslut ange vilka som får underteckna handlingar. I kommunens Underskriftsbemyndigande framgår vilka politiker samt tjänstepersoner som har bemyndigats av kommunstyrelsen att teckna rättshandlingar å kommunens vägnar.

Kommunstyrelsen beslutar,

att bemyndiga nedan nämnda personer att för kommunens räkning underskriva följande dokument:

1. **Avtal, överenskommelser, förpliktelser, åtaganden eller ansvarstaganden, som är kommunövergripande och för vilka kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen ansvarar, krediter å bankräkning, förbindelser på grund av uppburna stats- eller arvfondsbidrag, uttagande, dödning och omplacering i förmånsrättshänseende av inteckningar**

   Kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad, **eller vid förfall för denne i tur och ordning**, av kommunstyrelsens förste vice ordförande Anders Wigelsbo, styrelsens andre vice ordförande Erik Hamrin var för sig i förening med antingen kommundirektör Daniel Holmvin, ekonomichef Inger Lindström eller ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson.

   - skuldebrev och borgensåtaganden ska undertecknas av kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad, **eller vid förfall för denne i tur och ordning**, av kommunstyrelsens förste vice ordförande Anders Wigelsbo, styrelsens andre vice ordförande Erik Hamrin och ekonomichef Inger Lindström, eller vid förfall för denne, av kommundirektör Daniel Holmvin
   - uppta, omplacera och lösa lån som beslutats av kommunfullmäktige, ekonomichef Inger Lindström eller ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson efter samråd med kommunstyrelsens ordförande
   - placering av kommunens likvida medel, ekonomichef Inger Lindström eller ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson efter samråd med kommunstyrelsens ordförande
   - placering av donationsmedel, ekonomichef Inger Lindström eller ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson efter samråd med kommunstyrelsens ordförande

- teckna och säga upp leasingavtal, förutom i punkt Kontorsspecifika leasingavtal samt punkt Övriga avtal gällande kommunens fordon, kommundirektör Daniel Holmvin eller ekonomichef Inger Lindström var för sig
- underteckna rapporter till tillsynsmyndighet samt andra rättshandlingar avseende kommunens dammar, kommundirektör Daniel Holmvin

2. Avtal, överenskommelser, förpliktelser, åtaganden eller ansvarstaganden, som är kommunövergripande och för vilka kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen ansvarar, för vilka kommunstyrelsen eller dess utskott och kommunfullmäktige beslutat om

Kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad, eller vid förfall för denne, av kommunstyrelsens förste vice ordförande Anders Wigelsbo, styrelsens andre vice ordförande Erik Hamrin, kommundirektör Daniel Holmvin var för sig. Gäller också i sak under punkterna 3 – 14 nedan för så vitt hinder för underskrift av närmast ansvarig föreligger.

3. Brådskande beslut enligt 6 kap 39§ Kommunallagen (2017:725)

Kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad.

4. Förlikningsavtal upp till och med två prisbasbelopp

Kommundirektör Daniel Holmvin, Stabschef Arminé Kanakanian, Kanslichef Sandra Ahlbin, Kommunjurist Josefin Gardeblad var för sig.

5. Tilldelade avtal efter upphandling, förlängning/uppsägning/hävning av upphandlade avtal

Ekonomichef Inger Lindström, personalchef Isak Holstensson, teknisk chef Roger Lindström, räddningschef Andreas Fernros, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, stabschef Arminé Kanakanian.

6. Beställning av upphandling (Initiera en upphandling genom en undertecknad beställning)

Ekonomichef Inger Lindström, personalchef Isak Holstensson, teknisk chef Roger Lindström, räddningschef Andreas Fernros, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, stabschef Arminé Kanakanian.

6.1 För högst 50 PBB

Stabschef Arminé Kanakanian, Verksamhetschef fastighet Åsa Agemalm, enhetschef gata och park Jessica Ingelsson, enhetschef måltidsenheten Susanne Pettersson.

7. Övriga avtal gällande IT och växel samt tilläggsavtal till avtal avseende "gemensamma system/tjänster".

Stabschef Arminé Kanakanian, IT-chef Marie Johansson, kommunikationschef Christofer Berg var för sig.

8. Övriga avtal avseende ledningsrätt för opto- och fiberkabel och/eller kanalisaton

Stabschef Arminé Kanakanian, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin.

9. Kontorsspecifika leasingavtal

Ekonomichef Inger Lindström, ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson, personalchef Isak Holstensson, teknisk chef Roger Lindström, Räddningschef Andreas Fernros, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, stabschef Arminé Kanakanian.

10. Övriga avtal gällande kommunens fordon

Teknisk chef Roger Lindström.

11. Överenskommelse om medverkan i ”Frivilliga resursgrupp”

Räddningschef Andreas Fernros, säkerhetsskyddschef David Lugnet, kommundirektör Daniel Holmvin var för sig.

12. Beslutade planavtal

Samhällsbyggnadschef Lars Wedlin och planchef Victor Zakrisson var för sig.

13. Avtal i mark- och exploateringsfrågor

Samhällsbyggnadschef Lars Wedlin och planchef Victor Zakrisson var för sig.

14. Ansökningar och överenskommelser i samband med förrättningar hos lantmäterimyndigheten:

Kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad, Samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, planchef Victor Zakrisson, mark- och exploateringsingenjör Anders Viking, markingenjör Mikael Bergvall var för sig.

15. Enhetsspecifika avtal av mindre betydelse och som ryms inom enhetens budget (till exempel avtal om direktupphandling under beloppsgränsen) får undertecknas av nedanstående personer

Kommundirektör Daniel Holmvin, ekonomichef Inger Lindström, ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson, näringslivschef Cissi Lööv, kommunikationschef Christofer Berg, personalchef Isak Holstensson, stabschef Arminé Kanakanian, IT-chef Marie Johansson, teknisk chef Roger Lindström, samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, planchef Victor Zakrisson, Verksamhetschef fastighet Åsa Agemalm, enhetschef för gata och park Jessica Ingelsson, enhetschef måltidsenheten Susanne Pettersson, mätningschef Linda Svensson, enhetschef för samhällstekniska enheten Linda Svensson, enhetschef för byggenheten Gabriel Lidström, enhetschef för miljöenheten Gabriel Winter var för sig inom sin respektive enhet.

16. Indrivningsärenden, ansökan och bevakning i samband därmed så långt i processen tills motpart bestrider kommunens krav:

Ekonomihandläggare Ulrika Österberg, ekonom Malin Boman, ekonom Anna-Sofie Oveland, redovisningsansvarig Anna Eklund, verksamhetscontroller Sofia Högerberg, ekonomichef Inger Lindström, ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson.

17. Uthyrning och förhyrning av bostäder och av lokaler samt uppsägning av hyresavtal

Verksamhetschef fastighet Åsa Agemalm, teknisk chef Roger Lindström var för sig.

18. Avtal om försäljning samt köp av fastighet enligt delegationsordning för kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadschef Lars Wedlin, planchef Victor Zakrisson, mark- och exploateringsingenjör Anders Viking, markingenjör Mikael Bergvall.

19. Anvisningar å kommunens bankräkningar och bank- och plusgirokonton: Kommunens och av kommunen förvaltade fonders/stiftelsers bank-, plusgiro-, och depåkonton. Vid kontantuttag ska teckning ske av två i förening.

Ekonomichef Inger Lindström, ställföreträdande ekonomichef Mikaela Assarsson, controller Anna Cedervång, ekonomihandläggare Ulrika Österberg, ekonom Malin Boman, ekonom Anna-Sofie Oveland, redovisningsansvarig Anna Eklund, verksamhetscontroller Sofia Högerberg, verksamhetscontroller Katarina Pettersson, verksamhetscontroller Johanna Johansson, verksamhetscontroller Fredrik Miklaheim, verksamhetscontroller Emma Moen, verksamhetscontroller Thorbjörn Lentz, stabschef Arminé Kanakanian.

20. Skattedeklaration avseende mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter och avdragen skatt:

Malin Boman deklarationsombud, Linda Boström deklarationsombud, Anna Cedervång deklarationsombud, Anna Eklund deklarationsombud och ombud elstöd företag, Camilla Hagblad deklarationsombud, Isak Holstensson deklarationsombud, Sofia Högerberg deklarationsombud, Inger Lindström deklarationsombud, Anna-Sofie Oveland deklarationsombud, Emy Grytöyr deklarationsombud, Evelina Armstrong deklarationsombud, Linda Svensson deklarationsombud och återbetalning av punktskatt, Ulrica Österberg deklarationsombud, Cecilia Jareholm återbetalning av punktskatt, Magnus Eriksson återbetalning av punktskatt, Margareta Furenmo fastighetsdeklaration och ombud, Henrik Rosenlund personalliggare, ombud och Peter Ågren ombud elstöd företag.

21. Mottagande å kommunstyrelsens vägnar av delgivning enligt lag härom:

Kommundirektör Daniel Holmvin, huvudregistrator Anna Rydstedt, kommunarkivarie Tomas Alriksson, administratör Carina Nilsson, var för sig (kommunövergripande).

Kanslichef Sandra Ahlbin, kommunjurist Josefin Gardeblad, planchef Victor Zakrisson, mark- och exploateringsingenjör Anders Viking, markingenjör Mikael Bergvall, Verksamhetschef fastighet Åsa Agemalm, stabschef Arminé Kanakanian var för sig inom sin verksamhet.

22. Utfärdande av pensionsbrev i enlighet med gällande pensionsavtal m m:

Personalchef Isak Holstensson

23. Rekommenderade försändelser samt mottagningsbevis

Administratör Marcus Hedberg, Carina Nilsson och Michael PB Johansson enligt fullmakt.

Kommunledningskontoret,
Josefin Gardeblad
Kommunjurist
josefin.gardeblad@sala.se
0224-74 70 50

YTTRANDE

Yttrande avseende mål FR 21471-25 avseende laglighetsprövning enligt kommunallagen

Sala kommun har beretts tillfälle att lämna yttrande i mål FR 21471-25 avseende överklagat beslut fattat av Kommunstyrelsen i Sala den 15 oktober 2025, 172 § protokoll från Kommunstyrelsens sammanträde.

Sala kommun tackar för möjlighet att yttra sig i ärendet och motsätter sig klagandes yrkan.

Av överklagandet framgår att klaganden gör gällande att Kommunstyrelsens ledamöter nekats tillgång till vissa handlingar, vilket enligt klaganden skulle strida mot kommunalrättsliga principer.

I § 172 i protokollet från Kommunstyrelsens sammanträde den 15 oktober 2025 yrkade ledamoten Erik Hamrin (M) följande tillägg:

2. *Att rapporten kring alternativ för kostnadseffektivisering av måltidsverksamheten biläggs detta ärende i Netpublicator.*
3. *Att förslaget för hantering av de bidrag som hanteras av kommunstyrelsen biläggs detta ärende i Netpublicator.*

Kommunstyrelsens ordförande ställde sitt eget yrkande mot avslag och fann yrkandet bifallet. Kommunstyrelsens ordförande ställde därefter Erik Hamrins första tilläggsyrkande mot avslag och fann det avslaget. Vad gäller tilläggsyrkandena under punkterna 2 och 3 beslutade Kommunstyrelsens ordförande, efter samråd med kommunjurist, att tillämpa propositionsvägran.

De handlingar som avses i Erik Hamrins tilläggsyrkanden rapporten om kostnadseffektivisering av måltidsverksamheten samt förslaget för hantering av kommunstyrelsens bidrag var vid tidpunkten inte färdigställda ärenden. Frågan om allmänna handlingars offentlighet regleras i 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen (1949:105). En handling anses upprättad när den expedierats eller på annat sätt färdigställts. Arbetsmaterial och handlingar som är under beredning utgör således inte allmänna handlingar.

Rapporten avseende måltidsverksamheten var vid tillfället föremål för beredning inom ordförandeberedningen enligt kommunstyrelsens ärendeberedningsprocess. Detta är ett förberedande forum där ärenden diskuteras och föredragningslistan fastställs inför kommande sammanträden. Handlingen utgjorde därmed

SALA KOMMUN

arbetsmaterial och hade inte expedierats eller färdigställts i den mening som avses i 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen. Detsamma gäller det föreslagna ärendet om hantering av kommunstyrelsens bidrag, vilket fortfarande var under beredning hos ansvarig tjänsteperson och ännu inte hade passerat beredningsprocessens första steg, tjänsteberedningen. Det var därför korrekt av Kommunstyrelsens ordförande att vägra ta upp tilläggsyrkandena till beslut, då yrkandena avsåg handlingar som vid tillfället inte var allmänna och således inte omfattas av offentlighetsprincipen.

Vidare ska det betonas, så som även klaganden anför, att rapporten och förslaget är två separata, kommande ärenden som bereds var för sig. Handlingarna utgör således inte ett underlag i det överklagade ärendet. Skulle dessa handlingar biläggas ärendet så som klaganden yrkade så skulle det innebära att ett nytt ärende väcks.

Yrkanden som läggs fram under sammanträde brukar indelas i formella yrkanden och materiella yrkanden. Vid ett yrkande om att ett ärende ska kompletteras med ytterligare beslutsunderlag, så som i det här fallet, bör det formella yrkandet vara återremiss utifrån ett behov av kompletteringar/ytterligare beredning innan ärendet kan avgöras i sak.

Klagandens yrkanden avser handlingar som inte utgjort färdiga underlag och som har till syfte att utgöra underlag i andra ärenden som senare ska beredas och som därför inte kunnat bli föremål för beslut. Kommunstyrelsens ordförande har således agerat korrekt genom att tillämpa propositionsvägran och säkerställa att beslutsprocessen skett i enlighet med gällande lagstiftning.

I överklagandet hänvisas till JO-praxis, men det ena angivna beslutet kan inte återfinnas i tillgängliga rättskällor och det andra anses i relevant avseende ledamots rätt till insyn så som görs gällande. Sala kommun saknar därmed möjlighet att bemöta påståenden om att dessa skulle utgöra grund för annan bedömning.

YRKANDE

Sala kommun yrkar avslag på klagandes yrkan.

_____

Josefin Gardeblad
Kommunjurist
Sala kommun

Sala kommun

Parter: Erik Hamrin ./. Sala kommun
Målet gäller: laglighetsprövning enligt kommunallagen

Domstolen har fått in ett överklagande för prövning. Överklagandet följer med detta brev.

Svara på överklagandet

Lämna in ett skriftligt svar till domstolen och tala om ifall ni går med på eller motsätter er det som begärs i överklagandet. Om ni motsätter er – förklara varför.

Vill ni lägga fram några bevis ska ni tala om det. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka in de skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Svara i tid

Domstolen måste ha svaret **senast den 7 november 2025**. När tiden har gått ut kan domstolen komma att avgöra målet även om ni inte har svarat.

När ni skickar in svaret

Kom ihåg att uppge målnummer 21471-25. Skicka gärna in handlingarna till domstolen digitalt, helst i PDF-format. De behöver då inte lämnas på annat sätt. På www.domstol.se/skickadigitalt finns information om hur ni kan lämna in handlingar digitalt.

Har ni frågor?

På webbplatsen finns information om domstolen och om handläggningen. Kontakta oss gärna vid frågor – ni når oss via e-post avd8.fst@dom.se eller per telefon 08-56168040.

Marie Säterfält

Bifogade handlingar: aktbilaga 4

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
115 76 Stockholm

E-post
avd8.fst@dom.se

Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

Dok.Id 1935289

Registrator Förvaltningsrätten i Uppsala - FUP

Från: Erik Hamrin <Erik.Hamrin@sala.se>
Skickat: den 21 oktober 2025 08:49
Till: Registrator Förvaltningsrätten i Uppsala - FUP
Ämne: [Externt] Laglighetsprövning av beslut i kommunstyrelsen Sala kommun 2025-10-15
Bifogade filer: Protokoll KS 2025-10-15 Sala kommun.pdf; 15.2 Beslutspunkter 2025, budget i balans, KS oktober red.pdf

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 6
INKOM: 2025-10-21
MÅLNR: 7025-25
AKTBIL: 4

Kategorier: Läst av registrator

Viktig information: Detta e-postmeddelande kommer från en avsändare utanför Sveriges Domstolar. Öppna inte bifogade filer och klicka inte på länkar om du är osäker på avsändaren eller innehållet.

Hej

Jag vill med detta begära en laglighetsprövning av ett beslut om propositionsvägran i samband med kommunstyrelsens sammanträde i Sala kommun den 15/10 2025. Som bilaga finns protokollets inledande delar, ärendet i fråga (§172) samt det underlag där det framgår att de dokument jag efterfrågade är inkomna

Grunden för överklagandet av denna propositionsvägran är att jag anser beslutet att neka Kommunstyrelsens ledamöter tillgång till handlingarna strider mot de kommunalrättsliga principerna om ledamotsinsyn. Ledamöter har rätt att ta del av handlingar som rör styrelsens verksamhet i den utsträckning som krävs för att fullgöra mitt uppdrag, handlingarna i fråga har anmälts till ordförandeberedning och avser därmed kommande ärenden i styrelsen. De är därmed direkt relevanta för vårt uppdrag som ledamot. De är dessutom direkt kopplade till det pågående ärendet, "§172 Budget i Balans".

Varken att handlingarna ännu inte är expedierade eller att de kan betraktas som arbetsmaterial utgör grund för att neka en ledamot insyn, detta framgår av Justitieombudsmannenspraxis, som den beskrivs i JO 1995/96 s. 221 samt JO 2001/02 s. 302. Därtill kan även läggas kommunallagens förarbeten, vilka framhåller vikten av intern transparens mellan ledamöter för att möjliggöra ansvarsutövning och kontroll.

- En propositionsvägran får **inte användas som ett politiskt verktyg** för att stoppa yrkanden man inte gillar. Den ska bara användas när det finns tydliga juridiska hinder för att ställa förslaget under proposition, något som inte rimligtvis kan sägas föreligga då dokumenten finns, är anmälda till ordförandeberedning och är direkt knutna till ärendet i fråga. De bör, med all rimlighet, därför ses som dokument som faller inom ramen för ledamotsinsyn. Eventuell sekretessklassad information skulle, om dokumenten delgavs ledamöterna, innebära att ledamöterna enligt OSL beläggs med tystnadsplikt gällande den informationen.

Mot den bakgrunden anser jag att beslutet att vägra ställa dessa yrkanden under neka insyn saknar stöd i kommunallagen, offentlighetsprincipen och etablerad praxis, och bör därför upphävas.

Tillkommande information:

1. I bilagan 15.2 så är de två dokument som berörs av mina yrkanden markerade i grönt på sidan 3 av 4.

2. Jag vill uppmärksamma rätten på att jag själv är nämndeman vid Förvaltningsrätten i Uppsala så att detta inte blir ett problem vid prövning av målet. Tidigare mål har hänskjutits till Förvaltningsrätten i Stockholm.

Med vänliga hälsningar

Erik Hamrin (M)
Oppositionsråd Sala kommun

ps. Jag jobbar inte alltid kontorstid. Ibland jobbar jag på timmar som passar mig bättre, ibland sent eller på helger. Jag förväntar mig aldrig svar utanför kontorstid. Svara på detta mejl när det passar dig och du faktiskt har arbetstid. 🤓 *ds*

SALA KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
KOMMUNSTYRELSEN

Sammanträdesdatum
2025-10-15

Plats och tid	Gustaf Adolfsalen, onsdagen den 15 oktober 2025 kl. 09.00 – 17.00 Ajournering kl. 09.53-10.05, kl. 11.16-11.23, kl.12.00-13.00, kl.14.30-14.45, § 172 kl. 15.17-15.23, 15.34-15.46
Närvarande	Se sidan 2
Utses att justera	Camilla Runerås (S) § 156 - § 172 och Rasmus Löfling (V) § 173 - § 185
Justeringens plats och tid	Digital justering måndagen den 20 oktober 2025 kl. 09.30

Underskrifter

Sekreterare ..... Paragrafer 156-185
Malin Selldén Wahlman

Ordförande .....
Amanda Lindblad (S)

Justerande .....
Camilla Runerås (S) § 156 - § 172

.....
Rasmus Löfling (V) § 173 - § 185

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat, justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2025-10-15		
Datum för anslags uppsättande	2025-10-20	Datum för anslags nedtagande	2025-11-12
Förvaringsplats för protokollet	Kommunstyrelsens förvaltning, Kanslienheten		
Underskrift			

.....

Signature reference: 1c2641b7-d1d8-4aad-a490-0a8c723f62e7

Närvarolista

Beslutande *Ledamöter*	Amanda Lindblad (S), *ordförande* Glenn Andersson (S) Camilla Runerås (S) § 156 - § 172 Anders Wigelsbo (C), *förste vice ordförande, §156 - § 166* Elisabet Pettersson (C) Ingela Kilholm Lindström (MP) Tryggve Lindman (SD) § 156 - § 172 Henric Eriksson (SD) Erik Hamrin (M), *andre vice ordförande* Tomas Bergling (M) Hanna Westman (SBä)
Tjänstgörande ersättare	Rasmus Löfling (V) ersätter Johanna Ritvadotter (V) Per Palfelt (SD) ersätter Magnus Edman (SD) Stig Martinsson (S) ersätter Anders Wigelsbo (C) § 167 - § 172 Magdalena Fredriksson (S) ersätter Anders Wigelsbo (C) § 173 - § 185 Thomas Calissendorff (S) ersätter Camilla Runerås (S) § 173 - § 185 Michael PB Johansson (SD) ersätter Tryggve Lindman (SD) § 173 - § 185
Närvarande ersättare	Stig Martinsson (S) § 156 - § 166 Magdalena Fredriksson (S) § 156 - § 172 Thomas Calissendorff (S) § 156 - § 172 Michael PB Johansson (SD) § 156 - § 172 Anette Vestlin (SD) Viveca Molin (M) från kl. 09.53, frånvarande kl. 13.50 – 15.00 Ulf Westman (SBä) Magnus Holm (KD) Mona Johansson (L)
Övriga deltagare	Mathias Blomqvist, IT-specialist, § 157 Mikaela Assarsson, controller, § 157 Åsa Agemalm, fastighetschef, § 158 - § 159 Selma Levin, kvalitetsledare, § § 167 Inger Lindström, ekonomichef, § 168 Anna Cedervång, controller, § 168 Josefin Gardeblad, kommunjurist Daniel Holmvin, kommundirektör Malin Selldén Wahlman, nämndsekreterare

Signature reference: 1c2641b7-d1d8-4aad-a490-0a8c723f62e7

Innehållsförteckning

§ 156	Godkännande av föredragningslista	2025/4	4
§ 157	Avrapportering från Digitaliseringsrådet	2025/4	5
§ 158	Återrapportering pågående projekt Fastighet	2025/324	6 - 8
§ 159	Uppdrag om att utreda bildandet av ett fastighetsbolag	2024/1144	9 - 11
§ 160	Startbesked avseende kompletterande åtgärder krisledningsplats	2025/958	12 - 14
§ 161	Anläggningsarrende för telekommunikationsutrustning	2025/963	15
§ 162	Internkontroll; Förslag på kommunövergripande kontrollområden för kommande verksamhetsår	2025/986	16 - 18
§ 163	Redovisning av medborgarförslag som ej behandlats inom ett år, hösten 2025	2025/868	19
§ 164	Redovisning av motioner som ej behandlats inom ett år, hösten 2025	2025/869	20 - 21
§ 165	Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, hösten 2025	2025/870	22
§ 166	Remiss - Betänkandet Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)	2025/667	23 - 24
§ 167	Information om grunduppdraget - kommunstyrelsens verksamheter	2025/1034	25
§ 168	Förstudie arbetad tid	2025/633	26
§ 169	Delårsrapport 2025-08-31, kommunstyrelsens verksamheter och överförmyndare	2025/977	27 - 29
§ 170	Delårsrapport 2025-08-31, Sala kommun	2025/978	30 - 33
§ 171	Åtgärdsplan Budget i balans, Sala kommun	2025/985	34 - 36
§ 172	Budget i balans	2025/311	37 - 39
§ 173	Reviderad budget 2025	2025/991	40 - 42
§ 174	Remiss; Ansökan som vigselförrättare	2025/802	43
§ 175	Förtroendemannaorganisation samt bestämmelser om ersättningar och arvoden till förtroendevald i Sala kommun 2027-2030	2025/968	44 - 45
§ 176	Svar på nämndinitiativ från Henric Eriksson (SD); Analys av regeringens linje om små modulära reaktorer (SMR)	2025/951	46 - 47
§ 177	Svar på motion om inrättande av en akutskola i kommunen	2025/72	48 - 50
§ 178	Svar på medborgarförslag om att installera ett vattenkraftverk vid Ekeby-dammar och på andra platser runt gruvans vattensystem	2023/1014	51
§ 179	Svar på medborgarförslag om Lugnet Sätrabrunn och Hedens skola	2023/1332	52
§ 180	Svar på medborgarförslag om fler långtidsparkeringar vid järnvägsstationen	2024/598	53 - 54
§ 181	Svar på medborgarförslag om cykelbana efter Saladammsvägen	2024/756	55 - 56
§ 182	Svar på e-förslag - Vintertaxa Konstgrästaxa för barn/ungdomar	2024/1095	57
§ 183	Muntliga rapporter	2025/4	58 - 59
§ 184	Övriga frågor	2025/4	60
§ 185	Nämndinitiativ från Erik Hamrin (M); Utred möjligheterna att använda överbliven mat som beredskapsresurs!	2025/1064	61

Signature reference: 1c2641b7-d1d8-4aad-a490-0a8c723f62e7

Dnr 2025/4

KS § 156 Godkännande av föredragningslista

BESLUT
Kommunstyrelsen beslutar,
att lägga till följande ärenden till föredragningslistan;

- Svar på motion om inrättande av en akutskola i kommunen
- Svar på medborgarförslag om att installera ett vattenkraftverk vid Ekeby-dammar och på andra platser runt gruvans vattensystem
- Svar på medborgarförslag om Lugnet Sätrabrunn och Hedens skola
- Svar på medborgarförslag om fler långtidsparkeringar vid järnvägsstationen
- Svar på medborgarförslag om cykelbana efter Saladammsvägen
- Svar på e-förslag - Vintertaxa Konstgrästaxa för barn/ungdomar

samt
att i övrigt godkänna föredragningslistan i sin helhet.

Signature reference: 1c2641b7-d1d8-4aad-a490-0a8c723f62e7

Dnr 2025/311

KS § 172 Budget i balans

INLEDNING
Kommunstyrelsen beslutade den 15 januari 2025, § 2, att mot bakgrund av det ekonomiska läget vidta åtgärder för kostnadsreduceringar och att uppdra till kommundirektören att vidta åtgärder för ett arbete med ekonomi i balans.

Kommunstyrelsen beslutade den 13 augusti 2025, § 123 att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde samt, att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträde.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet förväntas ge positiva ekonomiska konsekvenser. De beslutade och pågående åtgärderna redovisas i separat bilaga.

Beslutsunderlag
KS 2025.5025 – Missiv
KS 2025.4973 - Beslutspunkter 2025, budget i balans, KS oktober
KS 2025.4972 - Åtgärder för budget i balans 2025, KS oktober

Ärendet föredras av kommundirektör Daniel Holmvin.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att kommunstyrelsen beslutar,
att uppdra till tekniska kontoret att utöka uttaget av skog i enlighet med gällande skogsbruksplan för att uppnå ökade intäkter i enlighet med förslag i bilaga KS 2025.4973,
att uppdra till kommundirektör att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret,
att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde, samt
att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträde.

Ajournering
Sammanträdet ajourneras kl. 15.17 – 15.23

Erik Hamrin (M) yrkar tillägg
1.att en ny sammanställning för samtliga besparingsåtgärder som haft effekt under 2025 tas fram till nästa sammanträde,
2.att rapporten kring alternativ för att kostnadseffektivisering av måltidsverksamheten biläggs detta ärende i Netpublicator, samt

Signature reference: 1c2641b7-d1d8-4aad-a490-0a8c723f62e7

KS § 172 fortsättning

3.att förslaget för hantering av de bidrag som hanteras av kommunstyrelsen biläggs detta ärende i Netpublicator

Ajournering
Sammanträdet ajourneras kl. 15.34 – 15.46.

Beslutsgång
Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.
Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande i att-sats 1 mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.
Ordföranden beslutar om propositionsvägran, efter samråd med kommunjurist, avseende Erik Hamrins (M) tilläggsyrkanden i att-satserna 2 och 3.

BESLUT
Kommunstyrelsen beslutar,
att uppdra till tekniska kontoret att utöka uttaget av skog i enlighet med gällande skogsbruksplan för att uppnå ökade intäkter i enlighet med förslag i bilaga KS 2025.4973,
att uppdra till kommundirektör att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret,
att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde, samt
att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträde.

Reservation
Erik Hamrin (M), Tomas Bergling (M), Per Palfelt (SD), Tryggve Lindman (SD), Henric Eriksson (SD) och Hanna Westman (SBä) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkande och inkommer med skriftlig reservation:

” Det finns fler orsaker att vara kritisk till styrets hantering av underskotten inom kommunstyrelsen. Det är uppenbart att de åtgärder som man försökt vidta inte haft effekt under detta år.

Vi står nu inför en situation där 2025 års resultat underskott i storleksordningen 17 miljoner kronor. Eftersom vi inte kommit längre så har Sala kommun alltjämt ett hål i sin ekonomi som kommer att behöva täckas genom besparingar och uteblivna investeringar.

En annan orsak till kritik är såklart att styret löpande har sagt nej till konkreta förslag från oppositionen. Förslag som skulle ha underlättat det ekonomiska läget från dag ett, exempelvis byte av drivmedel. Det står såklart styret fritt att göra, men om man säger nej till våra förslag så måste man också själv komma med förslag som faktiskt gör skillnad. Det gör inte styret.

Signature reference: 1c2641b7-d1d8-4aad-a490-0a8c723f62e7

KS § 172 fortsättning

Därtill är hanteringen av underskotten så fragmenterad att inte ens ordförande verkar kunna redogöra för hur och var besparingar står med i prognosen. Vi förstår det. Och det är därför vi reserverar oss mot kommunstyrelsen beslut att avslå vårt förslag om att ta fram en sammanställning av de åtgärder som faktiskt haft effekt under året. Det borde rimligtvis vara väldigt intressant läsning för oss politiker.

Än värre är det med ordförandes beslut att vägra ställa två av våra yrkanden under proposition. Två yrkanden om att dokument kopplade till den punkts innehåll, de pågående besparingarna. Det är allvarligt. Ordförandes privilegium att ”propositionsvägran” ska användas ytterst sparsamt.

Praxis från Justitieombudsmannen slår fast att nämndsordföranden eller förvaltningen inte ensidigt kan neka ledamöter insyn i ärendematerial, även arbetsmaterial, om det är relevant för uppdraget. Kommunallagens förarbeten framhåller också vikten av intern transparens mellan ledamöter för att möjliggöra ansvarsutövning och kontroll.

Och, som om det inte vore nog, så har JO har särskilt betonat att en ledamot inte behöver ange skäl eller syfte för att ta del av handlingar i den egna nämnden, det är tillräckligt att handlingen rör nämndens verksamhet. Det framgår tydlig: även arbetsmaterial ska lämnas ut till ledamöter om det rör nämndens verksamhet.

Att ordförande vägrar att ens ställa vårt yrkande om att få ta del av förslag och utredningar som finns dokumenterade i en av ärendets bilagor är demokratiskt svårsmält och det är ett beslut som vi kommer att begära en laglighetsprövning av.

Hur kan det vara ett problem att vi från oppositionen en rapport som är ’anmäld till ordförandeberedning 22 september’ och ’Förslag framtaget för att presenteras för politiskt beslut’. Det är ju det vi är till för.

Därför reserverar vi oss till förmån för eget yrkande och beklagar att ordförande vägrar låta våra yrkanden få den demokratiska hantering de faktiskt är berättigade.”

Skickas till
Kommundirektören
Ekonomienheten

Signature reference: 1c2641b7-d1d8-4aad-a490-0a8c723f62e7

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att ekonomisk återhållsamhet och kostnadsrestriktivitet ska gälla för Sala kommuns verksamheter under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Pågår	I månadsuppföljningar	1,2	
Att samtliga nämnder samt styrelsen arbetar för generella kostnadsreduceringar för att anpassa verksamheter efter kommunens samlade ekonomiska förutsättningar.	KS §2, 25-01-15	Pågår	I månadsuppföljningar	4 ,5 ,6 , 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 23, 24	
Att anställningsprövning ska gälla och hanteras av respektive kontorschef under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att inköpsprövning ska gälla och hanteras av respektive kontorschef under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att kommundirektören ges i uppdrag att följa upp avtalstrohet för att hålla nere kostnaderna.	KS §2, 25-01-15	Pågår	Spendanalys redovisas förslagsvis hösten 2025, del av internkontroll		
Att behovsprövning och godkännande för att teckna nya hyresavtal för externa lokaler görs av kommundirektören	KS §2, 25-01-15	Tillämpas	Ett avtal har tecknats under perioden.		
Att restriktiv behovsprövning av konsulter ska gälla och beviljas endast av kommundirektör under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att internfakturerande verksamheter ska prioritera att arbeta för kostnadsreduceringar tillsammans med beställande verksamheter för att minska Sala kommuns samlade kostnadsmassa.	KS §2, 25-01-15, KS §9, 25-01-15	Pågår	Översyn har gjorts av: * hyresavtal lokaler och fordon. Riktlinje för fordonshantering är beslutad av KS. * Riktlinje för uthyrning av lokaler är under framtagande och kommer att gå upp till KS för beslut innan årsskiftet. * Genomlysning av tidsredovisningen inom tekniska kontoret har genomförts under våren 2025, vilket lett till reviderade timpriser för interndebitering. * Översyn av måltidspriser har presenterats för KS under våren 2025. Fortsatt utredning av effektiviseringar inom måltid är påbörjad och kommer att presenteras för KS innan årsskiftet.		Gemensam statusrapportering fr o m november.
Att uppdra till tekniska kontoret att genomlysa avtal för att säkerställa kostnadstäckning.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Se kommentar ovan		Se kommentar ovan.
Att ekonomiska konsekvensbeskrivningar tas fram som underlag inför samtliga beslut med budgetpåverkan för att samtliga beslut som tas ska ha en plan för finansiering.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas	Infört i missiv		
Att ekonomichefen ger i uppdrag att ta fram förslag till nya finansiella mål utifrån den analys av kommunens ekonomi som SKR genomfört.	KS §2, 25-01-15	Verkställt	Beslutat av KF		
Att kommundirektören ges i uppdrag att säkerställa en analys av den ekonomiska utvecklingen de senaste åren med fokus på hur brister i prognosarbete ska åtgärdas samt att prognossäkerhet säkerställs för år 2025 och kommande år.	KS §2, 25-01-15	Pågår	Obligatorisk utbildning 24 september för chefer. Tydligare styrning via ekonomienheten. Betoning av chefsansvar		
Att kommundirektören ges i uppdrag att säkerställa att den analys av Sala kommuns ekonomi som tagits fram av SKR ska hanteras av kommunen gemensamt av kommunstyrelsen och nämnder samt även utgöra temat för Budget kickoff 2025 som är en del av kommunens ekonomistyrning.	KS §2, 25-01-15	Verkställt			

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
~~Att fastighetsbeståndet och andra tillgångar ses över med syfte att minska kostnader och generera intäkter.~~	~~KS §2, 25-01-15~~	~~Pågår~~	~~Objekt till försäljning: Åsgården, Gustavsborg 2, Sala järnvägsstation.~~	~~3~~	~~Är beslutade för försäljning av KS. Nästa steg är att KS tar beslut vid aktuell försäljning. Status rapport kan ske i samband med återrapporterin g fastighetsprojke t i dec.~~
~~Att kommundirektören ges i uppdrag att genomföra en översyn av samtliga moduler som nyttjas av Sala kommun med syfte att sänka kostnaderna.~~	~~KS §33, 25-03-12~~	~~Pågår~~	~~Genomlysning genomförd. Moduler som avvecklas under året: Gärdesta modulskola, moduler Lärkbacksskolan, boendemoduler Ösby elevhem, modul Ängshagenskolan. Ekdalens modulförskola är tömd och dialog pågår om eventuell uthyrning av delar under hösten. Resterande delar ses över för annat ändamål.~~	~~17~~	~~Förslag att återrapportera en lista på moduler och status för avveckling i dec.~~
~~Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att arbeta fram och presentera en plan för att säkerställa kostnadstäckning för lokalhyror i enlighet med beslutade styrdokument.~~	~~KS §51, 25-04-09~~	~~Pågår~~	~~Åtgärdslista är framtagen för att säkerställa kostnadstäckning och omfattar: * Externt inhyrda lokaler och hyresrätter till intern verksamhet * Interna hyresavtal; kapitalkostnader och städkostnader * Avtal för kommsersiella fastigheter (interna lokaler med extern hyresgäst) ses över~~	~~21, 22~~	~~Plan presenteras i ett missiv i mars/april 2026.~~
~~Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att arbeta fram en plan för att uppnå en kostnadstäckning av tomställda lokaler.~~	~~KS §51, 25-04-09~~	~~Pågår~~	~~Översyn av tomställda lokaler, där en del avyttras och andra hyrs ut~~	~~16~~	~~lokalstrateg rapporterar på i mars/april.~~
~~Att tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att genomföra förberedning för försäljning av Fastighet Sörsalbo 6:51 för nytt politiskt beslut och att häva tidigare rivningsbeslut.~~	~~KS §51, 25-04-09~~	~~Riviningsbeslut hävt~~	~~Utredning genomförd av SBK och förslag att försälja lyfts för beslut i KS under hösten (dnr KS 2025/311, 2025-04-09 § 51)~~		Återrapporteras tidigast i jan.

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
~~Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att genomföra kostnadssänkande åtgärder kopplat till lokaler och mediakostnader i dialog med nyttjande verksamheter.~~	~~KS §51, 25-04-09~~	~~verkställd~~	~~Översyn gjord gällande: * Avtal lås, larm och bevakning * Avtal för avfallshantering * Energibesparande åtgärder så som värmekälla * Översyn av antal kök i drift~~	~~18~~	~~Rapporteras och sammanställs i årsbokslutet.~~
~~Att tekniska kontoret ges i uppdrag att i dialog med nyttjande verksamheter säkerställa att antalet fordon minskar ytterligare, omfattande minst 5 fordon ytterligare under 2025.~~	~~KS §51, 25-04-09~~	~~Verkställt~~	~~Riktlinje för fordonshantering beslutad av KS under våren 2025. 15 fordon har beståndet minskats med sedan våren 2024. Fortsatt översyn gällande behovet görs vid varje ny beställning av fordon.~~	~~19~~	~~Klart, se kommentar. Riktlinje beslutad och nu verkställd.~~
Att kommunledningskontoret uppdras att genomföra en översyn av samtliga bidrag som hanteras av kommunstyrelsen samt presentera en plan för strukturerad hantering.	KS §51, 25-04-09	pågår	Förslag framtaget för att presenteras för politiskt beslut		
~~Att genomföra en översyn av kommunens samlade medlemskap.~~	~~KS §51, 25-04-09~~	~~Ej påbörjad~~	~~Sammanställning sker i oktober.~~		
~~Att uppdra till Teknisk chef att genomföra effektivisering inom måltidsenheten med 660 tkr för att komma i ekonomisk balans 2025.~~	~~KS §79, 25-05-07~~	~~Verkställt~~	~~Inräknat i månadsuppföljningen~~	~~20~~	~~Klart, se delårsbokslut.~~
~~Att uppdra till teknisk chef att utreda möjligheten att öka intäkter genom att tillaga matlådor för avhämtning vid kök med minskad volym i verksamheten eller utrymme inom ramen för verksamheten.~~	~~KS §79, 25-05-07~~	~~Pågår~~	~~Utredning pågår och beräknas presenteras för KS innan årsskiftet~~		~~Rapporteras i ÄoN i okt och till KS i november.~~
~~Att uppdra till teknisk chef att utreda möjligheten till kombinationstjänster inom måltidsenheten och annan verksamhet för kostnadseffektiviseringar.~~	~~KS §79, 25-05-07~~	~~Pågår~~	~~Utredning pågår och beräknas presenteras för KS innan årsskiftet~~		~~Rapporteras i ÄoN i okt och till KS i november.~~
~~Att uppdra till teknisk chef att arbeta för kostnadssänkande åtgärder inom verksamhet Måltidsenheten tillsammans med beställande verksamheter för att möta demografiska förändringar med effekt under innevarande år samt kommande år.~~	~~KS §79, 25-05-07~~	~~Pågår~~	~~Utredning pågår av ekonomienheten och måltid. Presenteras för KS innan årsskiftet.~~		~~Rapporteras till KS innan november.~~
~~Förstudie genomförs av ekonomichefen och personalchef i samarbete med SKR för att spåra arbetad tid som en del av ekonomisk uppföljning och styrning.~~	~~KS §79, 25-05-07~~	~~Pågår~~	~~Anmäld till tjänsteberedning 15 september~~		
Att utöver tidigare beslut, ge ekonomienheten i uppdrag att utreda måltidsverksamheten i syfte att kostnadseffektivisera och att återrapportera till kommunstyrelsen senast i september 2025.	KS §99, 25-06-04	pågår	Rapport anmäld till ordförandeberedning 22 september		
~~Att uppdra till kommundirektören att bereda fler förslag till åtgärder för att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering per kontor inom kommunstyrelsens verksamheter och återrapportera detta till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde~~	~~KS §101, 25-06-04~~ ~~KS §127, 25-08-13~~	~~pågår~~	~~Vakanshållning av två tjänster under hösten.~~		
~~Att uppdra till samtliga nämnder att forsätta arbete med att uppnå balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen i samband med årets månadsuppföljningar samt delår.~~	~~KS §102, 25-06-04~~	~~vid delåret~~			
~~Att uppdra till Äldre- och omsorgsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden att till kommunstyrelsens kommande sammanträde i augusti ska redovisa samtliga arbetsinsatser avseende hanteringen av kostnadsutvecklingen och konstandskontroll för budget i balans, inklusive tidplan~~	~~KS §102, 25-06-04~~	~~Verkställt~~			
~~Att en budgetrevidering för innevarande år ska beredas för hantering i samband med delårsbokslutet för att överbygga budgetskillnader mellan 2025 års budget och budget 2026 som kan härledas till de felaktiga prognoserna som gällde vid tid för budgetbeslutet föregående år.~~	~~KS §102, 25-06-04~~	~~pågår, i samband delår~~			
~~Att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balansmellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde~~	~~KS §123, 25-08-13~~	~~Pågår~~			~~KS 15 oktober~~

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
~~Att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträden~~	~~KS §123, 25-08-13~~	~~Pågår~~	~~nya förslag till beslut: Öka uttaget från kommunens skogsinnehav. Intäckt från MSB tillfaller fastighetsenheten. Fortsatt översyn inom KLK,~~		
~~Att kommundirektören ges i uppdrag att, i enlighet med tidigare beslut och inriktning, fortsätta arbetet med att uppnå budget i balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen~~	~~KS §128, 25-08-13~~			~~25, 26~~	
~~Att uppdra till samtliga nämnder att forsätta arbete med att uppnå balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen i samband med årets månadsuppföljningar samt delår.~~	~~KS §128, 25-08-13~~				

Dnr 2023/1253

KSLU § 152 Näringslivsstrategiskt program 2026–2036

INLEDNING
Sala kommun har under 2024–2025 tagit fram ett nytt näringslivsstrategiskt program. Arbetet har skett i bred samverkan med kommunens verksamheter, näringslivet och regionala aktörer, med samhällsbyggnadskontoret som en av de viktigaste medaktörerna.

Programmet ersätter det tidigare näringslivsprogrammet 2021–2025 och syftar till att stärka kommunens arbete med både platsutveckling och näringslivsutveckling. Grunden är att skapa ett gemensamt och samordnat arbetssätt som gör platsen Sala mer attraktiv för invånare, företag, besökare, inflyttare och nya etableringar.

Den viktigaste målgruppen är de som redan bor och verkar här; Sala ska vara en plats där befintliga företag kan växa och där invånare trivs och utvecklas. Nya etableringar ska främst komplettera och förstärka det lokala näringslivet.

Programmet betonar ett sammanhållet stöd för företag och etableringar, från inledande intresse till långsiktig verksamhet. Det omfattar tydlig service inom rimlig tid, god planeringsberedskap, robust infrastruktur och nära dialog med både företag och utbildningsaktörer.

Programmet är förankrat i Sala kommuns vision 2050, översiktsplanen och regionala strategier, och utgör ett konkret verktyg för att stärka kommunens attraktionskraft och konkurrenskraft.

Ekonomiska konsekvenser
Programmet i sig innebär inga direkta ekonomiska åtaganden, utan vägleder prioriteringar i den ordinarie planerings- och budgetprocessen. Genomförandet sker via handlingsplaner per fokusområde inom befintliga ramar. Åtgärder som kräver ytterligare resurser prövas i ordinarie budgetarbete eller lyfts som separata ärenden för politiskt beslut.

Finansieringen utgörs primärt av kommunens ordinarie budgetmedel och kan kompletteras med externa stöd/bidrag (till exempel statliga 1:1-medel) och samverkansprojekt där EU-medel kan vara aktuella.

Beslutsunderlag
KS 2025.5309 – Missiv
KS 2025.5310 - Näringslivsstrategiskt program 2026-2036
KS 2025.5311 - Bilaga 2 - Nationella, regionala och lokala mål
KS 2025.5312 - Bilaga 3 – Alternativtext till bilder

Ärendet föredras av näringslivschef Cissi Lööv och näringslivsutvecklare Åsa Stanaway.

KSLU § 152 fortsättning

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta Näringslivsstrategiskt program för Sala kommun 2026–2036 i enlighet med bilaga KS 2025.5310.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta Näringslivsstrategiskt program för Sala kommun 2026–2036 i enlighet med bilaga KS 2025.5310.

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Näringslivsenheten,
Cecilia Lööv
Näringslivschef

MISSIV

Näringslivsstrategiskt program 2026-2036

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Sala kommun har under 2024–2025 tagit fram ett nytt näringslivsstrategiskt program. Arbetet har skett i bred samverkan med kommunens verksamheter, näringslivet och regionala aktörer, med samhällsbyggnadskontoret som en av de viktigaste medaktörerna.

Programmet ersätter det tidigare näringslivsprogrammet 2021–2025 och syftar till att stärka kommunens arbete med både platsutveckling och näringslivsutveckling. Grunden är att skapa ett gemensamt och samordnat arbetssätt som gör platsen Sala mer attraktiv för invånare, företag, besökare, inflyttare och nya etableringar.

Den viktigaste målgruppen är de som redan bor och verkar här; Sala ska vara en plats där befintliga företag kan växa och där invånare trivs och utvecklas. Nya etableringar ska främst komplettera och förstärka det lokala näringslivet.

Programmet betonar ett sammanhållet stöd för företag och etableringar, från inledande intresse till långsiktig verksamhet. Det omfattar tydlig service inom rimlig tid, god planeringsberedskap, robust infrastruktur och nära dialog med både företag och utbildningsaktörer.

Programmet är förankrat i Sala kommuns vision 2050, översiktsplanen och regionala strategier, och utgör ett konkret verktyg för att stärka kommunens attraktionskraft och konkurrenskraft.

Ekonomiska konsekvenser

Programmet i sig innebär inga direkta ekonomiska åtaganden, utan vägleder prioriteringar i den ordinarie planerings- och budgetprocessen. Genomförandet sker via handlingsplaner per fokusområde inom befintliga ramar. Åtgärder som kräver ytterligare resurser prövas i ordinarie budgetarbete eller lyfts som separata ärenden för politiskt beslut.

Finansieringen utgörs primärt av kommunens ordinarie budgetmedel och kan kompletteras med externa stöd/bidrag (t.ex. statliga 1:1-medel) och samverkansprojekt där EU-medel kan vara aktuella.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar:

att anta Näringslivsstrategiskt program för Sala kommun 2026-2036 i enlighet med bilagt förslag.

Bilagor:

1 Näringslivsstrategiskt program

2 NLSP-bilaga2-målkopplingar

3 NLSP-bilaga3-alternativtext bilder

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Näringslivsstrategiskt program 2026-2036

KOMMUNSTYRELSEN

INNEHÅLL

1 VÄGEN FRAMÅT - SÅ HÄR VILL VI ATT SALA SKA VARA 5
2 SAMMANFATTNING 6
3 INLEDNING 7
3.1 Syfte 7
3.2 Avgränsning 7
4 BAKGRUND OCH UNDERLAG 8
4.1 Grundförutsättningar 8
4.2 Nuläge 9
5 ÖNSKAT LÄGE OCH VISION 11
5.1 Ett företagsklimat vi alla kan vara stolta över 11
5.2 Visionen som riktmärke 11
5.3 Ett växande näringsliv med tydlig profil 11
6 STRATEGISKA INRIKTNINGAR 12
6.1 Vårda och utveckla befintligt näringsliv 12
6.2 Stärka platsens varumärke 13
6.3 Attrahera etableringar som stärker och kompletterar 14
7 VÅRA ARBETSSÄTT FÖR UTVECKLING 15
8 MÅLGRUPPER – ATT STÄRKA DET SALA HAR OCH BYGGA FÖR FRAMTIDEN 18
9 FOKUSOMRÅDEN - INRIKTNING OCH ÅTGÄRDER 19
9.1 Företagsklimat och service 19
9.2 Kompetensförsörjning 20
9.3 Infrastruktur och digitalisering 20
9.4 Bostäder och etableringsmark 21
9.5 Attraktivitet och platsvarumärke 21
9.6 Gröna näringar och hållbar omställning 22
10 GENOMFÖRANDE OCH FINANSIERING 23
11 UPPFÖLJNING, MÅL OCH INDIKATORER 24
11.1 Våra mål 24
11.2 Indikatorer – det vi bevakar 25
12 FRÅN ORD TILL HANDLING 27
12.1 Våra första steg 27
12.2 Roller och ansvar 27
12.3 Vad du som företagare kan förvänta dig – och hur du kan bidra 27
12.4 Uppföljning och lärande 28
13 SLUTORD 28

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattar
Näringslivsstrategiskt program 2026-2036		Program	Kommunen
Beslutsinstans	Dokumentansvarig	Publicering	
Kommunstyrelsen	Näringslivschef	www.sala.se, intranät	

Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer
	2036	1.3.1	KS 2023/1253
Relation	Ersätter		Författningssamling
Vision och långsiktiga mål och Översiktsplan 2050	Näringslivsprogram 2020- 2026 och Besöksnäringsstrategi 2018-2024		

1 VÄGEN FRAMÅT - SÅ HÄR VILL VI ATT SALA SKA VARA

Det här är vår gemensamma riktning för Sala – en vägledning i allt från stora investeringar till små förbättringar i vardagen.

Sala ska vara en kommun i rörelse; en plats som utvecklas hållbart med trygghet, företagsamhet och omsorg om människor, natur och klimat. Vårt läge i Mälardalen, med närhet till Uppsala, Västerås, Dalarna och Stockholm, gör det enkelt att driva företag i hela Sala kommun och att arbeta både här och i regionen.

De företag och invånare som redan finns här är grunden för vår framtid, och vi lägger stort fokus på att bygga utvecklingen tillsammans med dem. Vi utvecklar Sala genom att satsa på våra styrkeområden, skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt i företagen och välkomna etableringar som kompletterar dem – samtidigt som vi håller dörren öppen för nya initiativ.

När människor och företag får rätt förutsättningar att leva, arbeta, utvecklas och trivas blir de våra starkaste ambassadörer. Det är genom lokalt engagemang, företagsamhet och hållbara val vi skapar långsiktig utveckling – för Sala, för framtiden. Det är så vi bygger framtidens Sala.

Vårt strategiska ja-test - hur vi håller kursen mot framtidens Sala

För att säkerställa att en insats, kampanj eller etablering är i linje med vår strategi vill vi kunna svara ja på så många av dessa frågor som möjligt:

- **Är det hållbart?** – socialt, ekologiskt och ekonomiskt.
- **Stärker det Sala?** – människor, företag eller platsens attraktivitet.
- **Tar det vara på vårt läge?** – i Mälardalen eller i våra styrkeområden.
- **Kompletterar det?** – tillför något nytt som stärker helheten.
- **Präglas det av företagsvänlighet?** – öppenhet, dialog och lösningsorienterat bemötande.
- **Riktar det sig rätt?** – möter det behoven hos våra prioriterade målgrupper.

2 SAMMANFATTNING

Programmet är en gemensam färdplan för ett starkare näringsliv och en mer attraktiv plats, med hållbar utveckling som grund och buren av samspelet mellan kommunen, näringslivet, föreningar, regionala aktörer och alla som bor och verkar i Sala.

Sala kommuns näringslivsarbete utgår från tre strategiska inriktningar:

- *Vårda och utveckla befintligt näringsliv genom service, dialog och stöd.*
- *Stärka platsen och varumärket genom att bygga trivsel och stolthet och sprida bilden av Sala både lokalt och externt.*
- *Attrahera rätt etableringar som utgår från och kompletterar våra styrkor.*

Arbetet bedrivs enligt vad Sala kommun kallar popcorn-modellen: vi kombinerar långsiktiga satsningar på de stora frågorna med snabba, konkreta insatser som skapar energi, stolthet och synlighet längs vägen.

För att lyckas lägger Sala kommuns näringslivsarbete kraften på sex fokusområden: företagsklimat, kompetensförsörjning, infrastruktur, bostäder och mark, platsvarumärke samt gröna näringar och hållbar omställning. Handlingsplaner tas fram för varje område och blir en del av den ordinarie budgetprocessen.

Ansvariga kommunala kontor följer utvecklingen genom mål vi kan påverka, och indikatorer som ger en temperaturmätare på helheten.

Välkommen hem till Sala – idag, imorgon och långt in i framtiden!

3 INLEDNING

Sala formas varje dag av människorna som bor här, företagen som verkar här och kommunen som skapar förutsättningar. Varje möte och agerande bygger bilden av vår plats, i hur vi samarbetar, bemöter varandra och berättar om vår plats. När vi lyfter fram det som fungerar, hittar lösningar på det som behöver bli bättre och visar stolthet över vår plats, stärker vi vår attraktionskraft. Det här programmet visar hur Sala kommun omsätter vår lokala kraft i handling: god service, företagsstöd, attraktiva miljöer och fungerande infrastruktur.

Programmet fungerar som styr- och samverkansdokument och prioriterar insatser som ger störst effekt för hela platsen – från tätort till landsbygd. Det ska vägleda politiska beslut och förvaltningars arbete samt vara ett stöd för näringslivet, föreningsliv och regionala aktörer. Programmet ska också ge externa intressenter en god bild av hur kommunen jobbar med tillväxtfrågorna för att stötta dem i deras beslut om Sala är platsen för dem.

3.1 Syfte

Syftet är att göra kommunens inriktning för näringslivsarbetet tydlig och gemensam, för politiken, förvaltningarna och våra samarbetspartners och därmed skapa bästa möjliga förutsättningar för företag att driva, växa och etablera sig i Sala.

3.2 Avgränsning

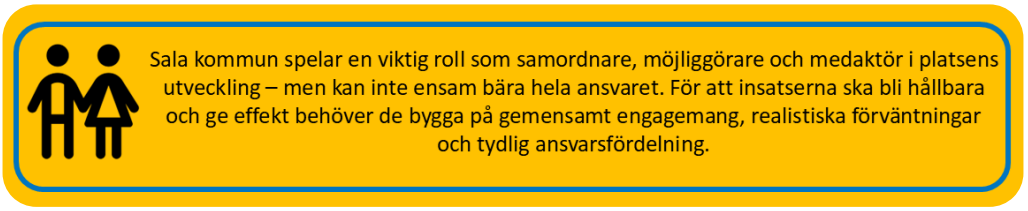

Sala kommun är samordnare, möjliggörare och medaktör – men bär inte ensam ansvaret. Programmet avgränsas till områden med direkt påverkan på företagens förutsättningar där kommunen kan göra skillnad: företagsklimat/myndighetsservice, kompetensförsörjning, infrastruktur, verksamhetsmark och bostäder, platsvarumärke samt gröna näringar och hållbar omställning. Skola, kultur och fritid styrs primärt i andra program och berörs endast översiktligt. Detaljerade mål och insatser tas fram i handlingsplaner per fokusområde.

4 BAKGRUND OCH UNDERLAG

Bakom programmet finns många samtal, erfarenheter och idéer som formats tillsammans med dem som lever och verkar här. Viljan att bidra och samverka är en av våra största styrkor och utgör, tillsammans med visioner, målområden och utvecklingsinriktningar i lokala och regionala styrdokument, grunden för det näringslivsstrategiska programmet (se bilaga 1).

Näringslivet, politiken och förvaltningen har efterfrågat tydligare styrning. Dialogerna pekar på återkommande behov: bättre service, mer samverkan, platsutveckling och starkare platsmarknadsföring. Programmet svarar mot dessa behov.

4.1 Grundförutsättningar

För att företagen i Sala ska kunna växa och bidra till en trygg och hållbar framtid behövs några grundläggande byggstenar. Skola, kultur, fritid och bostäder gör Sala attraktivt för människor att leva i och för företag att satsa i. Dessa delar har stor betydelse för näringslivet, men behandlas ingående i andra styrdokument och berörs därför bara översiktligt i detta dokument:

I det här programmet fokuserar vi på de grundförutsättningar som direkt och avgörande påverkar företagens möjligheter att utvecklas och etablera sig, att

växa, rekrytera och behålla rätt kompetens och kommunens attraktionskraft för nya etableringar.

Mark: Byggklar mark i rätt lägen för olika ändamål och förutsägbara plan- och bygglovsprocesser ger företagen en snabb väg från idé till etablering.

Infrastruktur: Säkrad elkapacitet, fungerande vägar och goda kommunikationer är avgörande vid expansion och nyetablering.

Service: Effektiva, tydliga och möjliggörande myndighetsprocesser skapar förtroende och tempo; kompletterande företagsstöd och väl fungerande nätverk stöttar vardag och tillväxt.

Kompetensförsörjning: Relevanta utbildningar och nära samverkan skola–näringsliv, tillsammans med ett bostadsutbud som matchar målgrupperna, stärker förmågan att attrahera, rekrytera och behålla kompetens.

4.2 Nuläge

Sala står starkt med ett brett näringsliv och god växtkraft. Det geografiska läget, stabil energiförsörjning och attraktiva miljöer ger goda förutsättningar för etablering och tillväxt.

Styrkor – i korthet

- Bredd av branscher med styrkor inom gröna näringar, industri, handel, bygg och besöksnäring

- Läget och tillgängligheten: järnvägsknut – Dalabanan och UVEN (tågsträckning mellan Uppsala och Norrköping/Linköping via Sala) och storregional arbetsmarknad.
- Energi: lokal och stabil elförsörjning via Sala Heby Energi med tidig kapacitetsdialog.
- Attraktiv plats: levande föreningsliv, rik historia och positiv inflyttning
- Ett stärkt varumärke – fler känner till Sala, och bilden är mer positiv
- Samverkan och service: aktiv dialog, företagsbesök/–träffar, fokus på det personliga mötet och företagslots
- Trygghet: låg brottslighet (i jämförelse), starkt BRÅ-samarbete (medborgarlöften), samt tillgång till sjukhus och polisstation

Utmaningar – i korthet

- Kortare ledtider och bättre planberedskap - mer byggklar mark.
- Kompetensförsörjning och matchning.
- Konjunkturen och omvärldsläget: dämpad efterfrågan, höga kapitalkostnader och kostnadsläge samt osäkerhet i leverantörsled påverkar investeringar och lönsamhet.
- Fortsatt behov av att stärka företagsklimatet.

Analysen visar samtidigt en regional avmattning men stora möjligheter i den gröna omställningen – vilket kräver långsiktighet och flexibilitet i arbetet.

5 ÖNSKAT LÄGE OCH VISION

Det önskade läget beskriver hur Sala blir ännu mer attraktiv och konkurrenskraftig för företag, invånare och besökare och fungerar som målbild och inriktning för kommunens arbete och samverkan.

5.1 Ett företagsklimat vi alla kan vara stolta över

Sala kännetecknas av öppen dialog, enkel service och förutsägbara processer. Nya etableringar möts av en välkomnande attityd och följer en koordinerad, snabb väg från första kontakt till beslut och uppstart. Samtidigt som befintliga företag får stöd att utvecklas och växa.

5.2 Visionen som riktmärke

Kommunens vision och Översiktsplanen pekar mot ett hållbart, tryggt och klimatsmart Sala med livskvalité och växtkraft, där stad och landsbygd utvecklas tillsammans. Näringslivet präglas av hållbar utveckling och långsiktiga, tillitsfulla och tydliga relationer med kommunen.

5.3 Ett växande näringsliv med tydlig profil

Näringslivet är välmående, växande och mångsidigt – med gröna näringar, industri, besöksnäring och småföretagande som motorer. Företag, föreningar och kommun arbetar tillsammans för att skapa jobb och ett samhälle där trygghet, trivsel och framtidstro är en självklar del av vardagen.

6 STRATEGISKA INRIKTNINGAR

Vi arbetar långsiktigt inom tre strategiska inriktningar som tillsammans leder mot önskat läge: vårda och utveckla befintligt näringsliv, stärka platsens varumärke samt attrahera etableringar som stärker och kompletterar. Varje inriktning genomförs via handlingsplaner för våra sex fokusområden.

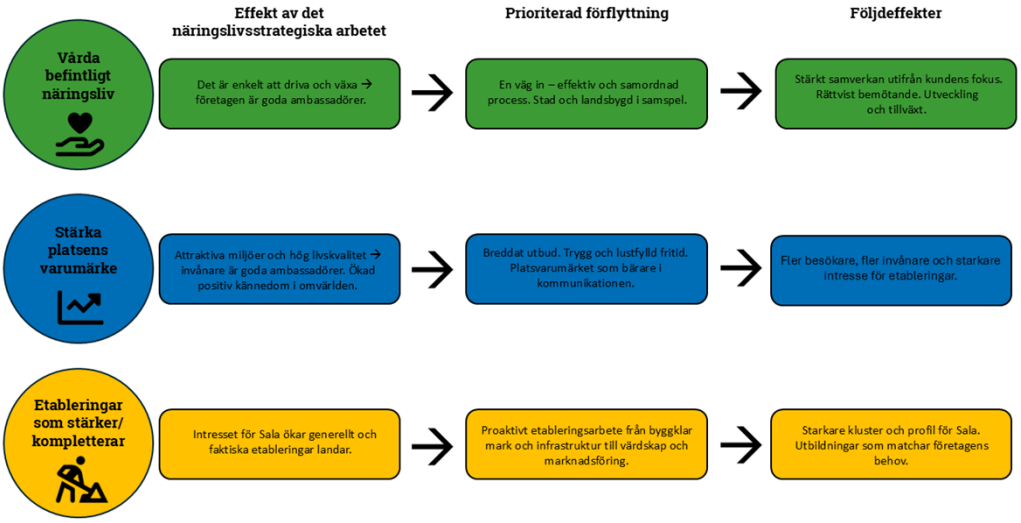

Bilden visar de strategiska riktningarna, effekt av det näringslivsstrategiska arbetet, önskad förflyttning samt följdeffekter.

6.1 Vårda och utveckla befintligt näringsliv

Ett starkt näringsliv börjar med att ta hand om de företag som redan finns här. Genom service, dialog och stöd skapar Sala kommun förutsättningar för hållbar tillväxt och långsiktiga relationer i hela kommunen, där stad och landsbygd samspelar och blir en attraktiv helhet.

Effekt: Företagen upplever att det är enkelt att driva och växa i Sala. Tydlig service, aktiv dialog och snabb uppföljning gör att de är goda ambassadörer.

Prioriterad förflyttning

- En väg in, spårbar ärendehantering och gemensamma servicelöften.
- Företagsbesök, branschforum och systematisk återkoppling som leder till förbättringar.
- Tidig samordning mellan berörda förvaltningar och bolag för korta ledtider.

- Utveckla servicenoderna på landsbygden enligt översiktsplanen, samt säkra service, infrastruktur och verka för full digital uppkoppling – i löpande dialog med landsbygdens aktörer enligt landsbygdsprogrammet.

Följdeffekt: Effektivare ärendehantering, rättvisare bemötande och fler som vill bo, verka och växa i hela kommunen.

Koppling till fokusområden: Företagsklimat (myndighetsservice), kompetensförsörjning, bostäder och verksamhetsmark, infrastruktur (inkl. digital), platsvarumärke, gröna näringar och hållbar omställning.

6.2 Stärka platsens varumärke

Platsens attraktionskraft påverkar allt – från stolthet till inflyttning och investeringar. Sala kommun tydliggör och förstärker bilden av Sala, både lokalt och externt, så att platsen förknippas med attraktiva miljöer och hög livskvalitet.

Effekt: Invånare och företag rekommenderar Sala i ord och handling – de delar goda exempel, välkomnar och samverkar. Fler känner till Sala och fler väljer Sala när de jämför platser att bo, arbeta, investera eller besöka.

Prioriterad förflyttning:

- Skapa förutsättningar för att bredda handel och service i Sala stad och på landsbygden (i linje med översiktsplanen och landsbygdsprogrammet).
- Evenemang och kampanjer som lockar såväl besökare som invånare och skapar energi och möten.
- Trygga kultur- och fritidsmiljöer som stärker upplevelsen av platsen.
- Konsekvent användning och fortsatt implementering av platsvarumärket i kommunikation, möten och miljöer – internt för att skapa stolthet och engagemang, externt för ökad igenkänning, stärkt identitet och tydligt värdeerbjudande.
- Storytelling och ökad digital närvaro för att sprida den goda berättelsen om Sala och nå fler målgrupper.

Följdeffekter: Fler besökare, fler invånare och starkare intresse för etableringar.

Koppling till fokusområden: Platsvarumärke, gröna näringar och hållbar omställning (upplevelser/profil), bostäder och mark (attraktionskraft), företagsklimat (värdskap/kommunikation), infrastruktur (tillgänglighet).

6.3 Attrahera etableringar som stärker och kompletterar

Sala arbetar proaktivt med etableringar som matchar och kompletterar våra styrkor – industri, gröna näringar, besöksnäring och handel. Arbetet samspelar med Affärsplan Västmanland 2030 (delmål 12: magnet för företag, talanger och investeringar).

Effekt: Intresset för Sala ökar och leder till träffsäkra etableringar. Företag beskriver Sala som en välkomnande och förutsägbar etableringsort med kort väg från första kontakt till uppstart.

Prioriterad förflyttning:

- Byggklar mark i prioriterade lägen med planerad kapacitet i el, VA och infrastruktur (väg/järnväg).
- Koordinerad etableringsprocess med en väg in, tydliga ledtider och *after care* – uppföljning och kontaktperson efter etableringsbeslut.
- Samordnat värdskap mellan förvaltningar/bolag samt aktiv dialog med berörda aktörer (t.ex. utbildning, energi, fastighetsägare).
- Riktad prospektering och marknadsföring mot utvalda branscher och värdekedjor – i nära regional samverkan.

Följdeffekter: Fler etableringar och jobb, starkare kluster och profil för Sala, samt utbildningar och kompetens som bättre matchar näringslivets behov.

Koppling till fokusområden: Bostäder och verksamhetsmark, infrastruktur (inkl. energi), företagsklimat (process/värdskap), kompetensförsörjning, platsvarumärke, gröna näringar och hållbar omställning.

7 VÅRA ARBETSSÄTT FÖR UTVECKLING

Hur vi arbetar avgör resultaten. Sala kommun håller ihop helheten och stärker samspelet mellan människor, företag och kommun i både stad och på landsbygd. Grunden är enkel: skapa bra villkor och trivsel för dem som redan valt Sala. När vardagen fungerar och bemötandet är gott blir företag och invånare våra starkaste ambassadörer. Samtidigt bearbetar vi våra prioriterade målgrupper – besökare, inflyttare och företagsetablerare, så att varje möte leder vidare: från besök till flytt, från intresse till etablering. Så blir programmet levande i vardagen.

Vår alldeles egna popcorn-modell för riktning och energi.
Helhetsperspektivet är centralt, och vi kallar det ”popcorn-modellen”: Sala kommun driver de stora långsiktiga frågorna (den raka pilen) och strör in ‘popcorn’ (spiralen) som märks här och nu; konkreta insatser som till exempel evenemang och utsmyckningar av det offentliga rummet som skapar uppmärksamhet, glädje och stolthet under resans gång.

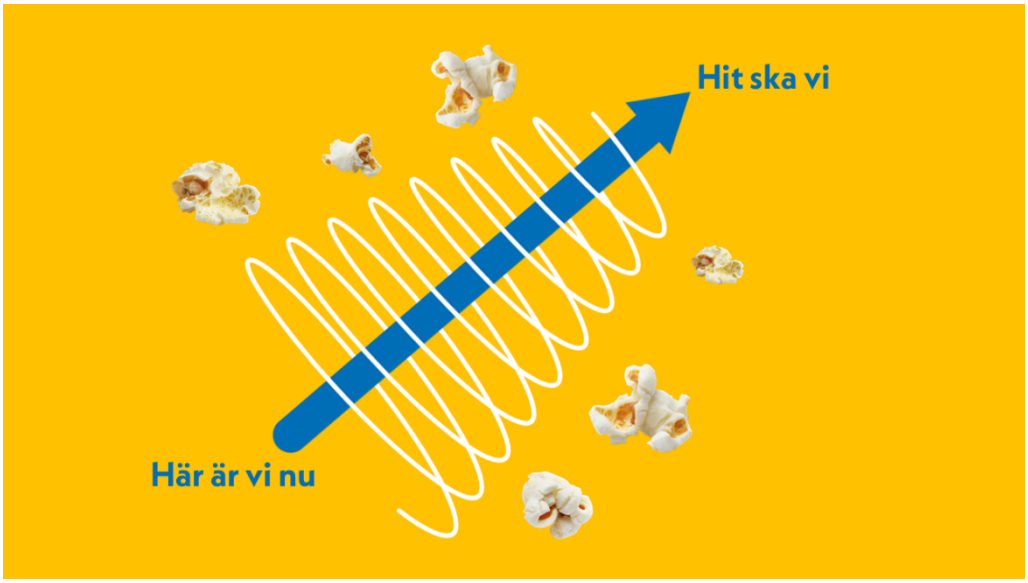

Ett starkt lokalt engagemang är grunden för att skapa förutsättningar för nya företag, besökare och inflyttare. När människor och företag väljer Sala ska de känna trygghet i att våra relationer bygger på respekt och öppenhet och att våra processer är tydliga. Här ska det vara lätt att förstå vad en kan förvänta sig och hur saker hanteras; från första kontakten till färdigt beslut. Genom attraktiva miljöer, trygga relationer och ett välfungerande arbetssätt blir vi en plats där både idéer och människor vill växa.

Hela kedjan: besökare, invånare, inflyttare, företagsetablerare. Få flyttar till en plats de aldrig besökt. En plats där människor trivs stärker företagens möjligheter att rekrytera och behålla kompetens. Därför jobbar vi sammanhållet med besökare, invånare, inflyttare och företagsetablerare – eftersom alla delar hänger ihop och stärker varandra.

Attraktionsindex 2021 och 2025 visar att personer som besökt Sala har en betydligt mer positiv bild av kommunen än de som aldrig varit här. Det är ett kvitto på att platsens attraktionskraft driver både inflyttning och etableringar.

Inom kommunens uppdrag skapar vi förutsättningar, men utvecklingen sker i samspel med näringsliv, föreningsliv och regionala aktörer. Där vi inte äger lösningen bidrar vi med vägledning, kontakter och samarbete.

Vårt arbetssätt vilar på tre hörnstenar som håller ihop helheten i både stad och landsbygd och driver resultat: platsutveckling, service och kommunikation.

- Platsutveckling skapar miljöer där människor vill leva, arbeta och mötas och aktiviteter som gör att de trivs.
- Service underlättar vardagen för invånare och företag.
- Kommunikation berättar på ett samlat sätt vad Sala är och kan bli.

Arbetet följer ett cirkulärt flöde där Varumärket → Attrahera → Etablera → Vårda & utveckla hänger ihop och förstärker varandra. En stark identitet attraherar, samordnade processer tar intresse till faktisk etablering och uppföljning med värdskap får företag att trivas, växa och bli ambassadörer.

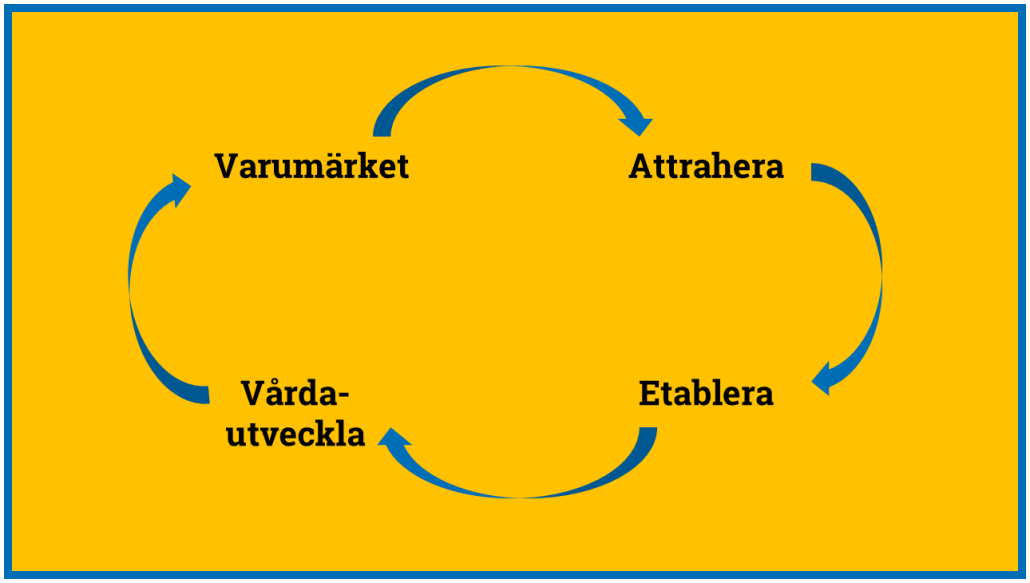

- **Varumärket:** verklig platsutveckling + strategisk kommunikation ger tydlig identitet.
- **Attrahera:** samlade insatser som når besökare, talanger och investerare.
- **Etablera:** en väg in, spårbara/förutsägbara processer och planerad kapacitet.
- **Vårda & utveckla:** service, dialog och uppföljning som får företag att växa.

8 MÅLGRUPPER – ATT STÄRKA DET SALA HAR OCH BYGGA FÖR FRAMTIDEN

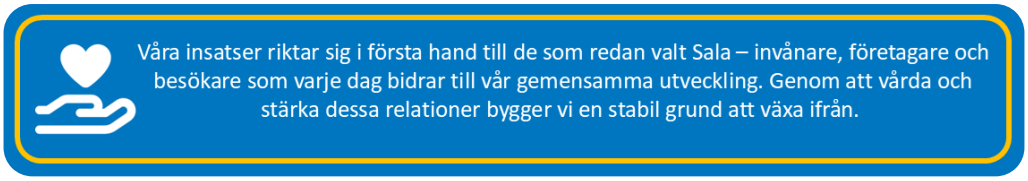

Ett framgångsrikt arbete med näringsliv och platsutveckling börjar med att lära känna de vi är till för och de vi vill locka till oss. Sala kommuns insatser riktar sig i första hand till de som redan valt Sala. Genom att vårda och stärka dessa relationer byggs en stabil grund att växa ifrån.

Våra prioriterade målgrupper för näringslivs- och platsutveckling

Invånare och företagare som verkar här är Sala kommuns viktigaste målgrupp. Vi skapar förutsättningar för trivsel och utveckling.

Besökare är ofta första steget i kedjan – den som trivs här kan bli framtida invånare eller företagare. Vi fokuserar framför allt på *nyfikna upptäckare* som söker kultur, historia och lokala upplevelser samt *aktiva naturälskare* som lockas av friluftsliv och hållbara naturupplevelser.

Inflyttare. Sala har bäst förutsättningar för goda resultat genom att främst rikta oss mot barnfamiljer och medelålders personer redo för i nästa fas i livet. Trygghet, gemenskap, bra boende och en smidig vardag gör Sala attraktivt för dessa målgrupper.

Etableringar. Vi riktar särskilt fokus på etableringar som stärker Salas profilområden: gröna näringar, industri/bygg, handel, service och besöksnäring. Samtidigt är vi öppna för marknadens initiativ och välkomnar de aktörer som väljer Sala som plats för sin etablering. Genom kluster, samarbeten och öppenhet för nya idéer skapas jobb, starkare värdekedjor och långsiktig konkurrenskraft.

9 FOKUSOMRÅDEN - INRIKTNING OCH ÅTGÄRDER

För att nå Salas önskade läge behöver Sala kommun fokusera på de områden som har störst betydelse för Salas långsiktiga attraktionskraft och hållbara utveckling. Vi utgår från nuläget, sätter en tydlig inriktning och beskriver åtgärder som sedan konkretiseras i handlingsplaner. Fokusområdena hänger ihop och stärker varandra – från företagsklimat och kompetensförsörjning till infrastruktur, bostäder, verksamhetsmark, platsvarumärke och gröna näringar. Tillsammans ger de en helhet som gör det möjligt för människor och företag att välja Sala, stanna och växa här.

I varje insats väger vi in miljömässiga effekter, social inkludering och långsiktig ekonomisk hållbarhet och på så sätt säkrar vi en utveckling som håller – idag och i framtiden. Varje fokusområde redovisas i tre delar: nuläge, inriktning och åtgärder (som konkretiseras i kommande handlingsplaner).

9.1 Företagsklimat och service

Målet är tydligt: göra det lätt att starta, driva och växa i Sala genom effektiv och möjliggörande service, förutsägbara processer och gott bemötande.

Nuläge: Näringslivet utvecklas positivt men attitydmätningar visar behov av snabbare och tydligare processer, bättre service och mer byggklar mark.

Inriktning: Sala ska uppfattas som en kommun som vill, kan och vågar stödja företag. Myndighetsutövningen ska vara lösningsorienterad, rättssäker, effektiv och serviceinriktad – med kundens eller målgruppens behov i fokus och med en öppen och kontinuerlig dialog.

Åtgärder:

- Stärka företagslotsen som funktion för en väg in.
- Fler möten och systematisk återkoppling till företag.
- Införa tidsmål och uppföljning i tillståndsprocesser.
- Utbilda medarbetare i bemötande och service.
- Utforma proportionerliga upphandlingskrav så att även lokala företag kan delta där det är tillämpligt.
- Lyfta goda exempel för att skapa stolthet.
- Förtydliga vilket stöd kommunen kan erbjuda för nystart.

- Förbättra tillgången till tydlig information och skapa fler möjligheter för dialog i de frågor som är viktiga för företagen.

9.2 Kompetensförsörjning

Hållbar tillväxt kräver rätt kompetens i rätt tid. Vi attraherar, utvecklar och behåller talang i samverkan med skola och näringsliv – och med livsmiljöer som får människor att vilja stanna i Sala.

Nuläge: Brist på arbetskraft inom teknik, vård/omsorg och gröna näringar. Kraven på digital och hållbarhetsrelaterad kompetens ökar.

Inriktning: Attrahera, utveckla och behålla kompetens genom relevanta utbildningar, attraktiva livsmiljöer och goda karriärmöjligheter.

Åtgärder:

- Utveckla praktik-, lärlings- och traineeplatser.
- Samverka med utbildningsaktörer om bristyrkesutbildningar.
- Använda platsvarumärket i talangattraktion och medflyttarservice.
- Stärka kommunen som arbetsgivare genom kompetensinsatser och god arbetsmiljö.

9.3 Infrastruktur och digitalisering

Tillgänglighet – både fysisk och digital – är avgörande för hela Sala.

Nuläge: Goda järnvägsförbindelser, men behov av bättre kollektivtrafik och bredband på landsbygden. Laddinfrastruktur är en prioritet.

Inriktning: Säkerställa robust, klimatsmart mobilitet och verka för full digital uppkoppling.

Åtgärder:

- Stödja bredbandsutbyggnad där tillräcklig täckning ännu inte finns.
- Utveckla gång- och cykelstråk mellan orter i enlighet med översiktsplanens inriktning.
- Fortsatt etablering av laddinfrastruktur.
- Utveckla bostads- och verksamhetsområden nära stationsområden.
- Ny bebyggelse planeras med god anslutning till befintliga gång- och cykelstråk. Lokalisering av ny bebyggelse i anslutning till kollektivtrafik prioriteras

- Verksamhetsområden utvecklas i lägen med närhet till god infrastruktur som vägar och järnvägar.

9.4 Bostäder och etableringsmark

Människor och företag väljer Sala om det finns plats att bo, utvecklas och må bra.

Nuläge: Tillgång till byggklar mark och varierat bostadsutbud är avgörande för utveckling.

Inriktning: Erbjuda attraktiva bostäder och mark för etableringar som stärker våra branscher och möjliggör expansion.

Åtgärder:

- Identifiera och planera strategiska verksamhetsområden.
- Köpa och sälja mark för strategisk utveckling.
- Ta fram en handlingsplan för bostadsförsörjning.
- Utveckla klimatsmarta boendealternativ i stad och på landsbygd.

9.5 Attraktivitet och platsvarumärke

När människor trivs och pratar gott om platsen är det den bästa marknadsföringen.

Nuläge: Sala förenar småstadens trygghet med landsbygdens öppenhet. 400-årsjubileet 2024 visade kraften i lokal samverkan.

Inriktning: Sala ska uppfattas som en trygg, hållbar och välkomnande kommun där platsvarumärket präglar service, bemötande och kommunikation.

Åtgärder:

- Genomföra årliga kampanjer och evenemang.
- Implementera platsvarumärket i alla verksamheter.
- Erbjuda stöd för gemensam profilering.
- Skapa fler ”popcorn”-insatser längs vägen.
- Använda storytelling som stärker bilden av Sala.
- Vårda mötesplatser i Sala stad, servicenoderna, utvecklingsorterna och på landsbygden.
- Paketera besöksanledningar inom natur, kultur och evenemang.

9.6 Gröna näringar och hållbar omställning

De gröna näringarna är en del av Salas själ och framtid.

Nuläge: Starka och platsbundna gröna näringar med hög självförsörjning på kött, mjölk, spannmål och grönsaker. Näringen är en bärande del av landsbygdens ekonomi, men utmanas av låg lönsamhet, generationsskiften, kompetensbrist och behov av klimatanpassning. Samtidigt finns stor utvecklingspotential inom bioenergi, cirkulär ekonomi och klimatsmart produktion.

Inriktning: Vara ledande inom hållbar livsmedelsförsörjning, bioekonomi och resurseffektivitet.

Åtgärder:

- Stödja lokala livsmedelskedjor och förädling.
- Samverka kring bioenergi och fossilfri energi.
- Främja innovation inom odling, vattenhushållning och cirkulära flöden.
- Värna jordbruksmark och naturresurser.
- Skapa nätverk mellan producenter, förädlare, besöksnäring och akademi.
- Skapa förutsättningar för lokala producenter att leverera till kommunen.
- Stärka hela kedjan från produktion till konsument för ökad krisberedskap.

10 GENOMFÖRANDE OCH FINANSIERING

Så går arbetet till

En strategi blir värdefull först när den omsätts i handling. För varje fokusområde tar ansvarigt kontor fram handlingsplaner med mål, aktiviteter, ansvar, resurser, tidplan och uppföljning. Planerna beslutas på tjänstepersonsnivå och kopplas till kommunens ordinarie styr- och budgetprocess. Det ger handlingsutrymme i vardagen, samtidigt som politiken kan pröva och besluta om insatser som kräver nya prioriteringar. Näringslivsenheten samordnar, driver och följer upp arbetet.

Samverkan som grund

Vi lyckas bara om vi gör detta tillsammans.

- Dialogforum: utveckla befintliga branschträffar och forum samt initiera nya vid behov – för löpande dialog och samverkan.
- Regional samverkan: fördjupa samarbetet med regionen, utbildningsanordnare och andra aktörer.
- Intern samverkan: tydliggöra roller mellan förvaltningar, utveckla gemensamma servicelöften och koordinera kommunens kommunikation.

Finansiering

För att planerna ska bli verklighet krävs resurser. Genomförandet finansieras genom:

- Kommunens ordinarie budget.
- Externa stöd och bidrag, inklusive statliga 1:1-medel.
- Samverkansprojekt, där EU-medel kan vara aktuella.

Ansvaret för att söka externa medel är decentraliserat: ansvarig tjänsteperson för ett fokusområde bevakar finansieringsmöjligheter och initierar relevanta ansökningar.

11 UPPFÖLJNING, MÅL OCH INDIKATORER

Varje insats ska leda någonstans. Vi arbetar därför utifrån en enkel logik: åtgärder → önskad förflyttning → mätbara effekter → långsiktiga följdeffekter. Effekterna visar om vi är på rätt väg här och nu; följdeffekterna fångar den bredare samhällsutvecklingen över tid. Hur effekter mäts och följs upp fastställs på tjänstepersonsnivå och redovisas i respektive handlingsplan. På så sätt möjliggörs både ett strategiskt helhetsperspektiv och ett operativt ansvarstagande i genomförandet.

Vi skiljer på:

- Mål – det vi som kommun vill och kan uppnå (beslutas på politisk nivå).
- Medel – åtgärder och aktiviteter i handlingsplanerna (beslutas av tjänstepersoner och redovisas för politiken).
- Indikatorer – faktorer vi inte styr över men som visar helheten och omvärldens påverkan (sammanställs av förvaltning och redovisas för politiken).

På så sätt kan kommunen både mäta det vi själva ansvarar för och förstå hur våra insatser samspelar med större trender och händelser.

11.1 Våra mål

Politiskt antagna långsiktiga mål

Ett växande Sala – vi har lyckats när:

- företagande och arbetstillfällen blir fler,
- fler väljer att flytta till Sala,
- arbetslösheten minskar i takt med eller snabbare än i jämförbara kommuner,
- förtroendet för kommunens service och bemötande utvecklas positivt.

Ett tryggt och rättvist Sala – vi har lyckats när:

- förtroendet för kommunen ökar,
- fler invånare är nöjda med kommunens verksamheter,
- den upplevda tryggheten i offentliga miljöer förbättras och säkerheten stärks,
- möjligheterna till delaktighet och inflytande utvecklas.

Kortsiktiga mål (3–5 år)

De kortsiktiga målen är konkreta och mätbara samt visar vad Sala kommun kan påverka inom de närmaste åren:

- Kommunens service till företag ska upplevas som god och förbättras i alla mätområden.
- Företagare möts av samstämmiga besked och ett enhetligt, stödjande och lösningsorienterat sätt.
- Kännedom om och nytta av näringslivsenheten ökar bland företagskontakter.
- Tillgången på byggklar mark i prioriterade etableringsområden ökar successivt.
- Handläggningstider hålls på en nivå som upplevs som snabb och förutsägbar.
- Ledtider för detaljplaner minskar över tid genom effektivare processer.

Långsiktiga mål (10 år)

De långsiktiga målen pekar ut färdriktningen bortom mandatperioder:

- Kommunens myndighetsservice till företag ska ligga på en hög och stabil nivå i kundundersökningar.
- Antalet praktik- och lärlingsplatser i samverkan med lokala företag ökar över tid.
- Kännedomen om Sala som plats att bo, besöka och investera stärks lokalt, regionalt och nationellt.
- Etableringar inom våra starka branscher fortsätter växa och kompletterar det befintliga näringslivet.
- Företagsklimatet i Sala upplevs som tydligt bättre i Svenskt Näringslivs mätning över tid.

11.2 Indikatorer – det vi bevakar

Indikatorer är faktorer Sala kommun inte själva kan styra över, men som ger en temperaturmätare på hur Sala utvecklas. De hjälper oss förstå helheten och sätta våra egna mål i ett sammanhang.

Demografi och arbetsmarknad:

- Befolkningsutveckling – antal invånare och årlig förändring.
- In- och utpendling – antal personer och balansen mellan in- och utpendling.
- Sysselsättningsgrad i kommunen.

Näringslivsutveckling:

- Antal nystartade företag per år.
- Företagens lönsamhet och likviditet.
- Andel lokala företag som lämnar anbud på Sala kommuns upphandlingar.

Attraktionskraft:

- Antal gästnätter per år.
- Attraktionsindex – utveckling över tid.
- Placering i nationella rankingar över företagsklimat och service.

Infrastruktur och service:

- Bredbandsutbyggnaden – utveckling över tid.

Företagsstöd och rådgivning:

- Antal rådgivningar till personer som funderar på att starta eget företag.

Uppföljning och rapportering
Effekter och mål följs inom ramen för handlingsplanerna och återrapporteras årligen till kommunstyrelsen, med delavstämningar vid behov. Indikatorer sammanställs på förvaltningsnivå för att belysa omvärldens påverkan och helheten.

12 FRÅN ORD TILL HANDLING

Programmet blir verklighet när vi gör jobbet tillsammans i vardagen. Nu växlar vi från inriktning till genomförande – konkret, förutsägbart och i nära dialog med näringslivet, föreningslivet och invånarna.

12.1 Våra första steg

- Handlingsplaner per fokusområde och en gemensam marknadsplan. Varje plan innehåller mål, aktiviteter, ansvar, resurser, tidplan och uppföljning, och kopplas till kommunens ordinarie budgetprocess.
- En väg in och tydliga processer. Kontakten med kommunen förenklas genom samordning, gemensamma bedömningsgrunder och spårbar hantering.

12.2 Roller och ansvar

- Tjänsteorganisationen tar fram handlingsplanerna och driver genomförandet inom uppdrag och budget samt bevakar extern finansiering. Näringslivsenheten samordnar uppföljningen och är första kontaktpunkt för företag.
- Sala kommuns arbete med näringslivsfrågor är strategiskt, där kommunen har en central roll som samordnare och möjliggörare. Utvecklingen av näringslivet bygger alltid på samspelet med företag, föreningar och regionala aktörer. Kommunen bär inte ensamt ansvaret.
- Dialogen fortsätter. Sala kommun utvecklar forum, möten och branschträffar samt samarbetet med regionala aktörer och utbildningsanordnare.

12.3 Vad du som företagare kan förvänta dig – och hur du kan bidra

- Du kan förvänta dig: förutsägbara besked, uppföljning efter dialog och en kontaktyta som lotsar dig vidare.
- Du kan bidra med: återkoppling, samverkan och ambassadörskap – berätta vad som fungerar och vad som kan bli bättre, så blir vi snabbare och stärker platsens varumärke tillsammans.

- Föreningar och invånare möter samma öppna förhållningssätt. Vi skapar förutsättningar inom kommunens ansvar; varje möte och varje berättelse bidrar till bilden av Sala.

12.4 Uppföljning och lärande

Den kommunala organisationen följer regelbundet upp sina insatser för att säkerställa att vi når förväntade resultat och kan justera när det behövs. Uppföljningen sker inom ramen för kommunens ordinarie styrning och redovisas i kommunstyrelsens delårs- och helårsrapporter. Principen är enkel: vi mäter för att styra och förbättra – inte för att räkna för räkningens skull. Lärdomar förs löpande in i nästa version av handlingsplanerna.

13 SLUTORD

Det här programmet är Salas gemensamma färdplan för näringslivsarbete, företagsklimat, platsutveckling och ökad attraktionskraft – och nu börjar arbetet på riktigt. Den kommunala tjänsteorganisationen tar fram handlingsplaner för varje fokusområde, med tydligt ansvar och resurser. Vårt fokus är att stärka det som redan ger Sala kraft, samtidigt som vi attraherar nya verksamheter inom våra starkaste näringar. När vi förenar omsorg om det befintliga med mod att växa och välkomna nytt, gör vi det alltid med hållbarhet som grund – socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

Välkommen hem till Sala – idag, imorgon och långt in i framtiden!

Näringslivsstrategiskt program
Kommunstyrelsen

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

SALA KOMMUN

Näringslivsstrategiskt program 2026-2031 – Bilaga 2; nationella, regionala och lokala mål

Nationella mål

- *Agenda 2030 – Globala mål för hållbar utveckling (Sveriges genomförandeplan)*
    - Hållbar ekonomisk tillväxt och anständiga arbetsvillkor i hela landet (Mål 8).
    - Hållbar industri, innovation och infrastruktur (Mål 9).
    - Minskad ojämlikhet mellan stad och landsbygd – jämnare regional utveckling (Mål 10).
    - Hållbara städer och samhällen, med fokus på inkluderande och resilient utveckling (Mål 11).
    - Stärkt genomförandekraft genom partnerskap och samverkan (Mål 17).

(Källa: Regeringens handlingsplan Agenda 2030 2022–2024)

- *Sveriges export- och investeringsstrategi (Regeringskansliet, 2019)*
    - Ökad internationalisering av små och medelstora företag.
    - Stärkt konkurrenskraft i hela landet genom investeringar och affärsutveckling.
    - Hållbar export som främjar klimatomställning och grön teknik.
    - Regional och lokal näringslivsutveckling som del i Sveriges globala positionering.

- *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030*
    - Utjämna skillnader i livsvillkor och tillgång till arbete mellan regioner och kommuner.
    - Skapa långsiktiga strukturer för regional och lokal tillväxt genom samverkan.
    - Främja entreprenörskap och innovation i både urbana och rurala miljöer.
    - Bidra till klimatsmart utveckling genom cirkulär ekonomi och lokal resiliens.

(Källa: Tillväxtverket / Regeringskansliet)

- *Sveriges livsmedelsstrategi – för en konkurrenskraftig livsmedelskedja 2017–2030*
    - Ökad svensk livsmedelsproduktion med fokus på hållbarhet, lönsamhet och sysselsättning.
    - Främja innovation och export inom livsmedelssektorn.
    - Skapa goda villkor för företagande i hela livsmedelskedjan – särskilt på landsbygden.
    - Trygg livsmedelsförsörjning även i kris eller störda försörjningsflöden.

- *Sveriges nationella strategi för besöksnäringen (Tillväxtverket 2023)*
    - Skapa hållbar tillväxt i besöksnäringen som stärker platsers attraktivitet.
    - Bidra till sysselsättning och företagande i hela landet, särskilt på landsbygden.
    - Integrera besöksnäring i lokal och regional utvecklingsplanering.
    - Främja exportmogna besöksmål genom ökad digitalisering och internationell synlighet.

Regionala mål

- *Regional utvecklingsstrategi för Västmanland 2030 (RUS)*
    - Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och ekologiskt.
    - Ett brett näringsliv och god tillgång till arbete i hela länet.
    - Attraktiva och tillgängliga livsmiljöer i både stad och landsbygd.
    - Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt.
    - Förstärkt samverkan mellan kommuner, regionen, akademi och näringsliv.
    - Smartare utnyttjande av digitaliseringens möjligheter.
    - Minskad sårbarhet och ökad krisberedskap i samhället.

- *Affärsplan Västmanland 2030*
    - Ett starkt, hållbart och diversifierat näringsliv.
    - Fler växande företag inom länets styrkeområden.
    - Stärkt innovationsförmåga och ökad användning av forskningsmiljöer.
    - Ökad export och internationalisering bland små och medelstora företag.
    - En tydlig struktur för smart specialisering.
    - Ökad sysselsättning i hela länet genom fler företag och bättre företagsklimat.

- *Kompetensplan Västmanland 2030*
    - En hållbar och inkluderande kompetensförsörjning.
    - Fler individer med rätt kompetens för framtidens arbetsmarknad.
    - Ökad andel elever som fullföljer sina studier med godkända resultat.
    - Ökad samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsgivare.
    - Etablerad regional struktur för validering.
    - Breddad rekrytering och ökad omställningsförmåga hos arbetsgivare.

- *Regional livsmedelsstrategi för Västmanland*
    - Ökad regional livsmedelsproduktion, från jord till bord.
    - En robust och hållbar livsmedelsförsörjning, även i kris.
    - Stärkt generationsväxling och nyetablering i lantbruket.
    - Ökad tillgång till regional viltmat och upplevelsemat.
    - Mat som reseanledning och exportmöjlighet – en del av platsens attraktivitet.

Kommunala mål

- *Översiktsplan för Sala kommun 2050*
    - Skapa en attraktiv, hållbar och robust kommun där stad och landsbygd utvecklas tillsammans.
    - Underlätta goda livsmiljöer, tillgång till service och möjligheter till företagande i hela kommunen.
    - Främja ett varierat näringsliv och stärka besöksnäringens roll i samhällsutvecklingen.
    - Prioritera hållbar fysisk utveckling där infrastruktur, boende och verksamheter samspelar.
    - Värna och utveckla Sala kommuns natur- och kulturmiljö som resurs för tillväxt och livskvalitet.
    - Bidra till en klimatsmart omställning och stärkt krisberedskap.

  - Främja ett inkluderande samhälle där samverkan är en förutsättning för hållbar utveckling.

- *Platsvarumärkesstrategi för Sala 2024–2030*
  - Öka kännedomen om Sala som plats att leva, besöka, arbeta och investera i.
  - Skapa en samlad och långsiktig strategi för platsens profilering.
  - Stärka lokal stolthet och öka användningen av platsvarumärket i alla delar av samhället.
  - Integrera platsvarumärket i kommunens kommunikation, utvecklingsarbete och fysiska miljöer.
  - Skapa förutsättningar för co-branding mellan kommunen, näringsliv och civilsamhälle.
  - Tydliggöra Salas unika värden och positionera platsen i relation till omvärlden.
  - Förstärka Salas platsidentitet genom berättelser, uttryck och visuella uttryck.

- *Kulturprogram Sala kommun 2024–2027*
  - Bidra till ett växande, hållbart och tryggt Sala genom kulturens roll i samhällsutvecklingen.
  - Stärka kulturens roll i att skapa attraktiva livsmiljöer och stödja besöksnäringen.
  - Göra kultur tillgängligt för alla – särskilt barn, unga, äldre och personer med funktionsvariation.
  - Främja samarbeten mellan kulturliv, näringsliv och civilsamhälle.
  - Bevara och utveckla det lokala kulturarvet som resurs för platsutveckling.
  - Stärka Salas identitet genom konst, berättelser och mötesplatser.

- Besöksnäringsstrategi Sala 2018–2024
  - Göra Sala till en tydligare och mer konkurrenskraftig besöksdestination.
  - Utveckla helhetsupplevelser där boende, mat, evenemang och handel samverkar.
  - Öka antalet besökare och deras ekonomiska bidrag till kommunen.
  - Stärka samverkan mellan kommun, företag och föreningar inom besöksnäringen.
  - Bygga ett tydligt värdskap med god service och välkomnande miljöer.
  - Öka synligheten genom digital närvaro och marknadsföring.
  - Få fler att upptäcka Sala – och därigenom öka inflyttning och investeringar.

- Landsbygdsprogram
  - Främja en levande och långsiktigt hållbar landsbygd.
  - Skapa förutsättningar för fler företag och ökad sysselsättning på landsbygden.
  - Bibehålla och utveckla kommersiell och offentlig service i hela kommunen.
  - Utveckla metoder för lokal samverkan och ta tillvara på engagemanget i byalag och föreningar.
  - Stärka de gröna näringarnas roll i lokal tillväxt och livsmedelsförsörjning.
  - Göra landsbygden till en attraktiv plats att leva och verka på i alla livets skeden.

- Utveckla besöksnäringen och friluftslivet som delar av den landsbygdsbaserade ekonomin.

Näringslivsstrategiskt program

Bilaga 3 – Alternativtext till bilder

3.1 Grundförutsättningar

Grundförutsättningar **För att näringslivet ska kunna utvecklas och de effekter vi vill uppnå ska infrias, behövs ett antal grundförutsättningar**		
Faktorer som är grundläggande för en plats attraktivitet och utgör kommunens grunduppdrag. Kvaliteten på leveransen påverkar företagens långsiktiga utveckling	Skola	En fungerande skola med goda skolresultat är en avgörande faktor för invånare/inflyttning och därmed företagens kompetensförsörjning.
	Kultur och Fritid	Ett brett utbud av fritidsaktiviteter har stor betydelse för invånare/inflyttning och därmed företagens kompetensförsörjning.
	Bostäder	Ett brett utbud av bostäder har stor betydelse för invånare/inflyttning och därmed företagens kompetensförsörjning.

Grundförutsättningar **För att näringslivet ska kunna utvecklas och de effekter vi vill uppnå ska infrias, behövs ett antal grundförutsättningar**		
Faktorer som har avgörande betydelse och direkt påverkan på befintliga företags förutsättningar och vilja att driva och växa och nya företag att etablera sig inom kommunen.	Mark	Byggklar mark för olika ändamål är avgörande och en konkurrensfördel. Företagens affär kan oftast inte vänta.
	Infrastruktur	Tillgång på el, vägar, kommunikationer är avgörande vid tillväxt och nyetablering.
	Service	Effektiva, tydliga och möjliggörande myndighetsprocesser. Utvecklat företagsstöd och fungerande nätverk har stor betydelse.
	Kompetensförsörjning	Relevanta utbildningar. Nära samverkan skola-näringsliv som konkurrensfördel. Attraktiva bostäder.

5 Strategiska riktningar

	Effekt av det näringslivsstrategiska arbetet	**Önskad förflyttning**	**Följdeffekter**	**Hållbar utveckling (övergripande skikt som genomsyrar allt)**
Vårda Befintligt näringsliv	Företagare är goda ambassadörer för Sala som plats att verka och bo på. Den uttryckta upplevelsen är att kommunen är möjliggörare och skapar förutsättningar.	Företagsklimatet är hela kommunens ansvar där kundens (företagens) behov står i fokus. Aktivt arbete med mark och lokaler, samt övrig infrastruktur för expansion.	Stärker samarbetet mellan verksamheter och arbetet med kunden/brukaren i fokus i hela kommunen.	
	Invånare och företagare på landsbygden upplever att kommunen arbetar för hela platsen. Klyftan mellan stad och land minskar.	Goda förutsättningar för bostäder och verksamheter på landsbygden i enlighet med Översiktsplanen. Strukturerad dialog med landsbygdens aktörer.	Fler besöker och flyttar till Sala då platsen levererar attraktiva boenden och brett utbud av arbetsplatser och service i hela kommunen.	
Stärka platsens varumärke	Invånare är goda ambassadörer för Sala som plats att leva och bo på. Där upplevelsen är att platsen har ett attraktivt erbjudande.	Breddat handels- och serviceutbud. Evenemang och platsutveckling för trygg och lustfylld fritid. Kommunikation som stärker bilden av kommunen och platsen.	Salas attraktionskraft ökar generellt. Fler besöker och flyttar till Sala.	
	Ökad kännedom och positiv attityd till Sala i omvärlden.	Aktivt strategiskt och långsiktigt arbete med platsens varumärke. Evenemang och kampanjer som	Fler besöker och flyttar till Sala då platsen upplevs som attraktiv.	

		lockar externa besökare		
Etableringar som stärker/kompletterar	Framåtlutat och aktivt etableringsarbete utifrån prioriterade branscher. Intresset för etablering inom de prioriterade branscherna ökar generellt och faktiska etableringar landar.	Byggklar mark, effektiva processer samt övrig infrastruktur på plats. Svar på RFI:er och fler uppsöknde kontakter med potentiella intressenter. Riktad marknadsföring.	Kluster och kompletterande etableringar inom industrin och de gröna näringarna skapar underlag för satsningar på utbildningar inom dessa branscher.	
	Salas attraktionskraft som plats att etablera sig ökar.	Förbättrat företagsklimat och aktiv marknadsföring.	Etablering av nya verksamheter inom alla branscher ökar.	

Dnr 2025/842

KSLU § 153 Avtal Stockholm Business Alliance

INLEDNING
Sala kommun har sedan 2015 varit en del av partnerskapet Stockholm Business Alliance (SBA). SBA har sedan 2006 varit en strategisk plattform för samverkan mellan kommuner i den större Stockholmsregionen. I syfte att stärka regionens och medlemskommunernas attraktionskraft samt förmåga att attrahera investeringar och arbetstillfällen.

Medlemskapet ger tillgång till

- Nätverk för kunskapsutbyte
- Stöd i arbetet med effektiv myndighetsutövning och företagsklimat
- Stöd i det investeringsfrämjande arbetet
- Samlad internationell marknadsföring
- En plattform för samarbete och utveckling

Kommunens åtagande enligt avtalet

- Att en näringslivs- och etableringsstrategi, eller motsvarande, finns framtagen
- Att driva ett eget utvecklingsarbete avseende service till det lokala näringslivet och förbättrat företagsklimat
- Att bidra till kunskapsutbytet genom att dela med sig av goda exempel och erfarenheter

Redan idag är nätverket värdefullt för Sala genom kunskapsinhämtning, stöd och nätverkande - framför allt inom områden som etablering och företagsklimat. I takt med att Sala höjer sin offertberedskap kommer vi också dra nytta av de insatser som görs inom investeringsfrämjande och marknadsföring.

Ekonomiska konsekvenser
Verksamheten finansieras genom medlemsavgifter från respektive medlemskommun. Avgiften baseras på 4 SEK per invånare i kommunen per den 1 januari varje år, med 2026 som första år. Stockholms stad bidrar med ett fast belopp på 7,5 miljoner SEK årligen. Avgiften ryms inom befintlig ram för enheten Näringsliv & Marknad.

Beslutsunderlag
KS 2025.5313 – Missiv
KS 2025.5315 – Avtal

Ärendet föredras av näringslivschef Cissi Lööv.

KSLU § 153 fortsättning

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att ingå ny avtalsperiod 2026 – 2030 med Stockholm Business Alliance i enlighet med bilagt avtalsförslag.

Glenn Andersson (S) yrkar bifall till Amanda Lindblads (S) yrkande.

Erik Hamrin (M) yrkar
att ärendet avslås.

Magnus Edman (SD) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) yrkande.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot Erik Hamrins (M) avslagsyrkande och finner sitt eget yrkande bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet förslår att kommunstyrelsen beslutar,
att ingå ny avtalsperiod 2026 – 2030 med Stockholm Business Alliance i enlighet med bilagt avtalsförslag.

Reservation
Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkande och inkommer med skriftlig reservation:

”Vi reserverar oss mot beslutet att ingå avtal med Stockholm Business Alliance.

Under behandlingen av ärendet och av underlagen som tillhör ärendet framgår det att nyttan för Sala kommun är svår att beskriva. Under de över tio år som vi varit medlemmar så har kan inga företagsetableringar kopplas till medlemskapet.

Den kompetensutveckling som forumet erbjuder bör även den kunna betecknas som färdigställd i detta läge. ”Dialogen” med andra kommuner går att ha utan medlemskap.

Att, mot den bakgrunden, lägga nästan en halv miljon kronor över de kommande åren när kommunens ekonomi ser ut som den gör är oklokt. Det vore bättre att i detta läge avvakta för att återansluta sig i ett senare skede OM det skulle visa sig att några negativa effekter av att inte vara medlemmar skulle uppenbara sig.

Vi finner det högst osannolikt att så skulle vara fallet.’’

Skickas till
Kommunstyrelsen

Näringslivsenheten,
Cecilia Lööv
Näringslivschef

MISSIV

Avtal med Stockholm Business Alliance

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET
Sala kommun har sedan 2015 varit en del av partnerskapet Stockholm Business Alliance (SBA). SBA har sedan 2006 varit en strategisk plattform för samverkan mellan kommuner i den större Stockholmsregionen. I syfte att stärka regionens och medlemskommunernas attraktionskraft samt förmåga att attrahera investeringar och arbetstillfällen.

Medlemskapet ger tillgång till

- Nätverk för kunskapsutbyte
- Stöd i arbetet med effektiv myndighetsutövning och företagsklimat
- Stöd i det investeringsfrämjande arbetet
- Samlad internationell marknadsföring
- En plattform för samarbete och utveckling

Kommunens åtagande enligt avtalet

- Att en näringslivs- och etableringsstrategi, eller motsvarande, finns framtagen
- Att driva ett eget utvecklingsarbete avseende service till det lokala näringslivet och förbättrat företagsklimat
- Att bidra till kunskapsutbytet genom att dela med sig av goda exempel och erfarenheter

Redan idag är nätverket värdefullt för Sala genom kunskapsinhämtning, stöd och nätverkande - framför allt inom områden som etablering och företagsklimat. I takt med att Sala höjer sin offertberedskap kommer vi också dra nytta av de insatser som görs inom investeringsfrämjande och marknadsföring.

Ekonomiska konsekvenser
Verksamheten finansieras genom medlemsavgifter från respektive medlemskommun. Avgiften baseras på 4 SEK per invånare i kommunen per den 1

januari varje år, med 2026 som första år. Stockholms stad bidrar med ett fast belopp på 7,5 miljoner SEK årligen. Avgiften ryms inom befintlig ram för enheten Näringsliv & Marknad.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar
att ingå ny avtalsperiod 2026 – 2030 med Stockholm Business Alliance i enlighet med bilagt avtalsförslag.

Bilagor:

1 Avtalsförslag

2

3

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Stockholm
The Capital of Scandinavia

Stockholm Business Alliance
- avtal om näringslivssamarbete i Stockholmsregionen 2026-2030

§ 1. Hållbar tillväxt genom samarbete

Stockholmsregionen har en stark position som en av världens mest innovativa och attraktiva platser för investerare, företag och talanger. Konkurrensen mellan storstadsregioner globalt är stor, vilket gör det avgörande att Stockholmsregionen synliggör sina styrkor genom en tydlig internationell positionering. Stockholmsregionens styrkor ligger i strävan efter ett gott företagsklimat som en stabil grund för investeringar, där dynamiska företag lockar internationella talanger och en framgångsrik marknadsföring ger regionen en synlighet som kan stärkas i en position som den etablerade, globalt ledande region den större Stockholmsregionen är.

För att möta den internationella konkurrensen bildades Stockholm Business Alliance (SBA) år 2006, ett samarbete mellan kommuner i den större Stockholmsregionen. Sedan starten har syftet varit att stärka näringslivsarbetet och främja tillväxt genom samverkan mellan kommunerna. I tider av geopolitiska och ekonomiska utmaningar är detta samarbete extra viktigt för att skapa gemensamma lösningar och stärka regionens konkurrenskraft.

Den undertecknande kommunen avser att, inom ramen för det långsiktiga partnerskapet Stockholm Business Alliance (SBA), samarbeta för att främja tillväxt både lokalt och regionalt inom det geografiska området Stockholmsregionen (SBA). Genom att öka attraktionskraften för människor, företag och kapital bidrar samarbetet till regionens fortsatta utveckling och positionering.

§ 2. Samordning genom Stockholm Business Region

Partnerskapet inom Stockholm Business Alliance samordnas av Stockholm Business Region AB (SBR), Stockholms stads kommunalägda näringslivsbolag. Den strategiska inriktningen, aktiviteter och respektive åtaganden inom samarbetet fastställs årligen i SBA:s verksamhetsplan. Beslut om verksamhetsplanen tas av styrgruppen. En arbetsgrupp med näringslivschefer bereder ärenden som är relevanta för framtagandet av verksamhetsplanen.

§ 3. Innehåll i samarbetet

Förbättrad service till lokala företag

En hög servicenivå för de lokala företagen är en central faktor för ett positivt företagsklimat. Det är i kommunens intresse att säkerställa ett gott bemötande, hög tillgänglighet och effektiv myndighetsutövning. Parterna delar en gemensam ambition att förbättra servicen till företagen och att utbyta kunskapsunderlag medlemskommuner emellan som en avgörande faktor. Genom SBA-samarbetet kan kommunerna dela erfarenheter och samarbeta för att skapa en

mer serviceinriktad myndighetsutövning. Ett gynnsamt företagsklimat ger även bättre förutsättningar att attrahera utländska investeringar och etableringar till kommunerna.

Investeringsfrämjande arbete

SBA-samarbetet spelar en viktig roll i att skapa förutsättningar för medlemskommunernas utveckling och för att attrahera strategiska investeringar till regionen. Genom dessa insatser stärks regionens långsiktiga och hållbara tillväxt. Parterna är överens om att samarbetet ska innehålla insatser som främjar internationella investeringar i regionen. Inom samarbetet delas kunskapsunderlag och erfarenheter mellan medlemskommunerna för att höja kompetensen inom området.

Internationell marknadsföring

SBA använder det gemensamma varumärket *Stockholm – The Capital of Scandinavia* i den internationella marknadsföringen av Stockholmsregionen. Varumärket fungerar som en gemensam bas, där medlemskommunerna kan lyfta fram sina respektive erbjudanden och styrkor för investerare. Detta samordnade tillvägagångssätt stärker regionens attraktionskraft, skapar en enhetlig och kraftfull marknadsföring samt möjliggör en bredare internationell räckvidd.

Internationell talangattraktion

Stockholmsregionen är en dynamisk och innovativ region som erbjuder en hög livskvalitet, vilket gör den till en attraktiv plats för internationella talanger. För att kunna möta den nuvarande kompetensbristen i regionen är det viktigt att marknadsföra Stockholmsregionen som en attraktiv plats att bo och verka på. Inom samarbetet ska Stockholmsregionen fördelar lyftas fram på relevanta plattformar som syftar till att positionera regionen som en attraktiv plats för internationella talanger och kunna locka kvalificerade yrkesverksamma från hela världen.

§4 Respektive parts åtaganden

Medlemskommunerna

Behoven och kompetensen kring investeringsfrämjande arbete varierar mellan medlemskommunerna. För att fullt ut kunna ta del av SBA:s erbjudande inom investeringsfrämjande arbetet behöver medlemskommunen själv säkerställa att både en näringslivs- och etableringsstrategi, eller motsvarande, finns framtagen. Detta kan säkerställa att alla kommuner, oavsett storlek, kan öka sina möjligheter och bidra till regionens övergripande attraktionskraft.

Medlemskommunerna åtar sig att, utifrån sina förutsättningar, driva ett eget utvecklingsarbete avseende kommunens service mot det lokala näringslivet i syfte att förbättra företagsklimatet. Medlemskommunerna delar med sig av goda exempel och bidrar till kunskapsutbyte inom samarbetet till andra kommuner för att sprida framgångsrika metoder och lösningar, vilket ytterligare bidrar till ett förbättrat företagsklimat i hela regionen.

Stockholm Business Region

SBA-samarbetet samordnas genom SBR och varje kommun har en utsedd kontakt hos SBR som ansvarar för den löpande dialogen mellan medlemskommunen och SBR. Kontaktpersonen ansvarar för att synliggöra samarbetets möjligheter och i den mån det finns möjlighet inom SBA-avtalet bistå med stöd inom samarbetets olika verksamhetsområden.

För att alla medlemskommuner ska kunna dra nytta av SBA:s expertkompetens inom företagsklimat, investeringsfrämjande arbete, talangattraktion och omvärldsanalys erbjuds konferenser, seminarier och utbildningar. Syftet är att stödja medlemskommunerna i utvecklingen av deras erbjudanden inom dessa områden.

För att stärka det lokala företagsklimatet erbjuder SBR stödinsatser och verktyg för medlemskommunerna, inklusive en kostnadsfri webbportal inom Insiktsundersökningen. SBR företräder även medlemskommunerna i samarbetet med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att utveckla den årliga företagsklimatsundersökningen, som mäter Nöjd Kund Index (NKI) och Nöjd Upphandlings Index (NUI).

Att analysera omvärlden är avgörande för att förstå trender och andra faktorer som påverkar kommuner och regioner. SBR ansvarar för att ta fram gemensamma och relevanta omvärldsanalyser enligt verksamhetsplanens omfattning.

SBR samordnar olika ämnesråd inom samarbetets arbetsområden, där kommunerna bjuds in för att stärka sin kompetens, inspireras av varandras erfarenheter och bidra med rådgivning inom respektive ämnesområde. Dessa ämnesråd fungerar som viktiga plattformar för kunskapsutbyte, där kommunerna får möjlighet att dela insikter, utveckla nya strategier och gemensamt arbeta för att förbättra näringslivsarbetet i regionen.

§ 5. Styrning, ansvar, sammansättning och mötesformer

Styrgrupp

För att stödja arbetet med SBA, som SBR bedriver enligt avtal med partnerkommunerna, finns en styrgrupp. Denna grupp fattar beslut om SBA:s verksamhetsplan och strategiska frågor som rör samarbetets inriktning enligt avtalet.

Styrgruppen ska ha en god geografisk representation. Representanter i styrgruppen ansvarar för att i sina övriga nätverk i sin hemregion/län sprida kunskap och information om SBA-samarbetet samt fungera som ambassadörer för partnerskapet.

Styrgruppen består av stadsdirektören i Stockholms stad (ordförande), fyra kommundirektörer från kommuner i Stockholms län (utses inom Storsthlm) samt en kommunchef från respektive län: Södermanland, Gävleborg, Uppsala, Västmanland, Örebro, Östergötland, Dalarna och Värmland.

VD för SBR eller av denne utsedd representant samt medarbetare på SBR deltar som föredragande.

Styrgruppen sammanträder minst fyra gånger per år, fysiskt eller via digitalt möte.

Arbetsgrupp

En arbetsgrupp med näringslivschefer, med samma geografiska sammansättning som styrgruppen, genomför arbetsmöten minst fyra gånger per år, antingen fysiskt eller digitalt. Arbetsgruppen har till uppgift att förbereda underlag till beslut till styrgruppen samt att föreslå aktiviteter och arbetssätt som främjar samarbetet.

Representanterna i arbetsgruppen ansvarar för att sprida kunskap och information om SBA-samarbetet inom sina nätverk i hemregionen/länet och fungera som ambassadörer för partnerskapet.

Ämnesråd

Vid behov kan samarbetets kompetens samlas inom särskilda ämnesråd, som fungerar som expertgrupper inom olika områden. Dessa råd har till uppgift att förbereda ärenden, säkerställa verksamhetens förankring och bidra med rådgivning inom sina respektive ämnesområden

§ 6. Finansiering

Verksamheten finansieras genom medlemsavgifter från respektive medlemskommun. Avgiften baseras på 4 SEK per invånare i kommunen per den 1 januari varje år, med 2026 som första år. SBR skickar ut en faktura där summan beräknas utifrån kommunens invånarantal per den 1 januari respektive år. Stockholms stad bidrar med ett fast belopp på 7,5 miljoner SEK årligen**.**

Vid projektperiodens slut kan styrgruppen besluta om återbetalning av ej förbrukade medel till medlemskommunerna. Alternativt kan styrgruppen fatta beslut om att överföra ej förbrukade medel till nästa avtalsperiod. I sådant fall ska beslutet innehålla en uppdragsbeskrivning som anger vad medlen ska användas till samt ett datum då de senast ska vara förbrukade, dock inom sex månader efter avslutad projektperiod.

§ 7. Avtalsperiod

Avtalsperioden löper från 1 januari 2026 till 31 december 2030. Om en medlemskommun önskar säga upp avtalet under avtalsperioden fattas beslut om detta samt tillhörande frågor av styrgruppen. Nya kommuner som inte tecknade avtal under 2025 har möjlighet att ansluta senare under avtalsperioden

§ 8. Utvärdering av partnerskapet

Senast under år 2029 ska en oberoende utvärdering av SBA-samarbetet genomföras för avtalsperioden. Syftet är att inhämta medlemskommunernas synpunkter på samarbetet samt samla in förslag på förbättringar och utvecklingsmöjligheter.

§ 9. Tvist

Om tvist uppstår inom ramen för detta avtal skall den i första hand lösas av parterna. I andra hand skall tvist hänskjutas till allmän domstol på SBR:s hemort för avgörande enligt svensk rätt.

Detta avtal upprättas i två exemplar, där vardera parten erhåller ett eget exemplar.

Ort och datum:

_____

Underskrift:

_____
Medlemskommun, Kommunstyrelsens ordförande

_____
Medlemskommun, Kommunchef

För _____ kommun

Stockholm den / 2025

_____
Karin Wanngård
Finansborgarråd/Ordförande SBR, Kommunstyrelsens ordförande

_____
Staffan Ingvarsson
VD Stockholm Business Region AB

Dnr 2025/453

KSLU § 155 Indexering av måltidspris 2026

INLEDNING
Måltidsenheten är en nollfinansierad köp- och säljverksamhet inom Tekniska kontoret. Antalet beställda/serverade måltider ska ge den intäkt som krävs för att täcka Måltidsenheten fasta och rörliga kostnader för att bedriva ordinarie verksamhet.

Livsmedelspriser fortsätter att stiga i en hög takt och det har nu pågått under flera år. Från januari 2022 har livsmedelspriser ökat med 30,2%. Måltidsenheten kompenseras inte för denna höga kostnadsökning. Löneökningar ersätt inte heller med uppskrivning såsom för de enheter som har budgetram. Hyreskostnader indexeras årligen enligt PKV.

I dagsläget betalar Skolkontoret för faktiskt antal serverade måltider, medan de har en tilldelad budgetram (SKR:s prislappsmodell) för antalet inskrivna barn/elever. Måltidsenheten parerar antalet tillagade portioner genom att på morgonen ta del av skolans frånvaroanmälningar. I förskolor får Måltidsenheten besked senast kl. 9.00 hur många barn som ska äta lunch och mellanmål samma dag.

Under 2025 har barn- och elevunderlaget förändrats och det är framför allt barnantalet i förskolan som har minskat, men även elevunderlaget i vissa åldersgrupper kommer att påverkas.

2025 års extra debitering på 2 mkr har gått till att delvis täcka uteblivna intäkterna i förskolekök utifrån den demografiska förändringen för året utöver andra effektiviseringsåtgärder. I föreslagen indexering på 5,8% för 2026 har vi utgått från de faktiska kostnader Måltidsenheten har budgeterat 2026 gentemot Skolkontoret.

För att nå en högre prognossäkerhet utifrån utmaningarna i den demografiska utvecklingen behöver vi fortsatt se över nuvarande debiteringsmodell.

Ekonomiska konsekvenser

- En stor utredning har i slutet av 2024/våren 2025 genomförts tillsammans med skolkontoret kring möjliga förflyttningar av arbetsuppgifter. Skolan och förskolan ser inte att det finns möjlighet att organisera sig för att klara av hantering och beredning av frukost och mellanmål samt mottagning och servering av lunchmåltid utan att det medför en för stor negativ effekt för verksamheten. Detta medför att kostnad per portion ökar på de förskolor och skolor med minst antal inskrivna barn/elever.
- Utifrån demografiska förändringar i barn- och elevunderlaget inför kommande år och ökade livsmedelspriser, löner och hyreskostnader föreslås att måltider inom Skolkontoret indexeras med 5,8 procent.

KSLU § 155 fortsättning

- Behovet av fler boendeplatser i Särskilda boenden inom Vård-och Omsorg ökar. I oktober 2025 har antal boendeplatser utökas med sju platser på en nystartad avdelning på Björkgården. Utifrån ökade livsmedelspriser och andra kostnadsökningar som löner och hyreskostnader föreslås måltidspriser för 2026 till vård- och omsorgs interna och externa måltider indexeras i enligt med PKV 3,1%.

Beslutsunderlag
KS 2025.5323 – Missiv
KS 2025.3000 – Protokollsutdrag KS § 99, 2025-06-04

Ärendet föredras av måltidschef Susanne Pettersson. Teknisk chef Roger Lindström deltar vid ärendet behandling.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
1.att indexera måltidspriser för 2026 enligt PKV med 3,1 procent för Vård- och omsorgs interna och externa måltider, samt
2.att indexera måltidspriser för 2026 med 5,8 procent för Skolkontorets måltider.

Erik Hamrin (M) motyrkar i att-sats 2,
att indexera måltidspriser för 2026 med 3,1 procent för Skolkontorets måltider.

Erik Hamrin (M) yrkar tillägg,
att en sammanställning av de åtgärder som kan genomföras för att klara av en budgetuppräkning i linje med PKV, 3,1% biläggs ärendet i samband med behandling i kommunstyrelsen.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande i att-sats 1 mot avslag och finner yrkandet bifallet.
Ordföranden ställer sitt eget yrkande i att-sats 2 mot Erik Hamrins (M) motyrkande och finner sitt eget yrkande bifallet.
Ordförande ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkandet mot avslag och finner tilläggsyrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att indexera måltidspriser för 2026 enligt PKV med 3,1 procent för Vård- och omsorgs interna och externa måltider, samt
att indexera måltidspriser för 2026 med 5,8 procent för Skolkontorets måltider.

Reservation
Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) motyrkande och inkommer med skriftlig reservation:

KSLU § 155 fortsättning

”Vi reserverar oss mot kommunstyrelsens beslutet till förmån för vårt eget yrkande i samma punkt. Detta ärende är högst symptomatiskt avseende de styrande partiernas ovilja och oförmåga att hantera de strukturella ekonomiska problem som Sala har.

Ekonomisk disciplin handlar i detta fall om att inte, för att göra det enkelt för sig, tillåta att verksamheters kostnader ökar utan att det levererade värdet ökar. Det är fallet när det gäller skolköken.

Det är viktigt att poängtera att detta inte är verksamhetens fel eller ansvar. De åtgärder om krävs för att låta verksamhetens utveckling följa demografin har avhandlats politiskt vid ett flertal tillfällen och alltid med ett majoritetsbeslut om att säga nej till nödvändiga förändringar.

Att ge skolköken en uppräknad ram som är större än vad indexeringen ger sänder ett tydligt och olyckligt budskap. ”Det är OK att fortsätta driva verksamhet med låg effektivitet och betala för detta med pengar som kunde ha gått till undervisning, vård och omsorg istället”.

Avslutningsvis så vill vi förtydliga att vi anser att personalen i våra kök och den kost de producerar är väldigt bra och något vi ska vara stolta över. Denna reservation handlar uteslutande om bristerna i den politiska hanteringen.

Det är upp till oss att se till att hela Sala kommuns verksamhets ekonomi fungerar och med detta beslut anser vi att styrets partier förlänger och försenar den tidpunkt när vi når det målet. Det är dags att ta av skygglapparna och börja ta tag i problemen vi har. Även när det är jobbiga beslut som krävs.”

Skickas till
Kommunstyrelsen

Tekniskt kontor, Måltidsenheten
Susanne Pettersson
Verksamhetschef

Indexering av Måltidspriser 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Måltidsenheten är en nollfinansierad köp- och säljverksamhet inom Tekniska kontoret. Antalet beställda/serverade måltider ska ge den intäkt som krävs för att täcka Måltidsenheten fasta och rörliga kostnader för att bedriva ordinarie verksamhet.

Livsmedelspriser fortsätter att stiga i en hög takt och det har nu pågått under flera år. Från januari 2022 har livsmedelspriser ökat med 30,2%. Måltidsenheten kompenseras inte för denna höga kostnadsökning. Löneökningar ersätt inte heller med uppskrivning såsom för de enheter som har budgetram. Hyreskostnader indexeras årligen enligt PKV.

I dagsläget betalar Skolkontoret för faktiskt antal serverade måltider, medan de har en tilldelad budgetram (SKR:s prislappsmodell) för antalet inskrivna barn/elever. Måltidsenheten parerar antalet tillagade portioner genom att på morgonen ta del av skolans frånvaroanmälningar. I förskolor får Måltidsenheten besked senast kl. 9.00 hur många barn som ska äta lunch och mellanmål samma dag.

Under 2025 har barn- och elevunderlaget förändrats och det är framför allt barnantalet i förskolan som har minskat, men även elevunderlaget i vissa åldersgrupper kommer att påverkas.

2025 års extra debitering på 2 mkr har gått till att delvis täcka uteblivna intäkterna i förskolekök utifrån den demografiska förändringen för året utöver andra effektiviseringsåtgärder. I föreslagen indexering på 5,8% för 2026 har vi utgått från de faktiska kostnader Måltidsenheten har budgeterat 2026 gentemot Skolkontoret.

För att nå en högre prognossäkerhet utifrån utmaningarna i den demografiska utvecklingen behöver vi fortsatt se över nuvarande debiteringsmodell.

Ekonomiska konsekvenser

- En stor utredning har i slutet av 2024/våren 2025 genomförts tillsammans med skolkontoret kring möjliga förflyttningar av arbetsuppgifter. Skolan och förskolan ser inte att det finns möjlighet att organisera sig för att klara av hantering och beredning av frukost och mellanmål samt mottagning och servering av lunchmåltid utan att det medför en för stor negativ effekt för

SALA KOMMUN

verksamheten. Detta medför att kostnad per portion ökar på de förskolor och skolor med minst antal inskrivna barn/elever.

- Utifrån demografiska förändringar i barn- och elevunderlaget inför kommande år och ökade livsmedelspriser, löner och hyreskostnader föreslås att måltider inom Skolkontoret indexeras med 5,8 procent.
- Behovet av fler boendeplatser i Särskilda boenden inom Vård-och Omsorg ökar. I oktober 2025 har antal boendeplatser utökas med sju platser på en nystartad avdelning på Björkgården. Utifrån ökade livsmedelspriser och andra kostnadsökningar som löner och hyreskostnader föreslås måltidspriser för 2026 till vård- och omsorgs interna och externa måltider indexeras i enligt med PKV 3,1%.

SALA KOMMUN

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar
att indexera måltidspriser för 2026 enligt PKV med 3,1 procent för Vård- och omsorgs interna och externa måltider,
att indexera måltidspriser för 2026 med 5,8 procent för Skolkontorets måltider

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Dnr 2025/453

KS § 99 Indexering av måltidspris 2026

INLEDNING
Måltidsenheten är en nollfinansierad köp- och säljverksamhet inom Tekniska kontoret. Antalet beställda/serverade måltider ska ge den intäkt som krävs för att täcka Måltidsenheten fasta och rörliga kostnader för att bedriva ordinarie verksamhet.

Livsmedelspriser fortsätter att stiga i en hög takt och det har nu pågått under flera år. Från januari 2022 har livsmedelspriser ökat med 30,2%. Måltidsenheten kompenseras inte för denna höga kostnadsökning. Löneökningar ersätt inte heller med uppskrivning såsom för de enheter som har budgetram. Hyreskostnader indexeras årligen enligt PKV.

I dagsläget betalar Skolkontoret för faktiskt antal serverade måltider, medan de har en tilldelad budgetram (SKR:s prislappsmodell) för antalet inskrivna barn/elever. Måltidsenheten parerar antalet tillagade portioner genom att på morgonen ta del av skolans frånvaroanmälningar. I förskolor får måltidsenheten besked senast kl. 9.00 hur många barn som ska äta lunch och mellanmål samma dag.

Under 2025 har barn- och elevunderlaget förändrats och det är framför allt barnantalet i förskolan som har minskat, men även elevunderlaget i vissa åldersgrupper kommer att påverkas.

Ekonomiska konsekvenser
En stor utredning har i slutet av 2024/våren 2025 genomförts tillsammans med skolkontoret kring möjliga förflyttningar av arbetsuppgifter. Skolan och förskolan ser inte att det finns möjlighet att organisera sig för att klara av hantering och beredning av frukost och mellanmål samt mottagning och servering av lunchmåltid utan att det medför en för stor negativ effekt för verksamheten. Detta medför att kostnad per portion ökar på de förskolor och skolor med minst antal inskrivna barn/elever.

Utifrån demografiska förändringar i barn- och elevunderlaget inför kommande år samt ökade livsmedelspriser, löner och hyreskostnader föreslås att måltider inom skolkontoret indexeras med 5,8 procent.

Behovet av fler boendeplatser i särskilda boenden inom Vård-och Omsorg ökar. I dagsläget har vi inget besked hur och när antalet boendeplatser kommer att öka på särskilda boenden. Utifrån ökade livsmedelspriser och andra kostnadsökningar som löner och hyreskostnader föreslås måltidspriser för 2026 till vård- och omsorgs interna och externa måltider indexeras i enligt med PKV 3,1%.

Beslutsunderlag
KS 2025.2590 – Missiv

Ledningsutskottets beslut § 84, 2025-05-21

KS § 99 fortsättning

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
bifall till ledningsutskottets förslag att kommunstyrelsen beslutar,
att utöver tidigare tagna beslut, ge ekonomienheten i uppdrag att utreda måltidsverksamheten i syfte att kostnadseffektivisera och att återrapportera till kommunstyrelsen senast i september 2025.

Anders Wigelsbo (C) yrkar bifall till ledningsutskottets förslag.

Erik Hamrin (M) yrkar,
att kommunstyrelsen beslutar,
att utöver tidigare tagna beslut, ge ekonomienheten i uppdrag att, i samverkan med måltidsenheten och med inspel från skolkontoret, säkerställa att måltidsenheten är i balans 2026 givet en indexering enligt PKV (3,1%) och att återrapportera detta uppdrag till kommunstyrelsen senast i september 2025**.**

Erik Hamrin (M) tilläggsyrkar,
att i utredningen inkludera samordningen av köken i Klockarbo förskola och Björkgården för att minska kostnaderna för måltidsenheten, samt
att i utredningen även arbeta med avsteg från rätten till heltid och principen om tillagningskök i samtliga enheter för att minska kostnaderna för måltidsenheten.

Tryggve Lindman (SD) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) yrkanden.
Hanna Westman (SBä) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) yrkanden förutom att-sats 1 i tilläggsyrkandet.

Ajournering
Sammanträdet ajourneras kl. 10.44 – 10.50.

Beslutsgång
Ordföranden ställer ledningsutskottets förslag mot Erik Hamrins (M) yrkande och finner ledningsutskottets förslag bifallet.
Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

BESLUT
Kommunstyrelsen beslutar,
att utöver tidigare tagna beslut, ge ekonomienheten i uppdrag att utreda måltidsverksamheten i syfte att kostnadseffektivisera och att återrapportera till kommunstyrelsen senast i september 2025.

Reservationer
Erik Hamrin (M), Tomas Bergling (M), Magnus Edman (SD), Tryggve Lindman (SD), Per Palfelt (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkande och inkommer med skriftlig reservation.

KS § 99 fortsättning

Hanna Westman (SBä) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkande och inkommer mes skriftlig reservation.

Protokollsanteckning
Protokollsanteckning från Amanda Lindblad (S):
Då tidigare utredning under innevarande år redan redovisat förutsättningarna för det som efterfrågas i förslagen från Hamrin (M) har de styrande partierna valt att avslå de tilläggsdirektiven till utredningsuppdraget.

Skickas till
Ekonomienheten

Dnr 2025/974

KSLU § 154 Kostnadseffektivisering Måltid

INLEDNING
Utredningen har analyserat möjligheter till kostnadseffektivisering inom Sala kommuns måltidsverksamhet. Bakgrunden är tidigare års underskott samt ett minskat och fortsatt minskande barn- och elevantal de kommande åren.
När antalet barn och elever minskar så minskar även skolnämndens budget, eftersom den tekniska ramen bygger direkt på antalet individer. Om måltidsenhetens kostnader är konstanta trots att skolnämndens budget minskar riskerar måltidskostnaderna att ta allt större procentuell del av budgeten

I utredningen har personalstruktur, möjligheter till kombinationstjänster samt alternativet att frångå rätten till heltid analyserats. Även framtida kostnader och potentiella besparingar vid eventuell nedläggning av skolor och kök har diskuterats i syfte att sänka kostnaderna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns möjligheter till besparingar genom organisatoriska förändringar, kombinationstjänster och en översyn av nuvarande debiteringsmodell.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet att arbeta vidare med införandet av kombinationstjänster förväntas ge positiva ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
KS 2025.5319 – Missiv
KS 2025.5320 – Utredning - Kostnadseffektivisering Måltid

Ärendet föredras av verksamhetscontroller Emma Moen.
Teknisk chef Roger Lindström, controller Mikaela Assarsson och måltidschef Susanne Pettersson deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
1.att måltidsenheten arbetar vidare med införandet av kombinationstjänster med återrapportering i april 2026, samt
2.att måltidsenheten genomlyser och utreder alternativ till debiteringsmodell inför budgetår 2027.

Glenn Andersson (S) och Elisabet Pettersson (C) yrkar bifall Amanda Lindblads (S) yrkande.

Erik Hamrin (M) yrkar
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
1.att måltidsenheten, med fullt mandat att frångå principen om rätten till heltid samt principen om tillagningskök där så krävs, arbetar vidare med att minska verksamhetens kostnader,

KSLU § 154 fortsättning

2.att måltidsenheten inför 2026 byter till en debiteringsmodell där skolorna beställer ett antal måltider med uppdatering terminsvis, samt
3.att en sammanställning av de åtgärder som kan genomföras för att klara av en budgetuppräkning i linje med PKV, 3,1% biläggs ärendet i samband med behandling i KS.

Magnus Edman (SD) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) yrkande.

Glenn Andersson (S) och Elisabet Pettersson (C) yrkar avslag till Erik Hamrins (M) yrkande.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot Erik Hamrins (M) yrkande och finner sitt eget yrkande bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottetföreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att måltidsenheten arbetar vidare med införandet av kombinationstjänster med återrapportering i april 2026, samt
att måltidsenheten genomlyser och utreder alternativ till debiteringsmodell inför budgetår 2027.

Reservation
Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkande och inkommer med skriftlig reservation:
” Vi reserverar oss mot kommunstyrelsens beslutet till förmån för våra egna yrkanden i samma punkt.

Den rapport som hör till ärendet visar med tydlighet att Måltidsenheten har stora utmaningar att ta itu med. Förändringarna är egentligen inte svåra att förstå, de minskade barnkullarna innebär att kostnaden per måltid rusar iväg.

För en kommun som Sala där ekonomin, milt uttryckt, kört i diket så behöver detta hanteras. Det som är problematiskt är att det som rapporten visar inte är nyheter. Det finns ett flertal kök som idag har för få elever för att kunna skapa en rimlig driftskostnad per barn.

De politiska principbesluten om att alla tjänster, oavsett verksamhetens behov, ska vara på heltid och att alla kök ska vara tillagningskök är två av de saker som faktiskt skulle kunna göra skillnad. Det här har vi känt till sedan länge, det är över ett år sedan sen måltidsenheten meddelade att strukturella förändringar kopplat till detta skulle kunna leda till besparingar fler miljoner kronor.

KSLU § 154 fortsättning

Att dra bytet av debiteringsmodell i långbänk, eller att ens låta det vara en politisk fråga, är även det oklokt. Nuvarande modell skapar ökad administrativa bördor och otydlighet. Måltidsenheten bör på eget bevåg kunna välja en modell som fyller sitt syfte på ett bättre sätt. Givet det akuta läget så är det ytterst anmärkningsvärt att styret väntar ett helt år med att få ett förslag. Vi behöver genomföra förändringar, inte vänta och hoppas. Det är väntandet som lett oss till denna situation.
Sala kommun behöver en ledning som vågar inser lägets allvar och klarar av att lägga fram förslag till beslut som faktiskt gör skillnad.
Detta ärende har tillåtits dra ut på tiden och det innebär att kommunens pengar under längre tid än nödvändigt fortsätta gå till onödiga kringkostnader istället för att kunna läggas på våra kärnuppgifter inom skola, vård och omsorg.

Ledningsutskottets beslut idag bidrar till att det ekonomiska förändringsarbetet som enheten behöver göra skjuts på framtiden.
Priset för det få Salaborna betala."

Protokollsanteckning från Amanda Lindblad (S)
Översynen av debiteringsmodell är en mer omfattande process än att den kommer vara att klar inför 2026. Ett byte av modell kan påverka budgetförutsättningar för flera verksamheter. Vi ser att det krävs tid för att genomföra översyn och därefter möjlighet till för eventuellt genomförande**.**

Skickas till
Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret, Ekonomienheten
Emma Moen
Verksamhetscontroller

MISSIV

Kostnadseffektivisering måltid

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Utredningen har analyserat möjligheter till kostnadseffektivisering inom Sala kommuns måltidsverksamhet. Bakgrunden är tidigare års underskott samt ett minskat och fortsatt minskande barn- och elevantal de kommande åren.
När antalet barn och elever minskar så minskar även skolnämndens budget, eftersom den tekniska ramen bygger direkt på antalet individer. Om måltidsenhetens kostnader är konstanta trots att skolnämndens budget minskar riskerar måltidskostnaderna att ta allt större procentuell del av budgeten

I utredningen har personalstruktur, möjligheter till kombinationstjänster samt alternativet att frångå rätten till heltid analyserats. Även framtida kostnader och potentiella besparingar vid eventuell nedläggning av skolor och kök har diskuterats i syfte att sänka kostnaderna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns möjligheter till besparingar genom organisatoriska förändringar, kombinationstjänster och en översyn av nuvarande debiteringsmodell.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet att arbeta vidare med införandet av kombinationstjänster förväntas ge positiva ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att måltidsenheten arbetar vidare med införandet av kombinationstjänster med återrapportering i april 2026

att måltidsenheten genomlyser och utreder alternativ till debiteringsmodell inför budgetår 2027

Bilagor:

1 Kostnadseffektivisering måltid

2

3

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☒	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

EKONOMISK GRANSKNING AV MÅLTIDSENHETEN

Utredningen analyserar övergripande möjligheter till kostnadseffektivisering inom Sala kommuns måltidsverksamhet. Bakgrunden är ett minskat antal barn och elever, vilket kräver en långsiktigt hållbar organisation. Arbetet har gjorts i samverkan mellan måltids- och ekonomienheten.

Inledning

Syftet med denna utredning är att på ett övergripande sätt identifiera möjligheter till kostnadseffektivisering inom måltidsverksamheten i Sala kommun. Bakgrunden till behovet av denna översyn är främst det sjunkande antalet barn och elever i kommunen, vilket medför framtida utmaningar för verksamhetens hållbarhet. En annan faktor är att måltidsenheten under flera år har redovisat ett negativt resultat.

Utredningen avgränsar sig till måltidskök som berör skolnämnden i Sala kommun och har genomförts i samverkan mellan måltidsenheten och ekonomienheten. Rapporten fokuserar i huvudsak på kostnadseffektivitet kopplad till personalresurser samt strukturella faktorer såsom antalet enheter och tillagningskök.

Bakgrund

I figur 1 visas måltidsenhetens resultat totalt sett för perioden 2020–2024. Av siffrorna framgår att enheten varje år sedan 2020 har uppvisat ett underskott. En återkommande trend är att de budgeterade intäkterna konsekvent har varit högre än det faktiska utfallet varje år (figur 2). Anledningen till att intäkterna budgeterats högre än utfall är att budgeten vid inläsning ska gå ihop, trots att det vid varje år funnits vetskap om att utfallet inte skulle nå upp till budget.

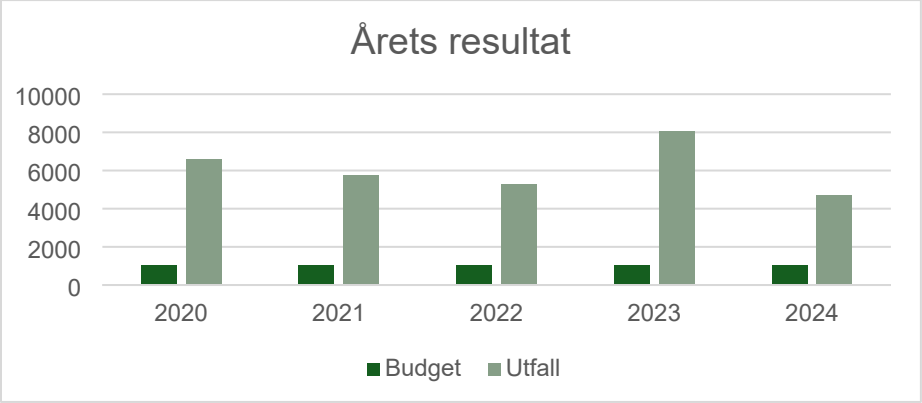

Figur 1. Årets resultat för perioden

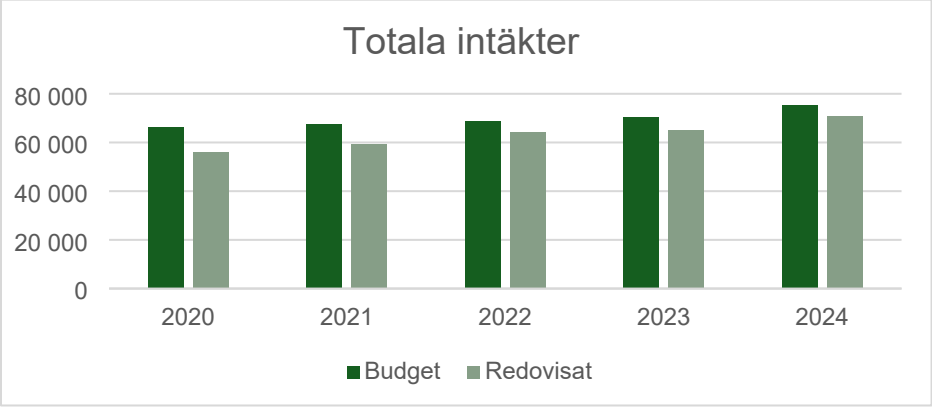

Figur 2. Redovisat utfall och budget för totala intäkter

Under tidsperioden 2018–2024 har antal barn i förskoleålder minskat med närmare 250 stycken (tabell 1). Den största minskningen har skett sedan 2021 och prognosen framåt pekar på ytterligare en minskning.

Tabell 1. Antal barn 1-5 år i Sala kommun

År	Antal barn 1-5 år
2018	1 515
2019	1 492
2020	1 440
2021	1 424
2022	1 405
2023	1 314
2024	1 266
2025	1 231
2026	1 216
2027	1 211
2028	1 182
2029	1 164
2030	1 169
2031	1 158

Som följd av minskningen av kullstorlekarna förväntas även en minskning av elever ske inom grundskolan kommande år, såväl i tätorten som på landsbygden. Prognosen, som är genomförd av skolkontoret, pekar på att en minskning kommer ske om närmare 300 barn fram till 2030 (tabell 2). I prognosen har det ej tagits hänsyn till inflyttning eller utflyttning.

Tabell 2. Antal elever per läsår (lå) enligt prognos genomförd av skolkontoret

	total f-9	f-6 Sala tätort	f-6 landsbygd	åk 7-9
lå 18-19	2590	1113	790	687
lå 19-20	2628	1110	832	686
lå 20-21	2673	1121	825	727
lå 21-22	2739	1162	821	756
lå 22-23	2786	1223	780	783
lå 23-24	2786	1217	749	820
lå 24-25	2790	1209	709	872
lå 25-26	2757	1178	695	884
lå 26-27	2681	1146	681	854
lå 27-28	2585	1083	666	836
lå 28-29	2522	1055	641	826
lå 29-30	2454	999	622	833

Sala kommun budgeterar utifrån SKR:s budgetmodell som är uppbyggd på prislappar. Prislappen, som består av både kärnverksamhet samt andra stödtjänster som lokaler, städ och måltid, visar hur mycket en viss kommunal verksamhet, exempelvis förskola, bör kosta per individ. Kostnaden baseras på landets genomsnittliga nettokostnader och justeras efter varje kommuns egna strukturella förutsättningar. Prislappen multipliceras med antalet barn i målgruppen, vilket ger en teknisk ram – det preliminära budgetbelopp som verksamheten får tilldelat.

När antalet barn minskar så minskar även budgeten, eftersom den tekniska ramen bygger direkt på antalet individer. Verksamheten behöver då anpassa sina kostnader, exempelvis genom att minska personalstyrkan. Men det gäller även stödverksamheter som exempelvis måltidenheten. Om måltidsenhetens kostnader är konstanta trots att skolnämndens budget minskar riskerar måltidskostnaderna att ta allt större procentuell del av budgeten.

Måltidsenhetens nuläge

I uppföljningen per augusti 2025 har bedömningen gjorts att måltidsenheten har budget i balans för året. Detta beror på en extradebitering om 2 miljoner kronor riktat mot förskolan. Denna extradebitering är politiskt beslutad och syftet är att måltidsenheten ska uppnå budget i balans. Dock framgår nedan att intäkterna trots detta förväntas bli lägre än budgeterat. Däremot förväntas lägre kostnader för bland annat livsmedel och personal vilket leder fram till ett nollresultat (tabell 3). Beloppen nedan är angivna i tusentals kronor (tkr).

Tabell 3. Årets prognos

	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse	Periodbudget	Periodutfall
Total					
Externa intäkter	-2 603	-2 831	227	-1 736	-1 917
Interna intäkter	-71 619	-67 928	-3691	-47 748	-40 388
SUMMA INTÄKTER	-74 222	-70 758	-3464	-49 484	-42 305
Köp av huvudvht, bidrag	0	0	0	0	0
Personalkostnader	36 133	35 148	984	24 090	23 696
Övriga kostnader	23 681	21 993	1688	15 788	13 949
Interna kostnader	15 408	14 644	764	10 273	10 432
SUMMA KOSTNADER	75 222	71 785	3437	50 151	48 077
Resultat	1 000	1 027	-27	667	5 772

Framtidsläge

I tabell 4 framgår personalstrukturen 2026 riktad mot skolnämndens verksamhetsområden. I kolumnen ”Antal elever/barn per heltidstjänst” framgår antalet barn/elever delat med antal årsarbetare inom måltidenheten som arbetar mot verksamheten. I vissa fall ingår både barn och elever då det finns både förskola och skola anslutna till ett kök och i vissa fall är det enbart förskola eller en skola som är ansluten.

Enligt tabellen framgår en stor variation i hur många elever/barn varje årsarbetare producerar måltider till. Detta beror bland annat på att enheter som exempelvis Kungsängsgymnasiets kök enbart producerar lunch men även att fritidspersonalen gör frukost på Varmsätra skola och Kila skola (Lindgårdens kök) gör mellanmål. En annan sak som kan påverka är om maten produceras i ett storkök eller inte. Arbetsbelastningen påverkas även av ifall det är ett förskolekök eller skolkök på grund av att det sker mer uppläggning i ett förskolekök i jämförelse med ett skolkök.

Tabell 4. Antal barn/elever dividerat med antal årsarbetare per enhet

	Antal årsarbetare	Antal elever/barn per heltidstjänst
BJÖRKGÅRDEN KÖK	1,00	95
EKEBY FÖRSKOLA KÖK	1,00	55
EMMYLUND FÖRSKOLA KÖK	1,00	73
GÄRDESTA FÖRSKOLA KÖK	2,50	63
HEDEN SKOLA KÖK	1,00	84
KILBO SKOLA KÖK	1,30	67
KLOCKARBO FÖRSKOLA KÖK	0,75	37
KUNGSÄNGSGYMNASIET KÖK	4,00	119
LINDGÅRDEN KÖK	1,00	106
MÖKLINTA KYRKSKOLA KÖK	1,50	75
RANSTA SKOLA OCH FSK KÖK	2,03	88
SÄTRABRUNN FÖRSKOLA KÖK	1,00	57
TURBO FÖRSKOLA KÖK	1,00	55
VALLASKOLAN KÖK	8,88	155
VARMSÄTRA SKOLA KÖK	1,00	100
ÅBY SKOLA KÖK	1,00	38
ÅKRASKOLAN KÖK	5,75	110
ÄNGSHAGENSKOLAN KÖK	3,00	83
ÖSBY NATURBRUKSGYMN KÖK	4,00	120

Måltidsenheten bedömer att det krävs 87,5 % tjänst för att utföra de dagliga arbetsuppgifterna i ett kök som serverar frukost, lunch och mellanmål till mellan 30–55 barn. Enligt tabell 4 ovan framgår att Klockarbo förskola har 75% tjänst vilket beror på att barnantalet understiger 30 barn. Detta bedömda behov gäller även om antalet barn eller elever skulle minska.

Detta innebär att på Turbo förskola, Sätra brunn förskola, Åby skola samt Ekeby förskola bör det kunna vara möjligt att ha 87,5% tjänst istället för 100% tjänst. Det skulle sammanlagt innebära en besparing på 0,5 tjänst. Detta skulle kunna göras genom att frångå från heltidsprojektet alternativt ha kombinationstjänster mellan förskola/skola och måltid. En tjänst om 50% motsvarar med lön på 30 000 kr per månad cirka 263 000 kr per år inklusive PO-pålägg.

I denna utredning har även andra kommuner tillfrågats kring deras antal barn/elever per årsarbetare (tabell 5). Det har inte inkommit lika många svar som förväntat men av svar från tre kommuner framgår det att Heby har en heltid på 50 barn, Avesta levererar mat vid enheter med enbart 50 barn och Göteborg behöver cirka 90% tjänst vilket liknar bedömningen som måltidenheten i Sala gjort.

Tabell 5. Antal årsarbetare per antal barn/elever i andra kommuner

Stad	<50 barn	50-70 barn	70-100 barn
Heby	1 (mindre kök)		1 (större kök)
Avesta	Leverans av mat		1
Göteborg	0,9	1,1	1,3

Köksstuktur
Det finns olika typer av storkök beroende på hur maten hanteras och serveras. De vanligaste är tillagningskök, mottagningskök och serveringskök. Valet av kökstyp påverkar inte bara organisation och kvalitet, utan också ekonomi och resursanvändning.

Ett tillagningskök lagar maten helt från grunden på plats. Här krävs mer personal, större lokaler och mer utrustning, vilket innebär högre driftkostnader.

Ett serveringskök tar emot färdiglagad mat via en transport från ett storkök. Då behövs minimala personal- och lokalresurser, vilket gör modellen kostnadseffektiv. Nackdelen är minskad flexibilitet och att verksamheten är beroende av leveranser från storköket.

Ett mottagningskök får också en del av maten levererad färdiglagad och varm via transport från storkök. Det sker även viss tillagning innan servering. Kostnaderna blir därför något högre än för mottagningskök men lägre än för tillagningskök.

I dagsläget finns 21 stycken tillagningskök varav 18 riktade mot skolnämnden, 2 riktade mot äldreomsorgen och ett delat mellan skolnämnden och äldre – och omsorgsnämnden.

Enligt kolumnen ”Antal barn/elever per heltidstjänst” i tabell 4 sticker två enheter ut extra mycket då antal barn/elever per årsarbetare är under 40. Dessa är Åby skola och Klockarbo förskola. I dagsläget skulle eleverna på Åby och barnen på Klockarbo förskola rymmas inom befintlig skolorganisation såväl som måltidsorganisation. Det innebär att vid nedläggning av en enhet skulle besparingen bestå av hyra, personal samt alla driftkostnader. Livsmedelskostnaden är det enda som kvarstår. I tabell 6 framgår budgeten per enhet exklusive livsmedelskostnader. Det innebär att den totala besparingen för måltidsenheten vid nedläggning dessa två enheter är ungefär 1,5 mnkr. Det bör även poängteras att vid nedläggning av dessa enheter sker även en besparing för skolnämnden på grund av bland annat lägre lokalkostnader samt att exempelvis eleverna på Åby skola ryms i skolnämndens befintliga organisation vilket även skapar en besparing i personalkostnader.

Tabell 6. Budget 2026 exklusive livsmedel för Åby skola och Klockarbo förskola.

Slag	KLOCKARBO	ÅBY
Bilersättningar	1 595 kr	
Förbr.mtrl ej kontorsmtrl	10 000 kr	15 000 kr
Förbrukningsinventarie	5 000 kr	5 000 kr
Lokalhyror	112 400 kr	257 200 kr
Lön månadsanst, gr 1	290 970 kr	355 881 kr
Matportioner o livsmedel	5 000 kr	
Po-pålägg	120 055 kr	147 023 kr
Semesterlön	4 002 kr	4 845 kr
Övriga interna tjänster	57 915 kr	77 219 kr
Totalsumma	**606 937 kr**	**862 168 kr**

En annan lösning för dessa enheter är ett serveringskök vilket ger en besparing men inte i samma utsträckning då det fortfarande krävs personal på plats samt ett aktivt kök. Här skulle ett alternativ kunna vara att förskolepersonal har delade tjänster för hantering av leverans av lunch samt frukost och mellanmål.

För Åby skola skulle en annan lösning kunna vara att äta lunch på Ösby naturbruksgymnasium och lösa mellanmål och frukost på enheten i syfte att spara personal för måltidsenheten.

Budget 2026

I första utkastet för budget 2026 framgår nedan kostnadsbild för måltidsenheten på respektive verksamhetsområde. Eftersom måltidsenheten är nollbudgeterade, förutom den miljon som de får i prioritering för närproducerade livsmedel, förväntas intäkterna att matcha kostnadsbilden. Det innebär i praktiken att måltidsenheten skulle behöva intäkter om 12,6 mnkr för förskolan, 29,9 mnkr för grundskolan och 10,3 mnkr för gymnasiet. Det uppgår till en total intäkt om 52,8 mnkr. Observera att hyra, städ och livsmedelskostnader är uppräknade med 3%.

Prognosen för 2025 visar på förväntade intäkter om 51,6 mnkr (se tabell 7). Där är även extradebiteringen om 2 mnkr för förskolan är inkluderad. Detta ger en total differens mellan åren om 1,3 mnkr. Med andra ord innebär det att måltidsenheten skulle behöva debitera skolnämnden 1,3 mnkr mer än för 2025 utifrån den senaste prognosen för 2025 och den preliminära budgeten för 2026 trots att antal barn och elever sjunker.

Det finns en viss differens mellan fördelningar på verksamhetsområdena mellan 2025 och 2026. Detta beror på att kostnader har omfördelats mellan verksamhetsområdena för att kunna följa upp kostnaderna mer korrekt.

Tabell 7. Prognos för intäkter 2025 och budget 2026

(tkr)	Prognos intäkter 2025	Budget intäkter 2026	Avvikelse
Förskola	-11 955	-12 626	671
Grundskola	-31 835	-29 933	-1 902
Gymnasiet	-7 799	-10 332	2 533
	-51 589	**-52 891**	**1 302**

Tabell 8 redogör för kostnadsökningen mellan 2026–2030 med en uppräkning om 3 % per år. Där framgår även antal elever per år för F-9. Kolumnen kostnad per elev redogör för den ökning av kostnad per elev som förväntas med en årlig uppräkning om 3% av måltidsenheten kostnader. Med dessa förutsättningar innebär det att kostnaden per elev under denna tidsperiod skulle öka med 26% per elev. Detta bygger på att ingen kostnadseffektivisering genomförs.

Tabell 8. Total kostnad per måltid, antal elever i F-9 och kostnad per elev

År	Kostnader för måltid grundskola (mnkr)	Antal elever F-9	Kostnad per elev
2026	-29 933	2757	-10 857 kr
2027	-30 831	2681	-11 499 kr
2028	-31 756	2585	-12 284 kr
2029	-32 709	2522	-12 969 kr
2030	-33 690	2454	-13 728 kr

Budgetmodell

I dagsläget används en köp- och säljmodell där måltidsenheten fakturerar skolnämnden månadsvis för antal sålda portioner. Denna modell har fördelen att rektorerna får tydlig insikt i vilka kostnader som faktiskt debiteras. Samtidigt finns flera utmaningar. Dels skapar modellen en osäkerhet i budgetarbetet och i den ekonomiska uppföljningen under året, eftersom intäkts- och kostnadsprognoser kontinuerligt behöver upprättas. Dels innebär den en administrativ belastning då underlag måste sammanställas och faktureras varje månad.

Ett alternativ är att övergå till en modell med en årlig budgetram. I stället för löpande interndebitering tilldelas måltidsenheten en fast budget som beslutas inför varje verksamhetsår. På så vis kan administrationen minska och både måltidsenheten och skolnämnden få en tydligare och mer förutsägbar ekonomisk planering. Nackdelen är att insynen i de faktiska kostnaderna per portion blir mindre tydlig för enskilda skolor, men det kan i stället hanteras genom regelbunden uppföljning och rapportering.

En budgetram kan därmed större stabilitet och minskar den administrativa bördan, men kräver väl utvecklade rutiner för uppföljning för att säkerställa transparens och en effektiv kostnadskontroll.

Ett annat alternativ är att istället för att debitera efter antal ätande vilket leder till en stor variation mellan olika enheter på grund av olika närvaronivå är att debitera utifrån antalet inskrivna per ett visst avstämningsdatum.

Att debitera utifrån antal inskrivna vid ett avstämningsdatum minskar administrationen jämfört med nuvarande interndebitering. Det bör även ge en högre prognossäkerhet då det är enklare att prognostisera antal inskrivna än antal ätande. Jämfört med en fast budgetram behålls dessutom en tydligare koppling till demografins utveckling. Nackdelen är att modellen inte speglar faktisk konsumtion, vilket kan göra att vissa enheter betalar mer eller mindre än vad som motsvarar det verkliga antalet ätande.

Slutsats

Först och främst går det att konstatera att utifrån ovan beskrivet att det finns behov av 87,5% tjänst vid cirka 30-55 barn. Detta innebär, av just den anledningen, att på dessa enheter skulle det vara möjligt att minska bemanningen med totalt 0,5 tjänst under förutsättningen att cirka 55 barn är max per årsarbetare i ensamkök. Detta skulle med andra ord ge en besparing på 263 000 kr årligen. Rent praktiskt skulle det kunna ge genom kombinationstjänster mellan verksamheterna inom skolnämnden och måltid alternativt genom att frångå från heltidsprojektet.

Olika kommuner uppvisar skillnader i hur många barn och elever varje årsarbetare producerar måltider till. Genom att analysera och fastställa en gemensam standard för organisationen kan resursanvändningen bli mer effektiv och jämförbar. Under hösten 2025 genomför måltidsenheten en tidsstudie på samtliga enheter, vilket kan ge värdefullt underlag i detta arbete.

I dag finns tydliga variationer mellan enheterna, även i större kök med flera medarbetare. Exempelvis visar Västerfärnebo skola (Björkgården kök), Åkraskolan och Ransta skola att ett spann på cirka 88–110 barn/elever per årsarbetare är möjligt. Detta indikerar att en standardnivå på omkring 95 barn/elever per årsarbetare kan vara rimlig i kök med flera anställda. Genom att verksamheten inför en sådan standard öppnas möjligheter för ytterligare besparingar, samtidigt som arbetet blir mer transparent och enhetligt.

Det är tydligt att kostnaden per barn ökar kraftigt under denna period. Som tidigare nämnt så minskar den tekniska ramen för skolnämnden vilket innebär att måltidskostnaderna, utan förändring i kostnadsmassa, kommer att utgöra allt större procentuell del av skolnämndens budget. Som tidigare nämnt utifrån uppräkning av måltidsenhetens kostnader så sker en ökning om 26% för grundskolan per elev och år. En del går att lösa med kombinationstjänster alternativt genom att införa möjlighet att frångå från heltidsprojektet. En annan lösning är att övergå till serveringskök eller att ta bort hela enheter.

Sist men inte minst, gå från interndebitering till en budgetram eller debitering per inskrivet barn/elev kan bidra till både effektivisering och ökad långsiktighet. Den administrativa bördan minskar, vilket frigör resurser som kan användas till kärnverksamheten. Genom att komplettera med tydlig uppföljning kan transparensen kring kostnader bibehållas, samtidigt som organisationen vinner i enkelhet och förutsägbarhet.

Dnr 2025/1044

KSLU § 158 Handlingsplan för nödvattenförsörjning

INLEDNING
Det finns sedan tidigare ett förslag till nödvattenplan för Sala tätort från 2011, framtagen av Sweco. Denna plan har dock troligen aldrig beslutats och saknar förankring i verksamheten. Det finns även en antagen nödvattenpolicy som blir överflödig i och med att den nya nödvattenplanen tas fram.

Tekniska kontoret har, utifrån ett medborgarförslag, fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan för nödvattenförsörjning för hela kommunen. Arbetet med att ta fram planen har pågått under flera år och en handlingsplan är nu färdigställd och föreslås antas.

Dokumentet är öppet för allmänheten och innehåller information som kan delas brett. Upplägget av planen har inspirerats av andra kommuners motsvarande planer, relevanta utbildningar samt metodbeskrivningar från Livsmedelsverket. I projektgruppen har framför allt personal från VA-verksamheten deltagit, men även representanter från vård och omsorg, skola samt säkerhet och beredskap har medverkat.

För att leda det operativa arbetet pågår parallellt framtagandet av tillhörande rutiner som kommer att omfattas av sekretess och endast delas med berörda funktioner inom kommunen. Rutinerna är ännu under färdigställande och kommer att kräva fortsatt samverkan inom organisationen.

Syftet med handlingsplanen är att säkerställa att kommunens invånare och verksamheter känner trygghet i att det finns en beredskap för nödvattenförsörjning. Planen ska garantera att invånarnas behov av god och säker dricksvattenförsörjning tillgodoses även vid störningar eller avbrott i den ordinarie vattenförsörjningen.

Planen ska revideras minst vart fjärde år eller vid behov, exempelvis efter större organisatoriska förändringar, tekniska uppdateringar eller händelser som påverkat vattenförsörjningen.

Den publika versionen av planen ska vara tillgänglig för allmänheten via kommunens webbplats. De sekretessbelagda rutinerna ska endast vara tillgängliga för behörig personal inom tekniska kontoret och säkerhet och beredskap.

Ekonomiska konsekvenser
Införandet av handlingsplanen för nödvattenförsörjning bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunen. Genomförandet sker inom ramen för befintliga resurser och budget inom berörda verksamheter

Beslutsunderlag
KS 2025.5326 – Missiv
KS 2025.5328– Handlingsplan för nödvattenförsörjning

Ärendet föredras av tf enhetschef Projekt och utveckling, Linda Svensson.

KSLU § 158 fortsättning

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anta Handlingsplan för nödvattenförsörjning i enlighet med Bilaga KS 2025.5328,
att ersätta befintlig nödvattenpolicy med Handlingsplan för nödvattenförsörjning,
samt att kommunstyrelsen för egen del belsutar,
att uppdra till verksamheten att slutföra arbetet med rutiner för det operativa arbetet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anta Handlingsplan för nödvattenförsörjning i enlighet med Bilaga KS 2025.5328,
att ersätta befintlig nödvattenpolicy med Handlingsplan för nödvattenförsörjning,
samt att kommunstyrelsen för egen del belsutar,
att uppdra till verksamheten att slutföra arbetet med rutiner för det operativa arbetet.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Tekniska kontoret,
Linda Svensson
Enhetschef

MISSIV

Handlingsplan för nödvattenförsörjning

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Det finns sedan tidigare ett förslag till nödvattenplan för Sala tätort från 2011, framtagen av Sweco. Denna plan har dock troligen aldrig beslutats och saknar förankring i verksamheten. Det finns även en antagen nödvattenpolicy som blir överflödig i och med att den nya nödvattenplanen tas fram.

Tekniska kontoret har, utifrån ett medborgarförslag, fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan för nödvattenförsörjning för hela kommunen. Arbetet med att ta fram planen har pågått under flera år och en handlingsplan är nu färdigställd och föreslås antas.

Dokumentet är öppet för allmänheten och innehåller information som kan delas brett. Upplägget av planen har inspirerats av andra kommuners motsvarande planer, relevanta utbildningar samt metodbeskrivningar från Livsmedelsverket. I projektgruppen har framför allt personal från VA-verksamheten deltagit, men även representanter från vård och omsorg, skola samt säkerhet och beredskap har medverkat.

För att leda det operativa arbetet pågår parallellt framtagandet av tillhörande rutiner som kommer att omfattas av sekretess och endast delas med berörda funktioner inom kommunen. Rutinerna är ännu under färdigställande och kommer att kräva fortsatt samverkan inom organisationen.

Syftet med handlingsplanen är att säkerställa att kommunens invånare och verksamheter känner trygghet i att det finns en beredskap för nödvattenförsörjning. Planen ska garantera att invånarnas behov av god och säker dricksvattenförsörjning tillgodoses även vid störningar eller avbrott i den ordinarie vattenförsörjningen.

Planen ska revideras minst vart fjärde år eller vid behov, exempelvis efter större organisatoriska förändringar, tekniska uppdateringar eller händelser som påverkat vattenförsörjningen.

Den publika versionen av planen ska vara tillgänglig för allmänheten via kommunens webbplats. De sekretessbelagda rutinerna ska endast vara tillgängliga för behörig personal inom tekniska kontoret och säkerhet och beredskap.

SALA KOMMUN

Ekonomiska konsekvenser
Införandet av handlingsplanen för nödvattenförsörjning bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunen. Genomförandet sker inom ramen för befintliga resurser och budget inom berörda verksamheter.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att Kommunfullmäktige antar dokumentet Handlingsplan för nödvattenförsörjning samt ger i uppdrag till verksamheten att slutföra arbetet med rutiner för det operativa arbetet.

att ersätta befintlig nödvattenpolicy med Handlingsplan för nödvattenförsörjning.

Linda Svensson

Tf enhetschef Projekt & utveckling

David Lugnet

Säkerhetschef

Bilagor:

1 Handlingsplan för nödvattenförsörjning

2

3

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Handlingsplan för nödvattenförsörjning

KOMMUNSTYRELSEN

INNEHÅLL

1 INLEDNING 3

2 ALLMÄNT 4

2.1 Syfte och mål 4

2.2 Ansvar, revidering och tillgänglighet 4

2.3 Definitioner och förkortningar 4

3 ROLLER OCH ANSVAR 6

3.1 Sala kommun 6

3.2 Statens ansvar 7

3.3 Den enskildes och verksamheters ansvar 7

3.4 VAKA 8

4 SCENARION OCH TILLÄMPNING 9

4.1 Scenarion 9

4.2 Aktivering av planen i fredstida samhällsstörning 9

4.3 Aktivering av planen vid höjd beredskap 9

4.4 Tillgängliga resurser för nödvattenförsörjning 9

5 BEFINTLIGT VATTENFÖRSÖRJNINGSSYSTEM 10

5.1 Dricksvattenproduktion och ledningsnät 10

6 BEHOV AV DRICKSVATTEN VID NÖDVATTENFÖRSÖRJNING 11

6.1 Individer och hushåll 11

6.2 Samhällsviktig verksamhet 11

6.3 Lagring av vatten 11

6.4 Sanitet och hygien 12

7 HÄMTPLATSER FÖR NÖDVATTEN 13

7.1 Utplacering av nödvattentankar 13

7.2 Fasta tappställen 14

8 INFORMATION TILL ALLMÄNHETEN 15

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattar
Handlingsplan för nödvattenförsörjning		Riktlinje	Kommunen
Beslutsinstans	Dokumentansvarig	Publicering	
Kommunstyrelsen	Säkerhetschef	www.sala.se, intranät	

Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer
2025-10-xx	2029		2025/xxx
Relation	Ersätter		Författningssamling
---	Nödvattenpolicy		KFS saknas Revision 00

1 INLEDNING

Smitta, kontaminering, elavbrott och större vattenläckor kan leda till att behövande i kommunen blir utan rent vatten eller vatten överhuvudtaget. Samhället är mycket sårbart utan tillgång på rent vatten och brist kan leda till hälso- och produktionsproblem.

2 ALLMÄNT

2.1 Syfte och mål

Det går inte att förutsäga *när* en störning i vattenförsörjningen kommer att inträffa. Däremot kan man nästan garantera *att* en störning kommer att ske, förr eller senare. För att höja beredskapen för en störning i vattenförsörjningen i Sala kommun har denna nödvattenplan tagits fram.

Nödvattenplanens syfte är att klargöra ansvarsområden och arbetsfördelning mellan olika inblandade parter. Målet med nödvattenplanen är att effektivt kunna hantera en vattenbrist eller störning.

2.2 Ansvar, revidering och tillgänglighet

Nödvattenplanen för Sala kommun fastställs av kommunfullmäktige och ersätter den nödvattenplan som togs fram under 2012 samt nödvattenpolicy som KF antog i 2015 (Dnr 2015/395).

För att garantera en aktuell plan ansvarar Säkerhet och beredskapsenheten för att nödvattenplanen revideras vid behov eller minst en gång per mandatperiod.

En aktuell utskriven version av planen ska finnas tillgänglig på Teknisk kontoret och hos Säkerhet och beredskapsenheten. Planen är offentlig och ska publiceras på Sala kommuns externa webbplats och intranät. Som komplement till planen finns tre operativa dokument som hjälp i det praktiska utförandet. Dokumenten omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen och delges internt till berörda enheter.

2.3 Definitioner och förkortningar

- **Nödvatten**: Det akuta och högst tillfälliga dricksvatten som måste skaffas fram i samband med att det vanliga dricksvattnet inte går att använda.
- **Reservvatten**: Det vatten som levereras från en alternativ källa eller huvudledning med distribution via det ordinarie ledningsnätet.
- **Hämtstation**: Den plats dit kommunens invånare kan ta sig för att hämta vatten.
- **Trygghetspunkt**: Av kommunen utsedda mötesplatser under kris.
- **HACCP**: Hazard Analysis and Critical Control Points eller på svenska riskanalys och kritiska styrpunkter. En standardiserad arbetsmetod som beskriver hur man systematiskt kartlägger, bedömer och kontrollerar

faror i livsmedelsproduktionen med syfte att livsmedel ska vara säkra för konsumenten.

- **VA**: Vatten och avlopp
- **VA-huvudman**: Det är Sala kommun som är VA-huvudman, strikt juridiskt är det Kommunstyrelsen/KSO
- **VAKA**: Nationell vattenkatastrofgrupp
- **Geosecma**: Datasystem för förvaltning av VA-ledningsnätet
- **GIS**: Geografiska informationssystem

3 ROLLER OCH ANSVAR

3.1 Sala kommun

Kommunen har, med stöd av Länsstyrelsen, ansvar för den övergripande planeringen för hur mark- och vattenresurser ska användas. Utnyttjandet av marken för bebyggelse måste vägas mot tillgång till och skydd av vattenresurserna.

Miljöenheten har ansvar för den offentliga kontrollen av dricksvattnet och det är också miljöenheten som godkänner Tekniska kontorets dricksvattenanläggningar, HACCP och egenkontrollprogram samt provtagningsprogram.

En grundläggande princip i det svenska krishanteringssystemet är ansvarsprincipen. Det innebär att den som normalt ansvarar för en verksamhet även har ansvaret i en krissituation.

I en krissituation ansvarar miljöenheten för att i samarbete med smittskyddsläkare, Länsstyrelse och Folkhälsomyndigheten genomföra epidemiologiska utredningar av bland annat dricksvattenburna utbrott.

Det är även miljöenheten som godkänner dricksvattnet igen efter ett eventuellt utbrott.

Sala kommuns ansvar är att informera prioriterade abonnenter om vad en störning i vattenförsörjningen skulle kunna innebära för verksamheten, medan det är verksamhetens eget ansvar att stå för förebyggande åtgärder för att minska konsekvenserna. Med prioriterade abonnenter avses de som har särskilda behov av vatten av viss kvalitet och mängd.

Det är inte i VA-huvudmannens ansvar att distribuera vatten till dem som av någon anledning inte kan ta sig till de platser där tankar placeras ut. Gata/park ansvarar för att leverera vatten till anläggningar under socialtjänstens ansvar, dvs LSS-boenden, vårdboenden etc. Intern distribution på dessa anläggningar ansvarar Vård- och omsorgskontoret för.

Enligt livsmedelslagstiftningen är det den som producerar eller tillhandahåller ett livsmedel som är ansvarig för att livsmedlet är säkert och uppfyller myndigheternas krav. Det innebär att Sala kommun ska uppfylla kraven i Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (LIVSFS 2022:12).

Vattenförsörjning innebär vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Det innebär inte att ett visst vattentryck eller att en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras (ABVA 20[1]).

Sala kommuns grundläggande ansvar att tillgodose behovet av dricksvattenförsörjning genom en allmän VA-anläggning påverkas inte av en extraordinär händelse. Kommunen ansvarar för beredskapsplanering avseende hanteringen av störningar i dricksvattenleveranserna från de allmänna VA-verken.

Sala kommun har vid ett leverans- eller kvalitetsproblem, ansvar att förse allmänheten med dricksvatten genom att tillhandahålla nödvatten. Vatten för sanitet och hygien levereras endast till prioriterade abonnenter inom vård och omsorg. Det åligger inte Sala kommun att arrangera alternativ för sanitets- och hygienlösningar i form av toaletter och duschar. Det åligger inte heller kommunen att leverera vatten för normalförbrukning vid vattenavbrott.

Sala kommun har inte ansvar för att försörja hushåll med enskilda brunnar. Det finns en vattenkiosk på Långgatan 5 som är öppen året runt där möjlighet finns att fylla på kärl.

3.2 Statens ansvar

Statens ansvar är att stifta lagar och skapa förordningar och riktlinjer som kommunen är skyldig och i andra fall bör följa.

Eventuella tvister enligt lagen om allmänna vattentjänster avgörs av Mark- och miljödomstolarna.

3.3 Den enskildes och verksamheters ansvar

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldiga att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar (ABVA 20).

Den enskilde har även ett ansvar att följa rådande anvisningar vid hämtning av nödvatten för att undvika konflikter och kontaminering av nödvattnet.

Regeringen anser att enskilda individer som inte har ett omedelbart hjälpbehov vid en allvarlig händelse, och som har förutsättningar att klara sig själva, förutsetts kunna ta ansvar för den egna försörjningen under en veckas tid. De bör i solidaritet och samarbete med andra hjälpa varandra i den utsträckning det är möjligt.

[1] Allmänna bestämmelser för användande av Sala kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning samt Information till fastighetsägare. Antagen av kommunfullmäktige 2020-08-31

Ansvaret inbegriper även att ha en eller flera vattendunkar hemma för att underlätta hämtningen vid ett eventuellt vattenavbrott.

Lantbrukare med stora djurbesättningar bör vid ev påkoppling till det kommunala vattenledningsnätet behålla sin enskilda vattentäkt som reserv vid ett eventuellt vattenavbrott, för att inte djuren ska bli utan vatten.

Fastighetsägare och verksamhetsutövare som har behov av kontinuerlig vattentillförsel bör ha en egen plan för att kunna hantera störningar i dricksvattenförsörjningen. Sala kommun kan visa på platser där större mängder dricks- och sjövatten kan hämtas.

3.4 VAKA

VAKA är en nationell vattenkatastrofgrupp som nås dygnet runt. VAKA ger stöd till kommuner och regioner som drabbats eller kan komma att drabbas av problem med dricksvattenförsörjningen. Livsmedelsverket ansvarar för VAKA-gruppen.

För att kunna ringa VAKA ska man vara behörig (VA-chef, chef för miljö- och hälsoskydd, kommundirektör, tjänsteman i beredskap, räddningschef) eller ha fått delegation av annan behörig. VAKAs hjälp är kostnadsfri.

4 SCENARION OCH TILLÄMPNING

4.1 Scenarion

Nödvattenförsörjningen baseras på några huvudscenarier: avbrott, otjänligt vatten och höjd beredskap.

I alla scenarier antas förpackat vatten och utrustning snabbt ta slut i butiker, men efter några dagar återställs varuflödet. Invånare och verksamheter förväntas samarbeta genom att låna utrustning, hämta vatten från egna brunnar, resa till platser med fungerande vatten, rena vatten själva och använda krislager.

4.2 Aktivering av planen i fredstida samhällsstörning

Nödvattenplanen tar vid för kommunens del när händelsen blir för komplex för att hanteras av ordinarie linjeorganisation, aktivering av nödvattenplanen sker genom kontakt med kommunens tjänsteperson i beredskap (TIB).

4.3 Aktivering av planen vid höjd beredskap

I takt med att den antagonistiska hotbilden har ökat över tid så ökar även risken för oönskade avbrott i dricksvattenförsörjningen. En situation med krigsfara eller krig (höjd beredskap) riskerar att medföra omfattande störningar i dricksvattenförsörjningen, vilket skulle innebära svåra påfrestningar på kommunen. Bedömningen är att aktivering av planen och den arbetsfördelningen som beskrivs i denna plan gäller och kan följas även under höjd beredskap.

4.4 Tillgängliga resurser för nödvattenförsörjning

En vattenproducent kan inte ensam hantera en större kris. Sala kommun kombinerar därför egna vattentankar med inlånade resurser från grannkommuner, VA-bolag, VAKA, Försvarsmakten, MSB, privata tankbilsföretag och Lantbrukarnas riksförbund (LRF) för att säkra vattenförsörjningen vid krissituationer.

5 BEFINTLIGT VATTENFÖRSÖRJNINGSSYSTEM

5.1 Dricksvattenproduktion och ledningsnät

Sala kommun försörjs med dricksvatten från sex vattenverk. Alla täkter utgörs av grundvatten. Vattnet pumpas upp, desinficeras med UV-ljus och pH-justeras innan det pumpas ut på ledningsnätet, i Hedåker krävs ingen pH-justering. Om vatten tas ensamt från Nötmarken behöver det inte heller pH-justeras. Det finns ett vattentorn i Sala tätort, övriga ledningsnät har enbart lågreservoarer.

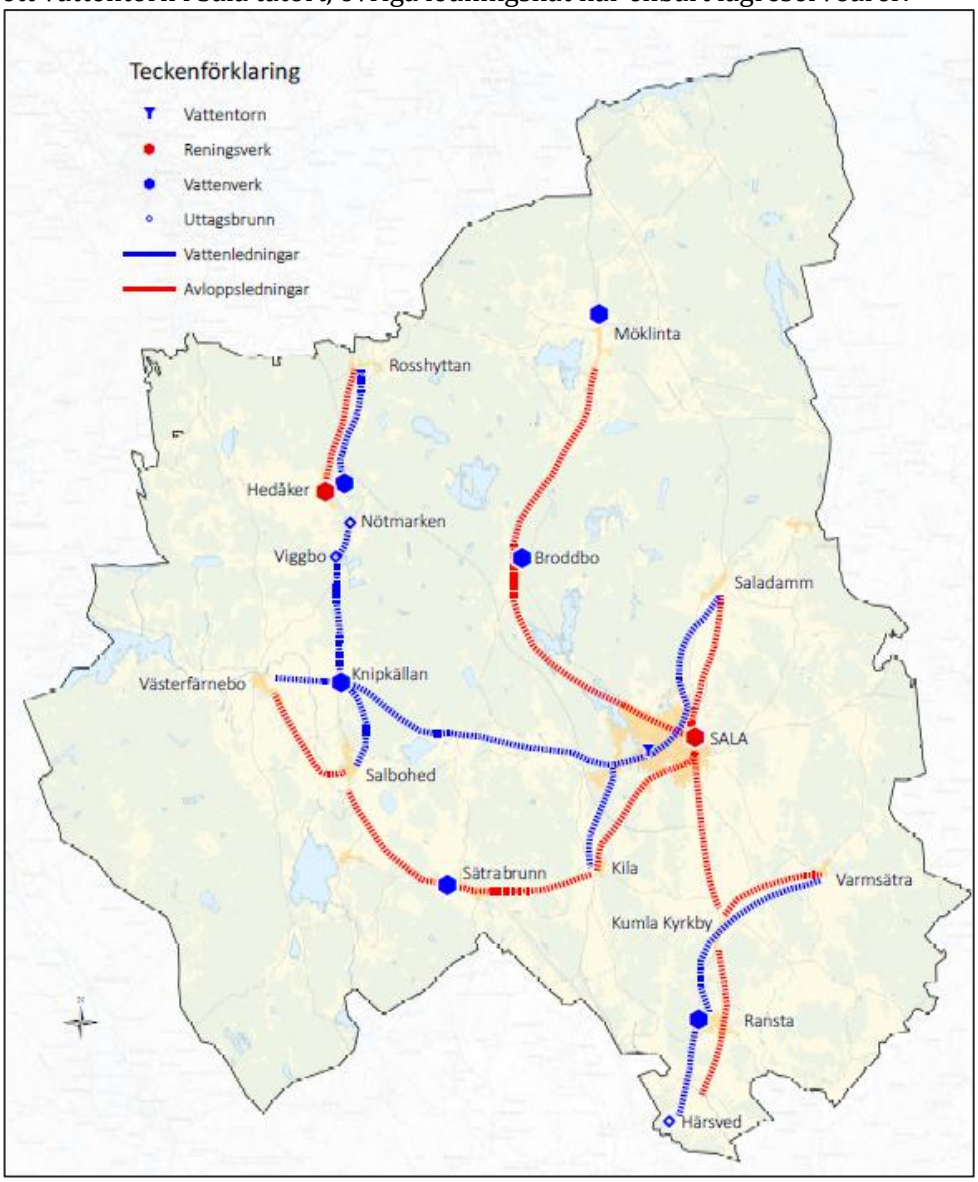

Figur 1. Karta över Sala kommuns ledningsnät.

6 BEHOV AV DRICKSVATTEN VID NÖDVATTENFÖRSÖRJNING

I en nödsituation där dricksvatten, av någon anledning, inte finns tillgängligt behöver både hushåll och verksamheter begränsa sin vattenförbrukning.

6.1 Individer och hushåll

I en normalsituation förbrukar varje person ca 160 liter vatten per dygn. Av detta används endast 1-3 liter till dryck. Resterande mängd används till bland annat matlagning, dusch/bad, tvätt och spolning av toalett.

Det initiala behovet under det först dygnet av en kris har bedömts vara 1 liter var per person för hushållen. I ett inledande skede av en kris kommer fortfarande vatten att finnas tillgängligt i livsmedelsbutikerna och hushållen bör då utnyttja egen krisberedskap för vätskeintag.

Efter ett dygn har utgångspunkten för bedömningen av dricksvattenbehovet varit 3 liter per person och efter tre dygn uppgår behovet till 10 liter per person.

6.2 Samhällsviktig verksamhet

I en kritisk situation då nödvatten inte kan distribueras till alla samtidigt måste prioriteringar göras för att säkerställa att de mest sårbara grupperna får dricksvatten först. Nödvattenförsörjningen syftar till att skydda samhällets viktigaste värden: människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, demokrati och rättssäkerhet, miljö och ekonomiska värden samt nationell suveränitet. Prioriteringen bygger på Livsmedelsverkets rekommendationer, där skydd av liv, hälsa och samhällsfunktioner står i första rummet.

6.3 Lagring av vatten

Svenska myndigheter är försiktiga med att beskriva hur länge vatten kan lagras. Den norska myndigheten Direktoratet för samfunnssikkerhet og beredskap, DSB, skriver att vatten kan lagras årsvis utan att det är farligt att dricka det om nedanstående råd följs:

- Flaskor och behållare ska vara rena (desinficerade)
- Fyll på med kallt vatten
- Låt vattnet stå mörkt och svalt

Med tiden kommer ämnen att läcka ut från plastbehållarna till vattnet. Det kommer att påverka smaken, men vattnet blir inte farligt att dricka. Är man osäker på vattnets kvalitet så går det alltid att koka.

6.4 Sanitet och hygien

Om vattenledningsnätet blir trycklöst kan du inte få vatten till dusch eller toaletter. Vatten för personlig hygien är viktigt för att förebygga sjukdomar, särskilt vid långvariga kriser.

Vid vattenavbrott påverkas också avloppssystemet eftersom:

- Det inte finns vatten att spola med.
- Varmvatten via fjärrvärme kan utebli vid strömavbrott.
- Pumpar kan sluta fungera utan reservkraft.

Det är viktigt att de som drabbats av ett vattenavbrott tidigt inser att Sala kommun inte kommer att kunna tillhandahålla vatten för spolning av toaletter. Du uppmanas därför att själv hämta vatten från områden utan avbrott eller från vattendrag. Om avloppsreningsverket inte fungerar bör toalettanvändning undvikas.

För att lösa toalettproblemet kan man använda enkla torrdass eller tillfälliga toalettlösningar från marknaden.

Tänk på att skilja mellan vatten för dricksvatten (i flaskor eller dunkar) och vatten från naturen som endast bör användas för spolning.

7 HÄMTPLATSER FÖR NÖDVATTEN

Kommunens invånare ansvarar själva, eller med stöd av andra, för att hämta vatten vid kommunens utplacerade hämtställen. Sala kommun tillhandahåller inte material för att bära hem vattnet.

Utförare av vård och omsorg ska i krissituationer följa ansvarsprincipen, vilket innebär att de ansvarar för att leverera vatten till personer som omfattas av vård- och omsorgsuppdraget och som inte kan klara sig själva.

7.1 Utplacering av nödvattentankar

Huvuddelen av nödvattenförsörjningen till kommunens invånare kommer troligtvis att ske via utplacering av portabla Combotankar på förutbestämda platser.

Vid en total vattenbrist som omfattar ett helt område måste utplacering av nödvattentankar ske jämnt fördelat så att inte någon del blir helt utan vatten under en längre tid.

Nödvattentankarnas placering påverkas av flera faktorer:

- Alla drabbade dricksvattenabonnenter bör ha max 500 meters gångavstånd (enligt Livsmedelverkets vägledningar) till nödvattentankarna i tätorterna. Det teoretiska totala antalet hämtstationer i Sala kommun är 45. Så många hämtstationer kräver omfattande logistik och stort tillskott av resurser, hård prioritering kommer att behövas.
- Under vinterhalvåret bör nödvattentankarna antingen placeras inomhus, förses med isolerande skyddshuva eller värmas upp med elektrisk värmematta. Om tankarna placeras inomhus måste de placeras i anslutning till en golvbrunn.
- Flertalet av hämtstationerna är förlagda på Sala kommuns mark eller i kommunens fastigheter. Combotankarna måste placeras på en praktisk arbetshöjd så att det går att tappa ur vatten från dem. De behöver därför komma upp cirka 50 cm. Det kan lösas med tre SJ-pallar per tank eller något likvärdigt.
- Hämtstationen ska vara framkomlig för tankbilar, kranbilar, plogbilar och för konsumenter som kommer med bil för att hämta vatten.
- Hämtstationer för kommunens invånare är på flera platser samordnade till vård- och omsorgsboendenas nödvattentankar för att hålla nere på antalet platser dit tankar ska köras ut.

- Att anlägga ytterligare hämtstationer vid områden där många människor rör sig kan minska köbildningen vid de planerade hämtstationerna. Flera av

7.2 Fasta tappställen

7.2.1 VATTENKIOSK

I Sala finns en iordninggjord vattenkiosk på Långgatan 5. Syftet är att entreprenörer och allmänheten ska kunna hämta vatten där. Om kommunen hänvisar aktörer hit vid ett större avbrott bör egen personal finnas på plats. Ingen avgift tas ut och kunderna ska inte behöva kvittera ut vattenkiosknycklar.

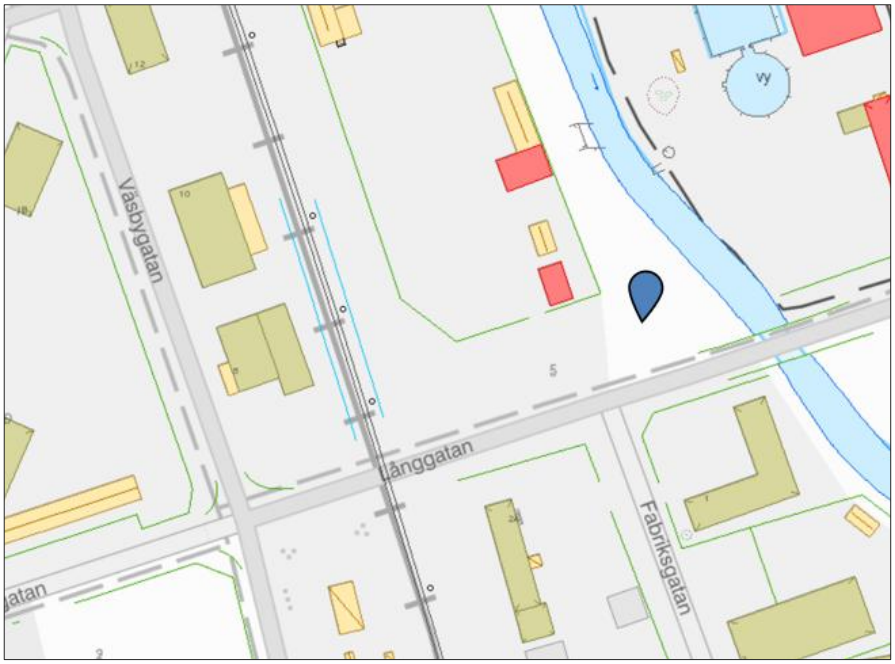

Figur 2. Karta över placering av vattenkiosk, Långgatan 5 i Sala.

7.2.2 BRANDPOSTER

För att leva upp till kraven Livsmedelsverkets föreskrift (LIVSFS 2008:13) om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar, är alla brandposter plomberade sedan våren 2024.

Sala kommun har ca 10 rör för tappning av vatten från brandposter. De kan användas som tappställen i områden där det finns vatten att hämta via brandposter.

8 INFORMATION TILL ALLMÄNHETEN

Sala kommun ansvarar för information om störningar som berör det kommunala dricksvattnet. Huvudkanaler är Sala kommuns hemsida och Facebook.

Kommunen förstärker budskapet via lokalradio, press och VMA (Viktigt meddelande till allmänheten) vid behov.

Om digitala kanaler inte fungerar sprids information via:

- Trygghetspunkter
- Nödvattentappställen
- Direktkontakt med kommunen

8.1 Påverkanskampanjer i samband med nödvattenförsörjning

Vid höjd beredskap eller allvarliga störningar finns risk att antagonistiska aktörer sprider felaktig information om dricksvattnet eller hämtställen för nödvatten. Syftet kan vara att skapa oro eller försvåra krishantering.

För att motverka detta är det avgörande att kommunikationen är snabb, korrekt och tydlig – och når ut till alla målgrupper.

9 RELATERADE DOKUMENT

Det finns flera kompletterande dokument som har koppling till handlingsplanen för nödvattenhantering. Dessa innehåller operativa och detaljerade beskrivningar av planering, prioritering och resursanvändning vid nödvattenförsörjning. På grund av sitt innehåll omfattas de av sekretess enligt 18 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och delas endast med berörda funktioner inom kommunen.

Handlingsplan för nödvattenförsörjning
Kommunstyrelsen

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Handlingsplan för nödvattenförsörjning

Reviderad 2025

Bakgrund

- Tidigare plan saknar beslut och förankring.
- Medborgarförslag: ta fram en handlingsplan för hela kommunen.
- Huvuddokument klart, tre sekretessbelagda bilagor under färdigställande.
- Bygger på andra kommuner, utbildningar och info från Livsmedelsverket.

Varför behövs planen?

- Smitta, kontaminering, elavbrott eller vattenläckor kan stoppa dricksvattenförsörjning.
- Brist på rent vatten påverkar hälsa och samhällsfunktioner.

Syfte: Klargöra ansvar och arbetsfördelning.

Mål: Effektiv hantering av vattenbrist eller störning.

Roller och ansvar

Sala kommun:

- Planerar, informerar och ansvarar för prioriterade abonnenter.
- Levererar nödvatten vid kris, men inte till alla hushåll.

Statens ansvar:

- Lagar, riktlinjer och stöd.

Enskilda/Verksamheter:

- Reducera vattenförbrukning, ha egna vattenreserver.

VAKA:

- Nationellt stöd vid vattenkriser.

Scenarion och tillämpning

Huvudscenarion:

- Avbrott i vattenförsörjning
- Otjänligt vatten
- Höjd beredskap/krig

Aktivering av planen:

- Vid fredstida samhällsstörning: kontakt med TIB
- Vid höjd beredskap: samma arbetsfördelning gäller

Vattenbehov vid kris

Individer och hushåll:

- Dygnsbehov första dag: 1 liter/person
- Efter 1 dygn: 3 liter/person
- Efter 3 dygn: 10 liter/person

Samhällsviktig verksamhet:

- Prioriteras enligt liv och hälsa och viktiga samhällsfunktioner

Sanitet och hygien:

- Vatten endast för dricksvatten och viss personlig hygien

Nödvattenresurser

- Kombination av kommunens egna tankar och resurser från:
  - Grannkommuner, VA-bolag, VAKA, MSB, Försvarsmakten, LRF, mfl
- Utplacering av nödvattentankar
- Vattenkiosk: Långgatan 5
- Brandposter som tappställen

Information till allmänheten

Huvudkanaler:

- webbplats, Facebook, lokalradio, press, VMA

Om digitala kanaler inte fungerar:

- trygghetspunkter, nödvattentappställen, direktkontakt

Viktigt med snabb, korrekt och tydlig kommunikation vid störningar eller felinformation

Viktiga principer

- Ansvarsprincip: den som normalt ansvarar har ansvar även under kris
- Samarbete mellan invånare och verksamheter är avgörande
- Hemberedskap rekommenderas: vattendunkar, reservvatten, plan för djur och verksamheter

Bilaga 1

Operativ planering av nödvattenförsörjning

- Generella tips och strategier
- Åtgärdsplan
- Hantering av olika scenarion
- Vattenkvalitet
- Platser för nödvattentankar
- Information till allmänheten

Bilaga 2

Behovs och prioriteringsunderlag för nödvattenförsörjning

- Befintligt försörjningssystem
- Prioritering av hämtstationer
- Nyckeltal för förbrukning utifrån befolkning och verksamheter

Bilaga 3

Resurs- och förmågeinventering

- Tillgängliga resurser
  - Egna och kontaktbara
  - Tankar, transporter och personal
- Förmåga till leverans
  - Egen och med hjälp av andra
  - På kort och lång sikt

Sammanfattning

1. Nödvattenplanen säkerställer dricksvattenförsörjning vid störningar
2. Klar arbetsfördelning mellan kommun, stat, verksamheter och invånare
3. Prioritering: liv, hälsa, samhällsfunktioner
4. Information och kommunikation är avgörande

Förslag till beslut:

att Kommunfullmäktige antar dokumentet *Handlingsplan för nödvattenförsörjning* samt ger i uppdrag till verksamheten att slutföra arbetet med bilagorna utan krav på återrapportering.

Tekniska kontoret,
Andreas Gärdqvist
Projektsamordnare

MISSIV

INFORMATION OM TRAFIKVERKETS PROJEKT I SALA KOMMUN

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Trafikverket driver ett flertal infrastrukturprojekt i Sala kommun som syftar till att förbättra trafiksäkerheten, tillgängligheten och framkomligheten för både väg- och järnvägstrafik. Projekten omfattar bland annat en ny planskildhet vid Husta, gång- och cykelväg mellan Sala och Kumla kyrkby samt Ransta och Kumla kyrkby, samt järnvägsutredningar för Sala och Ransta stationer. Flera av projekten är i olika planerings- eller genomförandeskeden och innebär både statlig och kommunal medfinansiering.

- **Väg 56 Sala-Heby:**
  Kommunen medfinansiär om totalt 8 mkr (4 mkr GC samt 4 mkr cirkulationsplats Fridhem), medfinansieringsavtal påskrivna. Ändringsplan innehållande -*Viltuthoppsplan-Flytt av korsningspunkter-Enskilda anslutningar-Byggarbetsmiljö-Bulleråtgärder-GC port utgår -Ny rondell vid Fridhem* har överklagats. Byggstart enligt ursprunglig laga kraftvunnen vägplan planerad till 2026, ett första spadtag är planerat till 2025. Trafikverket äger, driftar och underhåller anläggningen.
- **Ny planskildhet vid Husta (Kumla kyrkby):**
  Först tittade man på en bro som skulle utformas för att i framtiden kunna rymma en 2+1-väg (ca 13m bred). Denna blev dock alldeles för dyr, över 200mkr. För att undvika att hamna som ett namnsatt projekt i nationell plan behövde denna bro bantas ner till under 100mkr (dåvarande gräns) och en ny utredning kring en enklare bro utfördes.
  Kostnadsberäkningar från senaste utredning innebär att projektet behöver lyftas till Nationell plan (gräns 150 mkr), finns inte med i denna omgång på förslag.
- **GC Sala – Kumla Kyrkby**

- I och med ökade kostnader har projektet avgränsats till sträckan från Kumla fram till cirkulationsplats vid Sör Kivsta. Resterande del av sträckan använder enskilt vägnät in till Sala. Detta har påtalats som en brist i länsplanen för regional transportinfrastruktur. Vägplan fastställdes i januari 2025, har överklagats. Produktion beställd för genomförande 2026-2027,

kan behöva justeras utifrån överklagandet. Trafikverket står för anläggningskostnader, drift och underhåll.

- **GC Ransta – Kumla Kyrkby**
  Sala kommun medfinansierar den statliga gång- och cykelvägen samt belysningsanläggningen.
  Medfinansieringsavtal påskrivet, Sala kommuns kostnad för produktion är 11,8mkr och belysning 875tkr. Total kostnad för anläggandet är 36,8mkr. Slutbesiktad 2025. Kommunen ser behov av kompletterande skyltning längs sträckan och Trafikverket är kontaktat kring detta. Belysningsanläggningen ännu inte i drift, SHE inväntar Vattenfalls arbete att koppla in 3 st anslutningar till deras nät. Respektive anslutning är enskilda ärenden, nr 2 är planerat till senhöst 2025. När Vattenfalls arbete är slutfört kan SHE koppla in armaturer och driftsätta anläggningen. Kommunen bedömer att fördelarna väger tyngre för att hela anläggningen driftsätts samtidigt.
  Gång- och cykelvägen kommer ägas, driftas och underhållas av Trafikverket. Belysningsanläggning kommer bli en kommunal anläggning som ägs, driftas och underhålls av Sala Heby energi.

- **Dalabanan delen Uppsala – Avesta – Krylbo**
  Uppdelat i flera mindre projekt. För helheten finns 3 huvudetapper, etapp 2 som nu genomförs. Tider för tågstopp under etapp 3 är v. 28-30 2027 och v. 35-42 under 2028.
- **Planskild korsning Väsbygatan, Norrängsgatan, Sala bangård**
  Projektet till Sala stationsområde är uppdelat i 3 mindre projekt, planskild korsning vid Strömsbacka, Sala bangård byggs om för att förbättra trafikeringen och en GC-bro vid Norrängsgatan. Det är också planerat för växelbyten, upprustning av kontakt- och hjälpkraftledning. Tidplanen är avhängd på att ställverket byts ut. Trafikverket arbetar för att få det närmare flyttat i tid vilket skulle innebära att arbete med planskild korsning kan gå i produktion 2030-2032, GC bro 2030 och Sala bangård 2029. Om ställverket inte byts ut enligt önskemål senareläggs projekten med ca 2 år enligt Trafikverket.
- **Ransta station**
  Vid Ransta station planeras flera åtgärder, såsom samtida infart och ny plattform, beräknad produktionsstart 2029.
  Planskildhet samt GC-bro planeras också där produktionsstart nu är beräknad till 2031.

SALA KOMMUN

Ekonomiska konsekvenser

Total kostnad för medfinansiering.

Önskad avbetalning av medfinansieringsmedel till Trafikverket från Sala kommun.
3st medfinansierade åtgärder som Sala kommun ska finansiera delar av.

Åtgärd	Trv, Sala ärende nr	Kostnad (kr)		2025	2026	2027	2028	Totalt(kr)
GC-väg Ransta - Kumla kyrkby längs väg 723.	TRV 2018/52850, 2018/662	11 800 000		5 900 000	5 900 000			**11 800 000**
Inklusive belysningsanläggning	TRV 2018/52850, 2021/536	875 000		425 000	450 000			**875 000**
GC-väg mellan Sala-Heby, väg 56 och 72.	TRV 2020/35985, 2018/497	4 000 000				2 000 000	2 000 000	**4 000 000**
Cirkulationsplats Fridhemsgatan/väg 56.	TRV 2023/121486, 2018/497	4 000 000				2 000 000	2 000 000	**4 000 000**
	Total kostnad	20 675 000						**20 675 000**

Påverkan driftskostnader Gata/Park

Driftskostnader Gata

Projekt	Totalt belopp	Avskrivningstid	Start avskrivning	Slut avskrivning	Kostnad per år
Cirkulationsplats Fridhem/56	4 000 000	20	2024-03	2044-01	200 000
GC KUMLA-RANSTA vägplan	3 000 000	20	2020-07	2041-06	150 000
GC KUMLA-RANSTA produktion	11 800 000	20	2024-02	2044-01	590 000
GC Sala-Heby	4 000 000	20	2021-07	2041-06	200 000
Summa	**22 800 000**				**1 140 000**

Kostnaden för hela belysningsanläggningen inom projektet är ännu inte fastställd. Sala kommun har dock ett fast kostnadstak på 875 000 kronor för denna investering. I enlighet med det gällande avtalet mellan Sala kommun och Sala Heby Energi Elnät AB (SHE), överlämnas anläggningen som en gåva till SHE. SHE övertar därmed ägande, drift och underhåll av anläggningen, i linje med sitt ansvar för all gat- och vägbelysning inom kommunen.

Kommunen faktureras av SHE per ljuspunkt, där kostnaden inkluderar:

- Drift och skötsel, reinvesteringar, energikostnader, avskrivningar och kapitalkostnader.

Eftersom SHE är anläggningsägare registreras belysningsanläggningen inte i kommunens anläggningsregister.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att lägga informationen till handlingarna om Trafikverkets pågående och planerade projekt i Sala kommun, samt
att uppdra till Tekniska kontoret att fortsatt följa projekten och återrapportera vid behov.

Bilagor:

1 Dalabanan (TRV)

2 Vad är på gång i Sala (TRV)

3

Teknisk chef	Medverkande
Roger Lindström	Andreas Gärdqvist, TK och Victor Zakrisson, SBK

TRAFIKVERKET

Dalabanan

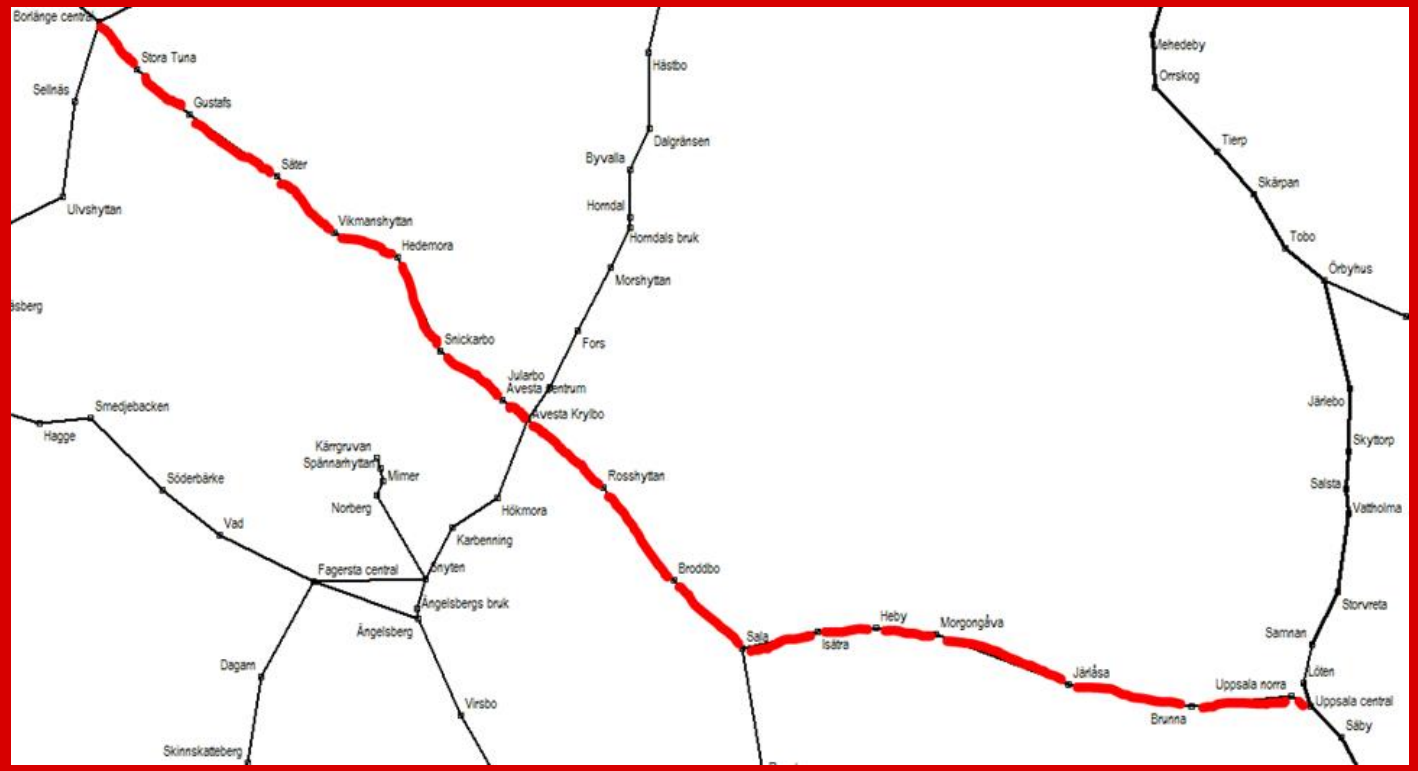

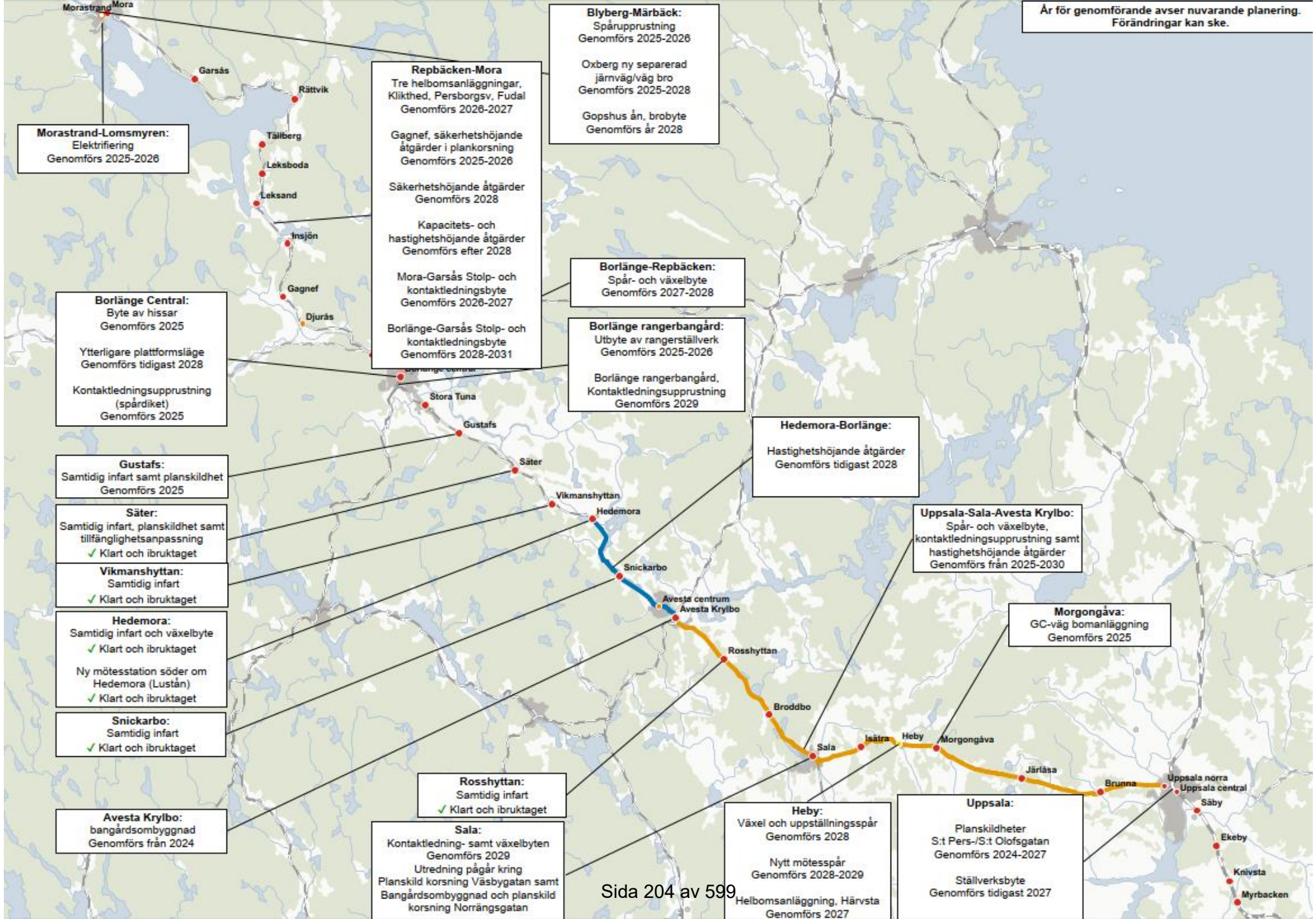
År för genomförande avser nuvarande planering. Förändringar kan ske.
Morastrand
Mora
Garsås
Rättvik
Tällberg
Leksboda
Leksand
Insjön
Gagnef
Djurås
Stora Tuna
Gustafs
Säter
Vikmanshyttan
Hedemora
Snickarbo
Avesta centrum
Avesta Krylbo
Rosshyttan
Broddbo
Sala
Isätra
Heby
Morgongåva
Järlåsa
Brunna
Uppsala norra
Uppsala central
Säby
Ekeby
Knivsta
Myrbacken
Morastrand-Lomsmyren:
Elektrifiering
Genomförs 2025-2026
Blyberg-Märbäck:
Spårupprustning
Genomförs 2025-2026
Oxberg ny separerad järnväg/väg bro
Genomförs 2025-2028
Gopshus ån, brobyte
Genomförs år 2028
Repbäcken-Mora
Tre helbomsanläggningar, Klikthed, Persborgsv, Fudal
Genomförs 2026-2027
Gagnef, säkerhetshöjande åtgärder i plankorsning
Genomförs 2025-2026
Säkerhetshöjande åtgärder
Genomförs 2028
Kapacitets- och hastighetshöjande åtgärder
Genomförs efter 2028
Mora-Garsås Stolp- och kontaktledningsbyte
Genomförs 2026-2027
Borlänge-Garsås Stolp- och kontaktledningsbyte
Genomförs 2028-2031
Borlänge-Repbäcken:
Spår- och växelbyte
Genomförs 2027-2028
Borlänge rangerbangård:
Utbyte av rangerställverk
Genomförs 2025-2026
Borlänge rangerbangård, Kontaktledningsupprustning
Genomförs 2029
Borlänge Central:
Byte av hissar
Genomförs 2025
Ytterligare plattformsläge
Genomförs tidigast 2028
Kontaktledningsupprustning (spårdiket)
Genomförs 2025
Hedemora-Borlänge:
Hastighetshöjande åtgärder
Genomförs tidigast 2028
Gustafs:
Samtidig infart samt planskildhet
Genomförs 2025
Säter:
Samtidig infart, planskildhet samt tillfänglighetsanpassning
✓ Klart och ibruktaget
Vikmanshyttan:
Samtidig infart
✓ Klart och ibruktaget
Hedemora:
Samtidig infart och växelbyte
✓ Klart och ibruktaget
Ny mötesstation söder om Hedemora (Lustån)
✓ Klart och ibruktaget
Snickarbo:
Samtidig infart
✓ Klart och ibruktaget
Uppsala-Sala-Avesta Krylbo:
Spår- och växelbyte, kontaktledningsupprustning samt hastighetshöjande åtgärder
Genomförs från 2025-2030
Morgongåva:
GC-väg bomanläggning
Genomförs 2025
Avesta Krylbo:
bangårdsombyggnad
Genomförs från 2024
Rosshyttan:
Samtidig infart
✓ Klart och ibruktaget
Sala:
Kontaktledning- samt växelbyten
Genomförs 2029
Utredning pågår kring Planskild korsning Väsbygatan samt Bangårdsombyggnad och planskild korsning Norrängsgatan
Heby:
Växel och uppställningsspår
Genomförs 2028
Nytt mötesspår
Genomförs 2028-2029
Helbomsanläggning, Härvsta
Genomförs 2027
Uppsala:
Planskildheter
S:t Pers-/S:t Olofsgatan
Genomförs 2024-2027
Ställverksbyte
Genomförs tidigast 2027

TRAFIKVERKET

Effekter, nuvarande åtgärder

- Restid 93 min Uppsala-Borlänge
- Tidsvinst på 7 min jämfört med idag
- Möjliggör ett trafikupplägg med tågmöten i Uppsala Norra, Sala, Lustån (ny mötesstation) samt Borlänge, behöver klara varje delsträcka på max 27 min
- Genom ett ytterligare plattformsläge i Borlänge möjliggörs en ”knutpunkt” med korta anslutningstider i samtliga riktningar (Ludvika, Mora, Falun, Stockholm)

TRAFIKVERKET

Uppsala N-Avesta Krylbo

Byggskedet sker i tre produktionsetapper, Morgongåva- Sala, Avesta Krylbo-Sala, Morgongåva- Uppsala Norra

- Signaltekniska åtgärder
- Förändring av hastighetssträckor
- Flytt av baliser, spårjustering, spårbax och spårledningar
- Ombyggnad av vissa vägskydd och signaler
- Ett fåtal linjerätningar utanför befintligt spårområde

Status

Delsträcka 1 Må-Sl, Infrakraft tilldelad entreprenör

- Molnebovägen, byggnation pågår. Åkergroda påträffats. Utformningen av GC-väg ändrats för att inte inkräkta på grodans område.
- Entreprenad Sl – Må: Produktion i full gång. Spårbyteståget från Tyskland blev något försenad.

Delsträcka 2 AvKy-Sl

- OPTO 2.0 år slutbesiktad och klar
- Upprepad beställning till entreprenör
- Slopningsbeslut klart gällande plk Sjöbo. Beslut att stängsla tagits pg a spårspring

Delsträcka 3 Må-Una

- Tågstopp för T27 – T28 inlämnat.
- Förfrågningsunderlag för bygghandling blev överklagad maj, beslutet kom 9 sep och gav TRV rätt.
- Må: Samverkansprojekt på TRV gällande stickspår in på industrin (företagspark). Bra dialog med företagsparken.
- Slopningsärenden för 3 plk,
- Sträckan förlängd in mot Uppsala.
- Stängslingsåtgärder kommer att utföras vid Brunna

- Övrigt Sala driftsplats utredning, ställverksbyte krävs

TRAFIKVERKET

Tidplan

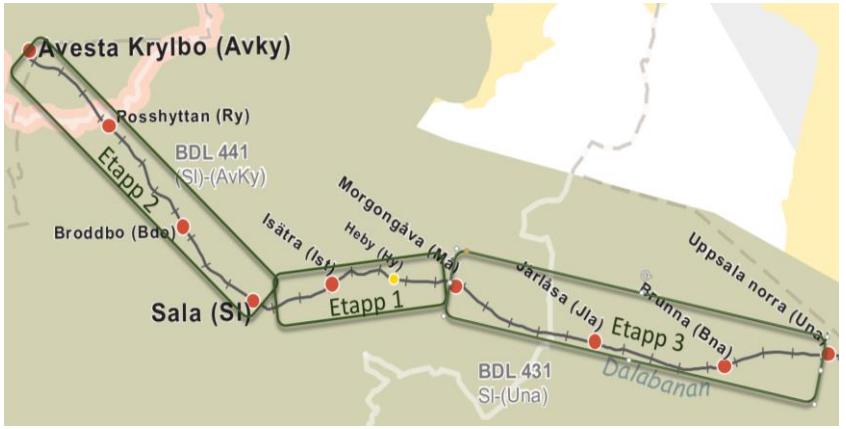

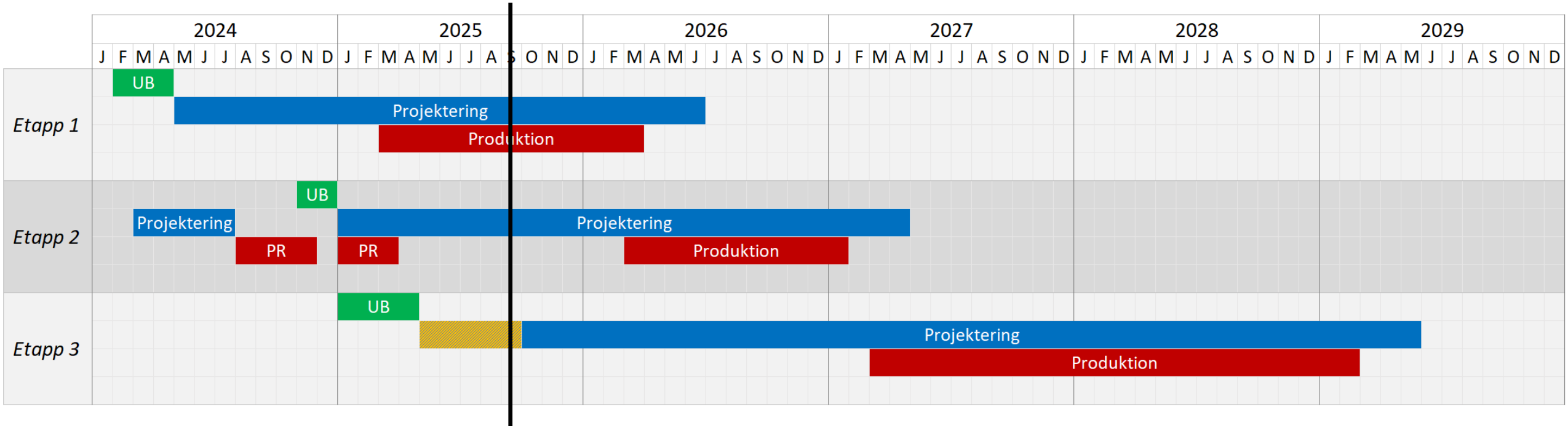

Tider där tågtrafiken för etapp 3 är avstängd är 2027 v.28 – 30 och 2028 v. 35 – 42.

Bilder utifrån

TRAFIKVERKET

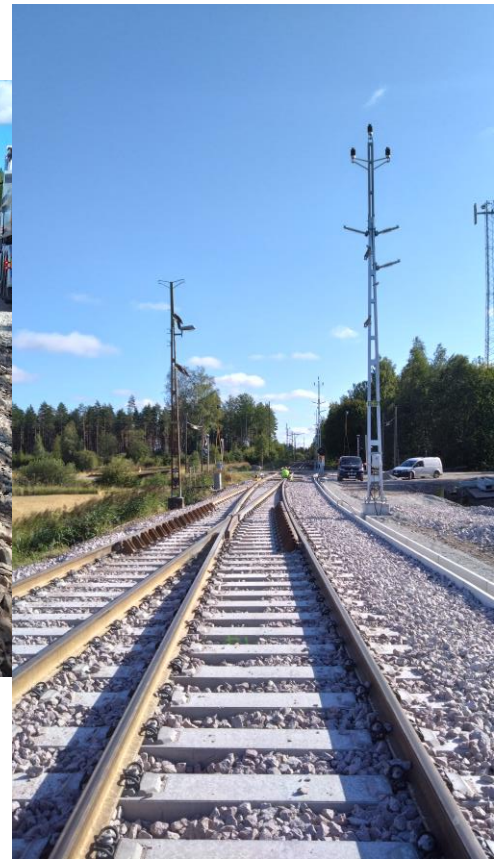

TRAFIKVERKET

Tack!

TRAFIKVERKET

TRAFIKVERKET

Vad är på gång i Sala?

Oktober 2025

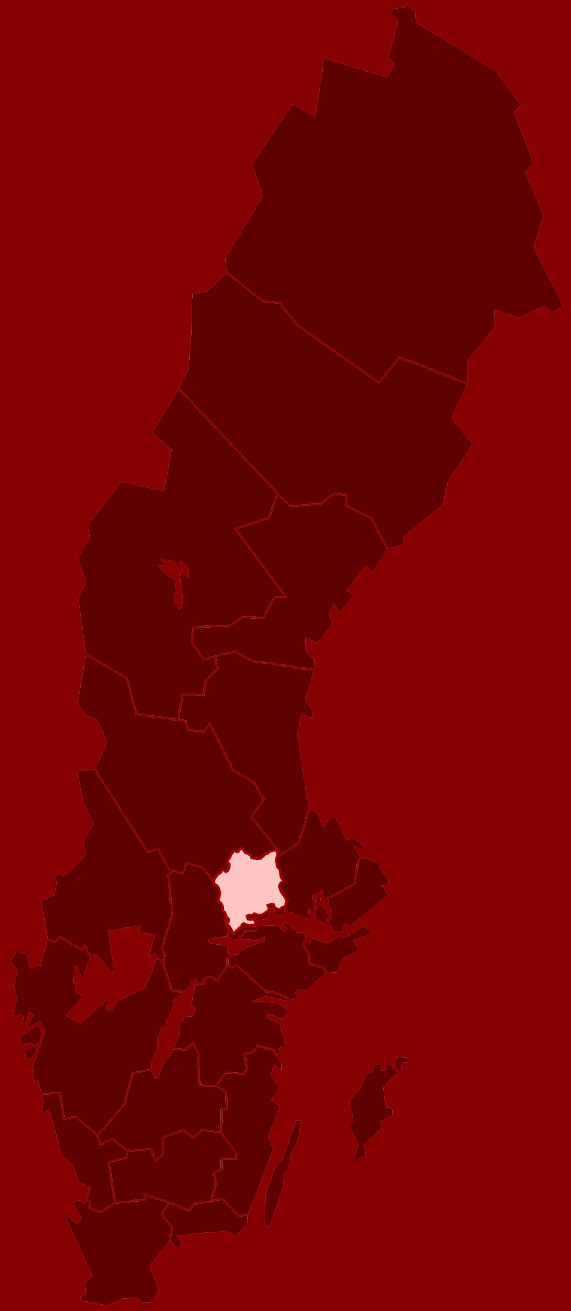

Åtgärder

- Väsbygatan (PL): **Plan** år 26-27, **BH** år 28-29, **Prod** år 30-32
- Norrängsgatan (PL): **Plan** år 27-28, **BH** år 29, **Prod** år 30
- Sala Bangård (PL): **BH** år 27, **Prod** år 29.

- Sala Växelbyte 10st växlar (UH): **Plan** år 26, **BH** år 27, **Prod** år 28-30.
- Sala, upprustning av kontakt- och hjälpkraftledning (UH): **Plan** år 26, **BH** år 27-28, **Prod** år 29.

Status:

- Utökning av ställverk 65 till 95
- Projektering beroende av ställverk beslutet.
- Masterplan – inget göras förrän slutet 2030.
- Tänkt ÖFT (ibruktagning) satt till 2037.
- Planerat att bygga till Stv. ATC M95.
- UH Prod år 28 till 30, PL år 29-32.

Nationell plan - Vägåtgärder

Objekt	Status	Tidplan
Väg 56 Sala - Heby. Mötesfri landsväg samt GC-väg efter hela sträckan. Omarbetning av del av vägplan för att samplanera mot dalabanan	Förändringsplanen är överklagad men byggstart enligt den ursprungliga vägplanen är planerad till våren 2026. Bygghandling är framtagen, fokus på kostnadsbilden i enlighet med nationella ramar.	Produktion 2026 (delvis 2025)
Väg 70 GC-väg Kumla Kyrkby – Sala. Ingår GC-väg längs Kumlavägen in till Kumla Kyrkby. Använder enskilt vägnät del av sträckan.	Vägplanen är överklagad – inväntar besked vilket påverkar tidplanen. Bygghandlingen är i slutskede och produktionen är beställd för TKI-säkring (Tid, kostnad och innehåll).	Produktionen är beställd för genomförande våren 2026-2027 (föremål för justering beroende på överklagandet).

Information om Trafikverkets projekt i Sala kommun

Projekt

Väg 56 Sala-Heby, 2+1 väg samt gång- och cykelväg.

Ny planskildhet vid Husta(Kumla – Kyrkby).

Gång- och cykelväg Sala – Kumla kyrkby.

Gång- och cykelväg Ransta – Kumla kyrkby.

Dalabanan delen Uppsala-Avesta-Krylbo.

Planskild korsning Väsbygatan, Norrängsgatan, Sala bangård.

Ransta station

Trafikverkets planeringsprocess

Planeringen av en väg eller järnväg börjar när brister i transportsystemet identifieras. Sedan utreds dessa och hur man kan åtgärda dem genom en **åtgärdsvalstudie.** **Åtgärdsvalstudien** svarar på frågan varför ett väg- eller järnvägsprojekt behövs. Efter **åtgärdsvalstudien** är gjord och brister är identifierade påbörjas **planläggningsprocessen.**

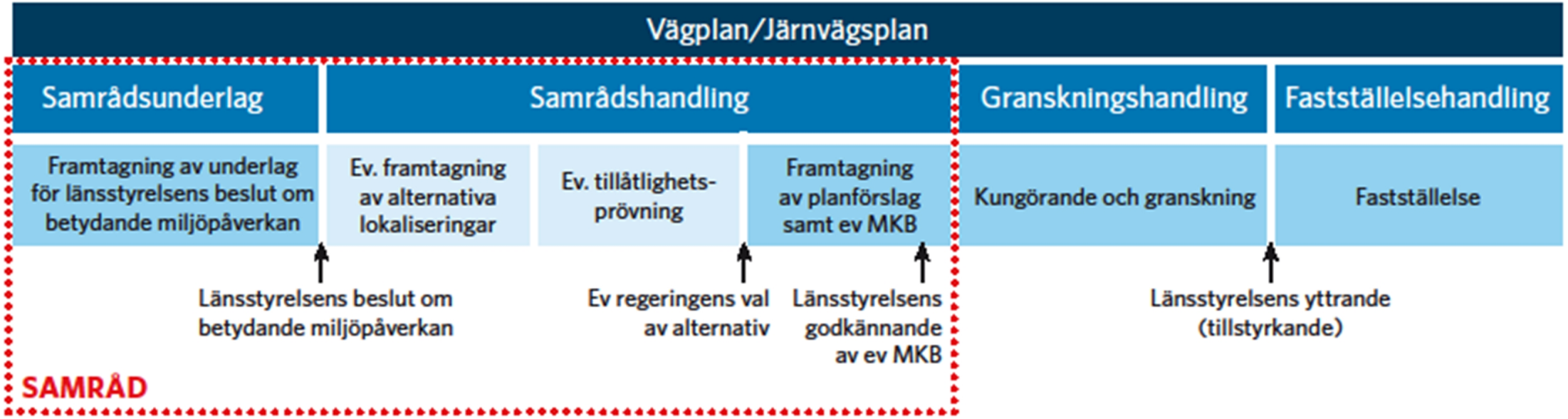

När **planläggningsprocessen** är klar görs en **bygghandling**. Den innehåller främst tekniska beskrivningar med krav som gäller vägens eller järnvägens funktion. **Bygghandlingen** fungerar som underlag för byggarbetet och innehåller också krav på försiktighetsmått och skyddsåtgärder.

Väg 56 Sala-Heby, 2+1 väg, cirkulationsplats samt gång- och cykelväg

- Sala kommun är medfinansiär, kostnaden uppgår totalt till 8mkr, 4mkr för en gång- och cykelväg och 4mkr för en cirkulationsplats. Medfinansieringsavtalen är påskrivna.
- Byggstart enligt den ursprungliga vägplanen där produktion är planerade till 2026(delvis 2025)
- Trafikverket äger, driftar och underhåller anläggningen.

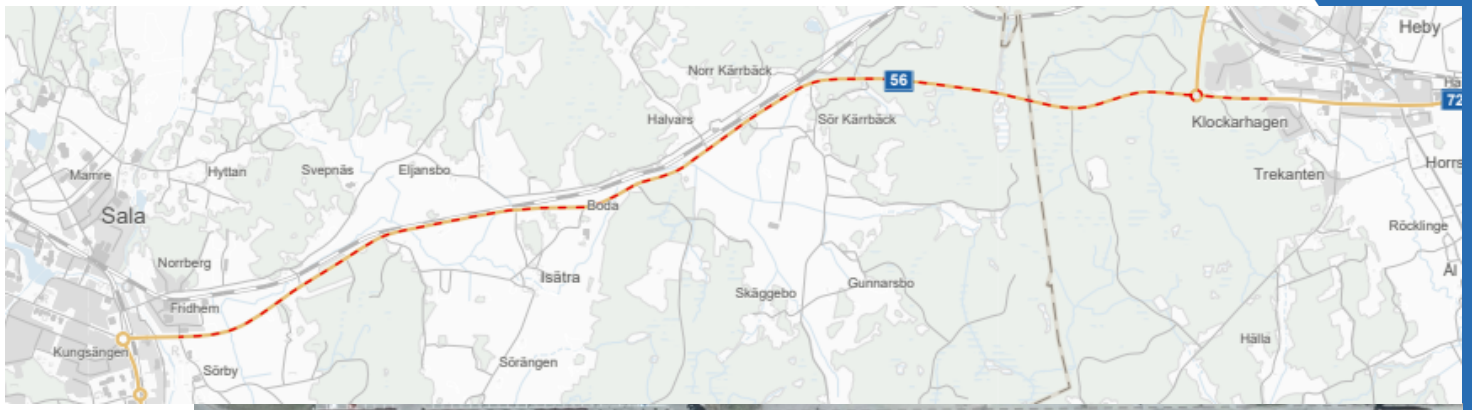

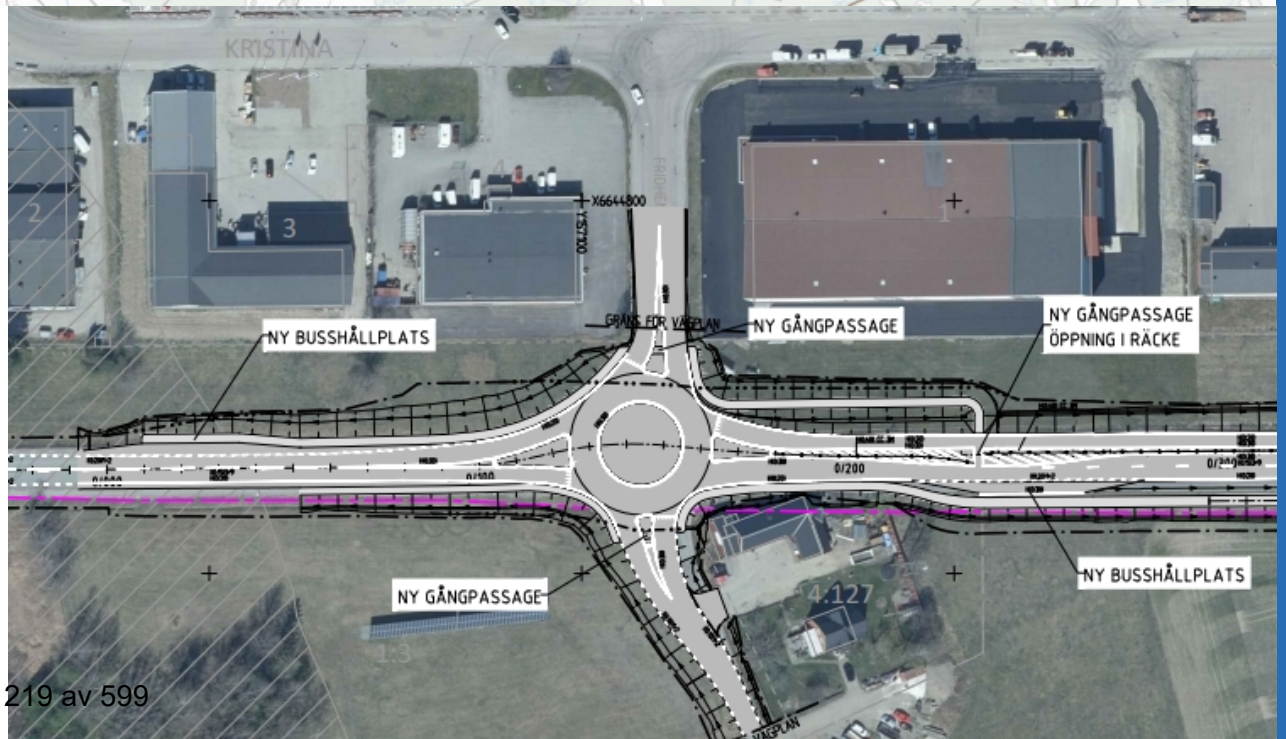

Ny planskildhet vid Husta

Planskildhet järnväg vid Husta plankorsning

- Kostnadsberäkningar från senaste utredning innebär att projektet behöver lyftas till Nationell plan (gräns 150 mkr), finns inte med i denna omgång på förslag.

Gång- och cykelväg Sala – Kumla kyrkby

- Då kostnaden drog iväg kommer gång- och cykelvägen anläggas från Kumla fram till rondellen vid Sör Kivsta. Resterande del av sträckan används enskilt vägnät – detta har påtalats som en brist i länsplanen för regional transportinfrastruktur.
- Vägplan skickades in för fastställelse i Januari 2025 och har överklagats.
- Trafikverket står för anläggningskostnader, drift och underhåll.

Tidplan

- Produktionen är beställd för genomförande 2026-2027(Föremål för justering beroende på överklagandet).

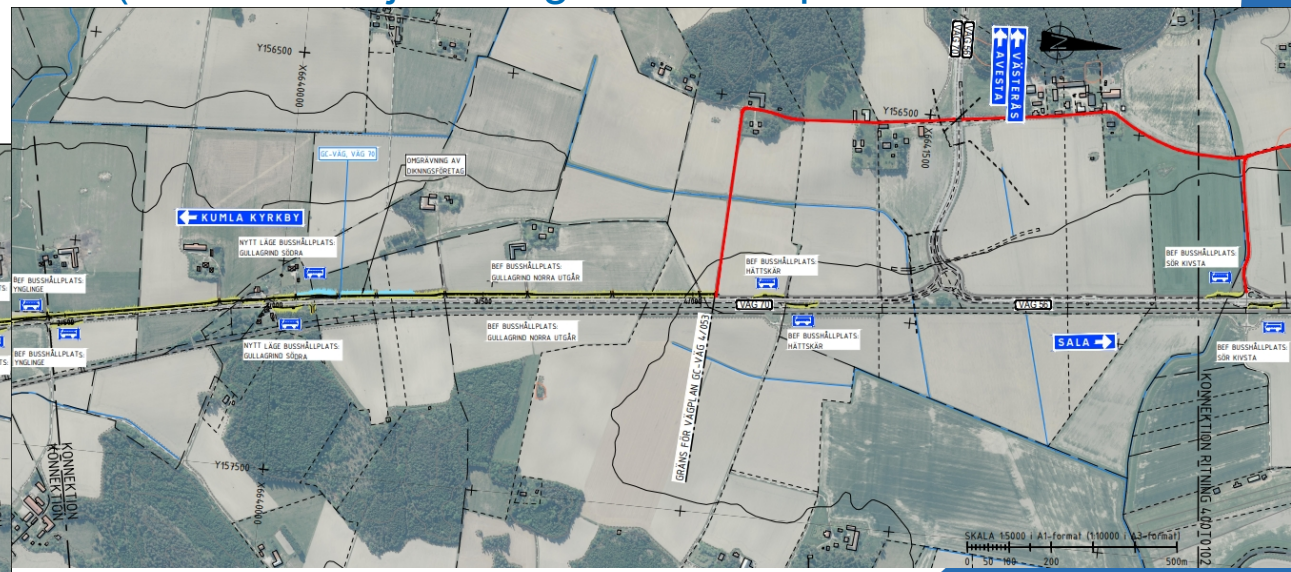

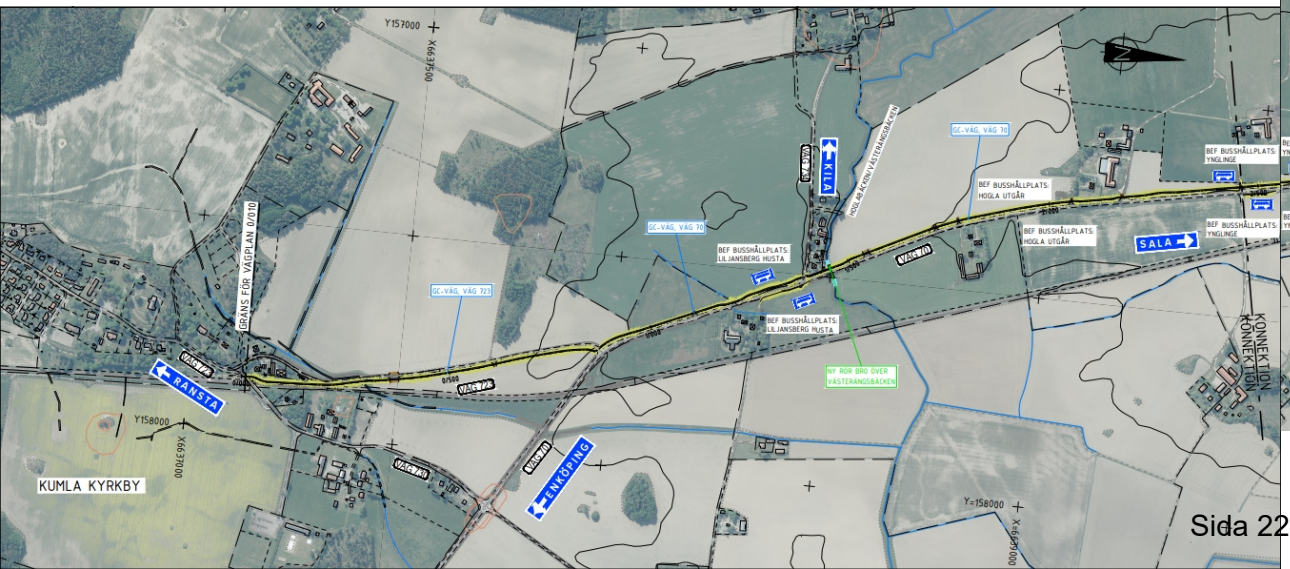

Gång- och cykelväg Ransta – Kumla kyrkby

- Vägplan har vunnit laga kraft och byggnation är klar.
- Belysningsanläggningen ännu inte i drift, SHE inväntar Vattenfalls arbete att koppla in 3 st anslutningar till deras nät. Respektive anslutning är enskilda ärenden, nr 2 är planerat till senhöst 2025. När Vattenfalls arbete är slutfört kan SHE koppla in armaturer och driftsätta anläggningen.

Dalabanan delen Uppsala - Avesta Krylbo

Åtgärder för ökad turtäthet och kortare restid. Projektet innefattar spår-och växeluppgraderingar, ökade skydd på plankorsningar, slopningar, kurvuträtningar, spårhöjningar.

Tidplan

- 2025 – sträckan Sala – Morgongåva påbörjas. (Etapp 1)
- 2026 – sträckan Avesta Krylbo – Sala påbörjas. (Etapp 2)
- 2027-2028 – Morgongåva – Uppsala norra påbörjas. (Etapp 3)

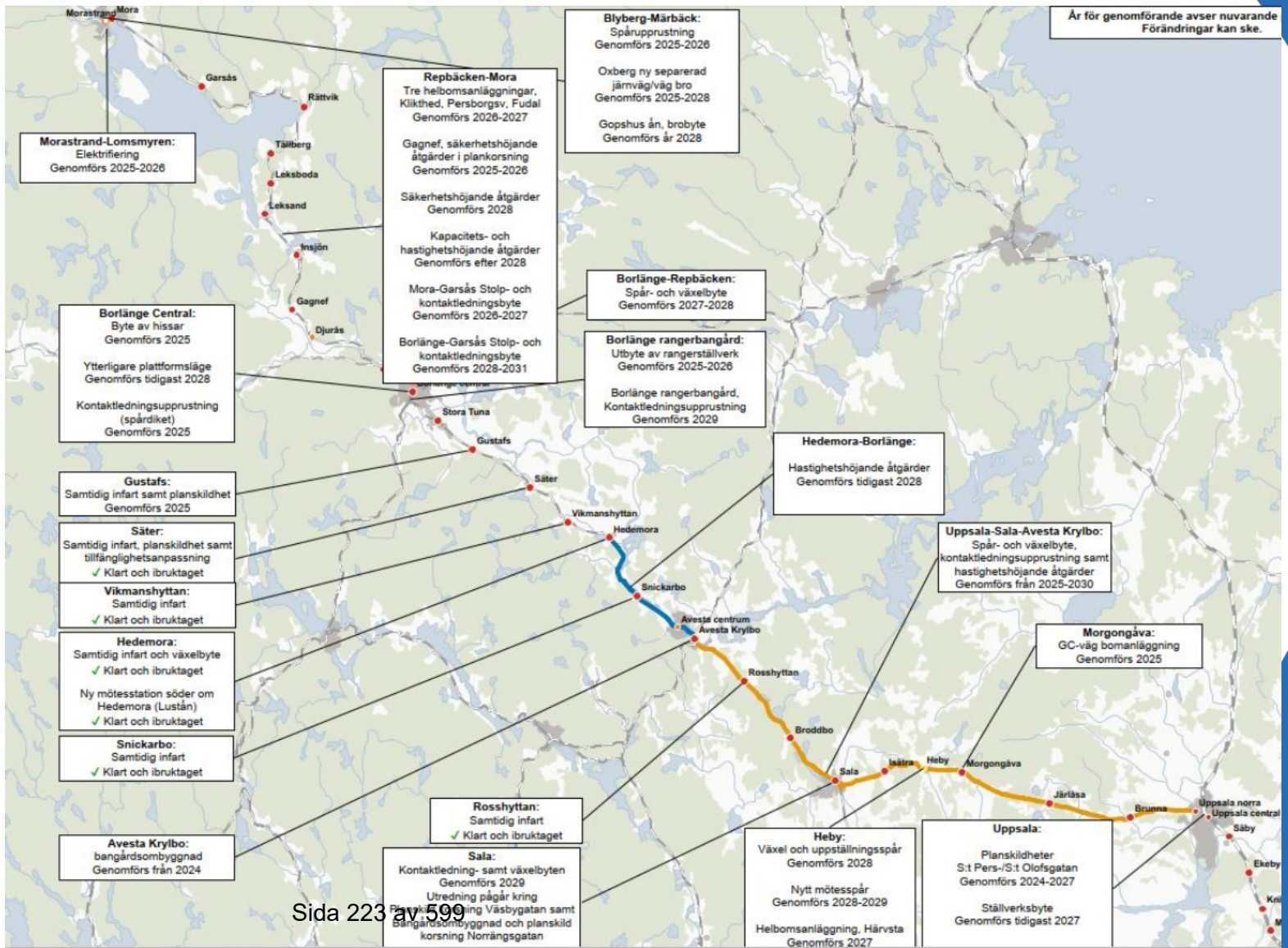

Planskild korsning Väsbygatan, Norrängsgatan, Sala bangård.

Bygga om plankorsning Väsbygatan till en planskild korsning för bil- och GC-trafik. Sala bangård kommer byggas om för att förbättra trafikeringen och det blir en GC-bro vid Norrängsgatan. AKJ och signalutredning har blivit fastställd.

Planerings önskan. Helt beroende av underhålls plan för utbyte av ställverk. (*2 år senare om det går enligt nuvarande plan*)

- Väsbygatan (PL): **Plan** år 26-27, **BH** år 28-29, **Prod** år 30-32
- Norrängsgatan (PL): **Plan** år 27-28, **BH** år 29, **Prod** år 30
- Sala Bangård (PL): **BH** år 27, **Prod** år 29.
- Sala Växelbyte 10st växlar (UH): **Plan** år 26, **BH** år 27, **Prod** år 28-30.
- Sala, upprustning av kontakt- och hjälpkraftledning (UH): **Plan** år 26, **BH** år 27-28, **Prod** år 29.

Ransta station

Samtidig infart ESIK Ransta

- -Ransta samtida infart & ny plattform – Beställt bygghandling, produktion 2029.
  - Tidigare plan 2026, den har kommunicerats så utifrån felaktiga antaganden internt på Trv.
- -Ransta planskildhet + gc-bro – produktion 2031.

Kontor, Tekniska kontoret
Titel, Kontorschef, Roger Lindström

MISSIV

Dokument

Miljöåtgärder vid Sala Silvergruva och Prånån

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Information om pågående miljöåtgärder vid Sala Silvergruva och Prånån

Ekonomiska konsekvenser

Projektet är finansierat via Naturvårdsverket - Länsstyrelsen

FÖRSLAG TILL BESLUT

att Kommunstyrelsen noterar informationen

Bilagor:

1 Presentation XX

SALA KOMMUN

TJÄNSTESKRIVELSE

Dokument

BAKGRUND

Föroreningarna från gruvdriften har påverkat mark och vatten i området. Risken för exponering av tungmetaller finns. Åtgärderna utförs med försiktighet för att skydda den värdefulla kulturmiljön samt begränsa spridningen av tungmetaller.

Projektet startade 2019 och planeras pågå till 2028. Arbetet är uppdelat i faser där täckningsåtgärder uppe vid gruvan har genomförts som en första fas.

SYFTE

Miljöåtgärderna vid Sala Silvergruva och Prånån syftar till att sanera föroreningar från historisk gruvdrift, framför allt tungmetaller som bly, kadmium och på vissa platser även kvicksilver och arsenik.

Huvudsakliga åtgärdsmål:

- Minimera risken för människors exponering av den förorenade ytjorden
- Belastningen av metaller till Prånån från källor inom Sala silvergruva ska minimeras
- Risker för boende i Sala med de förhöjda metallhalterna i mudder-massor längs Prånån skall minimeras
- Fisk från Ekebydamm skall vara tjänlig som föda
- Spridning av metaller från Prånån till nedströms vattensystemet skall minimeras.
- Åtgärder som vidtas inom fornminnes- och kulturskyddade områden skall utföras med minsta möjliga åverkan så att kulturmiljön bevaras i så stor utsträckning som möjligt.

SALA KOMMUN

SAMMANFATTNING

Det första spadtaget för miljöåtgärderna vid Sala Silvergruva togs hösten 2020. Arbetet med att täcka ytorna på centrala platser inom området har sedan dess fortskridit i en jämn takt med hänsyn till kulturmiljö och besöksverksamhet. Nu är vi i slutskedet av denna fas. De arbeten som återstår är att lägga det sista täckande lagret asfalt och grus vid Sala Bly och hyttan, hjulhuset och krossplan.

Nästa steg i processen är att ta fram åtgärdsförslag för Afterskansen samt slaggvarpshögarna vid Silvergruvan. Parallellt planeras en ansökan till Mark- och miljödomstolen om tillstånd för vattenrening, både från gruvans närområde och från pumpningen av gruvan. I kommande etapp ingår även att ta bort de förorenade sedimenten i Prånån samt muddervallarna längs vattendraget, vilka ska transporteras till en deponi för farligt avfall.

Förberedelser inför miljöåtgärder i Prånån (Sala kanal).

För att kunna bestämma vilka miljöåtgärder som är lämpliga att ansöka om tillstånd för har Sala kommun genomfört många olika undersökningar i Prånån, till exempel flödesmätning av vatten och provtagning av muddermassor. Under våren och sommaren pågår även inventering av bland annat fåglar, groddjur, fladdermöss och skyddsvärda träd.

Vid vattenverksamhet krävs en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken. Efter inledande undersökningar genomfördes samråd med myndigheter och allmänhet den 27 augusti i år. Under samrådsprocessen hämtar Sala kommun in information och frågor om de planerade åtgärderna. Synpunkter och frågor från genomfört samråd tas med i tillståndsansökan. Nu pågår arbetet med att ta fram miljökonsekvensbeskrivning (MKB), teknisk beskrivning (TB) och ansökan om tillstånd för miljöåtgärder. Går allt enligt plan lämnas ansökan in till Mark- och miljödomstolen i slutet av året.

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Kommunledningskontoret, Stab KLK
Daniel Holmvin
Kommundirektör

MISSIV

Budget i balans – november 2025

BAKGRUND

Ärendet Budget i Balans har varit återkommande under kommunstyrelsen sammanträden under år 2025 med syfte att ge kommunstyrelsen fördjupad information om pågående åtgärder för att nå en verksamhet i ekonomisk balans. Verksamheterna inom Kommunstyrelsens ansvar har gett förslag på kostnadsminskande åtgärder samt ökade intäkter. Ytterligare politiska beslut har fattats under året med syfte att sänka kostnaderna och uppnå en budget i balans för kommunstyrelsen.

Utöver det samlande ärendet Budget i Balans har en del av åtgärderna återrapporterats och redovisats som separata ärenden under årets sammanträden. Underlaget påvisar även om redovisade åtgärder kräver ett politiskt beslut eller om dessa handlar om verkställighet utifrån det uppdrag som kontoret har som ansvar.

Några politiska beslut kring ärenden av ren verkställighet inom tekniska kontorets grunduppdrag återfinns också i ärendet. Det är en följd av att det framkommit från tekniska kontoret att verksamheten inte har haft full kontroll på kostnader som internhyror, uttag av avgifter och fakturering utifrån nedlagt arbete. Tekniska kontoret har genomlysts med stöd av controllers från ekonomienheten. Det har under året vidtagit åtgärder som revideringar och framtagande av nya rutiner för att säkerställa att verksamheten klarar att utföra sitt grunduppdrag och ställer om verksamheten enligt gällande styrdokument. Flera av dessa åtgärder har redovisats i arbetet med ärendet Budget i balans.

Kommunstyrelsen har även under året fattat beslut kring mer övergripande karaktär som kommer ha betydande påverkan framöver gällande ekonomistyrningen med syfte att få en bättre kostnadskontroll.

KS § 120 Revidering av Riktlinje för investeringar.

KS § 121 Revidering av riktlinje för god ekonomisk hushållning.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet om de olika åtgärderna förväntas ge positiva ekonomiska konsekvenser.

Under år 2025 förväntas en ekonomisk effekt utifrån de beslutade åtgärderna på 10 210 under år 2026, 34 626

SALA KOMMUN

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar
att uppdra till kommundirektör att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret,
att uppdra till kommundirektören att samordna och effektivisera kommunens digitala system med syfte att sänka kostnaderna,

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att ekonomisk återhållsamhet och kostnadsrestriktivitet ska gälla för Sala kommuns verksamheter under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Pågår	I månadsuppföljningar	1,2	
Att samtliga nämnder samt styrelsen arbetar för generella kostnadsreduceringar för att anpassa verksamheter efter kommunens samlade ekonomiska förutsättningar.	KS §2, 25-01-15	Pågår	I månadsuppföljningar	4 ,5 ,6 , 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 23, 24	
Att anställningsprövning ska gälla och hanteras av respektive kontorschef under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att inköpsprövning ska gälla och hanteras av respektive kontorschef under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att kommundirektören ges i uppdrag att följa upp avtalstrohet för att hålla nere kostnaderna.	KS §2, 25-01-15	Pågår	Spendanalys redovisas förslagsvis hösten 2025, del av internkontroll		
Att behovsprövning och godkännande för att teckna nya hyresavtal för externa lokaler görs av kommundirektören	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att restriktiv behovsprövning av konsulter ska gälla och beviljas endast av kommundirektör under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att internfakturerande verksamheter ska prioritera att arbeta för kostnadsreduceringar tillsammans med beställande verksamheter för att minska Sala kommuns samlade kostnadsmassa.	KS §2, 25-01-15, KS §9, 25-01-15	Pågår	Översyn har gjorts av: * hyresavtal lokaler och fordon. Riktlinje för fordonshantering är beslutad av KS. * Riktlinje för uthyrning av lokaler är under framtagande och kommer att gå upp till KS för beslut innan årsskiftet. * Genomlysning av tidsredovisningen inom tekniska kontoret har genomförts under våren 2025, vilket lett till reviderade timpriser för interndebitering. * Översyn av måltidspriser har presenterats för KS under våren 2025. Fortsatt utredning av effektiviseringar inom måltid är påbörjad och kommer att presenteras för KS innan årsskiftet.		Gemensam statusrapportering kan ske när som fr o m november.
Att uppdra till tekniska kontoret att genomlysa avtal för att säkerställa kostnadstäckning.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Se kommentar ovan		Se kommentar ovan.
Att ekonomiska konsekvensbeskrivningar tas fram som underlag inför samtliga beslut med budgetpåverkan för att samtliga beslut som tas ska ha en plan för finansiering.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas	Infört i missiv		
Att ekonomichefen ger i uppdrag att ta fram förslag till nya finansiella mål utifrån den analys av kommunens ekonomi som SKR genomfört.	KS §2, 25-01-15	Verkställt	Beslutat av KF		
Att kommundirektören ges i uppdrag att säkerställa en analys av den ekonomiska utvecklingen de senaste åren med fokus på hur brister i prognosarbete ska åtgärdas samt att prognossäkerhet säkerställs för år 2025 och kommande år.	KS §2, 25-01-15	Pågår	Obligatorisk utbildning 24 september för chefer. Tydligare styrning via ekonomienheten.		
Att kommundirektören ges i uppdrag att säkerställa att den analys av Sala kommuns ekonomi som tagits fram av SKR ska hanteras av kommunen gemensamt av kommunstyrelsen och nämnder samt även utgöra temat för Budget kickoff 2025 som är en del av kommunens ekonomistyrning.	KS §2, 25-01-15	Verkställt			

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att fastighetsbeståndet och andra tillgångar ses över med syfte att minska kostnader och generera intäkter.	KS §2, 25-01-15	Pågår	Objekt till försäljning: Åsgården, Gustavsborg 2, Sala järnvägsstation.	3	Är beslutade för försäljning av KS. Nästa steg är att KS tar beslut vid aktuell försäljning. Status rapport kan ske i samband med återrapporterin g fastighetsprojk et i dec.
Att kommundirektören ges i uppdrag att genomföra en översyn av samtliga moduler som nyttjas av Sala kommun med syfte att sänka kostnaderna.	KS §33, 25-03-12	Pågår	Genomlysning genomförd. Moduler som avvecklas under året: Gärdesta modulskola, moduler Lärkbacksskolan, boendemoduler Ösby elevhem, modul Ängshagenskolan. Ekdalens modulförskola är tömd och dialog pågår om eventuell uthyrning av delar under hösten. Resterande delar ses över för annat ändamål.	17	Förslag att återrapportera en lista på moduler och status för avveckling i dec.
Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att arbeta fram och presentera en plan för att säkerställa kostnadstäckning för lokalhyror i enlighet med beslutade styrdokument.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Åtgärdslista är framtagen för att säkerställa kostnadstäckning och omfattar: * Externt inhyrda lokaler och hyresrätter till intern verksamhet * Interna hyresavtal; kapitalkostnader och städkostnader * Avtal för kommsersiella fastigheter (interna lokaler med extern hyresgäst) ses över	21, 22	Plan presenteras i ett missiv i mars/april 2026.
Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att arbeta fram en plan för att uppnå en kostnadstäckning av tomställda lokaler.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Översyn av tomställda lokaler, där en del avyttras och andra hyrs ut	16	Kan återrapporteras då lokalstrateg är på plats i mars/april.
Att tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att genomföra förberedning för försäljning av Fastighet Sörsalbo 6:51 för nytt politiskt beslut och att häva tidigare rivningsbeslut.	KS §51, 25-04-09	Riviningsbeslut hävt	Utredning genomförd av SBK och förslag att försälja lyfts för beslut i KS under hösten (dnr KS 2025/311, 2025-04-09 § 51)		Återrapporteras tidigast i jan.

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att genomföra kostnadssänkande åtgärder kopplat till lokaler och mediakostnader i dialog med nyttjande verksamheter.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Översyn gjord gällande: * Avtal lås, larm och bevakning * Avtal för avfallshantering * Energibesparande åtgärder så som värmekälla * Översyn av antal kök i drift	18	Rapporteras i årsbokslutet. Beskrivning av åtgärder för BiB.
Att tekniska kontoret ges i uppdrag att i dialog med nyttjande verksamheter säkerställa att antalet fordon minskar ytterligare, omfattande minst 5 fordon ytterligare under 2025.	KS §51, 25-04-09	Verkställt	Riktlinje för fordonshantering beslutad av KS under våren 2025. 15 fordon har beståndet minskats med sedan våren 2024. Fortsatt översyn gällande behovet görs vid varje ny beställning av fordon.	19	Klart, se kommentar. Riktlinje beslutad och nu verkställd.
Att kommunledningskontoret uppdras att genomföra en översyn av samtliga bidrag som hanteras av kommunstyrelsen samt presentera en plan för strukturerad hantering.	KS §51, 25-04-09		Förslag framtaget klart att presenteras.		
Att genomföra en översyn av kommunens samlade medlemskap.	KS §51, 25-04-09	Ej påbörjad			
Att uppdra till Teknisk chef att genomföra effektivisering inom måltidsenheten med 660 tkr för att komma i ekonomisk balans 2025.	KS §79, 25-05-07	Verkställt	Inräknat i månadsuppföljningen	20	Klart, se delårsbokslut.
Att uppdra till teknisk chef att utreda möjligheten att öka intäkter genom att tillaga matlådor för avhämtning vid kök med minskad volym i verksamheten eller utrymme inom ramen för verksamheten.	KS §79, 25-05-07	Pågår			
Att uppdra till teknisk chef att utreda möjligheten till kombinationstjänster inom måltidsenheten och annan verksamhet för kostnadseffektiviseringar.	KS §79, 25-05-07	Pågår			
Att uppdra till teknisk chef att arbeta för kostnadssänkande åtgärder inom verksamhet Måltidsenheten tillsammans med beställande verksamheter för att möta demografiska förändringar med effekt under innevarande år samt kommande år.	KS §79, 25-05-07	Pågår			
Förstudie genomförs av ekonomichefen och personalchef i samarbete med SKR för att spåra arbetad tid som en del av ekonomisk uppföljning och styrning.	KS §79, 25-05-07	Verkställt			
Att utöver tidigare beslut, ge ekonomienheten i uppdrag att utreda måltidsverksamheten i syfte att kostnadseffektivisera och att återrapportera till kommunstyrelsen senast i september 2025.	KS §99, 25-06-04	Verkställt	KS 25-10-15		
Att uppdra till kommundirektören att bereda fler förslag till åtgärder för att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering per kontor inom kommunstyrelsens verksamheter och återrapportera detta till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde.	KS §101, 25-06-04 KS §127, 25-08-13	Verkställt			
Att uppdra till samtliga nämnder att forsätta arbete med att uppnå balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen i samband med årets månadsuppföljningar samt delår.	KS §102, 25-06-04	Verkställt			
Att uppdra till Äldre- och omsorgsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden att till kommunstyrelsens kommande sammanträde i augusti ska redovisa samtliga arbetsinsatser avseende hanteringen av kostnadsutvecklingen och konstandskontroll för budget i balans, inklusive tidplan	KS §102, 25-06-04 KF § 98 25-10-27	Verkställt			
Att en budgetrevidering för innevarande år ska beredas för hantering i samband med delårsbokslutet för att överbygga budgetskillnader mellan 2025 års budget och budget 2026 som kan härledas till de felaktiga prognoserna som gällde vid tid för budgetbeslutet föregående år.	KS §102, 25-06-04	Verkställt			
Att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balansmellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde	KS §123, 25-08-13 KS §172 25-10-15	Pågår			
Att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträden	KS §123, 25-08-13, KS §172, 25-10-15	Pågår			
Att kommundirektören ges i uppdrag att, i enlighet med tidigare beslut och inriktning, fortsätta arbetet med att uppnå budget i balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen	KS §128, 25-08-13	Pågår		25, 26	
Att uppdra till samtliga nämnder att forsätta arbete med att uppnå balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen i samband med årets månadsuppföljningar samt delår.	KS §128, 25-08-13	Verkställt			
Att ytterligare effekter av åtgärder kopplade till beslut om generell kostnadsrestriktivitet och anställningsprövning måste uppnås under 2025 och gäller för hela Sala kommuns verksamhet	KS §170, 25-10-15	Pågår			

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att kommunstyrelsen och samtliga nämnder ges i uppdrag att utöver säkerställande av kostnadssänkande åtgärder, också säkerställa effekter av mer långsiktigt förändringsarbete för ökad effektivitet	KS §170, 25-10-15	Pågår	Kommundirektören bereder frågan i kommunledningsgruppen		
Att kommunstyrelsen och nämnder får i uppdrag att prioritera pågående åtgärder som har en kostnadsreducerande effekt och sänker kommunens kostnadsutvecklingstakt	KS §170, 25-10-15	Pågår	Se prognos i månadsuppföljningar		
Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att fortsatt noga följa nämnder och förvaltningens resultatutveckling samt förändringsarbete för ökad effektivitet	KS §170, 25-10-15	Pågår	Se prognos i månadsuppföljningar		
Att uppdra till tekniska kontoret att utöka uttaget av skog i enlighet med gällande skogsbruksplan för att uppnå ökade intäkter i enlighet med förslag i bilaga KS 2025.4973	KS §172, 25-10-15	Pågår			
Att uppdra till kommundirektören att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret	KS §172, 25-10-15	Pågår		27	

Åtgärder

	Välj bland förval	Fri text	Fri text	Fri text	Välj bland förval Ja/nej	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr				
Nr	**Kontor**	**Verksamhet/ enhet**	**Åtgärdsnamn**	**Kommentar, beskrivning, konsekvens**	**Krävs politiskt beslut?**	**Plan ekonomisk, effekt 2025**	**Plan ekonomisk effekt 2026**	**Plan ekonomisk effekt 2027**	**Plan ekonomisk effekt 2028**	**Plan ekonomisk effekt 2029**	**Plan summa ekonomisk effekt totalt**	**Med i prognos i uppföljning**	**Tidigaste återrapportering**	**Status**	**Kommentar 251107**
1	Tekniska	Gata	Minskad kostnad för markvärme	Sedan 2023 betalar kommunen (Gata) för markvärme i centrum (500 tkr per år till SHE). Kostnaden ska belasta SHE framöver.	Nej	500	500	500	500	500	2 500	Ja		Verkställt	SHE aviserar att de planerar att säga upp befintliga avtal och stänga av markvärmen vilket skulle generera en tillkommande kostnad för konventionell vintervägh̊allning, dialog pågår om alternativ.
2	Tekniska	Samhällsfinansierade resor	Silverlinjen och Silverexpressen, samt effektiviseringsutredning,	Beslut gällande färre antal resor där det är låg nyttjandegrad.	Ja	-	2 200	5 000	5 000	5 000	17 200	Nej	Hösten 2025	Verkställt	Tagits omhand i "effektivisering av kollektivtrafik". Nedläggning av Silverlinjen och SilverExpressen (årskostnad 2024: 3 450 tkr) var inte aktuellt. Besvaras därför i punkt 11.
3	Tekniska	Fastighet	Minskad personalkostnad	Avslut av tjänster eftersom kommunen driver färre projekt.	Nej	500	2 700	2 700	2 700	2 700	11 300	Ja		Verkställt	Förväntad effekt 2025 500tkr
4	Kommunledning	KLK	Minskad personalkostnad	Effektivisering inom KLK, nyttja digitaliseringens möjligheter. Översyn utfrån grunduppdrag. Digitalisering.	Nej	-	3 339	3 339	3 339	3 339	13 356	Avser 2026 och framåt		Verkställt	
5	Kommunledning	Kommunövergripande	Minskad hyreskostnad	Uppsägning avtal BFC, Utredning kostnader för flytt från Centrumhuset. Stora inveseringskostnader vid avflytt	Nej	-	200	200	200	200	800	Avser 2026 och framåt		Pågår	BFC: Nytt avtal från 2026, kraftigt sänkt årskostnad och förbättrade villkor. CH: Dialog med fastighetsägaren pågår om avtalslängd och återställningskostnad vid avflytt.
6	Tekniska	Kommunövergripande	Minskat antal fordon i kommunen	Översyn har gjorts kring vilka fordon som använts i liten utsträckning. Sammanlagt har 20 bilar identifierats, varav 7 bilars leasingavtal inte förlängdes under 2024. Under 2025 kommer 4 av de fordon som kommunen äger säljas, och ytterligare 9 som leasas ska lösas ut och säljas. Utöver leasingkostnader minskar kommunens kostnader för försäkringar, fordonsskatt, besiktning m.m	Nej	995	735	735	735	735	3 935	Ja		Verkställt	Effekt på GaPa 130 tkr
7	Tekniska	Samhällstekniska	Bortagande av chefstjänst	Neddragning av en verksamhetschefstjänst på Samhällstekniska	Nej	-	1 150	1 150	1 150	1 150	4 600	Avser 2026 och framåt		Verkställt	Beslut om tillsättning av ordinarie chef eller organisationsförändring.
8	Tekniska	Samhällstekniska	Borttagande av chefstjänst	Neddragning av enhetschefstjänst. Gata och Park organiseras utifrån en enchefschef istället för två.	Nej	85	1 732	1 732	1 732	1 732	1 732	Ja		Verkställt	Ny GaPa chef på plats sedan 1 oktober
9	Tekniska	Kommunövergripande	Nedläggning av centralförråd	Kommunens verksamheters kostnader minskar med sammanlagt ca 1300 tkr, genom att de beställer varor direkt från leverantören istället för via centralförrådet.	Nej	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	6 500	Nej		Verkställt	Lokalen är ute till försäljning och KS hanterar beslut
10	Tekniska	Park	Nedläggning av den interna verkstaden	Genom att avveckla den interna verkstaden minskar personalkostnaden med ca 750 tkr. Samtidigt ökar reparationskostnaderna med ca 200 tkr per år för att det är dyrare att köpa in verkstadstimmar från extern verkstad	Nej	-	550	550	550	550	2 200	Avser 2026 och framåt	Hösten 2025	Pågår	En utredning om alternativkostnader pågår, beslut kan tidigast tas i december
11	Tekniska	Samhällsfinansierade resor	Kollektivtrafik	Översyn effektivisering,utredning presenterad	Ja	-	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000	Avser 2026 och framåt	Hösten 2025	Verkställt	Beslut är fattat i Kommunstyrelsen om att anta det förslag vi tog fram till effektivisering av kollektivtrafiken. Effekten blir minst 2 mkr för 2026 och förväntad effekt för 2027 är strax över 5 mkr.

Nr	Kontor	Verksamhet/ enhet	Åtgärdsnamn	Kommentar, beskrivning, konsekvens	Krävs politiskt beslut?	Plan ekonomisk, effekt 2025	Plan ekonomisk effekt 2026	Plan ekonomisk effekt 2027	Plan ekonomisk effekt 2028	Plan ekonomisk effekt 2029	Plan summa ekonomisk effekt totalt	Med i prognos i uppföljning	Tidigaste återrapportering	Status	Kommentar 251107
12	Tekniska	Gata/park	Ökade intäkter från VA	Fakturera ut kostnader för utfört arbete	Nej	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	16 000	Ja		Verkställt	Faktiska kostnader följs för att säkerställa att beslutet låg på rätt nivå
13	Tekniska	Gata	Minskat antal maskiner	Genom att minska ned på antalet maskiner och byta ut gamla maskiner som medför höga reparationskostnader kommer maskinkostnaderna att minska.	Nej	-	-	-	-	-	-	Ja	Våren 2026	Pågår	Utredning pågår. Åtgärden genererar betydande investeringskostnader eller förhöjda leasingavgifter vilka kan vara motiverade. Effekt 2025 200tkr
14	Tekniska	Samhällsfinansierade resor	Minskad kostnad för skoltransporter	I samarbete med skolkontoret minska ned på kostnader för skoltransporter (resor till och från ex. idrott, moderna språk). Bättre planering av scheman borde kunna minska på kostnaderna.	Nej	-	400	400	400	400	1 600	Avser 2026 och framåt	Hösten 2025	Verkställt	Kostnaderna för moderna språk har minskat för att vi i samarbete med skolan planerade om verksamheten. Istället för att Kilbo, Västerfärnebo och Heden åkte buss in till stan för utbildning åker lärare ut till Västerfärnebo och eleverna har utbildning där istället. Skolorna på östra sidan samlas i Ransta, men utan relevant kostnadsbesparing för transport. Total kostnadsminskning är 85 333 kr för skolår 25-26. Påverkar budget 2025 med 42 667 kr.
15	Tekniska	Samhällsfinansierade resor	Minskad kostnad för skolskjuts	Minska ned på antalet ramtider, så att skolskjutskostnaderna minskar.	Nej	-	565	565	565	565	2 260	Avser 2026 och framåt	Hösten 2025	Verkställt	Omplanering av VL-linjerna 61, 62, 64, 461 och 464 ledde till att vi i samarbete med skolan kunde lägga om ramtiderna för Kilbo så att de får ut sin undervisningstid och transporterna fungerar. Detta gjorde att vi kunde ta bort skolbuss 9000 ur planeringen och det ger en besparing på 565 tkr på skolår. Påverkar budget 2025 med 283 tkr.
16	Tekniska	Fastighet	Minska ned på mängden tomställda lokaler	Sälja/hyra ut Gröna villan, Lärkbacksskolan, Åsgården, och Salbo förskola. Beloppet är minskade kostnader. Eventuella försäljningsintäkter tillkommer.	Nej	-	1 310	1 310	1 310	1 310	5 240	Avser 2026 och framåt		Pågår	Gröna villan verksamhetsanpassas under Q3Q4 2025 och hyrs ut till kommunla verksamhet 2026-01-01, Lärkbacksskolan tomställd sedan 2025-09-01, dialog pågår om användningsändamål inom fler kontor, inget beslut om rivning, försäljning eller ny hyresgäst finns. Åsgården ligger offentligt ute till försäljning. Salbo förskola, intern beredning pågår. Sala stationshus ligger offentligt ute till försäljning.

Nr	Kontor	Verksamhet/ enhet	Åtgärdsnamn	Kommentar, beskrivning, konsekvens	Krävs politiskt beslut?	Plan ekonomisk, effekt 2025	Plan ekonomisk effekt 2026	Plan ekonomisk effekt 2027	Plan ekonomisk effekt 2028	Plan ekonomisk effekt 2029	Plan summa ekonomisk effekt totalt	Med i prognos i uppföljning	Tidigaste återrapportering	Status	Kommentar 251107
17	Tekniska	Fastighet	Avveckla evakueringslokaler/ moduler	Avveckla moduler, beloppet avser Ekdalen, Övriga moduler Emmylund, Lärkan, Kila, Åby, Ösby elevhem, Ösby anpassad gymnasieskola. Politiskt Uppdrag översyn	KS§33	-	7 597	7 597	7 597	7 597	30 388	Avser 2026 och framåt		Pågår	Effekt 2025 320tkr (helår 960tkr). För 2026: avgår kostnader för modul Lärkan, Ösby elevhem, tillkommnade intäkt från Ekdalen viia Salberga Fastighetförvaltning AB. Byte av modul på Kila kommer ske under halvårsskiftet 2026. Kostnader för moduler på Ösby anpassat gymnasium löper till 2029-06-30
18	Tekniska	Fastighet	Kostnadsänkande åtgärder för lokaler	Genomföra kostnadssänkande åtgärder kopplat till lokaler och mediakostnader i dialog med nyttjande verksamheter. Översyn tömningsfrekvens molucker och larmavtal. Installation solceller.	KS§51	600	900	900	900	900	4 200	Ja		Verkställd	Nytt larmavtal 300tkr. Tömningsfrekvens sopor 150tkr (helår 300tkr)
19	Tekniska	Kommunöver gripande	Minska ytterligare 5 fordon	I dialog med nyttjande verksamheter säkerställa att antalet fordon minskas ytterligare, omfattande minst 5 fordon under 2025.	KS§51	300	598	598	598	598	2 692	Ja		Verkställt	
20	Tekniska	Måltid	Effektivisera måltidsenheten	Genomföra effektivisering inom måltidsenheten med 660 tkr för att komma i ekonomisk balans 2025. Bl a vikariestopp	KS§51	660	660	660	660	660	3 300	Ja		Verkställt	
21	Tekniska	Fastighet	Villkorsändra avtal för att öka intäkterna	Säga upp uthyresavtal med externa hyresgäster för villkorsändring. Dvs de fastigheter där hyran är satt så lågt att fastighetens kostnader inte täcks.	Nej	-	500	500	500	500	2 000	Avser 2026 och framåt	Våren 2026	Utredning	Avser 2026 och framåt
22	Tekniska	Fastighet	Ökade externa hyresintäkter	Justera hyresavtal och hyror avseende externa lokaler, kommersiella fastigheter samt egna lokaler med extern hyresvärd. KRV from Q4-25	Nej	320	2 500	2 500	2 500	2 500	10 320	Avser 2026 och framåt		Pågår	Avser 2026 och framåt
23	Kommunledning	Kansliet	Översyn radiosändningar	Alternativ lösning till radiosändningar av fullmäktiges sammanträden	Nej	-	140	140	140	140	560	Avser 2026 och framåt		Pågår	
24	Kommunledning	Kansliet	Översyn tidningsabonnemang	Säga upp vissa tidningsprenumerationer	Nej	-	150	150	150	150	600	Avser 2026 och framåt		Pågår	
25	Kommunledning	Personal	Vakanshållen tjänst	Utredning pågår kring återbesättning av tjänsten och inriktningen, rekrytering 2026.	Nej	250	200				450	Ja		Pågår	
26	Kommunledning	Ekonomi	Vakanshållen tjänst	Långtidsjukskrivning, rekrytering under 2026.	Nej	700	200				900	Ja		Pågår	
27	Tekniska	Park	Ökat uttag av virke	Virke kan avverkas utan att det ger större konsekvenser, goda virksepriser	Ja	2 000					2 000	Ja		Pågår	
28	Kommunledning	KLK	Översyn kring organisationen. Färre antal medarbetare	Samverkan med fackliga organisationerna	Nej						-			Pågår	
											-				
											-				
											-				
											-				
											-				
											-				
											-				
						10 210	**34 626**	**37 026**	**37 026**	**43 026**	**156 633**				

Dnr 2025/311

KS § 172 Budget i balans

INLEDNING
Kommunstyrelsen beslutade den 15 januari 2025, § 2, att mot bakgrund av det ekonomiska läget vidta åtgärder för kostnadsreduceringar och att uppdra till kommundirektören att vidta åtgärder för ett arbete med ekonomi i balans.

Kommunstyrelsen beslutade den 13 augusti 2025, § 123 att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde samt, att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträde.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet förväntas ge positiva ekonomiska konsekvenser. De beslutade och pågående åtgärderna redovisas i separat bilaga.

Beslutsunderlag
KS 2025.5025 – Missiv
KS 2025.4973 - Beslutspunkter 2025, budget i balans, KS oktober
KS 2025.4972 - Åtgärder för budget i balans 2025, KS oktober

Ärendet föredras av kommundirektör Daniel Holmvin.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att kommunstyrelsen beslutar,
att uppdra till tekniska kontoret att utöka uttaget av skog i enlighet med gällande skogsbruksplan för att uppnå ökade intäkter i enlighet med förslag i bilaga KS 2025.4973,
att uppdra till kommundirektör att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret,
att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde, samt
att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträde.

Ajournering
Sammanträdet ajourneras kl. 15.17 – 15.23

Erik Hamrin (M) yrkar tillägg
1.att en ny sammanställning för samtliga besparingsåtgärder som haft effekt under 2025 tas fram till nästa sammanträde,
2.att rapporten kring alternativ för att kostnadseffektivisering av måltidsverksamheten biläggs detta ärende i Netpublicator, samt

KS § 172 fortsättning

3.att förslaget för hantering av de bidrag som hanteras av kommunstyrelsen biläggs detta ärende i Netpublicator

Ajournering
Sammanträdet ajourneras kl. 15.34 – 15.46.

Beslutsgång
Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.
Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande i att-sats 1 mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.
Ordföranden beslutar om propositionsvägran, efter samråd med kommunjurist, avseende Erik Hamrins (M) tilläggsyrkanden i att-satserna 2 och 3.

BESLUT
Kommunstyrelsen beslutar,
att uppdra till tekniska kontoret att utöka uttaget av skog i enlighet med gällande skogsbruksplan för att uppnå ökade intäkter i enlighet med förslag i bilaga KS 2025.4973,
att uppdra till kommundirektör att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret,
att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde, samt
att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträde.

Reservation
Erik Hamrin (M), Tomas Bergling (M), Per Palfelt (SD), Tryggve Lindman (SD), Henric Eriksson (SD) och Hanna Westman (SBä) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkande och inkommer med skriftlig reservation:

” Det finns fler orsaker att vara kritisk till styrets hantering av underskotten inom kommunstyrelsen. Det är uppenbart att de åtgärder som man försökt vidta inte haft effekt under detta år.

Vi står nu inför en situation där 2025 års resultat underskott i storleksordningen 17 miljoner kronor. Eftersom vi inte kommit längre så har Sala kommun alltjämt ett hål i sin ekonomi som kommer att behöva täckas genom besparingar och uteblivna investeringar.

En annan orsak till kritik är såklart att styret löpande har sagt nej till konkreta förslag från oppositionen. Förslag som skulle ha underlättat det ekonomiska läget från dag ett, exempelvis byte av drivmedel. Det står såklart styret fritt att göra, men om man säger nej till våra förslag så måste man också själv komma med förslag som faktiskt gör skillnad. Det gör inte styret.

KS § 172 fortsättning

Därtill är hanteringen av underskotten så fragmenterad att inte ens ordförande verkar kunna redogöra för hur och var besparingar står med i prognosen. Vi förstår det. Och det är därför vi reserverar oss mot kommunstyrelsen beslut att avslå vårt förslag om att ta fram en sammanställning av de åtgärder som faktiskt haft effekt under året. Det borde rimligtvis vara väldigt intressant läsning för oss politiker.

Än värre är det med ordförandes beslut att vägra ställa två av våra yrkanden under proposition. Två yrkanden om att dokument kopplade till den punkts innehåll, de pågående besparingarna. Det är allvarligt. Ordförandes privilegium att ”propositionsvägran” ska användas ytterst sparsamt.

Praxis från Justitieombudsmannen slår fast att nämndsordföranden eller förvaltningen inte ensidigt kan neka ledamöter insyn i ärendematerial, även arbetsmaterial, om det är relevant för uppdraget. Kommunallagens förarbeten framhåller också vikten av intern transparens mellan ledamöter för att möjliggöra ansvarsutövning och kontroll.

Och, som om det inte vore nog, så har JO har särskilt betonat att en ledamot inte behöver ange skäl eller syfte för att ta del av handlingar i den egna nämnden, det är tillräckligt att handlingen rör nämndens verksamhet. Det framgår tydlig: även arbetsmaterial ska lämnas ut till ledamöter om det rör nämndens verksamhet.

Att ordförande vägrar att ens ställa vårt yrkande om att få ta del av förslag och utredningar som finns dokumenterade i en av ärendets bilagor är demokratiskt svårsmält och det är ett beslut som vi kommer att begära en laglighetsprövning av.

Hur kan det vara ett problem att vi från oppositionen en rapport som är ’anmäld till ordförandeberedning 22 september’ och ’Förslag framtaget för att presenteras för politiskt beslut’. Det är ju det vi är till för.

Därför reserverar vi oss till förmån för eget yrkande och beklagar att ordförande vägrar låta våra yrkanden få den demokratiska hantering de faktiskt är berättigade.”

Skickas till
Kommundirektören
Ekonomienheten

Dnr 2025/480

KSLU § 156 Månadsuppföljning Kommunstyrelsen, september 2025

INLEDNING
Månadsuppföljning, eller prognos, är något som görs sex gånger om året. Då ska verksamheterna analysera och dra slutsatser om det ekonomiska utfallet för resterande del av året. Detta sker med stöd av verksamhetssystemet Budget och Prognos som finns i Visma.

Prognoserna görs av enhets-, verksamhets- och kontorschefer i samråd med verksamhetscontrollers för respektive kontor. Dessa sammanställs och lämnas sedan över till kommundirektör och förtroendevalda.

Månadsuppföljningarna används som ett underlag till förtroendevalda för att kunna fatta beslut.

Beslutsunderlag
KS 2025.5324 - Månadsuppföljning KS verksamheter, september 2025

Ärendet föredras av kommundirektör Daniel Holmvin.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att uppdra till kommundirektören att bereda fler förslag till åtgärder för att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering per kontor inom kommunstyrelsens verksamheter och återrapportera detta till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att uppdra till kommundirektören att bereda fler förslag till åtgärder för att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering per kontor inom kommunstyrelsens verksamheter och återrapportera detta till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde.

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: Kommunstyrelsen
Månad: Sep

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	- 164 278	- 171 525	7 247	- 123 208	- 121 703	74%
Interna intäkter	- 385 681	- 340 700	- 44 981	- 289 261	- 244 969	64%
Summa intäkter	***- 549 959***	***- 512 225***	***- 37 734***	***- 412 469***	***- 366 672***	***67%***
Köp av huvudvht, bidrag	47 164	53 460	- 6 296	35 373	39 379	83%
Personalkostnader	238 730	218 559	20 171	179 047	166 438	70%
Övriga kostnader	437 353	418 909	18 443	328 014	286 725	66%
Interna kostnader	87 210	95 247	- 8 035	65 407	73 815	85%
Summa kostnader	***810 457***	***786 175***	***24 283***	***607 841***	***566 357***	***70%***
RESULTAT	**260 496**	**273 948**	**- 13 451**	**195 372**	**199 685**	**77%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Tekniska kontoret	103 359	120 988	- 17 629	77 519	93 632	91%
Kommunledningskontoret	105 183	102 281	2 902	78 887	75 495	72%
Räddningstjänsten	26 306	25 937	369	19 730	14 946	57%
Samhällsbyggnadskontoret	25 648	24 742	906	19 236	15 613	61%
SUMMA	**260 496**	**273 948**	**- 13 451**	**195 372**	**199 685**	**77%**

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: Tekniska kontoret
Månad: Sep

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	- 122 194	- 129 617	7 423	- 91 646	- 83 351	68%
Interna intäkter	- 381 990	- 336 031	- 45 959	- 286 492	- 242 915	64%
Summa intäkter	***- 504 184***	***- 465 648***	***- 38 536***	***- 378 138***	***- 326 266***	***65%***
Köp av huvudvht, bidrag	26 633	32 182	- 5 549	19 975	23 103	87%
Personalkostnader	102 786	93 707	9 079	77 089	71 902	70%
Övriga kostnader	400 170	376 034	24 136	300 128	258 460	65%
Interna kostnader	77 954	84 713	- 6 759	58 465	66 433	85%
Summa kostnader	***607 543***	***586 636***	***20 907***	***455 657***	***419 898***	***69%***
RESULTAT	**103 359**	**120 988**	**- 17 629**	**77 519**	**93 632**	**91%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Kontorsledning inkl skogen	- 1 200	- 8 679	7 479	- 900	- 2 630	219%
Samhällsfinasierade resor	52 837	59 851	- 7 014	39 628	45 177	86%
Va-kollektivet*	-	-	-	-	- 5 223	#DIVISION/0!
Gata	25 945	28 138	- 2 193	19 459	21 275	82%
Park	11 739	12 379	- 640	8 804	10 619	90%
Kart/ Mät	3 018	2 639	379	2 263	2 249	75%
Projekt och Utveckling	4 738	4 794	- 56	3 554	3 821	81%
Fastighetsenheten	5 282	19 843	- 14 561	3 962	5 861	111%
Gruvanssaneringsprojekt	-	-	-	-	730	#DIVISION/0!
Måltidsenheten	1 000	1 023	- 23	750	11 751	1175%
SUMMA	**103 359**	**119 988**	**- 16 629**	**77 520**	**93 630**	**91%**

Kommentar till driftsprognos. Avvikelser kommenteras.

Tekniska kontoret redovisar en förbättrad prognos jämfört med delårsbokslutet, om 3,3 mnkr. Den största förbättringen återfinns inom verksamhetsområdet Fastighet, som står för 1,9 mnkr av förbättringen, samt ett ökat uttag från skogsverksamheten med 1 mnkr.
Förändringen inom verksamhet Fastighet förklaras huvudsakligen av en nedjustering av reparations- och underhållskostnader samt lägre personalkostnader till följd av det pågående omställningsarbetet. Även mediakostnaderna har reviderats nedåt.
Kostnader för reparation och underhåll bedöms kunna justeras ytterligare vid kommande prognos, men omfattningen är i nuläget inte fastställd.
Övriga verksamhetsområden inom Tekniska kontoret redovisar sammantaget en förbättrad prognos med 0,4 mnkr, vilket ytterligare bidrar till den positiva helhetsbilden.

Kontorsledning:
Prognosen ärförbättrad med 2 mnkr sedan delåret genom ett ökat uttag ifrån skogen.

Samhällsfinansierade resor:
Prognosen är oförändrad sedan delåret.

Gata:
Prognosen är något förbättrad sedan delåret.

Park:
Prognosen är något förbättrad sedan delåret.

Kart/mät:
Prognosen är oförändrad.

Projekt och utveckling:
Prognosen är oförändrad.

Fastighet:
Se text ovan

Måltid:
Måltidsenheten har budget i balans för helåret.

Åtgärder med tidplan	**Effekt 2025**	**Helårseffekt**	**Tidplan/ansvarig**
Minskade lokalkostnader genom bättre lokalutnyttjande inom tekniska kontoret	-	- 800	Ska ske under hösten inför 2026. Teknisk chef.
Minskade personalkostnader genom ett minskat antal chefer på samhällstekniska	- 85	- 1 450	Kommer att få full effekt 2026. Verkställd.
Minskade kostnader för fordonshyra genom ett minskat antal bilar på Gata och Park	- 130	- 130	Verkställd.
Minskade maskinkostnader på Gata genom ett minskat antal maskiner	- 200	- 650	Kommer få full effekt 2026. Gata/Parkchef.
Ökade interna intäkter på Gata och Park genom att fler arbetsuppgifter utförs åt andra enhet	- 2 000	- 2 000	Verkställd.
Minskade kostnader på Gata för markvärme i centrum	- 500	- 500	Verkställd. Kommundirektör.
Vikariestopp vid kortidsfrånvaro Måltid	- 200	- 200	Verkställd. Verksamhetschef
Översyn frekvens tömning av molucker (sopor)	- 150	- 300	Påbörjad Fastighetschef
Nya larmavtal Fastighet	- 300	- 300	Verkställd. Fastighetschef
Uppsägning bilar Fastighet	- 300	- 300	Verkställd. Fastighetschef
Solceller Åkraskolan	- 150	- 300	Driftschef
Omorganisation Fastighet fulleffekt 2026	- 500	- 2 700	Fastighetschef
Samhällsteknikniska Kart/mät taxeöversyn, KF beslut, ärende under framtagning			
Minska kostnaderna för markvärme på Gata	- 500	- 500	Enhetschef Gata/ Park
Avveckla evakueringslokaler/moduler	- 320	- 960	Fastighetschef
Summa	**- 5 335**	**- 11 090**	

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: Kommunledningskontoret
Månad: Sep

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	-5 659	-7 037	1 378	-4 244	-5 936	105%
Interna intäkter	-2 254	-2 792	538	-1 691	-2 035	90%
Summa intäkter	***-7 913***	***-9 829***	***1 916***	***-5 935***	***-7 970***	***101%***
Köp av huvudvht, bidrag	15 429	15 333	96	11 571	12 477	81%
Personalkostnader	67 926	63 193	4 733	50 945	47 592	70%
Övriga kostnader	24 837	28 100	-3 264	18 627	19 450	78%
Interna kostnader	4 905	5 485	-579	3 679	3 946	80%
Summa kostnader	***113 096***	***112 110***	***986***	***84 822***	***83 465***	***74%***
RESULTAT	**105 183**	**102 281**	**2 903**	**78 887**	**75 495**	**72%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Kommundirektör	6 430	5 868	562	4 822	4 354	68%
Säkerhet och beredskap	1 609	1 561	48	1 207	977	61%
Näringsliv	6 854	6 854	-	5 141	5 459	80%
Kommunledningskontoret	1 377	1 439	- 62	1 033	1 075	78%
Personal	11 780	10 819	961	8 835	8 309	71%
Kanslienheten	27 041	27 369	- 329	20 280	20 930	77%
IT	22 487	22 886	- 399	16 865	15 958	71%
Ekonomi	11 211	10 374	837	8 408	7 480	67%
Kommunikation	8 893	8 639	254	6 670	6 318	71%
Upphandling/inköp	5 200	4 276	924	3 900	2 783	54%
Hållbar utveckling	2 302	2 194	107	1 726	1 853	80%
SUMMA	**105 183**	**102 281**	**2 903**	**78 887**	**75 495**	**72%**

Kommentar till driftsprognos. Avvikelser kommenteras.

Totalt Kommundirektör och Kommunledningskontoret:
Lämnar totalt en plus prognos.

Kommundirektör:
Prognosen visar ett positiv resultat som till stor del beroer på att övriga kostnader har ett lägre utfall än mot prognosen. I dessa delar återfinns oförusedda kostander och politiska uppdrag samt utredningar.

Säkerhets och beredskap:
Säkerhets- och beredskapsenheten har en felbudgetering och åtgärder har vidtagits för att möte det underskottet och lämnar därmed en noll prognos.

Kommunledningskontoret:
Höger lönekostnader en budgeterat.

Personalkontoret:
Högre kostnader för system men detta vägs upp av lägre personalkostnader. Lämnar en positiv prognos.

Kansli:
Lämnar negativ prognos då inte alla kostnader varit budgeterade. Beslut om att införa e-arkiv från 1 september 2025 försämring av prognosen med 130 tkr.

IT:
Utökad lokalhyres kostnad för kontorslokal och för datorhall och Investeringar utan täckning för avskrivningskostnader gör att it prognotiserar underskott.

Ekonomi och Kommunikation:
Lämnar en plusprognos som beror på minskade personalkostnader. Däremot finns ett underskott inom övriga som till stor del består av avgifter kopplade till ekonomisystemet.

Upphandling:
Lämnar en plusprognos pga intäkter från Hallstahammars kommun som prognostiseras att inte helt tas upp av ökade kostnader. En

Åtgärder med tidplan	**Effekt 2025**	**Helårseffekt**	**Tidplan/ansvarig**
KAN: Se över billigare alternativ till radio sändningar		ca 140 tkr	Sandra Ahlbin
KAN: Säga upp tidningsprenumerationer		ca 150 tkr	Sandra Ahlbin
IT: Sagt upp en servicebil	80	80	Marie Johansson
IT: Organisationsförändring (lägre budget ram nästa år)		880	Marie Johansson
IT: Omförhandlat licenskostnader	300	300	Marie Johansson
SÄK/BER: Förbrukningsinventarier och materiel för lokal kopplat till signalskydd sker under hela 2025	80		David Lugnet
SÄK/BER: Representation, kompetensutveckling och resor minskas då vi i nuläget är två personal färre än budgeterat för under 2025.	66		David Lugnet
SÄK/BER: Se över administrativa tjänster och licenser	52,5		David Lugnet

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: Räddningstjänsten
Månad: Sep

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	-16 718	-17 096	378	-12 538	-16 386	98%
Interna intäkter	-835	-837	2	-626	-112	13%
Summa intäkter	***-17 553***	***-17 933***	***380***	***-13 165***	***-16 498***	***94%***
Köp av huvudvht, bidrag	865	865	0	649	169	20%
Personalkostnader	33 298	33 675	-377	24 973	25 271	76%
Övriga kostnader	7 346	6 867	479	5 509	4 164	57%
Interna kostnader	2 351	2 464	-113	1 763	1 840	78%
Summa kostnader	***43 859***	***43 870***	***-11***	***32 894***	***31 445***	***72%***
RESULTAT	**26 306**	**25 937**	**369**	**19 730**	**14 946**	**57%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Räddningstjänsten	26 306	25 937	369	19 730	14 946	1
SUMMA	**26 306**	**25 937**	**369**	**19 730**	**14 946**	**57%**

Kommentar till driftsprognos. Avvikelser kommenteras.

Utökat stöd från MSB till kommunal räddningstjänst inför höjd beredskap ger ett positivt resultat.

Åtgärder med tidplan	**Effekt 2025**	**Helårseffekt**	**Tidplan/ansvarig**

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: Samhällsbyggnadskontoret
Månad: Sep

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	-19 707	-17 775	-1 932	-14 780	-16 030	81%
Interna intäkter	-602	-1 040	438	-452	93	-15%
Summa intäkter	***-20 309***	***-18 816***	***-1 494***	***-15 232***	***-15 937***	***78%***
Köp av huvudvht, bidrag	4 237	5 080	-843	3 178	3 630	86%
Personalkostnader	34 720	27 984	6 736	26 040	21 673	62%
Övriga kostnader	5 000	7 908	-2 908	3 750	4 651	93%
Interna kostnader	2 000	2 585	-584	1 500	1 596	80%
Summa kostnader	***45 957***	***43 557***	***2 400***	***34 468***	***31 550***	***69%***
RESULTAT	**25 648**	**24 742**	**906**	**19 236**	**15 613**	**61%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Stab	0	0	0	0	8	#DIVISION/0!
Nämnd	1 094	934	160	820	616	56%
Byggenheten	8 133	8 566	-433	6 100	5 908	73%
Miljöenheten	5 750	5 816	-67	4 312	3 265	57%
Plan- och utvecklingsenheten	10 672	9 426	1 246	8 004	5 816	54%
SUMMA	**25 648**	**24 742**	**906**	**19 236**	**15 613**	**61%**

Kommentar till driftsprognos. Avvikelser kommenteras.

Samhällsbyggnadskontoret prognostiserar ett överskott om 906 tkr för helåret 2025.

Vi ser två huvudsakliga risker för kontorets ekonomi under året. Den ena rör bostadsanpassning där vi per sista september ligger något högt i kostnadsutfall och där vi vet att kostnadsutvecklingen snabbt kan accelerera. Den andra rör processen Nytt läge 2026 där framförallt miljöenheten påverkas av att både personalkostnader och intäkter är osäkra i omställningsprocessen.

Åtgärder med tidplan	**Effekt 2025**	**Helårseffekt**	**Tidplan/ansvarig**

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: **Kommunledningskontoret**
Månad: **Sep**

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringsprojekt/program	*Periodutfall*	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*% av årsbudget*
S&B: Krislivsmedelshantering	24	200	200	-	12%
S&B: Krigsmaterial	96	150	150	-	64%
KAN: E-arkiv	-	1 250	-	1 250	0%
KAN: Sala silvergruva b-aktier	42	-	42	- 42	#DIVISION/0!
IT: Server/Lagrin/nätver/säkerhet	5 017	6 232	4 632	1 600	81%
IT: IT- och digitaliseringsenheten	231	1 000	1 000	-	23%
KOM: Ai funktion webb intranät	25	300	300	-	8%
Rtj tankbil	-	3 300	3 300	-	0%
SBK: Försäljning övrig mark	- 230	- 600	- 600	-	38%
TK: Kontorsledning	-	37 009	-	37 009	0%
TK: Gata	7 100	15 600	15 200	400	46%
TK: Park	1 000	3 400	2 900	500	29%
TK: VA	25 000	36 400	36 400	-	69%
TK: Fastighet	38 200	74 200	66 300	7 900	51%
TK: Gruvans vattensystem	-	-	-	-	#DIVISION/0!
TK: Kart Mät	333	350		350	95%
TK: Projekt och Utveckling	6 700	5 316	5 316	-	126%
SUMMA	**83 539**	**184 107**	**135 141**	**48 967**	**45%**

Dnr 2025/32

KSLU § 157 Månadsuppföljning Sala kommun, september 2025

INLEDNING
Månadsuppföljning, eller prognos, är något som görs sex gånger om året. Då ska verksamheterna analysera och dra slutsatser om det ekonomiska utfallet för resterande del av året. Prognoserna görs av enhets-, verksamhets- och kontorschefer i samråd med verksamhetscontrollers för respektive kontor. Dessa sammanställs och lämnas sedan över till kommundirektör och förtroendevalda. Månadsuppföljningarna används som ett underlag till förtroendevalda för att kunna fatta beslut.

Beslutsunderlag
KS 2025.5325 – Månadsuppföljning Sala kommun, september 2025
Ärendet föredras av controller Anna Cedervång. Controller Mikaela Assarsson deltar vid ärendets

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att kommundirektören ges i uppdrag att, i enlighet med tidigare beslut och inriktning, fortsätta arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen,
att uppdra till samtliga nämnder att fortsätta arbete med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen i samband med årets månadsuppföljningar, samt
att godkänna månadsuppföljningen till och med september 2025 och lägga informationen till handlingarna.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att kommundirektören ges i uppdrag att, i enlighet med tidigare beslut och inriktning, fortsätta arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen,
att uppdra till samtliga nämnder att fortsätta arbete med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen i samband med årets månadsuppföljningar, samt
att godkänna månadsuppföljningen till och med september 2025 och lägga informationen till handlingarna

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till - Kommunstyrelsen

Månadsuppföljning september 2025

KOMMUNSTYRELSEN

Ledningsutskottet

2025-10-29

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING 5
Resultaträkning 5
Verksamhetens nettokostnader *5*
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning *6*
Finansnetto *6*
FINANSFÖRVALTNING 8
NÄMNDERNA 9
Driftredovisning 9
Kommunstyrelse *9*
överförmyndarverksamhet *11*
Skolnämnd *11*
Äldre – och omsorgsnämnd *11*
Social- och arbetsmarknadsnämnd *12*
Investeringsredovisning 14
Kommunstyrelse *14*
Kultur- och fritidsnämnd *15*
Skolnämnd *15*
Äldre- och omsorgsnämnd *15*
ÖVRIGT 16
Kommunstyrelsens förfogande *16*
Likviditet *16*
UTVALDA NYCKELTAL 17
Preliminär befolkningsutveckling 2025 med prognos *17*
Finansförvaltningen – finansiella mål och nyckeltal *17*

SAMMANFATTNING

Resultaträkning

Mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Utfall sep 2025	Prognos 2025	Avvikelse
Verksamhetens intäkter[1]	875,2	1 289,2	921,5	1 281,8	-7,3
Jämförelsestörande intäkter	103,8				
Verksamhetens kostnader[1]	-2 541,0	-2 881,9	-2 129,2	-2 915,8	-33,8
Jämförelsestörande kostnader	-12,9				
Avskrivningar	-109,6	-96,6	-84,0	-109,7	-13,1
Verksamhetens nettokostnader	**-1 684,5**	**-1 689,4**	**-1 291,8**	**-1 743,6**	**-54,2**
Skatteintäkter	1 201,4	1 253,3	925,6	1 233,7	-19,7
Generella statsbidrag och utjämning	506,4	517,1	397,2	530,5	13,4
Verksamhetens resultat	**23,3**	**81,1**	**31,1**	**20,6**	**-60,5**
Finansiella intäkter	16,2	6,5	8,2	10,6	4,1
Finansiella kostnader	-39,4	-34,5	-27,0	-42,0	-7,5
Resultat efter finansiella poster	**0,1**	**53,1**	**12,3**	**-10,8**	**-63,9**
Extraordinära poster					
Årets resultat	**0,1**	**53,1**	**12,3**	**-10,8**	**-63,9**
Reavinster	-98,5		-0,3	-0,3	-0,3
Orealiserade vinster/förluster	-0,8		-0,5	-0,5	-0,5
Justering för reaförluster med undantagsmöjlighet	2,0				
Årets balanskravsresultat	**-97,2**	**53,1**	**11,5**	**-11,6**	**-64,7**

Årsprognosen för 2025 pekar på ett negativt resultat på -10,8 mnkr och en budgetavvikelse på -63,9 mnkr. Det är en förbättring med 9,2 mnkr jämfört årsprognosen i delårsrapporten. Samtliga nämnder med prognostiserat underskott har förbättrat prognoserna.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

Helårsprognosen för nettokostnaderna uppgår till -1 743,6 mnkr vilket är 54,2 mnkr högre än budgeterat.

[1] Inkl interna poster

Verksamhetens intäkter

Intäkterna delas upp på externa och interna intäkter och totalt beräknas de avvika med -7,3 mnkr från budget. De ***externa*** intäkterna beräknas ge ett överskott på 37,7 mnkr. Prognosen för bidrag från staten överstiger budget med 19,8 mnkr. Ökade bidrag ses till skola och vård och omsorg samt även ett retroaktivt elstöd. Bidraget till saneringsprojektet vid gruvan beräknas dock bli 10 mnkr lägre än budgeterat kopplat till lägre kostnader. Försäljningsintäkterna förväntas överstiga budget med 5,1 mnkr bl a för avverkad skog. De externa hyresintäkterna bedöms bli 8 mnkr högre än budgeterat bl a på grund av att de felaktigt budgeterats som interna hyresintäkter.
De ***interna*** intäkterna avviker med -45 mnkr. En av orsakerna är begränsad möjlighet att ta ut full hyra för evakueringslokaler och tomställda lokaler (-16,6 mnkr) samt ovan nämnda felbudgetering (-8 mnkr). Personalbrist inom gata- och parkenheten begränsar till viss del möjligheten till att ”sälja” timmar till bl a investeringsprojekt och övriga verksamheter.

Verksamhetens kostnader och avskrivningar

Den sammanräknade helårsprognosen för rubricerade poster visar på en negativ avvikelse från budget med -46,9 mnkr, fördelat enligt nedan.

Köp av huvudverksamhet, bidrag
Totalprognos, -51,7 mnkr. De stora avvikelserna ses bland interkommunala ersättningar -4,6 mnkr, placeringskostnader för framförallt barn och unga -27,9 mnkr, ersättning till LOV-företag -3,8 mnkr, samhällsfinansierade transporter -4,6 mnkr, ersättning till Försäkringskassan för personlig assistans -4,1 mnkr samt försörjningsstöd och habiliteringsersättning -2,7 mnkr.

Personalkostnader
Budgetavvikelsen beräknas bli -7,2 mnkr. Nämnderna prognostiserar en avvikelse på +5,3 mnkr. I och med att första pensionsprognosen inför verksamhetsåret pekade på ett lägre utfall än vad som budgeterats togs beslut om att sänka det, till nämnderna, debiterade po-pålägget med ytterligare 1,15 procentenheter vilket förbättrat nämndernas förutsättningar.
De personalrelaterade kostnader (pensionskostnader, arbetsgivaravgifter, arbetsmarknadsförsäkringar) som återfinns inom Finansförvaltningen beräknas ge ett underskott på -12,5 mnkr (se sid 7).

Övriga kostnader/interna kostnader/avskrivningar
Prognosen för ovanstående poster visar +12 mnkr.
Avskrivningskostnaderna avviker negativt -13,1 mnkr, till stor del beroende på att kostnader för externt inhyrda lokaler delvis bokas om till en avskrivningskostnad i enlighet med regelverket för finansiell leasing. De interna kostnaderna beräknas bli 5,6 mnkr lägre än budgeterat. Övriga kostnader, +19,5 mnkr, delvis beroende på ovan nämnda ombokning samt att en budgeterad post på 10 mnkr för inhyrd konsult inom saneringsprojektet kopplat till gruvan beräknas inte falla ut.

SKATTEINTÄKTER, GENERELLA STATSBIDRAG OCH UTJÄMNING

I senaste skatteprognosen (SKR:s cirkulär 25:47) beräknas skatteintäkterna bli -19,7 mnkr lägre än budgeterat. Det beräknade skatteunderlaget har försämrats vilket ger negativa slutavräkningar för både 2024 och 2025. Avseende de generella statsbidragen är prognosen i samma cirkulär +13,4 mnkr jämfört med budget, där främst bidraget i inkomstutjämningen ökat.
Sammantaget är avvikelseprognosen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning -6,3 mnkr, vilket är i nivå med föregående prognos.

FINANSNETTO

Prognosen för finansnettot är 31,3 mnkr vilket är 3,3 mnkr sämre än budgeterat.
De finansiella kostnaderna beräknas sammanräknat bli 7,5 mnkr högre än budgeterat. Lägre finansiell kostnad kopplad till pensioner (+0,5 mnkr) samt lägre räntekostnader för kommunen lån (+0,7 mnkr) då räntenivåerna vid ny- och omtecknande av lån är något lägre än vad som budgeterats. Räntekostnaden för finansiell leasing avviker med -8,2 mnkr, den posten möts till sin helhet av en intern intäkt redovisad inom verksamhetens kostnader.

De finansiella intäkterna beräknas bli 4,1 mnkr bättre än budgeterat beroende på något högre utdelning från de kommunala bolagen, ränteintäkter för utestående kundfordringar samt överskottsutdelning från Kommuninvest och en orealiserad vinst kopplad till en kapitalförsäkring.

FINANSFÖRVALTNING

Mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Utfall sep 2025	Prognos 2025	Avvikelse	[2]Prognos-förändring
Pensionskostnader	179,4	134,7	105,9	129,1	5,6	→
Reavinst, markförsäljning	-98,5	0,0	-0,2	-0,2	0,2	↗
Övrigt finans	-163,7	-131,0	-99,8	-127,0	-4,1	↗
Skatteintäkter	-1 201,45	-1 253,3	-925,6	-1 233,7	-19,7	↘
Generella statsbidrag/utjämning	-506,4	-517,1	-397,2	-530,4	13,4	↗
Finansnetto	20,1	28,0	19,2	31,6	-3,6	↗
Summa finansförvaltningen	**-1 770,5**	**-1 738,8**	**-1 298,0**	**-1 730,7**	**-8,1**	↗

Finansförvaltningens avvikelseprognos är -8,1 mnkr jämfört med budget, vilket är en förbättring med 1 mnkr jämfört prognosen i delårsrapporten.

Inom finansförvaltningen redovisas kostnader för arbetsmarknadsförsäkringar, arbetsgivaravgifter, pensionskostnader, hanteringen av påminnelser och krav. Intäkter i form av internränta och po-pålägg kommer från verksamheterna. Intäkten för po-pålägget ska möta vissa delar av pensionskostnaderna och särskild löneskatt kopplad till dessa samt arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar.
Kommunen följer det, av SKR, föreslagna po-pålägget. I budgetplaneringen var po-pålägget preliminärt satt till 41,39 % vilket sent i december sedan fastslogs till 40,24 %. I och med att pensionsprognosen från december indikerade lägre pensionskostnader än vad som budgeterats togs beslut om att debitera nämnderna det lägre po-pålägget under 2025. En reviderad pensionsprognos visar dock på ökade pensionskostnader kopplat till att pensionsberäkningar gjorts på enskilda personer.
I budgetberäkningen baserades framräkningen av po-pålägg och arbetsgivaravgifter på ett för högt underlag vilket tillsammans med avvikelsen på pensionskostnaderna och ersättningen för omställningsförsäkringen ger en nettoavvikelse på -11,3 mnkr. I prognosen har retroaktivt elstöd på 5,2 mnkr räknats in.

Prognoskommentarer angående skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt finansnetto, se sid 6.

[2] Symbolen visar hur årsprognosen förändrats jämfört med föregående prognos.

NÄMNDERNA

Driftredovisning

Mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Utfall sep 2025	Prognos 2025	Avvikelse	[3]Prognos förändring
Kommunstyrelse	**306,2**	**260,5**	**199,7**	**273,9**	**-13,5**	↗
- varav Kommundirektör	*12,8*	*14,9*	*10,8*	*14,3*	*0,7*	→
- varav Kommunledningskontor	*91,7*	*90,3*	*64,7*	*88,0*	*2,3*	↘
- varav Tekniskt kontor	*148,1*	*103,4*	*93,6*	*121,0*	*-17,6*	↗
- varav Räddningstjänst	*26,4*	*26,3*	*14,9*	*25,9*	*0,4*	→
- varav Samhällsbyggnadskontor	*27,3*	*25,6*	*15,6*	*24,7*	*0,9*	→
Revision	**1,3**	**1,2**	**0,6**	**1,1**	**0,1**	→
Överförmyndare	**2,5**	**3,3**	**1,4**	**2,8**	**0,5**	↗
Kultur- och fritidsnämnd	**65,8**	**67,7**	**49,9**	**67,7**	**0,0**	→
Skolnämnd	**655,9**	**672,4**	**491,3**	**658,4**	**14,1**	↗
Äldre- och omsorgsnämnd	**542,6**	**520,6**	**402,6**	**540,3**	**-19,7**	↗
Social- och arbetsmarknadsnämnd	**196,1**	**159,9**	**140,3**	**197,2**	**-37,3**	→
Summa nämnder	**1 770,4**	**1 685,7**	**1 285,7**	**1 741,5**	**-55,8**	↗

Nämnderna prognosticerar sammantaget med en avvikelse på -55,8 mnkr (3,3 %), vilket är en förbättring med 8,2 mnkr jämfört föregående prognos.

Nedan kommenteras nämnder/kontors eventuella avvikelser:

KOMMUNSTYRELSE

Kommundirektör

+0,6 mnkr (fg prognos +0,6 mnkr.) Kostnader för politiska uppdrag och utredningar samt oförutsedda kostnader bedöms inte bli i nivå med avsatt budget.

Kommunledningskontor

+2,3 mnkr (+2,2 mnkr). ***IT-enheten*** beräknas göra ett underskott p g a utökad lokalhyra för kontorslokal och datorhall samt för höga avskrivningskostnader. ***Kanslienheten*** prognostiserar ett underskott vilket i huvudsak hänförs till obudgeterade kostnader för bl a avgifter och radiosändningar samt kostnader för införande av e-arkiv.
Kommunikations-, personal-, ekonomi- samt upphandlingsenheterna prognostiserar samtliga med överskott där lägre personalkostnader (vakanta tjänster) är största anledningen.

[3] Symbolen visar hur årsprognosen förändrats jämfört med föregående prognos.

Tekniskt kontor

Totalt, -17,6 mnkr (-20,9 mnkr). Prognosförbättringen beror på ett ökat uttag från skogsverksamheten samt att Fastighet justerat prognosen för kostnader för reparationer och underhåll.
Kontorsledning inkl skogsdrift, +7,7 mnkr (+5,3 mnkr). Överskottet beror dels på god avkastning vid försäljning av virke enligt gällande skogsbruksplan och ett ökat uttag från skogen, dels på ersättning vid röjning och säkring av ledningsgator.
Samhällsfinansierade resor, -7 mnkr (-7 mnkr). Underskottet består dels av ökade kostnader för den särskilda kollektivtrafiken (färdtjänst, och resor till daglig verksamhet LSS) kopplat till ett ökat antal resande, -2,3 mnkr och dels av ökad kostnad för allmänna kollektivtrafiken (-4,9 mnkr) än vad som antogs i budget. Prognosen förbättrades i delåret med 1,8 mnkr p g a ändrade skatteregler för biogas.
Fastighet, -14,6 mnkr (-16,5 mnkr). Merparten av underskottet kan kopplas till evakueringslokaler (-13,4 mnkr) och tomställda lokaler (-3,3 mnkr). Underskottet möts till viss del av lägre kostnader för underhåll, reparationer och mediakostnader. Ett antal åtgärder har verkställts eller pågår i avsikt att sänka driftskostnaderna, bl a minska antalet bilar och tjänster. Prognosförbättringen beror på att kostnadsprognosen för reparationer och underhåll har justerats ned ytterligare.
Samhällsteknik, -2,5 mnkr totalt (-2,7 mnkr). För både gata- och parkenheterna beror underskottet på lägre interna intäkter i o m att möjligheten att sälja tjänster till andra verksamheter har varit begränsat. Prognosen har förbättrats något då personalkostnaderna nu beräknas bli lägre än vad tidigare bedömts möjligt.
Måltid, bedöms ha en budget i balans. Enheten har enligt särskilt beslut debiterat förskoleverksamheten 2 mnkr för måltider. Verksamheten fortsätter arbetet med att sänka kostnaderna.

Åtgärder för budget i balans:
Nedanstående tabell visar ett urval av de effektiviseringsåtgärder som för närvarande planeras eller är under genomförande.
Ytterligare åtgärder och effektiviseringar pågår inom den ordinarie verksamheten, vilket förväntas bidra till fortsatt kostnadsreduktion under kommande period. Effekterna av dessa kommer att synliggöras i nästa prognos, då det i nuläget är för tidigt att fastställa den exakta ekonomiska effekten för 2025.

Åtgärd	Effekt 2025	Helårseffekt	Tidplan/ansvarig
Minskad personalkostnad på Fastighet	0,5 mnkr	1,27 mnkr	Fastighetschef
Avveckla evakueringslokaler/moduler	0,32 mnkr	0,96 mnkr	Fastighetschef
Kostnadssänkande åtgärder för lokaler	0,3 mnkr	0,3 mnkr	Fastighetschef
Minska kostnaderna för markvärme på Gata	0,5 mnkr	0,5 mnkr	Enhetschef Gata / Park
Minska ned antalet fordon i kommunen med ytterligare 5 bilar	0,26 mnkr	0,26 mnkr	Enhetschef Gata / Park
Minska ned på mängden tomställda lokaler	0	-	2026 Fastighetschef
Villkorsändra avtal för att öka intäkterna på Fastighet	0	-	2026 Fastighetschef
Öka de externa hyresintäkterna på Fastighet	0	-	2026 Fastighetschef
Minska antalet maskiner på Gata	0	-	2026 Enhetschef Gata/ Park
Öka intäkterna på Gata/Park från VA	2 mnkr	-	2026 Enhetschef Gata/ Park
Nedläggning av centralförrådet	0	-	Genomförd per 1/1 2025
Nedläggning av den interna verkstaden	0	-	2026 Enhetschef Gata/ Park
Minska kommunens hyreskostnader	0	-	2026 Fastighetschef
Omplanering Silverlinjen och Silverexpressen	0	0,56 mnkr	2026 Teknisk chef

Räddningstjänst

+0,4 mnkr (+0,2 mnkr). Ett utökat stöd från MSB till kommunal räddningstjänst inför höjd beredskap ger ett positivt resultat.

Samhällsbyggnadskontoret

Totalt +0,9 mnkr (+0,9 mnkr). Prognosavvikelsen för *Bostadsanpassning* är beräknad till -0,9 mnkr baserat på att ett något högt kostnadsutfall per sista september. För den verksamheten kan emellertid kostnadsutvecklingen accelerera snabbt. Övrig verksamhet beräknas avvika +1,8 mnkr. Ytterligare en osäkerhetsfaktor i prognosen utgör processen kring ”Nytt lägre 2026” där både personalkostnader och intäkter är osäkra i omställningsprocessen.

ÖVERFÖRMYNDARVERKSAMHET

Färre ärenden.

SKOLNÄMND

Totalt +14,1 mnkr (+11,9 mnkr). Prognosförbättringen beror främst på att personalkostnaderna beräknats bli något lägre (1 mnkr) och så även de interkommunala kostnaderna (0,8 mnkr) samt att intäkterna för statsbidrag ökar (0,8 mnkr)

Nämnd och styrelseverksamhet: -0,1 mnkr.
Central förvaltning: Överskott +3,4 mnkr (+3,2 mnkr) p g a vakanta tjänster samt sjukskrivningar.
Förskola: Underskott på -0,2 mnkr (-0,5 mnkr). Verksamheten debiteras högre kostnader för måltider (2 mnkr) enligt särskilt beslut. Intäkterna för statsbidrag och från andra kommuner förväntas avvika med och -1,9 mnkr. En inkomstkontroll har genomförts vilken resulterade i 1,2 mnkr extra intäkter för barnomsorg vilket mildrar underskottet tillsammans med lägre personalkostnader.
Anpassad gymnasieskola: +2,4 mnkr (+2,4 mnkr). Lägre hyreskostnader och högre intäkter p g a fler elever från andra kommuner.
Anpassad skola: +0,3 mnkr (+0,1 mnkr).
Grundskola: +9,3 mnkr (+8,7 mnkr). Överskottet förklaras delvis av högre externa intäkter än beräknat, där statsbidrag utgör den största delen. En annan orsak är att budgeterade kostnader för tilläggsbelopp inte förväntas falla ut samt att det debiterade po-pålägget är lägre än budgeterat.
Gymnasieskola: -1,1 mnkr (-2,3 mnkr). Högre kostnader för interkommunala ersättningar för elever som valt skolor i annan kommun och lägre intäkter för externa elever.
Vuxenutbildning: +0,3 mnkr. Högre statsbidragsintäkter.

ÄLDRE – OCH OMSORGSNÄMND

Totalt -19,7 mnkr (-21,8 mnkr). Prognosförändringen beror på en något bättre intäktsprognos samt att prognosen för personalkostnaderna justerats ner ytterligare.
Intäkterna beräknas bli ca 6,9 mnkr bättre än budgeterat, vilket kan knytas till ökade bidrag från staten (+5,7 mnkr) och försäljning av specialistuppdrag (HSL) till regionen (+3,3 mnkr). Regelverket kring statsbidraget för äldreomsorgslyftet har förändrats och nu finns möjlighet att täcka hela personalkostnaden för de som studerar inom äldreomsorgslyftet. Prognosen för taxor och avgifter tillsammans med intäkter för måltider avviker -2,5 mnkr och utfallet beräknas bli lägre än föregående år. Kostnaderna avviker med -26,6 mnkr. Den största avvikelsen ses inom personalkostnaderna, -15 mnkr samt för köp av huvudverksamhet och bidrag där kostnaderna för LOV-företagen och habiliteringsersättningen tillsammans avviker med -5,3 mnkr samt att en ny placering tillkommit sedan föregående uppföljning (-0,6 mnkr). IVO har ansökt om hos förvaltningsrätten om att döma särskild avgift (4,8 mnkr) p g a lång tid för verkställande av insatser om särskilt boende vilket räknats in i prognosen.

Per verksamhetsområde fördelar sig avvikelsen:
Nämndsövergripande ledning: -19,1 mnkr. I budget finns en förväntad kostnadsminskning inräknad vilken är tänkt att täckas av överskott i verksamheterna.

Administration: +1,1 mnkr. Vakant tjänst samt statsbidrag för kompetensutveckling.
Hälso- och sjukvård samt rehab: +4,9 mnkr. Högre intäkter än budgeterat p g a fler uppdrag och prisökning.
Omsorgen om funktionshindrade: +6,3 mnkr. Högre intäkter än budgeterat (+3 mnkr) samt restriktiv tillsättning av vikarier vid frånvaro.
Omsorgen om äldre: -13,9 mnkr.
Hemtjänst och dagverksamhet -3,9 mnkr. En vid budgetläggningen förväntad kostnadsminskning för LOV-företagen beräknas inte infrias. En hyresjustering har gjort mellan verksamheter.
Särskilt boende -9 mnkr. Högre personalkostnader än budgeterat samt att intäkterna inte beräknas nå upp till den budgeterade nivån. Den särskilda avgiften som IVO ansökt om hos förvaltningsrätten ingår i prognosen samt även beräknade ökade driftskostnader kopplat till öppnande av nya boendeplatser. Arbete pågår med att nå en budget i balans.

Åtgärder för budget i balans:

Åtgärd	Effekt 2025	Helårseffekt	Tidplan/ansvarig
LOV borttagande av externa utförare		3,8 mnkr	Nämndbeslut i maj. Beslut i KF i juni. 6 mån uppsägningstid av avtalen
Minskade nettokostnader på säbo och HSL/Rehab	3 mnkr	11 mnkr	Ökade intäkter för HSL/rehab 3 mnkr, genomfört. Minska antalet tjänster genom naturliga avgångar, klart dec 2025. Verksamhetschef SÄBO/HSL.
Restriktiv vikarietillsättning	2 mnkr	2,5 mnkr	Pågår. Alla verksamhetschefer 2025.
Ändrade riktlinjer för biståndsbedömning	2 mnkr	1,5 mnkr	Verksamhetschef i samråd med Myndighet. Beslut fattat våren 2025.
Sänka kostnader och öka intäkter för dagverksamhet	1 mnkr	1 mnkr	Verksamhetschef HTJ, klart hösten 2025.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMND

Totalt -37,3 mnkr (-37,6 mnkr).
Intäkterna beräknas bli 4,6 mnkr högre än budgeterat. Bidrag från staten i form av momsersättning kopplat till placeringar samt statsbidrag för subventioner av placeringar av barn och unga främsta orsaken.
Kostnadsavvikelsen uppskattas bli -41,9 mnkr, varav köp av huvudverksamhet och utbetalade bidrag avviker med -35,3 och personalkostnaderna med -8,2 mnkr (inkluderar även kostnader för familjehem i egen regi). De interna kostnaderna beräknas bli 2,3 mnkr lägre än budgeterat p g a minska kostnader för administrativt stöd.

Per verksamhetsområde fördelar sig avvikelsen:
Arbetsmarknad och integration: +0,5 mnkr.
Individ- och familjeomsorg: -31,9 mnkr. Externa placeringar av barn och unga (köp av huvudverksamhet) samt kostnader för familjehemsvård i egen regi (personalkostnader).
LSS-verksamhet: -6,5 mnkr. Kostnader kopplade till personlig assistans, fler ärenden tillkommit efter årsskiftet. Ett högt inflöde av nya ärenden med begäran om assistans.

Åtgärder för budget i balans:

Åtgärd	Effekt 2025	Helårseffekt	Tidplan/ansvarig
Erbjuda stöd på hemmaplan för att kunna avsluta pågående placeringar	1 mnkr	1,8 mnkr	2026
Reviderat delegationsordning, beslutsfattare för placering barn och unga ligger numera på enhetschef i	-	0,5 mnkr	2026

stället för teamledare. Beslut om placeringar som överstiger 6000 kr/dygn fattas av nämnd			
Ny riktlinje IFO	-	1,2 mnkr	2026
Skapat nya rutiner och arbetsprocesser på Barn och unga samt öppenvården	-	1,2 mnkr	2026
Omfördelat tjänst till placeringssamordnare. Förhandlar nya avtal som ger lägre kostnader.	-	1,2 mnkr	2026
Statsbidrag, subventionering av placeringskostnader BoU	-	1,3 mnkr	2026
Förebyggande och tidiga insatser för att undvika placeringar	-	3,3 mnkr	2026
Statsbidrag, förebyggande arbete på hemmaplan, projektanställningar på barn och unga	-	2,5 mnkr	2026
Överta familjehem i egen regi. Ytterligare familjehem tas över 2027	0,3 mnkr	7 mnkr	2026
Vikarietillsätter ej anhörigstöds sommarsemester	-	60 tkr	2026
Avsluta möjliga externa placeringar och i stället verkställa på hemmaplan, samverka med skolan för att förhindra externa placeringar, revidera delegationsordningen nämnd fattar beslut ej enhetschef	-	1,5 mnkr	2026
Höja kvalitén på arbetsprocesser för att bättre följa prognos och omfattning av ärenden	-	2,4 mnkr	2026
Strukturerat arbete för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar"	-	1 mnkr	2026
Förebyggande arbete och tidiga insatser. Erbjuda insatser utan behovsbedömning. Skapa riktlinje.	-	1,8 mnkr	2026
Admin och IT	0,3 mnkr	0,4 mnkr	2026
Summering	**1,6 mnkr**	**27,2 mnkr**	

Investeringsredovisning

Mnkr	Budget 2025	Ack utfall sep 2025	Prognos 2025	Avvikelse
Kommunstyrelse	**184,1**	**86,5**	**135,2**	**49,0**
- varav Kommunledningskontor	*9,1*	*5,4*	*6,6*	*2,5*
- varav Tekniskt kontor	*172,3*	*78,4*	*125,8*	*46,4*
- därav Kontorsledning	*37,0*	*0,0*	*0,0*	*37,0*
- därav Samhällsteknik/Gata	*15,6*	*7,1*	*15,2*	*0,4*
- därav Samhällsteknik/Park	*3,4*	*0,9*	*2,8*	*0,6*
- därav Samhällsteknik/Gr vattensystem o projekt/utveckling	*5,3*	*6,7*	*4,6*	*0,7*
- därav Samhällsteknik/Kart_mät	*0,3*	*0,3*	*0,3*	*0,0*
- därav VA-kollektiv	*36,4*	*25,1*	*36,3*	*0,1*
- därav Fastighet	*74,2*	*38,2*	*66,6*	*7,6*
- varav Räddningstjänst	*3,3*	*2,9*	*3,3*	*0,0*
- varav Samhällsbyggnadskontor	*-0,6*	*-0,2*	*-0,6*	*0,0*
Kultur- och fritidsnämnd	**2,5**	**2,9**	**2,9**	**-0,4**
Skolnämnd	**19,7**	**13,2**	**18,7**	**1,0**
Äldre- och omsorgsnämnd	**5,4**	**0,0**	**0,6**	**4,8**
Summa	**211,7**	**102,5**	**157,2**	**54,4**

Årets investeringsbudget uppgår till 206 mnkr och tilläggsanslag på 5,7 mnkr från 2024 har beviljats av KS och totala investeringsbudgeten uppgår därefter till 211,7 mnkr.
Per sista september har netto 102,5 mnkr upparbetats. Årsprognosen pekar på 157,2 mnkr i nettoutgifter. 54,4 mnkr kommer att återlämnas delvis beroende på att ett antal projekt har skjutits på framtiden eller prioriterats bort. Projektet Nya Åkraskolan varit också något före i tidplanen och överskred budgetramarna förra året vilket gör att delar av årets budgetmedel lämnas åter.

Nedan kommenteras nämnder/kontors eventuella avvikelser:

KOMMUNSTYRELSE

Kommunledningskontor

Lägre kostnader för investeringar i brandväggar och datalagring samt att långsiktig arkitektur för integrationslösning och automation blir flyttad på framtiden. Kanslienheten planerar att leasa e-arkiv via annan kommun i stället för att investera i eget.

Tekniskt kontor

Kontorsledning: +37 mnkr. Som en åtgärd för att minska kommunens utgifter har ett antal budgeterade projekt skjutits på framtiden eller prioriterats bort. Projekt som förra året drog över budgetramar p g a att de låg före i tidplanen återlämnar delar av årets budget.

Gatuprogram: +0,4 mnkr. En mindre del av de 1,2 mnkr som avsatts till trafikåtgärder vid Åkraskolan kommer att nyttjas samt att Trafikverket även medfinansierar projektet med 0,2 mnkr. Projekt Planerat vägunderhåll överstiger budget med ca 0,5 mnkr då beläggningsarbetet på Sörskogsleden blev dyrare än planerat.
Parkprogram: +0,6 mnkr. Inköp av sopsorteringskärl beräknas bli 0,3 mnkr billigare än budgeterat samt att en del andra investeringar inte blivit så kostsamma som tidigare beräknats.
VA-**program**: 36,3 mnkr varav 22,1 avser TS-ledning Sala-Broddbo. Övriga investeringar är fördelade på ny kommunikationsutrustning reningsverken, omläggning och löpande underhåll av VA-nätet.
Lokalprogram: 66,5 mnkr. Flertalet underhållsåtgärder har genomförts till en lägre kostnad än beräknat vilket sammanlagt genererar en positiv avvikelse på 7,6 mnkr. Övriga projekt löper eller har löpt enligt plan.

Räddningstjänst

En tankbil köps in.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND

Bryggorna vid Måns Olsbadet blev dyrare än beräknad då extra konstruktionsförbättringar krävdes för att öka säkerheten vilket innebär ökade arbetskostnader.

SKOLNÄMND

Kostnader för inventarier på nya Åkraskolan förväntas blir lägre än budgeterat.

ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMND

Medel avsatta till inköp av möbler för ett utökat öppnade av särskilda boendeplatser kommer endast delvis att användas.

ÖVRIGT

KOMMUNSTYRELSENS FÖRFOGANDE

10 000 tkr har avsatts i budget 2025 till Kommunstyrelsen att förfoga över. T o m sista september har 6 068 tkr delats ut. Prognosen är att hela förfogandet delas ut under året. Om så inte sker kommer återstoden att höja resultatet.

KS förfogande 2025 (belopp i tkr)	10 000		Beslutsdatum
Brottsofferjouren 2025	-137	KS § 196	2024-11-13
BRIS 2025	-47	KS § 137	2024-09-11
Projekt badhus	-2 500	KS § 5	2025-01-15
Retro driftsbidrag enskilda vägar	-602	KS § 68	2025-05-07
Förstudie LSS – Klövervägen 16–18 och 22–24	-800	KS § 80	2025-05-07
Ekonomi i balans – Fastighetsenheten	-1 982	KS § 81	2025-05-07
Återstår av Kommunstyrelsens förfogande	**3 932**		

LIKVIDITET

I den antagna budgeten för 2025 finns beslut om att låna upp 150 mnkr för att täcka delar av de budgeterade investeringsutgifterna.

Föregående års svaga resultat tillsammans med att investeringsprojekt drog över budget innebar att kommunens likvida ställning krävde att delar av årets beslutade låneutrymme, 75 mnkr, upptogs i januari vilket var tidigare än planerat. Resterande 75 mnkr lånades upp i september.
Förutom de två månader som lån har upptagits så har inbetalningarna varit större än utbetalningarna endast en månad.

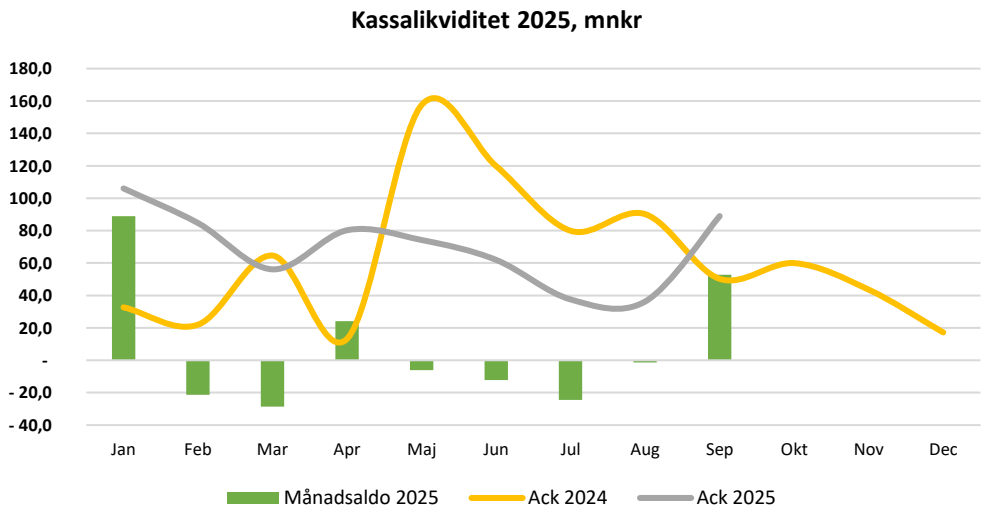

Kommunen har också en checkräkningskredit på 60 mnkr som ökar förmågan att göra de löpande utbetalningarna. Krediten har nyttjats under två dagar i april.

UTVALDA NYCKELTAL

PRELIMINÄR BEFOLKNINGSUTVECKLING 2025 MED PROGNOS

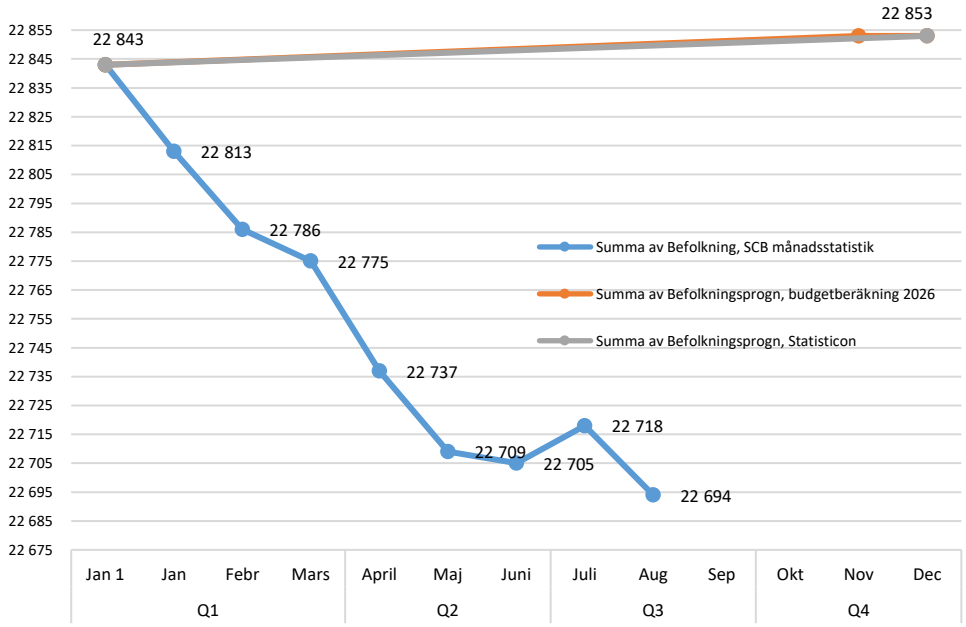

FINANSFÖRVALTNINGEN – FINANSIELLA MÅL OCH NYCKELTAL

	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	
Årets resultat, mnkr	0,1	53,1	-10,8	●
Årets resultat, %	0,0	3,0	-0,6	●
Årets balanskravsresultat, mnkr	-97,2	-	-11,6	
Årets nettokostnader, mnkr	1 684,5	1 689,4	1 743,6	
Förändring, %	1,2	*0,3	3,5	●
Årets skatter o generella bidrag	1 707,8	1 770,5	1 764,2	
Förändring, %	2,6	*3,7	3,3	●
Nettokostnadsandel av skatteintäkter, bidrag och utjämning, %	98,6	95,4	98,8	●
Självfinansieringsgrad, %	38,8	75,6	62,9	●
Nämndernas avvikelse, mnkr	-134,0	-	-55,8	●

*jämfört föregående års utfall

Månadsuppföljning
Kommunstyrelsen

Ledningsutskottet
ANTAGEN § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx | REVIDERAD § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx

SALA KOMMUN
Växel: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Dnr 2025/1061

KSLU § 159 Verksamhetsplan 2026-2029, kommunstyrelsen som nämnd

INLEDNING
Verksamhetsplanens syfte är att beskriva nämnden/kontorets verksamhet under, i första hand, budgetåret men även för de därpå följande planåren.
Vidare är verksamhetsplanens syfte att tydliggöra måluppföljningen av fullmäktiges utvecklingsmål, samt av grunduppdraget, övergripande prioriterade områden och strategier. Dessa ska stödja och skapa likvärdighet inom alla kommunens kontor och verksamhetsområden.
Strategierna möter upp kommunfullmäktiges mål och ska stärka samt stödja verksamheternas utveckling, så att de når sin fulla potential i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.
Respektive kontorschef eller verksamhetschef är ansvariga för framtagandet av sina verksamhetsplaner utifrån den tilldelade budgetramen. Kontoren tar själva fram indikatorer samt nyckeltal och följer upp dessa under året. Till grund för arbetet och verksamhetsplanerna ligger ett arbete med respektive grunduppdrag. I delåret och årsredovisning redovisas utfallet utifrån en analys och redogörelse.

Ekonomiska konsekvenser
Verksamhetsplanen ryms inom tilldelad budgetram för 2026. De prioriteringar och utvecklingsinsatser som beskrivs i planen genomförs inom befintliga ekonomiska ramar. Planerade insatser förväntas på sikt ge ökad effektivitet och stärkt ekonomisk styrning. Eventuella kostnader för nya initiativ hanteras genom omprioriteringar eller i samband med kommande budgetprocess**.**

Beslutsunderlag
KS 2025.5329 – Missiv
KS 2025.5330 – Verksamhetsplan 2026–2029 för kommunstyrelsen som nämnd

Ärendet föredras av stabschef Arminé Kanakanian. Teknisk chef Roger Lindström och samhällsbyggnadschef Lars Wedlin deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta verksamhetsplan 2026–2029, kommunstyrelsen som nämnd.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta verksamhetsplan 2026–2029, kommunstyrelsen.

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till - Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret

MISSIV

Antagande av verksamhetsplan 2026–2029, Kommunstyrelsen

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Verksamhetsplanens syfte är att beskriva nämnden/kontorets verksamhet under, i första hand, budgetåret men även för de därpå följande planåren.

Vidare är verksamhetsplanens syfte att tydliggöra måluppföljningen av fullmäktiges utvecklingsmål, samt av grunduppdraget, övergripande prioriterade områden och strategier. Dessa ska stödja och skapa likvärdighet inom alla kommunens kontor och verksamhetsområden.

Strategierna möter upp kommunfullmäktiges mål och ska stärka samt stödja verksamheternas utveckling, så att de når sin fulla potential i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

BAKGRUND

Respektive kontorschef eller verksamhetschef är ansvariga för framtagandet av sina verksamhetsplaner utifrån den tilldelade budgetramen. Kontoren tar själva fram indikatorer samt nyckeltal och följer upp dessa under året. Till grund för arbetet och verksamhetsplanerna ligger ett arbete med respektive grunduppdrag. I delåret och årsredovisning redovisas utfallet utifrån en analys och redogörelse.

Ekonomiska konsekvenser

Verksamhetsplanen ryms inom tilldelad budgetram för 2026. De prioriteringar och utvecklingsinsatser som beskrivs i planen genomförs inom befintliga ekonomiska ramar. Planerade insatser förväntas på sikt ge ökad effektivitet och stärkt ekonomisk styrning. Eventuella kostnader för nya initiativ hanteras genom omprioriteringar eller i samband med kommande budgetprocess**.**

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att anta verksamhetsplan 2026–2029, kommunstyrelsen.

Kommunledningskontoret ENHET

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

VERKSAMHETSPLAN 2026–2029

Kommunstyrelsen

INNEHÅLL

Inledning 4
KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNLEDNINGSKONTORET 5
KOMMUNSTYRELSEN/RÄDDNINGSTJÄNSTEN 15
KOMMUNSTYRELSEN/SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET 22
KOMMUNSTYRELSEN- TEKNISKA KONTORET 27
KOMMUNSTYRELSEN/VA-VERKSAMHETEN 47

Inledning

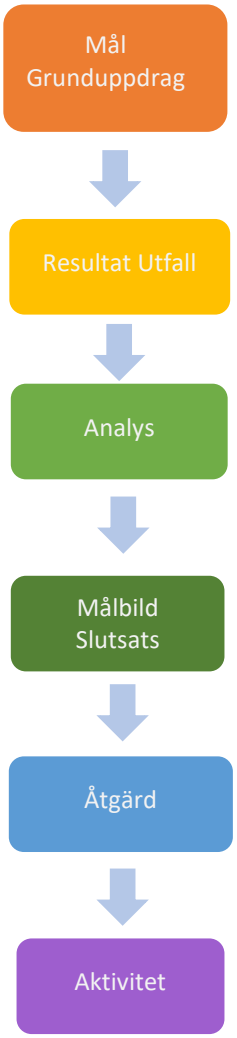

Verksamhetsplanens syfte är att beskriva nämnden/kontorets verksamhet under, i första hand, budgetåret men även för de därpå följande planåren. Vidare är verksamhetsplanens syfte att tydliggöra måluppföljningen av fullmäktiges utvecklingsmål, samt av grunduppdraget, övergripande prioriterade områden och strategier. Dessa ska stödja och skapa likvärdighet inom alla kommunens kontor och verksamhetsområden. Strategierna möter upp kommunfullmäktiges mål och ska stärka samt stödja verksamheternas utveckling, så att de når sin fulla potential i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

I verksamhetsplanen fastställer också nämnden fördelningen av den, av fullmäktige tilldelade, ekonomiska ramen. Resurserna knyts till verksamhetsområde. En analys av hur de tilldelade ramarna påverkar den framtida verksamheten beskrivs. Det resultat som eventuella medel som tilldelats nämnden som särskild prioritering, förväntas generera beskrivs.

Verksamhetsplanen ska tydliggöra vår väg framåt, mot vårt mål att skapa den bästa möjliga servicen och verksamheten för kommunens invånare. Verksamhetsplanen innehåller dels en analys över vårt nuläge, dels vilka mål vi har och vad vi kommer att göra i form av åtgärder på kort- och lång sikt för att uppnå målen.

Slutsatser kring varje verksamhet skapas genom underlag från varje enhet som sedan sammanfattas i en verksamhetsplan för hela förvaltningsområdet. I planen anges även hur uppföljningen av verksamhetsplanen ska ske. Enhetschefer har det övergripande ansvaret för verksamheten inom sina respektive enheter. Genom analyser och slutsatser i verksamhetsplanen får nämnden ett välgrundat underlag för beslut.

KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag Kommunledningskontoret. Kommunledningskontorets syfte är att samordna och stärka de interna processerna i kommunen samt att underlätta för kommuninvånarna och företag i sina kontakter med kommunen.

Verksamhet 2026–2029

Kommundirektör och kommunledningskontorets inriktning kommande period

Ekonomi i balans är fortsatt prioriterat under året. Ekonomienheten kommer att stödja verksamheterna med ökad prognossäkerhet, utveckla investeringsplaneringen och skapa bättre överblick i exploateringsprocesser. Genom ett tydligare ekonomiskt ramverk ska kommunen ges stabilare förutsättningar för långsiktig styrning. Kommunledningskontoret kommer att förstärka prognos- och uppföljningsarbetet genom att införa en månadsuppföljning i mars månad för att uppnå tydligare prognossäkerhet som nu är möjligt när internhyrorna är fastställda i februari månad.

Kommunledningskontoret kommer under den kommande perioden fortsätta att arbeta brett och samlat för att stärka kommunens styrning, utveckling och service. Rapportering och uppföljning kommer att ses över så att materialet som lyfts till politiken har större tonvikt på strategiska övergripande områden. Arbetet fokuserar på att skapa långsiktigt hållbara strukturer som ger stabilitet, effektivitet och kvalitet i alla kommunens verksamheter. Ambitionen är att upphandla och implementera ett digitalt ledningssystem.

Ett prioriterat område är kompetensförsörjning och ledarskap. Med stora pensionsavgångar och nationell brist på kompetens kommer kontoret att fortsätta modernisera rekryteringsprocesser, utveckla chefsstöd och genomföra utbildningsinsatser för att attrahera och behålla kompetenta medarbetare. Arbetsmiljö och medarbetarskap är centrala delar för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Inom digitalisering och it kommer arbetet att handla om att höja driftsäkerhet och it-skydd, samtidigt som nya möjligheter tas tillvara genom AI, automatisering och gemensamma digitaliseringsprojekt. Kontoret ser positivt på möjligheter till samverkan med andra kommuner i sfte att stärka robustheten.

Kommunikation och medborgarservice kommer att utvecklas vidare med fokus på digital tillgänglighet, e-tjänster och en förstärkt dialog med invånare. Näringslivs- och marknadsarbetet fortsätter med fokus på att stärka företagsklimatet, utveckla landsbygden, attrahera nya etableringar.

Kansliets arbete riktas mot att ytterligare effektivisera och digitalisera den politiska ärendeprocessen, säkerställa rättssäkerhet och transparens samt utveckla stöd till förtroendevalda och verksamheter. Under 2026 kommer stort fokus ligga vid genomförandet av kommande riksdags-, kommunfullmäktige- samt regionfullmäktigeval.

Säkerhets- och beredskapsområdet förstärks genom utvecklade risk- och sårbarhetsanalyser, samarbete med civilsamhälle och näringsliv och kontinuitetsplanering säkerställs. Det brottsförebyggande arbetet, inklusive åtgärder mot välfärdsbrott, är en integrerad del i arbetet för ett

tryggare Sala. Kriskommunikation vid extraordinära händelser förblir ett högt prioriterat område. Under året kommer ett krishanteringsråd att starta upp.

Upphandlingsenheten fortsätter att arbeta för affärsmässighet, transparens och samhällsnytta. Ett särskilt fokus ligger på att motverka välfärdsbrott, stärka beredskapen genom robusta avtal och skapa bättre möjligheter för lokala och mindre företag att delta i kommunens upphandlingar. Arbetet mot välfärdsbrottslighet kommer att intensifieras i takt med att fler aktiviteter i kommunens handlingsplan genomförs samt att tipsfunktionen för oseriösa aktörer får genomslag. Enheten fortsätter förstärka samverkan med tekniska kontoret som är en stor beställare i kommunen.

Som ett strategiskt stöd för kommunstyrelsen och kommundirektören kommer kontoret att särskilt driva lokalförsörjningsarbete i kommunen. Under 2026 är ambitionen att genomföra kommunkompassen.

Politiska beslut

Kommunledningskontoret kommer särskilt att prioritera verkställandet av beslut som fattats av kommunfullmäktige genom antagandet av Budget 2026 Strategisk plan 2027–2029 där följande punkter har direkt påverkan på planeringen av kontorets prioriteringar:

- särskild vikt läggs vid att uppnå de satta budgetmålen genom att nära följa kontorens och nämndernas utveckling samt att säkerställa en långsiktigt hållfast ekonomisk grund,
- omställning av arbetet med kommunens fastigheter till en strategisk och effektiv verksamhet med syfte att sänka kostnader och som motsvarar gällande styrdokument,
- stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet och som ett led i det inrätta en tipsfunktion mot oseriösa aktörer (kontoret förutser att tipsfunktionen mot oseriösa aktörer kommer att införas redan under 2025 men arbetet samt utredningarna till följd av detta kommer att intensifieras under 2026),
- trygghetsarbete – arbeta med trygghetsskapande åtgärder och säkerhetshöjande insatser,
- inrättande av ett Landsbyggdsråd och implementering av landsbygdsprogrammet för att stärka landsbygdens möjlighet att växa och utvecklas efter sina olika förutsättningar,
- arbeta vidare med att skapa möjligheter till kompetensutveckling som en satsning på den fast anställda personalen för att vara en attraktiv arbetsgivare, och öka fokus på friskfaktorer för att minska sjukfrånvaron,
- fortsatt jobba för att säkerställa ett långsiktigt och samordnat arbete med social hållbarhet och implementera arbetet med CEMR-deklarationen,
- implementera nya socialtjänstlagen genom att bland annat jobba med kommunövergripande förebyggande insatser,
- stärka samarbetet med de lokala företagen för att få ökad förståelse och samsyn kring offentliga affärer,
- fortsätta arbeta med sitt varumärke och marknadsföringen av kommunen som en plats att leva, bo, besöka och vara verksam i,

- inrättande av ett lokalt krishanteringsråd för att säkerställa att en god samverkan kan uppnås med näringslivet, civilsamhället och andra aktörer inom kommunens geografiska ansvarsområde,
- stärka dialogen och medborgarinflytandet för att fortsatt säkerställa en välfungerande demokratisk process och delaktighet,
- digitalisera kommunfullmäktige genom ökade möjligheter för medborgare att kunna följa fullmäktiges sammanträden i realtid, både med ljud och bild.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	86 685	95 344	119 888	122 888	126 648	130 712
Intäkter	-9 197	-5 659	-8 904	-9 121	-9 393	-9 686
Summa	**93 858**	**105 183**	**110 984**	**113 766**	**117 255**	**121 027**

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommundirektör	93 858	14 893	18 336	18 785	19 344	19 947
Kommunledningskontoret	-	90 290	92 648	94 982	97 912	101 080
Summa	**93 858**	**105 183**	**110 984**	**113 766**	**117 255**	**121 027**

Ökade budgetutrymme beror på godkända prioriteringsbeslut avseende datorhall, MS licenser och marknadsföring och evenemang. Totalt 8 900 tkr i prioriteringar. Tjänsten lokalstrateg har flyttat från tekniska kontoret till kommunledningskontoret.

Kontoret fortsätter arbetet med att komma inom ram genom effektiviseringar och prioriteringar.

Investeringar

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Krislivsmedelshantering	200				
Krigsmaterial	150				
E-arkiv	1 250				
It- nätverk/säkerhet/lagring	7 232	940	1 288	1 600	2 700
AI funktion webb intranät	300				

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kom - Displayer infarts-tavlor		1 200			
Kom - Nydesign av webb-plats		500			
IT - Digital brevlåda			400		
IT - Gem ärendehant f IT-ä			400		
Kom - e-tjänstplattform					250
Kom - Intranät			900		
Kom - Krisredundans f webb			100		
Kom - Telefoniväxel-plattfo			180		
Kom - Utbyte av folie infa			390		
Stab - System styr-ning/led			1 200		
Stab - Ärendehanterings-system					1 500
Trygghetspunkter		200			
Summa	**9 132**	**2 840**	**4 858**	**1 600**	**4 450**

Kommunikation

Investeringarna för 2026 avser nya digitala displayer för infartstavlorna (4 st.) eftersom e-skyltarnas livslängd börjar närma sig slutet och kräver alltmer underhåll och service. Webben sala.se som är huvudkanalen för kommunikation planeras få en ny design för ett modernare utseende och för en uppdaterad utveckling.

It-digitalisering

Under 2026 kommer It- och digitaliseringsenheten investera i att behöva byta switchar i våra it-nätverk för en uppskattad kostnad på 600 tkr, inom lagringsområdet byta ut gamla komponenter för 180 tkr samt för fysisk säkerhet och andra säkerhetsrelaterade komponenter för 420 tkr.

Säkerhet- och beredskapsenheten

Förstärkning av trygghetspunkter.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Säkerhet- och beredskapsenheten	Trygghetspunkter, tillgång och tillgänglighet för allmänheten	Andel kommuninvånare inom 30 minuters gångavstånd till en trygghetspunkt	X	X	Kommande mätning under 2026	
Kommunikation - Nivån minst 80% av 100%, SKR:s Servicemätning SKR Brilliant	Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras	Service och bemötande.	86,6%	86,8%	82,4%	Stabil trend, minskande sista året men över målvärdet.
- Nivån minst 73 % av 100%, SKR:s Servicemätning SKR Brilliant	Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras	Enkelt att få hjälp med sitt ärende.	77,4%	73,4%	71,1%	Vikande trend

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys:

Säkerhet- och beredskapsenheten
Säkerhet- och beredskapsenheten bidrar till målet *Ett växande Sala* genom att utveckla och förstärka kommunens trygghetspunkter. Dessa utgör en viktig resurs för invånarna vid störningar i samhällsviktiga funktioner och är en förutsättning för en robust och motståndskraftig kommun. Under verksamhetsåret har arbetet fokuserat på att höja tillgängligheten och utrusta trygghetspunkterna för att kunna möta längre avbrott, bland annat genom förstärkning med reservkraft och förbättrad utrustning. Utvecklingen mäts framåt genom nyckeltalet andel kommuninvånare som har tillgång till en trygghetspunkt inom 30 minuters gångavstånd. Detta ger en konkret bild av både tillgänglighet och faktisk nytta för allmänheten.

Kommunikation
Den samlande analysen visar att uppfattningarna och bedömningarna i mätningen rör sig inom ett litet intervall av procentenheter för området “service och bemötande” medan “tillgänglig-

het/enkelhet" har en vikande negativ trend som ligger strax under målvärdet. Nyckeltalen bekräftar att det långsiktiga arbetet med service och tillgänglighet/enkelhet behöver fortsätta inom organisationen för att få en positiv effekt.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

Säkerhet- och beredskapsenheten

För att uppnå målet har enheten införskaffat en mobil trygghetsvagn denna ska utrustas med nödvändig utrustning och under kommande år testas i olika delar av kommunen. Mobilitet skapar närhet i en kommun med utvidgade ytterområden.

Kommunikation

Båda indikatorerna är nära målvärdena och målbilden är att förbättra resultaten och att trenden utvecklas positivt till kommande års mätningar. Träffar har hållits med verksamheter för att gå igenom deras specifika resultat och för att analysera och ta fram förslag på förbättringar. Till det så finns det även en rutin för tillgänglighet som verksamheterna har fått ta del av och som behöver arbetas in i den dagliga verksamheten. Arbetet med service och tillgänglighet omfattar hela organisationen och är en del i det pågående och långsiktiga arbetet med ständiga förbättringar där målsättningen kommande planperiod är att organisationen ska fortsätta att förbättra service, tillgänglighet och ärendehantering.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Kommunikation mäta och analysera.	Genomföra mätningar av service och enkelhet/tillgänglighet (årligen).	Enhetschef	Kort sikt (inom 1 år)	Delår-/Helårsbokslut
Öka och förbättra service och tillgänglighet	Genomföra träffar med verksamheter för resultatgenomgång, analys och åtgärdsförslag med verksamheter	Telefoniansvarig	Lång sikt (1-2 år)	Delår-/Helårsbokslut
Öka och förbättra service och tillgänglighet	Intern informationskampanj kring service och tillgänglighet/enkelhet och de styrdokument som finns med bäring på området.	Med hjälp av kommunikatörer	Lång sikt (1-2 år)	Delår-/Helårsbokslut
Säkerhet- och beredskap Tillgång till trygghetspunkt	Utrusta trygghetsvagn och öka mobilitet för trygghetspunkt. Samt analysera behovet för ökade resurser vid fasta trygghetspunkter	Enhetschef	1-2 år	Helårsbokslut

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Säkerhet- och beredskapsenheten	Kontinuitetshantering implementerad i samhällsviktig verksamhet	Andel samhällsviktiga verksamheter med fastställd kontinuitetsplan	X	X	Kommande mätning under 2026	
En sjukfrånvaro på samma eller lägre nivå än genomsnittet av de fem senaste årens sjukfrånvaronivåer (genomsnitt av 2020-2024) =8,18%	Sjukfrånvaro av totalt arbetad tid	Sjukfrånvaro av totalt arbetad tid som mäts vid del- och helårsbokslut	7,6 %	7,5 %	7,8 %	Sjukfrånvaron ser, även 2025 ut att hamna på en nivå kring 8 % av totalt arbetad tid
Ökad friskvård	Ökad utnyttjandegrad av friskvårdsbidraget	Ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget, mäts vid del- och helårsbokslut	37,9 %	40,5 %	46 %	Nyttjandegraden ser fortsatt ut att öka

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys:

Säkerhet- och beredskapsenheten
Ett prioriterat område framåt är att säkerställa att alla samhällsviktiga verksamheter har fastställda kontinuitetsplaner. Arbetet har påbörjats under 2025 och fortsätter under 2026, där andelen verksamheter med godkända kontinuitetsplaner blir en avgörande indikator för långsiktig robusthet och hållbarhet.

Personalenheten
Kommunstyrelsen har beslutat att målet för sjukfrånvaro i Sala kommun skall vara ”en sjukfrånvaro på samma eller lägre nivå än genomsnittet av de fem senaste årens sjukfrånvaronivåer”, vilket för år 2025 innebär ett genomsnitt av sjukfrånvaro för åren 2020-2024, målet för 2025 är 8,18 % sjukfrånvaro av totalt arbetad tid. Mätning genomförs i samband med del- och årsbokslut. Sjukfrånvaron vid delåret 2025 är 7,8% av totalt arbetad tid.

Utvecklingsmålet ökad friskvård är inte ett grunduppdragsmål.
Sala kommun uppmuntrar till hälsofrämjande aktiviteter genom att erbjuda friskvårdsersättning till medarbetare som är anställda tre månader eller längre. Ersättningen uppgår till ett värde av 2000 kronor per helt kalenderår i anställning och kan användas som betalning för hälsofrämjande friskvård, enligt Skatteverkets regler, dessutom finns möjlighet att byta friskvårdsersättning mot en hälsokontroll. Om medarbetares nyttjande av friskvårdsbidraget ökar är sannolikheten stor att även friskvården ökar, därav är indikatorn för målet ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

Säkerhet- och beredskapsenheten
Enheten upprättar en E-tjänst för att lättare genomföra kontinuitetsplanering det ger enheten en möjlighet att följa arbetes gång och stötta där vi ser behov.

Personalenheten

En god arbetsmiljö, ett bra ledarskap och fungerande medarbetarskap samt väl fungerande riktlinjer och rutiner vid sjukfrånvaro är grunden i verksamheternas arbete för att få så låg sjukfrånvaro som möjligt.

Att marknadsföra och uppmuntra alla medarbetare att använda friskvårdsbidraget ökar sannolikheten att fler använder bidraget och därmed ökas också friskvården.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Personal Kvalitetssäkring	Att marknadsföra friskvårdsbidraget löpande.	HR-enheten	Kort sikt (inom 1 år)	I samband med helårsbokslut.
Säkerhet- och beredskapsenheten Uppföljning kontinuitetshantering	Följa upp verksamheternas arbete med kontinuitetsplanering	Enheten	Årligen	Helårsbokslut

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringslivför att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter

och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Säkerhet- och beredskapsenheten	Brottsförebyggande åtgärder	Antal framtagna och genomförda åtgärder genom ramen för EST	X		Ny	
Kansli Effektiv och rättssäker ärendeprocess	Demokratiska processer och nämndadministration	Genomsnittlig handläggningstid för e-förslag och motioner	-	-	Ny	
Effektiv och rättssäker ärendeprocess	Juridisk rådgivning och regelefterlevnad	Andel laglighetsprövningar som lett till upphävda beslut (%)	-	-	Ny	

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys

Säkerhet- och beredskapsenheten

Målet *Ett tryggt och rättvist Sala* är nära kopplat till enhetens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Statistiken visar att anmälda våldsbrott i Sala har ökat från 1 225 till 1 322 per 100 000 invånare mellan 2023 och 2024. En stor del av dessa anmälningar är kopplade till Salberga anstalten och påverkar därmed inte den faktiska tryggheten i kommunen, men statistiken riskerar ändå att ge en missvisande bild. För att bättre mäta trygghetsutvecklingen lokalt används därför indikatorer inom ramen för EST (Effektiv samordning för trygghet), antalet framtagna och genomförda åtgärder.

Utöver detta stärks krisberedskapen genom införandet av ett lokalt krishanteringsråd, som fördjupar samverkan mellan kommunen, civilsamhället, föreningslivet och näringslivet. Genom avtalet med Frivilliga resursgruppen (FRG) förstärks kommunens kapacitet att möta extraordinära händelser med extra personal och stödresurser. Sammantaget finns fortsatt behov av prioriterade insatser inom både brottsförebyggande samverkan och beredskap för att långsiktigt nå målet om ett tryggt och rättvist Sala.

Kanslienheten

Kanslienheten har tagit fram nya indikatorer och nyckeltal under året därav finns ingen befintlig lägesbild. Kanslienheten vill mäta handläggningstid för e-förslag och motioner för att säkerställa en effektiv och rättssäker ärendeprocess. Vidare kommer andel laglighetsprövningar som lett till upphävda beslut mätas för att säkerställa att vi har en god juridisk rådgivning samt regelefterlevnad.

MÅLBILD

Säkerhet- och beredskapsenheten

Enheten arbetar för att skapa uteffekt genom gemensamt framtagna åtgärder för att öka tryggheten i kommunen. Detta genom ett effektivt EST arbete med ett tydligt ansvar och genomförande och en kontinuerlig uppföljning.

Kanslienheten

Kanslienheten ska etablera en tydlig och hållbar systematik för uppföljning. Detta ska säkerställa att verksamheten genomför sitt uppdrag på ett kvalitetssäkert och effektivt sätt.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Kanslienheten Genomföra arbetet med att ta fram aktiviteterna	Under året ska kansliet sätta upp en plan för vilka aktiviteter vi kommer att genomföra för att säkerställa uppföljning till delårsbokslut samt årsbokslut. Därefter kommer vi att sätta en tidsplan för vem som gör vad.	Enhetschef	Q1 och Q2	Delår samt helår
Säkerhet- och beredskapsenheten Brottsförebyggande arbete	Antal framtagna och genomförda åtgärder genom ramen för EST följs upp kontinuerligt.	Enhetschef	1 år	Helårsbokslut

KOMMUNSTYRELSEN/RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag i kommunstyrelsen/räddningstjänsten.

Verksamhet 2026–2029

Räddningstjänstens huvuduppdrag är att skapa skydd mot olyckor. Enligt lag ska kommunen ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet.

Operativ/utryckande verksamhet
Verksamheten bedrivs med heltidsanställd personal och med deltidspersonal benämnd RIB, räddningspersonal i beredskap. Organisationen för den utryckande verksamheten ska vara dimensionerad utifrån att på bästa sätt svara upp till lagstiftningens intentioner och för att kunna genomföra effektiva och kvalitativa insatser.

Förebyggande verksamhet
Räddningstjänsten har även ett uppdrag att förebygga olyckor och konsekvenser av inträffande olyckor. Enligt Lag om skydd mot olyckor och Lag om brandfarliga och explosiva varor genomförs myndighetsutövande verksamhet i syfte att se om lagstiftning efterlevs och att det finns ett fullgott skydd mot brand. Även olycksutredning genomförs i det olycksförebyggande arbetet. Räddningstjänsten är instans för hantering av tillstånd för förvaring av brandfarliga och explosiva varor. Sotning och rengöring av rök- och imkanaler är räddningstjänstens uppdrag. I Sala kommun sker det genom upphandlad entreprenör.

Verksamheten ska strategiskt planera på lång och kort sikt om anpassning till ett föränderligt klimat och se till att det finns god beredskap.

Prioriterad verksamhet 2026-2029 för räddningstjänsten utöver lagstadgad verksamhet

- Ta fram en kostnadskalkyl och utvärdera för en framtida värnorganisation enligt rekommendationer i tidigare utredning gällande En framtida hållbar räddningstjänst.
- Bygga upp förmåga för räddningstjänst under höjd beredskap och vara en tydlig aktör i kommunens arbete med civilt försvar.
- Se över RIB-stationernas utformning och belägenhet i syfte att skapa en effektiv och hållbar verksamhet där fokus är på de som bor, vistas och verkar i kommunerna.
- Fortsatt arbete med att rekrytera personal till RIB-stationerna.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	26 399	26 306	45 221	46 740	48 328	49 715
Intäkter	-15 873	-16 718	-18 065	-18 672	-19 306	-19 860
Summa	**26 399**	**26 306**	**27 156**	**28 068**	**29 022**	**29 855**

Det kommer inte ske några stora förändringar av driftbudgeten förutsatt att inget oförutsett händer.

Utredningen om en framtida hållbar räddningstjänst kan innebära kostnadsökningar och omfördelningar av de medel som effektiviseras genom den externa utredningens förslag som kommunstyrelsen ska besluta om under 2025.

Service och lagning av fordon genomförs på plats så driftkostnaderna för räddningstjänsten är låga i relation till andra räddningstjänster av liknande storlek och utformning.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Räddningstjänsten	26 399	26 306	27 156	28 068	29 022	29 855
Summa	**26 399**	**26 306**	**27 156**	**28 068**	**29 022**	**29 855**

Räddningstjänsten har endast en verksamhet.

Investeringar

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Tankbil Heby	3 300				
Pickup Hedåker		500			
Besiktningsbil Sala		500			
Släckbil Heby			3 600		
Ledningsfordon Sala					1 000
Summa	**3 300**	**1 000**	**3 600**	**0**	**1 000**

Upphandling av fordon och räddningsmaterial följer fastlagd Utbytesplan för fordon med tidsbestämda intervaller.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Responstid inom Sala tätort	Direktvärde i minuter (112 -> första resurs på plats)				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Ambitionsnivå heltid	Antal arbetspass med 1+4 i släckstyrkan				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Anspänningstid RIB, 5 minuter	Direktvärde i minuter (median)				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Anspänningstid Heltid, 90 sekunder	Direktvärde i minuter (median)				

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	**Indikator**	**Nyckeltal**	**2023**	**2024**	**2025**	**Utveckling**
Förebygga olyckor och risker genom systematisk tillsyn, rådgivning och informationsinsatser	Antal tillsyner	Antal				
Bidra till hållbar utveckling genom att integrera miljö- och klimatperspektiv i insatser och förebyggande arbete	Antal larm där brandskum använts	Antal				

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026
Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen* • Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor

- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

Genom att använda effektiva släckningsmetoder och minska mängden släckvatten, kan man minska miljöpåverkan från släckningsinsatser.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Utbildning	Utbildning/övning i släckningsmetoder	Räddningschef	Löpande	Löpande

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringslivför att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Kompetens och utbildningsnivå rökdykande stationer	Antal utbildningstimmar/år				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Kompetens och utbildningsnivå icke rökdykande stationer	Antal utbildningstimmar/år				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Kompetens och utbildningsnivå heltid	Antal utbildningstimmar/år				
Öka upplevd trygghet och service hos medborgarna	Andel positiva i medborgarundersökningen (%)	(Antal positiva svar / Totalt antal svar) * 100				
Säkerställa räddningstjänstens förmåga vid höjd beredskap genom planering och utbildning av personal	Andel utbildad personal	Andel utbildad (%) = (Antal utbildade / Totalt antal berörd personal) * 100				

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

Arbetet fortgår kontinuerligt.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
	Löpande arbete			

KOMMUNSTYRELSEN/SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Verksamhetsansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för översiktsplanering, detaljplanering, exploatering, kommunalt markägande och miljöstrategiska frågor. Detaljplanering är en myndighetsutövning och kommunstyrelsen är planmyndighet.

Samhällsbyggnadskontoret genomför arbetet för kommunstyrelsen räkning. Planering och prioritering sker främst genom den *planavstämning* med exploateringsprioritering kommunstyrelsens ledningsutskott (KSLU) genomför två gånger om året. Utfall redovisas genom att kontoret tar fram och redovisar indikatorer.

Den kontinuerliga uppföljningen av verksamheten sker genom månadsuppföljningar och delårsbokslut, i enlighet med Sala kommuns styrmodell. Samhällsbyggnadskontoret gör ekonomisk månadsuppföljning elva gånger per år. Vid sidan av det följer vi kontorets verksamhet löpande genom indikatorer som redovisas vid kommunstyrelsens uppföljningar.

Indikatorerna beskriver prioriterade delar av Samhällsbyggnadskontorets verksamhet. Nyckeltalen ger en bild av måluppfyllelse inom dessa. Sammantaget ger det en bild av hur arbetet fortskrider under året och därmed också hur vi klarar av att genomföra vårt uppdrag.

Verksamhet 2026–2029

Under 2026 kommer kommunstyrelsen att presentera servicelöften för samtliga sina verksamheter.

Översiktsplaneringens prioriteringar under perioden är fortsatt arbete med genomförande av Översiktsplan 2050, fortsatt arbete med TÖP förnybar energi och under senare delen av perioden inleda arbete med TÖP klimatanpassning samt fortsatt arbete med planprogram Norrmalm och översiktlig planering av nytt verksamhetsområde på Isätra.

Detaljplaneringens prioriteringar under perioden är slutförande av pågående detaljplaneprojekt samt att inleda detaljplanearbete för eventuellt framtida badhus. Planändring för Östra kvarteren (Silvervallen) ska genomföras. Fridhem Östra ligger i planering liksom marken för de tidigare förskolorna Ekorren och Emmylund. Detaljplanering för bostäder och verksamheter i Ransta, Västerfärnebo och Möklinta bör övervägas. Den planskilda korsningen vid Strömsbacka kan behöva särskilda kommunala insatser.

Exploateringens prioriteringar under perioden är Salberga, Norrberg, Bältarhagen, Sala Norrängen, Södra Ängshagen, Salaborg och Östra Kvarteren.

Arbetet med att utreda hantering av massor och föroreningar i mark fortsätter och har kommunledningens högsta prioritering.

Inom markförsörjningen tar vi i början av 2026 ett nytt systemstöd i bruk. Det kommer avsevärt att förenkla administrationen av de cirka 200 kommunala arrendena. Vi kommer att se över arrendeavgifter. Vi behöver också stärka och säkerställa användningen av kommunal mark. Det förekommer att andra markägare låter byggnad, anläggning, fordon eller liknande ta kommunal mark i anspråk.

När det gäller miljöstrategisk utveckling ligger planeringen främst på att delta i det regionövergripande arbetet med att revidera kommunens klimat- och energiplan. I planeringen ligger att påbörja arbete med en klimatfärdplan.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	45 318	45 355	14 893	15 360	15 837	16 328
Intäkter	-18 062	-19 707	-3 850	-3 999	-4 120	-4 245
Summa	**27 256**	**25 648**	**11 013**	**11 361**	**11 717**	**12 083**

Driftbudgeten påverkas av Nytt Läge 2026. Det som återstår här är kommunstyrelsens intäktsdelar som kommer från plankostnadsavtal för detaljplaner, planavgifter och arrendeintäkter.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Bygg och miljönämnd	898	1 094	-	-	-	-
Byggenhet	9 406	8 133	-	-	-	-
Miljöenhet	7 042	5 750	-	-	-	-
Plan och utvecklingsenheten	9 911	10 672	11 013	11 361	11 717	12 083
Summa	**27 256**	**25 648**	**11 013**	**11 361**	**11 717**	**12 083**

Investeringar

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Försäljning övrig mark	-600	0	0	0	0
Summa	**-600**	**0**	**0**	**0**	**0**

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Vi ska alltid ha minst 500 bostäder i planreserv						
Planreserv för bostäder ska finnas i Sala stad och samtliga tre servicenoder						
Vi ska alltid minst ha 50 ha verksamhetsmark i planreserv						
Planreserv för verksamhetsmark ska finnas i Sala stad och samtliga tre servicenoder						

NULÄGESANALYS
Per den sista augusti 2025 finns 468 bostäder i planreserv och 8,5 ha verksamhetsmark. Den verksamhetsmark som finns är främst belägen på Nybo och svår att ta i anspråk.

När det gäller bostäder så är det detaljplanerna Sala Norrängen (150 bostäder) och Östra Kvarteren (100 bostäder) som står för de stora volymerna. I Ransta finns cirka 35 bostäder i detaljplanen Bältarhagen.

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
I Sala har vi platsspecifika riktvärden kring historiska gruvföroreningar i mark						
Detaljplaner ska vara klimatanpassade						
Exploateringen av detaljplaner ska sträva efter klimatneutralitet						
Kommunen ska ha relevanta och uppdaterade styrdokument kring klimat och miljö.						
Kommunen tar fram en klimatfärdplan för nettonoll						

NULÄGESANALYS

Metallföroreningarna i marken i Sala stad har en stor påverkan på möjligheten att utveckla staden. Föroreningarna innebär hälso- och miljörisker och hanteringen av dem drar stora kostnader.

Utformningen av detaljplaner spelar en viktig roll för miljöbelastningen hos de människor som sedan lever sitt liv i bostäderna på plats. Samma sak gäller för verksamhetsmark.

Idag följer vi regelverket med miljökonsekvensbeskrivningar i detaljplaner. Det är ett mycket trubbigt dokument och bidrar egentligen inte till den kommunala ambitionsnivån när det gäller hållbarhet.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringslivför att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Fler röster hörs i samtalet om Salas utveckling						
I Sala arbetar vi socialt hållbart med blandad bebyggelse, livet mellan husen, olika upplåtelseformer och bostäder för alla plånböcker						

NULÄGESANALYS

En viktig del i utvecklingen av ett tryggt och rättvist Sala är att alla Salabor får plats och att alla Salabor får en chans att vara med i samtalet om Salas utveckling. Det är frågor som vi vill ge ett ökat utrymme när vi bygger vidare på staden.

KOMMUNSTYRELSEN- TEKNISKA KONTORET

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag Kommunstyrelsen Teknisk kontoret.

Verksamhet 2026–2029

Gata/Park

Gata/park ska under perioden fortsatt ansvara för kommunens uppdrag som väghållare och väghållningsmyndighet i enlighet med gällande lagar och riktlinjer för att säkerställa en god och säker väghållning. Enheten ansvarar för att hantera och besluta om tillstånd och regler för användning av kommunens mark och upplåtelse av offentlig plats/allmän mark samt flyttning av fordon.

Utöver detta ska Gata/park underhålla och sköta lekplatser, parker, grönområden och Gruvans vattensystem. Enheten har fått en permanent höjning i budget och under 2026 ska en ambitionshöjning genomföras på kommunens lekplatser, parker och grönområden.

Fastighet

Mot grund i material, som arbetats fram 2025, dels från intern genomlysning av verksamheten, dels i politiskt beställd förstudie av utredning att bilda fastighetsbolag, finns ett brett grundmaterial. Under verksamhetsåret fortsätter arbetet med färdplan som stödjer två delar; en budget i balans samt en organisation som jobbar utifrån grunduppdraget och lagkrav.

En nödvändighet är en organisation som är effektiv, ändamålsenlig och långsiktigt hållbar. Fokus kommer ligga inom att säkerställa rätt kompetens, att rätt arbete utförs och tydlighet inom vilken roll uppgift utförs. Processer, rutiner och arbetssätt ska kvalitetssäkras för en trygg ekonomistyrning.

Genom systematiskt och insiktsfullt arbete med kostnader och intäkter fortsätter verksamheten ett strävsamt arbete mot att nå budget i balans. Översyn av fastighetsavyttringar, lokaloptimeringar, prioriteringar gällande underhåll, struktur för grundläggande fastighetsinformation, och med stöd av digitalisering, är målet att förbättra resultatet.

För att möte lagkravsändringar från 2025 följs kompetensutveckling inom Byggarbetsmiljösamordning, s.k. basP/basU upp. Förhöjda är krav på utförare i samtliga, små som stora byggprojekt.

Från 2025 finns lagkrav på ladd stolpar för elbilar, på parkering vid uppvärmd byggnad. Påbörjad projektplan för etablering tas vidare och installationer planeras genomföras under verksamhetsåret.

Inom kommande 5 års period pågår, en stegvis, förändring i lagstiftning gällande köldmedia (i kylar, frysar, luftkonditionering, luftvärmepumpar). Med syfte att helt ta bort media med ozonnedbrytande egenskaper. Plan för utbyte och kostnadsinventering hanteras under året samt löpande framåt.

Kartläggning fortgår under året av yttre- och inre underhållsbehov av egenägda byggnader, med stöd i det digitala verksamhetssystemet. Det stora underhållsbehovet prioriteras nogsamt och utförs planerat fördelat under hela året. Strategiska arbetet med verksamheternas behovsplaner är en god förutsättning för att kunna leverera kvalitativa, ändamålsenliga lokaler i rätt tid och till rätt kostnad.

Kart/Mät

Under 2026 kommer fokus att ligga på att uppgradera GIS-systemet och implementera den nya plattformen. Uppgraderingen genomförs till följd av förändringar hos leverantören och är nödvändig för att säkerställa fortsatt drift och utveckling. Arbetet kommer även att ge möjlighet att effektivisera rutiner, förbättra datakvalitet och stärka stödet till verksamheten.

En ny medarbetare ansluter strax före årsskiftet, vilket skapar goda förutsättningar för utveckling inom verksamhetsområdet. Tillsammans kommer teamet att fokusera på att bygga upp kompetens i den nya plattformen och vidareutveckla GIS-stödet för kommunens behov.

Måltid

Måltid ska under perioden ansvara för kommunens kostverksamhet i enlighet med de statliga och nationella kvalitativa kraven i grunduppdraget. Sedan augusti 2025 har verksamheten en reviderad organisation utifrån sammanslagning av skolor och nedläggning av en förskola. Det har inneburit att antalet kök numera är 21 tillagningskök. Under hösten 2025 har en intern omfattande utredning genomförts utifrån grunduppdrag och befintliga fasta kostnader i arbetet med ekonomi i balans.

Måltid har en pågående samverkan med verksamhetschefer inom Skol- och Vård och omsorgskontoret kring de demografiska utmaningar vi ser framöver. Vi ser en fortsatt minskning av barn i förskola och som följd av minskningen av kullstorlekarna förväntas även en minskning av elever ske inom grundskolan kommande år, såväl i tätorten som på landsbygden. Prognosen, som är genomförd av skolkontoret, pekar på att en minskning kommer ske om närmare 300 barn fram till 2030. Detta kommer att påverka enhetens interna intäkter utifrån nuvarande ekonomiska köp/säljmodell och antalet kök.

Äldrenämnden har gett Vård- och omsorgskontoret i uppdrag att i samverkan med Måltid se över nuvarande menyupplägg på luncher, uppdrag om matlådor till person i ordinärt boende utifrån ekonomiskt läge.

Måltid fortsätter att utreda möjligheter till kombinationstjänster utifrån utbildnings- och kompetenskrav i förskolor och grundskola där barnantalet kommer att minska ytterligare.

Projekt & utveckling

Under 2026 kommer enheten att fortsätta arbetet med att förbättra dammsäkerheten för Gruvans vattensystem för att uppnå den säkerhetsnivå som krävs enligt Länsstyrelsens föreskrifter. Primärt kommer fokus nu att vara på borttagning av stubbar och rötter samt åtgärda erosionsskador på uppströmssidan av vallarna.

I samarbete med Trafikverket kommer fokus även att ligga på att säkerställa byggnation av cykelvägar som knyter samman Sala tätort med Kumla–Ransta och Heby, vilket stärker möjligheterna till hållbart resande.

Inom parkprogrammet görs strategiska satsningar på offentlig konst, upprustning av parkmiljöer och förnyelse av maskinparken för en effektivare drift.

Utöver detta fortsätter arbetet med det statligt finansierade projektet *Miljöåtgärder Sala silvergruva och Pråmån*, i nära samarbete med Länsstyrelsen, för att förbättra miljön och minska påverkan från historisk gruvverksamhet.

Beslutade detaljplaner under planperioden ska förverkligas genom utbyggnation av vatten- och avloppssystem, gator och parker.

Enheten fortsätter att utveckla arbetssätt och samarbetsformer för att stärka projektstyrning, resursplanering och effektiv genomförandeförmåga. Fokus ligger på långsiktig hållbarhet, samverkan mellan enheter och ökad intern kompetens inom projektledning och teknik.

Kontorsledning

Från 1 januari 2026 flyttas skogsverksamheten från kontorsledning till att vara placerad under Gata/ Park.

Samhällsfinasierade resor

Verksamheten ansvarar för samhällsfinansierade transporter för allmän och särskild kollektivtrafik inklusive skolskjutsar. Under planperioden utreda och ta fram underlag för beslut om anslutning till regional riktlinje för färdtjänst, för att uppnå en mer rättvis modell anpassad till utökade resmöjligheter vid ett presumtivt antagande av den regionala riktlinjen. Samt utreda upprustning och tillgänglighetsanpassning av busshållplatser inom det kommunala ansvarsområdet.

Demografisk utveckling

Trenden de kommande åren, utifrån Befolkningsprognos 2025 – 2044 (via Statisticon) visar att antal barn i förskola och skola minskar parallellt med att antal högstadie- och gymnasieelever, tillfälligt, ökar. Antal äldre ökar under perioden. Detta ställer krav på verksamheten Fastighet gällande förändrat lokalbehov samt omfördelning av resurser bland annat inom Måltidsverksamheten.

I Sala kommun, "strategisk plan och budget 2026 – 2029" har uppdrag till kommunstyrelsen givits som berör Tekniska kontoret. Uppdragen kan och ska även ske i samverkan över kontorsgränser:

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa arbetet med kommunens fastigheter till en strategisk och effektiv verksamhet med syfte att sänka kostnader och som motsvarar gällande styrdokument:

  Genomslag av genomförd omorganisation, för att anpassa verksamhet till att utföra grunduppdrag och inte under perioden utföra större investeringsprojekt slår igenom från januari 2026. Arbetet med grunduppdraget fortsätter utifrån satt färdplan. Målet är

att få en effektiv, välmående, långsiktigt hållbar organisation med verksamhet där budget är balans. Revidering av riktlinjer för fastighet- och lokalförsörjning, riktlinjer för "inhyrning av lokaler" samt "investeringar" påbörjades under 2025. Politiskt beslut väntas för dessa riktlinjer. Instruktioner, anpassningar, utveckling, utredningar och åtgärder kommer utföras under 2026, för att möte de beslutade riktlinjerna.

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden fortsätta arbetet för framtidens badhus i kommunen:

  Under 2025 utfördes teknisk utredning på befintligt badhus samt identifierade skador åtgärdades. Under början av 2026 läggs arbete med genomgång och intern och politisk förankring av utredningens slutresultat.
  Nuläge: Kommunstyrelsen tillsatte 2,5 mkr. från förfogandet för 2025. Projektet har formaliserats och arbetsgrupp och projektgrupp har genomfört löpande protokollförda möten. Tekniska utredning av befintligt badhus påbörjades under april och slutlig sammanställd rapport beräknas till augusti. Slutresultatet förväntas visa badhusets tekniska livslängd och vara vägledande för vidare eventuella investeringar för att öka livslängd och funktion.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	650,1	607,5	614,7	619,9	625,2	628,3
Intäkter	-502,1	-504,1	-504,1	-507,0	-509,0	-511,0
Summa	**148,0**	**103,4**	**110,6**	**112,9**	**116,2**	**117,3**

Kostnads- och intäktsnivåerna bedöms vara stabila under perioden, främst till följd av pågående omställningsarbeten och kontinuerliga effektiviseringsåtgärder. Fokus ligger på att utveckla verksamheterna och säkerställa en långsiktigt hållbar kostnadsnivå.

Justeringar har endast gjorts utifrån kända förändringar, såsom effekter av redan ingångna avtal, ökade löner samt generella prisjusteringar utanför verksamheternas direkta kontroll. Arbetet med att optimera resursanvändning, se över rutiner och anpassa organisationen efter behov fortsätter under planperioden för att stärka den ekonomiska stabiliteten och effektiviteten.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kontorsledning	-9,1	-1,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Samhällsfinansierade resor	61,9	52,8	59,7	60,9	62,3	63,3
VA	0	0	0	0	0	0
Gata	30,5	25,3	26,9	27,5	28,2	28,5
Park	13,8	11,7	13,3	13,6	14,0	14,1
Skogsdrift	*0*	*0*	*-4,9*	*-5,0*	*-5,2*	*-5,2*
Kart/Mät	3,3	3	3,0	3,1	3,2	3,2
Projekt & utveckling	4,7	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1
Fastighet	38,0	0	6,4	6,6	7,3	7,1
Gruvans Saneringsprojekt	0	0	0	0	0	0
Måltid	4,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa	**148,0**	**97,4**	**110,0**	**112,9**	**116,2**	**117,3**

GATA OCH PARK

Arbetet med skadeståndsärendena efter översvämningen 2023 är i slutfasen och en realistisk bedömning är att kommunen kan komma att behöva betala ut mellan 50 och 70 miljoner kronor under 2026–2027. Storlek och tidpunkt är ännu osäkra, men kostnaderna kommer att belasta VA-kollektivet samt Gata.

För att upprätthålla en god standard på Allmän platsmark finns behov av extra insatser. En ambitionshöjning med hjälp av rekrytering av utbildad personal behöver genomföras under 2026, likaså olika punktinsatser utifrån medborgares och besökares rörelsemönster och behov av tillgänglighet samt framkomlighet. Enheten planerar för en satsning på entréer och välbesökta stråk inom tätort och ytterområden i Sala kommun. I ambitionshöjningen på allmän platsmark behöver även arbetssätt och exempelvis skötselplaner ses över med start 2026.

Tiderna fortsätter att vara tuffa och behovet av trygga, säkra lekplatser och andra offentliga miljöer där man ges möjlighet att hemestra blir allt viktigare. Enheten fortsätter att arbeta för tryggare cykelvägar, skolvägar kopplat till belysning, snöröjning, halkbekämpning, reinvestering asfalt och upplevelse.

Vi fortsätter och utvecklar samarbete med Ösby för att möjliggöra en bred utbildning med mycket praktiskt lärande i Salas skogar samt extra arbetskraft kopplad till enhetens egen regiverksamhet.

FASTIGHET
För tilldelade ram från Kommunfullmäktiges driftprioriteringar täcker 110 tkr. ersättning för driftkostnader gällande de tre byggnaderna som tidigare inhyste förskolorna Dalhem, Emmylund och Ekorren. Rivningslov finns beviljat och kommer under verksamhetsåret förlängas, i inväntan att medel för rivning tilldelas. Emmylunds förskola fortsätts bedrivas i evakueringsmoduler och tilldelas med 4 295 tkr. för att täcka hyreskostnader

För att tydliggöra uppföljning och kostnader av tillkommande förstudier och alternativa prövningar finns 2 000 tkr. I plan för verksamhetsåret kan detta exempelvis gälla kartläggning av kostnader för befintliga skyddsrum, tidiga utredningar gällande anpassat gymnasium på Ösby, tekniska fastighetsutredningar, byggnadsmiljöutredningar och tekniskt konsultstöd. Löpande under året utvärderas medlen för bäst lämpad prioritet.

MÅLTID

Utifrån kommande demografiska förändringar i förskolor och skolor krävs det en ny ekonomisk modell jämfört med dagens köp/säljmodell.
Ett alternativ till att debitera efter antal ätande vilket leder till en stor variation mellan olika enheter på grund av olika närvaronivå är att debitera utifrån antalet inskrivna per ett visst avstämningsdatum.
Att debitera utifrån antal inskrivna vid ett avstämningsdatum minskar administrationen jämfört med nuvarande interndebitering. Det bör även ge en högre prognossäkerhet då det är enklare att prognostisera antal inskrivna än antal ätande.

Enheten är i pågående arbete med ny livsmedelsupphandling som ska vara i hamn under februari 2026. Detta kommer troligtvis att hålla nere alltför stor ökning av livsmedelskostnader under det första delen av upphandlingen. Under 2026 kommer ny upphandling av kostdatasystem ske vilket även kan ge något minskade kostnader.

PROJEKT OCH UTVECKLING

Enheten ansvarar för genomförande av kommunens investerings- och utvecklingsprojekt, med fokus på infrastruktur, parker och VA-system. Under 2026 prioriteras dammsäkerhet, trafiksäkerhet och detaljplaner, samtidigt som miljöprojektet vid Sala silvergruva och dialogen med Trafikverket kring deras satsningar i kommunen fortsätter. Investeringar omfattar framför allt löpande underhåll, men även vissa strategiska satsningar som offentlig konst och trafiksäkerhetshöjande åtgärder, vilket stärker kommunens varumärke och medborgarvänlighet. Arbetet präglas av hög grad av samverkan internt och med externa aktörer, vilket är avgörande för långsiktig hållbarhet. Utmaningen ligger i att balansera resurser mot projektens omfattning, vilket kräver fortsatt utveckling av arbetssätt och kompetens.

Investeringar

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kontorsledningsprogram	37,0	0	0	0	0
Gatuprogram	15,6	14,9	15,9	14,0	14,4
Parkprogram	3,4	3,4	4,2	3,4	3,4
Kart/mätprogram	0,3	0,4	0	0	0
Gruvans vattensystemprogram	5,3	2,6	2,6	3,0	1,1
VA-verksamheten		14,9	15,1	19,4	36,9
Lokalprogram	74,2	27,2	56,7	97,1	164,0
Summa	**135,8**	**63,3**	**94,5**	**136,9**	**219,7**

Gatuprogram
För 2026 uppgår investeringarna inom planerat vägunderhåll till 6,0 mnkr.

För underhåll och inspektioner av broar och tunnlar avsätts 4,0 mnkr, baserat på Swecos utredning om åtgärdsbehov under de kommande åren. Dessutom finns en mindre strategisk årlig satsning på 400 tkr för trafiksäkerhetshöjande åtgärder.

Exploateringsinvesteringar på 4,5 mnkr kronor är avsedda för projekt i Bältarhagen och Norrberg.

Parkprogram
De återkommande årliga investeringarna under perioden omfattar åtgärder enligt underhållsplan för lekplatser, bollplaner, alléer, broar och parkmark.

Bland de strategiska investeringarna ingår satsningar på offentlig konst enligt 1 %-målet samt upprustning av Ekeby dammar under 2026. Under perioden 2027–2029 planeras investeringar i ny maskinpark för parkverksamheten, vilket möjliggör en effektivare drift och modernisering av utrustningen.

För exploateringsprojekt avsätts särskilda medel som används beroende på vilka projekt som beslutas. Parkverksamheten har en stödjande roll i dessa projekt.

Under 2026 budgeteras den totala investeringsvolymen uppgå till 3,4 miljoner kronor varav:

- 1,9 miljoner reinvesteringar
- 500 tkr exploateringsprojekt
- 500 tkr offentlig konst
- 500 tkr upprustning av Ekeby dammar

Gruvans vattensystemprogram
De strategiska investeringarna 2026 fokuserar på förstärkning av dammvallar på uppströmssidan, som en fortsättning på de MSB-stödda projekt som påbörjades 2024–2025. Övriga investeringar omfattar utbyggnad av övervakningssystemet samt reinvesteringar på dammar och utskov, för att säkerställa drift och långsiktig säkerhet i vattensystemet.

Kart/mätprogram
Inga investeringsbehov.

I lokalprogrammet ingår övergripande följande planerade investeringar ÅA

För tydlig uppföljning av investeringar i byggnader för att tillgodose dagens lagkrav, anpassade till nyttjandeverksamhet, märktes för året 3 mnkr. specifikt för åtgärder utifrån miljötillsyn. Åtgärder kan ex. vara att minska buller, solinsläpp eller förbättra ventilation.
Kontinuerligt förstärkts och förbättras säkerhetsåtgärder utifrån brand, lås och larm, tillgänglighet samt verksamhetsanpassningar. Här kan det röra sig om byte av hissar, tillskapande av ramper eller uppgradering av brandlarm. Övergripande för denna typ av investeringar finns tilldelat 6,9 mnkr.

Kopplat till beslutad klimat- och energistrategi 2020 – 2030 med utblick till 2045, kommer installation av ny värmeanläggning ske på Kilbo skola. Avsatt för 2026 finns 1,5 mnkr. (samt med medflyttade medel från 2025) planeras installation under sommaren 2026.

Medel för planerat underhålls höjs med 3,0 mnkr för året, och utgör 15,0 mnkr. Med sakkunskap från verksamhet fastighet och nyttjande verksamheters behov planeras underhållet utefter byggnadens tekniska status. Prioritering sker utifrån att bevara byggnadernas tekniska funktioner vilket minskar risk för skador och förlänger byggnadens livscykel. För året rör merparten av planerade underhållet målning och renoveringar av fasad och fönster, takomläggning samt hissbyte.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Ansvara för att förvalta och energieffektivisera kommunens byggnader, samordna nyttjandet av lokaler, hyra in, hyra ut, bygga nytt, bygga om och bygga till på uppdrag av beställande nämnd: **Ändamålsenliga lokaler**	Låg andel inhyrda kvm ytor	Andel egenägda respektive inhyrda lokaler i % av total lokal- och lägenhetsyta	-	-	83 % av lokalytan är egenägd	Bibehålla eller öka andelen, relevant kan vara att röra sig i spannet 80 – 85%
Näringsriktiga måltider	Hälsa och välmående hos unga för långsiktig utveckling.	Öka andelen elever i högstadie- och gymnasieskolor som äter skolmåltiden i procent	22/23 KSG:66%Ösby: 58% Valla/Ekeby 7-9: 73%	23/24 KSG: 68% Ösby: 57% Valla/Ekeby 7-9: 71%	24/25 KSG: 71% Ösby: 58% Valla/Ekeby 7-9: 69%	Öka andelen ätande i åk 7-9 är ett prioriterat arbete

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?

- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

FASTIGHET

Utifrån beslutade riktlinjer är målsättning att kommunala verksamheter, i första hand, ska bedrivas i kommunens egenägda fastigheter. Merparten av funktionen för inhyrning är lokaler för kontorsverksamhet, liten andel utbildningslokaler, samt mindre lokaler för dagligverksamhet och lägenheter. Rikssnittet (källa: AI) för kommuner; andel av inhyrda lokaler ligger 2025 på 13%. Här är lägenheter ej inräknade vilket gör att Sala ligger väldigt nära genomsnittet.

För att främja ökad kostnadseffektivitet och överskådlig planering jobbar Fastighet tillsammans med verksamheterna med behov samt för att minska antalet externa inhyrningar, där det är möjligt. Att bedriva verksamheterna i helt eget fastighetsbestånd ses inte som möjligt, inom en 20 årsperiod, dels utifrån ett kostsamt investeringsperspektiv samt dels utifrån nuvarande längd på gällande avtal.

MÅLTID

Ett oönskat resultat finns när det gäller andelen högstadieelever som äter skollunchen de senaste tre läsåren. Enligt statistik över antal ätande har antalet portioner ökat med 4000 under dessa läsår totalt, men utifrån ökat antal inskrivna elever så sjunker procenttalet. Orsaker till utfallet är att det saknas rätt förutsättningar i matsalslokalen då antalet inskrivna har ökat med 116 elever. Utifrån schemaläggning av lunchen blir det periodvis långa köer in till matsalen vilket gör att vissa vänder vid ingången. Det är även ont om sittplatser vissa stunder under serveringstiden. Vissa elever med NPF-diagnoser kan ha svårigheter att äta tillsammans med många andra elever.

Elever på Ösby vistas ute på praktik under sin skolgång, och de har även elever boende på internat vilket gör att undervisningen slutar innan lunch på fredagen. Vi ser att detta är anledningen till resultatet, vilket också är likvärdigt med tidigare års resultat.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	2026
	Att kommunens andel av fossil oberoende fordon ska öka	Fossil oberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	70,3	73,4	**94,5**	
Tekniska kontorets arbete ska bidra till en säker, hållbar och välfungerande kommunmiljö där invånare, verksamheter och näringsliv har god tillgång till teknisk service och infrastruktur av hög kvalitet.	Kommunens kostnader för väg- och järnvägsnät, parkering samt parker ska öka	Nettokostnad väg- och järnvägsnät, parkering samt parker, kr/inv	1 737	2093		
Ansvara för att förvalta och energieffektivisera kommunens byggnader: **Ändamålsenliga lokaler**	Andel kommunala byggnader som drivs med förnyelsebar energi.	Andel av kommunens egenägda objekt, som drivs med förnybar energi (fjärr/berg/sol-el)	-	-	74%	Målet är att minska antalet fastigheter med el-,pellets- eller oljeuppvärmning.
Tillförlitlig kart- och mätverksamhet: GIS-, kart- och mättjänster ska tillhandahålla uppdaterad, kvalitetssäkrad geografisk information som	Öka GIS-användningen i organisationen (%)	Andel av medarbetare inom kommunen som använder GIS/Geosecma aktivt i % (mer än 10 ggr/år)	5,49	5,39		

stödjer planering, bygglov och infrastrukturutveckling.						
Hållbara måltider	Minskat matsvinn i förskola, grundskola, gymnasieskola och i äldreomsorg	Serverings- och tallrikssvin, gram per ätande	Fsk:49Grsk: 35 Gy: 66 ÄO: 84	Fsk: 39 Grsk: 34 Gy: 53 ÄO: 8		Målet är att fortsätta minska svinnet, framför allt tallrikssvinnet som är högt för högstadie- och gymnasieelever
Hållbara måltider	Utsläpp av koldioxidekvivalenter per kg inköpta livsmedel ska minska i %,	CO2e i % per kg inköpta livsmedel i Måltidsenheten	1,96	1,99		Målet är en fortsatt minskning
Hållbara resor	Antalet resor med kollektivtrafik ska öka	Antal resor med kollektivtrafik (buss), tusental	373	368		

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

GATA OCH PARK
Arbete pågår med att gå igenom enhetens fordonsflotta för att dra ned på antal fordon/maskiner samt avveckla äldre fordon och maskiner för att dra ned på fossildrivna fordon och maskiner.
Det har gjorts försäljningar på 168 050 kr , bland annat en gammal lastbil.
Under 2026 planeras leverans av ca 45 bilar.

FASTIGHET
Nyckeltalet speglar hur stor andel av den totala energiförbrukningen som kommer från hållbara källor, och används för att följa upp målsättningen om fossilfri uppvärmning. Då Sala kommun består till stor andel landsbygd, där fjärrvärmenät inte täcker hela kommunens area, kommer bergvärme användas som värmekälla vid utbyte. Investeringen per objekt är generellt avsevärt mycket högre för bergvärme i jämförelse om fjärrvärmenät hade funnits i byggnadens närhet,

för anslutning. Fler av befintliga olja-och pelletspannor börja nå slutet på sin livslängd. Inom kommande fem år period planeras utbyte vilket kommer resultera i ökning av nyckeltalet.

MÅLTID

Ett mångårigt arbete för att minska matsvinnet i samtliga verksamheter har gett önskat resultat och en minskning succesivt över åren. Matsvinnsmätning görs två gånger per år, och resultaten återkopplas till barn och elever. Enligt statistik från Livsmedelsverkets mätning i offentliga kök 2024 är medelvärdet 61 gram per ätande i förskola, 49 gram i grundskola och 60 gram i gymnasieskola. För äldreomsorg är medelvärdet 114 gram per ätande. Livsmedelsverket gör en reflektion att mäta matsvinnet inom äldreomsorg mer bör fokusera på mängden uppäten mat, då det finns risk för undernäring snarare än att köken tillagar för mycket mat.
Andelen koldioxidekvivalenter visar ett resultat av att barn i förskolor serveras vegetariska rätter oftare, i skolor har vi arbetat med att emellanåt införa flexirätter med 50% kött och 50% vegetabiliska proteiner då det vegetariska alternativet inte alltid uppskattas av samtliga elever.

KART/MÄT

Användningen av GIS/Geosecma har minskat något mellan 2023 och 2024. En möjlig förklaring är att nyttjandet var högre under arbetet med översiktsplanen (ÖP) och därefter minskat när planen färdigställdes. Minskningen kan även hänga samman med att GIS ännu inte är fullt ut integrerat i verksamheternas dagliga arbete. Ökat nyttjande av GIS är viktigt för att stärka kvalitet och effektivitet i kommunens planering och beslutsunderlag.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
	Kartlägg process för fordonsleasing	Enhetschef G/P		
Följ framtagen riktlinje för fordon	Egenkontroll för hur vi väl vi följer framtagen riktlinje	Enhetschef G/P		
	Fortsätta med Café GIS	Enhetschef K/M		
	Besök på APT för att främja	Enhetschef K/M		

	GIS-använd-ningen			

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringslivför att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	2026
Genom god skötsel och utveckling av vägar, gång- och cykelvägar, offentliga platser och belysning ska kontoret bidra till ökad rörelsefrihet, säkerhet och trivsel i det offentliga rummet.	Kostnaden för gatubelysning ska minska per ljuspunkt	Driftskostnad gatubelysning, kr/ljuspunkt		476,3		
Ansvara för drift, förvaltning och uthyrning av kommunens fastigheter och anläggningar: **Ändamålsenliga kommunala lokaler**	Medborgarnas upplevelse av kommunal fastighetsförvaltning	Skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet fungerar bra i kommunen, andel (%)	37,9			Bibehålla eller öka värdet jämfört med föregående år
Trygg och tillgänglig fysisk miljö: Kontoret ska skapa och upprätthålla en trygg, tillgänglig och väl fungerande offentlig miljö genom god skötsel och utveckling av vägar, gång- och cykelvägar, parker, allmänna platser och belysning.	Öka trafiksäkerheten för gång- och cykeltrafikanter	Säkra minst ett övergångsställe varje år	2	5	3	

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

GATA OCH PARK

Enheten har regebundna möten med SHE, som är leverantör av belysning, för att gå igenom energiförbrukning och justera ljuspunkter. Dessa möten sker dock inte enligt en fast struktur under året.

För att effektivisera arbetet med att minska belysningskostnaderna bör ett mer systematiskt arbetssätt införas. Vilket innebär regelbundna trygghetsvandringar/egenkontroller, beskärning av siktskymmande vegetation samt en ökad frekvens av uppföljningsmöten med SHE. Detta möjliggör en mer behovsstyrd belysning, där ljuspunkter kan reduceras eller justeras efter exempelvis genomförd beskärning, men även utifrån solen upp och nedgång.

FASTIGHET

Nyckeltalet speglar hur brukare och invånare uppfattar kvaliteten i kommunens lokalvård och fastighetsdrift och underhåll. Vid årlig medborgarundersökning via SCB, hämtas nyckeltal, för fg. år, från källa: www.kolada.se. Snittet för riket ligger för 2023 års utfall på 69,1%, vilket gör att Sala ligger bland de lägsta i landet. (2022 års utfall låg på 49,9%) En möjlig anledning till det låga utfallet kanske kan vara, att under 2023, evakuerades tre förskolor utifrån miljötillsyn och utdömning av lokaler. En annan kanske kan vara pågående byggnation av två skolor och undervisning i tillfälliga moduluppställningar.

Den direkt verksamhetsnära påverkan för att bibehålla och öka värdet ligger i att fortsätta jobba med verksamhetens grunduppdrag, servicenivåer, ronderingar, besiktningar, inställelsetider och fastighetsunderhåll.

PROJEKT OCH UTVECKLING

Samtliga planerade insatser för året har genomförts enligt plan och till en lägre kostnad än beräknat. Åtgärderna har bidragit till en ökad säkerhet i trafikmiljön, framför allt för våra mjuka trafikanter. Arbetet med att ytterligare säkerställa en god framkomlighet och säkrare trafikmiljö fortsätter löpande.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Strukturerad beslysnings-optimering	Internplanering av nytt arbetssätt och uppföljning av ljuspunkter	Gata/park, Jessica Ingelsson	Januari: planeringsmöte December: sammanställ och utvärdera arbetssätt och resultat	
Strukturerad beslysnings-optimering	Trygghetsvandring minst 1 ggr/år	Gata/park, Jessica Ingelsson	Mars: trygghetsvandring	
Strukturerad beslysnings-optimering	Egen kontroll av vad beskärningen gjort för sikt och påverkan för eventuell belysning	Gata/park, Jessica Ingelsson	Maj: Innan mötet med SHE Sept: Innan mötet med SHE Nov: Kontroll av belysning och trygghet inför den mörkare årstiden.	
Strukturerad beslysnings-optimering	Beskärning av siktskymmande vegetation	Gata/park, Jessica Ingelsson	April: beskärning efter vintern samt trygghetsvandring	

			Sept: beskärning inför höst vinter	
Strukturerad beslysningsoptimering	Införa fler uppföljningsmöten, för att möjliggöra fler justeringar/ljuspunkt	Gata/park, Jessica Ingelsson	Februari: Möte med SHE ang vinternförbrukningen Maj: Ev Justering av ljuspunkter efter beskärning Okt: Inför den mörkare årstiden, ev justering av ljuspunkter	
Öka säkerheten för gång- och cyklister	Hastighetssäkra minst ett övergångsställe per år	Enhetschef PoU	Årligen	Delår och bokslut

KOMMUNSTYRELSEN/VA-VERKSAMHETEN

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag Kommunstyrelsen Teknisk kontoret.

Utöver grunduppdraget antogs under 2019 gällande VA-plan som är den som styr aktiviteter och inriktning på verksamheten.

Verksamhet 2026–2029

VA-verksamheten bedrivs inom ramen för avgiftsfinansiering och omfattar dricksvattenförsörjning, spillvattenhantering och dagvatten. Under 2026 sker en flytt till nya lokaler på Verkstadsgatan vilket ger ökad samverkansmöjlighet med utförarenheten och stärker förmågan att fullgöra ansvaret gentemot VA-kollektivet. Investeringarna omfattar förnyelse av ledningsnät, löpande underhåll av driftanläggningar samt säkerhetshöjande insatser genom skärpta föreskrifter och fysiska åtgärder.

Kompetensförsörjningen är i nuläget god. På längre sikt minskar befolkningen, vilket ger färre abonnenter samtidigt som fasta kostnader och underhållsbehov ökar. Detta innebär att taxehöjningar och prioriterade investeringar kommer att krävas för att upprätthålla en långsiktigt hållbar VA-verksamhet.

Arbetet med skadeståndsärendena efter översvämningen 2023 är i slutfasen och en realistisk bedömning är att kommunen kan komma att behöva betala ut mellan 50 och 70 miljoner kronor under 2026–2027. Storlek och tidpunkt är ännu osäkra, men kostnaderna kommer att belasta VA-kollektivet samt Gata.

Taxan ligger idag bland de lägre i landet. Ökade krav på säkerhet, behov av förnyelse samt kostnader kopplade till översvämningen 2023 gör att taxan behöver höjas för att säkerställa en hållbar VA-verksamhet.

Fokus under perioden:

- Fortsätta arbetet med att revidera och ta fram föreskrifter för grundvattentäkterna i kommunen, för att säkerställa framtidens dricksvattenförsörjning.
- Fortsätta implementera åtgärder för att öka säkerheten inom VA-verksamheten, både relaterat till fysiska och digitala säkerhetsutmaningar.
- Minska dricksvattenläckage och inträngande vatten i spillvattennätet.
- Uppdatera verksamhetsområden och utreda framtida behov av utökning.
- Ta fram underlag på hållbar taxehöjning.
- Fullfölja hanteringen av försäkringsärenden relaterade till skadorna efter skyfallet under 2023 och utveckla arbetet kring kravställan på felkopplingar.
- Löpande sanering av ledningsnätet, följa kommunen exploateringsplanering med avseende på VA.
- Genomföra detaljplanerna Norrberg och Bältarhagen i enlighet med de politiska beslut som fattas.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	44,0	42,6	43,4	45,3	46,7	48,2
Intäkter	-44,0	-42,6	-43,4	-45,3	-46,7	-48,2
Summa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och budgeteras därför till noll, dvs. intäkterna ska täcka kostnaderna.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
VA	0	0	0	0	0	0
Summa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och budgeteras därför till noll, dvs. intäkterna ska täcka kostnaderna.

Investeringar VA-verksamhet

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Reinvesteringar	8,5	8,0	8,2	13	23
Strategiska investeringar		1,9	1,9	1,4	8,9
Exploatering	5	5	5	5	5
Summa		**14,9**	**15,1**	**19,4**	**36,9**

Reinvesteringar
Reinvesteringarna omfattar planerat underhåll av VA-anläggningen, såsom omläggning av ledningar, löpande underhåll samt utbyte av verksamhetskritiska anläggningsdelar inom driftverksamheten.

Under perioden kommer underhållsarbetet på ledningsnätet att intensifieras. En underhållsplan är under framtagande och för att kunna hålla den rekommenderade takten för ledningsutbyte, enligt branschorganisationen Svenskt Vatten, behöver investeringsbudgeten ökas avsevärt.

Strategiska investeringar
De strategiska investeringarna omfattar nyanslutningar samt säkerhetshöjande åtgärder. Mot slutet av perioden planeras en längre överföringsledning alternativt en utbyggnad av nätet.

Exploatering
Enligt fördelningsmodell.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Hållbar vatten- och avloppsförsörjning: VA-verksamheten ska bedrivas med fokus på långsiktig hållbarhet och klimatanpassning. Systemen ska uppfylla gällande lagkrav och dimensioneras för framtida behov.	Minska andelen svinn i dricksvattenproduktionen	Andel odebiterat vatten i %	23%	27%		
	Öka tillgängligheten i vårt spillvattennät	Avloppsstopp/km ledning, antal	0,11	0,06*	0,13	*Bedömningen är att rapporteringen brustit.

NULÄGESANALYS

VA-verksamhetens analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys:

Andelen odebiterat vatten har ökat, vilket tyder på fler läckor i ledningsnätet och bidrar till osäkerhet kring vattenresursernas tillräcklighet för nuvarande och framtida behov. Samtidigt visar en ökande mängd tillskottsvatten i spillvattennätet att inläckage och felkopplingar fortfarande är omfattande, vilket belastar både reningsverk och personal. Antalet avloppsstopp har också en svagt stigande trend, vilket försvårar planering och drift. Problemen hänger samman med ett åldrande ledningsnät och begränsade resurser för mätning och läcksökning.

Utbyggnaden av digitala vattenmätare och utökad flödesmätning i huvudnätet är viktiga steg, men nuvarande investeringstakt är otillräcklig för att nå målet om minskat svinn och förbättrad tillgänglighet. För att säkerställa en hållbar och klimatanpassad VA-drift krävs en systematisk genomförandeplan för underhåll, åtgärder mot tillskottsvatten och ökade investeringar i ledningsnätet.

MÅLBILD

VA-verksamheten ska leverera trygg, säker och kostnadseffektiv vatten- och avloppsförsörjning med väl underhållet ledningsnät, minskat läckage och stabil drift, dimensionerad för framtida behov och befolkningsförändringar.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Prioritera underhållsåtgärder på ett effektivt sätt	Färdigställ underhållsplanen för ledningsnätet	Enhetschef projekt & utveckling	2026	Årsbokslut 2025
Identifiera utläckande vatten för att kunna jobba med åtgärder	Gå över till digitala vattenmätare	Enhetschef projekt & utveckling	2026-2027	Delårsbokslut 2026

VERKSAMHETSPLAN 2026–2029
NÄMND/STYRELSE/KONTOR

ANTAGEN § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX

SALA KOMMUN
Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

VERKSAMHETSPLAN 2026–2029

Kommunstyrelsen

INNEHÅLL

Inledning 4
KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNLEDNINGSKONTORET 5
KOMMUNSTYRELSEN/RÄDDNINGSTJÄNSTEN 15
KOMMUNSTYRELSEN/SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET 22
KOMMUNSTYRELSEN- TEKNISKA KONTORET 27
KOMMUNSTYRELSEN/VA-VERKSAMHETEN 47

Inledning

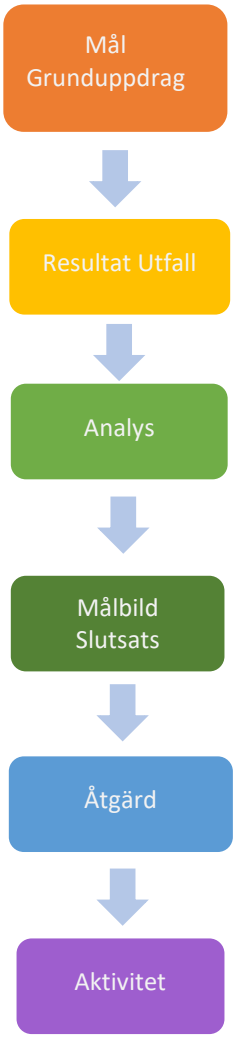

Verksamhetsplanens syfte är att beskriva nämnden/kontorets verksamhet under, i första hand, budgetåret men även för de därpå följande planåren. Vidare är verksamhetsplanens syfte att tydliggöra måluppföljningen av fullmäktiges utvecklingsmål, samt av grunduppdraget, övergripande prioriterade områden och strategier. Dessa ska stödja och skapa likvärdighet inom alla kommunens kontor och verksamhetsområden. Strategierna möter upp kommunfullmäktiges mål och ska stärka samt stödja verksamheternas utveckling, så att de når sin fulla potential i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

I verksamhetsplanen fastställer också nämnden fördelningen av den, av fullmäktige tilldelade, ekonomiska ramen. Resurserna knyts till verksamhetsområde. En analys av hur de tilldelade ramarna påverkar den framtida verksamheten beskrivs. Det resultat som eventuella medel som tilldelats nämnden som särskild prioritering, förväntas generera beskrivs.

Verksamhetsplanen ska tydliggöra vår väg framåt, mot vårt mål att skapa den bästa möjliga servicen och verksamheten för kommunens invånare. Verksamhetsplanen innehåller dels en analys över vårt nuläge, dels vilka mål vi har och vad vi kommer att göra i form av åtgärder på kort- och lång sikt för att uppnå målen.

Slutsatser kring varje verksamhet skapas genom underlag från varje enhet som sedan sammanfattas i en verksamhetsplan för hela förvaltningsområdet. I planen anges även hur uppföljningen av verksamhetsplanen ska ske. Enhetschefer har det övergripande ansvaret för verksamheten inom sina respektive enheter. Genom analyser och slutsatser i verksamhetsplanen får nämnden ett välgrundat underlag för beslut.

KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag Kommunledningskontoret. Kommunledningskontorets syfte är att samordna och stärka de interna processerna i kommunen samt att underlätta för kommuninvånarna och företag i sina kontakter med kommunen.

Verksamhet 2026–2029

Kommundirektör och kommunledningskontorets inriktning kommande period

Ekonomi i balans är fortsatt prioriterat under året. Ekonomienheten kommer att stödja verksamheterna med ökad prognossäkerhet, utveckla investeringsplaneringen och skapa bättre överblick i exploateringsprocesser. Genom ett tydligare ekonomiskt ramverk ska kommunen ges stabilare förutsättningar för långsiktig styrning. Kommunledningskontoret kommer att förstärka prognos- och uppföljningsarbetet genom att införa en månadsuppföljning i mars månad för att uppnå tydligare prognossäkerhet som nu är möjligt när internhyrorna är fastställda i februari månad.

Kommunledningskontoret kommer under den kommande perioden fortsätta att arbeta brett och samlat för att stärka kommunens styrning, utveckling och service. Rapportering och uppföljning kommer att ses över så att materialet som lyfts till politiken har större tonvikt på strategiska övergripande områden. Arbetet fokuserar på att skapa långsiktigt hållbara strukturer som ger stabilitet, effektivitet och kvalitet i alla kommunens verksamheter. Ambitionen är att upphandla och implementera ett digitalt ledningssystem.

Ett prioriterat område är kompetensförsörjning och ledarskap. Med stora pensionsavgångar och nationell brist på kompetens kommer kontoret att fortsätta modernisera rekryteringsprocesser, utveckla chefsstöd och genomföra utbildningsinsatser för att attrahera och behålla kompetenta medarbetare. Arbetsmiljö och medarbetarskap är centrala delar för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Inom digitalisering och it kommer arbetet att handla om att höja driftsäkerhet och it-skydd, samtidigt som nya möjligheter tas tillvara genom AI, automatisering och gemensamma digitaliseringsprojekt. Kontoret ser positivt på möjligheter till samverkan med andra kommuner i sfte att stärka robustheten.

Kommunikation och medborgarservice kommer att utvecklas vidare med fokus på digital tillgänglighet, e-tjänster och en förstärkt dialog med invånare. Näringslivs- och marknadsarbetet fortsätter med fokus på att stärka företagsklimatet, utveckla landsbygden, attrahera nya etableringar.

Kansliets arbete riktas mot att ytterligare effektivisera och digitalisera den politiska ärendeprocessen, säkerställa rättssäkerhet och transparens samt utveckla stöd till förtroendevalda och verksamheter. Under 2026 kommer stort fokus ligga vid genomförandet av kommande riksdags-, kommunfullmäktige- samt regionfullmäktigeval.

Säkerhets- och beredskapsområdet förstärks genom utvecklade risk- och sårbarhetsanalyser, samarbete med civilsamhälle och näringsliv och kontinuitetsplanering säkerställs. Det brottsförebyggande arbetet, inklusive åtgärder mot välfärdsbrott, är en integrerad del i arbetet för ett

tryggare Sala. Kriskommunikation vid extraordinära händelser förblir ett högt prioriterat område. Under året kommer ett krishanteringsråd att starta upp.

Upphandlingsenheten fortsätter att arbeta för affärsmässighet, transparens och samhällsnytta. Ett särskilt fokus ligger på att motverka välfärdsbrott, stärka beredskapen genom robusta avtal och skapa bättre möjligheter för lokala och mindre företag att delta i kommunens upphandlingar. Arbetet mot välfärdsbrottslighet kommer att intensifieras i takt med att fler aktiviteter i kommunens handlingsplan genomförs samt att tipsfunktionen för oseriösa aktörer får genomslag. Enheten fortsätter förstärka samverkan med tekniska kontoret som är en stor beställare i kommunen.

Som ett strategiskt stöd för kommunstyrelsen och kommundirektören kommer kontoret att särskilt driva lokalförsörjningsarbete i kommunen. Under 2026 är ambitionen att genomföra kommunkompassen.

Politiska beslut

Kommunledningskontoret kommer särskilt att prioritera verkställandet av beslut som fattats av kommunfullmäktige genom antagandet av Budget 2026 Strategisk plan 2027–2029 där följande punkter har direkt påverkan på planeringen av kontorets prioriteringar:

- särskild vikt läggs vid att uppnå de satta budgetmålen genom att nära följa kontorens och nämndernas utveckling samt att säkerställa en långsiktigt hållfast ekonomisk grund,
- omställning av arbetet med kommunens fastigheter till en strategisk och effektiv verksamhet med syfte att sänka kostnader och som motsvarar gällande styrdokument,
- stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet och som ett led i det inrätta en tipsfunktion mot oseriösa aktörer (kontoret förutser att tipsfunktionen mot oseriösa aktörer kommer att införas redan under 2025 men arbetet samt utredningarna till följd av detta kommer att intensifieras under 2026),
- trygghetsarbete – arbeta med trygghetsskapande åtgärder och säkerhetshöjande insatser,
- inrättande av ett Landsbyggdsråd och implementering av landsbygdsprogrammet för att stärka landsbygdens möjlighet att växa och utvecklas efter sina olika förutsättningar,
- arbeta vidare med att skapa möjligheter till kompetensutveckling som en satsning på den fast anställda personalen för att vara en attraktiv arbetsgivare, och öka fokus på friskfaktorer för att minska sjukfrånvaron,
- fortsatt jobba för att säkerställa ett långsiktigt och samordnat arbete med social hållbarhet och implementera arbetet med CEMR-deklarationen,
- implementera nya socialtjänstlagen genom att bland annat jobba med kommunövergripande förebyggande insatser,
- stärka samarbetet med de lokala företagen för att få ökad förståelse och samsyn kring offentliga affärer,
- fortsätta arbeta med sitt varumärke och marknadsföringen av kommunen som en plats att leva, bo, besöka och vara verksam i,

- inrättande av ett lokalt krishanteringsråd för att säkerställa att en god samverkan kan uppnås med näringslivet, civilsamhället och andra aktörer inom kommunens geografiska ansvarsområde,
- stärka dialogen och medborgarinflytandet för att fortsatt säkerställa en välfungerande demokratisk process och delaktighet,
- digitalisera kommunfullmäktige genom ökade möjligheter för medborgare att kunna följa fullmäktiges sammanträden i realtid, både med ljud och bild.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	104 771	113 096	119 888	122 888	126 648	130 712
Intäkter	-10 913	-7 913	-8 904	-9 121	-9 393	-9 686
Summa	**93 858**	**105 183**	**110 984**	**113 766**	**117 255**	**121 027**

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommundirektör	93 858	14 893	18 336	18 785	19 344	19 947
Kommunledningskontoret	-	90 290	92 648	94 982	97 912	101 080
Summa	**93 858**	**105 183**	**110 984**	**113 766**	**117 255**	**121 027**

Ökade budgetutrymme beror på godkända prioriteringsbeslut avseende datorhall, MS licenser och marknadsföring och evenemang. Totalt 8 900 tkr i prioriteringar. Tjänsten lokalstrateg har flyttat från tekniska kontoret till kommunledningskontoret.

Kontoret fortsätter arbetet med att komma inom ram genom effektiviseringar och prioriteringar.

Investeringar

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Krislivsmedelshantering	200				
Krigsmaterial	150				
E-arkiv	1 250				
It- nätverk/säkerhet/lagring	7 232	940	1 288	1 600	2 700
AI funktion webb intranät	300				

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kom - Displayer infarts-tavlor		1 200			
Kom - Nydesign av webb-plats		500			
IT - Digital brevlåda			400		
IT - Gem ärendehant f IT-ä			400		
Kom - e-tjänstplattform					250
Kom - Intranät			900		
Kom - Krisredundans f webb			100		
Kom - Telefoniväxel-plattfo			180		
Kom - Utbyte av folie infa			390		
Stab - System styr-ning/led			1 200		
Stab - Ärendehanterings-system					1 500
Trygghetspunkter		200			
Summa	**9 132**	**2 840**	**4 858**	**1 600**	**4 450**

Kommunikation

Investeringarna för 2026 avser nya digitala displayer för infartstavlorna (4 st.) eftersom e-skyltarnas livslängd börjar närma sig slutet och kräver alltmer underhåll och service. Webben sala.se som är huvudkanalen för kommunikation planeras få en ny design för ett modernare utseende och för en uppdaterad utveckling.

It-digitalisering

Under 2026 kommer It- och digitaliseringsenheten investera i att behöva byta switchar i våra it-nätverk för en uppskattad kostnad på 600 tkr, inom lagringsområdet byta ut gamla komponenter för 180 tkr samt för fysisk säkerhet och andra säkerhetsrelaterade komponenter för 420 tkr.

Säkerhet- och beredskapsenheten

Förstärkning av trygghetspunkter.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Säkerhet- och beredskapsenheten	Trygghetspunkter, tillgång och tillgänglighet för allmänheten	Andel kommuninvånare inom 30 minuters gångavstånd till en trygghetspunkt	X	X	Kommande mätning under 2026	
Kommunikation - Nivån minst 80% av 100%, SKR:s Servicemätning SKR Brilliant	Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras	Service och bemötande.	86,6%	86,8%	82,4%	Stabil trend, minskande sista året men över målvärdet.
- Nivån minst 73 % av 100%, SKR:s Servicemätning SKR Brilliant	Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras	Enkelt att få hjälp med sitt ärende.	77,4%	73,4%	71,1%	Vikande trend

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys:

Säkerhet- och beredskapsenheten
Säkerhet- och beredskapsenheten bidrar till målet *Ett växande Sala* genom att utveckla och förstärka kommunens trygghetspunkter. Dessa utgör en viktig resurs för invånarna vid störningar i samhällsviktiga funktioner och är en förutsättning för en robust och motståndskraftig kommun. Under verksamhetsåret har arbetet fokuserat på att höja tillgängligheten och utrusta trygghetspunkterna för att kunna möta längre avbrott, bland annat genom förstärkning med reservkraft och förbättrad utrustning. Utvecklingen mäts framåt genom nyckeltalet andel kommuninvånare som har tillgång till en trygghetspunkt inom 30 minuters gångavstånd. Detta ger en konkret bild av både tillgänglighet och faktisk nytta för allmänheten.

Kommunikation
Den samlande analysen visar att uppfattningarna och bedömningarna i mätningen rör sig inom ett litet intervall av procentenheter för området “service och bemötande” medan “tillgänglig-

het/enkelhet" har en vikande negativ trend som ligger strax under målvärdet. Nyckeltalen bekräftar att det långsiktiga arbetet med service och tillgänglighet/enkelhet behöver fortsätta inom organisationen för att få en positiv effekt.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

Säkerhet- och beredskapsenheten

För att uppnå målet har enheten införskaffat en mobil trygghetsvagn denna ska utrustas med nödvändig utrustning och under kommande år testas i olika delar av kommunen. Mobilitet skapar närhet i en kommun med utvidgade ytterområden.

Kommunikation

Båda indikatorerna är nära målvärdena och målbilden är att förbättra resultaten och att trenden utvecklas positivt till kommande års mätningar. Träffar har hållits med verksamheter för att gå igenom deras specifika resultat och för att analysera och ta fram förslag på förbättringar. Till det så finns det även en rutin för tillgänglighet som verksamheterna har fått ta del av och som behöver arbetas in i den dagliga verksamheten. Arbetet med service och tillgänglighet omfattar hela organisationen och är en del i det pågående och långsiktiga arbetet med ständiga förbättringar där målsättningen kommande planperiod är att organisationen ska fortsätta att förbättra service, tillgänglighet och ärendehantering.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Kommunikation mäta och analysera.	Genomföra mätningar av service och enkelhet/tillgänglighet (årligen).	Enhetschef	Kort sikt (inom 1 år)	Delår-/Helårsbokslut
Öka och förbättra service och tillgänglighet	Genomföra träffar med verksamheter för resultatgenomgång, analys och åtgärdsförslag med verksamheter	Telefoniansvarig	Lång sikt (1-2 år)	Delår-/Helårsbokslut
Öka och förbättra service och tillgänglighet	Intern informationskampanj kring service och tillgänglighet/enkelhet och de styrdokument som finns med bäring på området.	Med hjälp av kommunikatörer	Lång sikt (1-2 år)	Delår-/Helårsbokslut
Säkerhet- och beredskap Tillgång till trygghetspunkt	Utrusta trygghetsvagn och öka mobilitet för trygghetspunkt. Samt analysera behovet för ökade resurser vid fasta trygghetspunkter	Enhetschef	1-2 år	Helårsbokslut

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Säkerhet- och beredskapsenheten	Kontinuitetshantering implementerad i samhällsviktig verksamhet	Andel samhällsviktiga verksamheter med fastställd kontinuitetsplan	X	X	Kommande mätning under 2026	
En sjukfrånvaro på samma eller lägre nivå än genomsnittet av de fem senaste årens sjukfrånvaronivåer (genomsnitt av 2020-2024) =8,18%	Sjukfrånvaro av totalt arbetad tid	Sjukfrånvaro av totalt arbetad tid som mäts vid del- och helårsbokslut	7,6 %	7,5 %	7,8 %	Sjukfrånvaron ser, även 2025 ut att hamna på en nivå kring 8 % av totalt arbetad tid
Ökad friskvård	Ökad utnyttjandegrad av friskvårdsbidraget	Ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget, mäts vid del- och helårsbokslut	37,9 %	40,5 %	46 %	Nyttjandegraden ser fortsatt ut att öka

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys:

Säkerhet- och beredskapsenheten
Ett prioriterat område framåt är att säkerställa att alla samhällsviktiga verksamheter har fastställda kontinuitetsplaner. Arbetet har påbörjats under 2025 och fortsätter under 2026, där andelen verksamheter med godkända kontinuitetsplaner blir en avgörande indikator för långsiktig robusthet och hållbarhet.

Personalenheten
Kommunstyrelsen har beslutat att målet för sjukfrånvaro i Sala kommun skall vara ”en sjukfrånvaro på samma eller lägre nivå än genomsnittet av de fem senaste årens sjukfrånvaronivåer”, vilket för år 2025 innebär ett genomsnitt av sjukfrånvaro för åren 2020-2024, målet för 2025 är 8,18 % sjukfrånvaro av totalt arbetad tid. Mätning genomförs i samband med del- och årsbokslut. Sjukfrånvaron vid delåret 2025 är 7,8% av totalt arbetad tid.

Utvecklingsmålet ökad friskvård är inte ett grunduppdragsmål.
Sala kommun uppmuntrar till hälsofrämjande aktiviteter genom att erbjuda friskvårdsersättning till medarbetare som är anställda tre månader eller längre. Ersättningen uppgår till ett värde av 2000 kronor per helt kalenderår i anställning och kan användas som betalning för hälsofrämjande friskvård, enligt Skatteverkets regler, dessutom finns möjlighet att byta friskvårdsersättning mot en hälsokontroll. Om medarbetares nyttjande av friskvårdsbidraget ökar är sannolikheten stor att även friskvården ökar, därav är indikatorn för målet ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

Säkerhet- och beredskapsenheten
Enheten upprättar en E-tjänst för att lättare genomföra kontinuitetsplanering det ger enheten en möjlighet att följa arbetes gång och stötta där vi ser behov.

Personalenheten

En god arbetsmiljö, ett bra ledarskap och fungerande medarbetarskap samt väl fungerande riktlinjer och rutiner vid sjukfrånvaro är grunden i verksamheternas arbete för att få så låg sjukfrånvaro som möjligt.

Att marknadsföra och uppmuntra alla medarbetare att använda friskvårdsbidraget ökar sannolikheten att fler använder bidraget och därmed ökas också friskvården.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Personal Kvalitetssäkring	Att marknadsföra friskvårdsbidraget löpande.	HR-enheten	Kort sikt (inom 1 år)	I samband med helårsbokslut.
Säkerhet- och beredskapsenheten Uppföljning kontinuitetshantering	Följa upp verksamheternas arbete med kontinuitetsplanering	Enheten	Årligen	Helårsbokslut

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringslivför att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter

och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Säkerhet- och beredskapsenheten	Brottsförebyggande åtgärder	Antal framtagna och genomförda åtgärder genom ramen för EST	X		Ny	
Kansli Effektiv och rättssäker ärendeprocess	Demokratiska processer och nämndadministration	Genomsnittlig handläggningstid för e-förslag och motioner	-	-	Ny	
Effektiv och rättssäker ärendeprocess	Juridisk rådgivning och regelefterlevnad	Andel laglighetsprövningar som lett till upphävda beslut (%)	-	-	Ny	

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys

Säkerhet- och beredskapsenheten

Målet *Ett tryggt och rättvist Sala* är nära kopplat till enhetens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Statistiken visar att anmälda våldsbrott i Sala har ökat från 1 225 till 1 322 per 100 000 invånare mellan 2023 och 2024. En stor del av dessa anmälningar är kopplade till Salberga anstalten och påverkar därmed inte den faktiska tryggheten i kommunen, men statistiken riskerar ändå att ge en missvisande bild. För att bättre mäta trygghetsutvecklingen lokalt används därför indikatorer inom ramen för EST (Effektiv samordning för trygghet), antalet framtagna och genomförda åtgärder.

Utöver detta stärks krisberedskapen genom införandet av ett lokalt krishanteringsråd, som fördjupar samverkan mellan kommunen, civilsamhället, föreningslivet och näringslivet. Genom avtalet med Frivilliga resursgruppen (FRG) förstärks kommunens kapacitet att möta extraordinära händelser med extra personal och stödresurser. Sammantaget finns fortsatt behov av prioriterade insatser inom både brottsförebyggande samverkan och beredskap för att långsiktigt nå målet om ett tryggt och rättvist Sala.

Kanslienheten

Kanslienheten har tagit fram nya indikatorer och nyckeltal under året därav finns ingen befintlig lägesbild. Kanslienheten vill mäta handläggningstid för e-förslag och motioner för att säkerställa en effektiv och rättssäker ärendeprocess. Vidare kommer andel laglighetsprövningar som lett till upphävda beslut mätas för att säkerställa att vi har en god juridisk rådgivning samt regelefterlevnad.

MÅLBILD

Säkerhet- och beredskapsenheten

Enheten arbetar för att skapa uteffekt genom gemensamt framtagna åtgärder för att öka tryggheten i kommunen. Detta genom ett effektivt EST arbete med ett tydligt ansvar och genomförande och en kontinuerlig uppföljning.

Kanslienheten

Kanslienheten ska etablera en tydlig och hållbar systematik för uppföljning. Detta ska säkerställa att verksamheten genomför sitt uppdrag på ett kvalitetssäkert och effektivt sätt.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Kanslienheten Genomföra arbetet med att ta fram aktiviteterna	Under året ska kansliet sätta upp en plan för vilka aktiviteter vi kommer att genomföra för att säkerställa uppföljning till delårsbokslut samt årsbokslut. Därefter kommer vi att sätta en tidsplan för vem som gör vad.	Enhetschef	Q1 och Q2	Delår samt helår
Säkerhet- och beredskapsenheten Brottsförebyggande arbete	Antal framtagna och genomförda åtgärder genom ramen för EST följs upp kontinuerligt.	Enhetschef	1 år	Helårsbokslut

KOMMUNSTYRELSEN/RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag i kommunstyrelsen/räddningstjänsten.

Verksamhet 2026–2029

Räddningstjänstens huvuduppdrag är att skapa skydd mot olyckor. Enligt lag ska kommunen ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet.

Operativ/utryckande verksamhet
Verksamheten bedrivs med heltidsanställd personal och med deltidspersonal benämnd RIB, räddningspersonal i beredskap. Organisationen för den utryckande verksamheten ska vara dimensionerad utifrån att på bästa sätt svara upp till lagstiftningens intentioner och för att kunna genomföra effektiva och kvalitativa insatser.

Förebyggande verksamhet
Räddningstjänsten har även ett uppdrag att förebygga olyckor och konsekvenser av inträffande olyckor. Enligt Lag om skydd mot olyckor och Lag om brandfarliga och explosiva varor genomförs myndighetsutövande verksamhet i syfte att se om lagstiftning efterlevs och att det finns ett fullgott skydd mot brand. Även olycksutredning genomförs i det olycksförebyggande arbetet. Räddningstjänsten är instans för hantering av tillstånd för förvaring av brandfarliga och explosiva varor. Sotning och rengöring av rök- och imkanaler är räddningstjänstens uppdrag. I Sala kommun sker det genom upphandlad entreprenör.

Verksamheten ska strategiskt planera på lång och kort sikt om anpassning till ett föränderligt klimat och se till att det finns god beredskap.

Prioriterad verksamhet 2026-2029 för räddningstjänsten utöver lagstadgad verksamhet

- Ta fram en kostnadskalkyl och utvärdera för en framtida värnorganisation enligt rekommendationer i tidigare utredning gällande En framtida hållbar räddningstjänst.
- Bygga upp förmåga för räddningstjänst under höjd beredskap och vara en tydlig aktör i kommunens arbete med civilt försvar.
- Se över RIB-stationernas utformning och belägenhet i syfte att skapa en effektiv och hållbar verksamhet där fokus är på de som bor, vistas och verkar i kommunerna.
- Fortsatt arbete med att rekrytera personal till RIB-stationerna.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	43 077	43 859	45 221	46 740	48 328	49 715
Intäkter	-16 679	-17 553	-18 065	-18 672	-19 306	-19 860
Summa	**26 399**	**26 306**	**27 156**	**28 068**	**29 022**	**29 855**

Det kommer inte ske några stora förändringar av driftbudgeten förutsatt att inget oförutsett händer.

Utredningen om en framtida hållbar räddningstjänst kan innebära kostnadsökningar och omfördelningar av de medel som effektiviseras genom den externa utredningens förslag som kommunstyrelsen ska besluta om under 2025.

Service och lagning av fordon genomförs på plats så driftkostnaderna för räddningstjänsten är låga i relation till andra räddningstjänster av liknande storlek och utformning.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Räddningstjänsten	26 399	26 306	27 156	28 068	29 022	29 855
Summa	**26 399**	**26 306**	**27 156**	**28 068**	**29 022**	**29 855**

Räddningstjänsten har endast en verksamhet.

Investeringar

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Tankbil Heby	3 300				
Pickup Hedåker		500			
Besiktningsbil Sala		500			
Släckbil Heby			3 600		
Ledningsfordon Sala					1 000
Summa	**3 300**	**1 000**	**3 600**	**0**	**1 000**

Upphandling av fordon och räddningsmaterial följer fastlagd Utbytesplan för fordon med tidsbestämda intervaller.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Responstid inom Sala tätort	Direktvärde i minuter (112 -> första resurs på plats)				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Ambitionsnivå heltid	Antal arbetspass med 1+4 i släckstyrkan				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Anspänningstid RIB, 5 minuter	Direktvärde i minuter (median)				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Anspänningstid Heltid, 90 sekunder	Direktvärde i minuter (median)				

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	**Indikator**	**Nyckeltal**	**2023**	**2024**	**2025**	**Utveckling**
Förebygga olyckor och risker genom systematisk tillsyn, rådgivning och informationsinsatser	Antal tillsyner	Antal				
Bidra till hållbar utveckling genom att integrera miljö- och klimatperspektiv i insatser och förebyggande arbete	Antal larm där brandskum använts	Antal				

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026
Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen* • Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor

- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

Genom att använda effektiva släckningsmetoder och minska mängden släckvatten, kan man minska miljöpåverkan från släckningsinsatser.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Utbildning	Utbildning/övning i släckningsmetoder	Räddningschef	Löpande	Löpande

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringslivför att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Kompetens och utbildningsnivå rökdykande stationer	Antal utbildningstimmar/år				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Kompetens och utbildningsnivå icke rökdykande stationer	Antal utbildningstimmar/år				
Skydda liv, egendom och miljö genom snabba, effektiva insatser	Kompetens och utbildningsnivå heltid	Antal utbildningstimmar/år				
Öka upplevd trygghet och service hos medborgarna	Andel positiva i medborgarundersökningen (%)	(Antal positiva svar / Totalt antal svar) * 100				
Säkerställa räddningstjänstens förmåga vid höjd beredskap genom planering och utbildning av personal	Andel utbildad personal	Andel utbildad (%) = (Antal utbildade / Totalt antal berörd personal) * 100				

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

Arbetet fortgår kontinuerligt.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
	Löpande arbete			

KOMMUNSTYRELSEN/SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Verksamhetsansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för översiktsplanering, detaljplanering, exploatering, kommunalt markägande och miljöstrategiska frågor. Detaljplanering är en myndighetsutövning och kommunstyrelsen är planmyndighet.

Samhällsbyggnadskontoret genomför arbetet för kommunstyrelsen räkning. Planering och prioritering sker främst genom den *planavstämning* med exploateringsprioritering kommunstyrelsens ledningsutskott (KSLU) genomför två gånger om året. Utfall redovisas genom att kontoret tar fram och redovisar indikatorer.

Den kontinuerliga uppföljningen av verksamheten sker genom månadsuppföljningar och delårsbokslut, i enlighet med Sala kommuns styrmodell. Samhällsbyggnadskontoret gör ekonomisk månadsuppföljning elva gånger per år. Vid sidan av det följer vi kontorets verksamhet löpande genom indikatorer som redovisas vid kommunstyrelsens uppföljningar.

Indikatorerna beskriver prioriterade delar av Samhällsbyggnadskontorets verksamhet. Nyckeltalen ger en bild av måluppfyllelse inom dessa. Sammantaget ger det en bild av hur arbetet fortskrider under året och därmed också hur vi klarar av att genomföra vårt uppdrag.

Verksamhet 2026–2029

Under 2026 kommer kommunstyrelsen att presentera servicelöften för samtliga sina verksamheter.

Översiktsplaneringens prioriteringar under perioden är fortsatt arbete med genomförande av Översiktsplan 2050, fortsatt arbete med TÖP förnybar energi och under senare delen av perioden inleda arbete med TÖP klimatanpassning samt fortsatt arbete med planprogram Norrmalm och översiktlig planering av nytt verksamhetsområde på Isätra.

Detaljplaneringens prioriteringar under perioden är slutförande av pågående detaljplaneprojekt samt att inleda detaljplanearbete för eventuellt framtida badhus. Planändring för Östra kvarteren (Silvervallen) ska genomföras. Fridhem Östra ligger i planering liksom marken för de tidigare förskolorna Ekorren och Emmylund. Detaljplanering för bostäder och verksamheter i Ransta, Västerfärnebo och Möklinta bör övervägas. Den planskilda korsningen vid Strömsbacka kan behöva särskilda kommunala insatser.

Exploateringens prioriteringar under perioden är Salberga, Norrberg, Bältarhagen, Sala Norrängen, Södra Ängshagen, Salaborg och Östra Kvarteren.

Arbetet med att utreda hantering av massor och föroreningar i mark fortsätter och har kommunledningens högsta prioritering.

Inom markförsörjningen tar vi i början av 2026 ett nytt systemstöd i bruk. Det kommer avsevärt att förenkla administrationen av de cirka 200 kommunala arrendena. Vi kommer att se över arrendeavgifter. Vi behöver också stärka och säkerställa användningen av kommunal mark. Det förekommer att andra markägare låter byggnad, anläggning, fordon eller liknande ta kommunal mark i anspråk.

När det gäller miljöstrategisk utveckling ligger planeringen främst på att delta i det regionövergripande arbetet med att revidera kommunens klimat- och energiplan. I planeringen ligger att påbörja arbete med en klimatfärdplan.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	45 970	45 957	14 893	15 360	15 837	16 328
Intäkter	-18 714	-20 309	-3 850	-3 999	-4 120	-4 245
Summa	**27 256**	**25 648**	**11 013**	**11 361**	**11 717**	**12 083**

Driftbudgeten påverkas av Nytt Läge 2026. Det som återstår här är kommunstyrelsens intäktsdelar som kommer från plankostnadsavtal för detaljplaner, planavgifter och arrendeintäkter.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Bygg och miljönämnd	898	1 094	-	-	-	-
Byggenhet	9 406	8 133	-	-	-	-
Miljöenhet	7 042	5 750	-	-	-	-
Plan och utvecklingsenheten	9 911	10 672	11 013	11 361	11 717	12 083
Summa	**27 256**	**25 648**	**11 013**	**11 361**	**11 717**	**12 083**

Investeringar

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Försäljning övrig mark	-600	0	0	0	0
Summa	**-600**	**0**	**0**	**0**	**0**

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Vi ska alltid ha minst 500 bostäder i planreserv						
Planreserv för bostäder ska finnas i Sala stad och samtliga tre servicenoder						
Vi ska alltid minst ha 50 ha verksamhetsmark i planreserv						
Planreserv för verksamhetsmark ska finnas i Sala stad och samtliga tre servicenoder						

NULÄGESANALYS
Per den sista augusti 2025 finns 468 bostäder i planreserv och 8,5 ha verksamhetsmark. Den verksamhetsmark som finns är främst belägen på Nybo och svår att ta i anspråk.

När det gäller bostäder så är det detaljplanerna Sala Norrängen (150 bostäder) och Östra Kvarteren (100 bostäder) som står för de stora volymerna. I Ransta finns cirka 35 bostäder i detaljplanen Bältarhagen.

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
I Sala har vi platsspecifika riktvärden kring historiska gruvföroreningar i mark						
Detaljplaner ska vara klimatanpassade						
Exploateringen av detaljplaner ska sträva efter klimatneutralitet						
Kommunen ska ha relevanta och uppdaterade styrdokument kring klimat och miljö.						
Kommunen tar fram en klimatfärdplan för nettonoll						

NULÄGESANALYS

Metallföroreningarna i marken i Sala stad har en stor påverkan på möjligheten att utveckla staden. Föroreningarna innebär hälso- och miljörisker och hanteringen av dem drar stora kostnader.

Utformningen av detaljplaner spelar en viktig roll för miljöbelastningen hos de människor som sedan lever sitt liv i bostäderna på plats. Samma sak gäller för verksamhetsmark.

Idag följer vi regelverket med miljökonsekvensbeskrivningar i detaljplaner. Det är ett mycket trubbigt dokument och bidrar egentligen inte till den kommunala ambitionsnivån när det gäller hållbarhet.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringslivför att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Fler röster hörs i samtalet om Salas utveckling						
I Sala arbetar vi socialt hållbart med blandad bebyggelse, livet mellan husen, olika upplåtelseformer och bostäder för alla plånböcker						

NULÄGESANALYS

En viktig del i utvecklingen av ett tryggt och rättvist Sala är att alla Salabor får plats och att alla Salabor får en chans att vara med i samtalet om Salas utveckling. Det är frågor som vi vill ge ett ökat utrymme när vi bygger vidare på staden.

KOMMUNSTYRELSEN- TEKNISKA KONTORET

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag Kommunstyrelsen Teknisk kontoret.

Verksamhet 2026–2029

Gata/Park

Gata/park ska under perioden fortsatt ansvara för kommunens uppdrag som väghållare och väghållningsmyndighet i enlighet med gällande lagar och riktlinjer för att säkerställa en god och säker väghållning. Enheten ansvarar för att hantera och besluta om tillstånd och regler för användning av kommunens mark och upplåtelse av offentlig plats/allmän mark samt flyttning av fordon.

Utöver detta ska Gata/park underhålla och sköta lekplatser, parker, grönområden och Gruvans vattensystem. Enheten har fått en permanent höjning i budget och under 2026 ska en ambitionshöjning genomföras på kommunens lekplatser, parker och grönområden.

Fastighet

Mot grund i material, som arbetats fram 2025, dels från intern genomlysning av verksamheten, dels i politiskt beställd förstudie av utredning att bilda fastighetsbolag, finns ett brett grundmaterial. Under verksamhetsåret fortsätter arbetet med färdplan som stödjer två delar; en budget i balans samt en organisation som jobbar utifrån grunduppdraget och lagkrav.

En nödvändighet är en organisation som är effektiv, ändamålsenlig och långsiktigt hållbar. Fokus kommer ligga inom att säkerställa rätt kompetens, att rätt arbete utförs och tydlighet inom vilken roll uppgift utförs. Processer, rutiner och arbetssätt ska kvalitetssäkras för en trygg ekonomistyrning.

Genom systematiskt och insiktsfullt arbete med kostnader och intäkter fortsätter verksamheten ett strävsamt arbete mot att nå budget i balans. Översyn av fastighetsavyttringar, lokaloptimeringar, prioriteringar gällande underhåll, struktur för grundläggande fastighetsinformation, och med stöd av digitalisering, är målet att förbättra resultatet.

För att möte lagkravsändringar från 2025 följs kompetensutveckling inom Byggarbetsmiljösamordning, s.k. basP/basU upp. Förhöjda är krav på utförare i samtliga, små som stora byggprojekt.

Från 2025 finns lagkrav på ladd stolpar för elbilar, på parkering vid uppvärmd byggnad. Påbörjad projektplan för etablering tas vidare och installationer planeras genomföras under verksamhetsåret.

Inom kommande 5 års period pågår, en stegvis, förändring i lagstiftning gällande köldmedia (i kylar, frysar, luftkonditionering, luftvärmepumpar). Med syfte att helt ta bort media med ozonnedbrytande egenskaper. Plan för utbyte och kostnadsinventering hanteras under året samt löpande framåt.

Kartläggning fortgår under året av yttre- och inre underhållsbehov av egenägda byggnader, med stöd i det digitala verksamhetssystemet. Det stora underhållsbehovet prioriteras nogsamt och utförs planerat fördelat under hela året. Strategiska arbetet med verksamheternas behovsplaner är en god förutsättning för att kunna leverera kvalitativa, ändamålsenliga lokaler i rätt tid och till rätt kostnad.

Kart/Mät

Under 2026 kommer fokus att ligga på att uppgradera GIS-systemet och implementera den nya plattformen. Uppgraderingen genomförs till följd av förändringar hos leverantören och är nödvändig för att säkerställa fortsatt drift och utveckling. Arbetet kommer även att ge möjlighet att effektivisera rutiner, förbättra datakvalitet och stärka stödet till verksamheten.

En ny medarbetare ansluter strax före årsskiftet, vilket skapar goda förutsättningar för utveckling inom verksamhetsområdet. Tillsammans kommer teamet att fokusera på att bygga upp kompetens i den nya plattformen och vidareutveckla GIS-stödet för kommunens behov.

Måltid

Måltid ska under perioden ansvara för kommunens kostverksamhet i enlighet med de statliga och nationella kvalitativa kraven i grunduppdraget. Sedan augusti 2025 har verksamheten en reviderad organisation utifrån sammanslagning av skolor och nedläggning av en förskola. Det har inneburit att antalet kök numera är 21 tillagningskök. Under hösten 2025 har en intern omfattande utredning genomförts utifrån grunduppdrag och befintliga fasta kostnader i arbetet med ekonomi i balans.

Måltid har en pågående samverkan med verksamhetschefer inom Skol- och Vård och omsorgskontoret kring de demografiska utmaningar vi ser framöver. Vi ser en fortsatt minskning av barn i förskola och som följd av minskningen av kullstorlekarna förväntas även en minskning av elever ske inom grundskolan kommande år, såväl i tätorten som på landsbygden. Prognosen, som är genomförd av skolkontoret, pekar på att en minskning kommer ske om närmare 300 barn fram till 2030. Detta kommer att påverka enhetens interna intäkter utifrån nuvarande ekonomiska köp/säljmodell och antalet kök.

Äldrenämnden har gett Vård- och omsorgskontoret i uppdrag att i samverkan med Måltid se över nuvarande menyupplägg på luncher, uppdrag om matlådor till person i ordinärt boende utifrån ekonomiskt läge.

Måltid fortsätter att utreda möjligheter till kombinationstjänster utifrån utbildnings- och kompetenskrav i förskolor och grundskola där barnantalet kommer att minska ytterligare.

Projekt & utveckling

Under 2026 kommer enheten att fortsätta arbetet med att förbättra dammsäkerheten för Gruvans vattensystem för att uppnå den säkerhetsnivå som krävs enligt Länsstyrelsens föreskrifter. Primärt kommer fokus nu att vara på borttagning av stubbar och rötter samt åtgärda erosionsskador på uppströmssidan av vallarna.

I samarbete med Trafikverket kommer fokus även att ligga på att säkerställa byggnation av cykelvägar som knyter samman Sala tätort med Kumla–Ransta och Heby, vilket stärker möjligheterna till hållbart resande.

Inom parkprogrammet görs strategiska satsningar på offentlig konst, upprustning av parkmiljöer och förnyelse av maskinparken för en effektivare drift.

Utöver detta fortsätter arbetet med det statligt finansierade projektet *Miljöåtgärder Sala silvergruva och Pråmån*, i nära samarbete med Länsstyrelsen, för att förbättra miljön och minska påverkan från historisk gruvverksamhet.

Beslutade detaljplaner under planperioden ska förverkligas genom utbyggnation av vatten- och avloppssystem, gator och parker.

Enheten fortsätter att utveckla arbetssätt och samarbetsformer för att stärka projektstyrning, resursplanering och effektiv genomförandeförmåga. Fokus ligger på långsiktig hållbarhet, samverkan mellan enheter och ökad intern kompetens inom projektledning och teknik.

Kontorsledning

Från 1 januari 2026 flyttas skogsverksamheten från kontorsledning till att vara placerad under Gata/ Park.

Samhällsfinasierade resor

Verksamheten ansvarar för samhällsfinansierade transporter för allmän och särskild kollektivtrafik inklusive skolskjutsar. Under planperioden utreda och ta fram underlag för beslut om anslutning till regional riktlinje för färdtjänst, för att uppnå en mer rättvis modell anpassad till utökade resmöjligheter vid ett presumtivt antagande av den regionala riktlinjen. Samt utreda upprustning och tillgänglighetsanpassning av busshållplatser inom det kommunala ansvarsområdet.

Demografisk utveckling

Trenden de kommande åren, utifrån Befolkningsprognos 2025 – 2044 (via Statisticon) visar att antal barn i förskola och skola minskar parallellt med att antal högstadie- och gymnasieelever, tillfälligt, ökar. Antal äldre ökar under perioden. Detta ställer krav på verksamheten Fastighet gällande förändrat lokalbehov samt omfördelning av resurser bland annat inom Måltidsverksamheten.

I Sala kommun, "strategisk plan och budget 2026 – 2029" har uppdrag till kommunstyrelsen givits som berör Tekniska kontoret. Uppdragen kan och ska även ske i samverkan över kontorsgränser:

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa arbetet med kommunens fastigheter till en strategisk och effektiv verksamhet med syfte att sänka kostnader och som motsvarar gällande styrdokument:

  Genomslag av genomförd omorganisation, för att anpassa verksamhet till att utföra grunduppdrag och inte under perioden utföra större investeringsprojekt slår igenom från januari 2026. Arbetet med grunduppdraget fortsätter utifrån satt färdplan. Målet är

att få en effektiv, välmående, långsiktigt hållbar organisation med verksamhet där budget är balans. Revidering av riktlinjer för fastighet- och lokalförsörjning, riktlinjer för "inhyrning av lokaler" samt "investeringar" påbörjades under 2025. Politiskt beslut väntas för dessa riktlinjer. Instruktioner, anpassningar, utveckling, utredningar och åtgärder kommer utföras under 2026, för att möte de beslutade riktlinjerna.

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden fortsätta arbetet för framtidens badhus i kommunen:

  Under 2025 utfördes teknisk utredning på befintligt badhus samt identifierade skador åtgärdades. Under början av 2026 läggs arbete med genomgång och intern och politisk förankring av utredningens slutresultat.
  Nuläge: Kommunstyrelsen tillsatte 2,5 mkr. från förfogandet för 2025. Projektet har formaliserats och arbetsgrupp och projektgrupp har genomfört löpande protokollförda möten. Tekniska utredning av befintligt badhus påbörjades under april och slutlig sammanställd rapport beräknas till augusti. Slutresultatet förväntas visa badhusets tekniska livslängd och vara vägledande för vidare eventuella investeringar för att öka livslängd och funktion.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	650,1	607,5	614,7	619,9	625,2	628,3
Intäkter	-502,1	-504,1	-504,1	-507,0	-509,0	-511,0
Summa	**148,0**	**103,4**	**110,6**	**112,9**	**116,2**	**117,3**

Kostnads- och intäktsnivåerna bedöms vara stabila under perioden, främst till följd av pågående omställningsarbeten och kontinuerliga effektiviseringsåtgärder. Fokus ligger på att utveckla verksamheterna och säkerställa en långsiktigt hållbar kostnadsnivå.

Justeringar har endast gjorts utifrån kända förändringar, såsom effekter av redan ingångna avtal, ökade löner samt generella prisjusteringar utanför verksamheternas direkta kontroll. Arbetet med att optimera resursanvändning, se över rutiner och anpassa organisationen efter behov fortsätter under planperioden för att stärka den ekonomiska stabiliteten och effektiviteten.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kontorsledning	-9,1	-1,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Samhällsfinansierade resor	61,9	52,8	59,7	60,9	62,3	63,3
VA	0	0	0	0	0	0
Gata	30,5	25,3	26,9	27,5	28,2	28,5
Park	13,8	11,7	13,3	13,6	14,0	14,1
Skogsdrift	*0*	*0*	*-4,9*	*-5,0*	*-5,2*	*-5,2*
Kart/Mät	3,3	3	3,0	3,1	3,2	3,2
Projekt & utveckling	4,7	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1
Fastighet	38,0	0	6,4	6,6	7,3	7,1
Gruvans Saneringsprojekt	0	0	0	0	0	0
Måltid	4,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa	**148,0**	**97,4**	**110,0**	**112,9**	**116,2**	**117,3**

GATA OCH PARK

Arbetet med skadeståndsärendena efter översvämningen 2023 är i slutfasen och en realistisk bedömning är att kommunen kan komma att behöva betala ut mellan 50 och 70 miljoner kronor under 2026–2027. Storlek och tidpunkt är ännu osäkra, men kostnaderna kommer att belasta VA-kollektivet samt Gata.

För att upprätthålla en god standard på Allmän platsmark finns behov av extra insatser. En ambitionshöjning med hjälp av rekrytering av utbildad personal behöver genomföras under 2026, likaså olika punktinsatser utifrån medborgares och besökares rörelsemönster och behov av tillgänglighet samt framkomlighet. Enheten planerar för en satsning på entréer och välbesökta stråk inom tätort och ytterområden i Sala kommun. I ambitionshöjningen på allmän platsmark behöver även arbetssätt och exempelvis skötselplaner ses över med start 2026.

Tiderna fortsätter att vara tuffa och behovet av trygga, säkra lekplatser och andra offentliga miljöer där man ges möjlighet att hemestra blir allt viktigare. Enheten fortsätter att arbeta för tryggare cykelvägar, skolvägar kopplat till belysning, snöröjning, halkbekämpning, reinvestering asfalt och upplevelse.

Vi fortsätter och utvecklar samarbete med Ösby för att möjliggöra en bred utbildning med mycket praktiskt lärande i Salas skogar samt extra arbetskraft kopplad till enhetens egen regiverksamhet.

FASTIGHET

För tilldelade ram från Kommunfullmäktiges driftprioriteringar täcker 110 tkr. ersättning för driftkostnader gällande de tre byggnaderna som tidigare inhyste förskolorna Dalhem, Emmylund och Ekorren. Rivningslov finns beviljat och kommer under verksamhetsåret förlängas, i inväntan att medel för rivning tilldelas. Emmylunds förskola fortsätts bedrivas i evakueringsmoduler och tilldelas med 4 295 tkr. för att täcka hyreskostnader

För att tydliggöra uppföljning och kostnader av tillkommande förstudier och alternativa prövningar finns 2 000 tkr. I plan för verksamhetsåret kan detta exempelvis gälla kartläggning av kostnader för befintliga skyddsrum, tidiga utredningar gällande anpassat gymnasium på Ösby, tekniska fastighetsutredningar, byggnadsmiljöutredningar och tekniskt konsultstöd. Löpande under året utvärderas medlen för bäst lämpad prioritet.

MÅLTID

Utifrån kommande demografiska förändringar i förskolor och skolor krävs det en ny ekonomisk modell jämfört med dagens köp/säljmodell.
Ett alternativ till att debitera efter antal ätande vilket leder till en stor variation mellan olika enheter på grund av olika närvaronivå är att debitera utifrån antalet inskrivna per ett visst avstämningsdatum.
Att debitera utifrån antal inskrivna vid ett avstämningsdatum minskar administrationen jämfört med nuvarande interndebitering. Det bör även ge en högre prognossäkerhet då det är enklare att prognostisera antal inskrivna än antal ätande.

Enheten är i pågående arbete med ny livsmedelsupphandling som ska vara i hamn under februari 2026. Detta kommer troligtvis att hålla nere alltför stor ökning av livsmedelskostnader under det första delen av upphandlingen. Under 2026 kommer ny upphandling av kostdatasystem ske vilket även kan ge något minskade kostnader.

PROJEKT OCH UTVECKLING

Enheten ansvarar för genomförande av kommunens investerings- och utvecklingsprojekt, med fokus på infrastruktur, parker och VA-system. Under 2026 prioriteras dammsäkerhet, trafiksäkerhet och detaljplaner, samtidigt som miljöprojektet vid Sala silvergruva och dialogen med Trafikverket kring deras satsningar i kommunen fortsätter. Investeringar omfattar framför allt löpande underhåll, men även vissa strategiska satsningar som offentlig konst och trafiksäkerhetshöjande åtgärder, vilket stärker kommunens varumärke och medborgarvänlighet. Arbetet präglas av hög grad av samverkan internt och med externa aktörer, vilket är avgörande för långsiktig hållbarhet. Utmaningen ligger i att balansera resurser mot projektens omfattning, vilket kräver fortsatt utveckling av arbetssätt och kompetens.

Investeringar

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kontorsledningsprogram	37,0	0	0	0	0
Gatuprogram	15,6	14,9	15,9	14,0	14,4
Parkprogram	3,4	3,4	4,2	3,4	3,4
Kart/mätprogram	0,3	0,4	0	0	0
Gruvans vattensystemprogram	5,3	2,6	2,6	3,0	1,1
VA-verksamheten		14,9	15,1	19,4	36,9
Lokalprogram	74,2	27,2	56,7	97,1	164,0
Summa	**135,8**	**63,3**	**94,5**	**136,9**	**219,7**

Gatuprogram
För 2026 uppgår investeringarna inom planerat vägunderhåll till 6,0 mnkr.

För underhåll och inspektioner av broar och tunnlar avsätts 4,0 mnkr, baserat på Swecos utredning om åtgärdsbehov under de kommande åren. Dessutom finns en mindre strategisk årlig satsning på 400 tkr för trafiksäkerhetshöjande åtgärder.

Exploateringsinvesteringar på 4,5 mnkr kronor är avsedda för projekt i Bältarhagen och Norrberg.

Parkprogram
De återkommande årliga investeringarna under perioden omfattar åtgärder enligt underhållsplan för lekplatser, bollplaner, alléer, broar och parkmark.

Bland de strategiska investeringarna ingår satsningar på offentlig konst enligt 1 %-målet samt upprustning av Ekeby dammar under 2026. Under perioden 2027–2029 planeras investeringar i ny maskinpark för parkverksamheten, vilket möjliggör en effektivare drift och modernisering av utrustningen.

För exploateringsprojekt avsätts särskilda medel som används beroende på vilka projekt som beslutas. Parkverksamheten har en stödjande roll i dessa projekt.

Under 2026 budgeteras den totala investeringsvolymen uppgå till 3,4 miljoner kronor varav:

- 1,9 miljoner reinvesteringar
- 500 tkr exploateringsprojekt
- 500 tkr offentlig konst
- 500 tkr upprustning av Ekeby dammar

Gruvans vattensystemprogram
De strategiska investeringarna 2026 fokuserar på förstärkning av dammvallar på uppströmssidan, som en fortsättning på de MSB-stödda projekt som påbörjades 2024–2025. Övriga investeringar omfattar utbyggnad av övervakningssystemet samt reinvesteringar på dammar och utskov, för att säkerställa drift och långsiktig säkerhet i vattensystemet.

Kart/mätprogram
Inga investeringsbehov.

I lokalprogrammet ingår övergripande följande planerade investeringar ÅA

För tydlig uppföljning av investeringar i byggnader för att tillgodose dagens lagkrav, anpassade till nyttjandeverksamhet, märktes för året 3 mnkr. specifikt för åtgärder utifrån miljötillsyn. Åtgärder kan ex. vara att minska buller, solinsläpp eller förbättra ventilation.
Kontinuerligt förstärkts och förbättras säkerhetsåtgärder utifrån brand, lås och larm, tillgänglighet samt verksamhetsanpassningar. Här kan det röra sig om byte av hissar, tillskapande av ramper eller uppgradering av brandlarm. Övergripande för denna typ av investeringar finns tilldelat 6,9 mnkr.

Kopplat till beslutad klimat- och energistrategi 2020 – 2030 med utblick till 2045, kommer installation av ny värmeanläggning ske på Kilbo skola. Avsatt för 2026 finns 1,5 mnkr. (samt med medflyttade medel från 2025) planeras installation under sommaren 2026.

Medel för planerat underhålls höjs med 3,0 mnkr för året, och utgör 15,0 mnkr. Med sakkunskap från verksamhet fastighet och nyttjande verksamheters behov planeras underhållet utefter byggnadens tekniska status. Prioritering sker utifrån att bevara byggnadernas tekniska funktioner vilket minskar risk för skador och förlänger byggnadens livscykel. För året rör merparten av planerade underhållet målning och renoveringar av fasad och fönster, takomläggning samt hissbyte.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Ansvara för att förvalta och energieffektivisera kommunens byggnader, samordna nyttjandet av lokaler, hyra in, hyra ut, bygga nytt, bygga om och bygga till på uppdrag av beställande nämnd: **Ändamålsenliga lokaler**	Låg andel inhyrda kvm ytor	Andel egenägda respektive inhyrda lokaler i % av total lokal- och lägenhetsyta	-	-	83 % av lokalytan är egenägd	Bibehålla eller öka andelen, relevant kan vara att röra sig i spannet 80 – 85%
Näringsriktiga måltider	Hälsa och välmående hos unga för långsiktig utveckling.	Öka andelen elever i högstadie- och gymnasieskolor som äter skolmåltiden i procent	22/23 KSG:66%Ösby: 58% Valla/Ekeby 7-9: 73%	23/24 KSG: 68% Ösby: 57% Valla/Ekeby 7-9: 71%	24/25 KSG: 71% Ösby: 58% Valla/Ekeby 7-9: 69%	Öka andelen ätande i åk 7-9 är ett prioriterat arbete

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?

- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

FASTIGHET

Utifrån beslutade riktlinjer är målsättning att kommunala verksamheter, i första hand, ska bedrivas i kommunens egenägda fastigheter. Merparten av funktionen för inhyrning är lokaler för kontorsverksamhet, liten andel utbildningslokaler, samt mindre lokaler för dagligverksamhet och lägenheter. Rikssnittet (källa: AI) för kommuner; andel av inhyrda lokaler ligger 2025 på 13%. Här är lägenheter ej inräknade vilket gör att Sala ligger väldigt nära genomsnittet.

För att främja ökad kostnadseffektivitet och överskådlig planering jobbar Fastighet tillsammans med verksamheterna med behov samt för att minska antalet externa inhyrningar, där det är möjligt. Att bedriva verksamheterna i helt eget fastighetsbestånd ses inte som möjligt, inom en 20 årsperiod, dels utifrån ett kostsamt investeringsperspektiv samt dels utifrån nuvarande längd på gällande avtal.

MÅLTID

Ett oönskat resultat finns när det gäller andelen högstadieelever som äter skollunchen de senaste tre läsåren. Enligt statistik över antal ätande har antalet portioner ökat med 4000 under dessa läsår totalt, men utifrån ökat antal inskrivna elever så sjunker procenttalet. Orsaker till utfallet är att det saknas rätt förutsättningar i matsalslokalen då antalet inskrivna har ökat med 116 elever. Utifrån schemaläggning av lunchen blir det periodvis långa köer in till matsalen vilket gör att vissa vänder vid ingången. Det är även ont om sittplatser vissa stunder under serveringstiden. Vissa elever med NPF-diagnoser kan ha svårigheter att äta tillsammans med många andra elever.

Elever på Ösby vistas ute på praktik under sin skolgång, och de har även elever boende på internat vilket gör att undervisningen slutar innan lunch på fredagen. Vi ser att detta är anledningen till resultatet, vilket också är likvärdigt med tidigare års resultat.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	2026
	Att kommunens andel av fossil oberoende fordon ska öka	Fossil oberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	70,3	73,4	**94,5**	
Tekniska kontorets arbete ska bidra till en säker, hållbar och välfungerande kommunmiljö där invånare, verksamheter och näringsliv har god tillgång till teknisk service och infrastruktur av hög kvalitet.	Kommunens kostnader för väg- och järnvägsnät, parkering samt parker ska öka	Nettokostnad väg- och järnvägsnät, parkering samt parker, kr/inv	1 737	2093		
Ansvara för att förvalta och energieffektivisera kommunens byggnader: **Ändamålsenliga lokaler**	Andel kommunala byggnader som drivs med förnyelsebar energi.	Andel av kommunens egenägda objekt, som drivs med förnybar energi (fjärr/berg/sol-el)	-	-	74%	Målet är att minska antalet fastigheter med el-,pellets- eller oljeuppvärmning.
Tillförlitlig kart- och mätverksamhet: GIS-, kart- och mättjänster ska tillhandahålla uppdaterad, kvalitetssäkrad geografisk information som	Öka GIS-användningen i organisationen (%)	Andel av medarbetare inom kommunen som använder GIS/Geosecma aktivt i % (mer än 10 ggr/år)	5,49	5,39		

stödjer planering, bygglov och infrastrukturutveckling.						
Hållbara måltider	Minskat matsvinn i förskola, grundskola, gymnasieskola och i äldreomsorg	Serverings- och tallrikssvin, gram per ätande	Fsk:49Grsk: 35 Gy: 66 ÄO: 84	Fsk: 39 Grsk: 34 Gy: 53 ÄO: 8		Målet är att fortsätta minska svinnet, framför allt tallrikssvinnet som är högt för högstadie- och gymnasieelever
Hållbara måltider	Utsläpp av koldioxidekvivalenter per kg inköpta livsmedel ska minska i %,	CO2e i % per kg inköpta livsmedel i Måltidsenheten	1,96	1,99		Målet är en fortsatt minskning
Hållbara resor	Antalet resor med kollektivtrafik ska öka	Antal resor med kollektivtrafik (buss), tusental	373	368		

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

GATA OCH PARK
Arbete pågår med att gå igenom enhetens fordonsflotta för att dra ned på antal fordon/maskiner samt avveckla äldre fordon och maskiner för att dra ned på fossildrivna fordon och maskiner.
Det har gjorts försäljningar på 168 050 kr , bland annat en gammal lastbil.
Under 2026 planeras leverans av ca 45 bilar.

FASTIGHET
Nyckeltalet speglar hur stor andel av den totala energiförbrukningen som kommer från hållbara källor, och används för att följa upp målsättningen om fossilfri uppvärmning. Då Sala kommun består till stor andel landsbygd, där fjärrvärmenät inte täcker hela kommunens area, kommer bergvärme användas som värmekälla vid utbyte. Investeringen per objekt är generellt avsevärt mycket högre för bergvärme i jämförelse om fjärrvärmenät hade funnits i byggnadens närhet,

för anslutning. Fler av befintliga olja-och pelletspannor börja nå slutet på sin livslängd. Inom kommande fem år period planeras utbyte vilket kommer resultera i ökning av nyckeltalet.

MÅLTID

Ett mångårigt arbete för att minska matsvinnet i samtliga verksamheter har gett önskat resultat och en minskning succesivt över åren. Matsvinnsmätning görs två gånger per år, och resultaten återkopplas till barn och elever. Enligt statistik från Livsmedelsverkets mätning i offentliga kök 2024 är medelvärdet 61 gram per ätande i förskola, 49 gram i grundskola och 60 gram i gymnasieskola. För äldreomsorg är medelvärdet 114 gram per ätande. Livsmedelsverket gör en reflektion att mäta matsvinnet inom äldreomsorg mer bör fokusera på mängden uppäten mat, då det finns risk för undernäring snarare än att köken tillagar för mycket mat.
Andelen koldioxidekvivalenter visar ett resultat av att barn i förskolor serveras vegetariska rätter oftare, i skolor har vi arbetat med att emellanåt införa flexirätter med 50% kött och 50% vegetabiliska proteiner då det vegetariska alternativet inte alltid uppskattas av samtliga elever.

KART/MÄT

Användningen av GIS/Geosecma har minskat något mellan 2023 och 2024. En möjlig förklaring är att nyttjandet var högre under arbetet med översiktsplanen (ÖP) och därefter minskat när planen färdigställdes. Minskningen kan även hänga samman med att GIS ännu inte är fullt ut integrerat i verksamheternas dagliga arbete. Ökat nyttjande av GIS är viktigt för att stärka kvalitet och effektivitet i kommunens planering och beslutsunderlag.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
	Kartlägg process för fordonsleasing	Enhetschef G/P		
Följ framtagen riktlinje för fordon	Egenkontroll för hur vi väl vi följer framtagen riktlinje	Enhetschef G/P		
	Fortsätta med Café GIS	Enhetschef K/M		
	Besök på APT för att främja	Enhetschef K/M		

	GIS-använd-ningen			

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringslivför att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	2026
Genom god skötsel och utveckling av vägar, gång- och cykelvägar, offentliga platser och belysning ska kontoret bidra till ökad rörelsefrihet, säkerhet och trivsel i det offentliga rummet.	Kostnaden för gatubelysning ska minska per ljuspunkt	Driftskostnad gatubelysning, kr/ljuspunkt		476,3		
Ansvara för drift, förvaltning och uthyrning av kommunens fastigheter och anläggningar: **Ändamålsenliga kommunala lokaler**	Medborgarnas upplevelse av kommunal fastighetsförvaltning	Skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet fungerar bra i kommunen, andel (%)	37,9			Bibehålla eller öka värdet jämfört med föregående år
Trygg och tillgänglig fysisk miljö: Kontoret ska skapa och upprätthålla en trygg, tillgänglig och väl fungerande offentlig miljö genom god skötsel och utveckling av vägar, gång- och cykelvägar, parker, allmänna platser och belysning.	Öka trafiksäkerheten för gång- och cykeltrafikanter	Säkra minst ett övergångsställe varje år	2	5	3	

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys: *Stödfrågor som kan vara behjälplig i analysen*

- Reflektion kring lägesbild av ovanstående för enhet/kontor
- Finns oönskade resultat?
- Vad kan orsakerna vara till att det ser ut som det gör idag?
- I vilken utsträckning har planerade insatser genomförts?
- På vilket sätt har insatserna påverkat måluppfyllelsen, dvs. elevernas förutsättningar för utveckling och lärande?
- Fortsatt behov av prioriterade insatser?

GATA OCH PARK

Enheten har regebundna möten med SHE, som är leverantör av belysning, för att gå igenom energiförbrukning och justera ljuspunkter. Dessa möten sker dock inte enligt en fast struktur under året.

För att effektivisera arbetet med att minska belysningskostnaderna bör ett mer systematiskt arbetssätt införas. Vilket innebär regelbundna trygghetsvandringar/egenkontroller, beskärning av siktskymmande vegetation samt en ökad frekvens av uppföljningsmöten med SHE. Detta möjliggör en mer behovsstyrd belysning, där ljuspunkter kan reduceras eller justeras efter exempelvis genomförd beskärning, men även utifrån solen upp och nedgång.

FASTIGHET

Nyckeltalet speglar hur brukare och invånare uppfattar kvaliteten i kommunens lokalvård och fastighetsdrift och underhåll. Vid årlig medborgarundersökning via SCB, hämtas nyckeltal, för fg. år, från källa: www.kolada.se. Snittet för riket ligger för 2023 års utfall på 69,1%, vilket gör att Sala ligger bland de lägsta i landet. (2022 års utfall låg på 49,9%) En möjlig anledning till det låga utfallet kanske kan vara, att under 2023, evakuerades tre förskolor utifrån miljötillsyn och utdömning av lokaler. En annan kanske kan vara pågående byggnation av två skolor och undervisning i tillfälliga moduluppställningar.

Den direkt verksamhetsnära påverkan för att bibehålla och öka värdet ligger i att fortsätta jobba med verksamhetens grunduppdrag, servicenivåer, ronderingar, besiktningar, inställelsetider och fastighetsunderhåll.

PROJEKT OCH UTVECKLING

Samtliga planerade insatser för året har genomförts enligt plan och till en lägre kostnad än beräknat. Åtgärderna har bidragit till en ökad säkerhet i trafikmiljön, framför allt för våra mjuka trafikanter. Arbetet med att ytterligare säkerställa en god framkomlighet och säkrare trafikmiljö fortsätter löpande.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål, vilka åtaganden behöver kontoret genomföra?

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Strukturerad beslysnings-optimering	Internplanering av nytt arbetssätt och uppföljning av ljuspunkter	Gata/park, Jessica Ingelsson	Januari: planeringsmöte December: sammanställ och utvärdera arbetssätt och resultat	
Strukturerad beslysnings-optimering	Trygghetsvandring minst 1 ggr/år	Gata/park, Jessica Ingelsson	Mars: trygghetsvandring	
Strukturerad beslysnings-optimering	Egen kontroll av vad beskärningen gjort för sikt och påverkan för eventuell belysning	Gata/park, Jessica Ingelsson	Maj: Innan mötet med SHE Sept: Innan mötet med SHE Nov: Kontroll av belysning och trygghet inför den mörkare årstiden.	
Strukturerad beslysnings-optimering	Beskärning av siktskymmande vegetation	Gata/park, Jessica Ingelsson	April: beskärning efter vintern samt trygghetsvandring	

			Sept: beskärning inför höst vinter	
Strukturerad beslysningsoptimering	Införa fler uppföljningsmöten, för att möjliggöra fler justeringar/ljuspunkt	Gata/park, Jessica Ingelsson	Februari: Möte med SHE ang vinternförbrukningen Maj: Ev Justering av ljuspunkter efter beskärning Okt: Inför den mörkare årstiden, ev justering av ljuspunkter	
Öka säkerheten för gång- och cyklister	Hastighetssäkra minst ett övergångsställe per år	Enhetschef PoU	Årligen	Delår och bokslut

KOMMUNSTYRELSEN/VA-VERKSAMHETEN

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag Kommunstyrelsen Teknisk kontoret.

Utöver grunduppdraget antogs under 2019 gällande VA-plan som är den som styr aktiviteter och inriktning på verksamheten.

Verksamhet 2026–2029

VA-verksamheten bedrivs inom ramen för avgiftsfinansiering och omfattar dricksvattenförsörjning, spillvattenhantering och dagvatten. Under 2026 sker en flytt till nya lokaler på Verkstadsgatan vilket ger ökad samverkansmöjlighet med utförarenheten och stärker förmågan att fullgöra ansvaret gentemot VA-kollektivet. Investeringarna omfattar förnyelse av ledningsnät, löpande underhåll av driftanläggningar samt säkerhetshöjande insatser genom skärpta föreskrifter och fysiska åtgärder.

Kompetensförsörjningen är i nuläget god. På längre sikt minskar befolkningen, vilket ger färre abonnenter samtidigt som fasta kostnader och underhållsbehov ökar. Detta innebär att taxehöjningar och prioriterade investeringar kommer att krävas för att upprätthålla en långsiktigt hållbar VA-verksamhet.

Arbetet med skadeståndsärendena efter översvämningen 2023 är i slutfasen och en realistisk bedömning är att kommunen kan komma att behöva betala ut mellan 50 och 70 miljoner kronor under 2026–2027. Storlek och tidpunkt är ännu osäkra, men kostnaderna kommer att belasta VA-kollektivet samt Gata.

Taxan ligger idag bland de lägre i landet. Ökade krav på säkerhet, behov av förnyelse samt kostnader kopplade till översvämningen 2023 gör att taxan behöver höjas för att säkerställa en hållbar VA-verksamhet.

Fokus under perioden:

- Fortsätta arbetet med att revidera och ta fram föreskrifter för grundvattentäkterna i kommunen, för att säkerställa framtidens dricksvattenförsörjning.
- Fortsätta implementera åtgärder för att öka säkerheten inom VA-verksamheten, både relaterat till fysiska och digitala säkerhetsutmaningar.
- Minska dricksvattenläckage och inträngande vatten i spillvattennätet.
- Uppdatera verksamhetsområden och utreda framtida behov av utökning.
- Ta fram underlag på hållbar taxehöjning.
- Fullfölja hanteringen av försäkringsärenden relaterade till skadorna efter skyfallet under 2023 och utveckla arbetet kring kravställan på felkopplingar.
- Löpande sanering av ledningsnätet, följa kommunen exploateringsplanering med avseende på VA.
- Genomföra detaljplanerna Norrberg och Bältarhagen i enlighet med de politiska beslut som fattas.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	44,0	42,6	43,4	45,3	46,7	48,2
Intäkter	-44,0	-42,6	-43,4	-45,3	-46,7	-48,2
Summa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och budgeteras därför till noll, dvs. intäkterna ska täcka kostnaderna.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
VA	0	0	0	0	0	0
Summa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och budgeteras därför till noll, dvs. intäkterna ska täcka kostnaderna.

Investeringar VA-verksamhet

Tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Reinvesteringar	8,5	8,0	8,2	13	23
Strategiska investeringar		1,9	1,9	1,4	8,9
Exploatering	5	5	5	5	5
Summa		**14,9**	**15,1**	**19,4**	**36,9**

Reinvesteringar
Reinvesteringarna omfattar planerat underhåll av VA-anläggningen, såsom omläggning av ledningar, löpande underhåll samt utbyte av verksamhetskritiska anläggningsdelar inom driftverksamheten.

Under perioden kommer underhållsarbetet på ledningsnätet att intensifieras. En underhållsplan är under framtagande och för att kunna hålla den rekommenderade takten för ledningsutbyte, enligt branschorganisationen Svenskt Vatten, behöver investeringsbudgeten ökas avsevärt.

Strategiska investeringar
De strategiska investeringarna omfattar nyanslutningar samt säkerhetshöjande åtgärder. Mot slutet av perioden planeras en längre överföringsledning alternativt en utbyggnad av nätet.

Exploatering
Enligt fördelningsmodell.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Hållbar vatten- och avloppsförsörjning: VA-verksamheten ska bedrivas med fokus på långsiktig hållbarhet och klimatanpassning. Systemen ska uppfylla gällande lagkrav och dimensioneras för framtida behov.	Minska andelen svinn i dricksvattenproduktionen	Andel odebiterat vatten i %	23%	27%		
	Öka tillgängligheten i vårt spillvattennät	Avloppsstopp/km ledning, antal	0,11	0,06*	0,13	*Bedömningen är att rapporteringen brustit.

NULÄGESANALYS

VA-verksamhetens analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Analys:

Andelen odebiterat vatten har ökat, vilket tyder på fler läckor i ledningsnätet och bidrar till osäkerhet kring vattenresursernas tillräcklighet för nuvarande och framtida behov. Samtidigt visar en ökande mängd tillskottsvatten i spillvattennätet att inläckage och felkopplingar fortfarande är omfattande, vilket belastar både reningsverk och personal. Antalet avloppsstopp har också en svagt stigande trend, vilket försvårar planering och drift. Problemen hänger samman med ett åldrande ledningsnät och begränsade resurser för mätning och läcksökning.

Utbyggnaden av digitala vattenmätare och utökad flödesmätning i huvudnätet är viktiga steg, men nuvarande investeringstakt är otillräcklig för att nå målet om minskat svinn och förbättrad tillgänglighet. För att säkerställa en hållbar och klimatanpassad VA-drift krävs en systematisk genomförandeplan för underhåll, åtgärder mot tillskottsvatten och ökade investeringar i ledningsnätet.

MÅLBILD

VA-verksamheten ska leverera trygg, säker och kostnadseffektiv vatten- och avloppsförsörjning med väl underhållet ledningsnät, minskat läckage och stabil drift, dimensionerad för framtida behov och befolkningsförändringar.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Prioritera underhållsåtgärder på ett effektivt sätt	Färdigställ underhållsplanen för ledningsnätet	Enhetschef projekt & utveckling	2026	Årsbokslut 2025
Identifiera utläckande vatten för att kunna jobba med åtgärder	Gå över till digitala vattenmätare	Enhetschef projekt & utveckling	2026-2027	Delårsbokslut 2026

VERKSAMHETSPLAN 2026–2029
NÄMND/STYRELSE/KONTOR

ANTAGEN § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX

SALA KOMMUN
Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Dnr 2025/1070

KSLU § 160 Policy vid hot och hat mot förtroendevalda i Sala kommun

INLEDNING
Policy vid hot och våld mot förtroendevalda syftar till att säkerställa att Sala kommuns förtroendevalda kan utöva sina demokratiska uppdrag i en trygg och säker miljö fri från hot och våld. Den förtydligar ansvar och de roller som finns i arbetet med att förebygga och hantera sådana situationer.

Till policyn hör ett mer praktiskt inriktat riktlinjedokument som stödjer det operativa arbetet. Riktlinjen beskriver hur hantering och rapportering av incidenter ska gå till i praktiken.

Ekonomiska konsekvenser
Inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
KS 2025.5331 – Missiv
KS 2025.5332 – Policy vid hot och hat mot förtroendevalda i Sala kommun

Ärendet föredras av kommunjurist Josefin Gardeblad.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anta Policy vid hot och våld mot förtroendevalda, i enlighet med bilaga KS 2025.5332.

Camilla Runerås (S) tilläggsyrkar
att under avsnitt 1.1 Begrepp, införa sexuella trakasserier,
att under begreppsförklaringen för hatbrott (1.1) även inkludera kön, könsidentitet och könsuttryck, samt
att i dokumentet även lyfta allvaret med trakasserier samt sexuella trakasserier.

Magnus Edman (SD) yrkar bifall till Camilla Runerås (S) tilläggsyrkande.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.
Ordföranden ställer Camilla Runerås (S) tilläggsyrkande mot avslag och finner tilläggsyrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anta Policy vid hot och våld mot förtroendevalda, i enlighet med bilaga KS 2025.5332, samt
att under avsnitt 1.1 Begrepp, införa sexuella trakasserier,

KSLU § 160 fortsättning

att under begreppsförklaringen för hatbrott (1.1) även inkludera kön, könsidentitet och könsuttryck, samt
att i dokumentet även lyfta allvaret med trakasserier samt sexuella trakasserier.

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret, Hållbar utvecklingsenheten
Josefin Gardeblad
Kommunjurist

MISSIV

Policy vid hot och våld mot förtroendevalda

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Policy vid hot och våld mot förtroendevalda syftar till att säkerställa att Sala kommuns förtroendevalda kan utöva sina demokratiska uppdrag i en trygg och säker miljö fri från hot och våld. Den förtydligar ansvar och de roller som finns i arbetet med att förebygga och hantera sådana situationer.

Till policyn hör ett mer praktiskt inriktat riktlinjedokument som stödjer det operativa arbetet. Riktlinjen beskriver hur hantering och rapportering av incidenter ska gå till i praktiken.

Ekonomiska konsekvenser
Inga ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunledningsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta

att hemställa till kommunfullmäktige att anta Policy vid hot och våld mot förtroendevalda, enligt bilaga.

Bilagor:

1 Policy vid hot och våld mot förtroendevalda

2

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Policy vid hot och våld mot förtroendevalda

KOMMUNFULLMÄKTIGE

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattar
Policy vid hot och våld mot förtroendevalda		Policy	Kommunen
Beslutsinstans	Dokumentansvarig	Publicering	
Kommunfullmäktige	Kommunjurist	www.sala.se, intranät	

Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer
		1.3.1	Dnr
Relation	Ersätter		Författningssamling

INNEHÅLL

1 INLEDNING OCH SYFTE 6
1.1 Begrepp 6
2 FÖRDELNING AV ANSVAR 7
2.1 Sala kommun 7
2.2 Nämnder och styrelser 7
2.3 Partiet 8
2.4 Den förtroendevaldas ansvar 8
2.5 Polismyndighetens ansvar 8

1 INLEDNING OCH SYFTE

Att vara förtroendevald är ett grundläggande demokratiskt uppdrag som ska kunna utövas utan rädsla att utsättas för hot, våld eller otillåten påverkan. Sala kommun tar tydligt avstånd från alla former av sådana handlingar riktade mot förtroendevalda.

Denna policy tydliggör det gemensamma ansvarstagandet genom att definiera centrala begrepp och roller i arbetet mot hot och våld riktat mot förtroendevalda. Uppdraget som förtroendevald ska kunna utföras utan inskränkningar och med en stark känsla av trygghet och säkerhet.

1.1 Begrepp

Trakasserier avser handlingar som syftar till att störa, såra eller kränka den individ som utsätts. Det kan exempelvis röra sig om förolämpningar, nedsättande kommentarer, obehagliga samtal eller otillbörliga anspelningar till exempel sådana som berör den utsattas familj. Även filmning eller fotografering utan samtycke kan utgöra trakasserier.

Hot innebär att någon uttrycker avsikt att skada en individ eller dennes egendom. Hot kan framföras via exempelvis telefon, sms, e-post, sociala medier, direkt tilltal, eller genom att visa upp vapen eller andra hotfulla föremål.

Hatbrott avser handlingar som motiveras av gärningspersonens negativa inställning till en individs hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religion, trosuppfattning eller sexuella läggning.

Våld definieras som fysiska angrepp, såsom slag eller sparkar. Våld kan även riktas mot närstående, kollegor eller egendom exempelvis genom skadegörelse.

Otillåten påverkan omfattar handlingar som syftar till att påverka förtroendevaldas beslutsfattande på ett otillbörligt sätt. Det kan inkludera påtryckningar i form av trakasserier, utpressning, hot om våld eller korruption exempelvis genom erbjudanden av otillbörliga förmåner.

Påverkanbrott mot demokratin är Polismyndighetens begrepp för att beskriva brott som riktas mot förtroendevalda och andra opinionsbildare. Syftet med denna benämning är att tydliggöra det allvarliga hot som sådana handlingar utgör mot det demokratiska systemet.

2 FÖRDELNING AV ANSVAR

2.1 Sala kommun

Sala kommun har ett övergripande ansvar för att bedriva ett förebyggande och systematiskt arbete mot hot och våld riktat mot förtroendevalda. Detta ansvar omfattar att:

- Utforma och upprätthålla säkerhetsrutiner.
- Erbjuda utbildningar och stödinsatser för att öka kunskapen om hot, våld och otillåten påverkan.
- Säkerställa att det finns tydliga rutiner för rapportering och hantering av incidenter.
- Tillse att de lokaler som Sala kommun ansvarar över är trygga och säkra vid utövande av förtroendeuppdraget.

Kommunen har en särskild skyldighet enligt 4 kap. 18 a § kommunallagen (2017:725) att säkerställa skyddet för de förtroendevalda som omfattas av benämningen kommunal- och oppositionsråd. Enligt 4 kap. 2 § första stycket kommunallagen (2017:725) ska den som fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller en betydande del av heltid benämnas kommunalråd, eller annan benämning som fullmäktige beslutar.

2.2 Nämnder och styrelser

Varje nämnd och styrelser i Sala kommun ansvarar för att:

- Ha kännedom om och tillämpa denna policy.
- Utforma och upprätthålla säkerhetsrutiner anpassade till det egna verksamhetsområdet.
- Säkerställa att hot och trakasserier rapporteras och hanteras enligt kommunens riktlinjer.

2.3 Partiet

Partiet har ett huvudsakligt ansvar för att stötta sina egna förtroendevalda när de utsätts för hot eller våld i samband med sitt uppdrag. Det innebär att partierna bör arbeta aktivt med att förebygga och hantera säkerhetsrelaterade frågor inom det egna partiet.

Eftersom arbetet med dessa frågor kan skilja sig åt mellan olika partier, rekommenderas det att varje parti:

- Upprättar interna rutiner för hur hat, hot och våld mot förtroendevalda ska hanteras.
- Etablera en tydlig samverkan med Sala kommun och Polismyndigheten i säkerhetsfrågor.
- Främjar samarbete mellan partier i syfte att stärka det gemensamma arbetet för trygghet och säkerhet.

2.4 Den förtroendevaldas ansvar

Varje förtroendevald har ett eget ansvar för att bidra till sin egen säkerhet i samband med sitt förtroendeuppdrag. Förtroendevalda uppmanas alltid att polisanmäla hot eller våld. Händelserna bör även rapporteras till Enheten för säkerhet och beredskap. Det innebär att den förtroendevalda ska:

- Följa styrdokument och rutiner.
- Aktivt värna om sin egen säkerhet.
- Delta i säkerhetsutbildningar som erbjuds av kommunen.
- Informera om inträffade händelser som rör hot eller våld till gruppledare samt Enheten för säkerhet och beredskap

2.5 Polismyndighetens ansvar

Polismyndigheten har huvudansvaret för att utreda och hantera brottsliga hot eller våld mot förtroendevalda. De bedömer hotbilden, vidtar nödvändiga skyddsåtgärder och samordnar insatser för att säkerställa den förtroendevaldas trygghet.

Klicka eller tryck här för att ange text.
Kommunfullmäktige

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

SALA KOMMUN

Policy vid hot och våld mot förtroendevalda

KOMMUNFULLMÄKTIGE

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattar
Policy vid hot och våld mot förtroendevalda		Policy	Kommunen
Beslutsinstans	Dokumentansvarig	Publicering	
Kommunfullmäktige	Kommunjurist	www.sala.se, intranät	

Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer
		1.3.1	Dnr
Relation	Ersätter		Författningssamling

INNEHÅLL

1 INLEDNING OCH SYFTE 6
1.1 Begrepp 6
2 FÖRDELNING AV ANSVAR 8
2.1 Sala kommun 8
2.2 Nämnder och styrelser 8
2.3 Partiet 9
2.4 Den förtroendevaldas ansvar 9
2.5 Polismyndighetens ansvar 9

1 INLEDNING OCH SYFTE

Att vara förtroendevald är ett grundläggande demokratiskt uppdrag som ska kunna utövas utan rädsla för att utsättas för hat, hot eller våld. Sala kommun tar tydligt avstånd från alla former av sådana handlingar riktade mot förtroendevalda.

Denna policy tydliggör det gemensamma ansvarstagandet genom att definiera centrala begrepp och roller i arbetet mot hat, hot eller våld riktat mot förtroendevalda. Uppdraget som förtroendevald ska kunna utföras utan inskränkningar och med en stark känsla av trygghet och säkerhet.

1.1 Begrepp

Trakasserier avser varje handling som syftar till eller leder till att en individ störs, såras eller kränks. Det kan handla om förolämpningar, nedsättande kommentarer, obehagliga samtal eller otillbörliga anspelningar. Exempelvis avseende den utsattas familj eller personliga förhållanden. Även filmning, fotografering eller spridning av bilder utan samtycke kan utgöra trakasserier. Inom begreppet ingår även **sexuella trakasserier.** Med detta avses handlingar av sexuell natur som kränker någons värdighet. Det kan röra sig om ovälkomna komplimanger eller kommentarer med sexuell innebörd, sexuella anspelningar, skickande eller spridning av bilder eller material av sexuell karaktär samt fysiska handlingar såsom beröring eller närmanden som personen inte samtycker till. Trakasserier oavsett form är allvarliga och oacceptabla.

Hot innebär att någon uttrycker avsikt att skada en individ eller dennes egendom. Hot kan framföras via exempelvis telefon, sms, e-post, sociala medier, direkt tilltal, eller genom att visa upp vapen eller andra hotfulla föremål.

Hatbrott avser handlingar som motiveras av gärningspersonens negativa inställning till en individs hudfärg, kön, könsidentitet och könsuttryck, nationella eller etniska ursprung, religion, trosuppfattning eller sexuella läggning.

Våld definieras som fysiska angrepp, såsom slag eller sparkar. Våld kan även riktas mot närstående, kollegor eller egendom exempelvis genom skadegörelse.

Otillåten påverkan omfattar handlingar som syftar till att påverka förtroendevaldas beslutsfattande på ett otillbörligt sätt. Det kan inkludera påtryckningar i form av trakasserier, utpressning, hot om våld eller korruption exempelvis genom erbjudanden av otillbörliga förmåner.

Påverkanbrott mot demokratin är Polismyndighetens begrepp för att beskriva brott som riktas mot förtroendevalda och andra opinionsbildare. Syftet med

denna benämning är att tydliggöra det allvarliga hot som sådana handlingar utgör mot det demokratiska systemet.

2 FÖRDELNING AV ANSVAR

2.1 Sala kommun

Sala kommun ansvarar för att bedriva ett förebyggande och systematiskt arbete mot hat, hot eller våld riktat mot förtroendevalda. Detta ansvar omfattar att:

- Utforma och upprätthålla säkerhetsrutiner.
- Erbjuda utbildningar och stödinsatser för att öka kunskapen om hat, hot, våld och otillåten påverkan.
- Säkerställa att det finns tydliga rutiner för rapportering och hantering av incidenter.
- Tillse att de lokaler som Sala kommun ansvarar över är trygga och säkra vid utövande av förtroendeuppdraget.

Kommunen har en särskild skyldighet enligt 4 kap. 18 a § kommunallagen (2017:725) att säkerställa skyddet för de förtroendevalda som omfattas av benämningen kommunal- och oppositionsråd. Enligt 4 kap. 2 § första stycket kommunallagen (2017:725) ska den som fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller en betydande del av heltid benämnas kommunalråd, eller annan benämning som fullmäktige beslutar.

2.2 Nämnder och styrelser

Varje nämnd och styrelse i Sala kommun ansvarar för att:

- Ha kännedom om och tillämpa denna policy.
- Utforma och upprätthålla säkerhetsrutiner anpassade till det egna verksamhetsområdet.
- Säkerställa att hat, hot eller våld rapporteras och hanteras enligt kommunens riktlinjer.

2.3 Partiet

Varje politiskt parti med representation i Sala kommun ansvarar för att stödja sina förtroendevalda när de utsätts för hat, hot eller våld i samband med sitt uppdrag. Det innebär att partierna bör arbeta aktivt med att förebygga och hantera säkerhetsrelaterade frågor inom det egna partiet.

Eftersom arbetet med dessa frågor kan skilja sig åt mellan olika partier, rekommenderas det att varje parti:

- Upprättar interna rutiner för hur hat, hot och våld mot förtroendevalda ska hanteras.
- Etablera en tydlig samverkan med Sala kommun och Polismyndigheten i säkerhetsfrågor.
- Främjar samarbete mellan partier i syfte att stärka det gemensamma arbetet för trygghet och säkerhet.

2.4 Den förtroendevaldas ansvar

Varje förtroendevald ansvarar för att bidra till sin egen säkerhet och för att agera i enlighet med gällande styrdokument. Förtroendevalda uppmanas alltid att polisanmäla hat, hot eller våld. Händelserna bör även rapporteras till Enheten för säkerhet och beredskap. Det innebär att den förtroendevalda ska:

- Följa styrdokument och rutiner.
- Aktivt värna om sin egen säkerhet.
- Delta i säkerhetsutbildningar som erbjuds av kommunen.
- Informera om inträffade händelser som rör hot eller våld till gruppledare samt Enheten för säkerhet och beredskap

2.5 Polismyndighetens ansvar

Polismyndigheten ansvarar för att utreda och hantera brottsliga hat, hot eller våld mot förtroendevalda. De bedömer hotbilden, vidtar nödvändiga skyddsåtgärder och samordnar insatser för att säkerställa den förtroendevaldas trygghet.

Klicka eller tryck här för att ange text.
Kommunfullmäktige

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

SALA KOMMUN

Dnr 2025/1049

KSLU § 161 Riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI)

INLEDNING
Artificiell intelligens (AI) är ett snabbt utvecklande område som skapar nya möjligheter till effektivisering och verksamhetsutveckling. Samtidigt ställer tekniken krav på att användningen sker på ett ansvarsfullt och rättssäkert sätt.

Riktlinjen för användning av AI inom Sala kommun har tagits fram för att ge stöd till medarbetare i hur AI kan användas på ett säkert och lagenligt sätt. Genom att tydliggöra juridiska och informationssäkerhetsmässiga aspekter bidrar riktlinjen till en ökad förståelse för vilka faktorer som behöver beaktas vid användning av AI.

Ansvaret för hur AI används ligger hos varje medarbetare. Det innebär att medarbetare i Sala kommun ansvarar för vilken information som matas in i AI-baserade system samt för hur resultaten från dessa system används.

Ekonomiska konsekvenser
Inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
KS 2025.5334 – Missiv
KS 2025.5335 – Riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI)

Ärendet föredras av kommunjurist Josefin Gardeblad.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta Riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI), i enlighet med bilaga KS 2025.5335.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta Riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI), i enlighet med bilaga KS 2025.5335.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret, Hållbar utvecklingsenheten
Josefin Gardeblad
Kommunjurist

MISSIV

Riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI)

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Artificiell intelligens (AI) är ett snabbt utvecklande område som skapar nya möjligheter till effektivisering och verksamhetsutveckling. Samtidigt ställer tekniken krav på att användningen sker på ett ansvarsfullt och rättssäkert sätt.

Riktlinjen för användning av AI inom Sala kommun har tagits fram för att ge stöd till medarbetare i hur AI kan användas på ett säkert och lagenligt sätt. Genom att tydliggöra juridiska och informationssäkerhetsmässiga aspekter bidrar riktlinjen till en ökad förståelse för vilka faktorer som behöver beaktas vid användning av AI.

Ansvaret för hur AI används ligger hos varje medarbetare. Det innebär att medarbetare i Sala kommun ansvarar för vilken information som matas in i AI-baserade system samt för hur resultaten från dessa system används.

Ekonomiska konsekvenser

Det finns inga ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att Kommunstyrelsen antar riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI) .

Bilagor:

1 Riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI)

2

3

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI)

KOMMUNSTYRELSEN

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattar
Riktlinje för användande av artificiell intelligens (AI)		Riktlinje	Kommunen
Beslutsinstans	Dokumentansvarig	Publicering	
Kommunstyrelsen	Kommunjurist	www.sala.se, intranät	

Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer
		1.3.1	Dnr
Relation	Ersätter		Författningssamling

INNEHÅLL

1 INLEDNING 6
1.1 Syfte 6
2 DEFINITIONER 7
3 JURIDIK OCH INFORMATIONSSÄKERHET I SAMBAND MED AI 8
3.1 Informationssäkerhet 8
3.2 Personuppgifter och dataskydd 8
3.3 Sekretess 9
3.4 Annan känslig information 9
3.5 Upphovsrättskyddat material 9
4 ATT ANVÄNDA AI-SYSTEM 11
4.1 Användning av allmänt tillgängliga AI-system 11
4.2 Använda resultatet från generativ (skapande) AI 11
4.3 Att skaffa, utveckla eller införa AI-system 12

1 INLEDNING

Artificiell intelligens (AI) är ett snabbt växande område som erbjuder stora möjligheter att effektivisera, utveckla och förbättra arbetet inom kommunens olika verksamheter. Samtidigt som tekniken skapar nya förutsättningar kräver den ett ansvarsfullt användande. Med all ny teknologi följer även vissa risker. Det är därför avgörande att AI används i enlighet med gällande lagar, riktlinjer och rutiner.

Kommunen har ett särskilt ansvar för transparens och rättssäkerhet. Enligt förvaltningslagen ska beslut kunna motiveras och förklaras. När AI används i arbete som påverkar den enskilde måste det gå att förklara hur systemet fungerar och hur det kommit fram till sina bedömningar. Vissa AI-system är dock så tekniskt avancerade att det inte alltid går att förstå exakt hur ett beslut har tagits. Då bör AI inte användas för beslut som direkt påverkar enskilda personer. I sådana situationer bör AI fungera som ett stöd, där det alltid är en människa som fattar det slutliga beslutet.

Ansvaret för hur AI används ligger hos varje medarbetare. Det innebär att medarbetare i Sala kommun är ansvariga för vilken information som matas in i AI-baserade system och för hur resultaten från systemen används.

1.1 Syfte

Denna riktlinje syftar till att ge stöd i hur AI kan användas på ett säkert och lagenligt sätt inom Sala kommun. Riktlinjen bygger på de lagar och regler som redan gäller för kommunens verksamhet och kommer att uppdateras i takt med att tekniken utvecklas och nya behov eller risker uppstår.

2 DEFINITIONER

Artificiell intelligens (AI)
Teknik som gör att datorer kan utföra uppgifter som normalt kräver mänsklig intelligens, exempelvis inlärning och problemlösning.

AI-system
Applikationer, programvaror eller digitala tjänster som innehåller artificiell intelligens (AI) i större eller mindre utsträckning. AI-system kan exempelvis användas för att generera innehåll, ge rekommendationer, fatta beslut eller lösa specifika uppgifter.

Allmänt tillgängliga AI-system
AI-system som är öppet tillgängliga för allmänheten via exempelvis en webbsida eller app. Allmänt tillgängliga AI-system är inte framtagna för kommunens behov och har därför inte granskats eller godkänts av kommunen.

Generativ AI
Generativ AI eller skapande AI är AI-system som kan skapa nytt innehåll som text, bilder, video eller kod utifrån enkla instruktioner eller exempel.

Informationssäkerhet
Informationssäkerhet handlar om att skydda information så att den bara är tillgänglig för behöriga, är korrekt och finns tillgänglig när den behövs.

Offentlig information
Offentlig information är uppgifter, data eller information som inte omfattas av sekretess eller tystnadsplikt.

Känsliga personuppgifter
Känsliga personuppgifter är en kategori av personuppgifter som kräver extra skydd på grund av deras natur och omfatta uppgifter om exempelvis etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa, sexualliv eller sexuell läggning samt genetiska och biometriska uppgifter som entydigt identifierar en person.

Särskilt skyddsvärda personuppgifter
Särskilt skyddsvärda personuppgifter är uppgifter som trots att de inte räknas som känsliga enligt Dataskyddsförordningen (GDPR), ändå är särskilt skyddsvärda. Exempel är personnummer, vissa ekonomiska uppgifter, omdömen eller värderingar om en persons sociala förmåga, inlärningsförmåga, provresultat eller annan information som rör den privata sfären.

3 JURIDIK OCH INFORMATIONSSÄKERHET I SAMBAND MED AI

Vid användning av AI-system i kommunal verksamhet uppstår både juridiska och informationssäkerhetsmässiga frågor som måste beaktas. Hantering av information särskilt personuppgifter, sekretessbelagd information eller annan känslig information styrs av lagar som exempelvis offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller dataskyddsförordningen (GDPR).

För att uppfylla både rättsliga krav och skydda kommunens information är det därför avgörande att varje AI-användning föregås av en noggrann bedömning. Det kan till exempel innebära att göra en konsekvensbedömning enligt bestämmelserna i GDPR eller kontrollera att systemet uppfyller kraven för informationsklassning.

3.1 Informationssäkerhet

Att använda ett AI-system innebär oftast att man matar in information. Denna information kan omfattas av lagar som reglerar exempelvis personuppgiftsbehandling, sekretess eller upphovsrätt.

När kommunen själv utvecklar eller upphandlar AI-system finns möjlighet att ställa krav på hur informationen ska skyddas. För allmänt tillgängliga AI-tjänster är det däremot leverantörens användarvillkor som styr hur informationen får hanteras. I dessa fall har kommunen ingen kontroll över hur information lagras eller används.

Medarbetare i Sala kommun har alltid ansvar för att kommunens information skyddas mot obehörig åtkomst, spridning eller felaktig användning. Om det råder osäkerhet kring vilken information som är lämplig att använda i ett AI-system bör chef, kommunjurist eller dataskyddsombud kontaktas för vägledning.

3.2 Personuppgifter och dataskydd

Att mata in personuppgifter i ett AI-system räknas som personuppgiftsbehandling och omfattas därför av reglerna i GDPR. All sådan behandling måste följa GDPR:s grundläggande principer.

Innan ett AI-system används för att hantera personuppgifter ska följande vara uppfyllt:

- Att GDPR:s grundläggande principer följs.
- Det har gjorts en bedömning att personuppgiftsbehandlingen är tillåten enligt GDPR.

- En konsekvensbedömning (DPIA) har genomförts efter behov.

Om ingen bedömning har gjorts utifrån GDPR är det inte tillåtet att mata in personuppgifter i ett AI-system.

3.3 Sekretess

Enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) får information som omfattas av sekretess inte röjas för utomstående. Om en medarbetare röjer sekretessbelagda uppgifter på detta sätt kan det vara straffbart som brott mot tystnadsplikten enligt brottsbalken (1962:700).

Sekretessbelagd information får inte matas in i allmänt tillgängliga AI-system.

3.4 Annan känslig information

Känslig information kan vara sådant som om det sprids riskerar att skada enskilda personer, grupper eller kommunen som helhet. Det kan till exempel handla om uppgifter från interna möten eller preliminära bedömningar i ärenden.

Allmänt tillgängliga AI-system kan använda det som matas in för att träna sina modeller. Det betyder att information som en medarbetare matar in kan återanvändas och bli synlig för andra användare. Därför är det viktigt att medarbetare aldrig använder öppna AI-system för att dela känslig information.

3.5 Upphovsrättskyddat material

Det är idag oklart i lagen om det är tillåtet att mata in upphovsrättsskyddat material (exempelvis texter, bilder eller musik) i ett AI-system. Det kan vara tillåtet enligt vissa undantag i upphovsrättslagen, men detta har ännu inte prövats rättsligt. Därför bör medarbetare vara försiktiga och undvika att använda upphovsrättsskyddat material i AI-system.

När det gäller bilder är det särskilt viktigt att tänka på hur de skapas och används. AI-genererade bilder får inte redigeras eller manipuleras på ett sätt som förvränger verkligheten eller riskerar att vilseleda mottagaren. Det gäller till exempel om bilden används i ett sammanhang där den kan uppfattas som dokumentation av verkliga händelser.

Det är inte heller tillåtet att använda bilder med riktiga personer och bearbeta dessa med AI för att kringgå regler om personuppgifter enligt GDPR.

Om AI-genererade bilder eller illustrationer används i kommunens verksamhet ska det tydligt framgå att de är skapade med hjälp av AI. Detta är viktigt för att upprätthålla transparens gentemot mottagaren.

4 ATT ANVÄNDA AI-SYSTEM

Oavsett om AI-systemet är allmänt tillgängligt, generativt eller särskilt anpassat för kommunens behov gäller två grundläggande saker;

- Medarbetaren ansvarar för den information som matas in i AI-systemet.
- Medarbetaren ansvarar också för hur resultatet från AI-systemet används.

4.1 Användning av allmänt tillgängliga AI-system

Allmänt tillgängliga AI-system finns fritt tillgängliga på internet. Det är viktigt att känna till deras begränsningar. När medarbetare använder dessa verktyg godkänner de användarvillkoren själva. Kommunen har inget avtal med leverantören och därför kan kommunen inte kontrollera hur informationen används eller lagras.

Medarbetare ska vid användning av allmänt tillgängliga AI-system känna till:

- Endast mata in offentlig information.
- Använd aldrig ett allmänt tillgängligt AI-system för att fatta beslut eller som en del av handläggningen av ärenden.
- AI-system från okända avsändare får inte användas i arbetet.
- AI-system får aldrig ges tillgång till information på kommunens datorer eller enheter
- Personuppgifter, sekretessbelagd information och annan känslig information får aldrig matas in i dessa AI-system.

4.2 Använda resultatet från generativ (skapande) AI

Generativ AI är system som kan skapa nytt innehåll exempelvis texter eller bilder utifrån enkla instruktioner. Medarbetare som använder generativ AI ansvarar för att granska och kontrollera det som AI-systemet har skapat. Det är viktigt att förstå hur tekniken fungerar och att resultatet alltid behöver bedömas med yrkesmässigt omdöme.

Medarbetare ska känna till:

- Medarbetaren ansvarar för att innehållet är korrekt, neutralt och fritt från fördomar.
- Yrkesmässiga bedömningar kan inte överlåtas till ett AI-system.

- Material som genererats av AI ska hanteras som om medarbetaren själv har skrivit den.

4.3 Att skaffa, utveckla eller införa AI-system

Att införa AI-system i kommunens verksamheter är en viktig del av Sala kommuns digitaliseringsarbete. Oavsett om ett AI-system köps in, utvecklas eller tas i bruk ska det ske på ett ansvarsfullt och lagligt sätt.

Både leverantör och system granskas för att säkerställa att information hanteras tryggt och att kommunen har kontroll genom rätt funktioner och avtal.

All relevant lagstiftning ska beaktas redan i planeringsfasen såsom offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förvaltningslagen (2017:900), kommunallagen (2017:725), GDPR samt EU:s AI-förordning. Vidare ska kommunens etablerade processer alltid följas som personuppgiftsbiträdesavtal och informationsklassning.

Klicka eller tryck här för att ange text.
Kommunstyrelsen

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

SALA KOMMUN

Dnr 2025/615

KSLU § 162 Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun; Revidering

INLEDNING
Den 1 juli 2025 trädde nya socialtjänstlagen i kraft. I och med detta behöver reglemente för social- och arbetsmarknadsnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden revideras. Dels utifrån hänvisning till nytt författningssamlingsnummer samt nya lagrum jämfört med tidigare socialtjänstlag och dels utifrån vissa förtydliganden av vad äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att ansvara för. Vidare behöver ansvaret för kommunens konsumentvägledning/skuldsanering flyttas från kommunstyrelsen till social- och arbetsmarknadsnämnden då kommunal socialnämnd ska ansvara för denna enligt 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400). Detta innebär även att en tjänst flyttas från kommunledningskontoret, kommunikationsenheten, till social- och arbetsmarknadskontoret.

Föreslagna ändringar är markerade med röd text eller röd överstrykning i bilagt dokument

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inga negativa ekonomiska konsekvenser.

Budget för tjänsten, budget- och skuldrådgivning, flyttas inte från kommunstyrelsen till social- och arbetsmarknadsnämnden förrän till år 2027 då budget för år 2026 redan är fattat. Därför kommer år 2026 regleras genom bokföringsorder.

Beslutsunderlag
KS 2025.5336 – Missiv
KS 2025.5338 - Underlag till Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun
KS 2025.3140 – Protokollsutdrag ÄON § 83, 2025-06-12

Ärendet föredras av kommunjurist Josefin Gardeblad.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anta förslag till revidering av reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun, i enlighet med KS 2025.5338.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

KSLU § 162 fortsättning

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,

att anta förslag till revidering av reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun, i enlighet med KS 2025.5338.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret, Kanslienheten
Sandra Ahlbin
Kanslichef

MISSIV

Revidering av reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Den 1 juli 2025 trädde nya socialtjänstlagen i kraft. I och med detta behöver reglemente för social- och arbetsmarknadsnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden revideras. Dels utifrån hänvisning till nytt författningssamlingsnummer samt nya lagrum jämfört med tidigare socialtjänstlag och dels utifrån vissa förtydliganden av vad äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att ansvara för. Vidare behöver ansvaret för kommunens konsumentvägledning/skuldsanering flyttas från kommunstyrelsen till social- och arbetsmarknadsnämnden då kommunal socialnämnd ska ansvara för denna enligt 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400). Detta innebär även att en tjänst flyttas från kommunledningskontoret, kommunikationsenheten, till social- och arbetsmarknadskontoret.

Föreslagna ändringar är markerade med röd text eller röd överstrykning i bilagt dokument.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet innebär inga negativa ekonomiska konsekvenser.

Budget för tjänsten, budget- och skuldrådgivning, flyttas inte från kommunstyrelsen till social- och arbetsmarknadsnämnden förrän till år 2027 då budget för år 2026 redan är fattat. Därför kommer år 2026 regleras genom bokföringsorder.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till revidering av reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun, enligt bilaga.

Bilagor:

1 Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☒
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☒
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☒

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun

KOMMUNFULLMÄKTIGE

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattar
Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun		Reglemente	Kommunen
Beslutsinstans	Dokumentansvarig	Publicering	
Kommunfullmäktige	Kommunjurist	www.sala.se, intranät	

Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer
2023-02-27		1.3.1	2022/1130
Gäller från och med	Ersätter		Författningssamling
2023-02-27	2022/1149		KFS 129 Revision 03

INNEHÅLL

1 GEMENSAMMA BESTÄMMELSER 7
1.1 Nämndernas sammansättning 7
1.2 Ordföranden 7
1.3 Nämndsansvar, samverkan mellan nämnderna och rapporteringsskyldighet 8
1.4 Behandling av personuppgifter 10
1.5 Arkivmyndighet och nämndernas arkiv 10
2 NÄMNDERNAS ARBETSFORM 11
2.1 Val 11
2.2 Presidium 11
2.3 Interimsordförande, ålderspresident 11
2.4 Fyllnadsval till presidiet med mera 11
2.5 Avsägelse samt upphörande av uppdraget 12
2.6 Utskott 12
2.7 Delegering av ärenden inom en nämnd 12
2.8 Undertecknande av handlingar 13
2.9 Processbehörighet – talan i mål och ärenden 14
2.10 Medborgarförslag 14
2.11 Samverkan och förhandling 14
2.12 Administrativa regler 15
2.13 Slutlig beslutsinstans 15
3 NÄMNDERNAS SAMMANTRÄDESFORM 16
3.1 Tid för sammanträde 16
3.2 Extra sammanträde 16
3.3 Ändring av sammanträdesdag och tid för sammanträde 16
3.4 Plats för sammanträde 16
3.5 Deltagande på distans 16
3.6 Kallelse och tillkännagivande av sammanträde 17
3.7 Ärenden och handlingar till sammanträdet 17
3.8 Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde 18
3.9 Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare 18
3.10 Jäv och avbruten tjänstgöring 19
3.11 Upprop 19
3.12 Protokolljusterare 19
3.13 Turordning för handläggning av ärendena 19
3.14 Yttranderätt och närvarorätt 20
3.15 Talarordning och ordning vid sammanträdena 20
3.16 Yrkanden 21
3.17 Deltagande i beslut 21
3.18 Omröstningar 21
3.19 Justering av protokoll 21
3.20 Reservation 22
3.21 Expediering och publicering 22
3.22 Delgivningsmottagare 22
4 NÄMNDSPECIFIKA REGLEMENTEN 23

4.1 Kommunstyrelsen 23
4.2 Skolnämnden 33
4.3 Social- och arbetsmarknadsnämnden 34
4.4 Äldre- och omsorgsnämnden 38
4.5 Bygg- och miljönämnden 39
4.6 Kultur- och fritidsnämnden 40
4.7 Valnämnden 41
4.8 Krisledningsnämnden 42

1 GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Det som sägs i detta reglemente gäller alla nämnder och kommunstyrelsens utskott i Sala kommun, om inte annat anges i det nämndspecifika reglementet. Detta gäller med undantag för överförmyndaren, som följer ett eget särskilt reglemente. Med nämnd avses även kommunstyrelsen om annat ej är specificerat.

1.1 Nämndernas sammansättning

Kommunens nämnder indelas i fem verksamhetsområden och består av följande antal ledamöter och ersättare.

Nämnd	*Ledamöter*	*Ersättare*
Kommunstyrelsen (KS)	13	13
Skolnämnden	7	7
Social- och arbetsmarknadsnämnden	7	7
Äldre- och omsorgsnämnden	7	7
Bygg- och miljönämnden (BMN)	5	5
Kultur- och fritidsnämnden (KFN)	5	5
Valnämnden (VN)	5	5
Krisledningsnämnden	5	5

Utöver nämnderna finns under kommunstyrelsen utskott; kommunstyrelsens ledningsutskott (KSLU) och arbetsgivardelegationen (AG).

Bland ledamöterna väljer kommunfullmäktige en ordförande, en vice ordförande och en andre vice ordförande till nämndernas *presidium*. Ordförande i kommunstyrelsens är tillika *kommunalråd* och andre vice ordförande i kommunstyrelsen är tillika *oppositionsråd*.

1.2 Ordföranden

Det åligger ordföranden

1 att leda nämndens arbete och sammanträden,

2 att kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,

3 att inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,

4 att se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden, samt

5 att bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det kommunstyrelsens ordförande, tillika kommunalrådet, att under kommunstyrelsen;

1 ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning,

2 med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,

3 främja samverkan mellan kommunstyrelsen, kommunens övriga nämnder och kommunfullmäktige samt

4 representera kommunen/kommunstyrelsens vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden, om nämnden inte bestämt annat.

1.3 Nämndsansvar, samverkan mellan nämnderna och rapporteringsskyldighet

Nämnderna ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska också följa det kommunfullmäktige – i detta reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnderna ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer, policys eller andra beslutade dokument. Det är nämndernas ansvar att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig.

Nämnderna ska arbeta för långsiktig, ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling.

Nämnderna ska i sin verksamhet och i beslut även följa den övergripande checklista som antagits avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna.

Nämnderna ska kontinuerlig följa upp sin verksamhet och vid behov, till kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen, rapportera hur nämndens verksamheter och ekonomi utvecklas. De ska även informera om verksamheten och nämndens arbete till allmänheten.

Nämnderna ska verka för en samverkan mellan nämnderna för att gemensamt nå kommunens övergripande mål.

Nämnderna och kommunalråd respektive oppositionsråd ska i möjligaste mån från samtliga nämnder erhålla den information och det underlag de behöver i sin

verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med civilsamhället, det vill säga föreningar och organisationer, när dessa är särskilt berörda. Nämnderna beslutar om formerna för samrådet.

Nämnderna ansvarar inom sina ansvarsområden för:

- att upprätthålla långsiktig planering och strategisk utveckling så att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt,
- att interna kontrollen inklusive uppföljning, utvärdering och kvalitetsarbete är tillräcklig, följs och sker kontinuerligt,
- att med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen inom nämndens ansvarsområde,
- att bereda/utarbeta förslag till program, taxor och andra ärenden som ska fastställas av kommunfullmäktige,
- att kommunfullmäktiges beslut verkställs, om kommunfullmäktige inte beslutat annat,
- att till kommunstyrelsen yttra sig över förslag, framställningar och motioner etc. samt fullgöra de övriga uppgifter som kommunfullmäktige delegerar till nämnderna och i samband med detta vid behov samråda med övriga berörda nämnder,
- att anta delegationsordningar och hålla dessa dels aktuella, dels utformade så att en effektiv ärendehantering uppnås,
- att styrprocessen *Sala kommuns ekonomi och verksamhetsstyrning för verksamhetsåret* följs,
- att räkenskaperna är rättvisande,
- att budgeten från kommunfullmäktige inte överskrids,
- att det systematiska arbetsmiljöarbetet följs.

Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

I det nämndspecifika reglementet anges nämndernas övriga specifika uppgifter.

1.4 Behandling av personuppgifter

Nämnderna är ansvariga för de personregister och de personuppgifts-behandlingar som nämnden för i sin verksamhet och förfogar över, i enlighet med gällande personuppgifts-, dataskydds- och integritetsskyddande lagstiftning samt registerlagstiftning.

Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen. Kommunstyrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i kommunfullmäktige samt hos kommunfullmäktigeberedningar.

Nämnderna ska utse *dataskyddsombud*.

1.5 Arkivmyndighet och nämndernas arkiv

Kommunstyrelsen är *arkivmyndighet* för kommunen enligt *arkivlagen* (1990:782).

Nämnderna ansvarar för att nämndernas närarkiv vårdas och förvaras enligt arkivlagen, kommunens upprättade riktlinjer och arkivmyndighetens anvisningar.

Närmare föreskrifter om arkivvård finns i *Riktlinje för hantering av arkiv*.

2 NÄMNDERNAS ARBETSFORM

2.1 Val

Ledamöterna och ersättarna i nämnderna väljs av kommunfullmäktige för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har hållits i hela landet.

I kommunstyrelsen förrättas val av ledamöter, ersättare, ombud eller andra representanter i de utskott, råd, intresseföreningar och samrådsgrupper som kommunen har intresse i.

2.2 Presidium

Kommunfullmäktige väljer bland ledamöterna i nämnden en ordförande, en vice ordförande samt en andre vice ordförande, att tjänstgöra den tid, för vilken de blivit valda som ledamöter i nämnden. Tillsammans utgör de nämndens *presidium*.

Ordförande i kommunstyrelsens är tillika *kommunalråd* och andre vice ordförande i kommunstyrelsen är *oppositionsråd*.

2.3 Interimsordförande, ålderspresident

Den som har varit ledamot i nämnden längst tid är *ålderspresident*.

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den till åldern äldste av dem vara ålderspresident.

2.4 Fyllnadsval till presidiet med mera

Om ordförande eller någon av vice ordförande avgår som ledamot eller från sin presidiepost bör kommunfullmäktige så snart det kan ske, välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått. Detta gäller även ledamöter och ersättare.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Fyllnadsval för ledamöter, ersättare, ombud eller andra representanter i de utskott, råd, intresseföreningar och samrådsgrupper som kommunen har intresse i, förrättas av kommunstyrelsen.

2.5 Avsägelse samt upphörande av uppdraget

En förtroendevald som önskar avsäga sig sitt uppdrag ska lämna in en skriftlig avsägelse som anger vilket eller vilka uppdrag som ska avslutas och från vilket datum. Avsägelsen lämnas in till kommunens administrativa enhet. Avsägelsen behandlas vid nästkommande kommunfullmäktige sammanträde.

Om en förtroendevald som valts av kommunfullmäktige upphör att vara valbar upphör uppdraget vid nästa kommunfullmäktigesammanträde om inte kommunfullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av kommunfullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan lämnas in till kommunens administrativa enhet.

2.6 Utskott

Enligt kommunallagen får kommunfullmäktige bestämma att en nämnd ska ha ett eller flera utskott. Varje nämnd kan därutöver själv besluta om eventuellt utskott.

Arbetsform och sammanträden följer nämndernas förutom att:

- Sammanträden ska också hållas när ordförande anser att det behövs eller när minst tre ledamöter begär det.
- Utskottet få handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.
- Ärenden som utskottet självständigt ska handlägga enligt fastställd delegationsordning ska hänskjutas till nämnd för avgörande om minst två ledamöter i utskottet begär det.

2.7 Delegering av ärenden inom en nämnd

Nämnderna får uppdra åt presidium, utskott, ledamot, ersättare eller tjänsteperson anställd hos kommunen, att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Det går inte att delegera till en grupp anställda eller till en grupp bestående av anställda och förtroendevalda eller en grupp av förtroendevalda som inte utgör ett utskott eller till anställd i kommunalt företag.

Nämnderna lämnar delegeringsuppdrag genom särskilt beslut eller genom att fatta beslut om en delegeringsordning där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater. Det bör också vara klart, genom delegeringsordningen eller på annat sätt, vem som går in i en delegats ställe vid delegatens frånvaro. Nämnderna beslutar själva i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten

ska delegeras. Räckvidden för en nämnds delegeringsbefogenhet framgår av 6 kap 38 § kommunallagen.

Beslut, som fattas med stöd av delegation, ska anmälas till nämnden som bestämmer i vilken ordning detta ska ske.

I följande slag av ärenden får beslutanderätten **inte** delegeras:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttrande till kommunfullmäktige liksom yttrande med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av kommunfullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om det är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- ärenden som väckts genom medborgarförslag som är av strategisk karaktär,
- övriga ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Ärenden, där beslutanderätten har getts till en delegat, ska överlämnas till nämnden för avgörande, om särskilda skäl för detta finns.

Nämnderna får delegera beslutanderätten till ordföranden eller annan ledamot i nämnden i brådskande ärenden, där nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Kommundirektör/förvaltningschef eller annan tjänsteperson som fått delegationsrätt får i sin tur delegera beslutanderätten åt en tjänsteperson anställd inom kommunen om vidaredelegation framgår av delegationsordningen.

Vid handläggning av ärende med stöd av delegerad beslutanderätt gäller i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i kommunallagen för nämndbeslut.

Nämnderna får besluta att vissa delegerade beslut inte behöver anmälas till nämnden. Sådana beslut ska protokollföras särskilt och tillkännages på kommunens digitala anslagstavla. Brådskande beslut enligt 6 kap 39 § kommunallagen måste dock alltid anmälas till nämndens nästa sammanträde.

2.8 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutats av respektive nämnd, ska undertecknas av ordföranden, eller vid förfall för denne av vice ordförande och för kommunstyrelsen kontrasigneras av tjänsteperson som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar enligt delegationsordningen.

2.9 Processbehörighet – talan i mål och ärenden

Nämnderna får själva eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde. De får även träffa bindande överenskommelser i den mån överenskommelsen inte innebär utvidgning eller avsevärd förändring av nämndens verksamhet i förhållande till kommunfullmäktiges fastställda mål och planer.

Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av kommunfullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut, om inte kommunfullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

2.10 Medborgarförslag

Medborgarförslag av *strategisk karaktä*r, som kommunfullmäktige överlåtit till kommunstyrelsen för beredning, ska om möjligt beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes.

Medborgarförslag av *verkställighetskaraktär*, som kommunfullmäktiges ordförande, i samråd med vice ordförande, överlåtit till berörd nämnd för hantering och därmed överlåtit beslutanderätten till kommunstyrelsen eller en annan nämnd, ska hanteras skyndsamt och verkställas när detta är möjligt.

Nämnderna ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt samt redovisa verkställande av medborgarförslag. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

2.11 Samverkan och förhandling

Nämnderna ansvarar för att följa samverkansavtal. *Lag om medbestämmande i arbetslivet* (1976:580), *arbetsmiljölagen* (1977:1160) och *lagen om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen* (1974:358) utgör den rättsliga grunden för samverkanssystemet.

Hantering av tvisteförhandling och rätten att träffa kollektivavtal ankommer på kommunstyrelsen.

2.12 Administrativa regler

Nämnderna ansvarar för att administrationen av dess verksamhet i alla avseenden fullt ut motsvarar de krav som kommer till uttryck i det offentligrättsliga regelverk som framgår bland annat av *kommunallagen* (2017:725), *förvaltningslagen* (2017:900), *lagen om kommunal bokföring och redovisning* (2018:597), *tryckfrihetsförordningen* (1949:105), *offentlighets- och sekretesslagen* (2009:400), *arkivlagen* (1990:782) gällande personuppgifts-, dataskydds- och integritetsskyddande lagstiftning samt registerlagstiftning.

2.13 Slutlig beslutsinstans

Kommunstyrelsen ska fatta det slutliga beslutet i ärenden där flera nämnder är oense.

3 NÄMNDERNAS SAMMANTRÄDESFORM

3.1 Tid för sammanträde

Nämnden sammanträder på den dag och tid som nämnden bestämmer.

Nämnden beslutar om huruvida sammanträden i nämnden ska vara öppna för allmänheten.

3.2 Extra sammanträde

Om presidiet eller minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det, eller om ordföranden anser att det behövs, ska ett extra sammanträde hållas. En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet.

Sammanträdet hålls på den tid som ordföranden bestämmer, efter samråd med vice ordföranden.

3.3 Ändring av sammanträdesdag och tid för sammanträde

Om det föreligger särskilda skäl, får ordföranden, efter samråd med vice ordföranden, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

3.4 Plats för sammanträde

Nämnden sammanträder i den lokal som ordförande bestämmer, efter samråd med vice ordföranden.

3.5 Deltagande på distans

Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast två arbetsdagar i förväg anmäla detta till nämndsekreteraren. Ordföranden får medge dispens från denna tidsgräns samt avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i sammanträden.

3.6 Kallelse och tillkännagivande av sammanträde

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas.

Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde fem arbetsdagar före sammanträdesdagen. Detta sker digitalt eller, för den ledamot/ersättare som så begär med motivering för detta, via landpost.

Nämndens sammanträden ska också tillkännages på kommunens digitala anslagstavla fem arbetsdagar före sammanträdesdagen. Om sammanträdet är så brådskande att det inte hinner tillkännages i vanligt ordning ska detta tillkännages på anslagstavlan senast vardagen närmast sammanträdesdagen.

3.7 Ärenden och handlingar till sammanträdet

Ordföranden bestämmer när nämnden ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

Utskotts, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kallelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet. Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Kallelse med handlingar publiceras på kommunens hemsida och i Netpublicator (ledamöternas digitala kommunikationskanal). Detta gäller med vissa undantag för de nämnder som behandlar ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Bygg- och miljönämndens handlingar distribueras endast via Netpublicator till ledamöter och ersättare i nämnden.

Handlingar till Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott distribueras endast till de ledamöter som är beslutande vid sammanträdet. Sammanträdet inleds med att ledamöterna får inläsningstid av ärendena, och direkt efter sammanträdet förstörs handlingarna.

Handlingar i individärenden rörande myndighetsutövning inom Äldre- och omsorgsnämnden distribueras endast till de ledamöter som är beslutande vid sammanträdet. Sammanträdet inleds med att ledamöterna får inläsningstid av ärendena, och direkt efter sammanträdet förstörs handlingarna.

3.8 Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

Om nämnden inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan nämnden besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Nämnden kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar nämnden genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om nämnden beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden ett tillkännagivande om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt. Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver något tillkännagivande inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

3.9 Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

En ledamot som är förhindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare samt till sin gruppledare eller vice gruppledare, som underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i styrelsen/nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får styrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren ska sköta ordförandens samtliga uppgifter.

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring. Detta gäller även ersättare.

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. Endast om det föreligger synnerligen särskilda skäl för det får inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

3.10 Jäv och avbruten tjänstgöring

En ledamot eller ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

Ledamot som avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får inte åter tjänstgöra vid sammanträdet.

3.11 Upprop

En uppropslista som visar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde ska upprop ske enligt uppropslistan. Upprop ska också ske i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

En ledamot eller ersättare som infinner sig efter närvaroregistreringen eller som lämnar sammanträdet före dess avslut ska anmäla detta till sekreteraren.

3.12 Protokolljusterare

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan upprop har skett väljer nämnden en ledamot att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

3.13 Turordning för handläggning av ärendena

Nämnden behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i tillkännagivandet. Ordförande kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Om det tillkommit ett ärende som inte finns med i kallelsen bestämmer ordföranden när under ett sammanträde detta ärende ska behandlas.

Nämnden får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

3.14 Yttranderätt och närvarorätt

Kommunalrådet och oppositionsrådet har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i beslutet. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Nämnden får därutöver, om särskilda skäl föreligger för detta, medge ledamot av kommunstyrelsen rätt att närvara. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid ett sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild. Även en anställd i kommunen eller särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Ersättare som inte tjänstgör får närvara vid nämndens sammanträde och har rätt att delta i överläggningen, men inte i beslutet.

Representanter för partier som är representerade i kommunfullmäktige, men inte getts en ordinarie eller ersättarplats i kommunstyrelsen och kommunstyrelsens ledningsutskott, har insynsplats, så kallad särskild närvarorätt. De har rätten att närvara vid nämndens sammanträde och rätt att delta i överläggningen men inte rätt att delta i beslutet. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

För social- och arbetsmarknadsnämndens utskott gäller att ersättare som inte tjänstgör inte har närvarorätt. Detta av hänsyn till rättssäkerheten och den enskilde individens intresse av personlig integritet.

3.15 Talarordning och ordning vid sammanträdena

Den som har rätt att delta i nämndens överläggningar får ordet i den ordning hen har anmält sig till presidiet och har blivit uppropad.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte rättar sig efter tillsägelse av ordföranden får ordföranden ta ordet från talaren.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse. Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

3.16 Yrkanden

När nämnden har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande lämna det skriftligt.

3.17 Deltagande i beslut

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation (när ett beslut fattas utan omröstning).

3.18 Omröstningar

När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av den ledamot som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna genomförs genom att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppropslistan, ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

3.19 Justering av protokoll

Protokollet ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som nämnden har bestämt. Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som hen har lett.

3.20 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

3.21 Expediering och publicering

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Tillkännagivande av justering av nämndens protokoll på kommunens digitala anslagstavla ska ske senast andra dagen efter det att protokollet har justerats. Härutöver ska hela protokollet publiceras på kommunens hemsida i den utsträckning hinder ej möter på grund av lag eller annan författning.

3.22 Delgivningsmottagare

Delgivning med respektive nämnder sker med ordföranden, kommundirektör, förvaltningschef, kommunjurist eller annan tjänsteperson/anställd inom kommunen som nämnden beslutar.

4 NÄMNDSPECIFIKA REGLEMENTEN

4.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar, utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i *kommunallagen* (2017:725) eller annan relevant lagstiftning, för all verksamhet som ***inte*** faller underskolnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden,äldre- och omsorgsnämnden, bygg- och miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden, valnämnden eller överförmyndaren.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning och ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (*ledningsfunktion*). Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, bolag, stiftelser, föreningar och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (*styrfunktion*).

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över ekonomi och finanser samt ansvarar för att den kommunala verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt, att lagar och förordningar följs och att medlen används på ett ändamålsenligt sätt så att god ekonomisk hushållning upprätthålls. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till kommunfullmäktige *(uppföljningsfunktion*).

Kommunstyrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (*övrig verksamhet och särskilda uppgifter*). Härutöver ansvarar kommunstyrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen och annan lagstiftning.

Kommunstyrelsen fullgör kommunens förpliktelser som *räddningsnämnd* och *trafiknämnd.*

I kommunstyrelsens uppdrag ingår ansvar för hela förvaltningsorganisationen och att vara arbetsgivare för densamma. Kommunstyrelsen ska bevaka att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande arbetsmiljölagstiftning.

4.1.1 LEDNINGSFUNKTIONEN OCH STYRFUNKTIONEN

Allmänt om ledningsfunktionen och styrfunktionen
Kommunstyrelsen ansvarar för samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Kommunstyrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter
Kommunstyrelsen ska

1 leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten för en långsiktigt ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling, såsom

   a) den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten (naturresurser) samt utveckling av strategiskt viktiga områden,

   b) miljö-, klimat-, funktionsvariation-, integrations-, tillgänglighets-, mångfalds-, diskriminerings-, jämställhets- och folkhälsofrågor,

   c) natur- och vattenvårdsfrågor,

   d) bostadsförsörjning,

   e) lokalförsörjning inklusive lokalstrategier med ansvar för att följa verksamhetsnämndernas lokalbehov och initiera, samordna och effektivisera lokalanvändningen i kommunen samt verkställa inhyrning av lokaler till kommunens verksamheter,

   f) kommunens kommunikationsverksamhet,

   g) kommunens IT-verksamhet.

2 utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut.

3 ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning.

4 ha ett övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen.

5 ha ett övergripande ansvar för kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendehanteringssystem, e-postsystem, IT-system, kommunikationssystem, skaderapporterings-system, passersystem och förtroendemannaregister inklusive verka för utveckling och effektiviseringen av den övergripande organisationsstrukturen och administrationen.

6 ha ett övergripande ansvar för att *säkerhetsskyddslagen* (2018:585) följs.

7 anställa kommundirektör samt besluta om instruktion för denne.

8 hos kommunfullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs.

9 kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder.

10 ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad kommunfullmäktige särskilt beslutar.

11 ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna, kommundirektör ochförvaltningscheferna.

12 upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare.

13 bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av kommunfullmäktige i enlighet med kommunallagen.

14 verkställa kommunfullmäktiges beslut, om kommunfullmäktige inte beslutat annat.

15 göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållen annan nämnd.

16 verka för utvecklingen av brukarinflytande, medborgardialog och den kommunala demokratin.

Om kommunfullmäktige inte har beslutat något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som kommunfullmäktige ska handlägga ska beredas. Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon tjänsteperson att besluta om remiss av sådana ärenden.

Företag, bolag, stiftelser och föreningar
Kommunstyrelsen ska

1 ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag, bolag, stiftelser och föreningar som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen.

2 ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterad.

3 ansvara för regelbundna möten mellan kommunstyrelsen och respektive ledningar.

4 löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 2-6 §§ KL är uppfyllda beträffande de företag , bolag, stiftelser och föreningar som kommunen äger eller har intresse i.

5 årligen, i beslut, pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har

varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges kommunfullmäktige snarast. Finner kommunstyrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

6 svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra motsvarande sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Kommunalförbund
Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i, främst vad gäller efterlevnaden av de mål för verksamheten och ekonomin som fastställts av kommunfullmäktige, men också i övrigt beträffande förhållanden som har betydelse för kommunen.

Ekonomi och medelsförvaltning
Kommunstyrelsen ska

1 ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av kommunfullmäktige meddelade riktlinjer för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

2 ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att

   a. underhålla och förvalta kommunens fasta och lösa egendom och fortlöpande hålla sig underrättad om detta,

   b. se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,

   c. handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden inklusive ansvara för utdelning ur donationsfonder när detta inte ankommer på annan nämnd.

3 upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen.

4 se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med *lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597).*

5 upprätta årsredovisning och delårsrapport i enlighet med *lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597).*

6 i enlighet med kommunfullmäktiges särskilda riktlinjer förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser.

7 utfärda förbindelser, som behövs i anledning av kommunfullmäktigebeslut om att uppta lån eller att teckna borgen eller annan ansvarighet.

8 vara centralt organ för upphandling och materialadministrativa frågor inklusive att leda och samordna kommunens upphandling av varor, tjänster och entreprenader enligt upphandlingslagstiftningen.

Delegering från kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen beslutar i följande grupper av ärenden:

1 vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som fullmäktige angivit.

2 på begäran av nämnd omfördela medel som anslagits till nämnden inom den budgeterade verksamhetsvolymen och av kommunfullmäktige fastställd beloppsram och andra riktlinjer.

3 utarrendera, hyra ut eller på annat sätt upplåta fastighet som tillhör kommunen.

4 köp, försäljning och byte av fast egendom samt avtal om fastighetsreglering, allt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt.

5 i mål och ärenden där styrelsen för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal som inte är av principiell och/eller övergripande betydelse.

6 tillstånd att använda kommunens vapen och logotype.

7 avgivande av yttranden enligt *kamerabevakningslagen* (2018:1200).

Kommunstyrelsen beslutar också om yttranden som ankommer på kommunfullmäktige när dessa inte är av principiell betydelse eller när tiden inte medger att yttrandet behandlas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska om möjligt samråda med berörd nämnd vid handläggning av yttrandet.

Personalpolitiken och personalansvaret
Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen är anställnings-, löne- och pensionsmyndighet för kommunens arbetstagare med personal- och arbetsmiljöansvar.

Kommunstyrelsen ska

1 med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

2 förhandla på kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11–14 och 38 §§ *lagen om medbestämmande i arbetslivet (1976:580)* inom andra nämnders verksamhetsområden,

3 avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och dessas arbetstagarorganisationer,

4 besluta om stridsåtgärd,

5 lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § *lagen om vissa kommunala befogenheter* (2009:47),

6 utarbeta regler beträffande de förtroendevaldas arvoden och ersättningar, samt besluta om tolkning av desamma,

7 besluta om anställningsstopp,

8 besluta om strategiska personalfrågor.

4.1.2 UPPFÖLJNINGSFUNKTIONEN

Kommunstyrelsen uppföljning
Kommunstyrelsen ska

1 övervaka att av kommunfullmäktiges fastställda kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna.

2 övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt.

3 följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna.

4 två gånger per år rapportera till kommunfullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

5 en gång årligen till kommunfullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § *kommunallagen* eller enligt annan lag eller författning.

6 inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av kommunfullmäktige fastställda program och direktiv.

7 två gånger varje år lämna kommunfullmäktige en redovisning över beredningen av motioner och medborgarförslag som väckts i kommunfullmäktige och som inte slutligt handlagts av kommunfullmäktige.

4.1.3 ÖVRIG VERKSAMHET OCH SÄRSKILDA UPPGIFTER

Kommunstyrelsen ska ansvara för de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

Näringslivs-, arbetsmarknads- och informationsverksamhet

Kommunstyrelsen ska

- ansvara för övergripande sysselsättnings- och näringslivsfrågor inklusive att samverka med näringslivets parter samt med uppmärksamhet följa samhällsutvecklingen och verka för åtgärder som strävar efter en positiv näringslivsutveckling och ett gott näringslivsklimat,
- ansvara för kommunens centrala informationsverksamhet med övergripande ansvar för kommunens kommunikation, webb, sociala medier, grafiska profil, press- och medieservice och trycksaker inklusive informationsfunktionen i den kommunala krisledningsorganisationen,
- ansvara för funktionen medborgarservice inklusive kommunens kontaktcenter, offentligt medborgarkontor med samhällsvägledning, kommunhusets reception och auktoriserade turistinformation,
- ansvara för kommunens digitala anslagstavla,
- ansvara för kommunens officiella nationaldagsfirande och medborgarskapsceremonin enligt lagen om svenskt medborgarskap (2001:82),
- ansvara för kommunens vänortsverksamhet,
- ~~ansvara för kommunens konsumentvägledning/skuldsanering,~~
- ansvara för den energirådgivning som ankommer på kommunen,
- ansvara för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form,
- ansvara för att hantera frågor om nationella minoriteter och minoritetsspråk,
- ansvara för externa samverkansfrågor.

Samhällsteknisk verksamhet

Kommunstyrelsen ska

- besluta om antagande, ändring eller upphävande av detaljplaner och områdesbestämmelser, inklusive att förlänga eller förnya detaljplanens genomförandetid, när det inte är av principiell betydelse eller av stor vikt,
- upplåta och belasta kommunens fasta egendom med arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättighet samt säga upp motsvarande rättigheter,
- anskaffa rätt till utrymme i annans mark, byggnader eller anläggningar med arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättighet samt säga upp motsvarande rättigheter,
- fatta beslut om rivning av kommunen tillhörig byggnad, dock ej om byggnaden har ett kulturhistoriskt eller därmed jämförligt värde ansvara för den fysiska detaljplaneringen inklusive exploateringsverksamheten enligt *plan- och bygglagen* (2010:900),
- ansvara för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar inklusive vatten- och avloppsförsörjning och fullgöra kommunens uppgifter enligt *lagen om allmänna vattentjänster* (2006:412), *miljöbalken* (1998:808), *lagen om särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* (1998:812) och *ledningsrättslagen* (1973:1144),
- fullgöra kommunens skyldigheter som väghållare och är väghållningsmyndighet enligt *väglagen* (1971:948) samt gaturenhållning, snöröjning och liknande åtgärder enligt *lagen om gaturenhållning och skyltning* (1988:814). Vidare ansvarar nämnden för hantering av bidrag till enskilda vägar,
- ansvara samt besluta om tillstånd och regler för användning av kommunens mark inklusive upplåtelse av offentlig plats/allmän mark och handlägga och utfärda schakttillstånd,
- ansvara för kommunens åtaganden som *trafiknämnd* enligt *trafikförordningen* (1998:1276) inklusive att utfärdar lokala trafikföreskrifter,
- ansvara för parkeringsövervakning på kommunal mark samt tillståndsgivning av allmänna parkeringstillstånd och parkeringstillstånd för personer med rörelsehinder enligt *lagen om kommunal parkeringsövervakning* (1987:24) och *trafikförordningen* (1998:1276),
- besluta om flyttning av fordon och fordonsvrak enligt *lagen om flyttning av fordon i vissa fall* (1982:129),
- ansvara för kollektivtrafik och särskild kollektivtrafik inom kommunen inklusive kommunens skyldigheter gällande skolskjuts och elevresor utifrån bestämmelser om skolskjuts som finns i *skollagen,* (2010:800), *förordning om skolskjutsning* (1970:340), i *trafiksäkerhetsverkets*

föreskrifter om skolskjutsning (TSVFS 1988:17)*, lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa Elevresor (1991:1110)* samt *förordning om kommunernas skyldighet att svara för vissa Elevresor (1991:1120)* och *riktlinjer för särskild kollektivtrafik i Sala kommun.*

- ansvara för förvaltning och utveckling av kommunens mät-, kart- och GIS-verksamhet inklusive produktion av nybyggnads- och grundkartor enligt *plan- och bygglagen* (2010:900),
- ansvara för att förvalta och energieffektivisera kommunens byggnader, samordna nyttjandet av lokaler, hyra in, hyra ut, bygga nytt, bygga om och bygga till på uppdrag av beställande nämnd. Vidare ansvara för drift, förvaltning och uthyrning av kommunens fastigheter och anläggningar samt ansvarar för planering och genomförande av om- till och nybyggnader,
- ansvara för att ortnamn och adresser inom hela kommunen upprättas och fastställs samt besluta om lägenhetsnummer för lägenhetsregistret enligt *lag om lägenhetsregister (2006:378),*
- ansvara för kommunens kostverksamhet (måltidsenheten) vilket innefattar att producera och leverera måltider till förskola, grundskola, gymnasieskola samt till äldreomsorgens verksamhetsområde,
- ansvara för förvaltning och nyanläggning av parker, lekplatser, grönytor, skogar och andra allmänna platser. Vidare ansvara för underhåll och skötsel av parker grönområden och andra allmänna platser, drift och skötsel av Sala Silvergruvas vattensystem samt förvaltningen av kommunens skogsinnehav,
- ansvara för den kommunala renhållningsskyldigheten enligt miljöbalken vad gäller hanteringen av slam från små avlopp.

Uppgifter enligt speciallagstiftning

Kommunstyrelsen ansvarar för de uppgifter som ankommer på kommunen enligt *lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (2006:544) samt övriga uppgifter rörande krisberedskap och säkerhetsskydd.

Kommunstyrelsen ska upprätta förslag till handlingsprogram enligt *lagen om skydd mot olyckor* (2003:778) samt svara för den samordningsuppgift som följer av handlingsprogrammet.

Kommunstyrelsen utser ledamot till hemvärnsråd enligt *hemvärnsförordningen* (1997:146).

Kommunstyrelsens råd

Kommunstyrelsen kan inrätta råd. Det ankommer kommunstyrelsen att utfärda erforderliga bestämmelser för dessa. Under kommunstyrelsen ligger *Pensionärsrådet*, *Funktionsrättsrådet* och *Näringslivsrådet*.

Kommunstyrelsens utskott

Inom kommunstyrelsen i Sala kommun ska det finnas:

- ett arbetsutskott (kommunstyrelsens ledningsutskott)
- ett personal- och förhandlingsutskott (arbetsgivardelegationen).

Ärenden som ska hanteras av kommunstyrelsen ska beredas av utskotten, om beredning bedöms nödvändig. Kommunstyrelsen får besluta om kompletterande uppdrag för utskotten.

Kommunstyrelsens ledningsutskotts (KSLU) huvudsakliga uppgifter är att bereda kommunstyrelsens ärenden samt att fatta beslut i enlighet med kommunstyrelsens fastslagna delegationsordning.

Arbetsgivardelegationen (AG) är kommunstyrelsens organ för personalpolitiska frågor. Arbetsgivardelegationen hanterar samtliga strategiska personalfrågor och i förekommande fall enskilda personalärenden.

4.2 Skolnämnden

Skolnämnden (SKN) ansvarar för kommunens uppgifter och ärenden som avser skolväsendet enligt skollagen (2010:800), gällande skolförfattningar och förordningar, förutom de uppgifter och ärenden som kommunstyrelsen svarar för. Skolnämnden är vårdgivare för elevhälsan.

Inom skolnämndens ansvarsområde ligger:

- förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem,
- utbildningen inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar:
    - förskoleklass
    - grundskola
    - gymnasieskola
    - grundsärskola och gymnasiesärskola med fritidsklubb
- kommunal vuxenutbildning

Övrigt
Nämnden är ansvarig för utdelning av donationsfonder inom nämndens verksamhetsområde.

—

4.3 Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) ansvarar för kommunens uppgifter och ärenden enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten, bland annat *socialtjänstlag* (~~2001:453~~2025:400) (SoL), *lag (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)* och *lag om vård av missbrukare i vissa fall* (1988:870) (LVM).

Socialutskottet ska ha två ledamöter med två ersättare. Socialnämnden utser bland ledamöterna en ordförande, en förste vice ordförande. Utskottet beslutar i samtliga individärenden som enligt lag får delegeras till utskott eller liknande och avser myndighetsutövning inom individ- och familjeomsorgen samt yttranden till andra myndigheter i ärenden som rör enskilda inom nämndens ansvarsområde.

Med myndighetsutövning mot enskild avses att för enskild part besluta om förmån, rättighet, skyldighet eller annat liknade förhållande.

Social- och arbetsmarknadsnämnden har till uppgift att svara för:

- de uppgifter som åvilar en socialnämnd enligt Socialtjänstlagen (~~2001:453~~2025:400) och som inte anförtrotts äldre- och omsorgsnämnden,
- de uppgifter som åvilar en socialnämnd enligt Lag (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och enligt Lag (1988:870) om vård av missbrukare, (LVM),
- de uppgifter som åvilar en kommun enligt lagar och förordningar gällande kommunalt flyktingmottagande,
- de uppgifter som åvilar en förtroendenämnd enligt Lag om patientnämndsverksamhet m.m. (1998:1656)
- de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrotts annan nämnd eller styrelse i kommunen.
- samordning av alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor (ANDT-strategin),
- introduktionsverksamhet för nyanlända
- att agera som arbetslöshetsnämnd enligt lagen (1944:475)
- strategiska och operativa kommunala arbetsmarknadsfrågor

det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott

Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott beslutar i enlighet med ~~10~~ 30 kap ~~4~~ 6-9 §§ SoL om följande ärenden:

- medgivande och beslut om stadigvarande vård och fostran (~~6~~ 22 kap. ~~6~~2 § SoL),
- övervägande om fortsatt vård och om vårdnadsöverflyttning (~~6~~ 22 kap. ~~8~~ 13-14 §§ SoL),
- godkännande av att en utländsk myndighet placerar ett barn i Sverige (~~6~~22 kap. ~~11~~ 17~~a~~ § SoL),
- beslut om placering av barn i utlandet (~~6~~ 22 kap. ~~11 b~~18 § SoL),
- adoptionsmedgivande och återkallande av sådant medgivande (~~6~~ 24 kap. ~~12 och 13~~1-4 §§ SoL),
- beslut att neka samtycke till att ett adoptionsförfarande får fortsätta enligt ~~6~~ 24 kap. ~~14~~ 5 § SoL (rätten att bevilja sådant samtycke får således delegeras till tjänsteman),
- beslut att föra talan om återkrav eller ersättning vid domstol (~~9~~ 33 kap. 1 § och ~~9~~ 33 kap. ~~3~~ 4-5 §§ SoL),
- ansökan om vård med stöd av 4 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
- LVU-beslut om omedelbart omhändertagande med stöd av 6 § eller 6 a § LVU, beslut om hur vården av den unge ska ordnas och var hon eller han ska vistas (11 § första och andra styckena LVU),
- övervägande om fortsatt vård och om vårdnadsöverflyttning (13 § LVU),
- övervägande av umgängesbegränsning (14 § tredje stycket LVU),
- upphörande av LVU-vården (21 § LVU),
- beslut om att den unge ska ha kontakt med en särskilt kvalificerad kontaktperson eller delta i behandling i öppna former (22 § LVU),
- flyttningsförbud, övervägande om fortsatt flyttningsförbud samt tillfälligt flyttningsförbud (24 §, 26 § och 27 § LVU),
- ansökan och beslut om utreseförbud (31 b § LVU),beslut om tillfälligt utreseförbud (31 d § LVU),
- beslut om tillfälligt undantag från utreseförbud (31 i § LVU),
- begäran om handräckning (43 § 1 punkten LVU),
- ansökan om vård med stöd av 11 § LVM, och omedelbart omhändertagande med stöd av 13 § LVM.

Beslut om LVU-vården enligt 11 § LVU kan i akuta situationer delegeras till ordföranden eller annan ledamot i nämndens presidium.

Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott beslutar i enlighet med ~~10~~ 30 kap ~~5~~ 10 § SoL om följande ärenden:

- 1 kap. 4 och 9, 13 och 14 §§ FB om godkännande av faderskapsbekräftelse.
- 2 kap. 1, 4, 5, 6, 7, 8 och 9 §§ FB om bedrivande av faderskapsutredning, med undantag för beslut om att inte påbörja utredning eller att lägga ner utredning.
- 3 kap. 5, 6 och 8 §§ FB om att väcka talan vid domstol om faderskap.
- 4 kap. 14 § FB om uppdrag från domstolen att utse någon som ska genomföra en adoptionsutredning. Det är lämpligt att uppgiften att utse utredare läggs på någon vid nämnden som leder och fördelar arbetsuppgifter av sådant slag, till exempel socialchefen eller chefen för familjerätten.
- 6 kap. 6 §, 14 a § andra stycket och 15 a § tredje stycket FB om godkännande av avtal mellan föräldrarna om vårdnad, boende och umgänge.
- 6 kap. 15 c § FB om yttrande inför domstolsbeslut om umgängesstöd samt utseende av en viss person som umgängesstöd.
- 6 kap. 13 a § FB om beslut att vissa åtgärder inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten får vidtas trots att barnets vårdnadshavare inte är överens om det. Sådana ärenden får dock delegeras endast åt en särskild avdelning som består av ledamöter eller ersättare i nämnden, dvs. till ett utskott.
- 6 kap. 19 § FB om uppdrag från domstolen att utse en utredare i mål och ärenden om vårdnad, boende eller umgänge. Det är lämpligt att uppgiften att utse utredare läggs på någon vid nämnden som leder och fördelar arbetsuppgifter av sådant slag, till exempel socialchefen eller chefen för familjerätten.
- 7 kap. 7 § FB om godkännande av avtal om underhållsbidrag som ska betalas för en längre period än tre månader.
- 11 kap. 16 § FB om att avge yttrande i ärenden om anordnande av godmanskap eller förvaltarskap.

Social- och arbetsmarknadsnämndens ordförande samt vice ordförande utgör socialjouren. Denna schemaläggs på så sätt att ordförande, respektive vice ordförande har jour varannan vecka enligt ett rullande schema.

För utskottet gäller att ersättare som inte tjänstgör inte har närvarorätt. Detta av hänsyn till rättssäkerheten och den enskilde individens intresse av personlig integritet.

Övrigt
Nämnden är ansvarig för utdelning ur donationsfonder inom nämndens verksamhetsområde.

_____

4.4 Äldre- och omsorgsnämnden

Äldre- och omsorgsnämnden (ÄON) ansvarar för kommunens uppgifter och ärenden enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården, bland annat *socialtjänstlag* (2001:453) (SoL), *lag om stöd och service till vissa funktionshindrade* (1993:387) (LSS), *hälso- och sjukvårdslag* (2017:30) (HSL). Äldre- och omsorgsnämnden beslutar i samtliga individärenden som avser myndighetsutövning inom nämndens ansvarsområde samt yttranden till andra myndigheter i ärenden som rör enskilda inom nämndens ansvarsområde.

Med myndighetsutövning mot enskild avses att för enskild part besluta om förmån, rättighet, skyldighet eller annat liknade förhållande.

Äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att svara för:

- äldreomsorg samt hemtjänst för både äldre och yngre personer~~,~~ jämte kommunal hälso- och sjukvård ~~samt~~ och hemsjukvård,
- stöd och service enligt LSS till vissa personer med funktionsnedsättning
- kommunal socialpsykiatri

Övrigt

Nämnden är ansvarig för utdelning ur donationsfonder inom nämndens verksamhetsområde.

4.5 Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden (BMN) ansvarar för kommunens uppgifter och myndighetsutövning inom områdena byggnadsväsendet, miljö- och hälsoskyddsområdet inklusive livsmedelshantering samt alkohol och tobak, samt övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom byggnadsväsendet samt miljö- och hälsoskyddsområdet.

Bygg- och miljönämnden har till uppgift att svara för;

- att fullgöra kommunens myndighetsutövande uppgifter inom byggnadsväsendet enligt *plan och bygglagen* (2010:900), *plan- och byggförordningen* (2011:338), *lag om färdigställandeskydd* (2014:227). Det innefattar inte planeringen av användningen av mark och vatten, då detta ingår i kommunstyrelsens ansvarsområde,
- de befogenheter och skyldigheter inom byggnadsväsendet som ankommer på kommunen enligt bland annat *anläggningslag* (1973:1149), *anläggningskungörelse* (1973:1165), *lag om energideklaration för byggnader* (2006:985), *fastighetsbildningslag* (1970:988) med undantag av vad som stadgas i 4 kap 2 §, 5 kap 3 § tredje stycket, 14 kap 10 § och 16 kap 14 §, *fastighetsbildningskungörelsen* (1971:762) med undantag av vad som stadgas i 3 och 5 §., *kulturmiljölagen* (1988:950),
- att fullgöra kommunens myndighetsutövande uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet som regleras i *miljöbalken* (1998:808), *strålskyddslagen* (2018:396), *lag om tobak och liknande produkter* (2018:2088), *alkohollagen* (2010:1622), *lag om handel med vissa receptfria läkemedel* (2009:730) och följdförfattningar till nämnda lagar, detta inklusive myndighetsutövning utifrån reglering i miljöbalken och dess förordningar också avseende avfallshantering samt att bedriva den tillsyn som åligger kommunen enligt *lag* {2022:1257} *om tobaksfria nikotinprodukter*,
- att fullgöra kommunens myndighetsutövande uppgifter inom livsmedelsområdet samt de övriga uppgifter som ska bedrivas inom offentlig livsmedelskontroll enligt Europaparlamentets och Rådets förordningar (EG), *livsmedelslagen* (2006:804) och *smittskyddslagen* (2004:168) samt följdförfattningar till nämnda lagar,
- att fullgöra kommunens myndighetsutövande uppgifter inom handläggning och utbetalning av bostadsanpassningsbidrag enligt *lag om bostadsanpassningsbidrag* (2018:222).

Övrigt
Nämnden är vidare ansvarig för att lämna yttranden över fastighetsbildningsfrågor.

_____

4.6 Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden (KFN) ansvarar för kommunens uppgifter inom områdena kultur och fritid i enlighet med bestämmelserna i bland annat bibliotekslag (2013:801) och spellag (2018:1138) eller annan författning som ankommer på nämnden.

Kultur- och fritidsnämnden svarar för kommunens kultur- och fritidsverksamhet och ska

- tillhandahålla lokaler och anläggningar för sport- och fritidsverksamhet samt rekreation,
- driva ungdomsgårdar och annan fritidsverksamhet samt genom olika stödinsatser främja föreningsverksamheten,
- handlägga ansökningar om olika föreningsbidrag från fritids- och idrottsföreningar, organisationer, samlingslokaler, pensionärs- och handikappföreningar,
- administrera och fördela stipendier inom nämndens verksamhetsområde,
- handlägga och besluta i ärenden enligt spellag (2018:1138),
- besluta om regler för bidrag till föreningar inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde enligt bibliotekslag (2013:801),
- driva och utveckla biblioteksverksamheten,
- främja kulturverksamhet såsom konst, teater, film, musik,
- bedriva kulturskola,
- förvalta Sala Sparbanks kulturfond enligt gällande reglemente,
- stödja lokalhistorisk forskning och hembygdsvårdande verksamhet,
- handlägga avtal med kulturföreningar,
- handlägga ansökningar om olika föreningsbidrag till kulturföreningar,
- samordna och handlägga bidrag till Studieförbunden,
- verka för att bevara byggnader och miljöer i kommunen med estetiskt och kulturhistoriskt värde,
- utarrendera, uthyra eller upplåta av kommunen ägda anläggningar och lokaler som faller under nämndens driftsansvar för en tid av högst 10 år,
- ansvara för kommunens konstnärliga gestaltningsproiekt, konstinköp och konstsamlingar inklusive att bevaka frågor om utsmyckning av offentliga platser och byggnader, som inte ligger under kommunstyrelsen eller annan nämnds ansvarsområde.

_____

4.7 Valnämnden

Valnämnden (VN) ansvarar för kommunens uppgifter inom området val i enlighet med bestämmelserna i *vallagen* (2005:837), *kommunallagen* (2017:725), *folkomröstningslagen* (1979:369) och *lagen om kommunala folkomröstningar* (1994:692) eller annan författning som ankommer på nämnden.

Valnämnden svarar enligt gällande valförfattningar för genomförande av

- val till riksdag, region- och kommunfullmäktige, Europaparlamentet samt eventuella extra val,
- rådgivande folkomröstning enligt regeringsformen,
- kommunal folkomröstning.

Valnämnden ansvarar för alla de administrativa uppgifter som behövs för att ett val ska kunna genomföras. Det innebär bland annat att

- föreslå indelning i valdistrikt,
- tillhandahålla vallokaler,
- utse röstmottagare,
- ansvara för förtidsröstningen i kommunen,
- genomföra den preliminära rösträkningen, dels på valkvällen, dels på onsdagen veckan efter valdagen,
- verka för att underlätta allmänhetens deltagande i val.

Övrigt
Nämnden äger besluta om ersättning för valförrättare och andra som utför valarbetet.

_____

4.8 Krisledningsnämnden

Krisledningsnämndenansvarar för kommunens uppgifter enligt *lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (2006:544), *förordning om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (2006:637), *lagen om totalförsvar och höjd beredskap* (1992:1403), *förordning om totalförsvar och höjd beredskap (2015:1053)* samt *kommunallagen* (2017:725).

Nämnden har rätt att överta beslutanderätt, helt eller delvis, från kommunens övriga nämnder i den utsträckning som nämnden finner det nödvändigt vid en uppkommen kris och i de fall där det har inträffat en extraordinär händelse av sådant slag att kommunens normala beslutsgång inte är tillräckligt snabb och samordnad.

Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Beslutanderätt får endast övertas i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den specifika händelsens art och omfattning. Nämndens beslut ska omedelbart tillställas berörd nämnd och – om möjligt – ska dessförinnan krisledningsnämnden ha berett berörd nämnds ordförande tillfälle att yttra sig. Så snart förhållanden medger detta ska nämnden besluta att de uppgifter som nämnden övertagit ska återgå till ordinarie nämnd. Under höjd beredskap ansvarar kommunledningsnämnden för den verksamhet som anges i 3 kap. LEH.

Krisledningsnämnden ansvarar för den verksamhet som framgår av 7 § lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

De delegationer som den ordinarie nämnden beslutat ge till tjänstepersoner fortsätter att gälla, även under ledning av krisledningsnämnden, såvida inte krisledningsnämnden beslutar annat.

Ordföranden, eller vid dennes frånvaro vice ordföranden, får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska därefter snarast anmälas till nämnden, 2 kap. 3 § andra resp. tredje stycket LEH. Befogenheten följer redan av LEH och det krävs därför ingen delegation från nämnden för att beslutanderätten ska kunna utövas.

Beslut om att överta och återlämna annan nämnds uppgifter ska omedelbart delges respektive nämnd, berörd förvaltning/kontor samt kommunfullmäktiges ordförande.

Krisledningsnämnden har till sitt förfogande samtliga de resurser som nämnden finner nödvändiga.

Krisledningsnämnden får på begäran lämna hjälp till andra kommuner och regioner som drabbats av en extraordinär händelse i fredstid. Om hjälp har lämnats har kommunen rätt till skälig ersättning av den andra kommunen eller regionen.

Krisledningsnämndens protokoll ska tillställas varje kommunfullmäktigeledamot och dess ersättare. Vid kommunfullmäktiges sammanträde ska krisledningsnämnden därutöver ge en sammanfattande föredragning om fattade beslut i stort.

Krisledningsnämnden ska vidare hålla kommunfullmäktiges ordförande löpande informerad om verksamheten.

När krisledningsnämndens verksamhet som är föranledd av den extraordinära händelsen inte längre behövs, får styrelsen besluta att verksamheten ska upphöra. Om styrelsen fattar ett sådant beslut återgår de verksamhetsområden som krisledningsnämnden har övertagit till ordinarie nämnd. Ett sådant beslut om att krisledningsnämndens verksamhet ska upphöra kan även fattas av fullmäktige.

_____

Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun
Kommunfullmäktige

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se |Postadress Box 304, 733 25 Sala

Dnr 2025/110

ÄON § 83 Förslag till revidering av reglemente

INLEDNING
Den 1 jul 2025 träder nya Socialtjänstlagen i kraft och får då ett nytt svenskt författningssamlingsnummer.
I och med förändringen behöver reglemente för ÄON revideras. Revideringen bör även omfatta vissa förtydligande vad Äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att ansvara för. Den text som är röd föreslås att tas bort och den text som är grön föreslås att läggas till.

Förslag på revidering av nuvarande reglemente text.

4.4 Äldre- och omsorgsnämnden
Äldre- och omsorgsnämnden (ÄON) ansvarar för kommunens uppgifter och ärenden enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården, bland annat socialtjänstlag (2001:453) (från och med 2025-07-01 - 2025:400), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) (LSS), hälso- och sjukvårdslag (2017:30) (HSL). Äldre- och omsorgsnämnden beslutar i samtliga individärenden som avser myndighetsutövning inom nämndens ansvarsområde samt yttranden till andra myndigheter i ärenden som rör enskilda inom nämndens ansvarsområde.
Med myndighetsutövning mot enskild avses att för enskild part besluta om förmån, rättighet, skyldighet eller annat liknade förhållande.[1]

Äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att svara för:
- äldreomsorg samt hemtjänst för både äldre och yngre personer, jämte kommunal hälso- och sjukvård och hemsjukvård,
- stöd och service enligt LSS till vissa personer med funktionsnedsättning
- kommunal socialpsykiatri.

Övrigt Nämnden är ansvarig för utdelning ur donationsfonder inom nämndens verksamhetsområde.[2]

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
Bilaga ÄON 2025.329 ÄON Missiv – Förslag till revidering av Sala kommuns reglemente
Föredragning av T.F Socialchef ÄON Anneli. L. Sundin

[1] Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun, sid. 38
[2] Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun, sid. 38

fortsättning § ~~82~~ 83

Yrkanden
Ordförande Camilla Runerås (S) yrkar,
att Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

attgodkänna föreslagen till revidering av Sala kommuns reglemente, samt

att hemställa till Kommunstyrelsen att besluta om revideringar i reglementet enligt förslag i bilaga från Äldre- och omsorgsnämnden.

Beslutsgång
Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att godkänna föreslagen till revidering av Sala kommuns reglemente, samt

att hemställa till Kommunstyrelsen att besluta om revideringar i reglementet enligt förslag i bilaga från Äldre- och omsorgsnämnden.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Kontor
Anneli L Sundin
Verksamhetschef/Vård o omsorg

Äldre- och omsorgsnämnd

MISSIV

ÄON Missiv - Förslag till revidering av Sala kommuns reglemente

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Den 1 jul 2025 träder nya Socialtjänstlagen i kraft och får då ett nytt svenskt författningssamlingsnummer.
I och med förändringen behöver reglemente för ÄON revideras. Revideringen bör även omfatta vissa förtydligande vad Äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att ansvara för. Den text som är röd ska tas bort och den text som är grön ska läggas till.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att godkänna föreslagen till revidering av Sala kommuns reglemente, samt

att hemställa till Kommunstyrelsen att besluta om revideringar i reglementet enligt förslag i bilaga från Äldre- och omsorgsnämnden.

Bilagor:

1 ÄON Tjänsteskrivelse – Förslag till revidering av reglemente

SALA KOMMUN

TJÄNSTESKRIVELSE

ÄON Missiv - Förslag till revidering av Sala kommuns reglemente

BAKGRUND
Den 1 jul 2025 träder nya Socialtjänstlagen i kraft och får då ett nytt svenskt författningssamlingsnummer.
I och med förändringen behöver reglemente för ÄON revideras. Revideringen bör även omfatta vissa förtydligande vad Äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att ansvara för. Den text som är röd föreslås att tas bort och den text som är grön föreslås att läggas till.

Förslag på revidering av nuvarande reglemente text.

4.4 Äldre- och omsorgsnämnden
Äldre- och omsorgsnämnden (ÄON) ansvarar för kommunens uppgifter och ärenden enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården, bland annat socialtjänstlag (2001:453) 2025:400 (SoL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) (LSS), hälso- och sjukvårdslag (2017:30) (HSL). Äldre- och omsorgsnämnden beslutar i samtliga individärenden som avser myndighetsutövning inom nämndens ansvarsområde samt yttranden till andra myndigheter i ärenden som rör enskilda inom nämndens ansvarsområde. Med myndighetsutövning mot enskild avses att för enskild part besluta om förmån, rättighet, skyldighet eller annat liknade förhållande.[1]

Äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att svara för:
- äldreomsorg samt hemtjänst för både äldre och yngre personer, jämte kommunal hälso- och sjukvård och hemsjukvård,
- stöd och service enligt LSS till vissa personer med funktionsnedsättning
- kommunal socialpsykiatri.
Övrigt Nämnden är ansvarig för utdelning ur donationsfonder inom nämndens verksamhetsområde.[2]

[1] Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun, sid. 38
[2] Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun, sid. 38

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktions-nedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Sida 1 av 50

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattar
Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun		Reglemente	Kommunen
Beslutsinstans	Dokumentansvarig	Publicering	
Kommunfullmäktige	Kommunjurist	www.sala.se, intranät	

Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer
2023-02-27		1.3.1	2022/1130
Gäller från och med	Ersätter		Författningssamling
2023-02-27	2022/1149		KFS 129 Revision 03

INNEHÅLL

1 GEMENSAMMA BESTÄMMELSER 7
1.1 Nämndernas sammansättning 7
1.2 Ordföranden 7
1.3 Nämndsansvar, samverkan mellan nämnderna och rapporteringsskyldighet 8
1.4 Behandling av personuppgifter 10
1.5 Arkivmyndighet och nämndernas arkiv 10
2 NÄMNDERNAS ARBETSFORM 11
2.1 Val 11
2.2 Presidium 11
2.3 Interimsordförande, ålderspresident 11
2.4 Fyllnadsval till presidiet med mera 11
2.5 Avsägelse samt upphörande av uppdraget 12
2.6 Utskott 12
2.7 Delegering av ärenden inom en nämnd 12
2.8 Undertecknande av handlingar 13
2.9 Processbehörighet – talan i mål och ärenden 14
2.10 Medborgarförslag 14
2.11 Samverkan och förhandling 14
2.12 Administrativa regler 15
2.13 Slutlig beslutsinstans 15
3 NÄMNDERNAS SAMMANTRÄDESFORM 16
3.1 Tid för sammanträde 16
3.2 Extra sammanträde 16
3.3 Ändring av sammanträdesdag och tid för sammanträde 16
3.4 Plats för sammanträde 16
3.5 Deltagande på distans 16
3.6 Kallelse och tillkännagivande av sammanträde 17
3.7 Ärenden och handlingar till sammanträdet 17
3.8 Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde 18
3.9 Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare 18
3.10 Jäv och avbruten tjänstgöring 19
3.11 Upprop 19
3.12 Protokolljusterare 19
3.13 Turordning för handläggning av ärendena 19
3.14 Yttranderätt och närvarorätt 20
3.15 Talarordning och ordning vid sammanträdena 20
3.16 Yrkanden 21
3.17 Deltagande i beslut 21
3.18 Omröstningar 21
3.19 Justering av protokoll 21
3.20 Reservation 22
3.21 Expediering och publicering 22
3.22 Delgivningsmottagare 22
4 NÄMNDSPECIFIKA REGLEMENTEN 23

4.1 Kommunstyrelsen 23
4.2 Skolnämnden 33
4.3 Social- och arbetsmarknadsnämnden 34
4.4 Äldre- och omsorgsnämnden 38
4.5 Bygg- och miljönämnden 39
4.6 Kultur- och fritidsnämnden 40
4.7 Valnämnden 41
4.8 Krisledningsnämnden 42

1 GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Det som sägs i detta reglemente gäller alla nämnder och kommunstyrelsens utskott i Sala kommun, om inte annat anges i det nämndspecifika reglementet. Detta gäller med undantag för överförmyndaren, som följer ett eget särskilt reglemente. Med nämnd avses även kommunstyrelsen om annat ej är specificerat.

1.1 Nämndernas sammansättning

Kommunens nämnder indelas i fem verksamhetsområden och består av följande antal ledamöter och ersättare.

Nämnd	*Ledamöter*	*Ersättare*
Kommunstyrelsen (KS)	13	13
Skolnämnden	7	7
Social- och arbetsmarknadsnämnden	7	7
Äldre- och omsorgsnämnden	7	7
Bygg- och miljönämnden (BMN)	5	5
Kultur- och fritidsnämnden (KFN)	5	5
Valnämnden (VN)	5	5
Krisledningsnämnden	5	5

Utöver nämnderna finns under kommunstyrelsen utskott; kommunstyrelsens ledningsutskott (KSLU) och arbetsgivardelegationen (AG).

Bland ledamöterna väljer kommunfullmäktige en ordförande, en vice ordförande och en andre vice ordförande till nämndernas *presidium*. Ordförande i kommunstyrelsens är tillika *kommunalråd* och andre vice ordförande i kommunstyrelsen är tillika *oppositionsråd*.

1.2 Ordföranden

Det åligger ordföranden

1. att leda nämndens arbete och sammanträden,
2. att kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
3. att inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,

4 att se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden, samt

5 att bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det kommunstyrelsens ordförande, tillika kommunalrådet, att under kommunstyrelsen;

1 ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning,

2 med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,

3 främja samverkan mellan kommunstyrelsen, kommunens övriga nämnder och kommunfullmäktige samt

4 representera kommunen/kommunstyrelsens vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden, om nämnden inte bestämt annat.

1.3 Nämndsansvar, samverkan mellan nämnderna och rapporteringsskyldighet

Nämnderna ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska också följa det kommunfullmäktige – i detta reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnderna ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer, policys eller andra beslutade dokument. Det är nämndernas ansvar att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig.

Nämnderna ska arbeta för långsiktig, ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling.

Nämnderna ska i sin verksamhet och i beslut även följa den övergripande checklista som antagits avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna.

Nämnderna ska kontinuerlig följa upp sin verksamhet och vid behov, till kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen, rapportera hur nämndens verksamheter och ekonomi utvecklas. De ska även informera om verksamheten och nämndens arbete till allmänheten.

Nämnderna ska verka för en samverkan mellan nämnderna för att gemensamt nå kommunens övergripande mål.

Nämnderna och kommunalråd respektive oppositionsråd ska i möjligaste mån från samtliga nämnder erhålla den information och det underlag de behöver i sin

verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med civilsamhället, det vill säga föreningar och organisationer, när dessa är särskilt berörda. Nämnderna beslutar om formerna för samrådet.

Nämnderna ansvarar inom sina ansvarsområden för:

- att upprätthålla långsiktig planering och strategisk utveckling så att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt,
- att interna kontrollen inklusive uppföljning, utvärdering och kvalitetsarbete är tillräcklig, följs och sker kontinuerligt,
- att med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen inom nämndens ansvarsområde,
- att bereda/utarbeta förslag till program, taxor och andra ärenden som ska fastställas av kommunfullmäktige,
- att kommunfullmäktiges beslut verkställs, om kommunfullmäktige inte beslutat annat,
- att till kommunstyrelsen yttra sig över förslag, framställningar och motioner etc. samt fullgöra de övriga uppgifter som kommunfullmäktige delegerar till nämnderna och i samband med detta vid behov samråda med övriga berörda nämnder,
- att anta delegationsordningar och hålla dessa dels aktuella, dels utformade så att en effektiv ärendehantering uppnås,
- att styrprocessen *Sala kommuns ekonomi och verksamhetsstyrning för verksamhetsåret* följs,
- att räkenskaperna är rättvisande,
- att budgeten från kommunfullmäktige inte överskrids,
- att det systematiska arbetsmiljöarbetet följs.

Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

I det nämndspecifika reglementet anges nämndernas övriga specifika uppgifter.

1.4 Behandling av personuppgifter

Nämnderna är ansvariga för de personregister och de personuppgifts-behandlingar som nämnden för i sin verksamhet och förfogar över, i enlighet med gällande personuppgifts-, dataskydds- och integritetsskyddande lagstiftning samt registerlagstiftning.

Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen. Kommunstyrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i kommunfullmäktige samt hos kommunfullmäktigeberedningar.

Nämnderna ska utse *dataskyddsombud*.

1.5 Arkivmyndighet och nämndernas arkiv

Kommunstyrelsen är *arkivmyndighet* för kommunen enligt *arkivlagen* (1990:782).

Nämnderna ansvarar för att nämndernas närarkiv vårdas och förvaras enligt arkivlagen, kommunens upprättade riktlinjer och arkivmyndighetens anvisningar.

Närmare föreskrifter om arkivvård finns i *Riktlinje för hantering av arkiv*.

2 NÄMNDERNAS ARBETSFORM

2.1 Val

Ledamöterna och ersättarna i nämnderna väljs av kommunfullmäktige för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har hållits i hela landet.

I kommunstyrelsen förrättas val av ledamöter, ersättare, ombud eller andra representanter i de utskott, råd, intresseföreningar och samrådsgrupper som kommunen har intresse i.

2.2 Presidium

Kommunfullmäktige väljer bland ledamöterna i nämnden en ordförande, en vice ordförande samt en andre vice ordförande, att tjänstgöra den tid, för vilken de blivit valda som ledamöter i nämnden. Tillsammans utgör de nämndens *presidium*.

Ordförande i kommunstyrelsens är tillika *kommunalråd* och andre vice ordförande i kommunstyrelsen är *oppositionsråd*.

2.3 Interimsordförande, ålderspresident

Den som har varit ledamot i nämnden längst tid är *ålderspresident*.

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den till åldern äldste av dem vara ålderspresident.

2.4 Fyllnadsval till presidiet med mera

Om ordförande eller någon av vice ordförande avgår som ledamot eller från sin presidiepost bör kommunfullmäktige så snart det kan ske, välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått. Detta gäller även ledamöter och ersättare.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Fyllnadsval för ledamöter, ersättare, ombud eller andra representanter i de utskott, råd, intresseföreningar och samrådsgrupper som kommunen har intresse i, förrättas av kommunstyrelsen.

2.5 Avsägelse samt upphörande av uppdraget

En förtroendevald som önskar avsäga sig sitt uppdrag ska lämna in en skriftlig avsägelse som anger vilket eller vilka uppdrag som ska avslutas och från vilket datum. Avsägelsen lämnas in till kommunens administrativa enhet. Avsägelsen behandlas vid nästkommande kommunfullmäktige sammanträde.

Om en förtroendevald som valts av kommunfullmäktige upphör att vara valbar upphör uppdraget vid nästa kommunfullmäktigesammanträde om inte kommunfullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av kommunfullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan lämnas in till kommunens administrativa enhet.

2.6 Utskott

Enligt kommunallagen får kommunfullmäktige bestämma att en nämnd ska ha ett eller flera utskott. Varje nämnd kan därutöver själv besluta om eventuellt utskott.

Arbetsform och sammanträden följer nämndernas förutom att:

- Sammanträden ska också hållas när ordförande anser att det behövs eller när minst tre ledamöter begär det.
- Utskottet få handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.
- Ärenden som utskottet självständigt ska handlägga enligt fastställd delegationsordning ska hänskjutas till nämnd för avgörande om minst två ledamöter i utskottet begär det.

2.7 Delegering av ärenden inom en nämnd

Nämnderna får uppdra åt presidium, utskott, ledamot, ersättare eller tjänsteperson anställd hos kommunen, att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Det går inte att delegera till en grupp anställda eller till en grupp bestående av anställda och förtroendevalda eller en grupp av förtroendevalda som inte utgör ett utskott eller till anställd i kommunalt företag.

Nämnderna lämnar delegeringsuppdrag genom särskilt beslut eller genom att fatta beslut om en delegeringsordning där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater. Det bör också vara klart, genom delegeringsordningen eller på annat sätt, vem som går in i en delegats ställe vid delegatens frånvaro. Nämnderna beslutar själva i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten

ska delegeras. Räckvidden för en nämnds delegeringsbefogenhet framgår av 6 kap 38 § kommunallagen.

Beslut, som fattas med stöd av delegation, ska anmälas till nämnden som bestämmer i vilken ordning detta ska ske.

I följande slag av ärenden får beslutanderätten **inte** delegeras:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttrande till kommunfullmäktige liksom yttrande med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av kommunfullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om det är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- ärenden som väckts genom medborgarförslag som är av strategisk karaktär,
- övriga ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Ärenden, där beslutanderätten har getts till en delegat, ska överlämnas till nämnden för avgörande, om särskilda skäl för detta finns.

Nämnderna får delegera beslutanderätten till ordföranden eller annan ledamot i nämnden i brådskande ärenden, där nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Kommundirektör/förvaltningschef eller annan tjänsteperson som fått delegationsrätt får i sin tur delegera beslutanderätten åt en tjänsteperson anställd inom kommunen om vidaredelegation framgår av delegationsordningen.

Vid handläggning av ärende med stöd av delegerad beslutanderätt gäller i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i kommunallagen för nämndbeslut.

Nämnderna får besluta att vissa delegerade beslut inte behöver anmälas till nämnden. Sådana beslut ska protokollföras särskilt och tillkännages på kommunens digitala anslagstavla. Brådskande beslut enligt 6 kap 39 § kommunallagen måste dock alltid anmälas till nämndens nästa sammanträde.

2.8 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutats av respektive nämnd, ska undertecknas av ordföranden, eller vid förfall för denne av vice ordförande och för kommunstyrelsen kontrasigneras av tjänsteperson som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar enligt delegationsordningen.

2.9 Processbehörighet – talan i mål och ärenden

Nämnderna får själva eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde. De får även träffa bindande överenskommelser i den mån överenskommelsen inte innebär utvidgning eller avsevärd förändring av nämndens verksamhet i förhållande till kommunfullmäktiges fastställda mål och planer.

Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av kommunfullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut, om inte kommunfullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

2.10 Medborgarförslag

Medborgarförslag av *strategisk karaktä*r, som kommunfullmäktige överlåtit till kommunstyrelsen för beredning, ska om möjligt beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes.

Medborgarförslag av *verkställighetskaraktär*, som kommunfullmäktiges ordförande, i samråd med vice ordförande, överlåtit till berörd nämnd för hantering och därmed överlåtit beslutanderätten till kommunstyrelsen eller en annan nämnd, ska hanteras skyndsamt och verkställas när detta är möjligt.

Nämnderna ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt samt redovisa verkställande av medborgarförslag. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

2.11 Samverkan och förhandling

Nämnderna ansvarar för att följa samverkansavtal. *Lag om medbestämmande i arbetslivet* (1976:580), *arbetsmiljölagen* (1977:1160) och *lagen om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen* (1974:358) utgör den rättsliga grunden för samverkanssystemet.

Hantering av tvisteförhandling och rätten att träffa kollektivavtal ankommer på kommunstyrelsen.

2.12 Administrativa regler

Nämnderna ansvarar för att administrationen av dess verksamhet i alla avseenden fullt ut motsvarar de krav som kommer till uttryck i det offentligrättsliga regelverk som framgår bland annat av *kommunallagen* (2017:725), *förvaltningslagen* (2017:900), *lagen om kommunal bokföring och redovisning* (2018:597), *tryckfrihetsförordningen* (1949:105), *offentlighets- och sekretesslagen* (2009:400), *arkivlagen* (1990:782) gällande personuppgifts-, dataskydds- och integritetsskyddande lagstiftning samt registerlagstiftning.

2.13 Slutlig beslutsinstans

Kommunstyrelsen ska fatta det slutliga beslutet i ärenden där flera nämnder är oense.

3 NÄMNDERNAS SAMMANTRÄDESFORM

3.1 Tid för sammanträde

Nämnden sammanträder på den dag och tid som nämnden bestämmer.

Nämnden beslutar om huruvida sammanträden i nämnden ska vara öppna för allmänheten.

3.2 Extra sammanträde

Om presidiet eller minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det, eller om ordföranden anser att det behövs, ska ett extra sammanträde hållas. En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet.

Sammanträdet hålls på den tid som ordföranden bestämmer, efter samråd med vice ordföranden.

3.3 Ändring av sammanträdesdag och tid för sammanträde

Om det föreligger särskilda skäl, får ordföranden, efter samråd med vice ordföranden, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

3.4 Plats för sammanträde

Nämnden sammanträder i den lokal som ordförande bestämmer, efter samråd med vice ordföranden.

3.5 Deltagande på distans

Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast två arbetsdagar i förväg anmäla detta till nämndsekreteraren. Ordföranden får medge dispens från denna tidsgräns samt avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i sammanträden.

3.6 Kallelse och tillkännagivande av sammanträde

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas.

Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde fem arbetsdagar före sammanträdesdagen. Detta sker digitalt eller, för den ledamot/ersättare som så begär med motivering för detta, via landpost.

Nämndens sammanträden ska också tillkännages på kommunens digitala anslagstavla fem arbetsdagar före sammanträdesdagen. Om sammanträdet är så brådskande att det inte hinner tillkännages i vanligt ordning ska detta tillkännages på anslagstavlan senast vardagen närmast sammanträdesdagen.

3.7 Ärenden och handlingar till sammanträdet

Ordföranden bestämmer när nämnden ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

Utskotts, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kallelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet. Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Kallelse med handlingar publiceras på kommunens hemsida och i Netpublicator (ledamöternas digitala kommunikationskanal). Detta gäller med vissa undantag för de nämnder som behandlar ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Bygg- och miljönämndens handlingar distribueras endast via Netpublicator till ledamöter och ersättare i nämnden.

Handlingar till Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott distribueras endast till de ledamöter som är beslutande vid sammanträdet. Sammanträdet inleds med att ledamöterna får inläsningstid av ärendena, och direkt efter sammanträdet förstörs handlingarna.

Handlingar i individärenden rörande myndighetsutövning inom Äldre- och omsorgsnämnden distribueras endast till de ledamöter som är beslutande vid sammanträdet. Sammanträdet inleds med att ledamöterna får inläsningstid av ärendena, och direkt efter sammanträdet förstörs handlingarna.

3.8 Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

Om nämnden inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan nämnden besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Nämnden kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar nämnden genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om nämnden beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden ett tillkännagivande om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt. Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver något tillkännagivande inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

3.9 Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

En ledamot som är förhindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare samt till sin gruppledare eller vice gruppledare, som underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i styrelsen/nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får styrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren ska sköta ordförandens samtliga uppgifter.

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring. Detta gäller även ersättare.

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. Endast om det föreligger synnerligen särskilda skäl för det får inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

3.10 Jäv och avbruten tjänstgöring

En ledamot eller ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

Ledamot som avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får inte åter tjänstgöra vid sammanträdet.

3.11 Upprop

En uppropslista som visar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde ska upprop ske enligt uppropslistan. Upprop ska också ske i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

En ledamot eller ersättare som infinner sig efter närvaroregistreringen eller som lämnar sammanträdet före dess avslut ska anmäla detta till sekreteraren.

3.12 Protokolljusterare

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan upprop har skett väljer nämnden en ledamot att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

3.13 Turordning för handläggning av ärendena

Nämnden behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i tillkännagivandet. Ordförande kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Om det tillkommit ett ärende som inte finns med i kallelsen bestämmer ordföranden när under ett sammanträde detta ärende ska behandlas.

Nämnden får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

3.14 Yttranderätt och närvarorätt

Kommunalrådet och oppositionsrådet har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i beslutet. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Nämnden får därutöver, om särskilda skäl föreligger för detta, medge ledamot av kommunstyrelsen rätt att närvara. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid ett sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild. Även en anställd i kommunen eller särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Ersättare som inte tjänstgör får närvara vid nämndens sammanträde och har rätt att delta i överläggningen, men inte i beslutet.

Representanter för partier som är representerade i kommunfullmäktige, men inte getts en ordinarie eller ersättarplats i kommunstyrelsen och kommunstyrelsens ledningsutskott, har insynsplats, så kallad särskild närvarorätt. De har rätten att närvara vid nämndens sammanträde och rätt att delta i överläggningen men inte rätt att delta i beslutet. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

För social- och arbetsmarknadsnämndens utskott gäller att ersättare som inte tjänstgör inte har närvarorätt. Detta av hänsyn till rättssäkerheten och den enskilde individens intresse av personlig integritet.

3.15 Talarordning och ordning vid sammanträdena

Den som har rätt att delta i nämndens överläggningar får ordet i den ordning hen har anmält sig till presidiet och har blivit uppropad.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte rättar sig efter tillsägelse av ordföranden får ordföranden ta ordet från talaren.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse. Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

3.16 Yrkanden

När nämnden har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande lämna det skriftligt.

3.17 Deltagande i beslut

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation (när ett beslut fattas utan omröstning).

3.18 Omröstningar

När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av den ledamot som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna genomförs genom att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppropslistan, ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

3.19 Justering av protokoll

Protokollet ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som nämnden har bestämt. Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som hen har lett.

3.20 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

3.21 Expediering och publicering

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Tillkännagivande av justering av nämndens protokoll på kommunens digitala anslagstavla ska ske senast andra dagen efter det att protokollet har justerats. Härutöver ska hela protokollet publiceras på kommunens hemsida i den utsträckning hinder ej möter på grund av lag eller annan författning.

3.22 Delgivningsmottagare

Delgivning med respektive nämnder sker med ordföranden, kommundirektör, förvaltningschef, kommunjurist eller annan tjänsteperson/anställd inom kommunen som nämnden beslutar.

4 NÄMNDSPECIFIKA REGLEMENTEN

4.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar, utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i *kommunallagen* (2017:725) eller annan relevant lagstiftning, för all verksamhet som ***inte*** faller underskolnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden,äldre- och omsorgsnämnden, bygg- och miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden, valnämnden eller överförmyndaren.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning och ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (*ledningsfunktion*). Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, bolag, stiftelser, föreningar och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (*styrfunktion*).

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över ekonomi och finanser samt ansvarar för att den kommunala verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt, att lagar och förordningar följs och att medlen används på ett ändamålsenligt sätt så att god ekonomisk hushållning upprätthålls. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till kommunfullmäktige *(uppföljningsfunktion*).

Kommunstyrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (*övrig verksamhet och särskilda uppgifter*). Härutöver ansvarar kommunstyrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen och annan lagstiftning.

Kommunstyrelsen fullgör kommunens förpliktelser som *räddningsnämnd* och *trafiknämnd.*

I kommunstyrelsens uppdrag ingår ansvar för hela förvaltningsorganisationen och att vara arbetsgivare för densamma. Kommunstyrelsen ska bevaka att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande arbetsmiljölagstiftning.

4.1.1 LEDNINGSFUNKTIONEN OCH STYRFUNKTIONEN

Allmänt om ledningsfunktionen och styrfunktionen
Kommunstyrelsen ansvarar för samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Kommunstyrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter
Kommunstyrelsen ska

1 leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten för en långsiktigt ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling, såsom

   a) den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten (naturresurser) samt utveckling av strategiskt viktiga områden,

   b) miljö-, klimat-, funktionsvariation-, integrations-, tillgänglighets-, mångfalds-, diskriminerings-, jämställhets- och folkhälsofrågor,

   c) natur- och vattenvårdsfrågor,

   d) bostadsförsörjning,

   e) lokalförsörjning inklusive lokalstrategier med ansvar för att följa verksamhetsnämndernas lokalbehov och initiera, samordna och effektivisera lokalanvändningen i kommunen samt verkställa inhyrning av lokaler till kommunens verksamheter,

   f) kommunens kommunikationsverksamhet,

   g) kommunens IT-verksamhet.

2 utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut.

3 ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning.

4 ha ett övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen.

5 ha ett övergripande ansvar för kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendehanteringssystem, e-postsystem, IT-system, kommunikationssystem, skaderapporterings-system, passersystem och förtroendemannaregister inklusive verka för utveckling och effektiviseringen av den övergripande organisationsstrukturen och administrationen.

6 ha ett övergripande ansvar för att *säkerhetsskyddslagen* (2018:585) följs.

7 anställa kommundirektör samt besluta om instruktion för denne.

8 hos kommunfullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs.

9 kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder.

10 ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad kommunfullmäktige särskilt beslutar.

11 ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna, kommundirektör ochförvaltningscheferna.

12 upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare.

13 bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av kommunfullmäktige i enlighet med kommunallagen.

14 verkställa kommunfullmäktiges beslut, om kommunfullmäktige inte beslutat annat.

15 göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållen annan nämnd.

16 verka för utvecklingen av brukarinflytande, medborgardialog och den kommunala demokratin.

Om kommunfullmäktige inte har beslutat något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som kommunfullmäktige ska handlägga ska beredas. Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon tjänsteperson att besluta om remiss av sådana ärenden.

Företag, bolag, stiftelser och föreningar
Kommunstyrelsen ska

1 ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag, bolag, stiftelser och föreningar som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen.

2 ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterad.

3 ansvara för regelbundna möten mellan kommunstyrelsen och respektive ledningar.

4 löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 2-6 §§ KL är uppfyllda beträffande de företag , bolag, stiftelser och föreningar som kommunen äger eller har intresse i.

5 årligen, i beslut, pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har

varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges kommunfullmäktige snarast. Finner kommunstyrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

6 svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra motsvarande sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Kommunalförbund
Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i, främst vad gäller efterlevnaden av de mål för verksamheten och ekonomin som fastställts av kommunfullmäktige, men också i övrigt beträffande förhållanden som har betydelse för kommunen.

Ekonomi och medelsförvaltning
Kommunstyrelsen ska

1 ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av kommunfullmäktige meddelade riktlinjer för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

2 ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att

   a. underhålla och förvalta kommunens fasta och lösa egendom och fortlöpande hålla sig underrättad om detta,

   b. se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,

   c. handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden inklusive ansvara för utdelning ur donationsfonder när detta inte ankommer på annan nämnd.

3 upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen.

4 se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med *lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597).*

5 upprätta årsredovisning och delårsrapport i enlighet med *lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597).*

6 i enlighet med kommunfullmäktiges särskilda riktlinjer förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser.

7 utfärda förbindelser, som behövs i anledning av kommunfullmäktigebeslut om att uppta lån eller att teckna borgen eller annan ansvarighet.

8 vara centralt organ för upphandling och materialadministrativa frågor inklusive att leda och samordna kommunens upphandling av varor, tjänster och entreprenader enligt upphandlingslagstiftningen.

Delegering från kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen beslutar i följande grupper av ärenden:

1 vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som fullmäktige angivit.

2 på begäran av nämnd omfördela medel som anslagits till nämnden inom den budgeterade verksamhetsvolymen och av kommunfullmäktige fastställd beloppsram och andra riktlinjer.

3 utarrendera, hyra ut eller på annat sätt upplåta fastighet som tillhör kommunen.

4 köp, försäljning och byte av fast egendom samt avtal om fastighetsreglering, allt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt.

5 i mål och ärenden där styrelsen för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal som inte är av principiell och/eller övergripande betydelse.

6 tillstånd att använda kommunens vapen och logotype.

7 avgivande av yttranden enligt *kamerabevakningslagen* (2018:1200).

Kommunstyrelsen beslutar också om yttranden som ankommer på kommunfullmäktige när dessa inte är av principiell betydelse eller när tiden inte medger att yttrandet behandlas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska om möjligt samråda med berörd nämnd vid handläggning av yttrandet.

Personalpolitiken och personalansvaret
Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen är anställnings-, löne- och pensionsmyndighet för kommunens arbetstagare med personal- och arbetsmiljöansvar.

Kommunstyrelsen ska

1 med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

2 förhandla på kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11–14 och 38 §§ *lagen om medbestämmande i arbetslivet (1976:580)* inom andra nämnders verksamhetsområden,

3 avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och dessas arbetstagarorganisationer,

4 besluta om stridsåtgärd,

5 lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § *lagen om vissa kommunala befogenheter* (2009:47),

6 utarbeta regler beträffande de förtroendevaldas arvoden och ersättningar, samt besluta om tolkning av desamma,

7 besluta om anställningsstopp,

8 besluta om strategiska personalfrågor.

4.1.2 UPPFÖLJNINGSFUNKTIONEN

Kommunstyrelsen uppföljning
Kommunstyrelsen ska

1 övervaka att av kommunfullmäktiges fastställda kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna.

2 övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt.

3 följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna.

4 två gånger per år rapportera till kommunfullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

5 en gång årligen till kommunfullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § *kommunallagen* eller enligt annan lag eller författning.

6 inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av kommunfullmäktige fastställda program och direktiv.

7 två gånger varje år lämna kommunfullmäktige en redovisning över beredningen av motioner och medborgarförslag som väckts i kommunfullmäktige och som inte slutligt handlagts av kommunfullmäktige.

4.1.3 ÖVRIG VERKSAMHET OCH SÄRSKILDA UPPGIFTER

Kommunstyrelsen ska ansvara för de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

Näringslivs-, arbetsmarknads- och informationsverksamhet

Kommunstyrelsen ska

- ansvara för övergripande sysselsättnings- och näringslivsfrågor inklusive att samverka med näringslivets parter samt med uppmärksamhet följa samhällsutvecklingen och verka för åtgärder som strävar efter en positiv näringslivsutveckling och ett gott näringslivsklimat,
- ansvara för kommunens centrala informationsverksamhet med övergripande ansvar för kommunens kommunikation, webb, sociala medier, grafiska profil, press- och medieservice och trycksaker inklusive informationsfunktionen i den kommunala krisledningsorganisationen,
- ansvara för funktionen medborgarservice inklusive kommunens kontaktcenter, offentligt medborgarkontor med samhällsvägledning, kommunhusets reception och auktoriserade turistinformation,
- ansvara för kommunens digitala anslagstavla,
- ansvara för kommunens officiella nationaldagsfirande och medborgarskapsceremonin enligt lagen om svenskt medborgarskap (2001:82),
- ansvara för kommunens vänortsverksamhet,
- ansvara för kommunens konsumentvägledning/skuldsanering,
- ansvara för den energirådgivning som ankommer på kommunen,
- ansvara för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form,
- ansvara för att hantera frågor om nationella minoriteter och minoritetsspråk,
- ansvara för externa samverkansfrågor.

Samhällsteknisk verksamhet

Kommunstyrelsen ska

- besluta om antagande, ändring eller upphävande av detaljplaner och områdesbestämmelser, inklusive att förlänga eller förnya detaljplanens genomförandetid, när det inte är av principiell betydelse eller av stor vikt,
- upplåta och belasta kommunens fasta egendom med arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättighet samt säga upp motsvarande rättigheter,
- anskaffa rätt till utrymme i annans mark, byggnader eller anläggningar med arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättighet samt säga upp motsvarande rättigheter,
- fatta beslut om rivning av kommunen tillhörig byggnad, dock ej om byggnaden har ett kulturhistoriskt eller därmed jämförligt värde ansvara för den fysiska detaljplaneringen inklusive exploateringsverksamheten enligt *plan- och bygglagen* (2010:900),
- ansvara för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar inklusive vatten- och avloppsförsörjning och fullgöra kommunens uppgifter enligt *lagen om allmänna vattentjänster* (2006:412), *miljöbalken* (1998:808), *lagen om särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* (1998:812) och *ledningsrättslagen* (1973:1144),
- fullgöra kommunens skyldigheter som väghållare och är väghållningsmyndighet enligt *väglagen* (1971:948) samt gaturenhållning, snöröjning och liknande åtgärder enligt *lagen om gaturenhållning och skyltning* (1988:814). Vidare ansvarar nämnden för hantering av bidrag till enskilda vägar,
- ansvara samt besluta om tillstånd och regler för användning av kommunens mark inklusive upplåtelse av offentlig plats/allmän mark och handlägga och utfärda schakttillstånd,
- ansvara för kommunens åtaganden som *trafiknämnd* enligt *trafikförordningen* (1998:1276) inklusive att utfärdar lokala trafikföreskrifter,
- ansvara för parkeringsövervakning på kommunal mark samt tillståndsgivning av allmänna parkeringstillstånd och parkeringstillstånd för personer med rörelsehinder enligt *lagen om kommunal parkeringsövervakning* (1987:24) och *trafikförordningen* (1998:1276),
- besluta om flyttning av fordon och fordonsvrak enligt *lagen om flyttning av fordon i vissa fall* (1982:129),
- ansvara för kollektivtrafik och särskild kollektivtrafik inom kommunen inklusive kommunens skyldigheter gällande skolskjuts och elevresor utifrån bestämmelser om skolskjuts som finns i *skollagen,* (2010:800), *förordning om skolskjutsning* (1970:340), i *trafiksäkerhetsverkets*

föreskrifter om skolskjutsning (TSVFS 1988:17)*, lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa Elevresor (1991:1110)* samt *förordning om kommunernas skyldighet att svara för vissa Elevresor (1991:1120)* och *riktlinjer för särskild kollektivtrafik i Sala kommun.*

- ansvara för förvaltning och utveckling av kommunens mät-, kart- och GIS-verksamhet inklusive produktion av nybyggnads- och grundkartor enligt *plan- och bygglagen* (2010:900),
- ansvara för att förvalta och energieffektivisera kommunens byggnader, samordna nyttjandet av lokaler, hyra in, hyra ut, bygga nytt, bygga om och bygga till på uppdrag av beställande nämnd. Vidare ansvara för drift, förvaltning och uthyrning av kommunens fastigheter och anläggningar samt ansvarar för planering och genomförande av om- till och nybyggnader,
- ansvara för att ortnamn och adresser inom hela kommunen upprättas och fastställs samt besluta om lägenhetsnummer för lägenhetsregistret enligt *lag om lägenhetsregister (2006:378),*
- ansvara för kommunens kostverksamhet (måltidsenheten) vilket innefattar att producera och leverera måltider till förskola, grundskola, gymnasieskola samt till äldreomsorgens verksamhetsområde,
- ansvara för förvaltning och nyanläggning av parker, lekplatser, grönytor, skogar och andra allmänna platser. Vidare ansvara för underhåll och skötsel av parker grönområden och andra allmänna platser, drift och skötsel av Sala Silvergruvas vattensystem samt förvaltningen av kommunens skogsinnehav,
- ansvara för den kommunala renhållningsskyldigheten enligt miljöbalken vad gäller hanteringen av slam från små avlopp.

Uppgifter enligt speciallagstiftning

Kommunstyrelsen ansvarar för de uppgifter som ankommer på kommunen enligt *lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (2006:544) samt övriga uppgifter rörande krisberedskap och säkerhetsskydd.

Kommunstyrelsen ska upprätta förslag till handlingsprogram enligt *lagen om skydd mot olyckor* (2003:778) samt svara för den samordningsuppgift som följer av handlingsprogrammet.

Kommunstyrelsen utser ledamot till hemvärnsråd enligt *hemvärnsförordningen* (1997:146).

Kommunstyrelsens råd

Kommunstyrelsen kan inrätta råd. Det ankommer kommunstyrelsen att utfärda erforderliga bestämmelser för dessa. Under kommunstyrelsen ligger *Pensionärsrådet*, *Funktionsrättsrådet* och *Näringslivsrådet*.

Kommunstyrelsens utskott

Inom kommunstyrelsen i Sala kommun ska det finnas:

- ett arbetsutskott (kommunstyrelsens ledningsutskott)
- ett personal- och förhandlingsutskott (arbetsgivardelegationen).

Ärenden som ska hanteras av kommunstyrelsen ska beredas av utskotten, om beredning bedöms nödvändig. Kommunstyrelsen får besluta om kompletterande uppdrag för utskotten.

Kommunstyrelsens ledningsutskotts (KSLU) huvudsakliga uppgifter är att bereda kommunstyrelsens ärenden samt att fatta beslut i enlighet med kommunstyrelsens fastslagna delegationsordning.

Arbetsgivardelegationen (AG) är kommunstyrelsens organ för personalpolitiska frågor. Arbetsgivardelegationen hanterar samtliga strategiska personalfrågor och i förekommande fall enskilda personalärenden.

4.2 Skolnämnden

Skolnämnden (SKN) ansvarar för kommunens uppgifter och ärenden som avser skolväsendet enligt skollagen (2010:800), gällande skolförfattningar och förordningar, förutom de uppgifter och ärenden som kommunstyrelsen svarar för. Skolnämnden är vårdgivare för elevhälsan.

Inom skolnämndens ansvarsområde ligger:

- förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem,
- utbildningen inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar:
    - förskoleklass
    - grundskola
    - gymnasieskola
    - grundsärskola och gymnasiesärskola med fritidsklubb
- kommunal vuxenutbildning

Övrigt
Nämnden är ansvarig för utdelning av donationsfonder inom nämndens verksamhetsområde.

—

4.3 Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) ansvarar för kommunens uppgifter och ärenden enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten, bland annat *socialtjänstlag* (2001:453) (SoL), *lag (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)* och *lag om vård av missbrukare i vissa fall* (1988:870) (LVM).

Socialutskottet ska ha två ledamöter med två ersättare. Socialnämnden utser bland ledamöterna en ordförande, en förste vice ordförande. Utskottet beslutar i samtliga individärenden som enligt lag får delegeras till utskott eller liknande och avser myndighetsutövning inom individ- och familjeomsorgen samt yttranden till andra myndigheter i ärenden som rör enskilda inom nämndens ansvarsområde.

Med myndighetsutövning mot enskild avses att för enskild part besluta om förmån, rättighet, skyldighet eller annat liknade förhållande.

Social- och arbetsmarknadsnämnden har till uppgift att svara för:

- de uppgifter som åvilar en socialnämnd enligt Socialtjänstlagen (2001:453) och som inte anförtrotts äldre- och omsorgsnämnden,
- de uppgifter som åvilar en socialnämnd enligt Lag (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och enligt Lag (1988:870) om vård av missbrukare, (LVM),
- de uppgifter som åvilar en kommun enligt lagar och förordningar gällande kommunalt flyktingmottagande,
- de uppgifter som åvilar en förtroendenämnd enligt Lag om patientnämndsverksamhet m.m. (1998:1656)
- de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrotts annan nämnd eller styrelse i kommunen.
- samordning av alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor (ANDT-strategin),
- introduktionsverksamhet för nyanlända
- att agera som arbetslöshetsnämnd enligt lagen (1944:475)
- strategiska och operativa kommunala arbetsmarknadsfrågor

det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott

Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott beslutar i enlighet med 10 kap 4 § SoL om följande ärenden:

- medgivande och beslut om stadigvarande vård och fostran (6 kap. 6 § SoL),

- övervägande om fortsatt vård och om vårdnadsöverflyttning (6 kap. 8 § SoL),
- godkännande av att en utländsk myndighet placerar ett barn i Sverige (6 kap. 11 a § SoL),
- beslut om placering av barn i utlandet (6 kap. 11 b § SoL),
- adoptionsmedgivande och återkallande av sådant medgivande (6 kap. 12 och 13 §§ SoL),
- beslut att neka samtycke till att ett adoptionsförfarande får fortsätta enligt 6 kap. 14 § SoL (rätten att bevilja sådant samtycke får således delegeras till tjänsteman),
- beslut att föra talan om återkrav eller ersättning vid domstol (9 kap. 1 § och 9 kap. 3 § SoL),
- ansökan om vård med stöd av 4 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
- LVU-beslut om omedelbart omhändertagande med stöd av 6 § eller 6 a § LVU, beslut om hur vården av den unge ska ordnas och var hon eller han ska vistas (11 § första och andra styckena LVU),
- övervägande om fortsatt vård och om vårdnadsöverflyttning (13 § LVU),
- övervägande av umgängesbegränsning (14 § tredje stycket LVU),
- upphörande av LVU-vården (21 § LVU),
- beslut om att den unge ska ha kontakt med en särskilt kvalificerad kontaktperson eller delta i behandling i öppna former (22 § LVU),
- flyttningsförbud, övervägande om fortsatt flyttningsförbud samt tillfälligt flyttningsförbud (24 §, 26 § och 27 § LVU),
- ansökan och beslut om utreseförbud (31 b § LVU),beslut om tillfälligt utreseförbud (31 d § LVU),
- beslut om tillfälligt undantag från utreseförbud (31 i § LVU),
- begäran om handräckning (43 § 1 punkten LVU),
- ansökan om vård med stöd av 11 § LVM, och omedelbart omhändertagande med stöd av 13 § LVM.

Beslut om LVU-vården enligt 11 § LVU kan i akuta situationer delegeras till ordföranden eller annan ledamot i nämndens presidium.

Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott beslutar i enlighet med 10 kap 5 § SoL om följande ärenden:

- 1 kap. 4 och 9, 13 och 14 §§ FB om godkännande av faderskapsbekräftelse.
- 2 kap. 1, 4, 5, 6, 7, 8 och 9 §§ FB om bedrivande av faderskapsutredning, med undantag för beslut om att inte påbörja utredning eller att lägga ner utredning.
- 3 kap. 5, 6 och 8 §§ FB om att väcka talan vid domstol om faderskap.
- 4 kap. 14 § FB om uppdrag från domstolen att utse någon som ska genomföra en adoptionsutredning. Det är lämpligt att uppgiften att utse utredare läggs på någon vid nämnden som leder och fördelar arbetsuppgifter av sådant slag, till exempel socialchefen eller chefen för familjerätten.
- 6 kap. 6 §, 14 a § andra stycket och 15 a § tredje stycket FB om godkännande av avtal mellan föräldrarna om vårdnad, boende och umgänge.
- 6 kap. 15 c § FB om yttrande inför domstolsbeslut om umgängesstöd samt utseende av en viss person som umgängesstöd.
- 6 kap. 13 a § FB om beslut att vissa åtgärder inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten får vidtas trots att barnets vårdnadshavare inte är överens om det. Sådana ärenden får dock delegeras endast åt en särskild avdelning som består av ledamöter eller ersättare i nämnden, dvs. till ett utskott.
- 6 kap. 19 § FB om uppdrag från domstolen att utse en utredare i mål och ärenden om vårdnad, boende eller umgänge. Det är lämpligt att uppgiften att utse utredare läggs på någon vid nämnden som leder och fördelar arbetsuppgifter av sådant slag, till exempel socialchefen eller chefen för familjerätten.
- 7 kap. 7 § FB om godkännande av avtal om underhållsbidrag som ska betalas för en längre period än tre månader.
- 11 kap. 16 § FB om att avge yttrande i ärenden om anordnande av godmanskap eller förvaltarskap.

Social- och arbetsmarknadsnämndens ordförande samt vice ordförande utgör socialjouren. Denna schemaläggs på så sätt att ordförande, respektive vice ordförande har jour varannan vecka enligt ett rullande schema.

För utskottet gäller att ersättare som inte tjänstgör inte har närvarorätt. Detta av hänsyn till rättssäkerheten och den enskilde individens intresse av personlig integritet.

Övrigt
Nämnden är ansvarig för utdelning ur donationsfonder inom nämndens verksamhetsområde.

_____

4.4 Äldre- och omsorgsnämnden

Äldre- och omsorgsnämnden (ÄON) ansvarar för kommunens uppgifter och ärenden enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården, bland annat *socialtjänstlag* (2001:453) (SoL), *lag om stöd och service till vissa funktionshindrade* (1993:387) (LSS), *hälso- och sjukvårdslag* (2017:30) (HSL). Äldre- och omsorgsnämnden beslutar i samtliga individärenden som avser myndighetsutövning inom nämndens ansvarsområde samt yttranden till andra myndigheter i ärenden som rör enskilda inom nämndens ansvarsområde.

Med myndighetsutövning mot enskild avses att för enskild part besluta om förmån, rättighet, skyldighet eller annat liknade förhållande.

Äldre- och omsorgsnämnden har till uppgift att svara för:

- äldreomsorg, jämte kommunal hälso- och sjukvård samt hemsjukvård,
- stöd och service enligt LSS till vissa personer med funktionsnedsättning

Övrigt

Nämnden är ansvarig för utdelning ur donationsfonder inom nämndens verksamhetsområde.

4.5 Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden (BMN) ansvarar för kommunens uppgifter och myndighetsutövning inom områdena byggnadsväsendet, miljö- och hälsoskyddsområdet inklusive livsmedelshantering samt alkohol och tobak, samt övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom byggnadsväsendet samt miljö- och hälsoskyddsområdet.

Bygg- och miljönämnden har till uppgift att svara för;

- att fullgöra kommunens myndighetsutövande uppgifter inom byggnadsväsendet enligt *plan och bygglagen* (2010:900), *plan- och byggförordningen* (2011:338), *lag om färdigställandeskydd* (2014:227). Det innefattar inte planeringen av användningen av mark och vatten, då detta ingår i kommunstyrelsens ansvarsområde,
- de befogenheter och skyldigheter inom byggnadsväsendet som ankommer på kommunen enligt bland annat *anläggningslag* (1973:1149), *anläggningskungörelse* (1973:1165), *lag om energideklaration för byggnader* (2006:985), *fastighetsbildningslag* (1970:988) med undantag av vad som stadgas i 4 kap 2 §, 5 kap 3 § tredje stycket, 14 kap 10 § och 16 kap 14 §, *fastighetsbildningskungörelsen* (1971:762) med undantag av vad som stadgas i 3 och 5 §., *kulturmiljölagen* (1988:950),
- att fullgöra kommunens myndighetsutövande uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet som regleras i *miljöbalken* (1998:808), *strålskyddslagen* (2018:396), *lag om tobak och liknande produkter* (2018:2088), *alkohollagen* (2010:1622), *lag om handel med vissa receptfria läkemedel* (2009:730) och följdförfattningar till nämnda lagar, detta inklusive myndighetsutövning utifrån reglering i miljöbalken och dess förordningar också avseende avfallshantering samt att bedriva den tillsyn som åligger kommunen enligt *lag* {2022:1257} *om tobaksfria nikotinprodukter*,
- att fullgöra kommunens myndighetsutövande uppgifter inom livsmedelsområdet samt de övriga uppgifter som ska bedrivas inom offentlig livsmedelskontroll enligt Europaparlamentets och Rådets förordningar (EG), *livsmedelslagen* (2006:804) och *smittskyddslagen* (2004:168) samt följdförfattningar till nämnda lagar,
- att fullgöra kommunens myndighetsutövande uppgifter inom handläggning och utbetalning av bostadsanpassningsbidrag enligt *lag om bostadsanpassningsbidrag* (2018:222).

Övrigt
Nämnden är vidare ansvarig för att lämna yttranden över fastighetsbildningsfrågor.

_____

4.6 Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden (KFN) ansvarar för kommunens uppgifter inom områdena kultur och fritid i enlighet med bestämmelserna i bland annat biblioteksla g (2013:801) och spellag (2018:1138) eller annan författning som ankommer på nämnden.

Kultur- och fritidsnämnden svarar för kommunens kultur- och fritidsverksamhet och ska

- tillhandahålla lokaler och anläggningar för sport- och fritidsverksamhet samt rekreation,
- driva ungdomsgårdar och annan fritidsverksamhet samt genom olika stödinsatser främja föreningsverksamheten,
- handlägga ansökningar om olika föreningsbidrag från fritids- och idrottsföreningar, organisationer, samlingslokaler, pensionärs- och handikappföreningar,
- administrera och fördela stipendier inom nämndens verksamhetsområde,
- handlägga och besluta i ärenden enligt spellag (2018:1138),
- besluta om regler för bidrag till föreningar inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde enligt biblioteksla g (2013:801),
- driva och utveckla biblioteksverksamheten,
- främja kulturverksamhet såsom konst, teater, film, musik,
- bedriva kulturskola,
- förvalta Sala Sparbanks kulturfond enligt gällande reglemente,
- stödja lokalhistorisk forskning och hembygdsvårdande verksamhet,
- handlägga avtal med kulturföreningar,
- handlägga ansökningar om olika föreningsbidrag till kulturföreningar,
- samordna och handlägga bidrag till Studieförbunden,
- verka för att bevara byggnader och miljöer i kommunen med estetiskt och kulturhistoriskt värde,
- utarrendera, uthyra eller upplåta av kommunen ägda anläggningar och lokaler som faller under nämndens driftsansvar för en tid av högst 10 år,
- ansvara för kommunens konstnärliga gestaltningsproiekt, konstinköp och konstsamlingar inklusive att bevaka frågor om utsmyckning av offentliga platser och byggnader, som inte ligger under kommunstyrelsen eller annan nämnds ansvarsområde.

_____

4.7 Valnämnden

Valnämnden (VN) ansvarar för kommunens uppgifter inom området val i enlighet med bestämmelserna i *vallagen* (2005:837), *kommunallagen* (2017:725), *folkomröstningslagen* (1979:369) och *lagen om kommunala folkomröstningar* (1994:692) eller annan författning som ankommer på nämnden.

Valnämnden svarar enligt gällande valförfattningar för genomförande av

- val till riksdag, region- och kommunfullmäktige, Europaparlamentet samt eventuella extra val,
- rådgivande folkomröstning enligt regeringsformen,
- kommunal folkomröstning.

Valnämnden ansvarar för alla de administrativa uppgifter som behövs för att ett val ska kunna genomföras. Det innebär bland annat att

- föreslå indelning i valdistrikt,
- tillhandahålla vallokaler,
- utse röstmottagare,
- ansvara för förtidsröstningen i kommunen,
- genomföra den preliminära rösträkningen, dels på valkvällen, dels på onsdagen veckan efter valdagen,
- verka för att underlätta allmänhetens deltagande i val.

Övrigt
Nämnden äger besluta om ersättning för valförrättare och andra som utför valarbetet.

_____

4.8 Krisledningsnämnden

Krisledningsnämndenansvarar för kommunens uppgifter enligt *lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (2006:544), *förordning om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (2006:637), *lagen om totalförsvar och höjd beredskap* (1992:1403), *förordning om totalförsvar och höjd beredskap (2015:1053)* samt *kommunallagen* (2017:725).

Nämnden har rätt att överta beslutanderätt, helt eller delvis, från kommunens övriga nämnder i den utsträckning som nämnden finner det nödvändigt vid en uppkommen kris och i de fall där det har inträffat en extraordinär händelse av sådant slag att kommunens normala beslutsgång inte är tillräckligt snabb och samordnad.

Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Beslutanderätt får endast övertas i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den specifika händelsens art och omfattning. Nämndens beslut ska omedelbart tillställas berörd nämnd och – om möjligt – ska dessförinnan krisledningsnämnden ha berett berörd nämnds ordförande tillfälle att yttra sig. Så snart förhållanden medger detta ska nämnden besluta att de uppgifter som nämnden övertagit ska återgå till ordinarie nämnd. Under höjd beredskap ansvarar kommunledningsnämnden för den verksamhet som anges i 3 kap. LEH.

Krisledningsnämnden ansvarar för den verksamhet som framgår av 7 § lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

De delegationer som den ordinarie nämnden beslutat ge till tjänstepersoner fortsätter att gälla, även under ledning av krisledningsnämnden, såvida inte krisledningsnämnden beslutar annat.

Ordföranden, eller vid dennes frånvaro vice ordföranden, får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska därefter snarast anmälas till nämnden, 2 kap. 3 § andra resp. tredje stycket LEH. Befogenheten följer redan av LEH och det krävs därför ingen delegation från nämnden för att beslutanderätten ska kunna utövas.

Beslut om att överta och återlämna annan nämnds uppgifter ska omedelbart delges respektive nämnd, berörd förvaltning/kontor samt kommunfullmäktiges ordförande.

Krisledningsnämnden har till sitt förfogande samtliga de resurser som nämnden finner nödvändiga.

Krisledningsnämnden får på begäran lämna hjälp till andra kommuner och regioner som drabbats av en extraordinär händelse i fredstid. Om hjälp har lämnats har kommunen rätt till skälig ersättning av den andra kommunen eller regionen.

Krisledningsnämndens protokoll ska tillställas varje kommunfullmäktigeledamot och dess ersättare. Vid kommunfullmäktiges sammanträde ska krisledningsnämnden därutöver ge en sammanfattande föredragning om fattade beslut i stort.

Krisledningsnämnden ska vidare hålla kommunfullmäktiges ordförande löpande informerad om verksamheten.

När krisledningsnämndens verksamhet som är föranledd av den extraordinära händelsen inte längre behövs, får styrelsen besluta att verksamheten ska upphöra. Om styrelsen fattar ett sådant beslut återgår de verksamhetsområden som krisledningsnämnden har övertagit till ordinarie nämnd. Ett sådant beslut om att krisledningsnämndens verksamhet ska upphöra kan även fattas av fullmäktige.

_____

Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun
Kommunfullmäktige

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se |Postadress Box 304, 733 25 Sala

Dnr 2025/1038

KSLU § 164 Detaljplan för utvidgning Salberga Kriminalvårdsanstalt, del av Kristina 4:245 och Kristina 4:4 – Godkännande av köp- och genomförandeavtal

INLEDNING
Salberga Kriminalvårdsanstalt expanderar och kommunen arbetar med att ta fram en detaljplan som möjliggör vidare utveckling. Avtalet är en del i detaljplanens genomförande och syftar till att slutföra försäljningen av ett 2,7 hektar stort kommunalägt markområde till exploatören Salberga Fastighetsförvaltning AB. Avtalet reglerar i detalj marköverlåtelsen liksom fördelningen av ansvar och kostnader för exploateringen mellan kommunen och exploatören.

På grund av projektets ambitiösa tidsplan har exploatören signalerat att de redan i november önskar få tillträde till marken för att anlägga en byggtransportväg. Detta försvåras av kommunen inte har kontroll över när modulleverantören kommer att transportera bort den idag tomställda Gärdesta modulskola. För att kunna agera flexibelt och hitta bästa möjliga lösning inom rimlig tidsram föreslås att beslut om förtida tillträde delegeras.

Ekonomiska konsekvenser
Markförsäljningen innebär en intäkt på 12 960 000 kr. Eftersom exploatören har åtagit sig att bekosta de angivna anläggningsåtgärderna inom allmän platsmark har kommunen inga kända kostnader kopplade till ärendet.

Beslutsunderlag
KS 2025.5340 – Missiv
Ks 2025.5341 - Köp- och genomförandeavtal, signerat
KS 2025.5342 - Policy för dagvattenhantering
KS 2025.5343 - Dagvattenutredning för Dp del av Kristina 4_4 m fl
KS 2025.5344 - Detaljplanekarta med Fastigheten markerad
Ks 2025.5345 - Utdrag ur fastighetsdatasystemet

Ärendet föredras av markingenjör Anders Viking. Planchef Victor Zakrisson och samhällsbyggnadschef Lars Wedlin deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att godkänna köp- och genomförandeavtalet mellan kommunen och Salberga Fastighetsförvaltning AB i enlighet med bilaga 1,
att uppdra till kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad att underteckna avtalet för kommunens räkning, samt
att delegera beslut om förtida marktillträde för Salberga Fastighetsförvaltning AB till samhällsbyggnadschef Lars Wedlin.

Erik Hamrin (M), Glenn Andersson (S), Henric Eriksson (SD) och Camilla Runerås (S) yrkar bifall till Amanda Lindblads (S) yrkande.

KSLU § 164 fortsättning

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att godkänna köp- och genomförandeavtalet mellan kommunen och Salberga Fastighetsförvaltning AB i enlighet med bilaga 1,
att uppdra till kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad att underteckna avtalet för kommunens räkning, samt
att delegera beslut om förtida marktillträde för Salberga Fastighetsförvaltning AB till samhällsbyggnadschef Lars Wedlin.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadskontoret,
Plan- och utvecklingsenheten
Anders Viking
Markingenjör

MISSIV

Detaljplan för utvidgning Salberga Kriminalvårdsanstalt, del av Kristina 4:245 och Kristina 4:4 – Godkännande av köp- och genomförandeavtal

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Salberga Kriminalvårdsanstalt expanderar och kommunen arbetar med att ta fram en detaljplan som möjliggör vidare utveckling. Avtalet är en del i detaljplanens genomförande och syftar till att slutföra försäljningen av ett 2,7 hektar stort kommunalägt markområde till exploatören Salberga Fastighetsförvaltning AB. Avtalet reglerar i detalj marköverlåtelsen liksom fördelningen av ansvar och kostnader för exploateringen mellan kommunen och exploatören.

På grund av projektets ambitiösa tidsplan har exploatören signalerat att de redan i november önskar få tillträde till marken för att anlägga en byggtransportväg. Detta försvåras av kommunen inte har kontroll över när modulleverantören kommer att transportera bort den idag tomställda Gärdesta modulskola. För att kunna agera flexibelt och hitta bästa möjliga lösning inom rimlig tidsram föreslås att beslut om förtida tillträde delegeras.

Ekonomiska konsekvenser

Markförsäljningen innebär en intäkt på 12 960 000 kr. Eftersom exploatören har åtagit sig att bekosta de angivna anläggningsåtgärderna inom allmän platsmark har kommunen inga kända kostnader kopplade till ärendet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar:

att godkänna köp- och genomförandeavtalet mellan kommunen och Salberga Fastighetsförvaltning AB i enlighet med bilaga 1,

att uppdra till kommunstyrelsens ordförande Amanda Lindblad att underteckna avtalet för kommunens räkning, samt

att delegera beslut om förtida marktillträde för Salberga Fastighetsförvaltning AB till samhällsbyggnadschef Lars Wedlin.

Bilagor:

1 Köp- och genomförandeavtal
2 Detaljplanekarta med Fastigheten markerad
3 Utdrag ur fastighetsdatasystemet
4 Policy för dagvattenhantering – Sala kommun
5 Dagvattenutredning för Dp del av Kristina 4:4 m.fl. (2025-04-14)

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Mellan Sala kommun genom dess kommunstyrelse, nedan kallad **Kommunen**, och Salberga Fastighetsförvaltning AB (org.nr. 556685–8824), nedan kallad **Exploatören**, har under de förutsättningar som anges i § 4.3 nedan träffats följande

Köp- och genomförandeavtal

§ 1 MARKANVISNING OCH DETALJPLAN

1.1 Markanvisning

Kommunstyrelsen har enligt beslut 2025-06-04 lämnat markanvisning till Exploatören för att uppföra verksamhetslokaler inom Salberga. Detta köp- och genomförandeavtal fullföljer den markanvisningen. Exploatören äger den intilliggande fastigheten Sala Kristina 4:245 (”**Anstaltsfastigheten**”).

1.2 Detaljplan

Parterna förbinder sig ömsesidigt att verka för att detaljplan för Salberga antas och får laga kraft i huvudsaklig överensstämmelse med detaljplaneförslaget ”Detaljplan för utvidgning Salberga Kriminalvårdsanstalt, del av Kristina 4:245 och Kristina 4:4”, nedan kallad **Detaljplanen**. Detaljplanekarta bifogas, bilaga 1. Det geografiska område som omfattas av Detaljplanen benämns nedan **Planområdet**.

§ 2 MARKÖVERLÅTELSE OCH FASTIGHETSBILDNING

2.1 Överlåtelse

Kommunen överlåter med äganderätt till Exploatören ett område om cirka 26 800 kvadratmeter av fastigheten Kristina 4:4, nedan kallad **Fastigheten** i Sala kommun, för en överenskommen preliminär köpeskilling om tolv miljoner niohundrasextio tusen (12 960 000) kronor. Fastigheten är markerad med rödstreckad begränsningslinje på bilagd detaljplanekarta, bilaga 1.

Den preliminära köpeskillingen är baserad på ett pris i prisläge 2024-10-31 för:

- verksamhetslokaler om 1 200 kr per m^2 BTA med en beräknad total värdegrundande area om 7 000 m^2 BTA, och
- övrig verksamhetsmark om 200 kr per m^2 TA med en beräknad total värdegrundande area om 22 800 m^2 TA.

På dagen för betalning ska slutlig köpeskilling betalas med ett belopp som motsvarar den totala bruttoarean, m^2 BTA och tomtarean, m^2 TA, som medges enligt lagakraftvunnen Detaljplan, justerad med vid tillträdesdagen närmast tillämpliga indexvärde för Konsumentprisindex.

2.2 Fastighetsbildning

Kommunen ska ansöka om sådana fastighetsbildningsåtgärder som erfordras för marköverlåtelsen enligt § 2.1 inkluderande att Fastigheten överförs genom fastighetsreglering till Anstaltsfastigheten.

Genom undertecknandet av detta avtal biträder Exploatören ansökan om fastighetsbildning.

Exploatören ska bekosta fastighetsbildningen samt de förrättningar som krävs för gemensamhetsanläggningar och ledningsrätter. Exploatören ansvarar för och bekostar beställning av nybyggnadskarta.

2.3 Tillträde

Exploatören tillträder Fastigheten när fastighetsbildning enligt § 2.2 ovan vunnit laga kraft, nedan kallad Tillträdesdagen förutsatt att villkoren enligt § 4.3 är uppfyllda.

2.4 Betalning m.m.

Exploatören ska senast på dag för beslut om fastighetsbildning betala slutlig köpeskilling i enlighet med § 2.1 ovan mot att Kommunen utfärdar kvitterat köpebrev.

Kommunen ska på Tillträdesdagen överlämna till Exploatören de handlingar rörande Fastigheten som är i Kommunens ägo och som bör tillkomma Exploatören i egenskap av ägare till Fastigheten.

Exploatören ska erlägga 10 % av köpeskillingen som handpenning vid undertecknande av detta avtal.

2.5 Kostnader och intäkter

Alla skatter, räntor och andra kostnader för Fastigheten som belöper på tiden före tillträdet ska betalas av Kommunen och upplupna därefter av Exploatören.

Motsvarande ska gälla för intäkterna av Fastigheten.

2.6 Rivning

Kommunen ombesörjer och bekostar rivning av befintlig bebyggelse inom Fastigheten.

Rivningen av Gärdesta modulskola ska vara slutförd senast 2026-02-28, eller vid den senare tidpunkt som parterna kan komma överens om.

Rivningen av Ekdalens modulförskola ska vara slutförd senast 2028-03-31, eller vid den senare tidpunkt som parterna kan komma överens om.

2.7 Inskrivningar

Kommunen garanterar att Fastigheten på tillträdesdagen inte besväras av andra inskrivningar och avtal än de som anges i bifogat utdrag ur fastighetsdatasystemet, bilaga 2.

2.8 Fastighetens skick m.m.

Exploatören har givits möjlighet att besikta Fastigheten. Exploatören förklarar sig härmed godta Fastighetens skick och avstår med bindande verkan från alla anspråk mot Kommunen på grund av fel och brister i Fastigheten. Exploatören friskriver således Kommunen från allt ansvar vad gäller Fastighetens skick, inklusive faktiska fel och brister, bister i miljöhänseende, rådighetsfel och så kallade dolda fel. Se dock beträffande markföroreningar § 2.9.

Exploatören är medveten om att Fastigheten kan innehålla lämningar från tidigare verksamheter, exempelvis stödmurar, ledningar m.m. Vid avlägsnande av dessa anläggningar ansvarar Exploatören för detta utan ersättning.

2.9 Markföroreningar

Fastigheten har historiskt påverkats av metallföroreningar med ursprung från närliggande gruvverksamhet. Provtagning som genomfördes när Gärdesta modulskola etablerades visade på nivåer av bly något över Naturvårdsverkets riktvärde för mindre känslig markanvändning (MKN) samt nivåer för övriga metallföroreningar som med marginal underskred riktvärdena för MKN. Marken sanerades genom att det förorenade ytlagret schaktades bort och ersattes av rena massor. De förorenade massorna lades upp, dels i högar utanför Planområdet, dels i den vall inom Fastigheten som i detaljplanekartan markerats som prickmark.

Med kännedom om ovanstående åtar sig Exploatören ansvaret för eventuella framtida sanerings- och miljötekniska åtgärder i enlighet med gällande miljölagstiftning. Om berörda tillsynsmyndigheter bedömer att det inom Fastigheten kan antas förekomma föroreningar som kan medföra skada för människors hälsa eller miljön beställer, utför och bekostar Exploatören nödvändiga provtagningar och utredningar för att klarlägga och bedöma behovet av efterbehandlingsåtgärder inom Fastigheten.

Vid behov tar Exploatören fram en handlingsplan för den fortsatta hanteringen och de efterbehandlingsåtgärder som krävs för att marken inom Fastigheten ska kunna använda enligt ändamålet i Detaljplanen. Exploatören utför och bekostar saneringen enligt denna handlingsplan. De platsspecifika åtgärdsmålen beslutas av berörda tillsynsmyndigheter.

2.10 Servitut och ledningsrätter

Exploatören medger att nedan angivna rättigheter får inskrivas som servitut i Fastigheten till förmån för fastighet ägd av Kommunen eller den Kommunen sätter i sitt ställe, upplåtas med ledningsrätt eller inrättas som officialservitut i samband med fastighetsbildningen.

Exploatören medger Kommunen eller den som Kommunen sätter i sitt ställe rätt att på Fastigheten utan ersättning för all framtid anlägga, nyttja, underhålla och ombygga:

- allmänna ledningar med därtill hörande anordningar inom det område, markerat med u på bilagd detaljplanekarta, bilaga 1, samt
- belysning och skyltar för allmänna gator och vägar; placering bestäms efter samråd med Exploatören.

2.11 Gatukostnader och anläggningsavgifter

Efter genomförande av detta avtal är Exploatören såsom ägare till Fastigheten befriad från gatukostnadsersättning enligt Detaljplanen. Detta gäller inte kostnader för framtida förbättringar av gator eller andra allmänna platser med därtill hörande anordningar.

Exploatören svarar för alla övriga kostnader för Fastigheten såsom kostnader för anslutning av vatten- och avlopp, el och fjärrvärme m.m.

§ 3 GENOMFÖRANDE AV EXPLOATERING

3.1 Genomförande, samordning och tidplan

Kommunen, eller den som Kommunen sätter i sitt ställe, och Exploatören förbinder sig ömsesidigt att:

- genomföra exploatering på Fastigheten och intilliggande allmän plats i enlighet med Detaljplanen och detta köp- och genomförandeavtal.
- kontinuerligt samordna sina exploateringsåtgärder såväl i tid som i utformning och kvalitet. Exploatören är skyldig att samordna sina entreprenader med Kommunen/Kommunens olika entreprenörer, eventuella övriga exploatörer inom Planområdet och med de ledningsdragande bolagen.

Exploatören ska, i samråd med Kommunen, upprätta en huvudtidplan för exploateringen.

3.2 Bygg- och anläggningskostnader m.m.

Exploatören ansvarar för och bekostar projektering samt bygg- och anläggningsarbeten inom Fastigheten. Exploatören ansvarar för och bekostar därvid även projektering och genomförande av återställande- och anslutningsarbeten, som måste göras i allmän platsmark invid Fastigheten och som är en följd av Exploatörens bygg- och anläggningsarbeten på Fastigheten. Projektering och utförande av alla återställande- och anslutningsarbeten ska utföras i samråd med Kommunen och enligt Kommunens standard. Exploatören ska efter projektets färdigställande kalla Kommunen till besiktning av återställande- och anslutningsarbetena.

Kommunen ansvarar för projektering och byggande av övriga anläggningar inom allmän platsmark enligt Detaljplanen. Exploatören bekostar anläggande av Gång- och cykelväg inom Planområdets östra del samt ett tillkommande övergångsställe parallellt med Johannesbergsleden.

3.3 Ledningar

Inom Fastigheten finns idag ledningar för starkström, fjärrvärme och fiberoptisk kommunikation. Ledningsägarna, ansvarar för och bekostar omläggning av de ledningar som inte kommer att ligga kvar i u-område i enlighet med Detaljplanen. Exploatören är införstådd med att ledningsomläggningen innebär att ledningar/ledningsrester tagna ur drift kan ligga kvar inom Fastigheten. Exploatören tar på sig ansvaret för att om så krävs för genomförandet av exploateringen, utan ersättning avlägsna dessa ledningar/ledningsrester.

Exploatören är införstådd med att ledningsägarna måste omlägga ovannämnda ledningar innan Exploatören kan påbörja sin byggnation. Detta påbörjas först då Detaljplanen vunnit laga kraft. Hänsyn till denna förutsättning ska tas i huvudtidplanen enligt § 3.1.

Inom Fastigheten finns ett u-område. Exploatören måste iaktta försiktighet vid genomförande av byggnation och schaktarbeten i närheten av detta u-område så att inte ledningarna kommer till skada. Exploatören ska ta kontakt med respektive ledningsbolag för planering av dessa arbeten.

Befintliga ledningar invid fastighetsgräns ska beaktas vid Exploatörens byggverksamhet. Exploatören måste iaktta försiktighet vid genomförande av byggnation och schaktarbeten i närheten av ledningar i drift. Exploatören ska ta kontakt med respektive ledningsbolag för planering av dessa arbeten.

Anläggningar för dagvatten och infiltration som Exploatören ansvarar för ska planeras och utföras med hänsyn till befintliga ledningar vid fastighetsgräns och u-område. Exploatören ska ta kontakt med ledningsbolagen för planering av dessa arbeten.

3.4 Befintlig vegetation och mark

Exploatören ansvarar för att träd, annan vegetation och berg på allmän platsmark intill Fastigheten inte skadas under den tid som exploateringen genomförs. Exploatören ska skydda träd och vegetation på ett betryggande sätt genom att avgränsa Fastigheten med ett stabilt två meter högt stängsel. Om arbete sker invid utpekad vegetation ska skyddsåtgärder vidtas så att skada på rötter, grenar eller stam ej uppstår. Exploatören ansvarar för att Exploatören, eller något företag som Exploatören anlitar, inte på något sätt nyttjar denna mark utan skriftligt tillstånd från Kommunen.

Vid skada ansvarar Exploatören för att reparera skadan, eller för att bekosta Kommunens reparation av skadan. Om Exploatören nyttjar allmän platsmark intill Fastigheten utan tillstånd, se § 3.7 nedan.

Exploatören åtar sig att bevara de vid tillträdet befintliga träd inom Fastigheten, som angivits med a_2 på detaljplanekarta.

3.5 Krav på tillgängliga anläggningar under utbyggnadstiden

Exploatören ska i samråd med Kommunen säkerställa tillgänglighet och tekniska anslutningar under hela utbyggnadstiden för andra fastigheter som behöver nyttja anläggningar som ligger inom Fastigheten.

3.6 Information till allmänheten

Exploatören förbinder sig att genom skyltning på plats informera allmänheten om projektet och byggnadsarbeten, utan kostnad för Kommunen. Skylt, fundament och montage betalas av Exploatören, inklusive omkostnader för bygglov. Skyltning ska ange Kommunens medverkan i projektet med logotyp och webbadress till projektet.

Utformning av och innehåll på byggskylt ska utformas efter Kommunens anvisningar. Framtaget förslag på skylt ska godkännas av berörd förvaltning innan beställning. Skyltning ska finnas på plats senast en vecka innan Exploatörens etablering.

Därutöver förbinder sig Exploatören att kontinuerligt informera berörd allmänhet om sin del i projektet t.ex. vid särskilt störande arbeten eller avstängningar.

3.7 Byggytor och byggetablering

Byggetablering ska i första hand ske inom Fastigheten. Skulle Kommunen och Exploatören bedöma att befintlig allmän plats trots detta behöver tas i anspråk för byggetablering, ska Exploatören, eller av Exploatören anlitad entreprenör, i god tid före byggstart samråda med Kommunen om vilka ytterligare ytor som behövs för byggetablering och under hur lång tid dessa behövs.

Upplåtelse av allmän plats för byggetablering kräver polistillstånd och debiteras enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Exploatören ska ansöka om polistillstånd för den med tekniska kontoret överenskomna etableringsytan.

Exploatören ska tillse att Exploatören, eller av Exploatören anlitad entreprenör, håller sig inom Fastigheten och godkänd byggetableringsyta upplåten med polistillstånd enligt ordningslagen. Kommunen kan komma att göra en polisanmälan om Exploatören eller dess entreprenör olovligen skulle nyttja allmän platsmark utanför Fastigheten och den godkända byggetableringsytan. Kommunen kan komma att kräva Exploatören på skadestånd enligt skadeståndslagen om Exploatören eller dess entreprenör olovligen nyttjar allmän platsmark.

Fastigheten och den godkända etableringsytan ska avgränsas med ett stabilt minst två meter högt stängsel.

3.8 Dagvatten

I enlighet med Kommunens policy för dagvattenhantering, bilaga 3, förbinder sig Exploatören att hantera dagvattnet på ett hållbart sätt. Detta innefattar primärt att minimera uppkomsten av dagvatten till ledning och att genom byggnadsmaterialval inte förorena dagvattnet med tungmetaller eller andra miljögifter. Det dagvatten som uppstår ska hanteras och fördröjas lokalt i enlighet med framtagen dagvattenutredning, bilaga 4, innan avledning från Fastigheten. Placering av byggnader och höjdsättning inom Fastigheten respektive mot omgivande ytor, ska göras på ett sätt som minimerar skada vid extrem nederbörd.

3.9 Avfallshantering

Exploatören förbinder sig att avfallshantering för verksamheter ska lösas inom den egna fastigheten inom ramen för gällande riktlinjer "Avfallsföreskrifter – Vafabmiljö Kommunalförbund".

3.10 Inrapportering av geotekniska utredningar

Exploatören ska överföra resultatet av samtliga geotekniska fält- och laboratorieundersökningar digitalt till Sala kommun. Plankoordinater ska anges i referenssystemet SWEREF 99 16 30. Z-koordinat ska anges i höjdsystem RH 2000. Mätprotokoll ska innehålla X, Y och Z-koordinat för markytan, samt Z-värde för mätpunktens installationsnivå.

§ 4 ÖVRIGA VILLKOR

4.1 Säkerhet

I det fall Exploatören överlåter Fastigheten till annan part svarar Exploatören såsom för egen skuld solidariskt med de nya ägarna gentemot Kommunen för rätta fullgörandet av samtliga åtaganden och förpliktelser enligt detta köp- och genomförandeavtal samt de avtal som Kommunen och Exploatören ingår som en följd av detsamma. Om Kommunen godtar att de nya ägarna ensamma svarar enligt detta köp- och genomförandeavtal kan Kommunen, om Exploatören så begär, genom skriftliga besked härom befria Exploatören från sitt åtagande att svara solidariskt med de nya ägarna. Så kan även ske om de nya ägarna ställer säkerhet som Kommunen skäligen kan godta såsom borgen eller självständig bankgaranti. Vad som här stadgas gäller till och med att Exploatören eller de nya ägarna uppfyllt sina skyldigheter enligt detta köp- och genomförandeavtal samt de avtal som Kommunen och Exploatören ingår som en följd av detsamma.

4.2 Överlåtelse av avtal

Exploatören får inte utan Kommunens skriftliga godkännande överlåta detta avtal på annan part.

Exploatören förbinder sig att vid överlåtelse av äganderätten till Fastigheten tillse att de nya ägarna liksom varje efterföljande köpare övertar samtliga förpliktelser enligt detta köp- och genomförandeavtal. Om överlåtelse sker ska Exploatören snarast efter det att överlåtelsen skett till Kommunen översända en bestyrkt avskrift av överlåtelsehandlingen.

4.3 Köp- och genomförandeavtalets giltighet

Detta köp- och genomförandeavtal är till alla delar förfallet utan ersättningsrätt för någondera parten om inte:

- Behörig instans inom kommunen godkänner köp- och genomförandeavtalet genom beslut som senare vinner laga kraft,
- Behörig instans inom kommunen antar ny detaljplan, enligt § 1.2, genom beslut som senare vinner laga kraft.

Exploatören är medveten om att kommunfullmäktige beslutar om att anta detaljplan. Beslut om att anta detaljplan ska föregås av samråd med dem som berörs av planen och andra beredningsåtgärder. Exploatören är även medveten om att sakägare har rätt att överklaga beslut att anta detaljplan och att beslut om antagande av detaljplan kan prövas i särskild ordning.

Om avtalet förfaller ska kommunen omgående återbetala av Exploatören erlagd handpenning.

* * * * *

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Sala 2025-

För Sala kommun
genom dess Kommunstyrelse

.....
(Amanda Lindblad,)
Kommunstyrelsens ordförande

den 2025- 10-20

För Salberga Fastighetsförvaltning AB

.....
(Johannes Nyberg, VD)

.....
(Annica Nordin, ekonomichef)

Bevittnas:

.....
( )

.....
( )

BILAGOR

1. Detaljplanekarta med Fastigheten markerad
2. Utdrag ur fastighetsdatasystemet
3. Policy för dagvattenhantering – Sala kommun
4. Dagvattenutredning för Dp, del av Kristina 4:4 m.fl. (2025-04-14)

Policy för dagvattenhantering

KOMMUNFULLMÄKTIGE

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattar
Policy för dagvattenhantering		Policy	Kommunen
Beslutsinstans	Dokumentansvarig	Publicering	
Kommunfullmäktige	Samhällsbyggnadschef	www.sala.se, intranät	

Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer
2020-12-21			2020/1414
Relation	Ersätter		Författningssamling
	2020/1309		

1 INLEDNING

Policyn redovisar ledningens viljeriktning och mål för dagvattenhanteringen i Sala kommun. Policyn konkretiseras i *Handlingsplan för dagvattenhantering*.

2 ALLMÄNT OM DAGVATTENHANTERING

2.1 Bakgrund och Syfte

l klimatförändringarnas spår upplever vi fler kraftiga och intensiva regn som ger upphov till ökad mängd dagvatten. Vi strävar även ät att Sala ska växa och få fler invånare och fler företag. Exploateringar medför att andelen hårdgjorda ytor ökar och därmed också att mängden dagvatten som behöver omhändertas ökar. Ökade mängder dagvatten i kombination med ökade krav på att minska belastningen på våra recipienter med hänsyn till EU:s ramdirektiv för vatten och fastställda miljökvalitetsnormer medför ett behov av en tydlig strategi i dagvattenfrågan.

Syftet med att ta fram en dagvattenpolicy för Sala kommun är att beskriva kommunens gemensamma förhållningsätt när det gäller dagvattenhanteringen. Dagvattenpolicyn ligger till grund för fortsatt arbete med kommunens handlingsplan för dagvatten. En tydlig och välförankrad handlingsplan för dagvatten ökar effektiviteten i handläggningen och tydliggör förutsättningarna för såväl tjänstemän som verksamhetsutövare, fastighetsägare, exploatörer, politiker och allmänhet.

2.2 Avgränsningar och definition

Policyn gäller allt dagvatten som uppkommer inom kommunen.

Dagvatten är tillfälligt förekommande regn- och smältvatten som avrinner från tak, markytor, gator, parkeringsplatser och andra konstruktioner.

3 MÅL FÖR KOMMUNENS DAGVATTENHANTERING

- Dagvattenhanteringen i Sala kommun ska ske på ett hållbart sätt så att de inte medför negativa effekter i miljön eller för samhället i stort.
- Dagvattenlösningarna ska fördröja och reducera dagvattenflödena så att belastningen på ledningsnätet och recipienten minskar. Lokalt omhändertagande av dagvatten eftersträvas.
- Utsläpp av dagvatten får inte ge upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras . Med försämring menas att utsläppet av dagvatten negativt påverkar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.
- Dagvattnet ska, där så är möjligt. användas som resurs i stadsplaneringen för att skapa vackra och funktionella miljöer.
- Samhällsplaneringen ska aktivt verka för att förebygga skador orsakade av dagvatten. Översiktsplan och detaljplaner ska säkerställa ett robust samhällsbyggande anpassat för framtidens klimatpåverkan.

4 ROLLER OCH ANSVAR

Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för kommunens dagvattenhantering.

Kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för det praktiska arbetet med att dagvattenpolicyns intentioner realiseras.

VA-huvudmannen har ett ansvar för dagvattenhantering inom verksamhetsområde för dagvatten i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster.

Precisering av ansvarsfördelning sker i ”Handlingsplan för dagvattenhantering”.

5 REVIDERING OCH UPPFÖLJNING

Policy och handlingsplan för dagvattenhantering ska löpande följas upp och revideras vid behov enligt fastställd riktlinje för styrdokumentet.

Policy för dagvattenhantering
Kommunfullmäktige

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

WRS
Water Revival Systems

Dagvattenutredning för Dp del av Kristina 4:4 m.fl.

Sala kommun

Slutversion, 2025-04-14

TITEL	Dagvattenutredning för Dp del av Kristina 4:4 m.fl.
RAPPORTNUMMER	2192A
BESTÄLLARE	Sala Kommun
UPPDRAGSANSVARIG	Jonathan Arnlund, WRS
FÖRFATTARE	Jacob Källbom, WRS
GRANSKNING	Robert Jönsson, WRS
UTGÅVA/STATUS	Slutversion
DATUM	2025-04-14
OMSLAGSBILD	Jacob Källbom, WRS

Sammanfattning

Kapaciteten på Salberga kriminalvårdsanstalt behöver öka avseende platser och för att möjliggöra detta har Sala kommun påbörjat ett detaljplanearbete för fastigheten del av Kristina 4:4 m.fl. Planområdet planeras att bebyggas med administrativa delar relaterade till anstaltens arbete. Detta innefattar bland annat nya kontorsbyggnader och parkeringar. Området består i dagsläget av tillfällig bebyggelse i form av en modulskola men bestod fram till år 2016 till största delen av grönytor. Enligt planerad exploatering kommer framtida markanvändning främst bestå av grusad yta, parkering och takytor. Jämfört med markanvändningen innan 2016 förväntas hårdgörningsgraden i området att öka från 0,25 till 0,49.

Till följd av den ökade hårdgörningsgraden ökar flödet från ett dimensionerande 20-årsregn från 350 l/s till 680 l/s. Med tillkommande klimatfaktor på 1,3 ökar flödet från 20-årsregnet ytterligare till 890 l/s. Sala kommun har ställt som krav att flödet från planområdet inte ska öka i samband med exploateringen, vilket innebär att dagvatten behöver fördröjas inom planområdet. Beräkningar ger en erforderlig magasinsvolym av ungefär 330 m^3 för att flödet från kvartersmarken inte ska öka vid ett 20-årsregn med klimatfaktor 1,3. Markanvändningen inom allmän platsmark är oförändrad efter exploatering, men då en klimatfaktor på 1,3 tillkommer för det framtida flödet så behöver 24 m^3 dagvatten magasineras för att uppnå fördröjningsbehovet.

Planområdet ligger cirka 300 meter uppströms vattenförekomsten Lillån som har en dålig ekologisk status och för höga halter av näringsämnen och zink. Den kemiska statusen i Lillån är klassad som uppnår ej god, bland annat på grund av för höga halter bly och kadmium. Belastningsberäkningarna visar att föroreningsbelastningen från planområdet ökar för samtliga av de nio undersökta föroreningarna om inga dagvattenåtgärder anläggs, däribland fosfor, kväve, zink och kadmium. För att exploateringen inte ska påverka recipienten negativt behövs därför rening av dagvattnet inom planområdet.

För att rena och fördröja dagvatten inom kvartersmarken föreslås åtgärder i form av nedsänkta växtbäddar, genomsläpplig beläggning, gröna tak och ett underjordiskt dagvattenmagasin. För allmän platsmark föreslås att dagvattnet leds till nedsänkta växtbäddar samt fördröjs i ett svackdike. Med föreslagna åtgärder minskar samtliga undersökta föroreningar bortsett från fosfor, kväve och koppar. Det är troligtvis möjligt att uppnå högre rening om en större yta växtbäddar anläggs på parkeringen i den västra delen av kvartersmarken, men då osäkerheten i beräkningarna är så pass stor är det eventuellt inte kostnadsmässigt motiverat. Med föreslagna åtgärder beräknas även halterna av zink, bly och kadmium att minska till följd av exploateringen vilket är positivt för recipienternas möjlighet att nå gällande miljökvalitetsnormer. Sammantaget bedöms därför att exploateringen med föreslagna åtgärder inte kommer att försvåra recipienternas möjlighet att nå gällande miljökvalitetsnormer.

Vid eventuell framtida schakt behövs en utförligare geoteknisk utredning i den södra delen av området för att säkerställa risker som bottenupptryckning och influensområden för grundvattensänkning, innan projektering av dagvattenåtgärder påbörjas.

En tidigare skyfallskartering över Sala visar att översvämningsriskerna inom planområdet är relativt små vid ett 100-årsregn då större lågpunkter och rinnvägar saknas. Efter exploatering föreslås att skyfallsflöden leds ut mot gata som agerar sekundär avrinningsväg. Flöden som uppstår vid skyfall bedöms med föreslagna åtgärder inte ha någon negativ påverkan på nedströms bebyggelse innan de når recipienten Lillån. Om föreslagna dagvattenåtgärder genomförs bedöms marken vara lämplig för planerad bebyggelse både ur översvämnings- och dagvattenperspektiv.

Innehåll

1 Inledning 5
1.1 Uppdrag och syfte 5
1.2 Avgränsningar 5
1.3 Erhållet underlag 6
2 Förutsättningar 6
2.1 Nuvarande och historisk markanvändning 6
2.2 Geologi och topografi 8
2.2.1 Markföroreningar 10
2.3 Ytvattenrecipient 10
2.4 Hydrologi och grundvattenförekomst 12
2.5 Nuvarande dagvattenhantering 12
2.5.1 Dagvattennät 12
2.5.2 Ytavrinning och vattendelare 13
2.5.3 Markavvattningsföretag 13
2.6 Riktlinjer för dagvattenhantering 13
2.7 Planerad exploatering 14
3 Flödes- och föroreningsberäkningar 15
3.1 Markanvändning 15
3.2 Flöden nuläge och framtid 17
3.3 Magasinsbehov 20
3.4 Skyfall och översvämningsrisk 21
3.5 Närsalts- och föroreningsberäkningar 22
4 Förslag på dagvattenhantering 23
4.1 Dagvatten inom kvartersmark 24
4.2 Dagvatten inom allmän platsmark 25
4.3 Skyfall och åtgärder mot översvämning 26
4.4 Översiktlig teknisk beskrivning av åtgärdsförslag 27
4.4.1 Nedsänkta växtbäddar 27
4.4.2 Fördröjning i befintligt svackdike 28
4.4.3 Underjordiskt magasin 29
4.4.4 Genomsläpplig beläggning 30
5 Bedömda effekter av föreslagna åtgärder 31
5.1 Ytbehov, magasinering och avrinning 31
5.1.1 Dagvatten inom kvartersmark 31
5.1.2 Dagvatten inom allmän platsmark 32
5.2 Påverkan från grundvatten 32
5.3 Närsalts- och föroreningsbelastning 33
6 Skötsel och drift av föreslagna anläggningar 34
7 Slutsatser 35
Referenser 37

1 Inledning

Salberga kriminalvårdsanstalt i Sala stad behöver öka sin platskapacitet och därför planeras en utbyggnation av anstaltens administrativa delar. För att möjliggöra detta har kommunen påbörjat ett detaljplanearbete som innebär att bland annat en dagvattenutredning behöver tas fram. Utredningen ska redovisa förutsättningar för dagvattenhantering och planområdets lämplighet för bebyggelse. Planområdet ligger nordväst om Sala centrum och sydost om Salberga kriminalvårdsanstalt (Figur 1).

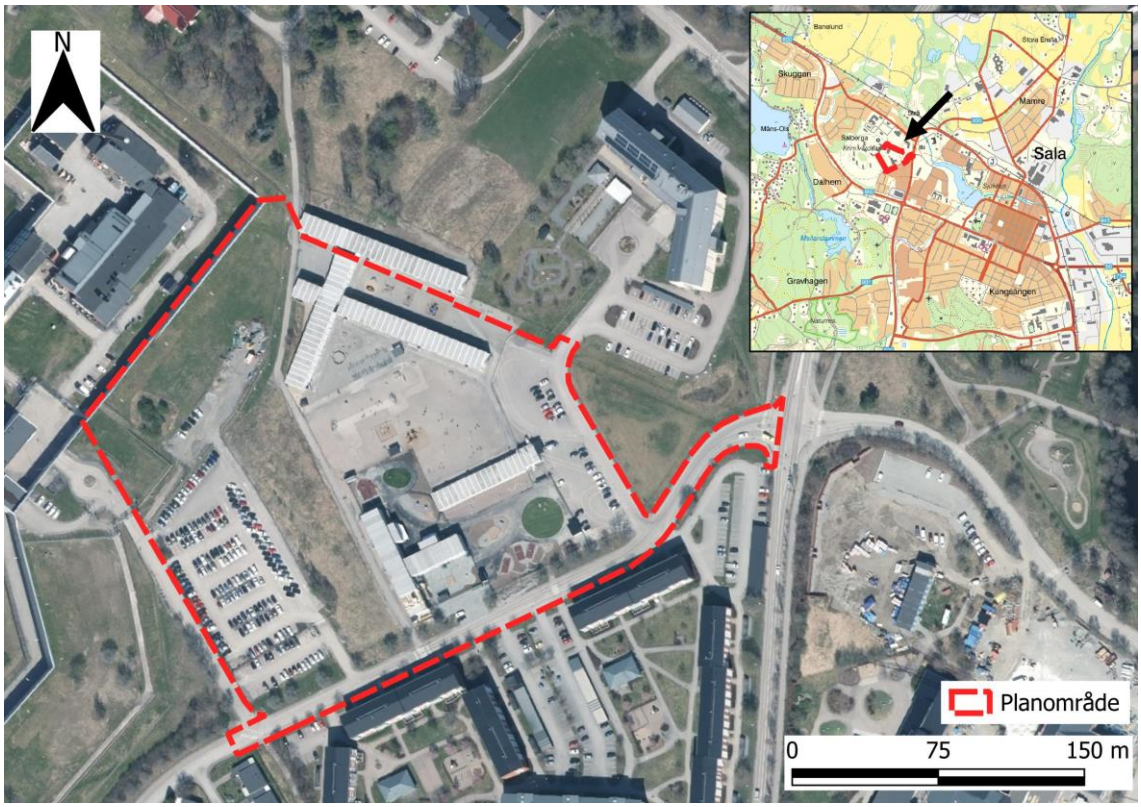

Figur 1. Översiktsbild över planområdet med dess placering i Sala (enligt underlag erhållna 2025-03-11) Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

1.1 Uppdrag och syfte

WRS har fått i uppdrag av Sala kommun att ta fram en dagvattenutredning för att klarlägga förutsättningar och ta fram åtgärdsförslag för dagvattenhanteringen efter exploatering. Förslagen ska vara i överensstämmelse med Sala kommuns riktlinjer för dagvatten samt Svenskt Vattens riktlinjer i P110 och säkerställa så att förutsättningarna för att uppnå miljökvalitetsnormer i mottagande recipienter inte försämras.

1.2 Avgränsningar

- I utredningsarbetet har placering och utformning av det befintliga dagvattensystemet inom kvartersmark ej funnits att tillgå. På grund av detta har vissa antaganden om den nuvarande avvattningen av området gjorts i samråd med Sala kommun, vilket beskrivs vidare i utredningen.
- En geoteknisk utredning har genomförts parallellt med utredningsarbetet och på grund av preliminära resultat och den översiktliga nivån på den geotekniska utredningen har

även vissa antaganden gjorts avseende grundvattenytornas lägen inom planområdet. Detta beskrivs vidare i utredningen.

1.3 Erhållet underlag

- Markteknisk undersökningsrapport daterad 2025-03-26 (Loxia Group, 2025a)
- Geotekniskt PM daterad 2025-03-26 (Loxia Group, 2025b)
- Vatten- och avloppspolicy för Sala kommun (Sala kommun, 2020)
- Dagvattenpolicy för Sala kommun (Sala kommun, 2020)
- VA-plan för Sala kommun (Sala kommun, 2021)
- Plankarta erhållen 2025-03-11
- Illustrationsplan erhållen 2025-03-11

2 Förutsättningar

2.1 Nuvarande och historisk markanvändning

Planområdet är ungefär 4,8 hektar stort och ligger mellan Salbergaanstalten, Cirkelgatan och Johannesbergsgatan (Figur 2). Inom planområdet finns i dagsläget en tillfällig modulskola med tillhörande skolgård, flera parkeringar samt vissa grönytor. Modulskolan anlades på platsen runt år 2018. Strax nordöst om planområdet ligger ett äldreboende. Johannesbergsgatan och vägen till äldreboendet planeras att bli allmän platsmark och resterande delar av planområdet kommer utgöras av kvartersmark.

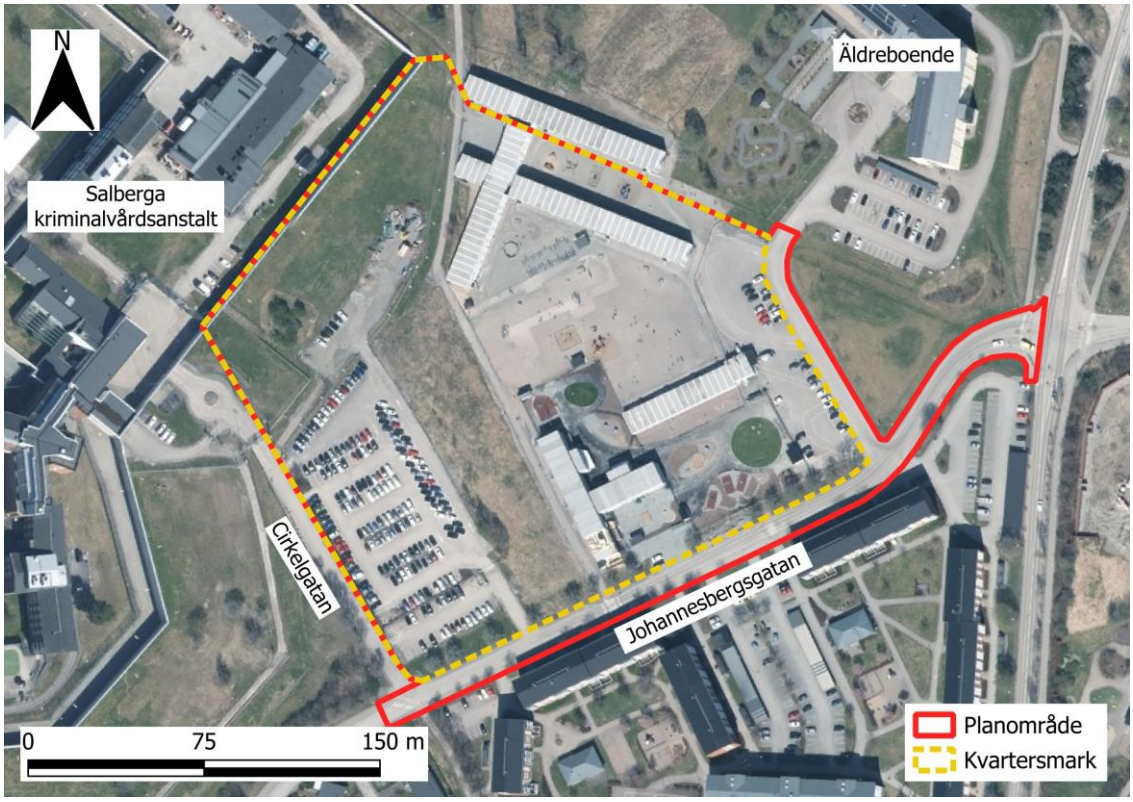

Figur 2. Uppdelning av kvartersmark och allmän platsmark inom planområdet (enligt underlag erhållna 2025-03-11). Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

Området har historiskt sett inte varit speciellt exploaterat. På 1960-talet bestod hela området av åkermark och ortofoto från 2016 visar att området till största delen har bestått av grönytor, en GC-väg och personalparkering till fängelset (Figur 3 och Figur 4).

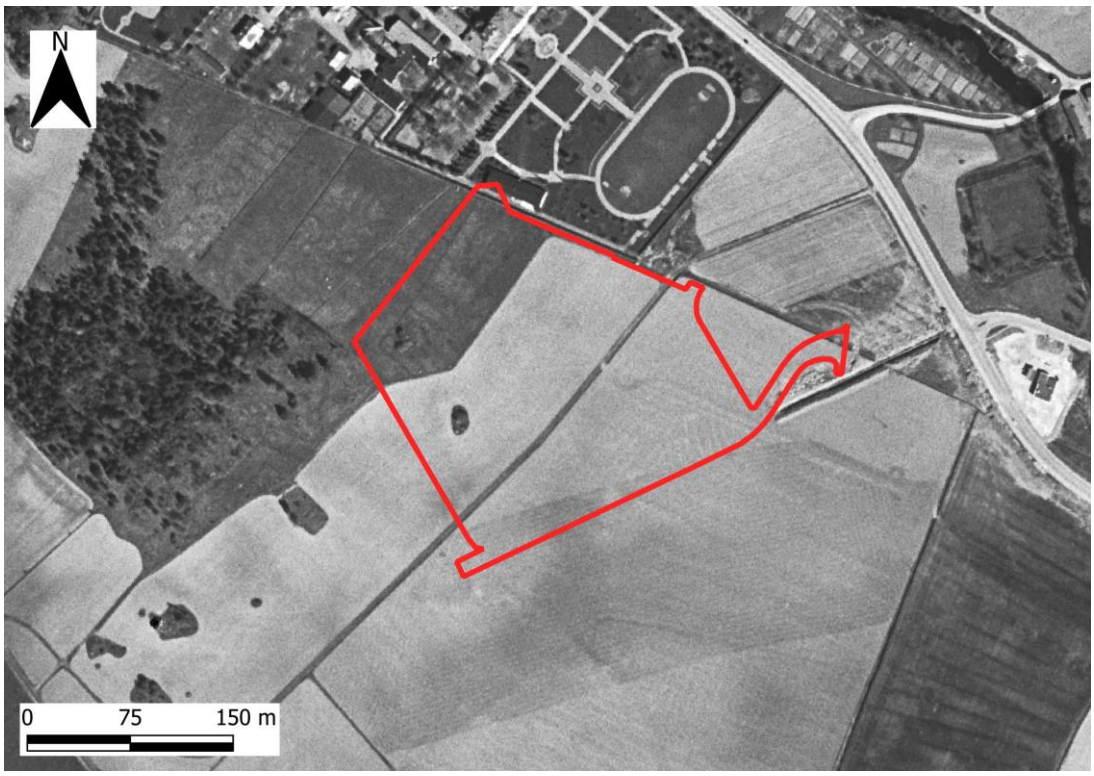

Figur 3. Historisk markanvändning i form av åkermark under 1960-tal inom planområdet. Ortofoto: Lantmäteriet (2024b).

Figur 4. Markanvändning år 2016 innan modulskolan anlades. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

2.2 Geologi och topografi

Topografiskt sluttar större delen av planområdet svagt åt öster och marknivåerna inom kvartersmarken varierar mellan +59 och +55 meter (RH2000). En större vall ligger mitt i planområdet, denna är cirka 3 meter hög och anlades 2018 i samband med att modulskolorna byggdes.

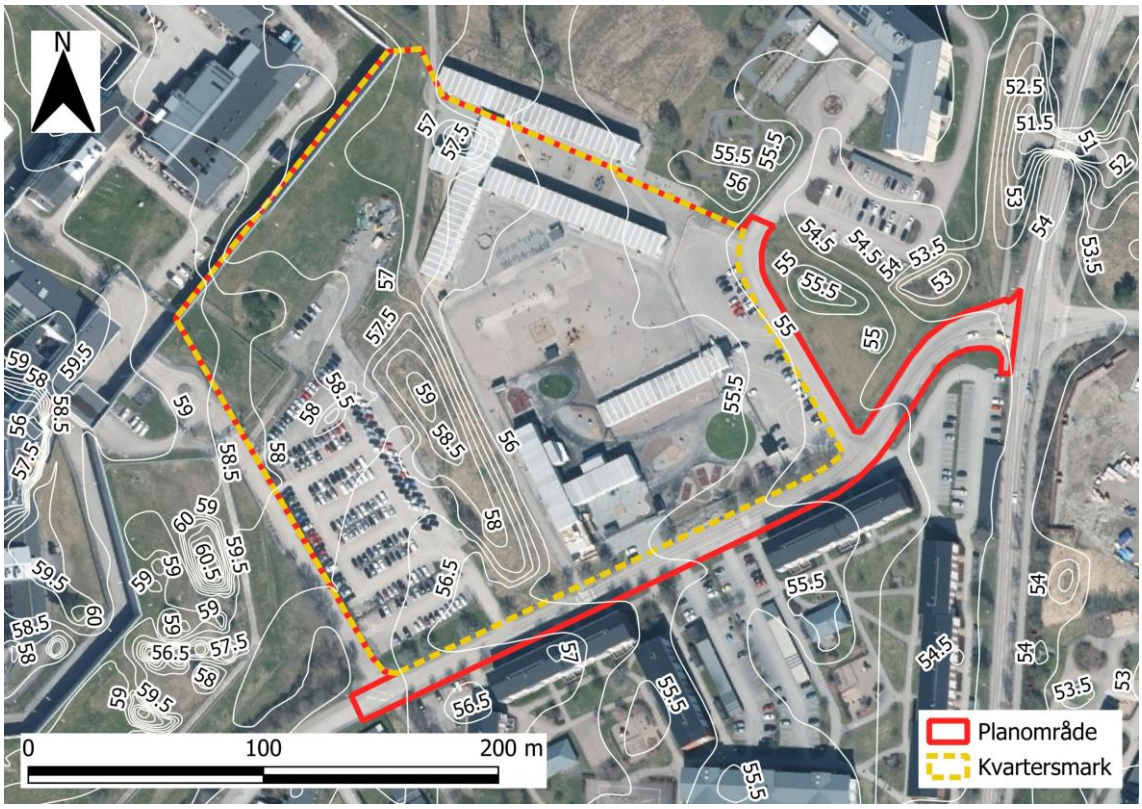

Figur 5. Markhöjder inom planområdet (RH2000). Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

Enligt SGU:s jordartskarta består jordarterna inom planområdet uteslutande av glacial lera (Figur 6).

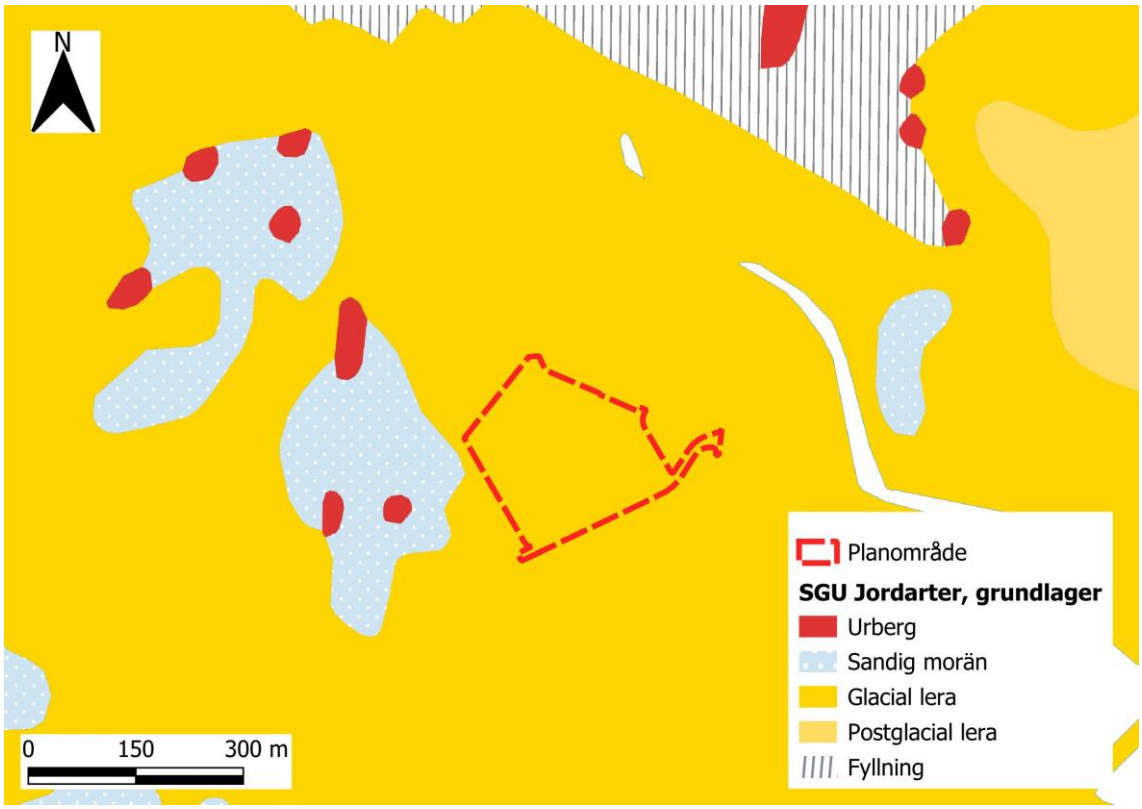

Figur 6. Planområdet består uteslutande av glacial lera enligt SGU:s jordartskarta. Källa: SGU (2024).

Genomförd geoteknisk utredning inom kvartersmarken anger att de norra delarna av området närmast Salbergaanstalten har ett ytligt skikt på mellan 0,1 till 0,7 meter med mulljord eller fyllning. Under det översta skiktet förkommer torrskorpelera ned till mellan ca 0,7 – 1,1 m djup, följt av lera med torrskorpekaraktär ner till cirka 3 meters djup under markytan. Detta lager följs av ett lager varvig lera med tunna siltskikt ner till ungefär 5 meters djup. Under leran har stopp skett i relativt fast friktionsjord, förmodad sandig morän (Loxia Group, 2025b).

Vid personalparkeringen samt vid skolgården består jorden av 0,6 till 0,8 meter fyllning med sandigt grus. Under denna fyllning förekommer torrskorpelera ner till cirka 3 meters djup vid personalparkeringen. Vid skolgården bedöms samma lerlager sakna torrskorpekaraktär. Jordlagerföljden vid båda platserna övergår till en lösare lera mellan 4 till 5 meters djup och under denna ligger förmodad sandig morän på ett djup mellan 4 till 5,5 meter.

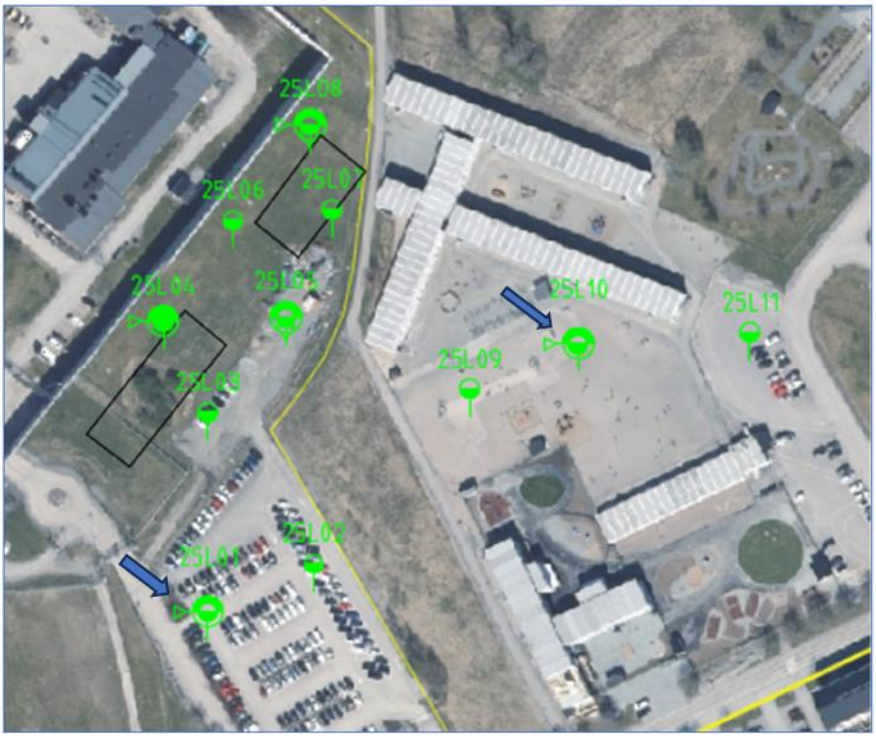

Figur 7. Utklipp från geoteknisk utredning Loxia (2025b). Placering av provpunkter på ungefärlig bakgrundskarta och intolkad placering av planerade byggnader markerat med svarta rektanglar. Placering av grundvattenrör är markerat med blå pilar. Källa Lantmäteriets Min karta, hämtad 2025-03-25.

Möjligheterna för infiltration bedöms vara stora vid den gamla skolgården där marken består av ett 0,5 meter mäktigt lager grus, men för övriga delar där jorden består av lera är markens infiltrationskapacitet mindre.

2.2.1 Markföroreningar

Sala är en gruvort vilket leder till att det finns metallföroreningar i marken på flertalet platser. Tidigare miljögeoteknisk undersökning som gjordes i samband med byggnationen av modulskolan kom fram till att det fanns något förhöjda halter av bly inom området, men att halterna ej överskred Salas stadsspecifika riktvärden för markanvändningen skola (AFRY, 2023). Dessa massor schaktades dock upp och användes till att anlägga en vall mot personalparkeringen för Salberga kriminalvårdsanstalt. Platsen fylldes sedan med 0,5 meter jungfruliga grusmassor innan modulskolan byggdes.

Länsstyrelsens EBH-kartan visar inga potentiellt förorenande områden i närheten av planområdet (Länsstyrelserna, 2024), vilket överensstämmer med att den historiska markanvändningen har varit framför allt jordbruksmark.

2.3 Ytvattenrecipient

Recipient för området är vattenförekomsten Skvalån: Lillån (WA65304127), fortsättningsvis benämnd som Lillån. Lillån ligger ungefär 300 meter från planområdet (Figur 8). Lillån har, enligt den senaste bedömningen genomförd 2023-05-02, den ekologiska statusen *dålig* på grund av låg konnektivitet för fisk (Vattenmyndigheterna m.fl., 2025a). Kvalitetsfaktorn kiselalger är måttlig vilket tyder på problem med övergödning och kvalitetsfaktorn för det särskilt förorenande ämnet zink är måttlig på grund av höga uppmätta halter. Gällande

miljökvalitetsnorm för förvaltningscykel 3 säger att vattenförekomsten ska nå en god ekologisk status till 2027 med undantag för kvalitetsfaktorn kiselalger från diffusa jordbrukskällor på grund av naturliga förhållanden.

Den kemiska statusen är, enligt den senaste bedömningen genomförd 2023-05-02, *uppnår ej god* då halterna av bly, kadmium samt de överallt överskridande ämnena kvicksilver och PBDE är för höga i vattenförekomsten. Miljökvalitetsnormen för förvaltningscykel 3 säger att en god kemisk status ska uppnås till 2027 med undantag för kvicksilver och PBDE.

Cirka 2 kilometer nedströms planområdet ansluter Lillån till Sagån sträckan *mellan Sala flygplats och mynningen till Lillån* (WA72702963). Denna vattenförekomst har enligt den senaste bedömningen genomförd 2023-05-02 en *måttlig* ekologisk status på grund av näringsämnen, låg konnektivitet och höga halter av de särskilt förorenande ämnena zink och ammoniak (Vattenmyndigheterna m.fl., 2025b). Gällande miljökvalitetsnorm för förvaltningscykel 3 anger att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status till 2027 med undantag för kvalitetsfaktorerna näringsämnen och kiselalger från diffusa jordbrukskällor som har en tidsfrist till 2033 på grund av naturliga förhållanden.

Den kemiska statusen är enligt den senaste bedömningen genomförd 2023-05-02 klassad som *uppnår ej god* på grund av att halterna för de överallt överskridande ämnena kvicksilver och PBDE. Miljökvalitetsnormen för förvaltningscykel 3 säger att en god kemisk ytvattenstatus ska uppnås till 2027 med undantag för de överallt överskridande ämnena kvicksilver och PBDE.

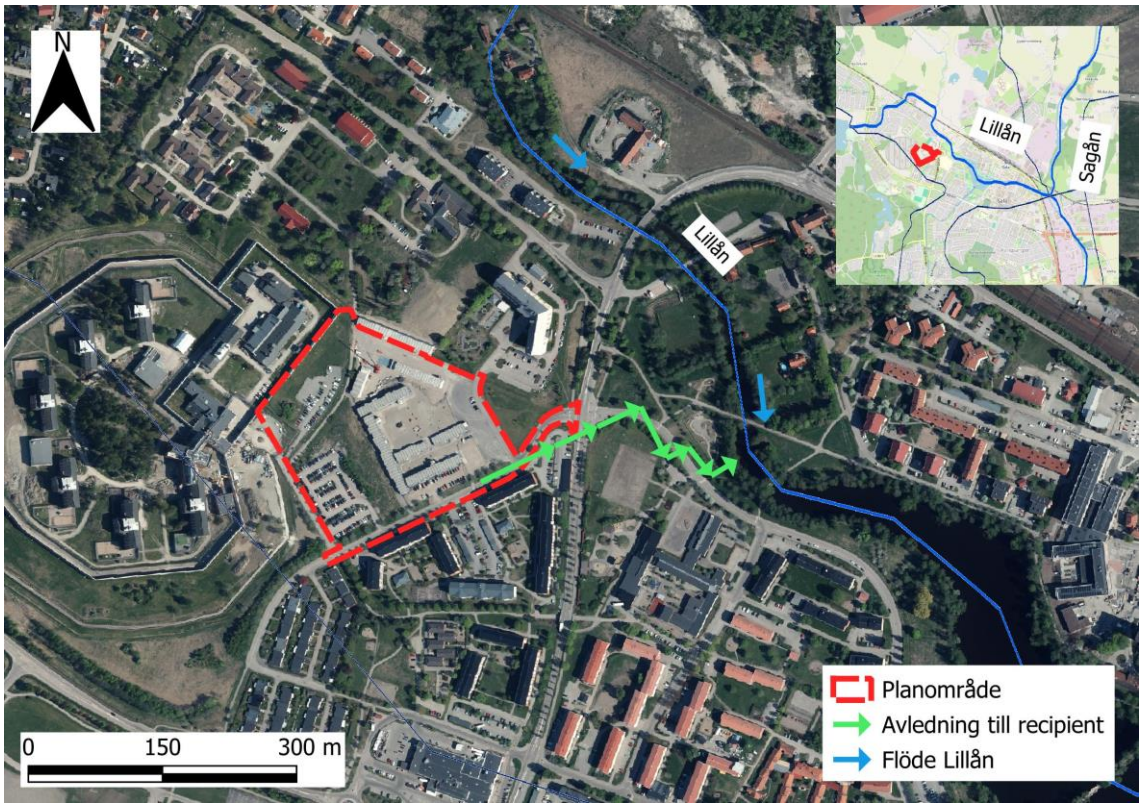

Figur 8. Recipient för planområdet. Avledning av dagvatten från planområdet sker via kommunens dagvattennät till vattenförekomsten Skvalån:Lillån och vidare till Sagån: sträckan mellan Sala flygplats och mynningen till Lillån. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

2.4 Hydrologi och grundvattenförekomst

I samband med den geotekniska utredningen installerades två grundvattenrör inom planområdet, se Figur 7 ovan (Loxia Group, 2025b). Dessa visade på en grundvattennivå mellan +56,3 till +55,2 i det underliggande moränlagret/friktionsjorden vilket motsvarar 1 till 1,4 meter under markytan. Mättillfället var under februari 2025 och enligt SGU var grundvattennivåerna normala i regionen när mätningarna gjordes. Inget grundvattenrör installerades i lerlagret.

Ingen känd grundvattenförekomst finns i området (Vattenmyndigheterna m.fl., 2025c).

2.5 Nuvarande dagvattenhantering

2.5.1 Dagvattennät

Kommunala dagvattenledningar med dimensionen 300 mm går längs med Johannesbergsvägen och två anslutningspunkter för kvartersmarken ligger längs med denna (Figur 9). Dimensionen på dagvattenledningen längs Johannesbergsgatan övergår till 600 mm innan det når utloppet i Lillån. Dagvattenhanteringen inom kvartersmarken är i dagsläget osäker för den östra delen av kvartersmarken då ledningsunderlag saknas och inga dagvattenbrunnar har hittats i fält. Troligtvis dräneras skolgården i dagsläget via en dräneringsledning till anslutningspunkten i öster. I ett förslag till dagvattenhantering inför byggnation av modulskolan har ett makadamdike ritats ut i fastighetens norra del (Sala kommun, u.å.). Det är dock oklart om denna åtgärd anlades i samband med markarbetena när modulskolan byggdes i området (Byström, 2025). För fastighetens västra del avvattnas i dagsläget parkeringen och stora delar av Salberga kriminalvårdsanstalt till anslutningspunkten i väster. Dimension och nivå på denna servis är i nuläget okänd.

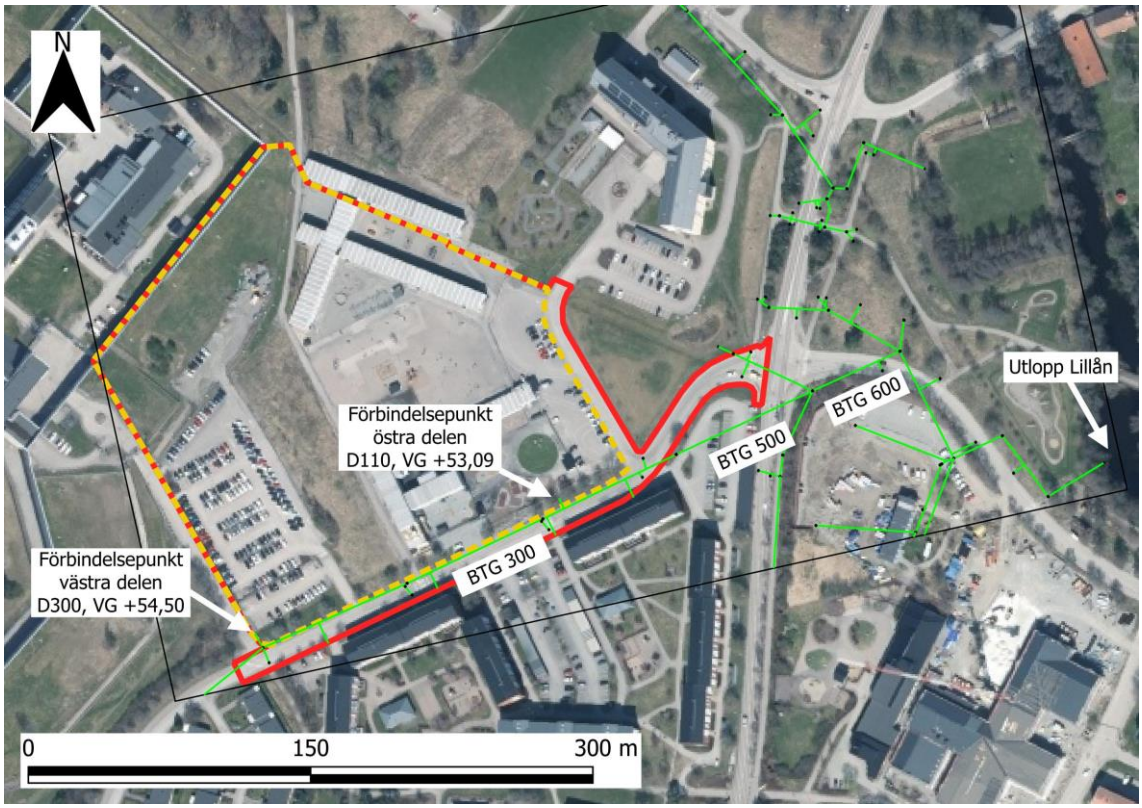

Figur 9. Dagvattenledningar vid planområdet. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

2.5.2 Ytavrinning och vattendelare

Ytavrinningen i området sker generellt österut mot Lillån. Enligt analys i programmet Scalgo Live består planområdet av tre olika delavrinningsområden med storlekar mellan 2,1 och 7,9 hektar. Delar av avrinningsområdena omfattar Salbergaanstalten, men troligtvis fungerar muren runt anstalten som en vattendelare för ytliga flöden. Som beskrivs i avsnitt 3.2 skiljer sig det tekniska avrinningsområdet för dagvatten från avrinningen med endast hänsyn till marknivåer. Vid kraftiga regn där dagvattensystemets kapacitet överskrids kan dock avrinningen ske som Figur 10 nedan visar.

Nedströms planområdet leds vattnet mot Lillån via en underfart för gång- och cykeltrafik. Ingen bebyggelse eller viktig infrastruktur bedöms ligga mellan planområdet och recipienten Lillån.

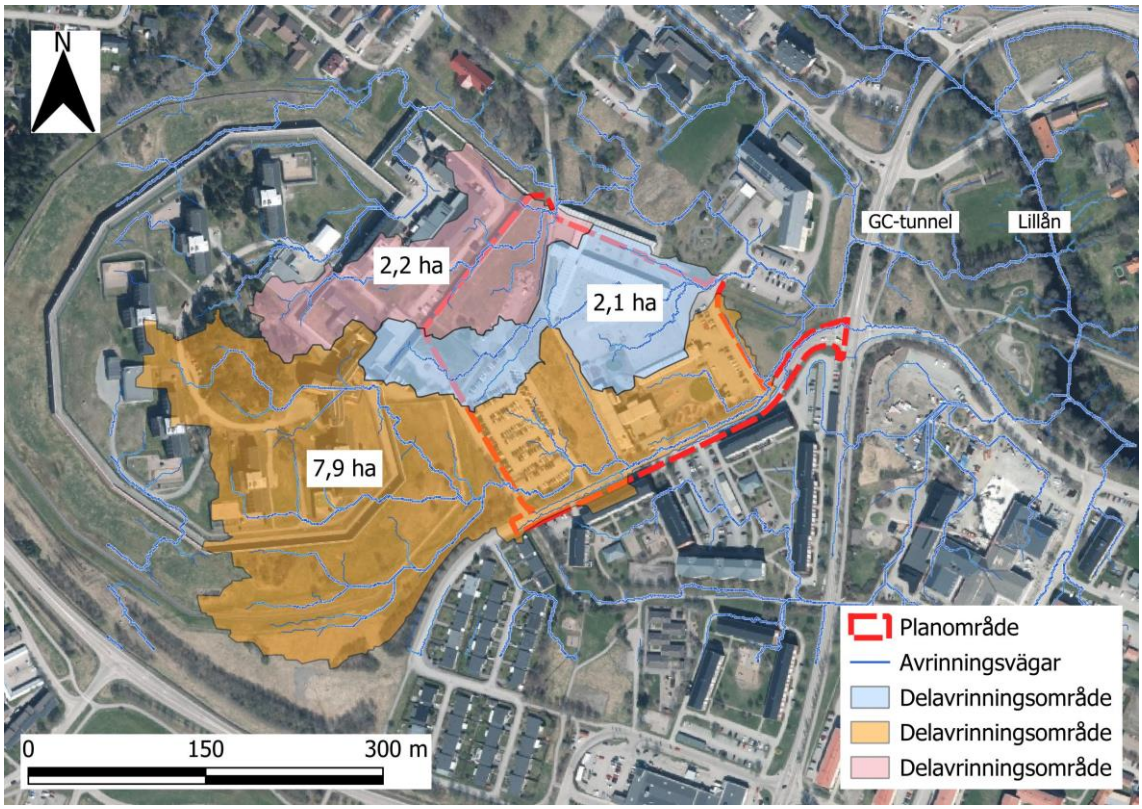

Figur 10. Avrinningsvägar och avrinningsområden vid planområdet utifrån topografin. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

2.5.3 Markavvattningsföretag

Planområdet berörs ej av några markavvattningsföretag (Länsstyrelsen, 2018).

2.6 Riktlinjer för dagvattenhantering

Sala kommuns riktlinjer för dagvatten (2020) anger bland annat följande mål för dagvattenhanteringen:

- Dagvattenhanteringen i Sala kommun ska ske på ett hållbart sätt så att det inte medför negativa effekter i miljön eller för samhället i stort.
- Dagvattenlösningarna ska fördröja och reducera dagvattenflödena så att belastningen på ledningsnätet och recipienten minskar. Lokalt omhändertagande av dagvatten eftersträvas.

- Utsläpp av dagvatten får inte ge upphov till en sådan förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras. Med försämring menas att utsläppet av dagvatten negativt påverkar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.
- Samhällsplaneringen ska aktivt verka för att förebygga skador orsakade av dagvatten. Översiktsplan och detaljplaner ska säkerställa ett robust samhällsbyggande anpassat för framtidens miljöpåverkan.

Vidare har följande dimensioneringsförutsättningar angetts för denna utredning av Sala kommun:

- Dimensionering ska ske enligt Svenskt Vattens senast utgivna publikation, t.ex. P110
- Klimatfaktor 1,3 ska användas
- Flödet från planområdet får inte öka jämfört med innan exploatering (där ”innan exploatering” innebär markanvändningen innan modulskolan byggdes runt 2017)
- Minsta fördröjningsvolym inom kvartersmark bör motsvara 10 liter per kvadratmeter reducerad area

2.7 Planerad exploatering

Då kapaciteten på Salberga kriminalvårdsanstalt ska öka kommer planområdet att bebyggas med administrativa delar relaterade till anstaltens arbete. Detta innefattar bland annat ny bebyggelse i form av kontor och en lastbrygga med tillhörande tillfartsväg. Nya parkeringsytor för anställda och besökare till anstalten kommer även att anläggas. Planarbetet är fortfarande i ett tidigt skede och exakt utformning och omfattning på bebyggelsen är inte bestämd (Byström, 2025). Gata och GC-vägar längs Johannesbergsgatan och till äldreboendet kommer att vara allmän platsmark och resterade delar utgörs av kvartersmark.

3 Flödes- och föroreningsberäkningar

Avrinningen från planområdet före och efter exploatering har beräknats enligt branschstandard i publikation P110 (Svenskt Vatten, 2019). Beräkning av föroreningsbelastning från området har gjorts med hjälp av modellering i Stormtac v.25.1.4 (2025). Området är att betrakta som tät bostadsbebyggelse och Sala kommun har ställt krav på att flöden och magasinsbehov ska beräknas utifrån ett 20-årsregn. Sala kommun har även ställt kravet att flödet inom kvartersmarken ej ska öka efter exploatering med utgångspunkt i hur markanvändningen såg ut på platsen innan de tillfälliga modulskolorna anlades. Detta innebär att markanvändningen för nuläget utgår ifrån hur planområdet såg ut år 2016.

3.1 Markanvändning

År 2016 innan byggnation av modulskolorna bestod området av grönytor, GC-väg, gata och parkering (Tabell 1 och Figur 11). Enligt planerad exploatering kommer framtida markanvändning bestå av grusad yta, grönyta, parkering, gata, GC-väg och tak (Tabell 2 och Figur 12).

Med planerad exploatering förväntas hårdgörningsgraden i området att öka från en avrinningskoefficient (φ) på 0,25 till 0,49. Avrinningskoefficienten anger hur stor andel av nederbörden som avrinner och är för urbana områden ett indirekt mått på hur hårdgjort ett område är. Den reducerade arean fås genom att multiplicera arean (A) med avrinningskoefficienten.

Tabell 1. Area, avrinningskoefficienter och reducerad area per markanvändning innan exploatering (år 2016) för allmän platsmark och kvartersmark.

Markanvändning innan exploatering	**Area [m²]**	**Avr. Koeff. [-]**	**Reducerad area [m²]**
Kvartersmark			
GC-väg	580	0,8	460
Grönyta	38 000	0,1	3 800
Parkering	4 800	0,8	3 900
Summa kvartersmark	*43 000*	*0,19**	*8 100*
Allmän platsmark			
Gata	4 000	0,8	3 200
GC-väg	1 200	0,8	920
Summa allmän platsmark	*5 200*	*0,80**	*4 200*
Summa totalt	**48 000**	**0,25***	**12 000**

* Områdets sammanvägda avrinningskoefficient

Tabell 2. Area, avrinningskoefficienter och reducerad area per markanvändning efter exploatering för kvartersmark och allmän platsmark.

Markanvändning efter exploatering	**Area [m²]**	**Avr. Koeff. [-]**	**Reducerad area [m²]**
Kvartersmark			
GC-väg	900	0,8	720
Lokalgata/lastplats	2 600	0,8	2 100
Grusad yta	17 000	0,4	6 700
Grönyta	12 000	0,1	1 200
Parkering	8 600	0,8	6 900
Tak	2 100	0,9	1 900
Summa kvartersmark	*43 000*	*0,46**	*20 000*
Allmän platsmark			
Gata	4 000	0,8	3 200
GC-väg	1 200	0,8	920
Summa allmän platsmark	*5 200*	*0,8**	*4 200*
Summa efter exploatering	**48 000**	**0,49***	**24 000**

* Områdets sammanvägda avrinningskoefficient

Figur 11. Markanvändning inom planområdet år 2016 innan exploatering. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

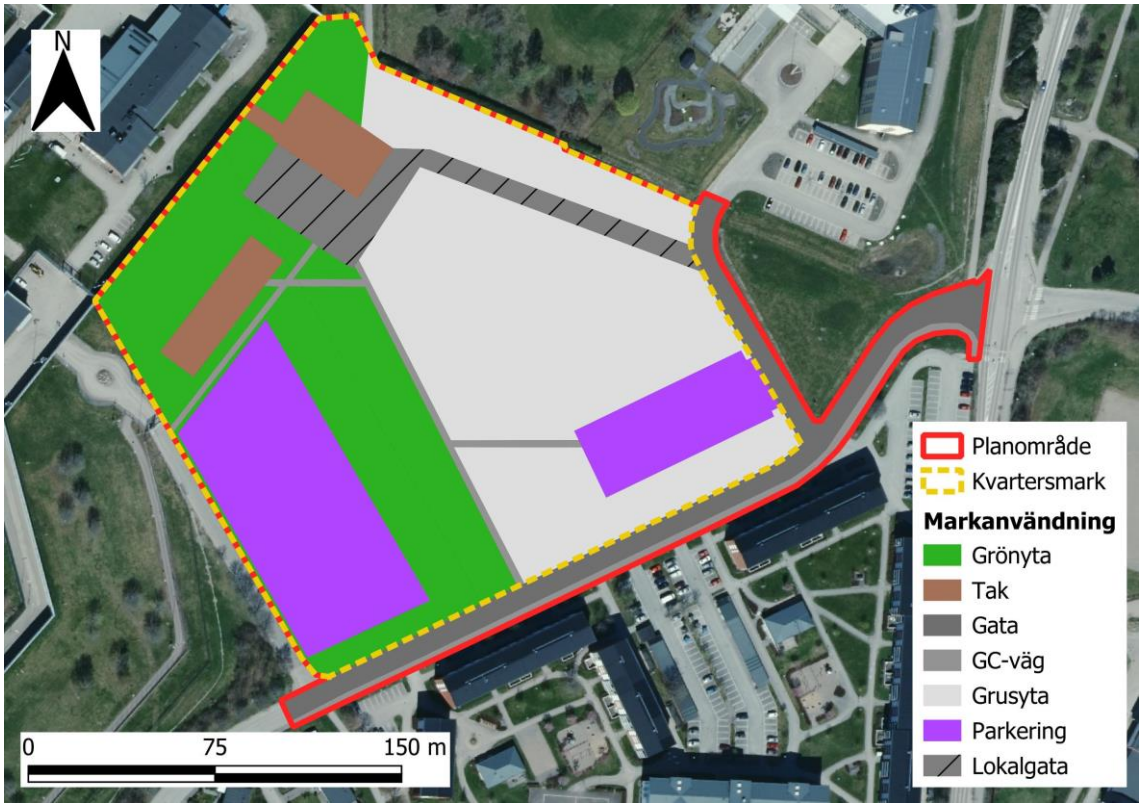

Figur 12. Markanvändning efter planerad exploatering. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

3.2 Flöden nuläge och framtid

För beräkning av dimensionerande dagvattenflöden har den så kallade rationella metoden använts (Ekvation 1) enligt branschstandard i publikation P110 (Svenskt Vatten, 2019). Rationella metoden är en överslagsmetod som lämpar sig för mindre områden (upp till cirka 20 hektar) med liknande rinntider inom området.

Ekvation 1. Rationella metoden, beräkning av dimensionerande flöde.

Q_{dim} = dimensionerande flöde [l/s]
A = avrinningsområdets area [ha]
φ = avrinningskoefficient [-]
$i(t_r)$ = dimensionerande nederbördsintensitet [l/s, ha], beror på regnets återkomsttid (T) och dimensionerande varaktighet (t_r)
kf = klimatfaktor [-]

$$Q_{dim} = A \cdot \varphi \cdot i(t_r) \cdot kf$$

Areor (A) och avrinningskoefficienter (φ) har använts enligt Tabell 1.

Regnets dimensionerande intensitet beror av rinntiden inom området, där den enligt rationella metoden ska sättas till som minst 10 minuter. Rinntiden har därför sats till 10 minuter före detaljplaneläggning och 10 minuter efter exploatering. Rinntiden används i rationella metoden för att få den dimensionerande varaktigheten för regnet.

Nederbördsintensiteten beror också på återkomsttiden (T), som anger sannolikheten att motsvarande flöde inträffar eller överskrids ett enskilt år. Ett 10-årsregn är ett regntillfälle där

sannolikheten att det inträffar ett enskilt år är 1 på 10. Här har dimensionerande flöden beräknats för regn med 5 och 20 års återkomsttid enligt Svenskt Vattens P110 riktlinjer för tät bostadsbebyggelse (Svenskt Vatten, 2019).

Slutligen används en klimatfaktor (kf) i den rationella metoden för att ta hänsyn till nederbördens ökade mängder och intensitet i framtiden. I Svenskt Vattens P110 (2019) rekommenderas en klimatfaktor på minst 1,25 för regn med kortare varaktighet än en timme. Flödesberäkningarna delas upp per antagen anslutningspunkt inom kvartersmarken där ungefär en tredjedel antas ledas mot den västra anslutningspunkten (Figur 13). Allmän platsmark beräknas som ett separat område.

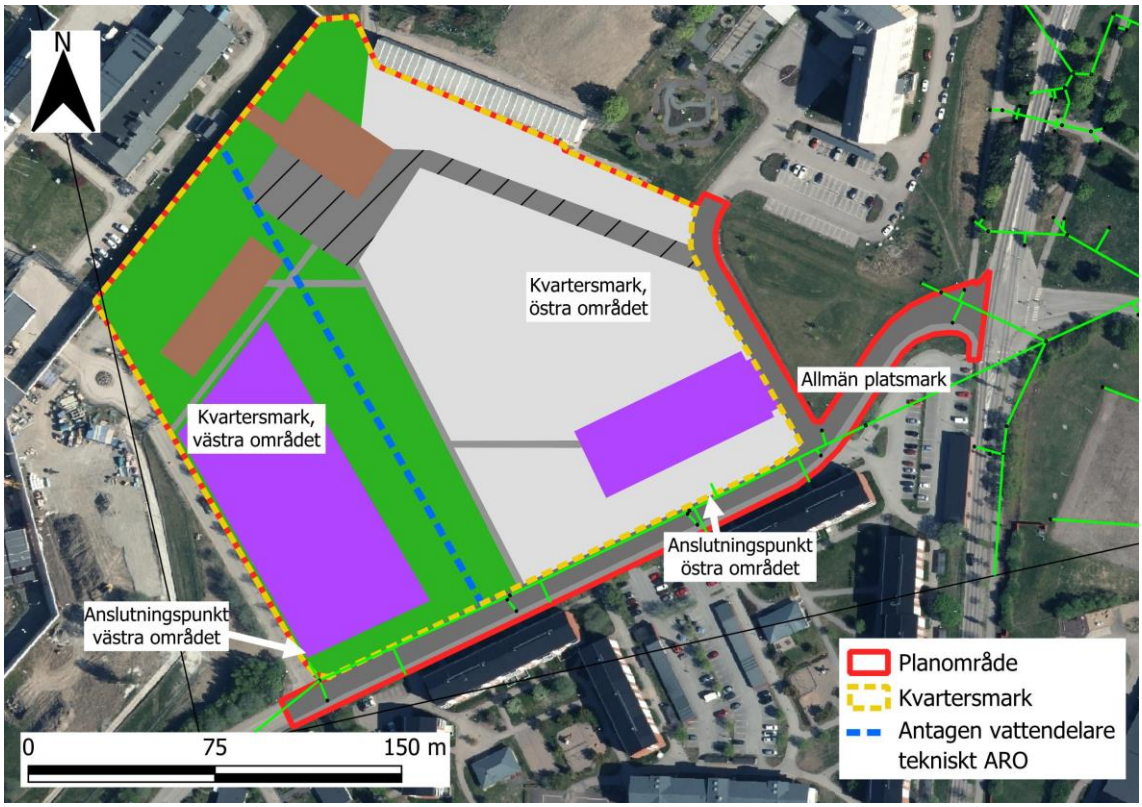

Figur 13. Delområden för flödesberäkning och anslutningspunkter. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

I Tabell 3 redovisas resultaten av flödesberäkningar för nutida och framtida markanvändning, för 5- och 20-årsregn. Flödet vid ett dimensionerande 20-årsregn förväntas öka från 350 l/s till 680 l/s, vilket motsvarar en ökning med 94 %. Detta beror på att hårdgörningsgraden i området ökar efter exploatering. Med en klimatfaktor på 1,3 kommer det dimensionerande 20-årsregnet att öka ytterligare till 890 l/s.

Tabell 3. Dimensionerande dagvattenflöden i nuläget och efter planerad exploatering med och utan klimatfaktor (utan införda åtgärder)

	Kf	Varaktighet	5-årsregn	20-årsregn
Nuläge	1,0	10 min		
Dim. regnintensitet [l/s, ha]			180	290
Flöde Q, kvartersmark östra delen [l/s]			56	89
Flöde Q, kvartersmark västra delen [l/s]			91	140
Flöde Q, allmän platsmark [l/s]			75	120
Flöde Q, sammanlagt [l/s]			**220**	**350**
Nuläge med klimatfaktor	1,3	10 min		
Dim. regnintensitet [l/s, ha]			240	370
Flöde Q, kvartersmark östra delen [l/s]			73	120
Flöde Q, kvartersmark västra delen [l/s]			120	190
Flöde Q, allmän platsmark [l/s]			97	150
Flöde Q, sammanlagt [l/s]			**290**	**460**
Efter exploatering	1,0	10 min		
Dim. regnintensitet [l/s, ha]			180	290
Flöde Q, kvartersmark östra delen [l/s]			230	370
Flöde Q, kvartersmark västra delen [l/s]			120	200
Flöde Q, allmän platsmark [l/s]			76	120
Flöde Q, sammanlagt [l/s]			**430**	**680**
Efter exploatering med klimatfaktor	1,3	10 min		
Dim. regnintensitet [l/s, ha]			240	370
Flöde Q, kvartersmark östra delen [l/s]			300	480
Flöde Q, kvartersmark västra delen [l/s]			160	260
Flöde Q, allmän platsmark [l/s]			98	160
Flöde Q, sammanlagt [l/s]			**560**	**890**

3.3 Magasinsbehov

Magasinsbehovet inom planområdet utgår ifrån att flödet inte ska öka efter exploatering upp till ett klimatkompenserat 20-årsflöde. Sala kommun anger även att den fördröjda dagvattenvolymen inom kvartersmarken minst bör uppgå till 10 mm per reducerad area. För att beräkna magasinsbehovet utifrån 10-millimeterskravet har Ekvation 2 använts:

Ekvation 2. Beräkning av erforderlig fördröjningsvolym.

U_i = erforderlig fördröjningsvolym [m^3]
d_r = regnvolym som ska hanteras inom kvarteret (ex. 10 mm) [m]
A_i = avrinningsområdets area [m^2]
φ_i = markanvändningsspecifik avrinningskoefficient [-]

$$U_i = d_r \cdot \varphi_i \cdot A_i$$

Beräkningar ger att den minsta magasinsvolymen inom kvartersmarken bör vara totalt 240 m^3 utifrån riktlinjen om 10 mm fördröjning från hårdgjorda ytor.

Det andra fördröjningskravet anger att flödet i framtiden ej får öka jämfört med flödet från området så som det såg ut innan de tillfälliga modulskolorna anlades på platsen. Magasinsberäkningar utifrån detta krav har beräknats enligt ekvation 9.1 i publikation P110 (Svenskt Vatten, 2019) med värden från Tabell 2 (Ekvation 3). Området är att betrakta som tät bostadsbebyggelse. Enligt branschstandard, Svenskt Vattens publikation P110 (2019) tabell 2.1 bör dagvattensystemet dimensioneras för en återkomsttid på 5 år vid fylld ledning och 20 år för trycklinje i marknivå.

Ekvation 3. Magasinsvolym beräknat med justering för ett ojämnt tappflöde (ekvation 9.1 i P110).

V = specifik magasinsvolym [m^3/ha_{red}]

i_{regn} = regnintensitet för aktuell varaktighet [l/s, ha]
t_{regn} = regnvaraktighet [min]
t_{rinn} = rinntid [min]
K = specifik avtappning från magasinet [l/s, ha_{red}]
C = korrigering för ej konstant tappflöde = 0,67 (Svenskt Vatten, 2004)

$$V_{mag} = 0{,}06\left(i_{regn} \cdot t_{regn} - KC \cdot t_{regn} - KC \cdot t_{rinn} + \frac{(KC)^2 t_{rinn}}{i_{regn}}\right)$$

För att flödet vid ett 20-årsregn inte ska öka jämfört med flödet innan exploatering krävs en total utjämningskapacitet på 360 m^3 vid ett strypt tappflöde (Tabell 4). Vid platsbrist kan erforderlig magasinsvolym minskas något genom att installera en så kallad flödesregulator. Konstanten C i Ekvation 3 sätts då till 0,95 (Stormtac, 2021). Det är dock vanligast att använda strypt utlopp, det vill säga utlopp med liten dimension, för flödesutjämning och i magasinsberäkningarna används därför beräkningsmetodiken för ett strypt utlopp.

Markanvändningen för allmän platsmark är oförändrad efter exploatering, men då en klimatfaktor på 1,3 tillkommer så behöver 24 m^3 dagvatten magasineras för att uppnå fördröjningskravet att fördröja ett 20-årsregn (Tabell 4).

Tabell 4. Erforderlig magasinsvolym för kvartersmark och allmän platsmark för 10-mm fördröjning och för att flödet inte ska öka vid ett 5- och 20-årsregn.

	Magasinsbehov vid 10-mm fördröjning [m³]	**Magasinsbehov vid ett 5-årsregn innan exploatering [m³]**	**Magasinsbehov vid ett 20-årsregn innan exploatering [m³]**
Kvartersmark, östra området	130	200	**310**
Kvartersmark, västra området	69	14	**22**
Allmän platsmark	42	15	**24**
Totalt	*240*	*230*	***360***

Som kan utläsas ur Tabell 4 blir det största magasinsbehovet det som uppstår vid beräkning utifrån att flödet från planområdet inte ska öka efter exploatering vid ett 20-års regn. Därför har detta beräkningsfall använts vid dimensionering av åtgärdsförslag, i samråd med Sala kommun (Sala kommun, 2025).

3.4 Skyfall och översvämningsrisk

En dynamisk skyfallskartering över Sala finns sedan tidigare framtagen av WRS (2023). Skyfallskarteringen motsvarar ”detaljerad analys enligt MSB:s vägledning för skyfallskarting i tätorter (MSB, 2023). Skyfallskarteringen visar att översvämningsriskerna inom planområdet är relativt små då större lågpunkter och rinnvägar saknas. Ett mindre område söder om den västra parkeringen blir dock översvämmat med vattendjup på upp till 0,5 meter. Detta stämmer även överens med kommunens erfarenheter från skyfallet under stormen Hans 2023 då just detta område ej drabbades av de omfattande översvämningarna som då uppstod i Sala. Inga större översvämningar bedöms heller kunna ske längs vägar vid planområdet och tillgängligheten till området bedöms därför inte hindras vid skyfall.

Översvämning sker dock på parkeringen vid äldreboendet direkt öster om planområdet. Då delar av planområdet ligger uppströms detta område bör höjdsättningen anpassas så att ytavrinningen leds mot Johannesbergsgatan.

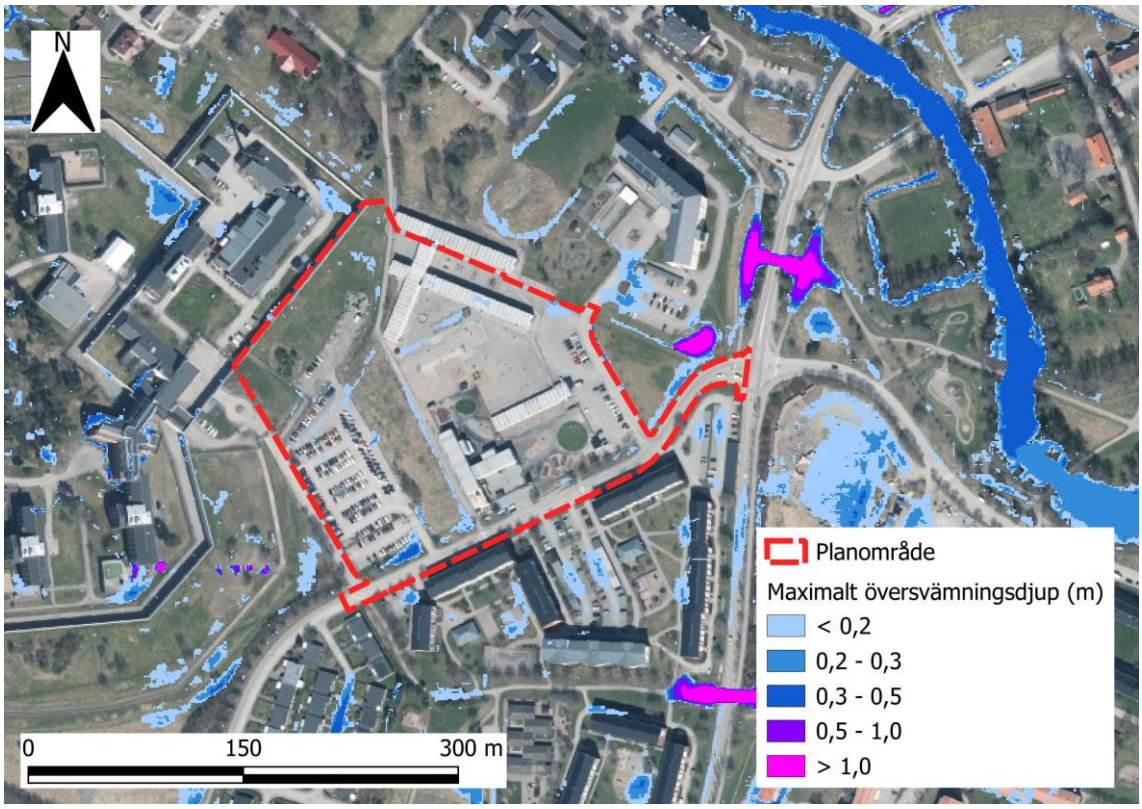

Figur 14. Maximala vattendjup inom planområdet till följd av ett 100-årsregn med klimatfaktor 1,3. Källa: WRS (2023). Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

Översvämningskartering saknas för Lillån, men med hänsyn till att höjdskillnaden mellan planområdet och Lillåns reglerade vattenyta är cirka fyra meter bedöms översvämningsrisken vara obefintlig.

3.5 Närsalts- och föroreningsberäkningar

Förorenings- och närsaltmängder i dagvattnet som alstras inom området har beräknats med beräkningsverktyget Stormtac v25.1.4 (2025). Beräkningarna i verktyget görs utifrån indata i form av markanvändningsslag och årsmedelnederbörd. Modellen använder sig av markanvändningsspecifika avrinningskoefficienter och schablonhalter för ett flertal markanvändningsslag och vanligt förekommande dagvattenföroreningar. Detta gör att resultaten inte bör avläsas i exakta tal utan snarare ses som en indikation på föroreningsbelastning då både beräkningsverktyget och indata inhyser både osäkerheter och variationer.

I beräkningarna har den korrigerade årliga nederbörden 628 mm använts (SMHI, 2003, 2021). För kategorisering av markanvändningsslag har nuvarande markanvändning bedömts motsvara kategorierna parkmark, parkering, gång & cykelväg och väg (ÅDT 1 500) i Stormtac. För framtida markanvändningen valdes kategorierna kontorsområde, gång & cykelväg och väg (ÅDT 1 500).

Belastning för näringsämnena kväve och fosfor, sex vanligt förekommande tungmetaller (bly, koppar, zink, kadmium, krom och nickel) samt suspenderat material redovisas i Tabell 5 som medelvärde inklusive osäkerhet (±). Osäkerheten beräknas i Stormtac och omfattar den uppskattade osäkerheten i både indata och beräkningar.

Orangemarkerade värden i tabellen visar ämnen som med säkerhet beräknas öka efter exploatering. Övriga värden kan antingen förväntas öka, minska eller förbli oförändrade, men osäkerheten är för stor för att fastställa detta.

Stormtac visar att belastningen från planområdet ökar för samtliga av de nio undersökta näringsämnena och föroreningarna. För sex av dessa ämnen är förändringen större än osäkerheten. Ökningen är som störst för metallerna zink och kadmium. Att föroreningsbelastningen ökar beror på att området innan exploatering bestod av mestadels grönytor med en väldigt låg belastning av dagvattenföroreningar.

Utifrån resultatet av beräkningen föreligger ett behov av att rena dagvattnet. Då recipienterna har problem med övergödning är det främst fosfor och kväve som har stort reningsbehov. Att zink och kadmium ökar är även besvärande då Lillån har höga halter av dessa ämnen.

Tabell 5. Föroreningsbelastning (g/år och kg/år) för näringsbelastning, tungmetaller och suspenderat material, samt förändring efter exploatering (utan åtgärder) och reningsbehov. Värdena presenteras som medelvärde ± osäkerhet.

			Innan exploatering	Efter exploatering	Förändring	Reningsbehov (%)
Fosfor	P	[kg/år]	1,3 ± 0,44	3,7 ± 1,2	**2,4**	65
Kväve	N	[kg/år]	16 ± 5,9	30 ± 11	14	47
Bly	Pb	[g/år]	93 ± 35	270 ± 130	**177**	66
Koppar	Cu	[g/år]	190 ± 59	470 ± 170	**280**	60
Zink	Zn	[g/år]	570 ± 180	2000 ± 760	**1400**	72
Kadmium	Cd	[g/år]	3 ± 1	13 ± 5,5	**10**	77
Krom	Cr	[g/år]	86 ± 29	220 ± 82	**130**	61
Nickel	Ni	[g/år]	45 ± 26	120 ± 60	75	63
Suspenderat material	SS	[kg/år]	590 ± 280	1500 ± 720	910	61

4 Förslag på dagvattenhantering

Förslag på systemlösning för dagvattenhantering inom planområdet kan ses i Figur 15. Observera att den västra delen av planområdet redan har en befintlig dagvattenledning som avvattnar parkeringen, exakt läge och dimension är dock inte känd. Vidare beskrivning av åtgärdsförslagen för allmän platsmark och kvartersmark följer nedan. Närmare förslag på dimensionering finns i avsnitt 5.1.

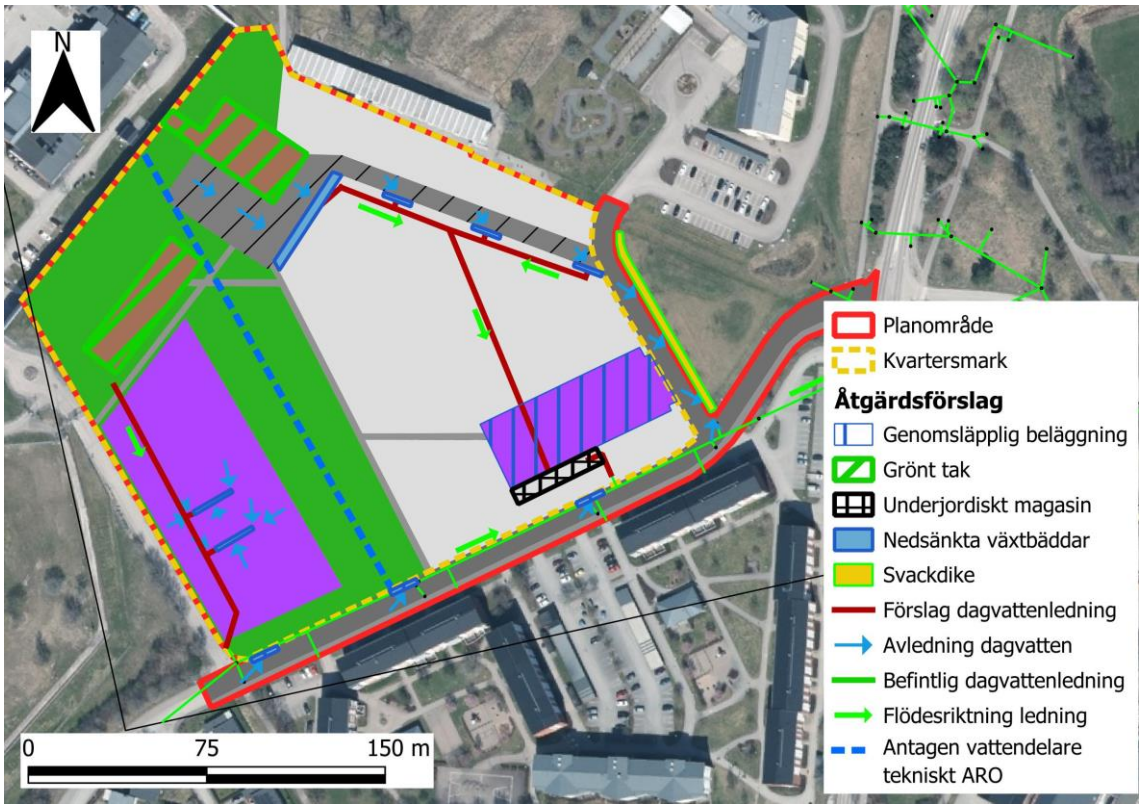

Figur 15. Förslag på utformning och placering av dagvattenåtgärder inom planområdet. Föreslagen ledning i västra delen av kvartersmarken tar ej hänsyn till befintlig ledning vars läge är okänt. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

4.1 Dagvatten inom kvartersmark

Dagvatten inom kvartersmarken föreslås huvudsakligen renas i nedsänkta växtbäddar och dessa förläggs därför vid de mest förorenande ytorna som den befintliga parkeringen och lastplatsen. För takytor inom kvartersmarken föreslås fördröjning ske via gröna tak och dagvatten från den framtida parkeringen i öster föreslås fördröjas och renas genom att parkeringen anläggs med genomsläpplig beläggning. Då fördröjningsbehovet är relativt stort, i synnerhet för det östra området, föreslås att resterande volymer för detta delområde fördröjs i ett underjordiskt magasin innan flödet når det kommunala dagvattennätet (Figur 16). För icke-hårdgjorda ytor som grusytor och grönytor kommer större delen av nederbörden att infiltrera och ingen reningsåtgärd bedöms därför vara nödvändig.

Tyngre trafik kan förekomma på lokalgatan inom kvartersmarken, men då verksamheten inte innefattar kemikalier eller miljöfarliga ämnen bedöms risken vara liten för miljöfarliga utsläpp från transporter i området.

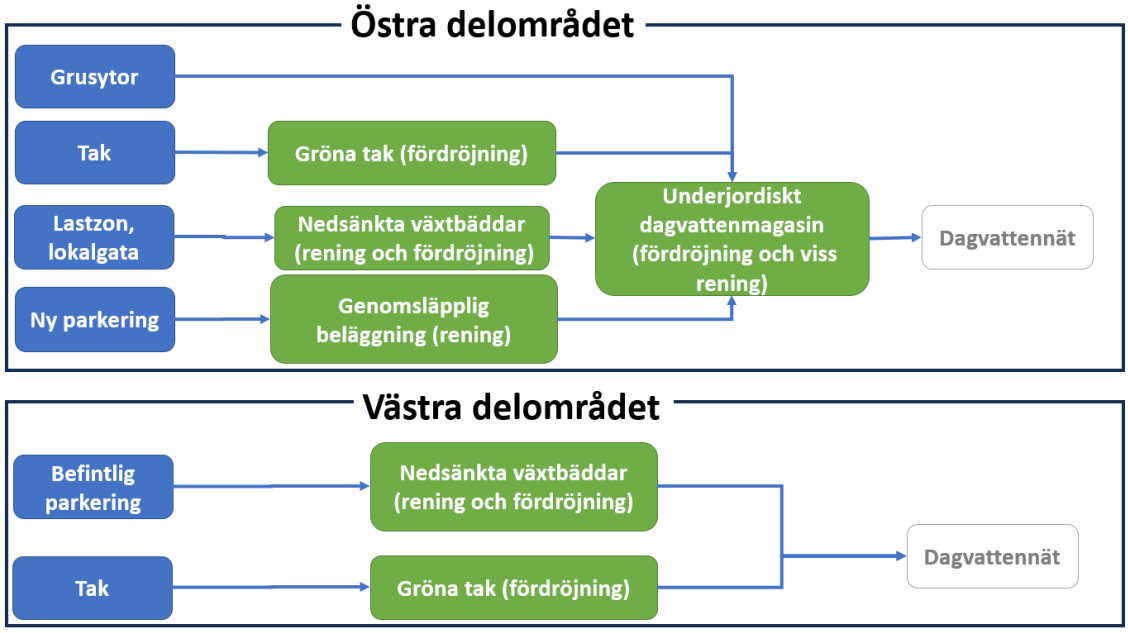

Figur 16. Schematisk skiss över förslag till dagvattenhantering inom kvartersmark.

4.2 Dagvatten inom allmän platsmark

De delar av planområdet som består av allmän platsmark utgörs både innan och efter exploatering av gata med tillhörande trottoarer. Området har inga större ytor som kan användas till dagvattenhantering och därför har åtgärdsförlaget utgått ifrån att man kan utvidga den allmänna platsmarken något i de östra delarna av planområdet och att man kan ta en del av trottoaren närmast kvartersmarken i anspråk för dagvattenhanteringen.

Totalt är fördröjningsbehovet inom den allmänna platsmarken 24 m^3 för att fördröja ett 20-årsregn ner till samma flöden som innan exploatering. I detta fallet är markanvändningen oförändrad efter exploatering. Fördröjningsbehovet uppkommer endast på grund av att klimatfaktorn 1,3 används för de dimensionerande flödena för beräkningsfallet efter exploatering.

För att rena och fördröja dagvattnet inom allmän platsmark föreslås att växtbäddar anläggs längs Johannesbergsgatan och att trottoaren på den norra sidan antingen minskas eller tas bort helt för att göra plats åt dessa (Figur 17). Hela gatusektionen i denna del av planområdet antas kunna ledas mot växtbäddarna, men exakt placering behöver ses över i ett senare skede för att säkerställa detta. Längs vägen upp till äldreboendet föreslås det att den allmänna platsmarken utvidgas och att dämmande sektioner anläggs i det befintliga diket som går längs den östra sidan av vägen för att möjliggöra fördröjning av dagvatten. På grund av områdets topografi och platsbrist vid den allmänna platsmarken bedöms att de östra delarna inte kan ledas till LOD-åtgärder innan dagvattnet når ledningsnätet.

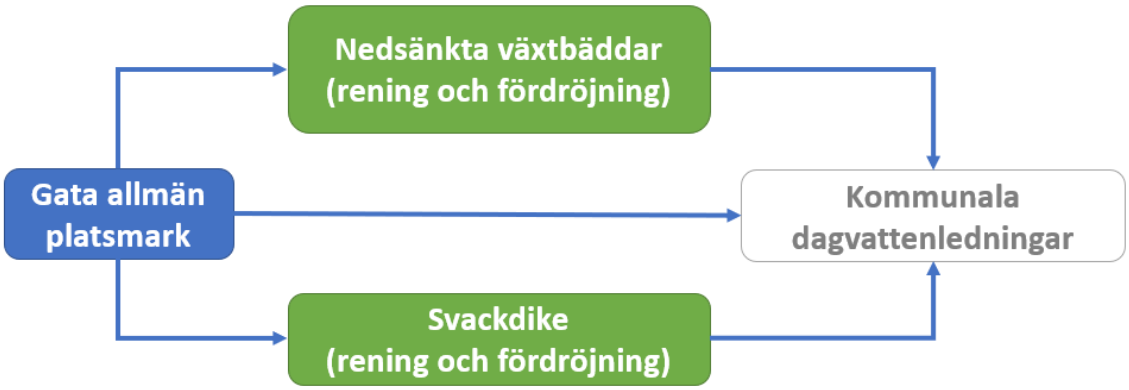

Figur 17. Schematisk skiss över förslag till dagvattenhantering inom allmän platsmark.

4.3 Skyfall och åtgärder mot översvämning

Ingen översvämningsproblematik finns inom planområdet i dagsläget och då ingen större förändring av höjdsättning planeras i samband med exploatering bedöms översvämningsriskerna fortsatt vara små.

För att hantera den ytavrinning som kan uppstå vid extrema regn föreslås att höjdsättningen görs på ett sådant sätt att ytavrinning leds bort från huskroppar och att nya lågpunkter vid bebyggelse undviks i samband med exploateringen (Figur 18). Skyfallsflöden bör ledas ut mot gata som agerar sekundär avrinningsväg vid skyfall. I planområdets nordöstra del leds i nuläget skyfallsflöden från en del av planområdet mot äldreboendets parkering. I samband med exploateringen förslås att höjdsättningen justeras i denna del av planen så att flöden istället leds mot svackdiket väster om planen och Johannesbergsgatan. Inga större befintliga lågpunkter som i dagsläget fördröjer skyfallsvolymer försvinner som följd av exploateringen och ingen bebyggelse finns nedströms mellan planområdet och recipienten Lillån. Med tanke på detta bedöms negativ påverkan på nedströms bebyggelse vara mycket liten till följd av exploateringen.

Då större lågpunkter och rinnvägar saknas inom planområdet är rekommendationer kring lägsta grundläggningsnivå inte motiverade utifrån ett skyfallsperspektiv.

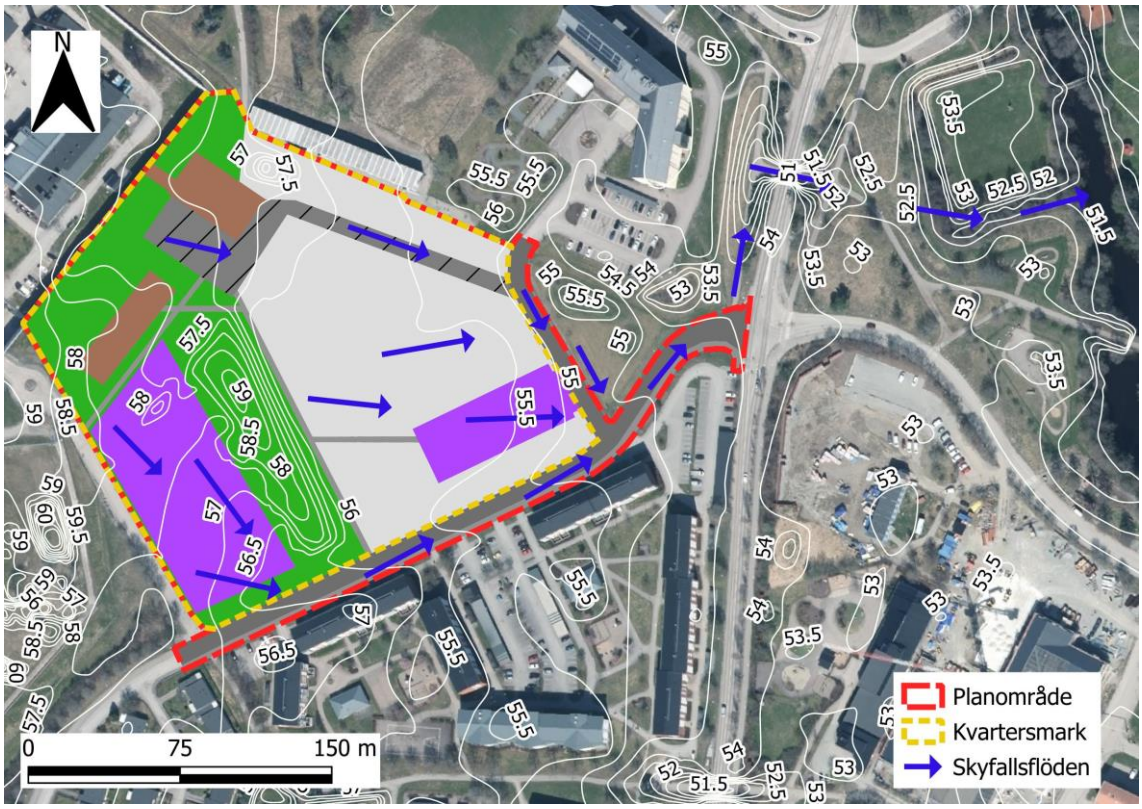

Figur 18. Föreslagna avrinningsvägar vid skyfall inom planområdet efter exploatering. Ortofoto: Lantmäteriet (2024a).

4.4 Översiktlig teknisk beskrivning av åtgärdsförslag

4.4.1 Nedsänkta växtbäddar

För dagvattenhantering vid de mest förorenade ytorna inom planområdet föreslås att dagvattnet renas och fördröjs i växtbäddar innan de leds vidare ut på dagvattennätet. Växtbäddar är en åtgärd som har hög reningsgrad samtidigt som de bidrar till mervärden i form av grönska och trivsel.

Nedsänkta växtbäddar utformas med ett ytligt magasin med cirka 10 - 30 centimeters djup. I detta fall föreslås den ytliga volymen vara 20 centimeter. I det ytliga magasinet kan vatten tillfälligt bli stående och infiltrera ner i det underliggande filtermaterialet där större delen av reningen sker (Figur 19). Filtermaterialet utgörs exempelvis av växtjord med hög sandhalt och organiskt material som ökar den vattenhållande förmågan. Under filtermaterialet finns ett dräneringslager som leder undan vattnet efter att det har infiltrerat genom växtbädden.

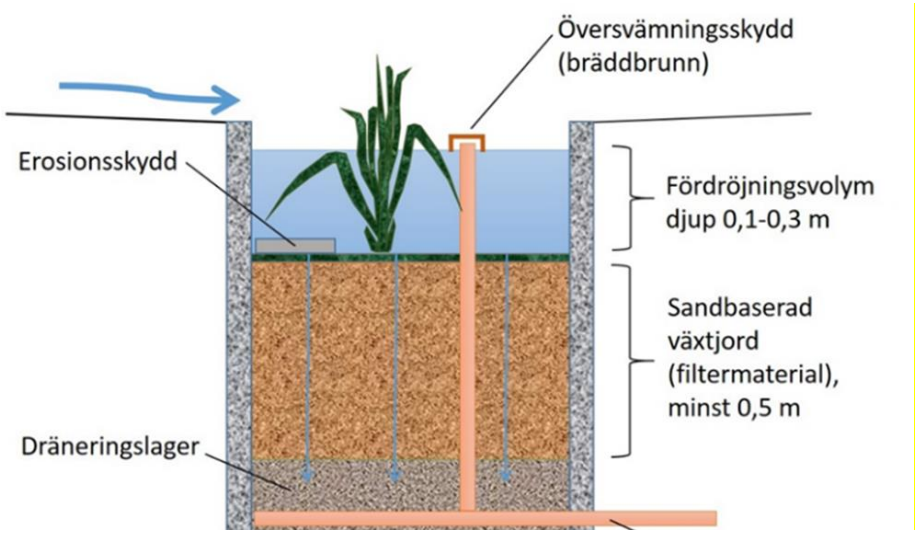

Figur 19. Principiell uppbyggnad av en nedsänkt växtbädd med ytlig volym. Figur: WRS.

Hänsyn kan även tas till den fördröjning som sker i filtermaterialet under ett dimensionerande regn, vilket kan minska ytbehovet av växtbäddar inom kvartersmarken. I denna översiktliga utredning har dock hänsyn endast tagits till den fördröjning som sker i det ytliga magasinet ovan filtermaterialet.

4.4.2 Fördröjning i befintligt svackdike

Öster om planområdet ligger ett befintligt svackdike som relativt enkelt kan modifieras för att kunna fördröja dagvatten (Figur 20). En mindre kulvert leds i dagsläget in i diket, exakt område som denna avvattnar är okänt och behöver utredas vidare för att säkerställa att ingen negativ påverkan kan ske uppströms.

Figur 20. Vänster: Befintligt dike där fördröjning föreslås. Höger: inlopp till befintligt dike. Foto: Mikael Byström, Sala kommun.

Diket föreslås förses med dämmande sektioner för att möjliggöra magasinsvolymer. Med ett genomsnittligt djup på 25 cm i de dämda sektionerna kan ungefär 10 m^3 fördröjas inom sträckan. För att undvika att dagvatten däms upp i ledningen som ligger uppströms diket kan eventuellt dikesdjupet behöva ökas. Ett exempel på hur de dämmande sektionerna kan konstrueras kan ses i Figur 21.

Figur 21. Exempel på svackdike med dämmande sektioner för att öka fördröjningskapaciteten. Foto: WRS.

4.4.3 Underjordiskt magasin

Ett underjordiskt magasin är ett effektivt sätt att fördröja stora volymer dagvatten utan att det krävs något större platsbehov. Dagvattnet leds till magasinet där partikelbundna föroreningar kan sedimentera. Dagvattnet leds sedan vidare från magasinet via ett strypt utlopp. För att förhindra att dagvattenmagasinet fylls av grövre sediment som sand och grus, kan ett sandfång installeras vid inloppsbrunnen till magasinet. Sandfånget ska i så fall ta höjd dimensionerande flödet så att ingen ytterligare strypning sker i ledningsnätet.

Vid höga grundvattennivåer kan magasinet, om det är tätt mot kringliggande mark, behöva konstrueras så att det kan stå emot lyftkraften som kommer från det kringliggande grundvattnet, annars riskerar konstruktionen att skadas. Det kan då förankras i underliggande berg. Vidare provtagning av jordlagerföljder och grundvattennivåer vid tänkt placering för ett underjordiskt magasin behöver utföras innan projektering.

Då Kriminalvården har erfarenhet av kasettmagasin i det befintliga dagvattensystemet skulle ett sådant även kunna vara aktuellt här. Ett kasettmagasin har normalt en porvolym på cirka 90 % och kan tåla relativt stora laster.

4.4.4 Genomsläpplig beläggning

Genomsläpplig markstensbeläggning är ett alternativ till asfalt, traditionell plattläggning och andra hårdgjorda körytor. Figur 22 visar två exempel på genomsläppliga markstensbeläggningar.

Figur 22. Två exempel på genomsläppliga markstensbeläggningar. ***Till vänster****: Hålstensbeläggning på den del av parkeringsplatsen som hamnar direkt under en bil.* ***Till höger****: markstensbeläggning med genomsläppliga fogar. Foto: WRS*

Tekniken möjliggör för dagvatten att infiltrera samtidigt som ytan tål belastning från motorfordon. Åtgärden är lämplig vid exempelvis parkeringsplatser och är ett bra sätt att få in växtlighet i en annars steril och hårdgjord miljö. När vattnet tillåts infiltrera bidrar det med rening av dagvatten, flödesutjämning och lokal grundvattenbildning (när så är lämpligt sett till säkerhetsavstånd till grundvattennivån samt underliggande jordlagers genomsläpplighet). För att tåla belastningen från motorfordon krävs bärlager och förstärkningslager av makadam som även skapar magasinsvolymer för dagvattnet med sin höga porositet (Figur 23).

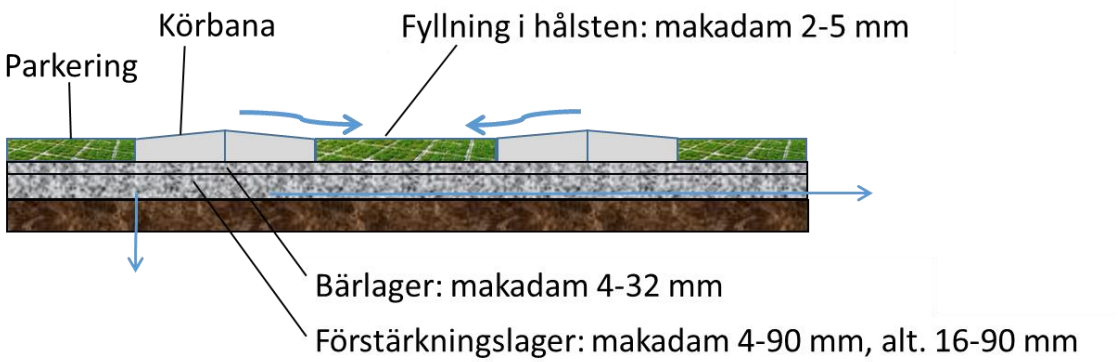

Figur 23. Principskiss för genomsläpplig beläggning. Ytan byggs upp med ett förstärkningslager med grov makadam, överlagrat av ett bärlager. Överst läggs ett slitlager, i detta exempel gräsarmerande betonghålsten. Figur: WRS

5 Bedömda effekter av föreslagna åtgärder

5.1 Ytbehov, magasinering och avrinning

5.1.1 Dagvatten inom kvartersmark

För att fördröja ett 20-årsregn ner till samma flöden som innan exploatering behöver totalt cirka 330 m^3 fördröjas inom kvartersmarken. Av denna volym behöver 310 m^3 fördröjas inom den östra delen av kvartersmarken som till största delen bestod av grönytor innan exploatering. Föreslagen dimensioneringsprincip, ytbehov och fördröjningsvolym för respektive åtgärd och delområde kan ses i Tabell 6 och Tabell 7.

För det östra delområdet tillgodoses den största delen av fördröjningsvolymen i ett underjordiskt dagvattenmagasin. En del av fördröjningsvolymen antas även kunna fördröjas i gröna tak, denna yta antas motsvara hela takytan i detta förslag. För körytor och parkering som bedöms vara mer förorenande går dagvattnet genom ytterligare ett reningssteg i form av genomsläpplig beläggning eller nedsänkta växtbäddar. Övriga ytor inom delområdet består av grusytor med hög infiltrationskapacitet och grönytor. Större delen av dagvattnet från grusytor kommer att infiltrera, men vid kraftigare regn kan det avledas via dagvattenbrunnar. Inga dagvattenåtgärder bedöms vara nödvändiga för grönytorna.

Tabell 6. Dimensioneringsprincip, ytbehov och fördröjningsvolymer för föreslagna åtgärder för lokalt omhändertagande av dagvatten inom kvartersmark för östra området

Åtgärdsförslag	Ytor som renas	Dimensionering	Ytbehov (m^2)	Fördröjningsvolym (m^3)
Gröna tak	Tak	Sedumtak, 10 mm fördröjning	1100	11
Genomsläpplig beläggning	Parkering	10 mm fördröjning	2 300	23
Nedsänkta växtbäddar	Lokalgata, lastplats	20 cm ytlig volym	250	50
Underjordiskt dagvattenmagasin	Övriga ytor	1 m djup, 90 % porvolym	250	230
Totalt	-	-	**-**	**310**

Ingen större förändring av markanvändning sker i det västra delområdet efter exploatering vilket leder till att fördröjningsbehovet är mycket mindre i detta område (totalt cirka 22 m^3). Åtgärder som föreslås är gröna tak motsvarande hela takytan för den planerade byggnationen och nedsänkta växtbäddar vid parkeringen. Dessa åtgärder bedöms generera tillräcklig fördröjning och rening av dagvattnet.

Tabell 7. Åtgärdsförslag för lokalt omhändertagande av dagvatten inom kvartersmark för västra området

Åtgärdsförslag	Ytor som renas	Dimensionering	Ytbehov (m^2)	Fördröjningsvolym (m^3)
Gröna tak	Tak	Sedumtak, 10 mm fördröjning	1000	10
Nedsänkta växtbäddar	Parkering	20 cm ytlig volym	60	12
Totalt	-	-	**-**	**22**

5.1.2 Dagvatten inom allmän platsmark

För att fördröja flöden inom den allmänna platsmarken ner till samma flöden som innan exploatering vid ett 20-årsregn behöver totalt 24 m^3 fördröjas. Med föreslagna åtgärder kan totalt en yta av 70 m^2 nedsänkta växtbäddar fördröja cirka 14 m^3 dagvatten. Resterande fördröjningsbehov på 10 m^3 bedöms kunna fördröjas genom justering av det befintliga diket i öster.

Tabell 8. Åtgärdsförslag för lokalt omhändertagande av dagvatten inom allmän platsmark

Åtgärdsförslag	Ytor som renas	Dimensionering	Ytbehov (m^2)	Fördröjningsvolym (m^3)
Nedsänkta växtbäddar	Gata	20 cm ytlig volym	70	14
Svackdike med fördröjning	Gata	80 meter långt dike, ytlig volym på i genomsnitt 25 cm	-	10
Sammanlagt	-	-		**24**

5.2 Påverkan från grundvatten

I den provtagning som genomfördes av Loxia Group i början av 2025 framkom att grundvattennivån i provpunkt 25L10 låg på nivån ca +54,6 m, cirka 1,3 meter under markytan. Provpunkten ligger i grusytans norra del (Figur 7). Friktionsjord uppmättes vid nivån cirka +51,1 vilket innebär att lerlagrets mäktighet i punkten är på cirka 3,9 m. Det är troligt att den uppmätta grundvattenivån visar grundvattentryckytan i det slutna magasinet under lerlagret, vilket på grund av lerans tryck ställer sig en bit upp i lerlagret (SGU, 2019).

Vid eventuell framtida schakt i området behöver lerlagrets mäktighet och grundvattennivåer i det undre och övre magasinet säkerställas, samt influensområdet för en eventuell lokal grundvattensänkning behöver utredas. Risker som bottenupptryckning behöver även beaktas, som illustreras i Figur 25. Fler provpunkter kommer behövas i och kring positionen för ett eventuellt underjordiskt magasin.

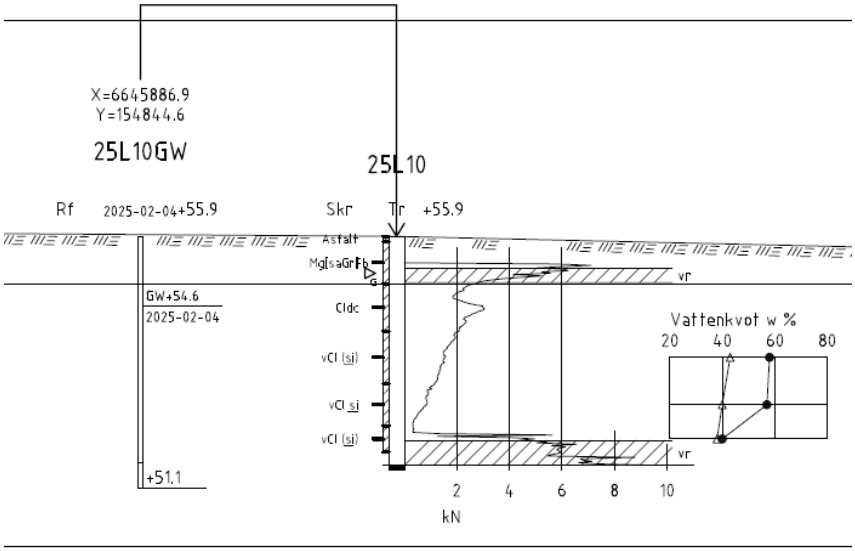

Figur 24. Urklipp från sektion B-B, resultat från lodning av grundvattenrör och portrycksutjämning med CPT (Loxia group, 2025a).

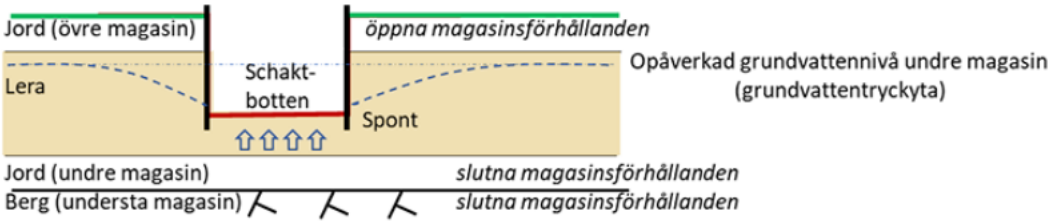

Figur 25. Påverkan på grundvattennivå. Schematiska sektion (fall c) som illustrerar att påverkan på grundvattennivån i olika punkter beror på de geologiska förhållandena och anläggningens storlek och utformning. Streckad tunn blå linje representerar opåverkade grundvattennivåer. Streckad fet blå linje representerar påverkade grundvattennivåer där det råder slutna magasinsförhållanden (SGU, 2019).

5.3 Närsalts- och föroreningsbelastning

Beräknad föroreningsbelastning efter föreslagna åtgärder har tagits fram i Stormtac och kan ses i Tabell 9. Markanvändningen antas vara samma som för beräkningen innan åtgärder och fyra olika delområden med olika reningssteg har modellerats baserat på åtgärdsförslagen. För den västra kvartersmarken har reningssteget *biofilter* använts för att modellera den rening som sker i de föreslagna nedsänkta växtbäddarna vid parkeringsytan. I den östra delen av kvartersmarken har reningen modellerats som anläggningarna *biofilter* och *underjordiskt magasin* i serie. För den allmänna platsmaken har reningssteget *biofilter* använts för de ytor som bedöms kunna renas i föreslagna åtgärder och för övriga ytor har ingen rening antagits.

Resultatet visar att föroreningsbelastningen förväntas minska för samtliga undersökta ämnen bortsett från fosfor, kväve och koppar som alla ökar något. För samtliga undersökta ämnen är dock osäkerheten i beräkningarna större än den beräknade förändringen. Med tanke på att en stor del av planområdet bestod av grönytor innan exploatering kan effekten av föreslagna åtgärder ses som god.

Fosfor och kväve ökar dock fortsatt något efter föreslagna åtgärder vilket är problematiskt sett till recipienterna Lillån och Sagåns problematik med övergödning. Om ytan nedsänkta växtbäddar skulle öka i exempelvis den västra delen av kvartersmarken vid parkeringen kan ytterligare kväve och fosfor renas vilket i sin tur skulle kunna leda till att halterna förblir relativt oförändrade efter exploatering. En ökning med ytterligare cirka 300 m^2 växtbäddsyta i denna del av planområdet leder till att halterna av kväve och fosfor förblir helt oförändrade från efter exploatering. Det är dock inte säkert att denna förändring är kostnadsmässigt motiverad med tanke på att de stora osäkerheterna i beräkningarna innebär att en ökning inte kan säkerställas. Med föreslagna åtgärder beräknas även halterna av zink, bly och kadmium att minska till följd av exploateringen vilket är positivt för recipienternas möjlighet att nå gällande miljökvalitetsnormer.

Sammantaget bedöms att exploateringen med föreslagna åtgärder inte kommer att försvåra recipienternas möjlighet att nå gällande miljökvalitetsnormer.

Tabell 9. Föroreningsbelastning (g/år och kg/år) för näringsbelastning, tungmetaller och suspenderat material, samt förändring efter exploatering med åtgärder och vidare reningsbehov. Värdena presenteras som medelvärde ± osäkerhet

			Innan exploatering	Efter exploatering med åtgärder	Förändring	Vidare reningsbehov (%)
Fosfor	P	[kg/år]	1,3 ± 0,44	1,6 ± 2,3	0,28	18
Kväve	N	[kg/år]	16 ± 5,9	20 ± 8,7	4,0	20
Bly	Pb	[g/år]	93 ± 35	53 ± 240	-40	Inget
Koppar	Cu	[g/år]	190 ± 59	200 ± 280	14	7
Zink	Zn	[g/år]	570 ± 180	410 ± 1700	-160	Inget
Kadmium	Cd	[g/år]	3 ± 1	2,2 ± 11	-0,80	Inget
Krom	Cr	[g/år]	86 ± 29	78,7 ± 140	-7,3	Inget
Nickel	Ni	[g/år]	45 ± 26	36 ± 94	-9,5	Inget
Suspenderat material	SS	[kg/år]	590 ± 280	370 ± 1200	-220	Inget

6 Skötsel och drift av föreslagna anläggningar

Sala kommun och Salberga kriminalvårdsanstalt önskar att föreslagna anläggningar ska vara enkla att drifta och underhålla. För gröna tak är skötselbehovet som störst i anläggningsfasen då växtligheten behöver etablera sig. Under denna tid kan bevattning vara nödvändig, men när växtligheten väl är etablerad så behöver anläggningarna endast underhållas en gång om året eller mer sällan. Sedumtak som föreslås i denna utredning är inte speciellt torkkänsliga och har därför ett lågt skötselbehov.

Nedsänkta växtbäddar kan ha många olika typer av vegetation som kräver olika mycket skötsel. I detta fall föreslås att växtbäddarna anläggs med tålig växtlighet som exempelvis mindre buskage, perenner eller liknande. För att minimera behovet av ogräsrensning kan jorden runt perennerna täckas av exempelvis makadam. Växterna behöver dock klippas regelbundet och

bevattning kommer vara nödvändig i etableringsfasen. Kupolbrunnar och inlopp till växtbäddarna bör kontrolleras regelbundet så att de inte är igensatta av skräp, men i övrigt bör inte skötselbehovet skilja sig markant från ett vanligt buskage.

För det underjordiska magasinet består skötselbehovet främst av tömning av det sediment som sedimenterar när vattnet fördröjs. För att förhindra att magasinet fylls upp för snabbt av sediment bör sandfång installeras innan magasinet. Sett till fördröjningskapaciteten på anläggningen är detta skötselbehov mycket litet.

7 Slutsatser

Markanvändning och flöden

- Området bestod år 2016 innan byggnation av modulskolorna till största del av grönytor. Enligt planerad exploatering kommer framtida markanvändning främst bestå av grusad yta, parkering och tak. Med planerad exploatering förväntas hårdgörningsgraden i området att öka från 0,25 till 0,49.
- Flödet från ett dimensionerande 20-årsregn förväntas öka från 350 l/s till 680 l/s, vilket motsvarar en ökning med 94 %. Detta beror på att hårdgörningsgraden i området ökar efter exploatering. Med tillkommande klimatfaktor på 1,3 ökar flödet från 20-årsregnet ytterligare till 890 l/s.

Magasinsbehov

- Beräkningar ger en erforderlig magasinsvolym av ungefär 330 m^3 för att flödet från kvartersmarken inte ska öka vid ett 20-årsregn. Markanvändningen inom allmän platsmark är oförändrad efter exploatering, men då en klimatfaktor på 1,3 tillkommer så behöver 24 m^3 dagvatten magasineras för att uppnå fördröjningskravet.

Föroreningsbelastning

- Genomförda beräkningar visar att föroreningsbelastningen från planområdet ökar för samtliga av de nio undersökta föroreningarna om inga dagvattenåtgärder anläggs. Ökningen är som störst för metallerna zink och kadmium. Att föroreningsbelastningen ökar beror på att området innan exploatering bestod av parkmark med en väldigt låg belastning av dagvattenföroreningar.

Åtgärder för lokalt omhändertagande av dagvatten

- För att rena dagvatten inom kvartersmarken föreslås åtgärder i form av nedsänkta växtbäddar, genomsläpplig beläggning, gröna tak och ett underjordiskt dagvattenmagasin. För allmän platsmark föreslås att dagvattnet leds till nedsänkta växtbäddar samt fördröjs genom anpassning av det befintliga diket öster om vägen till äldreboendet.
- Med föreslagna åtgärder minskar samtliga undersökta närsalter och föroreningar bortsett från fosfor, kväve och koppar. Det är troligtvis möjligt att uppnå högre rening om en större yta nedsänkta växtbäddar anläggs på parkeringen i den västra delen av kvartersmarken, men då osäkerheten i beräkningarna är så pass stor är det eventuellt inte kostnadsmässigt motiverat. Med föreslagna åtgärder beräknas även halterna av zink, bly och kadmium att minska till följd av exploateringen vilket är positivt för

recipienternas möjlighet att nå gällande miljökvalitetsnormer. Sammantaget bedöms därför att exploateringen med föreslagna åtgärder inte kommer att försvåra recipienternas möjlighet att nå gällande miljökvalitetsnormer.

Skyfall

- En tidigare skyfallskartering över Sala visar att översvämningsriskerna inom planområdet är relativt små vid ett 100-årsregn då större lågpunkter och rinnvägar saknas. Ett mindre område söder om den västra parkeringen blir dock översvämmat med vattendjup på upp till 0,5 meter.
- Efter exploatering föreslås att skyfallsflöden leds ut mot gator som agerar sekundära avrinningsvägar. Flöden som uppstår vid skyfall bedöms inte ha någon negativ påverkan på nedströms bebyggelse innan de når recipienten Lillån.

Vidare utredningar

- Vid eventuell framtida schakt i området behöver lerlagrets mäktighet och grundvattennivåer i det undre och övre magasinet säkerställas, samt influensområdet för en eventuell lokal grundvattensänkning behöver utredas. Risker som bottenupptryckning behöver även beaktas. Fler provpunkter kommer behövas i och kring positionen för ett eventuellt underjordiskt magasin.

Planområdets lämplighet för bebyggelse

- Om föreslagna dagvattenåtgärder genomförs bedöms platsen vara lämplig för planerad bebyggelse ur både ett skyfall- och dagvattenperspektiv.

Referenser

AFRY, 2023. *Behovsbedömning markundersökning - uppförande av Ekdalen modulförskola i Sala, Sala kommun*. Nr. 794706.

BYSTRÖM, M., 2025. Externt uppstartsmöte med Sala kommun.

LANTMÄTERIET, 2024a. Ortofoto Visning Årsvis (WMS).

LANTMÄTERIET, 2024b. Historiska ortofoton (WMS).

LOXIA GROUP, 2025a. *Markteknisk undersökningsrapport, utvidgning av Salberga kriminalvårdsanstalt*. Nr. 620381.

LOXIA GROUP, 2025b. *Tekniskt PM, geoteknik, Utvidgning av Salberga kriminalvårdsanstalt*. Nr. 620381.

LÄNSSTYRELSEN, 2018. WebbGIS Västmanlands län [internet]. *Extern karttjänst för Länsstyrelsen i Västmanlands län*. Tillgängligt: https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=7807aadc2ab547798a2918cf2433c0f3.

LÄNSSTYRELSERNA, 2024. EBH-kartan [internet]. Tillgängligt: https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=ed0d3fde3cc9479f9688c2b2969fd38c [Hämtad 2022-12-7].

MSB, 2023. *Metod för skyfallskartering av tätorter*. Nr. MSB2260.

SALA KOMMUN, 2020. Policy för dagvattenhantering.

SALA KOMMUN, 2021. *Vatten- och avloppsplan (VA-plan)*. Nr. 2019/364.

SALA KOMMUN, 2025. DVU Salberga kriminalvårdsanstalt - fördröjningsvolymer.

SALA KOMMUN, u.å. Arbetsmaterial DV Gärdesta, underlag för relation dagvattenlösning.

SGU, 2019. Bedömning av infuensområde avseende grundvattenborttagning [internet]. *Hydrogeologisk bakgrund*. Tillgängligt: https://www.sgu.se/anvandarstod-for-geologiska-fragor/bedomning-av-influensomrade-avseende-grundvatten/hydrogeologisk-bakgrund-forutsattningar/ [Hämtad 2025-4-4].

SGU, 2024. SGU:s Kartvisare - Jordarter 1:25000 - 1:100000 [internet]. Tillgängligt: https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html [Hämtad 2022-2-14].

SMHI, 2003. *Korrektion av nederbörd enligt enkel klimatologisk metodik*. SMHI, Nr. 111.

SMHI, 2021. *Normal månadsnederbörd [mm] 1991-2020*.

STORMTAC, 2021. *Guide - Stormtac Web*. Stockholm.

STORMTAC, 2025. StormTac Web v.25.1.4 [internet]. *Utvecklad av Larm, T*. Tillgängligt: http://app.stormtac.com/.

SVENSKT VATTEN, 2004. *Publikation P90 - Dimensionering av allmänna avloppsledningar*. Nr. ISSN nr: 1651-4947.

SVENSKT VATTEN, 2019. *Publikation P110 - Avledning av dag-, drän-, och spillvatten*. 2:a uppl. Stockholm: Svenskt Vatten.

VATTENMYNDIGHETERNA, LÄNSSTYRELSERNA, och HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN, 2025a. Lillån (WA65304127), senaste bedömning [internet]. *VISS-Vatteninformationssystem Sverige*. Tillgängligt: https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA65304127 [Hämtad 2025-3-13].

VATTENMYNDIGHETERNA, LÄNSSTYRELSERNA, och HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN, 2025b. Sagån (WA72702963), senaste bedömning [internet]. *VISS-Vatteninformationssystem Sverige*. Tillgängligt: https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA72702963 [Hämtad 2025-3-13].

VATTENMYNDIGHETERNA, LÄNSSTYRELSERNA, och HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN, 2025c. Vattenkartan [internet]. *VISS - Vatteninformationssystem Sverige*. Tillgängligt: https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399.

WRS, 2023. *PM - Skyfallskartering över Sala stad*. Uppsala.

Bilaga 1 – Detaljplanekarta med Fastigheten markerad

Fastighet

Beteckning	Senaste ändringen i allmänna delen	Senaste ändringen i inskrivningsdelen	Aktualitetsdatum i inskrivningsdelen
Sala Kristina 4:4 Västmanlands län, U, 19 Sala kommun, 81 Nyckel: 190058746	2020-09-25	2000-09-18 13:00	2025-10-08

Adress

Adress

Johannesbergsgatan 2, 4A-D
733 35 Sala

Portvaktsgatan 2, 4
733 37 Sala

Strandvägen 2
733 35 Sala

Tränggatan 11-15, 2-12
733 37 Sala

Areal

Område	Totalareal	Därav landareal	Därav vattenareal
Totalt	337 938 kvm	337 938 kvm	0 kvm

Läge, karta

Område	N, E (SWEREF 99 TM)		N, E (SWEREF 99 16 30)	
1	6643417.1	589064.1	6645007.3	155199.9
4	6644455.8	588958.6	6646048.4	155117.9

Lagfart

Ägare	Andel	Inskrivningsdag	Akt
212000-2098 Sala Kommun Box 304 733 25 Sala Köp: 1907-04-11	1/1	1907-04-15	07/20

Övrigt fång
Akt 65/68
Övrigt fång
Akt 65/36
Övrigt fång
Akt 64/869
Övrigt fång
Akt 64/736
Övrigt fång
Akt 64/735
Övrigt fång
Akt 64/112J
Övrigt fång
Akt 63/180

Ägare	Andel	Inskrivningsdag	Akt
Övrigt fång			
Akt 59/145			
Övrigt fång			
Akt 58/96			
Övrigt fång			
Akt 57/13			
Övrigt fång			
Akt 51/23			
Övrigt fång			
Akt 32/63			
Övrigt fång			
Akt 18/153			
Övrigt fång			
Akt 18/152			

Tidigare lagfarna ägare

Några tidigare lagfarna ägare är ej registrerade i fastighetsregistret.

Inteckningar, Avtalsrättigheter och Anteckningar

Fastigheten är gravationsfri.

Rättigheter

Redovisning av rättigheter kan vara ofullständig.

Ändamål	Rättsförhållande	Rättighetstyp	Datum	Akt
Väg	Förmån	Officialservitut	2011-04-19	1981-1596.1
Väg	Last	Officialservitut	1996-01-25	1981-641.1
Väg	Last	Officialservitut		1981K-1030.1
Väg	Last	Officialservitut		1981K-1031.1
Väg	Last	Officialservitut		1981K-1153.1
Väg	Last	Officialservitut		1981K-1167.1
Väg	Last	Officialservitut		1981K-1174.1
Väg	Last	Officialservitut		1981K-1175.1
Annat servitut	Last	Officialservitut		1981K-1978.1
Fjärrvärme	Last	Ledningsrätt		1981-111.1
Starkström	Last	Ledningsrätt	2008-12-12	1981-1422.1
Gång-och cykelväg	Förmån	Avtalsservitut		19-IM3-92/263.1
Belysningsstolpar	Förmån	Avtalsservitut	2020-04-20	D202000153368:1.1

Planer, bestämmelser och fornlämningar

Planer	Datum	Akt
Stadsplan: Åkraområdet	Beslutsdatum 1955-04-15	1981K-1932
Stadsplan: Kungsängen och nyåkersområdet, del av	Beslutsdatum 1960-09-15	1981K-2253
Stadsplan: Åkraområdet	Beslutsdatum 1961-11-29	1981K-2324
Stadsplan: Åkraområdet	Beslutsdatum 1964-09-14	1981K-2475
Stadsplan: Ringgatan, västra delen av	Beslutsdatum 1971-06-21	1981K-3038
Stadsplan: Kvartsen och glimmern kv, mm	Beslutsdatum 1971-10-11	1981K-3048
Stadsplan: Sportfältet	Beslutsdatum 1973-05-18	19-SAS-385 1981 ¤ K-3185
Stadsplan: Stadsparken och centrumkvarteret västra	Beslutsdatum 1976-10-04	19-SAS-523 1981 ¤ K-3432
Stadsplan: Malmrakan	Beslutsdatum 1978-09-11	19-SAS-598 1981 ¤ K-3538
Stadsplan: Ekeby kv, mm	Beslutsdatum 1978-11-20	19-SAS-599 1981 ¤ K-3532
Stadsplan: Väsby kungsgård mm	Beslutsdatum 1983-02-22 Genomförande slut 1992-06-30	19-SAS-757 1981 ¤ K-3739
Stadsplan: Riksvägarna 70 och 72, korsningen mellan samt angränsande kv	Beslutsdatum 1987-09-03 Genomförande slut 1992-06-30	19-SAS-931 1981 ¤ K-3889
Detaljplan: Rymningen, hagelschaktet mfl, kv	Beslutsdatum 2002-04-25 Lagakraftdatum 2002-12-14 Genomförande start 2002-12-15 Genomförande slut 2017-12-14	1981-P115 1981 ¤ 3984
Anmärkning Ändrade bestämmelser se (akt 1981-P272)		
Detaljplan: Del av salbergaområdet, kriminalvårdsanstalten	Beslutsdatum 2006-05-31 Lagakraftdatum 2006-07-04 Genomförande start 2006-07-05 Genomförande slut 2021-07-04 Registreringsdatum 2006-09-18	1981-P194 1981 ¤ 3996
Detaljplan: Mellandammen, (silvergruvan 1:1 m fl)	Beslutsdatum 2006-09-07 Lagakraftdatum 2007-05-11 Genomförande start 2007-05-12 Genomförande slut 2022-05-11 Registreringsdatum 2007-10-25	1981-P204 1981 ¤ DP 4000
Detaljplan: Ringgatan, kristina 4:11 mfl	Beslutsdatum 2009-09-10 Lagakraftdatum 2009-10-07 Genomförande start 2009-10-08 Genomförande slut 2019-10-07 Registreringsdatum 2009-11-24	1981-P256 1981 ¤ 4019
Detaljplan: Nytt äldreboende söder om josefsdalsvägen, del av fastigheten kristina 4:4	Beslutsdatum 2012-01-10 Lagakraftdatum 2012-02-03 Genomförande start 2012-02-04 Genomförande slut 2022-02-03	1981-P299

	Registreringsdatum	2012-03-27	
Detaljplan: Västermalm villaområde	Beslutsdatum	2012-09-03	1981-P306
	Lagakraftdatum	2012-10-05	1981 ¤ 4036
	Genomförande start	2012-10-06	
	Genomförande slut	2027-10-05	
	Registreringsdatum	2012-11-23	
Detaljplan: För stadsparken del av kristina 4:11 samt del av kristina 4:4	Beslutsdatum	2014-12-15	1981-P328
	Lagakraftdatum	2015-01-19	
	Genomförande start	2015-01-20	
	Genomförande slut	2020-01-19	
	Registreringsdatum	2015-10-19	

Fornlämningar

L2003:8955

Taxeringsuppgifter

Taxeringsenhet		Taxeringsår
Specialenhet, skattefri 750857-8		2025
Taxerad ägare	**Andel**	**Juridisk form**
Sala Kommun Box 304 733 25 Sala	1/1	Primärkommuner, borgerliga

Taxeringsuppgifter

Taxeringsenhet		Taxeringsår
Specialenhet, skattefri 738385-8		2025
Taxerad ägare	**Andel**	**Juridisk form**
Sala Kommun Box 304 733 25 Sala	1/1	Primärkommuner, borgerliga

Taxeringsuppgifter

Taxeringsenhet		Taxeringsår
Specialenhet, skattefri 701457-8		2025
Taxerad ägare	**Andel**	**Juridisk form**
Sala Kommun Box 304 733 25 Sala	1/1	Primärkommuner, borgerliga

Taxeringsuppgifter

Taxeringsenhet		Taxeringsår
Specialenhet, skattefri 358261-8 Omfattar byggnad på ofri grund		2025
Taxerad ägare	**Andel**	**Juridisk form**
Sala-Heby Energi Elnät AB Fabriksgatan 14	1/1	Övriga aktiebolag

733 39 Sala

Taxeringsuppgifter

Taxeringsenhet	Taxeringsår
Industrienhet, övrig mark (gatu- och parkmark), taxeringsvärde 0 kr (498) 358258-8 Industritillbehör saknas	2025

Taxerad ägare	Andel	Juridisk form
Sala Kommun Box 304 733 25 Sala	1/1	Primärkommuner, borgerliga

Andel i gemensamhetsanläggningar och samfälligheter

Samfälligheter	Andel	Ändamål
Sala Kristina s:21		Bråstagata
Sala Kristina s:22		Avloppsdike

Anmärkning: Erhållit andelar i samfälligheter (akt 1981-57)

Skattetal

Skattetal	Skattetyp
3/16	Mantal

Åtgärd

Fastighetsrättsliga åtgärder	Datum	Akt
Sammanläggning	1980-01-11	19-SAS-631
Fastighetsreglering, Fig 1	1980-10-31	19-SAS-660
Fastighetsreglering, Fig 1	1981-05-15	19-SAS-688
Fastighetsreglering	1981-09-18	19-SAS-694
Fastighetsreglering, FIG10-13	1982-08-13	19-SAS-731
Fastighetsreglering, Fig 1	1982-12-17	19-SAS-746
Fastighetsreglering	1983-09-30	19-SAS-770
Fastighetsreglering	1985-06-14	19-SAS-816
Fastighetsreglering, Fig 1	1986-06-13	19-SAS-836
Fastighetsreglering, Mö, na, o	1987-02-13	19-SAS-855
Fastighetsreglering, Fig 1,2	1988-10-20	1981-15
Fastighetsreglering, Fig 1	1988-11-02	1981-17
Fastighetsreglering, Fig 1-4	1989-04-07	1981-57
Ledningsrättsåtgärd	1989-10-06	1981-111
Fastighetsreglering	1992-07-10	1981-391
Fastighetsreglering	2000-03-17	1981-893
Ledningsrättsåtgärd	2008-12-12	1981-1422

Fastighetsrättsliga åtgärder	Datum	Akt
Fastighetsreglering, Ledningsrättsåtgärd	2010-08-12	1981-1215
Fastighetsreglering	2011-04-19	1981-1596
Fastighetsreglering	2011-05-09	1981-1586
Fastighetsreglering	2013-05-16	1981-1476
Fastighetsbestämning	2016-02-03	1981-1912
Fastighetsreglering	2016-11-21	1981-1963

Avskild mark

Sala Kristina 4:254, 4:255, 4:264

Ursprung

Sala Kristina 1:162, 1:165, 1:168-170, 1:172, 1:181, 1:188, 1:190, 1:191, 1:199, 1:458, 1:459, 1:461, 1:464, 1:468-470, 1:886, 2:332, 2:334

Tidigare beteckning

Beteckning	Omregistreringsdatum
U-Sala Stg 3057	1988-10-19

Myndighetsadresser

Fastighetsbildning

www.lantmateriet.se/hittakontor

Fastighetsinskrivning	Telefon
Lantmäteriet Fastighetsinskrivning 761 80 Norrtälje	0771-63 63 63

Dnr 2025/1035

KSLU § 165 Utvidgad delegation för ersättningsstödsansökan Boverket – Stöd till kommuner för ökat småhusbyggande och omvandlingsåtgärder

INLEDNING
Under perioden 2 april 2024 till och med den 1 oktober 2026 har kommuner möjlighet att söka stöd hos Boverket för detaljplaner som antas där småhusbebyggelse möjliggörs, samt för detaljplaner där det möjliggörs för lokaler att omvandlas till bostäder.

Idag saknas en delegation för att genomföra en sådan ansökan till Boverket, vilket innebär att en eventuell ansökan behöver tas politiskt. Samhällsbyggnadskontoret föreslår därför att en delegation för ansökningar kopplat till detta stöd görs under aktuell period för stödet.

Ekonomiska konsekvenser
Det innebär en effektivisering av processen och resursbesparing görs genom att arbetet utförs på rätt ställe i organisationen.

Beslutsunderlag
KS 2025.5346 – Missiv

Ärendet föredras av planchef Victor Zakrisson.

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att planchef ges delegation att söka stöd till kommuner för ökat småhusbyggande och omvandlingsåtgärder.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att planchef ges delegation att söka stöd till kommuner för ökat småhusbyggande och omvandlingsåtgärder

Skickas till
Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadskontoret
Victor Zakrisson
Enhetschef Plan- och utvecklingsenheten

MISSIV

Utvidgad delegation för ersättningsstödsansökan Boverket – Stöd till kommuner för ökat småhusbyggande och omvandlingsåtgärder

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Under perioden 2 april 2024 till och med den 1 oktober 2026 har kommuner möjlighet att söka stöd hos Boverket för detaljplaner som antas där småhusbebyggelse möjliggörs, samt för detaljplaner där det möjliggörs för lokaler att omvandlas till bostäder.

Idag saknas en delegation för att genomföra en sådan ansökan till Boverket, vilket innebär att en eventuell ansökan behöver tas politiskt. Samhällsbyggnadskontoret föreslår därför att en delegation för ansökningar kopplat till detta stöd görs under aktuell period för stödet.

Ekonomiska konsekvenser

Det innebär en effektivisering av processen och resursbesparing görs genom att arbetet utförs på rätt ställe i organisationen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att Planchef ges delegation att söka Stöd till kommuner för ökat småhusbyggande och omvandlingsåtgärder

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

SALA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad
Kommunalråd

Svar på nämndinitiativ från Erik Hamrin (M) ” Start för ett renare Sala”

INLEDNING

Erik Hamrin (M) väckte vid kommunstyrelsens sammanträde den 9 april 2025 rubricerat initiativärende. Kommunstyrelsen beslutade att initiativärendet fick väckas och ska enligt riktlinje behandlas vid efterföljande sammanträde.

ÄRENDET

Nämndinitiativet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att låta utreda möjligheterna att tillvarata överbliven mat från de offentliga köken som en resurs för och möjlig väg till ökad livsmedelsberedskap i Sala kommun, samt, att man under utredningen tittar på möjligheten att genomföra ett pilotprojekt inom ramen för kommunens UF-verksamhet.

Arbetet med matsvinn har varit prioriterat under många år och flertalet kök har bra rutiner för att ta tillvara serveringssvinn. Även livsmedelsberedskap är något som måltidsverksamheten arbetat med under en längre och förslaget är något som skulle kunna utredas vidare för att se om det är en möjlig väg framåt.

För at få klarhet i frågan kan det behöva utredas vilken utrustning och tillhörande kostnader som behövs vid frystorkning av mat och vilka mängder mat behövs för att skapa en effektiv process. Vi behöver även sätta oss in mer hur lång hållbarheten blir med denna metod och hur lagringsutrymme eventuellt skulle kunna lösas. Det behöver även undersökas om vi är de som har den effektivaste metoden att göra detta arbete i egen regi. Måltidsverksamheten skulle till exempel kunna se hur Lycksele kommun m.fl. gör detta i dag.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att kommunstyrelsen beslutar

Att bifalla nämndinitiativet

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Dnr 2025/1064

KS § 185 Nämndinitiativ från Erik Hamrin (M); Utred möjligheterna att använda överbliven mat som beredskapsresurs!

INLEDNING
Erik Hamrin (M) väcker rubricerat nämndinitiativ.

Initiativtagaren beskriver att varje år uppstår betydande mängder överbliven mat i kommunens offentliga kök. Även om bra arbete görs för att minska matsvinn så används inte all mat som lagas. Ibland blir det helt enkelt lite mat kvar när köket stänger för dagen.

Initiativtagaren beskriver att då Sverige samtidigt står inför ett ökat krav på att stärka vår livsmedelsberedskap och kunna hantera störningar i leveranskedjor, finns det all anledning att pröva om denna överblivna mat är en resurs som kan tas till vara på ett bättre sätt.

Initiativtagaren beskriver olika lösningar som till exempel ett kommunalt beredskapslager, att sälja råvara till en extern aktör som förädlar maten till beredskapsprodukter, eller att upphandla en extern tjänst som bearbetar maten åt kommunen.

Initiativtagaren yrkar:
att kommunstyrelsen beslutar att låta utreda möjligheterna att tillvarata överbliven mat från de offentliga köken som en resurs för och möjlig väg till ökad livsmedelsberedskap i Sala kommun, samt
att man under utredningen tittar på möjligheten att genomföra ett pilotprojekt inom ramen för kommunens UF-verksamhet.

Beslutsunderlag
KS 2025.5075 - Nämndinitiativ

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att kommunstyrelsen beslutar,
att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelsen för hantering.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Kommunstyrelsen beslutar,
att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelsen för hantering.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Sala 2025-10-10

Nämndinitiativ: Utred möjligheterna att använda överbliven mat som beredskapsresurs!

Varje år uppstår betydande mängder överbliven mat i kommunens offentliga kök. Även om bra arbete görs för att minska matsvinn så används inte all mat som lagas. Ibland blir det helt enkelt lite mat kvar när köket stänger för dagen.

Eftersom vi samtidigt står inför ett ökat behov krav på att stärka vår livsmedelsberedskap och kunna hantera störningar i leveranskedjor så finns det all anledning att pröva om denna överblivna mat är en resurs kan tas till vara på ett bättre sätt.

Man kan tänka sig många olika lösningar. Att själv behandla maten för långvarig lagring för att förstärka ett kommunalt beredskapslager. Ett annat spår kan vara att sälja det som råvara till en extern aktör som förädlar maten till beredskapsprodukter. En tredje möjlighet är att upphandla en extern tjänst som bearbetar maten åt kommunen.

För att kunna bedöma vad som är mest ändamålsenligt krävs en samlad genomlysning av förutsättningarna. Vilka volymer av överskottsmat som faktiskt finns, vilka lagrings- och behandlingsmetoder som är lämpliga, vilka aktörer som kan vara aktuella samarbetspartners samt vilka investeringar eller avtal som skulle krävas.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi därför

- **att kommunstyrelsen beslutar att låta utreda möjligheterna att tillvarata överbliven mat från de offentliga köken som en resurs för och möjlig väg till ökad livsmedelsberedskap i Sala kommun, samt.**
- **att man under utredningen tittar på möjligheten att genomföra ett pilotprojekt inom ramen för kommunens UF-verksamhet.**

För Moderaterna i Sala,
Erik Hamrin (M), oppositionsråd

Dnr 2025/1041

KSLU § 167 Förslag till sammanträdesdagar 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott

INLEDNING
Förslag till sammanträdesdagar 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott.

Ekonomiska konsekvenser
Inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
KS 2025.5349 - Missiv
KS 2025.5350 – Förslag till sammanträdestider 2026 för kommunstyrelsen och dess utskott
Ks 2025.5351 – Förslag till sammanträdestider 2026 för kommunfullmäktige

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att ledningsutskottet beslutar,
att hänskjuta ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet beslutar,
att hänskjuta ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret Kanslienheten
Malin Selldén Wahlman
Nämndsekreterare

MISSIV

Förslag till sammanträdesdagar 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att godkänna förslag till sammanträdestider för kommunfullmäktige 2026, enligt bilagt förslag, samt
att för egen del besluta
att godkänna förslag till sammanträdestider för kommunstyrelsen och dess utskott enligt bilagt förslag.

Bilagor:

1 Sammanträdestider 2026 för kommunstyrelsen och dess utskott

2 Sammanträdestider 2026 för kommunfullmäktige

Kommunledningskontoret Kanslienheten
Malin Selldén Wahlman
Nämndsekreterare

Sammanträdestider 2026 för kommunfullmäktige

KOMMUNFULLMÄKTIGE MÅNDAG KLOCKAN 18.00

26 januari

23 februari

23 mars

27 april

25 maj

15 juni

31 augusti

28 september

26 oktober

30 november (Budget)

14 december

Kommunledningskontoret, Kanslienheten
Malin Selldén Wahlman
Nämndsekreterare

Sammanträdestider 2026 för kommunstyrelsen och dess utskott

KOMMUNSTYRELSEN ONSDAG KLOCKAN 9.00

14 januari
21 januari Budget kick-off
12 februari
11 mars
8 april
6 maj
3 juni (Budgetdirektiv)
19 augusti
9 september
14 oktober
11 november
2 december

KOMMUNSTYRELSENS LEDNINGSUTSKOTT ONSDAG KLOCKAN 9.00

28 januari
18 februari
10 mars Bokslutsberedning
25 mars
31 mars Budgetberedning
22 april
20 maj
17 juni

Kommunledningskontoret, Kanslienheten

26 augusti

30 september

18 november

9 december ”Framtidsdagen”

16 december

KOMMUNSTYRELSENS ARBETSGIVARDELEGATION TISDAGAR KLOCKAN 10.00

13 januari

3 februari

10 mars

7 april

12 maj

9 juni

11 augusti

8 september

6 oktober

10 november

8 december